

DISSERTATIONES PHILOLOGIAE ESTONICAE
UNIVERSITATIS TARTUENSIS

20

DISSERTATIONES PHILOLOGIAE ESTONICAE
UNIVERSITATIS TARTUENSIS

20

**VÕRU KIRJAKEELE
SÕNAMUUTMISSÜSTEEM**

SULEV IVA

TARTU ÜLIKOOLI
KIRJASTUS

Tartu Ülikooli filosoofiateaduskond, eesti ja üldkeeleteaduse instituut

Väitekirja on kaitsmisele suunanud Tartu Ülikooli filosoofiateaduskonna eesti ja üldkeeleteaduse instituudi nõukogu 20. novembril 2007.

Juhendajad: professor Karl Pajusalu, emeriitprofessor Tiit-Rein Viitso

Retsensendid: professor Riho Grünthal (Helsingi ülikool)
professor Jüri Viikberg (Tallinna ülikool)

Kaitsmine toimub 18. detsembril 2007 kell 15.45 Tartu Ülikooli nõukogu saalis.

Keeleteaduse ja -tehnoloogia doktorikool

Toetab Euroopa Liit

ISSN 1406–1325

ISBN 978–9949–11–791–8 (trükis)

ISBN 978–9949–11–792–5 (PDF)

Autoriõigus Sulev Iva, 2007

Tartu Ülikooli Kirjastus

www.tyk.ee

Tellimus nr 512

EESSÕNA

Oma emakeele, võru keele probleemidega olen tegelnud eelmise kümnendi algusest saadik. Kogu selle aja on mul võimalik olnud jälgida võru kirjakeele arengut, sellele ka ise kaasa aidates. 1980. aastate lõpus avaldatud esimesed võru kirjakeele põhimõtted arenesid edasi võrukeelsetes suveülikoolides, mille keeleteoimkondade liikmeks mul on olnud au olla. Ühise keeletöö tulemusena ilmus esimene võru kirjakeele praktiline grammatika (Jüvä 1994), mille sünnile andsid suure panuse Enn Kasak ja Toomas Help, kes innustasid mind ka võru kirjakeelega edasi tegelema.

Edasi on mul olnud hea võimalus võru kirjakeelega tegelda juba igapäevatööna Võru Instituudis, alates selle asutamisest 1995. aastal. Töös sain innustust instituudi tollastelt juhtidelt Enn Kasakult ja Kaido Kamalt ning tutvusin oma heade juhendajate Karl Pajusalu ja Tiit-Rein Viitsoga, kes tõid mu Tartu Ülikooli ja läänemeresoome keeleteaduse juurde, äratades huvi keeleajaloo, foneetika ja morfoloogia vastu. Teadmisi oma emakeele sisemisest loogikast ja nüansirikkusest sain lisaks igapäevasele võrukeelsele töö- ja elukeskkonnale ning ülikooli murdepraktikatele põhiliselt Hella Keema tööst ja kogutud tekstidest, aga ka lugedes ja lauldes Jakob Hurda ja tema korrespondentide kogutud võru- ja setukeelseid regilaule. Võru keele hääliku- ja vormistruktuuri seaduspärasid õpetas mind nägema Salme Nigol nii oma suuurimusega Hargla murrakust kui ka sagedastes isiklikes vestlustes.

Suurem praktiline vajadus võru kirjakeele uurimiseks ja korraldamiseks tekkis võru keele õpetamise algusega Võrumaa koolides, mis nõudis kindlate põhimõtte järgi koostatud võrukeelseid õppematerjale. Algne võru-eesti koolisõnaraamatu idee kasvas mahukaks Võru Instituudi ja Tartu Ülikooli võru keeleuuringu ühistööks. Käesolev uurimistöö ongi osa Võru Instituudi morfoloogiauuringu projektist ning Tartu Ülikooli, Eesti Keele Instituudi ja Võru Instituudi ühistööprojektist Eesti murrete grammatika, mida on toetatud Eesti Teadusfondi grandiga (ETF 5968). Mul on olnud ka hea võimalus õppida isiklikult tundma teiste väikeste läänemeresoome keelte uurijaid ja arendajaid seminaride sarjas, mille algatajaks ja justkui kõigi väikeste läänemeresoome keelte heaks haldjaks on olnud Oulu Ülikooli soome keele professor Helena Sulkala.

Aastatepikkuste sõnavara- ja grammatikauuringute ühe tulemusena ilmus minu bakalaureuse- ja magistritöö, võru kirjakeele põhisõnavara ja grammatika-ülevaadet sisaldav “Võru-eesti sõnaraamat” (Iva 2002a), mis ongi olnud käesoleva töö peamine lähtekoht ja algmaterjal. Abi ja koostöö eest selle minu kõiki seniseid keeleuuringuid kokkuvõtva töö põhialuste väljatöötamisel ja edasise uurimistöö jätkamisel võlgnen tänu eelkõige oma juhendajatele professoritele Karl Pajusalule ja Tiit-Rein Viitsole, kes innustasid mind igati ka alustatud tööd lõpule viima, samuti oma töökaaslastele Võru Instituudis ja Tartu Ülikoolis. Samavõrd tähtsaks pean oma abikaasa Triinu, pere, vanemate, sugulaste ja

sõprade tuge, kes moodustavad minu jaoks ühtse, tugeva omakeelse kogukonna, kelle hulgas elamata ma ei oskakski oma keeletööd ette kujutada. Väärtuslike nõuannete eest soovin tänada retsensente professoreid Riho Grünthalit ja Jüri Viikbergi, tõlke- ja korrektuuriabi eest tänan Mari Metsa, Øyvind Rangøyd ja Leili Iherit.

Loodan, et käesolevast tööst on abi võru keele edasisel uurimisel. Eriti tahaks uskuda, et sellest võiks tõuget saada uurimistöö, mis viiks võru keelele infotehnoloogilise toe loomisele. Lähemat praktilist kasu võiks aga tööst olla grammatikate, käsiraamatute, sõnaraamatute ja õpikute koostamisel.

Toomemäel, 15. rehekuu päeval 2007

EDESÕNA

Uma imäkeele, võro keele küsümüisi man olõ ma olnuq minevä aastakümne alostusõst pääle. Terve tuu ao olõ võro kiräkeele edenemisel silmä pääl hoitnuq ja tuud esiq kah takast avitanuq. 1980. aastidõ lõpun vällä tulnuq edimädseq võro kiräkeele alossäädüq arõsiq edesi võrokeelitsin suvõulikoolõn, mink keeletoimkunnõn mul om avv olnuq ollaq. Ütitsest keeletüüst sündü edimäne võro kiräkeele praktilinõ keeleoppus (Jüvä 1994). Tuud avidiq kokko pandaq Enn Kasak ja Toomas Help, kiä härgüdikini minno võro kiräkeele asaga edesi tüütämä.

Edesi om mul olnuq hüä võimalus võro kiräkeele man toimõndõllaq jo uman egäpäävätüün Võro Instituudin, tuu alostusõst, 1995. aastagast pääle. Tüü man sai api ja härgütüst instituudi tuu ao juhtõ Enn Kasagu ja Kaido Kama käest ni sai tan tutvas ummi hüvvi nõvvoandjidõ Karl Pajusalu ja Tiit-Rein Viitsoga, kiä tõiq mu Tarto Ülikooli ja õdagumeresoomõ keeletiidü mano ni herändiq huvi keeleaoluu, helü- ja mooduoppu vasta. Tiidmist uma imäkeele sisemädsest kõrrast ja vafonduisirikkusõst sai ma päält egäpäävädse võrokeelidse tüü ja elo ni ülikooli keelepraktikidõ põhilidsõlt Hella Keema tõist ja kõfatuist tekstest, ni ka Jakob Hurda ja timä kiräsaatjidõ kõfatuisi vanno võro- ja setokeelitside kõrralaulõ lugõmisõst-laulmisõst. Võro keele helü- ja moodukõrra säädüid opaš minno tähele pandma Salme Nigol nii uma suurõ uurmistüuga Harglõ murrakust ku ka miiq palfodõn jutuajamiisin.

Suurõmb praktilinõ võro kiräkeele uurmisõ ja kõrraldamisõ tarvidus tull, ku naati alostõlõma võro keele oppamist Võromaa koolõn. Taa tarbis oll vaia kimmä kõrra peri tettüt võrokeelist opivarra. Edimält sündünüq võro-eesti koolisõnaraamadu mõtõq kasvi suurõs Võro Instituudi ja Tarto Ülikooli võro keeleuurmiisi ütistüüs. Seo tüü siin omgi üts osa Võro Instituudi morfoloogiauurmiisist ni Tarto Ülikooli, Eesti Keele Instituudi ja Võro Instituudi ütistüüprojektist Eesti murdidõ grammatiga, miä om tukõ saanuq Eesti Tiidüsfondi grandist (ETF 5968). Mul om olnuq ka hüä võimalus oppiq tundma tõisi väikeisi õdagumeresoomõ kiili uurjit ja edendäjit seminääre safan, mink käümäpandja ja õkva ku kõiki väikeisi sugukiili hüä engli om olnuq Oulu Ülikooli soomõ keele prohvosri Helena Sulkala.

Mitmõ aastaga sõnavara- ja keeleoppusuurmiisi üts sünnütüisi oll mu bakalaureusõ- ja magistrütüü, võro kiräkeele põhisõnavarra ja grammatigaülekaehust kokkovõtva “Võro-eesti sõnaraamat” (Iva 2002a), miä omgi seo tüü põhi ja alosvara. Abi ja ütidsõ tüü iist seo kõiki mu seenitsit keeleuurmiisi kokkovõtva tüü plaani ja tüükõrra vällamärkmise ni asä edesi uurmisõ man olõ teno võlgu innekõgõ umilõ nõvvoandjilõ prohvosridõlõ Karl Pajusalulõ ja Tiit-Rein Viitsolõ, kiä sunnõq ka minno takast alostõdut tüüd lõpuni väütämä. Niisama pallo tenno taha andaq umilõ sõbrolõ ja avitajilõ tüü man Võro Instituudin ja Tarto Ülikoolin ni sama tähtsäs pitäq uma naasõ Triino, perre, imä-esä, sugulaisi ja sõpro tukõ. Kõik nimäq ütēn ommaq muq jaos üts kimmäs umakeeline

kogokund, kink hulgan elämaldaq ma mõistnugi-s umma keeletüüd ette kujotaq. Hää nõvvo iist tahtnuq tennädaq retsente, prohõsriid Riho Grünthalit ja Jüri Viikbergi, ümbrepandmis- ja korrõktuuriabi iist tennä Mari Metsa, Øyvind Rangøyd ja Leili Iherit.

Tulõ luutaq, et seost tüüst om api võro keele edesiuurjilõ. Viil inämb tahtnuq uskoq, et taa võinuq käümä tougadaq uurmistüü võro keelele infoteknoloogilidsõ toe luumisõs. Õkvatuntavampa kassu võisiq seost tüüst ollaq keeleoppus- ja käsiraamatidõ, sõna- ja opiraamatidõ tegijile.

Toomõmäel, 15. rehekuu pääväl 2007

4.1.4.2.	Seesütlev kääne.....	51
4.1.4.3.	Seestütlev kääne.....	52
4.1.4.4.	Alaleütlev kääne	53
4.1.4.5.	Alalütlev kääne	53
4.1.4.6.	Alaltütlev kääne	53
4.1.5.	Saav kääne	54
4.1.6.	Rajav kääne.....	54
4.1.7.	Ilmaütlev kääne.....	54
4.1.8.	Kaasütlev kääne	55
4.1.9.	Ebaproductiivsed käänded.....	56
4.1.9.1.	Olev kääne.....	56
4.1.9.2.	Viisiütlev kääne.....	57
4.1.9.3.	Kauduütlev kääne	57
4.2.	Noomeni vormistik	58
4.3.	Klassifikatsioon astmevahelduse tüüpide alusel	59
4.3.1.	Võru astmevahelduse süsteem	59
4.3.1.1.	Astmemuutused.....	61
4.3.1.1.1.	Vältemuutus	62
4.3.1.1.2.	Pikkusmuutus	62
4.3.1.1.3.	Laadimuutus.....	62
4.3.2.	Järgsilpide astmevaheldus.....	63
4.3.3.	Võru astmevahelduse levik ja sotsiolingvistiline tähendus.....	67
4.4.	Klassifikatsioon tüvelõpu muutuste alusel.....	69
4.5.	Klassifikatsioon formatiivide alusel	72
4.6.	Võru noomeni koondklassifikatsioon	74
5.	VERBIMUUTMISSÜSTEEM	79
5.1.	Verbikategooriad.....	79
5.1.1.	Kindla kõneviisi olevik	81
5.1.1.1.	Ainsuse 1. pööre.....	81
5.1.1.2.	Ainsuse 2. pööre.....	82
5.1.1.3.	Ainsuse 3. pööre.....	83
5.1.1.4.	Mitmuse 1. pööre.....	84
5.1.1.5.	Mitmuse 2. pööre.....	85
5.1.1.6.	Mitmuse 3. pööre.....	85
5.1.2.	Lihtminevik	86
5.1.2.1.	Lihtmineviku tunnused	86
5.1.2.1.1.	<i>i</i> -minevik	86
5.1.2.1.2.	<i>E</i> -minevik	87
5.1.2.1.3.	<i>si</i> -minevik.....	87
5.1.2.1.4.	Tunnuseta minevik ($\emptyset$ -tunnus).....	88
5.1.2.1.5.	<i>sE</i> -minevik.....	89
5.1.2.1.6.	<i>iE</i> -minevik	90

5.1.2.2. Lihtmineviku pöörded	91
5.1.2.2.1. Lihtmineviku esimene pööre.....	91
5.1.2.2.2. Lihtmineviku teine pööre.....	91
5.1.2.2.3. Lihtmineviku kolmas pööre	91
5.1.2.3. Imperfektivormide sarnastumine ja kokkulangemine.....	92
5.1.3. Täis- ja enneminevik.....	93
5.1.4. Tingiv kõneviis	94
5.1.4.1. <i>nUq</i> -konditsionaal ja tingiva kõneviisi minevik.....	95
5.1.5. Kaudne kõneviis	96
5.1.6. Käskiv kõneviis	97
5.1.6.1. Ainsuse teine pööre.....	97
5.1.6.2. Mitmuse teine pööre.....	98
5.1.7. Mõõnev kõneviis	98
5.1.8. Võimalikkuse kõneviis	99
5.1.9. Passiiv ja impersonaal	99
5.1.10. Eitav kõne.....	102
5.1.11. Infinitiivsed verbivormid	105
5.1.11.1. Infinitiiv	105
5.1.11.2. Gerundiiv	107
5.1.11.3. Supiin	107
5.1.11.4. Partitsiibid	108
5.1.11.4.1. Oleviku partitsiibid.....	108
5.1.11.4.2. Mineviku partitsiibid.....	109
5.2. Verbi vormistik	113
5.3. Klassifikatsioon astmevahelduse tüüpide alusel.....	116
5.4. Klassifikatsioon tüvelõpu muutuste alusel.....	118
5.5. Klassifikatsioon formatiivide alusel.....	121
5.6. Võru verbi koondklassifikatsioon	122
6. KOKKUVÕTE	126
 LÜHENDID JA MÄRGENDID	129
KIRJANDUS.....	130
Interneti- ja käsikirjaallikad	137
Võru kirjakeele allikad.....	138
 VÕRO KIRÄKEELE SÕNAMUUTMISKÕRD. Kokkuvõtõq	141
INFLECTIONAL MORPHOLOGY IN THE VÕRO LITERARY LANGUAGE. Summary	144
 LISA 1. Sõnaloend muuttüübiti.....	147
LISA 2. Koondklassifikatsioonid VES-i tüübinumbrite järjestuses.....	227
LISA 3. Võru kirjakeele ortograafia.....	233

JOONISED

Joonis 1. Võru keele tasandid.....	20
Joonis 2. Täisvaheldus sõnades <i>hübü</i> ja <i>pügämä</i>	61

KAARDID

Kaart 1. Lääne- ja Ida-Võru piiritlemine järgsilbi <i>u/o</i> ja seesütleva <i>n-/h</i> -lõpu levikuala ligikaudse piiri alusel	24
Kaart 2. Sisseütleva käände lõpp <i>-he</i> kolmesilbilise tüvega noomeneis	32

TABELID

Tabel 1. Võru noomeni näidisparadigma.....	41
Tabel 2. Noomenikategooriad	58
Tabel 3. Noomeni paradigma	59
Tabel 4. Eri astmete esinemistingimused erinevates astmevahelduse liikides.....	60
Tabel 5. Noomeni astmevaheldusmallid.....	66–67
Tabel 6. Noomeni lõpumuutus	70
Tabel 7. Noomeni lõpuvaheldusmallid.....	71–72
Tabel 8. Noomenitüübid formatiivide alusel	73–74
Tabel 9. Võru noomenitüübid.....	75–78
Tabel 10. Verbi <i>`võtma</i> sünteetiline paradigma.....	79–80
Tabel 11. Verbi <i>`võtma</i> analüütiline täis- ja ennemineviku paradigma	80
Tabel 12. Verbi <i>`võtma</i> eitava kõne paradigma.....	81
Tabel 13. Infiniitvormid	113
Tabel 14. Finiitvormid.....	114
Tabel 15. Jaatav kõne	115
Tabel 16. Eitav kõne.....	116
Tabel 17. Verbi astmevaheldusmallid	117–118
Tabel 18. Verbi lõpumuutus	119
Tabel 19. Verbi lõpuvaheldusmallid.....	119–120
Tabel 20. Verbitüübid formatiivide alusel.....	121–122
Tabel 21. Võru verbitüübid	123–125
Tabel 22. Noomenitüübid VES-i tüübinumbrite järjestuses	227–230
Tabel 23. Verbitüübid VES-i tüübinumbrite järjestuses	231–232

1. SISSEJUHATUS

1.1. Töö eesmärk

Lõunaeesti kirjakeele taassünd võru kirjakeelena algas 1980. aastate lõpul (Eller, Kama 1988, Kaalep 1988). Viimase paarikümne aasta jooksul on küll võru kirjakeele arendamisel tehtud suuri edusamme, kuid need on samas olnud üsna vaevalised ja kaugeltki mitte piisavad, et pakkuda küllaldast keelekorralduslikku tuge. Suuremaid takistusi võru kirjakeele arenemise teel on keele vähene teaduslik kirjeldatus, korraldatus ja süstematiseeritus, mille üheks valusamaks ilminguks on olnud võru sõnavara esitava sõnaraamatu ja sõnamuutmise käsitluse puudumine. Esimese lünga täitmiseks on koostatud siin-kirjutaja magistritööna “Võru-eesti sõnaraamat” (VES, Iva 2002a). Võru grammatika mingilgi määral ammendava üldkäsitluse puudumise leevendamiseks ning loogiliseks ja ettekavandatud jätkuks sõnaraamatus esitatule on mõeldud käesolev peamiselt muutemorfoloogiale keskenduv uurimus, mille eesmärgiks on anda kirjeldav, analüüsiv ja süstematiseeriv ülevaade võru kirjakeele noomeni- ja verbimuutmisest nii grammatiliste formatiivide, tüve- ja lõpumuutuste kui ka kõiki neid tegureid koondavate muuttüüpide osas.

Lisaks võru kirjakeele allikates esitatu väljatoomisele antakse töös põgus ülevaade muutevormide ja -formatiivide kujunemise ajaloost ja peamistest murdevariantidest. Vaatluse all on ka võru suulises ja kirjalikus keelekasutuses täheldatavad uuemad ja eelkõige seoses eesti kirjakeele mõju ning võru ühiskeele kujunemisega tänapäevalgi jätkuvad muutumistendentsid, mis võivad oluliselt mõjutada võru kirjakeele edasist arengut. Sotsiolingvistiliselt tundlike keelejoonte (nt seesütlev kääne ja järgsilpide astmevaheldus) puhul peatutakse ka nende joonte sotsiolingvistilisel tähendusel võru keeleruumis. Töö sissejuhatavas osas antakse sõnamuutmissüsteemi kirjeldamise teoreetilised alused ja tehakse ülevaade võru kirja- ja ühiskeele kujunemisest ja korraldamisest.

Siiani puuduv kaasaegne teaduslik võru kirjakeele sõnamuutmissüsteemi analüüs on saanud takistuseks koolide, ülikoolide ja keelehuviliste jaoks mõeldud võru keele õpikute ja käsiraamatute koostamisel. Kuna seoses võru keele emantsipatsiooni ja populaarsuse kasvuga on selliste materjalide järele üha suurenev nõudmine, siis loodetavasti on käesoleval tööal rakenduslik väärtus nende materjalide loomise ühe alusena.

1.2. Töö meetodid ja struktuur

Käesolev võru sõnamuutmissüsteemi käsitus on oma meetodilt üldiselt deskriptiivne ja sünkrooniline, kuid antakse põgus ülevaade ka võru formatiivide ja muutevormide keeleajaloolisest kujunemisest ning võrreldakse neid lähisugu-

keeltega, eelkõige eesti ja soome kirjakeelega. Igas noomeni- või verbivormi käsitlevas alapeatükis esitatakse vastava vormi kesksed tunnused, mis esindavad vormi võru kirjakeeles; selgitatakse põgusalt vormi keeleajaloolist tausta võrdluses lähisugukeeltega; analüüsitakse vormi moodustussuhteid; tutvustatakse vähemlevinud variante; analüüsitakse erinevate variantide levikut ja nende suhet võru kirjakeele standardiga. Antakse ülevaade ka vormide uuematest muutumistendentsidest ning olulisemate sotsiolingvistiliste markerite puhul kirjeldatakse nende sotsiolingvistilist tausta. Verbi ja noomeni muuteparadigmad esitatakse ka kokkuvõtlike tabelitena.

Võru astmevaheldust on töös mõistetud ja käsitletud mõnevõrra erinevalt traditsioonilisest läänemeresoome astmevahelduse süsteemist (Karlsson 1983: 322–337; Erelt jt 1995: 144–171), mis hõlmab vaid kaht astet. Laiendades sellise tavalise astmevahelduse piire veel kahe astme võrra, on ühtsesse neljaastmelisse astmevahelduse süsteemi lülitatud kõik võru keelele iseloomulikud geminatsioonijuhtumid, mida seni on vaadeldud kui eraldiseisvaid nähtusi. Eesti astmevahelduse süsteemist erinevalt pakub rohkesti nii morfoloogilist kui ka sotsiolingvistilist uurimisainet võru järgsilpide astmevaheldus, mis leiab eraldi käsitlemist ka käesolevas töös.

Astmevahelduse ja tüvelõpu muutuste analüüsi alusel on koostatud noomeni ja verbi astme- ja lõpuvahelduse mallid, mis koos klassifikatsiooniga formaatiivide järgi on aluseks verbi ja noomeni koondklassifikatsioonile ehk sõnatüüpidele.

Töö koosneb kuuest peatükist ja lisadest. Esimeses peatükis on sissejuhatavad osad, mis tutvustavad töö eesmärki, ainet, struktuuri ja meetodeid. Teises peatükis on vaatluse all võru kirjakeele kujunemine lõuna- ja põhjaeesti hõimude kirjakeelte ning traditsiooniliste murrete taustal, millele järgneb võru kirjakeele konkreetsem keelekorralduslik arengulugu ning ülevaade tendentsidest, mis osutavad võru ühiskeele kujunemisele. Kolmandas peatükis tutvustatakse sõnamuutmissüsteemi käsitlemise teoreetilisi lähtekohti, andes ülevaate eesti ja läänemeresoome uuematest klassifikatoorsetest morfoloogiatest ja tähtsamatest morfoloogilise analüüsi mudelitest.

Töö praktilised põhiosad on neljas ja viies peatükk, kus esitatakse võru noomeni ja verbi sõnamuutmissüsteem esmalt kategooriate kaupa kommenteeritud muuteparadigmadena, seejärel klassifikatsioonidena astmevahelduse, tüvelõpu muutuste ja formaatiivide alusel ning üldise koondklassifikatsioonina. Viimane, kuues peatükk on töö kokkuvõte, kus tuuakse välja võru muitemorfoloogia peamised iseärasused ja muutumistendentsid. Lisadena on ära toodud VES-is (Iva 2002a, 2002b) esinevate noomenite ja verbide loend muuttüübiti (lisa 1), koondklassifikatsioonid VES-i tüübinumbrite järjestuses (lisa 2) ning esitatud võru kirjaviisi ja õigekirjutuspõhimõtete peamiste arengute kirjeldus (lisa 3).

Noomenikategooriate peatükis on esitatud iga kääne omaette alapeatükina. Abstraktsete käänete puhul on ka mitmuse käänded esitatud eraldi alapea-

tükkidena, konkreetsete käänete puhul käsitletakse aga mitmuse käändeid ainsuse käänetega koos, sest mitmuse tüve moodustus võib sõltuda konkreetsest käandest. Kõrisulghäälikuga seonduv on esitatud peamiselt pluurali nominatiivi peatükis, teisi mitmuse tunnuseid vaadeldakse põhiliselt pluurali genitiivi peatükis.

Verbikategooriate peatükis on omaette alapeatükkidena esitatud verbi kindla kõneviisi oleviku ja lihtmineviku pöörded ja lihtmineviku tunnused. Eraldi alapeatükkides on vaadeldud verbi teisi aegu ja kõneviise, passiivi ja eitavat kõnet ning infinitiivseid verbivorme.

1.3. Keeleaines

1.3.1. Keeleainese päritolu

1.3.1.1. Võru kirjakeele allikad

Laiemas tähenduses on töö keeleaineseks kõik peamised võru kirjakeele allikad ehk tuumosa kirjutatud võru keelest, mille keelekasutust ja seda piiritlevaid keelenorme ongi töös käsitletud. Sellisteks allikateks on võrukeelsed õpikud, ilu-, teatme- ja ajakirjandus. Õpikutest võiks põhilisena nimetada järgmisi väljaandeid: “Võrokiilne lugõmik” (VL 1995), “ABC kiräoppus ja lugõmik algkooli latsilõ” (Jüvä jt 1998), “Võromaa kodolugu” (Reimann 2004); ilukirjandusest perioodilist kirjandusväljaannet “Võro-Seto tähtraamat” (VST 1989–2007) ja tuntumaid üksikautoreid, nagu Madis Kõiv, Kauksi Ülle, Kaido Kama jt (nt Kõiv 1999, Kauksi 2003, Kama 2001); teatmekirjandusest “Võro-eesi synaraamatut” (VES, Iva 2002a) ja võrukeelset võrguentsüklopeediat Vikipeediä (VVE); ajakirjandusest ainsat läbinisti võrukeelset ajalehte “Uma Leht” (UL). Oluliseks võru kirjakeele allikaks on ka konverentside ja seminaride ettekandekogumikud, mis sisaldavad võrukeelseid teaduslikke ja populaarteaduslikke artikleid ning teiskeelsete artiklite võrukeelseid resümeesid. Selliseid tekste on pidevalt ilmunud peamiselt kolmes väljaannete sarjas: “Võro Instituudi Toimõndusõq” (VIT 1997–2007), “Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aastaraamat” (LEKA 2002–2006) ja võrukeelsete suveülikoolide ettekandekogumikud (KS 1990, 1996, 1997, 2003).

1.3.1.2. Võru-eesi sõnaraamat

Põhiosas koosneb töö keeleaines võru kirjakeele sõnavara esitava “Võru-eesi sõnaraamatu” (VES, Iva 2002a) märksõnastikust ja selle juurde kuuluvast grammatilisest infost, mis on kogutud aastatel 1997–2002. Sõnaraamatu esialgne märksõnastik on saadud võrukeelset teksti sisaldavate failide töötlemisel selleks spetsiaalselt loodud arvutiprogrammiga (autor Enn Kasak). Programm asetab iga tekstis leiduva erineva sõnavormi omaette reale, järjestas vormid tähestikuli-

selt nii, et iga vorm esineks vaid korra, ja kustutas ülejäänud vormid. Saadud sõnavorme, mida oli üle 21 000, on töödeldud nii, et nimisõnad oleksid nime-tavas käändes ja tegusõnad *ma*-tegevusnime kujulised. Sama sõna muud vormid kustutati. Pärast sellist töötlemist jäi esialgse märksõnastiku mahuks 5443 märksõna. Esialgse märksõnastiku saamiseks kasutatud tekstifailid pärinevad järgmistest väljaannetest: “Võrokiilne lugõmik” (VL 1995), “Kähri kerko man Pekril” (Kõiv 1999), “Saadanajantj” (Bulgakov 1993), “Võro-Seto tähtraamat” (VST 1994, 1995, 1996).

Suurem osa sõnaraamatu märksõnadest on lisatud esialgse märksõnastiku täiendamisel. Märksõnastiku algusosa on täiendatud põhiliselt “Eesti murrete sõnaraamatu” selleks ajaks ilmunud osade (EMS 1994–1997 ja EMS 1997–2001) põhjal. Ülejäänud märksõnastiku täiendamise aluseks on olnud põhiliselt “Väike murdesõnastik” (VMS 1982, 1989). Vähesel määral on täiendust saadud mitmest väiksemamahulisest allikast, nagu raamatute “Setu verbi grammatika ja sõnastikud” (Toomsalu 1995), “Võru keel” (Keem 1997), “Tartumaa saja-aastaste jutud” (Keem 1995) ja “Setu lauludega muinasjutud” (Salve, Sarv 1987) sõnastikud, samuti “Eesti-ugala lühisõnastik” (VST 1993) ja “Lühkene võro-eesti loodusõtsäpendämisse sõnastik” (Kasak 1990).

Murdesõnaraamatutest on VES-i märksõnastikku võetud suurem osa Võrumaa kihelkondades, Setumaal, Leivu, Lutsi ja Kraasna keelesaartel ning Võrumaaga piirnevates Lõuna-Tartumaa kihelkondades levinud sõnadest. Sõnaraamatu mahuks oli algselt arvestatud 5000–8000 märksõna. Töö käigus paisus maht rohkem kui poole võrra. Nii ongi sõnaraamatu märksõnastikus, mis moodustab käesoleva töö põhiaineistiku, üle 15 000 sõna, millest 14 147 on muutuvad sõnad: 9839 erinevat noomenit ja 4308 verbi. Tuleb arvestada, et need arvud sisaldavad ka liitsõnu.

Käesoleva töö seisukohalt olulisim osa lähteainest on VES-i sõnaartiklites esitatud morfoloogiline teave. Sõnaartiklites on antud kõigil noomenitel ja verbidel kolm põhivormi: noomenil nominatiiv, genitiiv ja partitiiv; verbil *mA*- ja *dAq*-infinitiiv ning oleviku ainsuse esimene pööre. Põhivormidele lisaks on sõnaartikleis antud tüübinumbrid, mille järgi saab sõnaraamatu lisades esitatud tüübitabelite ja sõnavormistiku abil moodustada sõnavormid peaaegu kogu paradigma ulatuses. Sõnaraamatu verbitüübid on väikeste muudatustega kohandatud raamatu “Setu verbi grammatika ja sõnastikud” tüübitiku järgi (Toomsalu 1995). Käändsõnatüübid on VES-i jaoks eraldi loodud. Sõnaraamatu sõnavormistiku ja sõnatüüpide koostamisel ning erinevate foneetiliste ja morfoloogiliste variantide valikul on saadud tuge Hella Keema raamatust “Võru keel” (1997), Salme Nigoli monograafiast “Hargla murraku konsonantism” (1994) ja Karl Pajusalu doktoriväitekirjast “Multiple Linguistic Contacts in South Estonian: Variation of Verb Inflection in Karksi” (1996). Sõnavormistiku koostamisel on olnud abiks ka “Eesti keele grammatika” morfoloogiaosa (Erelt jt 1995).

Sõnaraamatu koostamise põhimõtted ja käsikirja iga valminud osa on üle vaadatud ja läbi arutatud Võru Instituudi sõnaraamatutöörühma koosolekutel, mis toimusid sõnaraamatu koostamise ajal regulaarselt korra kuus. Töörühma liikmed on olnud Kalle Eller, Mariko Faster, Sulev Iva, Triin Iva, Kaido Kama, Enn Kasak, Erich Kukk, Jaan Pulk, Nele Reimann ja Evar Saar, ekspertidena Salme Nigol ja Karl Pajusalu. Koosolekutel on tehtud palju parandusi ja täiendusi. Töörühma liikmed olid kaasatud ka eeltöösse tõlkevastete ja tüübinumbrite leidmisel 5443 esialgsele märksõnale.

Suurele hulgale küsimustele on leitud vastus Eesti Keele Instituudi murdekartoteegist. Seal on täpsustatud paljude märksõnade vormi, tähendust ja levikut.

1.3.2. Keeleainese esitusviis

Töö aluseks olev aines – 14 147 VES-is esinevat noomenit ja verbi on ära toodud lisana (lisa 1) muuttüüpide kaupa. Lisas on antud ainult märksõnad ja grammatiline info, tõlkevasteid ja näitelauseid pole esitatud. Igast sõnast on antud grammatilise infona kolm põhivormi: noomenil ainsuse nimetav, omastav ja osastav kääne; verbil *mA-* ja *dAq*-infinitiiv ning oleviku ainsuse esimene pööre. Üksikute sõnade juurest võib leida lisaks kolmele põhivormile veel mõne vormi, nt illatiivi või kesksõnad, millele tahetakse eraldi tähelepanu pöörata.

Nii lisas leiduv keeleaines kui ka töö põhiosa teksti ja tabelite sõnavormid ning näited on antud VES-is esitatud võru kirjaviisis (Iva 2002a: 15–17). Kirjaviisi viimaseid parandusi (vt lisa 3) on arvestatud ainult kõrge *õ* osas – vastavalt parandustes antud soovitudele pole seda märgitud eraldi tähemärgiga (*y*-ga), vaid tavalise *õ*-ga. Muus osas on töös jäädud sõnaraamatus esitatud standardkirjaviisi juurde, mis on oma täpsuse ja süsteemikindluse poolest keeleteadusliku töö jaoks sobivam kui viimaste paranduste järgne lihtsustatud kirjaviisivariant. Tavaortograafiast puuduva märgina on sõnavormides ja keelenäidetes kasutatud graavist (˘) kolmanda välte märkimiseks (nt *˘tallo*), kuid mitte kahekordselt kirjutatud klusiilide puhul (nt *pakko*), sest need on alati kolmandas vältes. Erinevalt töö põhiosast on lisa 1 sõnaloendis eraldi märgitud ka kõrgenenud keskkõrgeid vokaale ja kõrget *õ*-d (nt *mii̇s*, *kuu̇l*, *tü̇ü*, *mõ̇õtma*, *kõ̇õnlõma*). Eraldi märgitud kõrgenenud keskkõrgete vokaalide puhul pole tähistatud kolmandat välde, sest need vokaalid on alati kolmandavältesed. Juhtudel, kui on vaja näidata sõnavormide täpsemat hääldust, on lisatud tavalisele kirjakuju nende häälduskuju soome-ugri foneetilises transkriptsioonis.

Töö põhiosa tekstis ja tabelites eraldi, ilma sõnavormideta väljatoodud muutelõppude ja tunnuste tähistuses on vokaalharmoniaiale alluvad formatiivi-paarid järjekindlalt esitatud ühe formatiivina, kus vastav vokaalaines on märgitud suurtähega, nt *E*-mitmus (= *e*-/*õ*-mitmus), *ldAq*-abessiiv (= *ldaq*-/*ldäq*-abessiiv).

Formatiivid, kus võib esineda kõrisulghäälik, on nii näidetes kui eraldivõetuna järjekindlalt esitatud kõrisulghäälikuga, kuid iga sellise formatiivi kirjelduse alguses on sulgudes esitatud ka selle häälduses teatud tingimustel suure tõenäosusega esineda võiv ilma kõrisulghäälikuta kuju, nt *nUq-* (*nU*)-partitsiip, *gaq-* (*ga*)-komitatiiv.

Töö terminoloogia, lühendid ja märgendid põhinevad eesti morfoloogia-kirjelduse traditsioonil (vt Viks 1992: 9, 24, 28–29), üksikud erinevused (nt passiivi ja astmevahelduse käsitus) seletatakse lahti vastavates peatükkides.

2. VÕRU KIRJAKEELE KUJUNEMINE

2.1. Lõunaeeesti keeled ja murded

2.1.1. Lõunaeeesti ja võru keele mõiste

Mõisted *võru keel* ja *lõunaeeesti keel* on nii lingvistiliselt kui tänapäeva ühiskondlikul tasandil üldjoontes selged ja ei vajakski ehk eraldi lahtiseletust, kuid kuna need on käesolevas töös keskse tähtsusega ning on viimastel aastakümnetel ka Eesti avalikkuses hulgaliselt diskussioone tekitanud, siis tuleb peatuda lähemalt täpsematel tähendustel, mida nendele mõistetele on omistatud, ja tutvustada vaatekohta, millest on lähtutud selles töös.

Arutlustes, mida lõunaeeesti ja võru teemal on peetud (nt Jüvä 2007, Kama 2007, Valge 2007 ja 2005, Harju 2000, Heinapuu 2000a, Lunter 2000, Mattson 2000, Pajusalu 2000b, Seaver 2000a ja 2000b, Soosaar 2000 ja 2000b, Valge 2000 ning Kasak 1998), on lingvistilistest aspektidest enam tulipunktis olnud keele ühiskondlik staatus. Peamiseks küsimuseks on olnud ja on jätkuvalt, kas lõunaeeesti keelt või selle osasid tuleks pidada omaette läänemeresoome keel(t)eks või eesti keele murreteks, mis moodustavad lõunaeeesti murderühma.

Hiljutises lõunaeeesti keele ajaloo ja praeguse olukorra ülevaatlikus käsitluses (Iva, Pajusalu 2004: 58–63) on välja toodud mõiste *lõunaeeesti keel* võimalikud tõlgendused, mille kohaselt seda terminit on kasutatud vähemalt neljas tähenduses: a) märkimaks lõunaeeesti murdeid, b) läänemeresoome keeleala lõuna-piiril kõneldud iidse hõimukeele nimena, c) vana tartu kirjakeele sünonüümina, d) uue võru piirkondliku kirjakeele nimena.

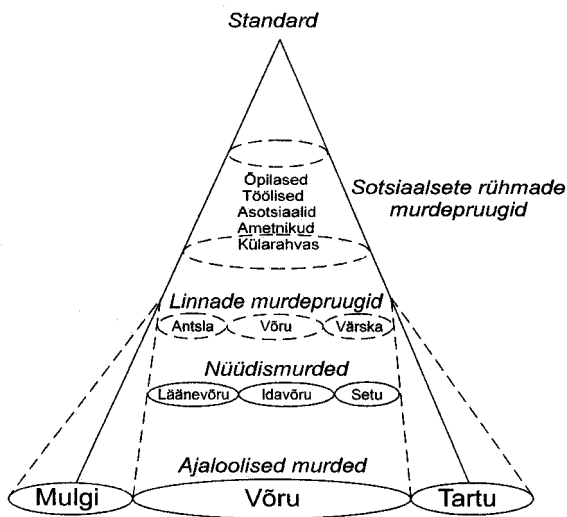
Käesolevas töös ei piirata terminit *lõunaeeesti keel* kitsalt ühegi eeltoodud tähendusega, vaid kasutatakse seda nii ajaloolises kui tänapäevases plaanis koondnimetusena, mis seob lõunaeeesti keelevariandid – uue võru ühis- ja kirjakeele, tänapäevase mulgi ja setu ühiskeele, vana tartu kirjakeele ning nende aluseks olevad traditsioonilised lõunaeeesti kohamurded Võru, Setu, Tartu ja Mulgi – üheks läänemeresoome keeleks.

Tuleb siiski silmas pidada, et keelekasutajate enesemääratlusest lähtudes ei ole põhjust rääkida lõunaeeesti keelest ega murretest, sest praegused lõunaeeestlased ise ei pea oma keelt ei üheks ega teiseks, vaid olenevalt piirkonnast peamiselt võru, setu või mulgi keeleks. Ainult Tartu murdeala asukail ei näi praegu olevat kindlat piirkondlikku keeleidentiteeti ega ka seda toetavat tänapäevast kirjalikku keelekasutust, mis lubaks rääkida praegusaegsest tartu keelest. (Eichenbaum, Pajusalu 2001; Koreinik, Pajusalu 2007.)

Eelnevalt lõunaeeesti keele kohta öeldust lähtub ka *võru keele* mõiste. Võru keele all peetakse siin silmas lõunaeeesti tänapäevast piirkondlikku võru kirja-keelt ja selle aluseks olevat võru ühiskeelt, mis põhineb peamiselt lõunaeeesti

keele traditsioonilisel Võru kohamurdel, kuid on mõjutatud ka teistest lõuna-eesti murretest ja eesti kirjakeelest.

Selline käsitus võru keelest sobib ka 1990. aastatel esitatud määratlustega, mille kohaselt võru keel on lõuna-eesti hõimumurrete ja lõuna-eesti kirjakeele järeltulija, mis toetub oma allkeeltele ning mille eksistentsi muudab tegelikult kasutamise, õpetamise ja õppimise võimalust pakkuva keelestandardi kujunemine. Kirjeldamiseks võru keelt iseseisva keelena on Enn Kasak välja toonud selle erinevad tasandid, mida on graafiliselt kujutatud püramiidina, mille põhjaks on väga vanad lõuna-eesti keele traditsioonilised kohamurded (Mulgi, Võru, Tartu) ja tipuks uus võru standardkeel. Nende vahele jäävad kohalikud kõnekeeled (idavõru, läänevõru, setu) ning linnade ja sotsiaalsete rühmade kõnepruugid (vt joonis 1). Kasak mõönab samas, et Mulgi, Tartu ja Setu kuuluvad võru keelepüramiidi siiski ainult osaliselt ja sedagi vaid puhtkeeleliselt, kuna keelekasutajate enesemääratluse järgi on tegemist eraldi keeltega, millele võidakse luua ka eraldi keelestandardid. (Kasak 1998.)

Joonis 1. Võru keele tasandid (Kasak 1998: 15, vrd eesti keele tasanditega, Pajusalu 1992: 32).

Mõistet *võru kirjakeel* saab seletada kaheti. Laiemas tähenduses on võru kirjakeel igasugune kirjalik keelekasutus (ja sellest moodustuv tekstikorpus), mille aluseks on lõuna-eesti keele Võru murre või sellel põhinev võru ühiskeel. Kitsamas mõttes on võru kirjakeel Võru murdel ja võru ühiskeelel põhinev keelestandard ehk teadlikult loodud ühtseid reegleid järgiv normkeel (vt ptk 2.2).

Võru kirjakeelt võib ühtlasi pidada lõunaeesti vana kirjakeele üheks tänapäevaseks jätkajaks, sest lõunaeesti vana (tartu) ja uus (võru) kirjakeel on keeleliselt piisavalt lähedased, nende alusmurded ja kasutuspiirkond kattuvad osaliselt ja võru kirjakeele arendamisel on teadlikult silmas peetud ka lõunaeesti vana kirjakeele traditsioone (Kaalep 1988; Eller, Kama 1988; Kasak 1998; Iva 2002a: 25). Lisaks tuleb mainida, et juba vana lõunaeesti kirjakeele kasutusajal ilmus ka teadlikult võrukeelseiks peetud väljaandeid, mille näiteks võib tuua Johann Hurda (1885) välja antud aabitsa “Wastne Wõro keeli ABD raamat”.

Vähemalt kirjaliku keelekasutuse tähenduses võib tänapäeval lisaks võru kirjakeelele rääkida eraldi veel kahest uuest lõunaeestilisest kirjakeelest: mulgi ja setu keelest, mida kasutatakse näiteks ajakirjanduses (ajalehed Mulke Sõna ja Setomaa ning ajakiri Peko Helü) ja õpikuis (MKM 2004; SKL 1999).

Ülal korduvalt kasutatud mõiste *võru ühiskeel* märgib lõunaeesti keele Võru murdel põhinevat üha enam ühtlustuvat suulist keelekasutust, milles on vähe säilinud murrakute teravaid piirkondlikke erijooni, kuid esineb rohkesti uusi lõunaeesti üldisi muutumistendentse ning mõjutusi teistest lõunaeesti murretest ja eesti kirjakeelest (Iva T. 2002b, Pajusalu jt 1999, vt ka ptk 2.3).

Eelnevatesse seletustesse lõimitud *Võru murde* mõiste on vajalik lõunaeesti traditsiooniliste kohamurrete tasandi kirjeldamisel ja uurimisel. Võru murde all võime mõista ajaloolisel Võrumaal ja selle lähialadel siiani elujõulisena püsinud põlist keelepruuki kõikide oma murrakutega (Kasak 1998: 18, vt ka EMS 1994: 11–12). Võru murre on üks kolmest lõunaeesti keele traditsioonilisest kohamurdest ning võru ühis- ja kirjakeele peamise alusena on see muidugi eelkõige tähtis osa võru keelest.

2.1.2. Lõunaeesti keele ajalooline kujunemine

Valdav osa läänemeresoome keelte jagunemist käsitletud keeleteadlastest on toetanud seisukohta, et tänapäevane lõunaeesti keel on kujunenud iidse eraldi seisva hõimukeele baasil. Rahvusvahelise tuntusega keeleteadlastest on lõunaeestit esmakordselt eraldi keeleks nimetanud taanlane Rasmus Rask oma 1834. aastast pärinevas läänemeresoome keelte sünkroonilises ülevaates (Wiik 1995, Pajusalu 1996: 24). Ferdinand Johann Wiedemann peab oma võru grammatikas (1864: 10–13) käsitletavat keelt põhjaeesti keelest umbes sama kaugeks ja eraldiseisvaks kui liivi või soome keelt ning nendib, et oma kirjakeelt kasutavad lõunaestlased suhtuvad põhjaeesti keelesse nagu kergestimõistetavasse võõrkeelde, millist olukorda peab ta sarnaseks taani ja rootsi keele suhtega.

Lõunaeesti keele pikka iga omaette hõimukeelena on oma käsitlustes esile toonud juba Andrus Saareste (1952: 99–100), hiljem aga veelgi enam Paul Ariste (1956: 14, 1961: 261–262), Pekka Sammallahti (1977: 131–133), Tiit-Rein Viitso (1985: 401–402, 1983: 276). Sammallahti järgi eraldus läänemeresoome algkeelest esimesena lõunaeesti hõimukeel ning alles seejärel kõik üle-

jäänud keeled, Viitso arvates olid aga esimesteks lahkneajateks liivi ja lõuna-eesti. Paul Alvre (1973: 297) on paigutanud lõuna-eesti keele läänemeresoome keelte idarühma ja pidanud põhja- ja lõuna-eesti erinevust põhinevaks lääne- ja idagrupi erinevustel (vt ka Itkonen 1983), millele viitab oma doktoritöös ka Eino Koponen (1998).

Lõuna-eesti hõimukeele eraldiolemise ea kohta on avaldatud ka seisukohti, mille kohaselt see pole nii pikk nagu ülalmainitud keeleuurijate meelest, vaid saanud alguse alles pärast läänemeresoome keelte lahknemist põhja-, lõuna- ja idarühmaks (nt Rätsep 1989: 1505–1508). Lisaks eelpooltoodule on eraldi lõuna-eesti hõimukeele tekkimist peetud ka hoopis põhja-eesti keele kontaktide tulemuseks naaberkeeltega: liivi ja lätiga (Kettunen 1940: 116–117) või praegu-seks väljasurnud kagupoolsete läänemeresoome hõimudega (Wiik 1995, 1996).

Petri Kallio oma värskes läänemeresoome konsonandiajaloo käsitluses kinnitab aga taas Sammallahti seisukohta lõuna-eesti keele kõige varasemast eraldumisest läänemeresoome algkeelest. Tema järgi lahkes algkeelest esimesena niinimetatud sisemaamurre, mille ainsaks järeltulijaks ongi lõuna-eesti keel, kuna kõik teised läänemeresoome keeled tekkisid algkeele teisest harust, rannikumurdest hargnedes (vt Kallio 2007: 243).

2.1.3. Lõuna-eesti välis- ja sisepiirid

Lõuna-eesti keeleala liigendamisel ja piiritlemisel on kõige selgemad ja üheti mõistetavad välispiirid. Need on eriti teravad ida- ja lõunapiiril, kus keeleala piirneb vene ja lätikeelega, kuid üsna järsud ka piirnemisel põhja-eesti kesk- ja idamurdega – eriti põhjapiirile jääva Emajõe kesk- ja ülemjooksul. Pisut laugem on lõuna- ja põhja-eesti üleminek Mulgimaa osas (vt Wiik 1999b: 121, Künnap 2000: 71).

Rohkem eriarvamusi on olnud lõuna-eesti sisemise põhiliigenduse osas. Praegu tuntuima kolmikjaotuse Mulgi, Tartu ja Võru murdeks pakkus ilmselt esimesena välja Jakob Hurt oma doktoriväitekirjas (1886, vt Alvre 1998). Mõlmes liigenduses (Kettunen 1917, Ojansuu 1919) on eraldi kõrgema taseme liigendusüksusena välja toodud ka Setu (vt Pajusalu 2000a: 77–79). Lõuna-eesti peamise sisemise erinevusena tuakse uurijate poolt välja Võru ja muu lõuna-eesti erinevus. Lõuna-eesti on selliselt kaheks – tüüpiliselt lõuna-eestiliseks Võru murdeks ja põhja-eestist mõjutatud Tartu murdeks – jaganud juba Ferdinand Johann Wiedemann (1871, vt Valmet 1989), kes arvas Tartu murde alla ka Mulgi murrakud. Sama seisukohta on Wiedemann avaldanud ka oma varem ilmunud Võru grammatikas (Wiedemann 1864: 10–15). Suurimat erinevust Võru-Setu ja muu lõuna-eesti vahel kinnitavad samuti kaasaegsed dialekto-meetrilised uurimused (Wiik 1999a, Pajusalu 1999).

Täpseima mitmetasandilise lõuna-eesti murdeliigenduse on esitanud Karl Pajusalu (2000a). Ka selle kohaselt jaguneb lõuna-eesti keeleala kõigepealt

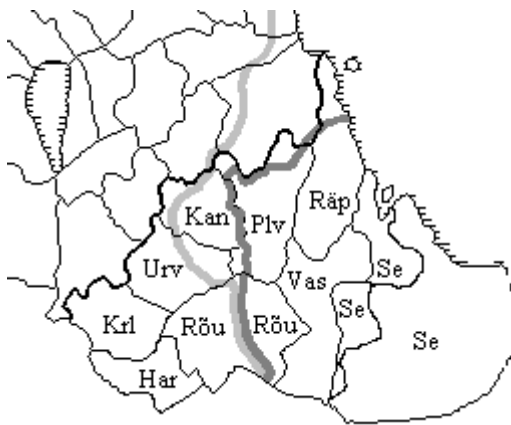
loode- (Mulgi, Tartu) ja kagupooleks (Võru, Setu). Järgmise tugevusastme piir eristab Mulgi ja Tartu murde. Edasi jagunevad lõunaeesti murded peamisteks osadeks. Sellised on kagupoolel Lääne-Võru, Ida-Võru ja Setu, Mulgis Päris-Mulgi ja Helme, Tartu murdealal Päris-Tartu ja Tartu-Maarja. Neljanda tugevusastme murdepiirid eristavad põhilisi murrakurühmi, nt Lääne-Võru lõuna- ja põhjarühm ning Setu põhja-, ida- ja läänerühm. Järgnevad viies, kuues, seitsmes ja kaheksas tasand, millel eristatakse väikseimate keeleliste erinevuste alusel teiseseid murrakurühmi, murrakuid ja murrakute sisemisi erinevusi.

2.1.4. Võru siseliigendus

Võru keelealaks peetakse traditsiooniliselt kaheksat ajaloolise Võrumaa kihelkonda, millele lisatakse tavaliselt ka Setu ala ja tänaseks hääbunud keelesaared Leivu, Lutsi ja Kraasna (EMS 1994: 11–12; Keem, Käsi 2002: 5). Võru siseliigenduse põhiküsimuseks ongi Võru ja Setu kokkukuulumine. See küsimus nõuab lähemaid uuringuid, mis võtaksid arvesse ka sõnavarasuhteid ning keeleerinevuste sagedust ja sotsiaalset teadvustatust või tunnuslikkust. Võru ja Setu murdeerinevused on nähtavasti seotud eelkõige üldise hääldusbaasiga ja tunnuslike erinevustega sageli kasutatavas sõnavaras ja leksikas, mida senised uurimused pole piisavalt või üldse vaadelnud. Siiski võib äärmiselt sarnase põhistruktuuri tõttu väita, et Võru ja Setu erinevus pole lingvistiliselt keele ega ka peamurrete erinevus, ühiskondlikult teadvustatud ja teravdatud murde- või murrakurühmade erinevus aga küll. (Pajusalu 2000a: 77–78.)

Võru siseliigenduse teine põhiline küsimus puudutab Ida- ja Lääne-Võru murrakurühma või nüüdismurde vahekorda ja piiri. Puhtkeeleliselt on Lääne- ja Ida-Võru murdepruuk isegi erinevamad kui Ida-Võru ja Setu (Pajusalu 2000a: 80, Kasak 1998: 16). Karl Pajusalu on suurimatele keeleerinevustele tuginedes tõmmanud Lääne- ja Ida-Võru piiri nii, et läänepoolle jäävad Lääne-Hargla, Karula, Urvaste ja Kanepi ning idapoolle Ida-Hargla, Rõuge, Põlva, Rāpina ja Vastseliina (Pajusalu 2000a: 80). Eeltoodud liigendusega üldjoontes nõustudes tuleks vaid täpsustada, et pigem Ida-Võru poolele võiks paigutada ka Urvaste ja Kanepi kihelkonna idaosa, mis on varem kuulunud Põlva kihelkonda ja kus seetõttu valitseb üldiselt samailmeline keelepruuk nagu Põlva kihelkonnas. See, et Urvaste ja Kanepi kihelkonna ida- ja läänepoolse murdepruugi erinevus pole dialektomeetriliste uurimuste käigus eristunud, kuid nende kihelkondade piir Põlvaga on järsk, viitab sellele, et keeleerinevused on siin üldistatud kihelkonnapiirile. Lääne- ja Ida-Võru erinevusi vaadeldes tuleb veel rõhutada üsna tugevat lääne- ja idavõruliste keelenähtuste piiri, mis poolitab Rõuge kihel-

konna, eristades väga arhailise ja idavõrulise Haanja¹ ja Kasaritsa piirkonna tunduvalt lääneilmelisemast Lääne-Rõugest. Seda piiri, mis eristub üsna tugevana ka Pajusalu murdeerinevuste kaardil (2000a: 78), on tähtsa ida-lääne piirina rõhutanud Hella Keem (1997: 19), kes on asetanud Lääne-Rõuge ühte rühma Harglaga. Tuginedes keelekasutajate eneste hinnanguile (nt siinkirjutaja poolt kuulnud keeleerinevust rõhutavad teated sellest, kuidas Urvaste või Rõuge kihelkonna keskel kostub ühelt poolt oja või mäe õhtuti hõikeid *kari kodo!* ja teiselt pool *kari kodu!*, kusjuures hõikajad ise teavad erinevust ja peavad seda oluliseks) võiks Lääne- ja Ida-Võru keeletava kõnelejate poolt teadvustatud piir ühtida ühe tugevama sotsiolingvistilise eristaja, järgsilbi *o* ja *u* piiriga, mis poolitab Rõuge, Urvaste ja Kanepi kihelkonna, kattudes Rõuge osas ka teise tähtsa markeri, *h-* ja *n-*inessiivi piiriga (vt kaart 1).

Kaart 1. Lääne- ja Ida-Võru piiritlemine järgsilbi *u/o* (helehall) ja seesütleva *n-/h-*lõpu (tumehall) levikuala ligikaudse piiri alusel (koostatud levikukaartide Kask 1984: 211, Toomse 1998: 133, Saareste 1955: 17, Saareste 1955: 67 ja Saareste 1955: 44 järgi).

Ida-Võrus võib üsna eraldiseisva murdepruugina välja tuua Rāpinat ja Põhja-Setut liitva Põhja-Võru pruugi, mille mõjud ulatuvad ka Põlva ja Põhja-Vastse-liina alale, Lääne-Võrus aga Lääne-Karula ja Lääne-Hargla mulgimõjulise pruugi. Ida- ja Lääne-Võru piiril eristub selgelt arhailine ja omapärane Ida-Hargla ehk Mõniste murrak koos talle keeleliselt lähima Lääne-Rõugega. Need kaks murrakut moodustavad rühma, mida on peetud kas omaette Lõuna-Võru

¹ Haanjas on viimastel aastatel hoogustunud liikumine, mis väärtustab Haanja keelepruuki kontsentreeritult lõunaeesilise ja vanapäraselt idavõruliku keelena, pidades seda kohaliku identiteedi üheks peamiseks aluseks (Põder 2006). Ühing Haanimiihi nõvvokoda (HN) on esitanud haanja keeletunnused (nt *hn*-inessiiv, järgsilbi *o*), mis enamikus kattuvad arhailisimate Ida-Võru tunnustega, erinedes mõnevõrra võru kirjakeele rõhuasetustest.

rühmaks (Keem 1997: 16–18) või idarühma alla kuuluvaks edelarühmaks (Pajusalu 2000a: 79). Nagu eelpool mainitud, kuulub see lõuna- või edelarühm üldiselt kokku Ida-Võruga, kuid on tähtsaimate sotsiolingvistiliste markerite poolest pigem läänevõrulik.

2.2. Võru kirjakeele kujunemise keelekorralduslikud aspektid

2.2.1. Keelekorraldus: põhjused ja eesmärgid

Keelekorraldus tähendab üldiselt keeleprobleemide süsteemset, tulevikku suunatud ja teooriale tuginevat lahendamist (Haugen 1966, Clyne 1992: 84, Crystal 1998: 366). See definitsioon on esitatud 'keelekorralduse' ingliskeelsele vastele *language planning*, mida tarvitatakse aga üldiselt laiemas tähenduses kui eesti mõistet *keelekorraldus*. Nimelt hõlmatakse sellega nii keelekorraldust, mille sisuks on keele muutmine uute terminite, kirjaviisi- või tähestikureformi või isegi morfoloogia muutmise läbi (selles tähenduses täpsemalt korpuskorraldus, ingl *corpus planning*), kui ka keelepoliitikat (ehk staatuskorraldust, ingl *status planning*), mis on põhiliselt ühe keele ühiskondliku asendi määramine teiste keelte suhtes (Kloss 1969, Crystal 1998: 366, Kull 2000: 23–24). Keelekorralduse kolmandaks põhiharuks peetakse keeleõppekorraldust (ingl *aquisition planning*), mis on samas osa hariduspoliitikast.

Kuna käesolev töö on oma põhiolemuselt deskriptiivne ja süstematiseeriv grammatikakäsitlus, siis puudutatakse siin keelepoliitikat ja hariduskorraldust vaid riivamisi ja vaadeldakse võru keelekorraldust selle kitsamas, korpuskorralduse tähenduses, mille võtab kokku Valter Tauli defineering: keelekorraldus on plaanipärane tegevus, mille eesmärgiks on olevate keelte korraldamine ja parandamine või uute ühiskeelte, rahvuskeelte või rahvusvaheliste keelte loomine. Keelekorralduse alla kuuluvad keele suulise ja kirjaliku vormi kõik alad: hääliku- ja vormiõpetus, süntaks, sõnavara ja ortograafia. (Tauli 1968: 25.)

Rein Kulli määratluse järgi on keelekorraldus järjepidev ja kavakindel kirja-keele seadmine, suunamine ja arendamine, teadlik soovitavas suunas mõjutamine. Kulli järgi ei peeta Eestis tavaliselt keelekorralduseks selliseid valdkondi nagu oma tähestiku loomine ja muud kirjakeele rajamisega seotud seigad. Keelekorralduse praktilist poolt – korrektorite tegevust, keelenõuannet jms – tähistab eesti kontekstis mõiste *keelehoole*. (Kull 2000: 23–24.)

Mõnes ühiskonnas ollakse enam keskendunud keelekorralduse korpuse poolele, mõnes aga keelepoliitikale. Need kaks erinevat keelekorralduse tüüpi võivad toimida ühiskonnas koos või eraldi (Neustupný 1978, Crystal 1998: 366–371).

Keelepoliitika on tavaliselt suunatud (a) rahvusliku/riikliku identiteedi tugevdamisele, (b) keele riigisisesele või rahvusvahelisele levikule ja/või (c) vähemusrühmadele õiguste andmisele.

Keelekorraldusega (selle kitsamas, korpuskorralduse tähenduses) püütakse (a) luua keelde teadus- ja tehnikaterminoloogiat, (b) lahendada normimise abil keele korrektsuse, tõhususe ja stiiliküsimusi ja/või (c) kõrvaldada ideoloogilistel kaalutlustel keelest rassistlikke, seksistlikke või militaristlikke elemente. (Clyne 1992: 84.)

Keelekorraldus ja keelepoliitika on toiminud käsikäes nt heebrea keele taas-elustamisel, heebrea sõnavara ja ühiskondliku keelekasutuse arendamisel, võõrsõnadest hoidumise ja omasõnade loomise alal saksa, islandi ja eesti keeles (Clyne 1992: 84), samuti Põhja-Rootsis kõneldava meä keele standardiseerimisel ja talle Rootsi ametlikult tunnustatud vähemuskeele õiguste andmisel (Winsa 2000).

Keelekorralduse vajaduse ulatus ei ole kõigis keeltes sama suur. Keelekorralduse vajalikkust tunnetatakse vähem nende keelte puhul, millel on pikk kirjanduslik traditsioon, võrdlemisi lihtne morfoloogia ja väikesed murdeerinevused. Olukord on täiesti erinev keeltes, mille kirjanduslik traditsioon on noor ja mis on saanud keerulisema kultuuri instrumendiks alles 19. või 20. sajandil, millel on keeruline morfoloogia, suured murdeerinevused ja palju võistlevaid teisendeid ühiskeeles ning mis peavad endale hankima massiliselt uusi sõnu väheste aastate jooksul. (Tauli 1968: 19, Crystal 1998: 366.)

Veel raskemad probleemid on lahendada neil mail, kus seni ei ole rahvuslikku või regionaalset ühiskeelt ega kirjakeelt. Keelekorralduse üks tähtis ülesanne on välja töötada lingvistiliselt otstarbekad printsiibid uute ühiskeelte loomiseks. Uute rahvus- ja regionaalkeelte loomine on muutunud aktuaalseks probleemiks üle maailma ning puudutab väga paljusid keeli ja rahvaid. Peaprobleemid on: (1) valida murre või murded, mis võetakse ühiskeele aluseks; (2) fikseerida ühiskeele normid; (3) plaanida vajalikud parandused, st kohandada keel uutele kultuurilistele ja sotsiaalsetele nõuetele ning teha keel efektiivsemaks; (4) luua kohane ortograafia. (Tauli 1968: 19; Foley 1997.)

Nende probleemidega tegelevad erinevad korpuskorralduse valdkonnad: (1) alfabetiseerimine, (2) standardiseerimine, (3) kodifitseerimine, (4) moderniseerimine. (Clyne 1992: 84.)

Võru keele korpuskorralduses on seni jõutud tegelda põhiliselt standardiseerimise, alfabetiseerimise ja kodifitseerimisega. Viimast kaht on allpool käsitletud standardiseerimise harudena – kirjaviisi, grammatika ja sõnavara standardiseerimisena. Üha enam on üles kerkinud keele moderniseerimise vajadus. Võru kirjakeele kodifitseerimisele ja moderniseerimisele on alus pandud Võru-eesti sõnaraamatu koostamisega, see töö jätkub Eesti-võru sõnaraamatu koostamisega ja oma panuse annab selleks ka käesoleva töö grammatikakäsitus.

2.2.2. Võru kirjakeele loomine

Võru keele revitaliseerimisprotsessile 1980. ja 1990. aastatel ja hiljemgi on eelkõige omased standardiseerimispüüded (nt Eller, Kama 1988; Help 1990; VL 1995: 4–5; Iva 2002a). Standardiseerimiseks võib pidada protsesse, mis sisalduvad mingi kõnepruugi tõstmises ametlikuks, haritud ringkondade keeleks (Thomason, Kaufman 1988: 209). Eestis on standardiseerimise all sageli silmas peetud eriti ranget ja täpset normimist, mida on rakendatud eesti oskussõnavara korraldamisel (Erelt 1983), kuid käesolevas töös pole kõnealust mõistet kasutatud selles tähenduses.

Luu standardkeel mingi poliitilise või kultuurilise üksuse jaoks, kellel see seni puudus, on väga raske ülesanne. Standardkeeled on tavaliselt tekkinud võimu juures oleva ja prestiižse kohaliku eliidi kõnepruugist (Foley 1997: 416). Mida vanem kirjakeel on, seda raskem on parandada puudusi ja keelekorraldajate poolt tehtud vigu. Standardkeele loomist mõjutavad rahvajuhtide ja eliidi eelarvamused ja mentaliteet, puristlikud, rahvusromantilised ja arhaiseerivad püüded, mida ei saa ignoreerida, kuid mille vastu tuleks propageerida taotlust luua moodne ja efektiivne keel (Tauli 1968: 197, Foley 1997: 398–416).

Lisaks efektiivsusele tuleks standardkeele loomisel eelistada murret, mis on kõige kergemini mõistetav teiste murrete kõnelejaile. Teoreetiliselt peaks olema võimalik murdeid meelevaldselt ühendada ühiskeeleks, kuna kõik kirjakeeled on teatud määral meelevaldsed konstruktsioonid. Siiski on sellised katsed enamasti ebaõnnestunud, seda eriti siis, kui murrete erinevused on olnud liiga suured, nii et rahvas on neid rohkem tajunud eri keeltena kui sama keele murretena (Tauli 1968: 197). Näiteks võiks tuua saami ja norra (Utvik 2000: 88–99), karjala (Markianova 2000: 21), aga ka (põhja- ja lõuna)eesti kogemuse. Ka siis, kui ühiskeeleks võetakse üks murre, tuleb selle täiendamiseks kasutada ka teiste murrete keelendeid (Tauli 1968: 197).

Võru keele standardiseerimise ehk võru kirjakeele loomise mõte öeldi esimest korda avalikult välja 1988. aastal vastasutatud Võru Keele ja Kultuuri Fondi tegevusprogrammis (VKKF 1988). See idee kindlustus pärast esimest võrukeelset suveülikooli Kaikal 1989. aastal, kui sai selgeks, et võru keelt hakatakse tõesti järjest rohkem kirjalikult tarvitama.

Tõsisemalt hakati võru keelestandardi loomisega tegelema pärast Võru Instituudi asutamist 1995. aastal. Avaldati kirjaviisi ja kirjakeele põhimõtteid ja illustreeriti neid konkreetsete sõnaloenditega (VL 1995). Välja on toodud võru keele eri tasandid, mida on graafiliselt kujutatud püramiidina, mille põhjaks on väga vanad lõunaeesti keele traditsioonilised kohamurded ja tipuks uus võru standardkeel. Nende vahele jäävad kohalikud kõnekeeled ning linnade ja sotsiaalsete rühmade kõnepruugid (Kasak 1998), vt ptk 2.2.1.1, joonis 1.

2.2.3. Võru kirjaviisistandardi loomine

Võru keele standardiseerimise algetapil sai tõsiseks proovikiviks kirjaviisi küsimus. Esitati mitmeid kirjaviisi ettepanekuid, millest esimesed (Kaalep; Eller, Kama) ilmusid juba 1988. aastal. Esimese võrukeelse suveülikooli ettekannetekogumikus (KS 1990) on kasutatud viit erinevat kirjaviisi. Sama olukord valitseb 1993. aastal ilmunud võrukeelses lugemikus (VL). Kirjaviisi ettepanekutest radikaalseim, Toomas Helbi (1990) pakutud iseseisva võru keelesüsteemi keskne kirjaviis eemaldus eesti-soome kirjatraditsioonist niivõrd, et seda võiks peaaegu käsitleda alfabetiseerimisena ehk teisele tähestikule üleminekuna võru näitel. Teise äärmusena olid Kalle Eller ja Kaido Kama (1988) mõni aasta varem välja pakkunud kirjaviisi, mis arvestas maksimaalselt vana lõunaeesti kirjakeele traditsioone, jättes seejuures täiesti märkimata sellised võru häälikusüsteemi kesksed tunnused nagu kõrisulghääliku, palatalisatsiooni ja *e*-harmoonia. Ülejäänud väljapakutud kirjaviisid olid mõeldukamad, jäädes traditsioonilisuse ja uuenduslikkuse skaalal kahe nimetatud äärmuse vahele, ja kujutasid endast eesti kirjakeele ortograafia mugandusi, mis olid saadud, lisades erineval hulgal diakriitilisi lisamärke võru eriomaste häälikute tähistamiseks.

1995. aastaks oli esitatud kirjaviise praktikas proovitud (nt VST 1989, 1990) ja mõnda neist edasigi arendatud (nt VST 1993, 1994; Bulgakov 1993), kuid ükski neist ei olnud saavutanud juhtivat positsiooni. 1995. aastal loodud Võru Instituudi üheks esimeseks ülesandeks oligi kirjaviisi küsimuses ühise keele leidmine. Kõiki väljapakutud kirjaviisivariante uuriti ja võrreldi hoolikalt, koostati spetsiaalseid proovi- ja võrdlustekste ning -tabeleid (vt Tender, Kasak 1995). Seejuures võeti arvesse ka Jakob Hurda (1904), Paulopriit Voolaine (SL 1922 ja 1924) ja teiste varasema aja võru ja setu kirjameeste kogemusi (vt Iva 2000b, Jüvä 1998).

1995. aasta 31. oktoobril kogunes Eesti Keele Instituuti Võru Instituudi poolt kokku kutsutud kirjaviisikomisjon (Paul Hagu, Toomas Help, Sulev Iva, Enn Kasak, Valdek Pall, Peeter Päll, Seppo Suhonen, Tõnu Tender, Jüri Viikberg, Tiit-Rein Viitso). Lepiti kokku võru ja setu keele ühine kirjaviis, nn *vahtsõnõ kiräviiš* 'uus kirjaviis' (vt ka Tender, Kasak 1995 ning Tender jt 1996), mille põhimõtted ja edasiarendused on kommenteeritult esitatud ka käesoleva töö lisa 1 (Võru kirjakeele ortograafia).

2.2.4. Morfoloogia standardiseerimine

Võru keelestandardi loomisel on kirjaviisi kõrval kõige teravamalt üles tõusnud foneetilis-morfoloogilise tasandi standardiseerimise probleemid. Just selle keeletasandi standardit ongi enamasti nimetatud võru keelestandardiks ehk lihtsalt võru kirjakeeleks. Mõiste *võru kirjakeel* vastandub sellisena mõistele *võru kirjaviis*, kusjuures mitme võrukeelse väljaande (nt VST 1989–2007, UL

2000–2007) toimetamisel on olnud põhimõtteks või ka mõne teksti autori otseseks sooviks, et ühtlustatud oleks kirjaviis, kuid mitte keel. Keele ühtlustamist on peetud oluliseks eelkõige õppematerjalide, teatmeteoste, tõlgete ja saatetekstide, samuti ametlike tekstide puhul. Hoolikalt ühtlustatud on näiteks võrukeelse lugemiku (VL 1995), aabitsa (Jüvä jt 1998), internetientsüklopeedia (VVE) ja enamasti ka teadus- ja populaarteadustekstide või nende võrukeelsete tõlgete või kokkuvõtete keel (nt KS 1996–2003, VIT 1997–2007).

Võru keelestandardi küsimuses on vastakaid arvamusi. Ühelt poolt tahtakse, et see põhineks võimalikult vanal, puhtal ja eesti kirjakeelest erineval võru keele variandil. Selle idee tuliseimate pooldajate seisukohaks on, et võru keelestandardi alus peaks olema Tallinnast kõige kaugemal asuva valla (Misso) või vähemalt Vastseliina ja Ida-Rõuge keelepruuk, mille süsteem oleks maksimaalselt ennistatud ja eristatud (Help 1999). Seisukoha aluseks on teadmine, et praegune võru keeleala äärmine kaguperifeeria on keele poolst kõige kontsentreeritumalt lõunaeesiline ja on ilmselt olnud ka Lõuna-Eesti keeleala geograafiliseks keskmeks aegadel, mil lõunaestlased või neile lähedased hõimud ulatusid palju kaugemale lõunasse ja itta (Wiik 1997: 10–17). Taolisi arhaiseerivaid püüdeid, mis on suunanud paljude kirjakeelte (nt tšehhi, sloveeni, inglise, hollandi, kreeka, Norra *nynorski*, eriti aga Aasia keelte) kujunemist, on keelekorralduse teooria seisukohalt taunitud kui keelte loomuliku arengu pärssimist (Tauli 1968: 17, 193–197).

Võru keelestandardi küsimuses on väljendatud ka vastupidist seisukohta ja soovitatud standardkeele loomisel lähtuda nivelleerunumast Lõuna-Eesti keskmisest keelekujust, mis oleks lähem kunagisele tartu kirjakeelele (Hint 1999) või vähemalt arvestaks rohkem vanas lõunaeesi kirjakeeles väljakujunenud traditsioonidega (Eller, Kama 1988). Vana lõunaeesi kirjakeele traditsioonide revitaliseerimine võib tunduda taas arhaiseerimisena, kuid võru keele puhul pole see nii, sest ülalmainitud vana, Eesti äärmises perifeerias hästi säilinud (ja lisaks maksimaalselt ennistatud) idavõru keelepruuk sisaldab tunduvalt arhaisemaid jooni kui peamiselt tartupõhjaline vana lõunaeesi kirjakeel (Keem 1995: 7). Lõuna-Eesti keskmist keelekaju väärtustava suuna tugev külg on lähimine keelekujust, mis sobitub paremini praeguse aja võru keeles valitsevate tendentsidega (viimaste kohta vt ptk 2.3, Iher 2000, Iva T. 2002).

Võru keele puhul ei saa siiski vanema keelesüsteemi eelistamist negatiivseks pidada, sest vanem keelepõhi just ongi see, mis liidab lõunaeesi erinevaid territoriaalseid keelevariante, vastandudes niisugusena selgelt põhjaeesi keelele (Pajusalu 2000a, Hint 1999: 25). Muidugi ei tohi keeles toimuvaid uuendusi ignoreerida, keele arenguga tuleb käia kaasas, kuid ettevaatlikult tuleks suhtuda nendesse uuematesse tendentsidesse, mis on eesti ühiskeele otsese tugeva mõju tulemus või mis alluvad sellisele mõjule kergemini, nt vokaalharmonia ja

kõrisulghääliku tarvitamise ebajärjekindlus². Selliste suundumuste seadustamine normina võiks võru keelesüsteemi kardetavalt destabiliseerida (Help 1999: 16, Iher 2000: 75–77) ja halvendada praegu realselt tarvitatava võru keele kvaliteeti veelgi (Eller 1998, Iva T. 2002a, Iva T. 2002b). Loomulikult pole mõistlik ka teine äärmus: arhailiste ja omapäraste, kuid väikese levikuga keelejoonte kuulutamine üldiseks reegliks (Hint 1999: 26).

Esile toodud vastandlike seisukohtade vahel on otsitud kompromissi (Hint 1999, Jüvä 1994). Näiteks võiks tuua võru keelestandardi põhimõtete sõnastuse 1994. aastast: “*Võro kiräkiil’ om kyigi katsa Võromaa kihlkunnamurragu kokkosulatus. Et eri murraguq kiräkeelen inäm-vähämbki tasakaalun olnuq, om alopõhas võet Kesk-Võromaal kokkojuuskvin kihlkunnajakõn /.../ sjoo aastagasaas algusõn kynõld maakiilj. Tuuga om klapitõt ka /.../ võro kiräkeele ütistämise ja /.../ “korgvõro keele” põhimõttit.*” “Võru kirjakeel on kõigi kaheksa Võrumaa kihelkonnamurraku kokkusulatus. Et eri murrakud kirjakeeles enam-vähemgi tasakaalus oleksid, on aluseks võetud Kesk-Võrumaal kokkupuutuvates kihelkonnaosades /.../ selle sajandi alguses kõneldud maakeel. Sellega on sobitatud ka /.../ võru kirjakeele standardiseerimise ja “kõrgvõru keele” põhimõtteid³. (Jüvä 1994: 4.) Määratlusele järgneb võru kirjakeelde sobivaid ja mitte sobivaid keelejooni ja vorme vastandav loetelu, millest võiks ilmekaima näitena välja tuua seesütleva käände läänevõruliku lõpu *n* eelistamise idavõrulisele *h*-le ja järgsilbi idavõrulise *o* eelistamise läänevõrulikule *u*-le. Selline (ja mitte vastupidine) lahendus tundub igati loogiline, sest *o* ja *n*-ga variant (nt *koton*, mitte *kotun*, *kotohn* ega *kotoh*) ongi nii keelegeograafiliselt (vt kaarti 1, ptk 2.1.4) kui sotsiolingvistiliselt neutraalseim (Org jt 1994). Niisugusele vormivalikule leiab muidugi kindlat tuge vanast lõunaeesti kirjakeelest, kus seesütleva *n* ja järgsilbi *o* olid kindlaks normiks (vt nt WT 1905). Seda on eriliselt rõhutatud juba esimestel võru keelestandardi loomise katsetel (Eller, Kama 1988). Võru keele eeskujul on soovitanud algupärast järgsilbi *o*-d ka eesti kirjakeeles tarvitada Jakob Hurt, soome keele mõjul aga Johannes Aavik (Kask 1984, Liivak 1997).

---

² VES-is (Iva 2002a) tähistatakse larüngaalklusiili järjekindlalt ja eranditult, kuigi viimaste kirjaviisimuudatustega on selle märkimist taas vähendatud (vt lisa 3). Järjekindluse põhimõtet on püütud järgida ka vokaalharmoonia puhul: sellele on allutatud selliseidki elemente, mis mõne murraku realses kasutuses vokaalharmooniale ei allu, nt liited *-line/linõ*, *-mine/minõ*, mitmuse osastava lõpp *-ide/idõ* ja mineviku *-e* (vt ka Iva 2000a). Võru kirjakeele vokaalharmoonia on normitud Tartu Ülikoolis 1998. a 15. detsembril Võru instituudi keeleteoimkonna koosolekul tehtud otsusega, kus loetletakse vokaalharmoonia eranditena: a) teatud liit- ja võõrsõnad; b) diftongid *oe*, *ae*, *õe*, *eo*; c) järgsilbi *o*; d) mõõndakse ka kõrvalekallet mitmete lõppude, eriti *-he*, *-guq/kuq*, *-gaq/kaq*, aga ka liidete *-line*, *-mine*, *-ide* ja mineviku *-e* puhul (Jüvä 1999, Iva 2000a).

³ Niinimetatud “kõrgvõru keele” all peeti 1990-ndate alguse Kaika suveülikooli keeleteoimkonnas silmas arhailist ja ennistatud ning eesti kirjakeelest maksimaalselt erinevat võru keelevormi, mis vastandub tänapäeva nivelleerunud ja eestimõjulisele võru keelekasutusele ehk võru ühiskeelele (Help 1998).

Seesütleva lõppude *n/h* ja järgsilbi *u/o* opositsioon ongi kujunenud võru keele standardiseerimise võtmeküsimusteks, sest need jooned markeerivad kõige teravamalt keeletarvitaja päritolu. Need keelejooned lõikavad läbi Võrumaa küllaltki terava piiri, liites idavõrukeesi setudega ning läänevõrukeesi tartumaalaste, mulkide ja järgsilbi *u* kaudu ka põhjaeestlastega, ning lahutavad ida- ja läänevõrukeesi omavahel.

Ka võru-eesti sõnaraamatus on nii sõnaartiklites kui ka saatetekstis järgitud *n/h* ja *u/o* kompromissi põhimõtet, see on sõnaraamatu jaoks sõnastatud järgmiste punktidenä (Iva 2002a: 24–25):

- 1) Sõnaraamatus ei ole esitatud variante, kus on järgsilbi *o* asemel *u*, nt *talo* asemel *talū*.
- 2) Kolmest võimalikust võru seesütleva lõpust *-n*, *-h* ja *-hn* on kombineeritud lõpp *-(h)n*, nt *mõtsa(h)n*. Sellist lõppu võib hääldada kolmel viisil: *-n*, *-hn* või *-h*. Ka järgsilbi *o* asemel võib hääldada *u*. Nii võib sõna *koto(h)n* lugeda: *koton*, *kotoh* või *kotun* (aga ka *kotun*, *kotuhn* või *kotuh*, mis on küll õige haruldased variandid), ja sõna *elo* võib lugeda ka *elu*. Kõik need on võrukeelse sõnavormi hääldusvariandid, mille hulgast kasutaja võib valida oma äranägemise järgi.
- 3) Näitelausestes ja saatetekstis on siiski peaaegu alati pruugitud järgsilbi *o*-ja seesütleva *n*-ga vorme kui Võrumaal kõige rohkem levinuid ja võru kirjakeele loomulikuks standardiks kujunenuid.

Sõnaraamatus on järgsilbi *o* esitatud: (a) *o*-tüvelistes käänd- ja pöördõnades (nt *talo*, *ilo*, *taho*, *halo*, *ragoma*, *hõloma*); (b) mitmusevormides (nt *kanno*, *sõto*, *jalolõ*); (c) asesõnavormides (nt *mino*, *sino*); (d) määrsõnavormides (nt *manoq*).

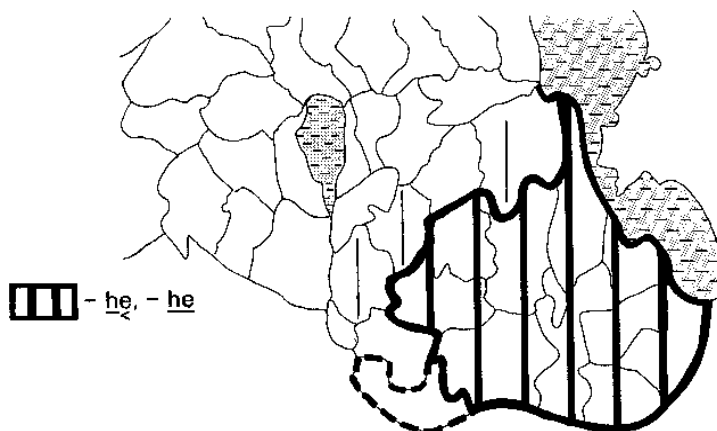
Seega pole võru kirjakeele ida- ja keskvõrulisele, setulisele ja idatartulisele rahvakeelele (kuid mitte Räpina järgsilbi uuenduslikule *o*-rohkusele⁴) toetuv järgsilbi *o* kaugeltki nii ulatuslik nagu Aaviku plaanitud soomepärase *o*-uuen- dus (Aavik 1919: 4).

Üksikute teravaid probleeme tekitavate keelejoonte vahel kompromissi leidmise kõrval on võru keele standardiseerimise peamiseks ülesandeks ja põhimõtteks olnud tasakaalu saavutamine maksimaalselt ennistatud kontsentreeritult võruliku ja *n-õ* lõunaeesti keskmise vahel, mida on ka juba eespool põgusalt käsitletud. Seda põhimõtet on enim järgitud Võru Instituudis väljaantud õppematerjalide keele puhul, sest taotletakse küll, et lapsed õpiksid korralikku ja nivelleerumata võru keelt, kuid kuna õpetus toimub võru keeleala väga erinevatel murdealadel, siis on proovitud väga teravaid murdeerinevusi siluda, et keel oleks kõigile piirkondadele võimalikult võrdselt vastuvõetav (vt nt VL 1995 ja Jüvä jt 1998).

---

⁴ Rāpina murrakus on tugevas astmes teise silbi *u*, kuid sageli ka kolmanda ja neljanda silbi *u* muutunud *o*-ks isegi sellistes sõnades, kus algselt *o*-d ei olnud, nt *tsirko*, *haukoq*, *korātoq*, *parandanoq* (Keem 1997: 11).

Viimati esitatud põhimõtet on järgitud ka võru-eesti sõnaraamatu koostamisel. Sõnaraamatu puhul on parimaks näiteks verbitüübistiku probleemi lahendamine. Võru-eesti sõnaraamatu verbitüübistik on kohandatud setu verbi-sõnastiku (Toomsalu 1995) järgi, mis tähendab, et verbisüsteemi standardiseerimise aluseks on valitud kontsentreerituim ja konservatiivseim lõunaeeesti keelevariant. Näiteks on verbitüübistikus esindatud sellised vanapärased ainsuse 1. pöörde minevikuvormid nagu *riste* ja *rapahudi*, kuigi tänapäeva võru keeles domineerivad selgelt vormid *ristse* ja *raputi* (Iher 2000: 75–77). Verbisüsteemi radikaalsuse vähendamiseks ja selle sobitamiseks praeguse nivelleerunud üldlõunaeestilise taustaga on verbitüübistikku ja -vormistikku lisatud mõned hilisemate arengute tulemusel tekkinud rööpvormid, mis on tänapäeva võru keeles (Iher 2000: 72–73) absoluutselt valitsevad, nt *heränemä*, *herädäq* e *heränedäq*; *manitsõma*, *manidaq* e *manitsaq*. Samuti on käändsõnavormistikku üldiselt ida- või keskvärulisele põhjale lisatud paralleelvorme läänevõrust: *hammas*, ill *hambahe* ehk *hambadõ*, pl g *hambidõ* ehk *hambiidõ*. Lääne-Võru ja Tartu vormid on vormistikus esitatud sellest hoolimata, et sisseütleva *-he* on Võrumaal levinud väga ülekaalukalt, nimelt haarab see selgelt kõik Setu ja Võru murrakud, v.a Karula, Leivu ja väheste näidetega esindatud Hargla, ning ulatub üksikjuhtudel isegi Lõuna-Tartu murrakutesse (vt kaart 2).

Kaart 2. Sisseütleva käände lõpp *-he* kolmesilbilise tüvega noomeneis (Toomse 1998: 129).

Tuleb nentida, et ülaltoodud erinevate paralleelvormide standardkeelde võtmine on teoks saanud põhiliselt Lääne- või Põhja-Võru taustaga võimu ja/või prestiiži omavate kultuurieliidi tegelaste initsiatiivil, mis kinnitab ka arusaama keele standardiseerimise eliidi- ja prestiižikesksusest (Foley 1997: 416; Thomason, Kaufman 1988: 209).

Võru-eesti sõnaraamatu koostamisel on lisaks ülalkirjeldatud valikutele ja põhimõtetele tulnud tegelda väga paljude variandiprobleemidega, eelkõige sellega, kui palju ja missuguseid variante esitada.

Rööpvormide esitamise ulatus sõltub vastava keele tingimustest ja võib eri keeltes tugevasti erineda. See sõltub ühis- ja kirjakeele ajaloost ja traditsioonist. Fikseerunud kirjakeelte olukord on hoopis teistsugune kui noortes või uutes kirjakeeltes. On ka vahe, kas kirjakeel põhineb homogeesel murdel või kujutab endast tugevasti erinevate murrete meelevaldset sünteesi. Viimasel juhul võib vajalik olla ühtlasem norm või jälle liberaalsem suhtumine rööpvormidesse kui normaalolukorras. (Tauli 1968: 186.)

Võru-eesti sõnaraamatu puhul on küll tegemist võru kirjakeele sõnaraamatuga, kuid sõnavormide värvikat teisendirohkust pole selles palju piiratud. Mõnest sõnast leidub raamatus üle kümne teisendi, nt *parhillaq* = *paraaigo* = *parahallaq* = *paraq* = *par(a)halt* = *parlaq* = *parõhõllaq* = *prõllaq* = *põraaigo* = *põraq* = *põrlaq* = *põrõhõllaq* = *põrõhõlt* = *põrõla* 'praegu'.

Tüübitabelis ja vormistikus on põhivariantide juures antud väiksemas kirjas rööpvorme nagu *a/ä*-lised verbivormid (*helisämä*, *kynõlama*) ja uuemad mineviku *va/vä*- ning *se/sõ*-lõpulised vormid (*käkeväg*, *ristse*), vanapärased käändsõna *a/ä*-mitmuse vormid (*tikkä*, *kanarikka*) ja veel mõned vormid, mida sõnaartiklitest ei leia. Sulgudes on esitatud kahetüveliste nimisõnade *de*-mitmuse vormid (*hammastõ*, *hernehte*), mis pole võru keeles eriti tavalised ega soositud, kuid mida esineb siiski ka kõige vanemate võrukete keeles (Keem 1997: 26–27). Kitsama läänevõrulise levikuga (Saareste 1955) pika *i*-ga mitmusevormid (*hambiidõ*, *hambiil*) on ruumi kokkuhoidmiseks antud ainult käändsõna vormistikus.

Sõnaraamatu töörühma otsusel pole keelenormi võetud määrsõnateisendeid, millel üldvõrulise lõpu *-he* asemel esineb lääneperifeeria lõpp *-de/dõ*, nt *ʼaigsahe* (*ʼaigsadõ*), kuid on alati esitatud vastavad *le/lõ*-lõpulised teisendid, nt *ʼaigsahe* = *ʼaigsalõ*, mis on tunduvalt laiemal levikuga (Pajusalu 1999: 73) üha itta laienev uuendus.

Enamik sõnaartiklites esinevatest teisenditest on ühendatud võrdusmärgiga kui võrdväärseid variandid. Noolega levinuma või soovitatuma teisendi juurde on viidatud ainult väga arhailised ja vähe levinud (*kärähütmä* → *kärähtämä*), ebasoovitaval määral teistest keeltest mõjutatud (*ahk* → *hahk*) või omasõna asemele laenatud eestipärasel rööpvormid (*alati* → *alasi*), samuti mõned kokkusulanud kiirkõnevormid (*aguq* → *a kuq*).

2.3. Keelenorm ja võru ühiskeelee teke

Nagu juba mainitud, ei ole võru kirjakeele norm nii kindlalt välja kujunenud ega jäik ja range, nagu seda võib näha paljude suuremate ja vanemate kirjakeelte puhul. Võru kirjakeele normi järgitakse püüdlikumalt ainult õppematerjalides,

ametlikes tekstides ja tõlgetes. Muudes väljaannetes on enamasti normeeritud ainult kirjaväsi, jättes hääliku ja vormi tasandi puutumata, mistõttu võib kirjutajate keeles tihti märgata kohalikku omapära.

Pire Teras on oma uurimuses (2001) vaadelnud võru kirjakeele standardist kinnipidamist mõne häälikuvahelduse osas, valides uurimismaterjaliks Võro-Seto tähtsamatut ja ajalehte *Uma Leht*. Tema uurimuse tulemuste kohaselt peeti neis väljaannetes 2001. aastal võru keelestandardist üsna hästi kinni kõrge *õ* ja kõrgeenenud keskkõrgete ülipikkade vokaalide kirjutamise osas. Vähem seaduspärane oli sõnalõpu poolpika ja pika *s*-i kirjutamine. Palju ebajärjekindlust leidis ka kõrisulghääliku kirjutamisel, kuid kõige vahelduvam oli järgsilbi *o* kasutus. Enamasti vaheldus selle keelejoone kasutus kirjutajate lõikes. Kalendri ilukirjanduslikes tekstides püsisid kirjutajad enamasti üsna hästi valitud variandi juures: idavõrulased kasutasid küllalt järjekindlalt järgsilbi *o*-d ja läänevõrulased *u*-d. Siiski tuli vahel nii lääne- kui idavõrulaste tekstides ette ka järgsilbi *o* ja *u* kasutuse ebajärjekindlust ning *Uma Lehe* tekstides oli see järjekindlusetus juba tunduvalt suurem, ulatudes isegi ajalehe toimetusepoolsesse teksti, mis pole kindla autoriga seostatav ja peaks ajalehe enese põhimõtete järgi olema esitatud normeeritud võru kirjakeeles (Teras 2001: 160).

Selline suhteliselt ebajärjekindel kirjalik pruuk näitab ühelt poolt, et kirjutajad ei teadvusta endale kuigi selgelt oma keelekasutust, kuid teiselt poolt viitab see kohalike keelevariantide segunemisele ja ühtlustumisele. Taoline ühtlustumine osutab aga omakorda võru ühiskeele tekkele, mis toimub ka suulise keelekasutuse tasandil, mida võru keele uus kirjalik norm pole veel tõenäoliselt suutnud eriti ulatuslikult mõjutada.

Samaaegne järjekindlusetus ja ühtlustumine on märgatav näiteks võru haritlaste keelekasutuses, mida on uurinud Kaika suveülikooli suuliste ettekannete põhjal Triin Iva (Iva T. 2001, 2002a, 2002b, 2006, Iher 2000). Suulised ettekanded on üldjuhul vähemalt mingil määral kirjalikult ette valmistatud ja kui ettekandjateks on võru haritlased, kellest suur osa on ühtlasi võru keele ja kultuuri liikumise eestvedajad, siis võiks eeldada, et nende taoline avalik keelekasutus on teadvustatud ja järjekindel. Siiski tuleb arvesse võtta, et ükski tänapäeva võruke, ka mitte võru liikumise aktivistid, pole saanud oma haridust võru keele vahendusel. See tähendab, et võru haritlastel pole olnud võimalust süstemaatiliseks võrukeelse kirjaliku ja suulise väljendusoskuse väljaarendamiseks. Selle asemel on nad olnud haridussüsteemi kaudu hoopis keskmisest võrukesest tugevamas eesti keele mõjuväljas, mis on nõrgestanud nende võru keele oskust või viinud isegi keelevahetuseni (vrd keeleoskajate osakaalu sõltuvalt haridustasemest, Koreinik 2004: 91, Mets 2004: 665; suhtlusvõrgustike mõju, Mets, Praakli 2007).

Uurimistulemused näitavadki, et võru haritlaste suuliste ettekannete keelekasutus on kõikuv ja ebakindel. Sellest annab tunnistust erineva päritolu ja erineva moodustumalliga keelevormide paralleelne kasutamine ühes tekstis ja väga sageli isegi samas lauses. Kõikidel võru keele tasanditel peegeldub see, et

keelekasutus on järjest enam eesti ühiskeelega sarnastumas. Ühelt poolt on keelde tulnud rohkesti uusi eesti ühiskeelest mõjutatud jooni ja üle kogu Võrumaa on laialt tarvitusel segakeel, milles on vähenenud võru keelele omane sisemine loogika (Eller 1998: 106–107). Ent kontaktide avardamine on lisaks eesti ühiskeele joonte levimisele võru keeles esile kutsunud ka teise väga olulise protsessi. Nimelt võib Kaika suveülikooli ettekannete põhjal öelda, et võru haritlased kõnelevad võrdlemisi ühtlustunud keelt, millest on taandunud sügavamad murrakulised ja vanapärased erijooned. Tekkimas on üldine, suhteliselt nivelleerunud keelekuju – võru ühiskeel (Iva T. 2002b). Võru ühiskeele tekkimist kinnitavad ka võru inessiivvariantide leviku sotsiolingvistilised uurimused, mis näitavad läänepoolse *n*-inessiivi kasutuse kasvu Ida-Võrumaal. (Pajusalu jt 1999.)

Tekkiva võru ühiskeele üheks tunnuseks on keele struktuuri lihtsustumine, mis toimub osalt loomulike tendentside tõttu keeles, osalt aga väga intensiivsete eesti keele mõjude ning neist tuleneva kõikuva keeletunnetuse kompensatsioonina. Domineerivaks on muutumas niisugused vormimoodustusmallid, kus ühele kindlale grammatilisele kategooriale vastab üks grammatiline tunnus. Levivad lihtsad aglutinatiivsed moodustusmallid, kus grammatilist tähendust väljendab tunnus silbistruktuuriga *CV*. Nii on näiteks kõigis kindla kõneviisi ainsuse pööretes kujunenud sagedaseks lihtmineviku tunnuseks *-sE*, nt *ma`andse, sa`andse, tä`andse* pro *anni, annit, and'* (vt ptk 5.1.2.3); kindla kõneviisi mitmuse kolmanda pöörde lihtminevikus aga *-vA*, nt *olliva* pro *olliq*. Lihtsustumisega on seletatav ka tüvegeminaatsiooni taandumine ja rohke *dE*-mitmuse levik, nt *essi > esäde*. (Iva T. 2002b: 87.)

Samasugune lihtsustumine on kogu võru keelealal ja lõunaeestis laiemaltki väga ulatuslikult toimunud mineviku aktiivi (*nUq-*) ja passiivi (*t-/tUq-/dUq-*) partitsiibi osas, mis on üldistumas ühtsele kujule *-nU* ja *-tU*. Ka seda partitsiibi tunnuste lihtsustumist on peetud heaks näiteks illustreerimaks lõunaeesti vanadest kohamurretest uue võru või isegi lõunaeesti ühiskeele tekkimist (Mets 2004, 2005, 2007).

Kõigi ülaltoodud näidete juures väärib tähelepanu see, et vaatamata väga tugevale eesti kirjakeele survele pole võru keeles üldiselt kasutusele tulnud eesti kirjakeelega identseid vorme (nt *s*-inessiiv või *nud-* ja *tud-*partitsiip), vaid on välja kujunenud omad lõunaeestilised vormilihtsustused, mis kalduvad levima üle terve võru keeleala.

Võru ühiskeele tekkele viitavaid näiteid nii noomeni- kui verbimorfoloogiast võib hulgaliselt veel lisaks leida Triin Iva uurimusest (2002b: 88–89). Neid suundumusi käsitletakse ka käesoleva töö järgnevates peatükkides.

3. VÕRU SÕNAMUUTMISSÜSTEEMI LÄHTEKOHAD

3.1. Eesti ja läänemeresoome uuemad klassifikatoorsed morfoloogiad

Läänemeresoome esimesed sõnatüübistikud olid koostatud kirjakeele õpetamiseks ning olid seepärast vastavalt oma otstarbele lihtsustatud (vt Kask 1963). Eesti uuema klassifikatoorse morfoloogia alused, mille põhimõtteid on rakendatud ka teiste lähisugukeelte uurimisel, on kokkuvõtlikult esitanud Tiit-Rein Viitso artiklis “Eesti muutkondade süsteemist” (1976). Ta tõdeb, et senised katsed fikseerida ühesuguste vormitunnustega muutkonnad andsid tulemuseks ülimalt ebaülevaatlikud muutkonnasüsteemid, seda väära eelduse tõttu, nagu oleks tüve silbiarvul määrav osa sõnamuutmisel. Viitso tõestab, et eesti traditsioonilises morfoloogiakirjanduses kasutatav sõnatüübisisese paralleelvormi mõiste on väär ja väidab, et senised muutkonnasüsteemid ei kajasta eesti sõnamuutmise süsteemi üheski mõttes õigesti. Ta püstitab eesti morfoloogiauurimise ligemaks tulevikuülesandeks tegelike sõnatüüpide selgitamise, arvestades, et üks sõna võib kuuluda mitmesse sõnatüüpi. Sõnatüüpide fikseerimine on Viitso järgi mõeldav vaid muuttüüpide ja tüvevaheldustüüpide raames koos grammatika morfoloogiaosa vastava fikseerimisega, kusjuures arvestada ei või sisulistel põhjustel puuduvaid muutevorme (nagu aditiivi ja impersonaali vormid). Viitso esitabki sealsamas oma põhimõtete järgsed eesti kirjakeele noomeni ja verbi muutkonnasüsteemid, tõdedes, et needki kajastavad eesti sõnamuutmist esialgu ebapiisaval määral, vajades edasist uurimist ja edasiarendamist. Tiit-Rein Viitso eesti klassifikatoorse morfoloogia põhimõtetele eelnes tema äänisvepsa murret käsitlev kandidaadiväitekiri (1968), milles ta ei anna morfoloogilist üldklassifikatsiooni, vaid esitab tüübistamise põhimõtteid Hjeltslevi aksiomaatiliseest keeleteooriast lähtuvalt.

Viitso põhimõtetele toetudes esitab oma käsituse klassifikatoorse morfoloogia põhimõtetest Ülle Viks (1977, 1994 jm). Tema klassifikatoorses morfoloogias on eesti kirjakeele sõnad jagatud muuttüüpidesse kolme morfoloogilise tunnuse alusel: muutelõpud, tüve astmevaheldusmallid ja tüve lõpuvaheldusmallid peamuudetes. Nende tunnuste alusel on moodustatud lähteklassifikatsioonid, mille ühendamisel saadud koondklassifikatsioonis esitataksegi sõnatüübid. Fonoloogilised tunnused (silpide arv ja sõna lõpphäälikud) on abiks sõna tüübikuuluvuse määramisel, kuid ei kuulu ise liigitusaluste hulka. Ülle Viksi klassifikatoorne morfoloogia ja selle alusel valminud vormisõnastik (1992) on kirjutatud arvutilingvistika vajadusi arvestades ja saanud aluseks eesti keele automaatse morfoloogilise sünteesi ja analüüsi loomisel.

Viksiga sarnaste klassifikatoorse morfoloogia põhimõtete järgi on koostatud ka Aime Kähriku lõunavepsa noomenimuutmmissüsteemi käsitlus (1988). Ka Kährik on teinud muuttüüpide tuvastamiseks kolm klassifikatsiooni: (1) tüve-

kujude vaheldumise, (2) ainsuse omastava käände vormi tüve häälikulise koostise ja (3) ainsuse osastava käände vormi formatiivi järgi. Noomeni muuttüübid fikseeritakse koondklassifikatsiooni alusel, mis moodustub kolme eelnenud klassifikatsiooni tüübinumbrite kombinatsioonidest. Saadud tüübitikus on muuttüüpe, mis võivad hõlmata vaid ühe sõna, sest üheski tüübis pole ette nähtud erandeid. Ka Nina Zaiceva esimeses vepsakeelses vepsa (kirja)keele grammatikas (1995) on käsitletud noomenite muutmist. Noomeni muuttüübid on esitatud sõnamuutmise tabelitena erinevate tüvelõpu häälikute järgi.

Jaan Õispuu taotleb oma karjala keelesaarte sõnamuutmmissüsteemi käsitlevas väitekirjas (1994) maksimaalset muuttüüpide eristust, analüüsivaks ja kirjeldamiseks paradigmat kogu tema mitmekülguses. Ka Õispuu on esitanud sõnamuutmise koondklassifikatsioonid, mis lähtuvad lähteklassifikatsioonidest. Viimaseid on neli: astme- ja lõpuvahelduse, tüvevariantide esinemuse ja morfoloogiliste formatiivide järgi, ning neil on omakorda allklassifikatsioonid.

Esimesed arvestatavad lõunaeeesti sõnamuutmmissüsteemi uurimused (pärast omaaegset Ferdinand Johann Wiedemanni võru grammatikaülevaadet (1864)) pärinevad Karl Pajusalult. Esmalt käsitles Pajusalu lõunaeeesti keele kahe erineva, *s*-lõpulisel ja lõputa pöördkonna küsimust (1989). Pajusalu doktoriväitekirja (1996) käsitleb aga lõunaeeesti verbimuutmist Karksi verbimuutmmissüsteemi kaudu. Pajusalu tööst ilmneb, et Mulgi keskse murraku Karksi morfoloogia põhineb küll selgesti vanal lõunaeeestilisel põhjal, kuid põhjustatuna paljudest naaberkeelte ja murrakute mõjutustest ning rikkalikest kohalikest uuendustest on Karksi verbimuutmises tohutult palju varieerumist, mis sunnib otsima erilist lähenemist ka morfoloogilise klassifikatsiooni loomisel. Ka Pajusalu on sobiva klassifikatsiooni loomisel suuresti tuginenud Viitso (1976) põhimõtetele. Tema esitatud verbide muuttüübid kujutavad endast morfoloogiliste tunnuste komplekse. Seejuures võib sama sõna kuuluda erineva muutmise korral mitmesse muuttüüpi. Keelesüsteemi sisese suure varieerumise tõttu on verbivormid jagatud oma esinemuse järgi keskseteks, kaasproduktiivseteks ja marginaalseteks vormideks ning nende moodustamine vastavalt keskseks, kaasproduktiivseks ja marginaalseks moodustusviisiks. Verbivormide lõunaeeestilise algkuju leidmisel on neid vajadusel võrreldud vastavate võru verbivormidega. Arvestatud on ka suhteid põhjaeeesti, liivi ja läti keelega. Kogu verbisüsteemi kirjeldamiseks ühtsel sünkroonsel alusel on verbidele tuletatud nende põhivorme võrreldes niinimetatud maksimaaltüved. Kõigi sünteetiliste verbivormide struktuur esitatakse võrdluses tugevaastmelise maksimaaltüve või reeglipärase nõrga astme tüvega.

Lõunaeeesti teises perifeerias kõneldava setu keele verbimuutmmissüsteemi on esitanud Ülo Toomsalu (1995). Verbitüübitiku koostamisel on Toomsalu aluseks võtnud järgmised verbivormid: *mA*-infinitiiv, *nUq*-partitsiip, *t*-partitsiip ning oleviku ainsuse 1. ja 3. pööre. Nende vormide järgi peaks saama moodustada verbi kõiki teisi vorme. Nii selgub ka, kas verb on 3. isikus *s*-lõpuline või lõputa. Samuti on näha, kas verb on astmevahelduslik ja millises vormis milline

aste esineb. Ilmnevad sõna eri vormides esinevad häälikuvaheldused ja tulevad esile verbisufiksitate muutused.

Võru edelamurraku Hargla noomeni muutmist on Eesti Keele Instituudis koostatud Hargla murraku elektroonilise andmebaasi alusel käsitlenud Taimi Rosenberg (2004). Töö on üldiselt deskriptiivne traditsioonilise kohamurde uurimus, mille põhirõhk langeb genitiivi ja partitiivi käsitlusele, kuid töö lisas on proovitud välja tuua ka noomeni muuttüübid astmevahelduse, tüve geminatsiooni, tüvelõpu häälikute, järgsilbimuutuste ja lõppformandi vahelduse alusel.

Toomas Help on oma doktoriväitekirjas (2004) esitanud eesti kirjakeele standardil põhineva verbimuutumise käsitluse, milles on keskse formaalse vastanduse staatuses verbimuutumisnähtuste regulaarsuse ja irregulaarsuse vastandus.

Üldiselt on enamikus eelpool tutvustatud morfoloogiakirjeldustes ühendatud võimalikult täpne sünkrooniline kirjeldus koos diakroonilise taustaga ja järjest kaugenetud Hjeltslevi aksiomaatikast.

3.2. Morfoloogilise analüüsi mudelid

Muutemorfoloogia käsitlemisel vastandatakse tavaliselt üksteisele kolm põhilist analüüsimudelit. Esimeseks formaliseeritud morfoloogiakäsitluseks võib pidada deskriptiivset morfoloogiat (nt Harris 1942, Nida 1948), mida on hiljem hakatud nimetama *IA (Item-and-Arrangement)* mudeliks (vt Hockett 1954). *IA* mudel on iseloomulik deskriptiivstrukturealistlikele käsitlustele ning keskendub sõnasisestele keeleüksustele ja nende korrastamisviisile. Kuna flektiivseid nähtusi ei ole selle kontseptsiooni raames võimalik rahuldavalt lahendada, on sellistest raskustest vabanemise püüdest välja kasvanud *IA* mudelile teatud mõttes vastandlik *IP (Item-and-Process)* meetodil põhinev morfoloogiamudel. *IP* mudel on iseloomulik eriti generativistlikele käsitlustele ja keskendub abstraktsete morfoloogiliste algüksuste sedastamisele ja nendest konkreetsete sõnavormide tuletamise protsessile (Hockett 1954: 396). Selle meetodi eelseid eesti keele morfoloogiale iseloomulike tüve muutuste kirjeldamisel on välja toonud Mati Hint (1972). Kolmas mudel on ühelt poolt klassikalise grammatika laadis ja võrdlev-ajaloolisele käsitlusele iseloomulik ning teiselt poolt eriti viimastel aastakümnetel uut populaarsust võitnud, sõnavormide mingi sõna paradigmana ilmnenise seaduspärasustele keskenduv *Word-and-Paradigm* ehk *WP* mudel. Eri mudeleid on võrdlevalt käsitlenud Hockett 1954, Matthews 1970, Hint 1972, Viks 1977.

Lisaks ülaltoodud põhilistele analüüsimudelitele on eesti sõnamuutmise kirjeldamisel rakendatud teisi morfoloogiamudeleid. Näiteks eesti kirjakeele verbimorfoloogia käsitlemisel on Toomas Help kasutanud *Word-and-Affix* ehk *WA* mudelit, mis keskendub kolme keelemärgi, st kahe sõnavormi ja neid seostava afiksi suhte määratlemisele. *WA* ei pea omavahel kombineeruvaiks

mitte morfeeme, vaid eelkõige sõnu (vt Help 2004: 40–42). Sõnakeskset lähenemist eesti muutemorfoloogiale kasutab ka James Blevins, analüüsides eesti noomenite käänamist (2005, vt allpool).

Järjekindlate ja selgete piirjoontega morfoloogiamudelite kõrval võib välja tuua veel niimetatud traditsioonilise morfoloogia (TM), milles võib suuremal või vähemal määral leida kõigi kirjeldatud formaalsete morfoloogiamudelite elemente ja veel palju muidki aspekte. TM kirjeldab nii morfoloogiasüsteemi struktuuri kui funktsioneerimist, nii analüüsi kui sünteesi. TM-s vaadeldakse nii morfoloogiliste üksuste staatilisi järjendeid kui morfoloogilisi protsesse, jälgitakse paradigmaatilisi ja ka süntagmaatilisi seoseid üksuste vahel, analüüsitakse morfoloogia sisulist ja vormilist külge. Valdavalt sünkroonilises käsitluses esineb keeleajaloolisi selgitusi ja põhjendusi. (Viks 1977: 22.)

Uusimates muutemorfoloogia (*inflection*) teoreetilistes käsitlustes, mis on pühendatud muuttüüpide (*inflection classes*) erinevuste seletamisele, on keskseks küsimuseks tõusnud jällegi paradigmade sisestruktuur ja piirangud sellele (vt Carstairs, McCarthy 2000a). Paradigma hierarhilise struktuuri määravad nn põhivormid, mis koos neist moodustatavate vormidega moodustavad allparadigmasid (*subparadigms*). Ühe lekseemi kõik allparadigmad ehk muutevormid koos moodustavad täisparadigma. Ühesuguste paradigmaatiliste seostega sõnad moodustavad muuttüüpe (Carstairs, McCarthy 2000b). Paradigmade moodustamisel on valitsev *paradigma ökonoomia printsiip* (vt Carstairs 1987, Spencer 1991: 229), mille järgi paradigmade hulk keeles ei saa ületada afiksrite või üldisemalt vorme moodustavate variantsete formantide võimalike kombinatsioonide hulka.

Paradigmade moodustamisel ilmnevate vormipiirangute analüüs on kesksel kohal ka optimaalsusteooria morfoloogilistes mudelites (vt nt Kiparsky 2003 soome noomeni kohta). Optimaalsusteooria tõstab uuesti esile erinevuse passiivse morfoloogia ehk leksikaalses sisendis antud vormimallide ja aktiivse morfoloogia ehk morfofonoloogiliste teisenduste abil produtseeritavate vormimallide vahel, mis peavad järgima keele prosoodilise struktuuri piiranguid, nagu postuleerib näiteks joondamisteooria (*alignment theory*; vt Itô, Mester 2004). Loomuliku morfoloogia seisukohtadest lähtuv aktiivse ja passiivse morfoloogia eristus on olnud aluseks ka Toomas Helbi eesti verbimorfoloogia analüüsile (2004).

James Blevins on oma sõnakeskse analüüsimudeli seletamisel vastandanud nn morfist lähtuva (*morph-based*) ja sõnast lähtuva (*word-based*) grammatika kirjelduse (2006: 533). Morfist lähtuva analüüsimudeli ühendab ta tüvest lähtuvate (*root-based, stem-based*) segmenteerimisprotsessil põhinevate käsitlustega, nimetades neid koos konstruktsiooniliseks lähenemiseks. Sellele vastandab ta sõnade tervikstruktuuri arvestava nn abstraheriva käsitluse (*ibid.*).

Mingi keele muutemorfoloogia optimaalse analüüsimudeli leidmisel on oluline arvestada selle tüpoloogilise omapäraga (vrd Grünthal 2000). Soome-ugri keeli üldisemalt ja ka enamikku läänemeresoome keeltest iseloomustab järje-

kindel aglutineerivus, mille puhul sufiksid liituvad ühele või äärmisel juhul kahele-kolmele erinevale tüvevariandile, nagu on nt soome keeles. Sellistes keeltes on grammatiline tähendus väljendatud spetsiifilise sufiksiga, välja arvatud üks markeerimata paradigma liige (nagu nominatiivi vorm noomenivormistikus). Selliste keelte puhul on väga oluline kirjeldada afiksrite liitumistingimusi tüvedele. Teistes läänemeresoome keeltes, mille hulka kuuluvad ka eesti ja lõunaeesti, on aga toimunud ulatuslik keeletüübi muutus, lõpu- ja sisekao tõttu on tüve ja sufiksi piir ähmastunud ning mõnikord on hakanud väljendama teatud grammatilist vormi ainult spetsiifiline tüvevariant. On toimunud üleminek aglutineerivalt sõnamoodustuselt flekteerivale e fusionaalsele (vt Viitso 1990).

Nagu öeldud, on lõunaeesti ja nii ka võru sõnamuutmissüsteemile samuti iseloomulik ulatuslik flekteerivus. Teiselt poolt on aga täheldatav mitmete aglutineerivate moodustusviiside produktiivne kasutus ja isegi levik (vrd Rätsep 1989, Tauli 1966). Seetõttu on otstarbekas kombineerida sõnast kui tervikvormist lähtuv analüüsimudel afiksrite distributsiooni vaatlusega. Järgnevas töös järgingi Tiit-Rein Viitso poolt alustatud läänemeresoome keelte morfoloogilise analüüsi traditsiooni, toetudes eelkõige Ülle Viksi eesti klassifikatoorse morfoloogia meetodile (1992, 1994), mille kohaselt analüüsin nii tüvede sise- kui ka lõpuvaheldusi ning erinevate tüvevormide ja afiksrite kombineerumise võimalusi. Selleks vaatlen eraldi eri tüüpi morfoloogilisi protsesse, mille väljundid on aluseks erinevatele osaklassifikatsioonidele. Saadud osaklassifikatsioonid on omakorda aluseks võru noomeni ja verbi üldklassifikatsioonile.

4. NOOMENIMUUTMISSÜSTEEM

4.1. Noomenikategooriad

Noomenite klassi moodustavad substantiivid, adjektiivid ja numeraalid kui iseseisvad täistähenduslikud muutuvad sõnad. Noomeni paradigma aluseks on kaks grammatilist kategooriat: arv ja kääne. Arvukategoorial on võru keeles kaks liiget: ainsus ehk singular ja mitmus ehk plural. Käänded jaotatakse kahte rühma: abstraktsed käänded ja konkreetset käänded. Abstraktsed on kolm esimest käänat: nimetav, omastav ja osastav, kõik ülejäänud on konkreetset käänded. Kokku võib eristada võru kirjakeeles 13 produktiivset käänat, mis eristuvad ka arvus, ja lisaks kolm ebaproductiivset ja arvus eristamatut käänat. Võru kirjakeele käändesüsteemist annab ülevaate alljärgnev tabel 1, milles esitatakse ühetüvelise noomeni *külä* ja kahetüvelise noomeni *hammas* ainsuse ja mitmuse paradigma. Ebaproductiivsete käänete vorme pole neist sõnadest tuletatud, vaid näitena on antud tegelikult esinevad vormid sõnadest *lats*, *kiil* ja *vesi*. Tänapäeva keeles ebaproductiivsed konsonanttüvelised mitmusevormid on esitatud väiksemas kirjas ja sulgudes. Tabel peegeldab ainult võru kirjakeele põhiesinemust, kuid vastavate käänete peatükkides käsitletakse ka vormide mitmesugust varieerumist.

Tabel 1. Võru noomeni näidisparadigma.

Produktiivsed käänded	Arv			
	Ainsus		Mitus	
Nimetav e nominatiiv	<i>külä</i>	<i>hammas</i>	<i>küläq</i>	<i>`hambaq</i>
Omastav e genitiiv	<i>külä</i>	<i>`hamba</i>	<i>külli</i>	<i>`hambidõ (hammastõ)</i>
Osastav e partitiiv	<i>küllä</i>	<i>hammast</i>	<i>külli</i>	<i>`hambit</i>
Sisseütlev e illatiiv	<i>`küllä</i>	<i>`hambahe</i>	<i>`külli(he)</i>	<i>`hambihe (hammastõhe)</i>
Seesütlev e inessiiv	<i>külän</i>	<i>`hamban</i>	<i>külin</i>	<i>`hambin (hammastõn)</i>
Seestütlev e elatiiv	<i>küläs</i>	<i>`hambast</i>	<i>külist</i>	<i>`hambist (hammastõst)</i>
Alaleütlev e allatiiv	<i>küläle</i>	<i>`hambalõ</i>	<i>külile</i>	<i>`hambilõ (hammastõlõ)</i>
Alalütlev e adessiiv	<i>küläl</i>	<i>`hambal</i>	<i>külil</i>	<i>`hambil (hammastõl)</i>
Alaltütlev e ablatiiv	<i>külält</i>	<i>`hambalt</i>	<i>külilt</i>	<i>`hambilt (hammastõlt)</i>
Saav e translatiiv	<i>küläs</i>	<i>`hambas</i>	<i>külis</i>	<i>`hambis (hammastõs)</i>
Rajav e terminatiiv	<i>küläniq</i>	<i>`hambaniq</i>	<i>küliniq</i>	<i>`hambiniq (hammastõniq)</i>
Ilmaütlev e abessiiv	<i>küläldäq</i>	<i>`hambaldaq</i>	<i>külildäq</i>	<i>`hambildaq (hammastõldaq)</i>
Kaasaütlev e komitatiiv	<i>külägaq</i>	<i>`hambagaq</i>	<i>külligaq</i>	<i>`hambidõgaq (hammastõgaq)</i>

Ebaproductiivsed käänded	
Olev e essiiv	<i>latsõn</i>
Viisiütlev e instruktiiv	<i>keeli</i>
Kauduütlev e prolatiiv	<i>vesilde</i>

4.1.1. Nimetav kääne

4.1.1.1. Ainsuse nimetav kääne

Võru keeles, nagu teisteski läänemeresoome ja laiemalt soome-ugri keeltes, puudub ainsuse nimetaval käandel morfoloogiline tunnus. Ainsuse nimetavas sõna lõpeb kas vokaali või konsonandiga. Konsonandilõpuliste sõnade puhul on sageli toimunud vokaali lõpukadu, mispuhul tüvevokaal selgub omastavast käändest. Lõppkonsonant võib teistes käänetes säilida või kaduda.

Võru ainsuse nimetava üheks omapäraks on, et *i*-tüvelistel sõnadel on *i* lõpukao jäljena eelkõige lõppkonsonant, kuid ka sellele vahetult eelnevad konsonandid üsna tugevalt palataliseeritud, kusjuures ei kehti eesti kirjakeele samalaadset nähtust ahendavad rohked piirangud ja erandid. Nii esineb võru keeles peenendus ka *b*-, *f*-, *g*-, *h*-, *k*-, *m*-, *p*-, *r*- ja *v*-lõpulistes sõnades ja see on üldistunud kõigisse *i*-tüvelistesse laen-, ja võõrsõnadesse, nt *seib*, *filosuuf*, *saag*, *parh*, *pakk*, *kamm*, *supp*, *vikaar*, *pruu*, *putõl*, *akrobaat*. Selliselt on *i*-tüvelised noomenid esitatud ka võru kirjakeele standardina Võru-eesti sõnaraamatus (Iva 2002a). Viimaste kirjaviisiparanduste (vt lisa 3) kohaselt ainsuse nimetava peenendust enam kirjas ei märgita.

Tuleb mainida, et eesti kirjakeele mõjul võidakse tänapäeva võru keeles peenendust nõrgemalt hääldada või koguni hääldamata jätta, mis ilmneb eelkõige nende häälikute puhul, mis eesti kirjakeeles ei peenendu, ja kodunemata võõrsõnades (Iva T. 2002b: 85, 88).

Võru keele omapärasemate joontena ainsuse nimetavas käändes võiks veel välja tuua kontraheerunud tüvedes esineva geminatsiooni (*kipõn* ‘kübe’, *elläi* ‘loom’, *repän* ‘rebane’ (tüübid 9 ja 12)) ning *q*- ja *h*-lõpulised noomenid (*läteq* ‘allikas’, *herneh* ‘hernes’, *asõq* ‘ase’ (tüübid 11, 14, 25)). Algupärane *h* on säilinud sõna lõpul kohati idavõrus (*imeh* ‘ime’, *pereh* ‘pere’, *hoonõh* ‘hoone’), kuid on sealgi enamasti asendunud kõrisulghäälikuga (*herneh* > *herneq*). Mõnevõrra kauem ja laiemal alal on *h* püsinud osastavas käändes, nt *n hamõq*, *p hamõht* (vt levikukaarti Toomse 1998: 119). Võru kirjakeele normi kuuluvad nii *q*- kui *h*-lõpulised noomenid, kuid esimesed on kirjakeele praktikas kindlasti levinumad. Huvitav on märkida, et setu keeles on toimunud vastupidine protsess: sõnalõpuline *h* on üldistunud ka algselt **k*-lõpulistele noomenitele, mis võru keeles esinevad ainult *q*-lõpulistena: **kastõk* > võru *kastõq*, setu *kastõh*.

Kahesilbilistel kolmandavätelistel liikvida ja vokaaliga lõppevail sõnadel, nt *tahvli* ‘tahvel’ (tüüp 2), *meistre* ‘meister’, *kaarna* ‘kaaren’ (tüüp 5), on sisekao tõttu nimetav ja omastav üldistunud samakujuliseks. Sama on toimunud ka aktiivi oleviku kesksõna ühesilbiliste sisekaoga tüvedega, nt *saisva* ‘seisev’, *juuskva* ‘jooksev’ (Rosenberg 2004: 22, Wiedemann 1864: 89).

Kahesilbilised algselt *Ut*-lõpulised sõnad (tüüp 11) esinevad võru keeles enamasti *Uq*-lõpulistena, nt *lühüq* ‘lühike’, *oluq* ‘õlu’; kuid vanimas keeles on säilinud ka *Ut*-lõpulisi vorme (*lühüt*, *olut*).

Võru keelele on *kogõr-*, *kubõl-*, *nagõl-*tüüpi sõnades (tüübid 36, 38, 46) pärast lõpukadu (**nakla* > *nakl*) üldiselt omane švaavokaal (*nagõl* ‘nael’, *kogõr* ‘koger’), mis kuulub ka võru kirjakeele standardisse. Sõnaraamatus (Iva 2002a) esitatakse siiski alati paralleelselt ka arhailine, peamiselt Harglas ja Rõuges levinud švaavokaalitu kuju (*nakl*, *kokr*) ja Setu-Vastseliina kõrge õ-ga kuju, mille puhul lisandub tavaliselt ka sõna lõppkonsonandi peenendus (*nagyl*, *kogyr*). (Vt ka levikukaarti Toomse 1998: 86.)

4.1.1.2. Mitmuse nimetav kääne

Mitmuse nimetava käände lõpus on võru keeles kõrisulghäälik ehk larüngaalklusiil, mis liitub ainsuse omastavale: *g mõtsa*, pl *n mõtsaq*. Mitmuse nimetavas mitmuse tunnusest esinev larüngaalklusiil pärineb tõenäoliselt varasemast üldläänemeresoomelisest tunnusest *-t*, kuid on ka arvatud, et see võiks pärineda mitmuse tunnusest *-k*, mis on tänapäevalgi mitmuse nimetava tunnuseks saami ja ungari keeles (Ariste 1947, Rätsep 1977: 24).

Alljärgnev kõrisulghääliku iseloomustus kehtib peale mitmuse nimetava peaaegu täielikult ka kõigi teiste kõrisulghäälikuga sõnavormide kohta (vt Keem, Käsi 2002: 31; Iva 2005b).

Kõrisulghäälik võib lausefoneetiliselt assimileeruda või isegi puududa⁵. Võib märgata üsna tugevat tendentsi larüngaalklusiili assimileerimisele või hääldamatajätmisele teatud lausepositsioonides ja sõnastruktuurides. Kõrisulghäälik assimileerub tihti lausefoneetiliselt järgmise sõna alguskonsonandiga. Rohkem hääldatakse kõrisulghäälikut välja enne pause ning aeglasema ja rõhutatuma kõnetempo korral, isoleeritult hääldatud sõnade puhul hääldub see aga peaaegu alati. Hääldusest kaduma kipub kõrisulghäälik ennekõike pikemates sõnades ja kiirema kõnetempo korral, aga ka (eriti Lääne-Võrus) vokaalialguliste sõnade ees. (Keem, Käsi 2002: 31–32; Iva 2003 ja 2005; Mets 2004.)

Kõrisulghäälik on häälduses paremini säilinud Ida-Võru ja Setu pruugis, Lääne-Võrus on seda vähem, Tartu ja Mulgi murdest on kõrisulghäälik aga

---

⁵ Traditsiooniliselt on räägitud kõrisulghääliku assimileerumisest järgneva sõna alguskonsonandiga. Selline käsitus näib sünkrooniliselt seisukohalt igati selge ja loogiline ning väärneb võru keele morfoloogia tänase seisuga kirjeldamisel järgmist ka käesolevas töös. Tuleb aga mainida, et keeleajalooliselt põhineb kõrisulghääliku lausefoneetilise assimileerumise käsitus teorial (Setälä 1891: 211), mille kohaselt läänemeresoome algsete sõnalõpuliste klusiilide *k* ja *t* kadu on toimunud nii, et need on esmalt muutunud kõrisulghäälikuks, mis on hiljem võinud kohati assimileeruda järgneva sõna alguskonsonandiga või kaduda jäljetult. Seda teooriat on hiljem kritiseeritud ja arvatud, et algne sõnalõpuline *k* ja *t* on assimileerunud järgneva sõna alguskonsonandiga otse, ilma vahepeal kõrisulghäälikuks muutumata; kõrisulghäälik on aga tekkinud esmalt vokaalialguliste sõnade ees ja levinud muudesse positsioonidesse hiljem (Itkonen 1975). Sellisel juhul oleks õigem rääkida mitte kõrisulghääliku, vaid hoopis algse *k* ja *t* assimileerumisest.

peaaegu täielikult kadunud, v.a Tartu võrupärased piirimurrakud Võnnu, Otepää ja Sangaste, kus seda veel mõnevõrra leidub (Keem, Käsi 2002: 31–32). Kõrisulghäälik oli väga hästi säilinud lõunaesti keelesaartel Lutsis, Leivus ja Kraasnas, kusjuures sealt ei ole täheldatud selle lausefoneetilist assimileerumist järgneva sõna alguskluusiiliga (Itkonen 1975: 374). Kõrisulghääliku esinemise erinevusi lausepositsiooniti Ida- ja Lääne-Võrus ning keelesaartel illustreerib järgmine skeem (Itkonen 1975: 375), kus $\emptyset$ tähistab kõrisulghääliku kadu ja ^x assimilatsiooni järgneva sõna alguskaashäälikuga:

	Kons ees	Vok ees	Pausi eel
Keelesaared	$q \sim \emptyset$	$q \sim \emptyset$	$q (\sim \emptyset)$
Ida-Võru	$q \sim^x (\sim \emptyset)$	$q \sim \emptyset$	$q (\sim \emptyset)$
Lääne-Võru	^x ($\sim q \sim \emptyset$)	$q (\sim \emptyset)$	$q \sim \emptyset$

Hiljutise foneetilise uuringu (Iva 2003 ja 2005) tulemused näitavad, et Ida-Võru Vastseliina murraku vanemad kõnelejad hääldavad tänapäeval seotud teksti lugemisel välja umbes pooled tekstis esinevaist kõrisulghäälikeist. Loomuliku kõnevoolu korral on kõrisulghääliku hääldumisprotsent kindlasti mõnevõrra väiksem, Lääne-Võru keelepruugis aga tõenäoliselt veelgi väiksem (Mets 2004: 662–669, Mets 2007: 166).

Kui kõrisulghäälik hääldusest puudub, langeb mitmuse nimetav vormiliselt kokku ainsuse omastavaga. Selline olukord ongi peaaegu ainuvalitsev Mulgi ja Tartu murdes. Kui aga kõrisulghäälik on assimileerunud järgneva sõna alguskonsonandiga, siis on mitmuse nimetava tunnuseks järgneva sõna alguskonsonant. Sellise assimilatsiooni korral võib mitmuse nimetava tunnuseks olla ükskõik milline sõna alguses esineda võib konsonant (ka poolvokaal *j*), nt *suurõq kalaq* ~ *suurõk-kalaq* (pl n tunnus *k*), *vanaq meheq* ~ *vanam-meheq* (pl n tunnus *m*).

Traditsiooniliselt on peetud siiski võru mitmuse nimetava käände ainsaks tunnuseks kõrisulghäälikut, millest johtuvalt on otstarbekas pidada assimilatsiooni ja lõpukao juhtumeid sama tunnuse erinevaiks häälduslikeks realiseerimiseks: *q* (*q, k, p, t, ts, s, h, l, m, n, r, v, j, ø*). Selline lähenemine on mõistlik esmalt seetõttu, et kõrisulghäälik realiseerub mitmuse nimetava sarnaselt ka paljudes teistes noomeni- ja verbiformatiivides (nt ter *poolõniq seereniq* ~ *poolõni seereni*, imp *annaq tiid* ~ *annat-tiid*, inf *tetäq* `katski ~ *tetäk-* `katski), ja teiseks seetõttu, et kõrisulghäälikut võib kõigis tema esinemiskohtades ka alati selgelt välja hääldada, seda eriti aeglasema kõnetempo, kontekstita (eraldatult) või rõhutatult hääldatud sõnavormide puhul. Kõrisulghääliku teatud tingimustel assimileerumine ja kadumine on tänapäeva võru keeles küll laialt levinud hääldustendents, kuid siiski mitte kindlalt väljakujunenud ainuvõimalik hääldusviis.

4.1.2. Omastav kääne

Omastav kääne ehk genitiiv on abstraktne kääne, millel puudub võru keeles käändelõpp. Varasem lõpp *-n* on kadunud kõigist läänemeresoome lõunarühma keeltest – nii eestist, vadjast, lõunaeestist kui liivist.

4.1.2.1. Ainsuse omastav kääne

Võru ainsuse omastav kääne on alati vokaalilõpuline. Omastavas avaldub võru noomenite tüvevokaal ja omastava alusel moodustatakse üldiselt kõik konkreetseid käänded (nt *g oppaja*, all *oppajalõ*; *g lätte*, ill *lättehe*; *g ao*, ab *aoldaq*, *g pedäjä*, el *pedäjäst*), v.a lõputa sisseütlev (*patta*, *häppü*, *tallo*) ja *tE/dE*-lõpuline sisseütlev (*ine`miste*, *suurdõ*).

Tavalisest omastavapõhisest moodustumallist erinevad mõned järgsilpide astmevaheldusega sõnatüübid, kus omastav on nõrgas astmes (*g perädü*, *hõragu*, *alodsõ*, *kotusõ*, sõnatüübid 3, 7, 10, 13, 15), kuid järgnevad käänded (v.a kaasaütlev) tugevas astmes (all *perätüle*, el *hõrakust*, all *alotsõlõ*, ill *kotussõhe*). Võib öelda, et neis sõnatüüpides moodustatakse konkreetseid käänded omastava käände tugeva astme tüvest: *g perädü* > tugev aste *perätü*, ad *perätül*. Tüüpide *perädü* (3), *füüsiga* (7) ja *hõrak* (10) puhul langeb see moodustusalus kokku osastava käände tüvega: p *perätüt*, all *perätüle* p *hõrakut* ill *hõrakuhe*. Kaasaütlev on ainuke kääne, mis neis sõnatüüpides võidakse moodustatada nõrgastmeliselt otse omastavast: *perädüga*, *hõraguga*, *kotusõga*. Järgsilpide astmevaheldus ei ole levinud ühtmoodi üle terve võru keeleala, see võib puududa eeskätt Põhja- ja Lääne-Võrumaa pruugist. Sellisel juhul on nii omastav kui sellest moodustatavad käänded eesti keelele sarnaselt ühtviisi tugevas astmes (*perätü*, *hõraku*, *alotsõ*, *kotussõ*).

Omapärase tüübi moodustavad *eda*-adjektiivid, mille *EhE*-paradigmas (tüüp 9) esineb omastava käände vorm ainult teoreetiliselt, kuid selle tüvest moodustatud käänded esinevad regulaarselt: n *makõ*, *g makõ* (e **magõhõ*), all *makõlõ* e *magõhõlõ*, *g käpe* (**käbehe*), tr *käpes* e *käbehes*. Siin, nagu ka tüüpide *perädü* ja *hõrak* puhul, võiks konkreetsete käänete moodustusaluseks pidada pigem osastava käände tüve: p *magõhõt* tr *magõhõs*.

4.1.2.2. Mitmuse omastav kääne

Mitmuse omastava käände vormid moodustatakse järgmiste mitmuse tunnuste abil:

- vokaaltunnus (*i*, *o*, *E*) (tüübid 20–24 ja 32–47);
- tE*-tunnus (*tE*, *dE*) (tüübid 1, 11–28, 31);
- kontamineerunud mitmuse tunnus (*idE*, *ijE*, *isi*, *idsi*).

Mitmuse omastavat ei saa otseselt pidada mitmuse käänete aluseks, sest need moodustatakse nõrgastmelisena ja ilma kontamineerunud tunnusetä, nt all

lehile, in *jalohn*, ad *rebäsil*. Erandiks on mitmuse kaasaütlev, mis on tugeva-astmeline või kontamineerunud tunnusega ja moodustub sellisena mitmuse omastava käände tüvest: pl g `lehti, `jalgo, rebäside, pl kom `lehtigaq, `jalgo-gaaq, rebäsidegaq.

Lisaks alljärgnevale mitmuse omastava käände tunnuste käsitlusele saab vaadata tunnuste jagunemist sõnatüübiti noomeni formatiivide järgsest osaklassifikatsioonist (ptk 4.5, tabel 8).

4.1.2.2.1. Vokaaltunnus

Võru keelele on mitmuse omastavas kõige iseloomulikum *i-*, *E-* või *o-*line vokaalmitmus (vt levikukaarte Toomse 1998: 68 ja 103). Vokaalmitmuse puhul langevad mitmuse omastav ja osastav kääne kokku, neis esinev vokaal aga sõltub ainsuse türevokaalist, *a*-tüvelistel sõnadel ka esisilbi vokaalist või diftongist:

tüve- vokaal	pl g ja p vok	näited	tüübid
<i>i, o, U</i>	<i>E</i>	<i>pini : pinne, talo : tallõ, nisu : nissõ, niidü : `niite</i>	37–43
<i>E, ä</i>	<i>i</i>	<i>tarõ : tarri, hiire : `hiiri, lepä : leppi</i>	32–36
<i>a</i>	<i>o</i>	(esisilbis <i>a, õ</i>) <i>jala : `jalgo, mõla : mõllo</i>	44–47
	<i>E</i>	(esisilbis <i>o, u</i>) <i>ossa : ossõ, muna : munnõ</i>	37–38

Vanemas idavõru ja setu keelepruugis on *E*-mitmuse asemel kasutatud *A*-mitmust (tüübid 39–43), nt *talla, häpä, tükkä* (pro *tallõ, häpe, tükke*), seda siiski vaid juhul, kui sõna ainsuse türevokaal pole *a* ega *i* (g *puhma, pini*, pl g *puhmõ, pinne*, mitte **puhma, *pinnä*).

Läänevõru ja osalt ka läänepoolsemas idavõru pruugis on *o*-mitmus asendunud *u*-mitmusega: *kanno, `naklo > kannu, `naklu*.

4.1.2.2.2. Kontamineerunud tunnus

Mitmuse omastavas on paljudes sõnatüüpides esmane (tüübid 11–15, 25–28) või isegi ainuvõimalik (tüübid 2–10) *i-* ja *dE*-mitmuse kontaminatsioon: *õnnõ-tuidõ, oppajidõ, lättide, `saapidõ*. Üldiselt esineb võru keeles neis sõnatüüpides lühike *i*-komponent sõna ainsuse türevokaali asemel: *hobõsõ + i + dE = hobõsidõ*. Põhiliselt läänevõru vanemas keelepruugis on siin tunnuses pikk *i*: *hobõsiidõ*, Hargla murrakus võib aga *i* lisanduda türevokaalile, seda välja vahetamata: *hobõsõidõ*. Võru keeles laiemalt toimub selline lisandumine ainult partitsiipides, *tU*-karitiivides ja *tervüs*-tüübis: *`võetuidõ, väsünüide, õnnõtuudõ, `tervüide*.

idE pole ainus võru keele kontamineerunud mitmusetunnus, *nE-* ja *Us*-sõnade (tüübid 16–19) mitmuse omastavas esineb selle asemel kontamineerunud tunnus *-isi* või *-idsi*: *ine`miisi, alo`maidsi, ehi`tüüsi*. Seejuures liitub afrikaadi-

line *idsi* omadussõnadele ja afrikaadita *isi* nimisõnadele. Ühesilbiliste pika vokaali või diftongilõpuliste sõnade (tüübid 29–31) puhul esineb *iE*-tunnus (häälduses *ijE*, kuid ortograafias ilma *j*-ta): *maiõ, öie, kuiõ, täie*. Partitsiipides võib *isi*-tunnus esineda kõrvuti *idE*-tunnusega: `võetuidõ ~ `võetuisi, väsünüide ~ väsünüisi. Tunnus *isi/idsi* esineb nii mitmuse omastavas kui osastavas ja on mõlemas kolmandavälteline (nt *väsü`nüisi*). *iE*-tunnus esineb mitmuse omastavas ja on teisevälteline (nt *öie*), ainult *täi*-tüübis võib see lisaks esineda ka mitmuse osastavas, kus see on kolmandavälteline (nt `täie, vt ptk 4.1.3.2).

4.1.2.2.3. *tE*-tunnus

tE-mitmus võib võru keeles esineda:

- a) kahetüvelistel sõnadel (tüübid 11–28),
- b) kaheasilbilistel esma- ja teisevältelistel muutumatu tüvega sõnadel (tüüp 1),
- c) diftongilõpulistel sõnadel (tüübid 1 ja 31).

Kahetüveliste sõnade puhul on võru keelele omaseim kontamineerunud või vokaalmitmus, mis moodustatakse vokaaltüve alusel (*hobõsidõ, `tütride, `latsi*), konsonanttüvele liituv *tE*-mitmus (*hobõstõ, tütarde, lastõ*) on üsna haruldane.

Kaheasilbiliste esma- ja teisevälteliste muutumatu tüvega sõnade puhul on *dE*-tunnus ainuvõimalik: *hansadõ, tublidõ, neiodõ*. Viimase rühmaga identselt muutuvad diftongilõpulised sõnad: `kraedõ, `viudõ, *polit`seide* (tüüp 1) ja (`täie, `koiõ kõrvall) ka `täide, `koidõ (tüüp 31).

Hilise uuendusena, tõenäoliselt eesti keele otsesel mõjutusel, on *dE*-tunnusega hakatud käänama ka esmavältelisi vokaalmitmusega sõnu: *talodõ, nimedede, imäde, esäde* pro *tallõ, nimmi, immi, essi*. Selline uuendus tingib loomulikult ka muutusi teistes mitmuse käänetes: pl p *talosit*, pl all *nimedele*, pl kom *imädegaq* pro *tallõ, nimile, immigaq*. Võru kirjakeelde taoline muutmisviis ei kuulu.

4.1.3. Osastav kääne

Võru osastava käände ehk partitiivi lõpud on *-t* ja *-d*, üksikutes asesõnades ka *-tt* ja *-dA*. Kõik need tunnused on tagasiviidavad läänemeresoome hilise algkeele tunnusele **-tA*. Samasse algkeelde rekonstrueeritavast nõrgaastmelisest tunnusest **-dA* pärineb aga tänapäeval paljudes sõnatüüpides esinev morfoloogilise tunnusega ehk lõputa partitiiv (Rätsep 1977: 57).

4.1.3.1. Ainsuse osastav kääne

Põhiliseks ainsuse osastava käände lõpuks on võru keeles *-t*, mis võib liituda nii vokaalile kui konsonandile: `suhvilit, *oppajat, inemist, ehitüst, hõrakut, lätet, saabast*. Mõnes sõnatüübis esineb tunnus *-d*, mis võib ette tulla ainult pika

vokaali, diftongi või helilise konsonandi järel (tüübid 25–32 ja 34): *asõnd, hapund, tütärd, kannõld, kuud, üüd, täid*. Väga levinud on ilma tunnusetas osastav kääne (tüübid 33, 35–47), mille puhul osastava käände vorm on kas tugevas või pikenenud astmes: *jalga, kando, tarrõ, sõta, varjo*. Lõputa osastava kõige huvitavam avaldumiskuju ilmneb kahesilbiliste esmaväteliste noomenite puhul, mille tüves on ainsuse osastavas lühike geminaat ehk pikenenud aste: *pinni, kalla, tallo, ikä, häpi*. Eesti keeles on seda tüüpi noomenite kõik kolm abstraktselt käänat täpselt ühekujulised: n *kala*, g *kala*, p *kala*, kuid võru keeles eristub pikenenud tüvega osastav selgesti kõigist teistest käänetest. Samalaadsete sõnade osastava käände tüve gemineerumine on laialt levinud ka soome murretes.

Lisaks eelnimetatuile esineb üksikutes asesõnades ka tunnus *-dA*: *kedä, midä, tedä*, mis võib kohati, peamiselt Ida-Võrus ja Setus, esineda ka gemineerunud kujul: *ketä, mitä, tetä*. Tüübis käsi (24) on partitiivi tunnuseks *-tt*: *kätt, vett*, mida võib aga tõlgendada ka tüve *t*-le liitunud *t*-tunnusena.

Mõnes sõnatüübis on ainsuse osastav aluseks teiste käänete moodustamisel. Sellised tüübid on *perädü* (3), *füüsiga* (7) ja *hõrak* (10) (p *perätüt*, all *perätüle*, p *hõrakut*, ill *hõrakuhe*) ning samuti *EdA*-adjektiivide *EhE*-komponendiga paradigma (tüüp 9): p *magõhõt*, tr *magõhõs*.

4.1.3.2. Mitmuse osastav kääne

Mitmuse osastava käände vormid moodustatakse järgmiste tunnuste abil, mis langevad osaliselt (punktides c ja d) kokku mitmuse omastava formatiividega:

- a) *-it* (*it id*) (tüübid 2–15 ja 25–30);
- b) *-sit* (tüübid 1 ja 31);
- c) vokaalmitmus (*i, o, E, A*) (tüübid 20–24 ja 32–47);
- d) kontamineerunud pluraali tunnus (*isi, idsi, iE*) (tüübid 16–19 ja 31).

Mitmuse osastava põhiline lõpp on *-it*. Sarnaselt mitmuse omastavale esineb võru mitmuse osastavas üldiselt lühike *i*-komponent, mis vahetab välja sõna ainsuse tüvevokaali: *hobõsõ + i + t = hobõsit*. Põhiliselt läänevõru vanemas keelepruugis on formatiivis pikk *i*: *hobõsiid*, Hargla murrakus võib aga *i* lisanduda tüvevokaalile, seda välja vahetamata: *hobõsõid*. Võru keeles laiemalt, sh võru kirjakeeles toimub selline lisandumine ainult partitsiipides, *tU*-kariitviides (tüüp 3) ja *tervüs*-tüübis (4): *võetuid, väsinüid, õnnõtuud, tervüid*. Muudel juhtudel on võru kirjakeeles üldiselt pruugitud laiemalt levinud lühivokaalset formatiivivarianti (nt *hobõsit, oppajit, lättit*), kasutades pika *i*-ga varianti vahel ainult *i*-tüveliste sõnade (tüüp 2) kokkulangevate ainsuse- ja mitmusevormide (*suhvli (+ i) + t = suvlit*) eraldamiseks: sg p *suhvlit*, pl p *suhvliit* ~ *suhvliid*.

Ühesilbilistes pika vokaali lõpulistes sõnades (tüübid 29–31) on mitmuse osastava formatiiviks *-id*, kusjuures pikk vokaal on lühenenud: *maid, kuid, päid*.

Paljudes sõnatüüpides on võru mitmuse osastav ilma spetsiaalse formatiivita, langedes täielikult kokku mitmuse omastavaga. Sellised tüübid on ühelt poolt *nE*- ja *Us*-sõnad (tüübid 16–19), mille nii mitmuse omastava kui osastava lõpp on *-isi* (*ine`miisi*, *võro`kõisi*, *ehi`tüisi*) ja teisalt mitmuse omastavas ainuüksi vokaaltunnusega noomenid (20–24 ja 32–47): *tarri*, *pinne*, *kanno*, *jalgo*, *särgi*, *kuulõ*, *asjo*, *täüsi*. Partitsiipides võib *isi*-lõpp esineda kõrvuti *id*-lõpuga: *võetuid* ~ *võetuisi*, *väsünüid* ~ *väsünüisi*.

Nende kahetüveliste sõnade osas (tüübid 16–28), mil samuti langevad mitmuse omastav ja osastav kokku, erineb viimane mitmuse omastavast ainult selle poolest, et mitmuse osastavas pole paralleelseid konsonanttüvelisi vorme nagu on mitmuse omastavas (*inemiste*, *saabastõ*).

Kahesilbiliste esma- ja teisevärteliste muutumatu tüvega sõnade (tüüp 1) puhul esineb mitmuse osastavas käändes formatiiv *-sit*: *hanšasit*, *tublisit*, *neiosit*. See tunnus esineb ka sama tüübi diftongilõpulistel sõnadel: *kraesit*, *viusit*, *poli`tseisit*. Diftongilõpulise *täi*-tüübi (31) sõnad on mitmuse osastavas *iE*-tunnusega (hääldus *ijE*, kuid ortograafias ilma *j*-ita), aga erinevalt mitmuse omastavast on moodustuvad partitiivvormid (*täie*, *truiõ*) kolmandavärtelised. *täi*-tüübi sõnadel võib *iE* kõrval esineda ka *sit*-formatiiv: *täisit*, *truisit*.

4.1.3.2.1. Mitmuse osastav kui mitmuse käänete moodustusalus

Mitmuse osastav kääne on üldiselt moodustusalusena mitmuse konkreetsetele käänetele (pl p *kergit*, *eläjit*, *kuldsit*, *hernit*, *hõrakit*, pl ill *kergihe*, pl ad *eläjil*, pl in *kuldsihn*, pl tr *hernis*, pl ab *hõrakildaq*), kuid seejuures tuleb arvestada järgmiste sõnatüübiti ja käändeti esinevate erijuhtudega:

- a) Sõnadel, mille mitmuse osastav ja osastav kääne kattuvad (tüübid 16–24 ja 32–47), aga ka pika vokaali lõpulistel sõnadel (tüübid 29, 30) moodustatakse mitmuse käänded nõrgaastmelisena (pl p *lehti*, *kuldõ*, *tarri*, *pinne*, *ine`miisi*, *öid*, pl all *lehile*, pl el *kullõst*, pl in *tarihn*, pl ad *pinel*, pl ab *inemiisildäq*, pl all *öile*), v.a mitmuse sisseütlev, mis on tugevas astmes: *lehti(he)*, *kuldõ(he)*, *tarri(he)*, *pinne(he)*, *ine`miisi(he)*, *öihte*. Hilise uuendusena võib ka neis sõnatüüpides moodustada mitmuse käändeid tugevaastmelisena otse mitmuse osastavast: *lehtile*, *kuldõst*, *tarihn*, *pinnel*, *ine`miisildäq*. Pika vokaali lõpulistel sõnadel esinevad uuendusena mitmuse omastavast lähtuvad mitmusevormid: *öiele*, *maiõl*, *päiest*.
- b) Mitmuse kaasütlev kääne on tugevaastmeline või kontamineerunud mitmuse tunnusega ja moodustub sellisena mitmuse omastavast: pl g *lehti*, *jalgo*, *rebäside*, *kuldsidõ*, pl kom *lehtigaq*, *jalgogaq*, *rebäsidegaq*, *kuldsidõgaq*.
- c) *tE*-mitmuse korral (tüübid 1 ja 11–28) moodustatakse mitmuse käänded mitmuse omastavast: pl g *hanšadõ*, *hammastõ*, *hüste*, pl el *hanšadõst*, pl ad *hammastõl*, pl tr *hüstes*.

4.1.4. Kohakäänded

Võru kohakäänded jagunevad kolmeaspektilisteks sise- ja väliskohakääneteks. Sisekohakäänded on sisse-, sees- ja seestütlev, väliskohakäänded alale-, alal- ja alaltütlev. Kohakäänete, nagu ka teiste konkreetsete käänete käändelõpud liituvad tavaliselt omastavale käände. Sellest reeglist on teatud erandid, millest on juttu omastava käände peatükis. Väga sageli moodustatakse võru keeles kohakäänded aga hoopis analüütiliselt, omastava käände ja postpositioonide abil, nt *lavva pääle, kottõ seest pro lavvalõ* ja *kotõst*. Lääne-Võru murrakutes, eriti Karulas kasutatakse sageli sisekohakäänete asemel väliskohakäändeid. Kohakäänetes ühildub täiend oma põhisonaga: *verevähe`autohe, suurilõ majolõ,`korgist mägist*.

4.1.4.1. Sisseütlev kääne

Võru sisseütlevale käändel ehk illatiivil on sõnatüübiti palju erinevaid lõppe (*-he, -tE (-ttE), -dE, -htE, -hE, -hA, -hU, -ho*), mis omakorda varieeruvad tugevasti piirkondlikult. Teatud tüüpides esineb lõputa illatiiv ($\emptyset$). (Vt levikukaarte Toomse 1998: 56 ja 129.)

Võru keele kõige iseloomulikum, vanim ja nii sõnatüübiti kui murrakuti levinum sisseütleva käände lõpp on vokaalharmooniale allumatu *-he*, mis tuleneb läänemeresoome algsest lõpust **-hen < *-sen* (Viitso 2003: 207). See lõpp esineb põhiliselt sõnades, mis on omastavas käändes kahesilbilised kolmandavärtelised või pikemad (tüübid 2–15 ja 25–28): *`suhvlihe, lättehe, kotussõhe, parandajahe*. Lääne-Võru pruugis on *-he* enamasti asendunud uuema, põhiliselt Tartu murdes ja kirjakeeles levinud lõpuga *-dE* (*`suhvlidõ, lättede*) või, eriti Karulas, sulanud kokku alaleütleva käändega (*`suhvlilõ, lättele*).

Ühesilbiliste pika vokaali lõpuliste sõnade sisseütlevas on *he*-lõpp gemineerunud ja selle vokaalaines enamasti samastunud sõna pika lõpuvokaaliga (tüüp 30). Nii on tekkinud formatiivvariandid *-hA, -hU, -ho* (ortograafias lühikese, kuid häälduses pika *h-ga*): *`maaha, `päähä, `tüühü, `suuhu* (lõpp *-ho* esineb ainult asesõnas *seo: `seoho ~ `sooho*). Sõnades, kus pole vokaali samastumist toimunud, vahelduvad lõpud *-hE* (häälduses pika *h-ga*) ja *-htE*: *`kuuhõ ~ `kuuhtõ, `luuhõ ~ `luuhtõ, `üühe ~ `üühte* (tüübid 29 ja 31). Sellesse rühma kuuluvad ka diftongilõpulised sõnad: *`täihe ~ `täihte, `koihõ ~ `koihtõ, poli`tseihe ~ poli`tseihte*. Rühmas on eriti palju piirkondlikku varieerumist. Põhiliselt läänepoolsele võru keelele on näiteks iseloomulikud variandid *mahaq, pähäq, tühüq ~ tüühe ~ tüühve ~ tühve, `suuhõ ~ `suuhvõ ~ `suhvõ ~ `suvvõ*. Ka idavõrus võivad vabalt varieeruda näiteks *`suuhu ~ `suuhõ ~ `suuhtõ*. Nagu eelpool mainitud, on pikale vokaalainesele järgnevais sisseütleva käände tunustes *h* gemineerunud, kuid seda kirjutatakse võru keele ortograafias enamasti ühe *h-ga*: *tüühü (tüühü), maaha (mähha), kuuhõ (kühhe), täihe (täihhe)*.

Kahesilbiliste esma- ja teisevärteliste muutumatu tüvega sõnade (tüüp 1) sisseütleva käände lõpp on *-htE*: *han'sahtõ, tätähte, neiohtõ*.

Konsonantidele *s* ja *t* liitub sisseütlevas lõpp *-tE*. Selline liitumine toimub *nE*- ja *Us*-sõnade ning *hüdsi*-, *väits*- ja *käsi*-tüüpi (16–21 ja 24) sõnade konsonanttüvele: *ine`miste, ehi`tüste, ter`vüste, `hüste, kätte*. *kEnE*-lõpuga sõnades (tüüp 22) eelneb sisseütlevas *s*-le ülipikk diftong *Ei*: *võro`kõistõ, esä`keiste*.

Tüübis *käsi* (24) on sisseütleva lõpuks *-ttE* (*kätte, vette*), kuid keeleajalooliselt võib selle geminaadilise tunnuse esikomponendi lugeda ka tüvesse kuuluvaks.

Helilistele konsonantidele, mis esinevad *kiil*- ja *veri*-tüüpi (23, 32) sõnade konsonanttüvedes, liitub sisseütlevas käandes *-dE*: *`kiilde, `verde*. Tüübis *täüs* (20) liitub *-dE* vokaalile: *`täüde, `hiide, `viide, `kuudõ*.

Lõputa sisseütleva (suunduva ehk aditiivi) ($\emptyset$, tüübid 33–47) alla kuulub lühike sisseütlev ja geminaadiline sisseütlev. Lühike sisseütlev esineb kahesilbilistes nõrgeneva astmemuutusega sõnades (tüübid 36, 38, 41, 46) ning tüüpides *kanarik* (43), *vari* (42) ja *asi* (47), kusjuures osastav ja sisseütlev langevad neil sõnadel kokku: *g* ja *ill* *`haina, `jalga, `silma, `kuuli, kanarikku, `asja*. Geminaadiline lühike sisseütlev moodustatakse kahesilbilistest esmavärtelistest sõnadest, millel tekib vastandus osastava (lühike geminaat ehk pikenenud aste) ja sisseütleva (pikk geminaat ehk ülipikenenud aste) vormide vahel (tüübid 33, 35, 37, 39, 40, 44, 45): *p tarrõ, tallo, häpü* (II välde); *ill `tarrõ, `tallo, häppü* (III välde).

Mitmuse sisseütlev moodustatakse üldiselt mitmuse osastavast. Geminaadilise sisseütlevaga tüüpides, kus mitmuse osastav ei ole kolmandas vältes, läheb see pluraali illatiivis kolmandasse vältesse: *pl p sõto, tarri*; *pl ill sõtto(he), `tarri(he)*. Üldiselt liitub mitmuse sisseütlevas mitmuse osastava tüvele lõpp *-he* (*perätüihe, oppajihe, kotussihe, saapihe*), kuid kõikides neis tüüpides, mille ainsuse sisseütlev on *he*-lõputa (tüübid 32–47), võib olla mitmuse sisseütlev ka lõputa: *`pinne(he), `kuulõ(he), `asjo(he), ine`miisi(he)*. Enamiku kahetüveliste sõnatüüpide (11–19 ja 25–28) konsonanttüvedel ja *han'sa*-tüübis (1) moodustatakse mitmuse sisseütlev mitmuse omastavast: *pl g han'sadõ, lätete*; *pl ill han'sadõhe, lätetehe*. Ülejäänud kahetüvelistes sõnatüüpides (20–24, nt *inimine, ehitüs, väits, kiil*) pole aga mitmuse sisseütlevas konsonanttüvi üldse võimalik.

4.1.4.2. Seesütlev kääne

Võru keele vanim seesütleva ehk inessiivi lõpp on *-hn*, millest on välja arenenud nii tänapäevane idapoolse võru ja setu lõpp *-h*, kui ka läänepoolsele võrule ja ülejäänud lõunaesti keelele omane lõpp *-n*. Lõunaestiline *hn*-lõpp on läänemeresoome keelte hulgas haruldane. Algsest **snA*-inessiivist arvatakse pärinevat kaks erinevat läänemeresoome seesütleva põhivarianti – üldläänemeresoomeline *-ssA* > *-s* (soome *maassa*, eesti *maas*) ja lõunaestiline *-hnA* > *-hn* ~ *-h* ~ *-n* (*maahn* ~ *maah* ~ *maan*). Viimast võib lisaks lõunaestile kohata

ainult soome Lõuna-Põhjamaa murdes, nt *päähnäni* (Viitso 2003: 207, Häkkinen 2002: 80, levikukaardid Toomse 1998: 93 ja 133).

Varem laiemalt levinud *hn*-lõpu leviala on jäänud tänapäeval kitsaks, piirdudes peamiselt Rõuge ja Haanja⁶ kandi keelega, kus seda veel mõnikord kasutatakse *n*- või *h*-seesütleva kõrval. Ühesilbilistes sõnades (nt *puuhn*, *tüühn*) võib *hn*-lõppu leida ka Hargla murrakust, kus see üksikuis asesõnades esineb ka metateetilisel kujul, nt *konh*, *tanh* (Nigol 1994: 99–100). Oluline on märkida, et *hn*-lõpu *n*-komponent hääldatakse alati helitult (*púh_N*, *túh_N*), täpselt samuti nagu *n* teisteski sõnades, kus ta esineb sõna lõpus *h* järel, nt *lõhn* (*leh_N*).

Praegu on levinuim võru seesütleva käände lõpp *-n*, mis lisaks Lääne-Võrle, Mulgile ja Tartule ning põhjaeesti idamurde Kodavere murrakule on levimas ka idapoolsesse võru keelde (Org jm 1994). *n*-lõpu levimist on tõenäoliselt toetanud nii omaaegne lõunaeesti kirjakeel, milles *n*-seesütlev oli ainuvalitsev, kui ka tänapäeva võru kirjakeel, mis samuti eelistab *n*-lõppu. Kuna käesolev töö on eelkõige võru kirjakeele käsitus, siis on ka siin peetud otstarbekaks kasutada peamise seesütleva käände lõpuna (tabeleis, näidetes jm) võru kirjakeeles eelistatud *n*-lõppu.

Seesütleva, nagu ka järgnevate konkreetsete käänete puhul liitub käändelõpp enamasti omastava käände tüvele (*ˈkuldson*, *ˈsaapan*, *ˈtalon*, *ˈkeelen*), kuid sõnatüübiti on ka erandeid, millest on juttu osastava käände peatükis.

Mitmuse seesütleva formatiivid on: *-Vn* (*-in*, *-on*, *-En*, *-An*), *-dEn*, *-tEn*, *-isin*, *-idsin*, nt *kuldsin*, *jalon*, *koolõn*, *ˈtalan*, *ˈhansadõn*, *kommõtõn*, *võrokõisin*, *alomaidsin*. Mitmuse seesütleva moodustamine käib analoogselt järgnevate konkreetsete käänetega mitmuse osastava alusel, kuid ka sellel moodustusviisil on tingimusi ja erandeid, mida on käsitletud mitmuse osastava käände peatükis.

Sageli kasutatakse inessiivi asemel postpositsiooni *seen* ~ *sisen*, seda eriti mitmuses: *ˈhaino seen*, *ˈubinidõ seen*, *ˈpurkõ sisen*.

4.1.4.3. Seestütlev kääne

Seestütleva ehk elatiivi lõpp on *-st*, mis liitub tüvele analoogselt seesütlevaga: *ˈkuldsōst*, *ˈsaapast*, *ˈtalost*, *ˈkeelest*. Mitmuse seestütleva formatiivid on: *-Vst* (*-ist*, *-ost*, *-Est*, *-Ast*), *-dEst*, *-tEst*, *-isist*, *-idsist*, nt *ˈkuldsōst*, *ˈjalost*, *ˈkoolõst*, *ˈtalast*, *ˈhansadõst*, *ˈlätetest*, *ˈvõrokõisist*, *ˈülemäidsist*.

Sageli kasutatakse seestütleva asemel postpositsiooni *seest* ~ *sisest*, seda eriti mitmuses: *ˈvii seest*, *ˈkastõ sisest*, *ˈloodsikiidõ seest*.

---

⁶ Haanjas viimastel aastatel elavnenud kultuuri- ja keeleliikumises on hakatud just *hn*-seesütlevat pidama üheks kohaliku keeleidentiteedi tähtsamaks tunnuseks (vt ptk 2.1.4 allmärkust 1).

4.1.4.4. Alaleütlev kääne

Alaleütleva käände ehk allatiivi lõpp on *-IE (-IIE)*, mis liitub tüvele analoogselt seesütleva käandega: *`kuldsoõlõ, `saapalõ, talolõ, keelele*. Mitmuse alaleütleva formatiivid on: *-VIE (-iIE, -olõ, -EIE, -AIE), -dEIE, -tEIE, -isilE, -idsilE*, nt *`kuldsoõlõ, jalolõ, koolõlõ, talalõ, hanõadõlõ, lätetele, võrokõisilõ, ülemäidsile*.

Geminaat *ll* on säilinud pearõhulise silbi lühikese vokaali järel nagu eesti keeleski: *mullõ, sullõ, tälle*. Erinevalt eesti keelest on aga võru keeles siin lühike (teisevälteline) geminaat. Peale selle võib (lühike) geminaat esineda ka kaasrõhulise silbi järel (*eläjälle, kotussoõllõ, `võtjillõ*), kuid seda enamasti vaid vanemas keelepruugis. Uuemal ajal on kaasrõhulise silbi järel üldistunud geminaadita *IE*-lõpp (*eläjäle, kotussoõlõ, `võtjilõ*). Selline lõpp on ainuvalitsev ka tänapäeva võru kirjakeeles ja on seda samuti olnud vanas lõunaeesti kirjakeeles.

Sageli kasutatakse alaleütleva asemel postpositsiooni *pääle, kätte* ja *mano: lavva pääle, riolidõ pääle, `purkõ pääle, esä kätte, ine`miisi kätte, kao mano*. Erinevalt vastavast eesti postpositsioonist (*peale*) on võru postpositsioon *pääle* teisevälteline. Läänepoolsemas võru keeles on postpositsioonid *pääle* ja *mano* larüngaalklusiili lõpulised *pääleq, manõq ~ manõq*.

4.1.4.5. Alalütlev kääne

Alalütleva käände ehk adessiivi lõpp on *-l*, mis liitub tüvele analoogselt seesütlevaga: *`kuldsoõl, `saapal, talol, keelel*. Mitmuse alalütleva formatiivid on: *-Vl (-il, -ol, -El, -Al), -dEl, -tEl, -isil, -idsil*, nt *`kuldsoõl, jalol, koolõl, talal, hanõadõl, lätetel, võrokõisil, ülemäidsil*.

Sageli kasutatakse alalütleva asemel postpositsiooni *pääl, käen* ja *man: lavva pääl, riolidõ pääl, `purkõ pääl, esä käen, ine`miisi käen, kao man*.

4.1.4.6. Alaltütlev kääne

Alaltütleva käände ehk ablatiivi lõpp on *-lt*, mis liitub tüvele analoogselt seesütlevaga: *`kuldsoõlt, `saapalt, talolt, keelelt*. Mitmuse alaltütleva formatiivid on: *-Vlt (-ilt, -olt, -Elt, -Alt), -dElt, -tElt, -isilt, -idsilt*, nt *`kuldsoõlt, jalolt, koolõlt, talalt, hanõadõlt, lätetelt, võrokõisilt, ülemäidsilt*.

Sageli kasutatakse alaltütleva asemel postpositsioone *päält, käest* ja *mant: lavva päält, riolidõ päält, `purkõ päält, esä käest, ine`miisi käest, kao mant*.

4.1.5. Saav kääne

Saava käände ehk translatiivi lõpp on poolpikk (võru kirjaviisis ühekordselt kirjutatav⁷) *-s*, mis liitub tüvele analoogselt sisseütlevaga: `kuld*s*õs, `saap*s*, tal*s*, kee*s*. Saava käände mitmuse formatiivid on: *-Vs (-is, -os, -Es, -As), -dEs, -tEs, -isis, -idsis*, nt `kuld*s*is, jal*s*, koolõ*s*, tal*s*, han*s*adõ*s*, lätet*s*, võro*kõ*is*s*, ülemäid*s*is.

Põhiliselt idapoolsemas Räpina ja setu pruugis (levikukaart Toomse 1998: 120), kuid kohati ka Karula murrakus on levinud *st*-lõpuline saav kääne: *suurõst, mehest, oppajast*.

Nagu kohakäänetes, nii ka saavas käändes ühildub täiend oma põhisõnaga: *suurõs mehes, hääs oppajas, `piinüis palos*.

Saava käände asemel võidakse kasutada ka postpositiooni *jaos*: `süü*m*ise jaos, tuu jaos.

4.1.6. Rajav kääne

Rajava käände ehk terminatiivi lõpp on *-niq (-ni)*, mis liitub tüvele analoogselt seesütlevaga: `kuld*sõ*niq, `saapani*q*, taloni*q*, keeleni*q*. Rajava käände mitmuse formatiivid on: *-Vniq (-iniq, -oniq, -Eniq, -Aniq), -dEniq, -tEniq, -isiniq, -idsiniq*, nt `kuld*siniq*, jaloni*q*, koolõni*q*, talani*q*, han*s*adõni*q*, läteteni*q*, võro*kõ*isini*q*, ülemäid*siniq*.

Algupärasest **nnik*-lõpust tulenev kõrisulghäälik hääldub rajava käände lõppu põhiliselt võru keeleala idaosas ja setus, harvem läänepoolses võru keeles. Praeguses võru kirjaviisis tavaliselt rajava käände kõrisulghäälikut ei märgita.

Erinevalt eesti keelest ühildub vanemas võru keeles ka rajavas käändes täiend oma põhisõnaga: *poolõniq seereni*q*, `korgõniq perveni*q*, `täambätсени*q* pääväni*q**. Uuemas võru keeles, kus tõenäoliselt eesti keele mõju tõttu on selline ühildumine jäänud väga harvaks, pruugitakse enamasti ühildumatuid vorme: *poolõ seereni*q*, `täambädse pääväni*q**.

4.1.7. Ilmaütlev kääne

Võru keele põhiline ilmaütleva käände ehk abessiivi lõpp on *-ldAq (-ldA)*, mis liitub tüvele analoogselt seesütlevaga: `kuld*sõ*ldaq, `saapaldaq, taloldaq, keeleldaq. Ilmaütleva käände mitmuse formatiivid on: *-VldAq (-ildAq, -oldaq,*

---

⁷ Kirjaviisis kajastumatu *s*-i poolpikkus on tegelikult oluline tunnus, sest see eraldab sõnavormide tähendusi (vrd nt *raas (râz)* 'raas' ja *raas (râš)* 'rajaks'), seepärast on seda mõnes kirjutusviisis (nt Keem 1997) tähistatud kahekordse *s*-iga.

-EldAq, -AldAq), -dEldAq, -tEldAq, -isildAq, -idsildAq, nt `kuldSildaq, jaloldaq, koolõldaq, talaldaq, hansadõldaq, läteteldäq, võrokõisildaq, ülemäidsildäq.

ldAq-lõpp, mis on ka võru kirjakeele ilmaütleva käände lõpuks, on rohkem levinud võru ja setu keeleala lõunaosas. Seda omanäolist sufiksit on peetud suhteliselt hilistekkeliseks alaltütleva ja ilmaütleva käände lõppude kontaminatsiooniks (Rätsep 1979: 75–77).

Põhja- ja Lääne-Võru ning Põhja-Setu pruugis on tavalisemad lõpud *-ttAq, -dAq* (*-ttA, -dA*): *imättäq, kohtudaq, tulõmadaq*. Sellised ilma *l*-komponendita ilmaütleva käände lõpud on küll vormilt algupärasemad (**-ttAk > -ttAq*), kuid ainult võru keelele ainuomase *ldAq*-lõpu kõrval võib neid põhja- ja läänepoolse levialaga lõppe pidada pigem tartumõjulisteks (vt levikukaarti Toomse 1998: 113).

Algupärasest **ttAk*-lõpust tulenev kõrisulghäälik hääldub ilmaütleva käände vormide lõppu sagedamini Ida-Võrumaal ja Setumaal, harvem Lääne-Võrumaa keeles. Praeguses võru kirjaviisis tavaliselt ilmaütlevas kõrisulghäälikut ei märgita.

Ilmaütlevas käändes ei ühildu täiend põhisõnaga, vaid jääb genitiivi: *hää oppajaldaq, `suuri mehildäq.*

4.1.8. Kaasaütlev kääne

Kaasaütleva käände ehk komitatiivi lõpp on *-gaq* (*-ga*), mis liitub omastava käände tüvele: *`kuldõgaq, `saapagaq, talogaq, keelegaq*. Kaasaütleva vormid moodustatakse omastava käände tüvest, seda ka järgsilpide astmevaheldusega sõnatüüpides *perädü, füüsiga, hõrak, alonõ, kotus* (3, 7, 10, 13, 15), kus kõik teised käänded on tugevas astmes, kuid omastav ja kaasaütlev on nõrgaastmelised: *perädügaq, hõragugaq, alodsõgaq, kotusõgaq*. Põhja- ja Lääne-Võrumaal, kus järgsilpide astmevaheldus enamasti puudub, on vastavad vormid tugevaastmelised: *perätügaq, hõrakugaq, alotsõgaq, kotussõgaq*. Hella Keem annab oma grammatikas seda tüüpi sõnadel küll nõrgaastmelise omastava, kuid kaasaütlev on tal tugevas astmes nagu kõik teisedki käänded (1977: 32–33).

Mitmuse kaasaütleva formatiivid on: *-Vgaq* (*-igaq, -ogaq, -Egaq, -Agaq*), *-dEgaq, -tEgaq, -isigaq, -idsigaq*. Erinevalt teistest mitmuse konkreetsetest käänetest, mis on nõrgaastmelised ja/või vokaalmitmusega (*lehile, kullõst, tarihn, pinel, inemiisildäq, õile, lättile*) on mitmuse kaasaütlev tugevaastmeline ja/või kontraheerunud mitmuse tunnusega (*`lehtiga, `kuldõga, tarriga, pinnega, ine`miisiga, õiega, lättidega*), sest see moodustatakse otse mitmuse omastavast.

Algupärasest postpositsioonist (**kansak > -gaq*) tulenev kõrisulghäälik hääldub kaasaütleva lõppu sagedamini Ida-Võrumaa ja Setumaa, harvem Lääne-Võrumaa keeles. Praeguses võru kirjaviisis tavaliselt kaasaütlevas kõrisulghäälikut ei märgita.

Erinevalt teistest käändelõppudest ei allu kaasaütleva lõpp vokaalharmooniale. On vaid tagavokaalne lõpp *-gaq*, eespoolset lõppu **-gäq* ei esine. Ainult Lääne-Võru läänepoolseimas osas, kus on toimunud reduktsioon $A > E$, võib kaasaütleva lõpp olla *-gE(q)*: *`hambagõ, meelege*.

Tavalise leenisklusiiliga kaasaütleva lõpu kõrval on võimalik ka geminaadiga lõpp *-ka(q)*, kuid see esineb peaaegu kogu võru keelealal ja ka võru kirjakeeles ainult personaalpronoomeneis *mukkaq, sukkaq, miikaq, tiikaq*, kus tuleneb kõrisulghääliku assimileerumisest käändelõpuga (*muq + gaq = mukkaq*). Mõnel pool Põhja-Võru (ja Tartu) pruugis esineb samasugune lõpp ka teistes sõnades: *`õtmidõkka, puiõkka, massinidõkkaq* (Keem, Käsi 2002).

Kaasaütlevas käändes ei ühildu täiend põhisõnaga, vaid jääb omastavasse käändesse: *hää oppajagaq, `piinüide pallogaq*.

4.1.9. Ebaproduktiivsed käänded

4.1.9.1. Olev kääne

Võru keeles on olev kääne ehk essiiv langenud vormiliselt kokku seesütlevaga, olles piirkonniti vastavalt kas *n-*, *h-* või *hn-*lõpuline, nt Lääne-Võru *`väikun* 'väiksena', Ida-Võru *noorõh* 'noorena'. Hella Keema ja Inge Käsi (2002: 42) andmeil eristuvad seesütlev ja olev kääne Räpina murrakus ka vormiliselt, käändelõpp vastavalt *-h* ja *-n*. Kuigi võru keeles pole üldiselt olevat käänat vormiliselt võimalik seesütlevast eristada, on see käesoleva töö noomeniparadigmades siiski esitatud. Keem ja Käsi väidavad samas, et võru olevat käänat kohtab ainult ainsusevormis. Siiski poleks ehk ka mitmuse olev kääne päris mõeldamatu, nt *nä olliq suurõh taloh `tüüliisih*.

Läänemeresoome algupärane *nA*-lõpuline olev kääne on omane soome ja (põhiliselt keeleuuenduse kaudu toodult soome keele mõjuna ka) tänapäeva eesti keelele. Mõnevõrra on seda leidunud ka põhjaeesti murretes, kuid produktiivse käändena on see toiminud ainult põhjaeesti rannikumurdes, kus see võib olla ka lõpukaoline, kattudes vormiliselt võru inessiivse essiiviga, vrd nt rannikumurde *nuoren* ja võru *noorõn* (vt Must 1987: 207–209).

Traditsioonilises võru keeles ega ka lõunaeesti keeles laiemalt *nA*-essiivi ei kohta. See on ilmunud nooremate võrukeste keelde alles viimastel aastakümnetel väga tugeva eesti keele mõju tulemusena (*arstina, direktorina, kellenä*), kuid on võru traditsioonilise oleva käände tähenduses esineva seesütleva juba kasutusest praktiliselt välja tõrjunud (Iva T. 2002a: 43). *nA*-essiivi kasutades võidakse mõnikord selle lõppu häälendada ka kõrisulghäälik, nt *verevänäg* 'punasena'.

Võru traditsiooniline essiivi tähenduses inessiivikasutus ei ole kaugeltki nii produktiivne kui soome või tänapäeva eesti keele olev kääne. Võru keeles vastab neile seesütleva lõpp ainult mõnikord. Seejuures, erinevalt eesti *na*-essiivist,

ühildub võru oleva käände tähendusega seesütlevas täiend oma põhisõnaga, täpselt nagu tavalises seesütlevas: *`väikun latsõn* 'väikese lapsena', *noorõn mehen* 'noore mehena'. Enamasti kasutatakse aga võru keeles oleva käände tähenduses kas nimetatavat või saavat käänet (*tä om sääl oppaja* ~ *tä om sääl oppajas* 'ta on seal õpetajana') või siis *ku*-konstruktsiooni (*timä ku oppaja* 'tema õpetajana').

4.1.9.2. Viisiütlev kääne

Ei eesti ega võru keeles pole viisiütleväl käändel ehk instruktiivil käändelõppu. Ka esineb viisiütlev üksnes mitmuses, on väheproduktiivne ja ei elavast ega talletatud keelest ole seda leida kaugeltki mitte kõigist sõnatüüpidest. Seetõttu on viisiütlevat tavaliselt käsitatud käände ja adverbi piirimail oleva kivinenud vormina (Erelt jt 1995: 60–61, instruktiivi kohta läänemeresoome keeltes vt Ross 1988). Keema ja Käsi (2002: 43) väitel on viisiütlev siiski kohati (eriti setus) produktiivne kääne.

Vormiliselt langeb viisiütlev kääne kokku vokaaltunnuseliste nõrgaastmeliste mitmuse tüvedega: *ütsi, käsi, jäli, jalo, palo, keeli, pooli, põlla, terri, tsilgo, tükä, nühä, loha*. Põhimõtteliselt on võimalik viisiütlevana mõista ja kasutada kõikides sõnatüüpides mitmuse omastavat (või selle nõrgaastmelist vormi): *inemiisi, võrokõisi, tervüisi, kotussidõ, lättide, tari (tarri), väidsi, täüsi, kuiõ, töie*. Nii on ka paljud elavas keeles sagedasti kasutatavad viisi-, koha- ja ajamäärsõnad (*varguisi, ilmuisi, libahuisi, libamiisi, kumpamiisi, kotussidõ, hummogidõ, õdagidõ, keväjide, öie, päivi*) täiesti loomulikult mõistetavad viisiütlevana.

4.1.9.3. Kauduütlev kääne

Kauduütleva ehk prolatiivi vorme ei loeta üldiselt tänapäeva eesti ega ka võru keeles käändevormide hulka, vaid neid peetakse adverbideks. (Prolatiivist läänemeresoome keeltes vt Suoniemi-Taipale 1994.) Võru kauduütleväl on siiski olemas eesti *tsi-* ja soome *tse-*lõpule vastav käändelõpp *-ldE* (*maildõ, merilde, vesilde*), mis võimaldab üsna produktiivselt moodustada ka uusi sõnu: *telefonildõ, postildõ, e-postildõ, meililde, internetilde, faksildõ*.

Vormiliselt võiks prolatiivivormide või prolatiivsete adverbide alla lugeda ka sellised sõnavormid nagu *sällülde, kõtulldõ, rõnnoldõ, persilde ~ persülde, käsilde, saarildõ, paarildõ, lehmilde, hõhvildõ*, mis vastavad eesti keele *tsi-*, *ti-* ja *li-*lõpulistele adverbidele. Täheenduse poolest on need sõnavormid kaudu- ja viisiütleva piirimail.

Paljud sõnavormid võivad esineda sama tähendusega nii viisiütleva kui kauduütleva kujulisena: *tükä* ~ *tükelde*, *kotussidõ* ~ *kotussildõ*, *iihnperi* ~ *iihnperilde*, *taasperi* ~ *taasperilde*, *ütsi* ~ *ütsilde*, *katsi* ~ *katsildõ*, *nädälide* ~ *nädälilde*, *hummogidõ* ~ *hummogildõ*, *keväjide* ~ *keväjilde*, *öie* ~ *öilde*, *päivi* ~ *päivilde*, *ülepäivi* ~ *ülepäivilde*.

Mõned sõnavormid varieeruvad kaudu- ja alaleütleva kujulistena: *sällülde ~ sällüle, kõtuldõ ~ kõtulõ, rõnnoldõ ~ rõnnolõ, kãpilde ~ kãpile, persilde ~ persile, pikãlde ~ pikãle, erãlde ~ erãle*.

4.2. Noomeni vormistik

Võru noomeni täisvormistikku kuuluvad eelpool käsitletud 13 produktiivse ja kolme ebaproductiivse käände vormid ainsuses ja mitmuses. Ülevaate noomeni vormistikust annavad tabelid 2 ja 3.

Tabel 2. Noomenikategooriad.

Kategooria	Lühend	Tunnused
arv:		
ainsus e singular	sg	–
mitmus e pluural	pl	q dE tE V (i o E) iE idE isi idsi
kääne:		
nimetav e nominatiiv	n	Ø
omastav e genitiiv	p	Ø
osastav e partitiiv	g	t d Ø
sisseütlev e illatiiv	ill	he tE dE htE hE hA hU ho Ø
seesütlev e inessiiv	in	n (n ~ h ~ hn)
seestütlev e elatiiv	el	st
alaleütlev e allatiiv	all	IE
alalütlev e adessiiv	ad	l
alaltütlev e ablatiiv	abl	lt
saav e translatiiv	tr	s
rajav e terminatiiv	ter	niq
ilmaütlev e abessiiv	ab	ldAq
kaasaütlev e komitatiiv	kom	gaq
(olev e essiiv	es	n (n ~ h ~ hn))
(viisiütlev e instruktiiv	ins	Ø)
(kauduütlev e prolatiiv	pro	ldE)

Tabel 3. Noomeni paradigma.

kääne	arv											
	sg	pl										
n	Ø	q										
g (ins)	Ø	V	(i	o	E)	iE	idE	tE	dE	isi	idsi	
	t d Ø	V	(i	o	E)	iE	id	it		sit	isi	idsi
ill	he htE hE hA hU ho tE dE Ø	Vhe	(ihe	ohe	Ehe)	ihtE		tEhe	dEhe	isihe	idsihe	
in (es)	n (n ~ h ~ hn)	Vn	(in	on	En)			tEn	dEn	isin	idsin	
el	st	Vst	(ist	ost	Est)			tEst	dEst	isist	idsist	
all	IE	VIE	(iIE	oIö	EIE)			tEIE	dEIE	isilE	idsilE	
ad	l	VI	(il	ol	EL)			tEl	dEl	isil	idsil	
abl	lt	Vlt	(ilt	olt	Elt)			tElt	dElt	isilt	idsilt	
tr	s	Vs	(is	os	Es)			tEs	dEs	isis	idsis	
ter	niq	Vniq	(iniq	oniq	Eniq)			tEniq	dEniq	isiniq	idsiniq	
ab	ldAq	VldAq	(ildAq	oldaq	EldAq)			tEldAqd	EldAq	isildAq	idsildAq	
kom	gaq	Vgaq	(igaq	ogaq	Egaq)			tEgaq	dEgaq	isigaq	idsigaq	
(pro)	ldE	VldE	(ildE	oldE	EldE)					isildE	idsildE	

4.3. Klassifikatsioon astmevahelduse tüüpide alusel

4.3.1. Võru astmevahelduse süsteem

Astmevaheldus on omane enamikule läänemeresoome keeltest. Eesti ja soome keele eeskujul on kombeks ka teistes läänemeresoome keeltes astmevahelduseks pidada ainult kahe astme, tugeva (TA) ja nõrga astme (NA) vaheldumist. Soome astmevaheldus piirdub ainult sulghäälikute vaheldumisega, eesti keeles hõlmab see aga laiemalt tüvevaheldust (Karlsson 1983: 322–337, Erelt jt 1995: 144–171). Sellise tavapärase astmevahelduse põhiliigid on vältevaheldus, kus astmevaheldus selgub välteerinevusest, nt *sepä* (NA, II välde) : *seppä* (TA, III välde), ja laadivaheldus, mis väljendub sisehäälikute muutumises, nt *kulla* (NA) : *˘kulda* (TA). Laadivahelduse korral peab vähemalt ühe tüvevariandi sisehäälikute seas olema klusiil või *s*, mida teises tüvevariandis pole, nt *˘andma* : *anna*, *käsi* : *käe*. Vältevahelduse korral vahelduvad eesti keeles kolmest välttest ainult teine ja kolmas välde. Esimene välde jääb eesti keele vältevahelduse süsteemist välja.

Võru keele tüve- ja järgsilbivahelduste süsteem on eesti omast keerulisem. Peale laadivahelduse ja hariliku II ja III välte vahelduse võib võru keeles välja tuua omapärase I ja II või I, II ja III või ka I ja III välte vahelduse, nt *valama* (I v) : *vallaq* (II v); *uma* (I v) : *umma* (II v) : *˘umma* (III v); *vähäligu* (I v) : *vähälikku* (III v). Nii võib öelda, et võru vältevahelduses võivad vahelduda kõik kolm vältet. Kui sellist võru keelele eriomast vältevaheldust on vaja eristada tavalisest eesti või läänemeresoome vältevaheldusest, siis võiks seda nimetada pikenemisvahelduseks. Siiani on seda tavaliselt kirjeldatud lihtsalt kui geminat-

siooni (Nigol 1994: 10; Keem, Käsi 2002: 26–30) ja see on jäetud astmevahelduse süsteemist välja. Võru keeles esinevat lühikeste kaashäälikute pikenedmist teise vältesse (nt *kala* : *kalla*) on nimetatud lühikeseks geminatsiooniks ja kolmandasse vältesse pikenedmist (nt *kala* : *ˈkalla*) pikaks geminatsiooniks. Viimast esineb ka eesti keeles, kus lühikese seesütleva käände ehk aditiivi vormis võib lühike konsonant olla pikenenud ülipikaks, nt *pada* : *patta*; *talv* : *tallu*. Kuna aga tegemist on esimese ja kolmanda välte vaheldumisega, siis seda eesti keeles astmevahelduse alla kuuluvaks ei loeta.

Kui vaadelda kõiki võru keele tüve- ja järgsilbivaheldusi ühes astmevahelduse süsteemis, siis peaks sellesse kuuluma lisaks tavapärasele laadi- ja vältevaheldusele ka viimase alaliik pikenedmist vaheldus. Sellises kirjeldussüsteemis võib võru sõnade tüvekujud jagada astmevahelduse poolest tugeva (T) ja nõrga (N) ning pikenenud (P) ja ülipikenenud (ÜP) astme tüvedeks (vt Iva 2005: 103–104).

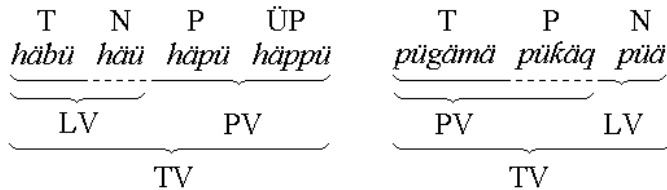
Keeleajalooliselt on laadi- ja vältevaheldus tulnud sõna teise silbi kinnisusest või lahtisusest. Kui teine silp oli algselt lahtine, siis tuli sellest tugev aste, nt **jalkata* > *ˈjalga*. Kui teine silp oli esmalt kinnine, tuli sellest nõrk aste, nt **jalkan* > *ˈjala*. Pikenedmist vaheldus kujutab endast keeleajalooliselt sõnatüve pikenedmist, mis on tekkinud vastukaaluks sõnalõpu häälikute lühenemisele ja kadumisele, nt pikenenud aste **talota* > *tallo*, ülipikenenud aste **talohen* > *ˈtallo*.

Laadivahelduses on tugeva astme tüvi see, kus sisehäälikute hulgas on klusiil või *s*, ja nõrga astme tüvi see, kus seda pole, olenemata sellest, millises vältes tüvevariant on, nt *särg* (T, III v) : *säre* (N, I v); *käsi* (T, I v) : *käe* (N, III v). Vältevahelduses on tugeva astme tüvi kolmandas ja nõrga astme tüvi teises vältes, nt *täkk* (T, III v) : *täko* (N, II v). Pikenedmist vahelduses on tugeva astme tüvi esimeses, pikenenud astme tüvi teises ja ülipikenenud astme tüvi kolmandas vältes, nt *tina* (T, I v) : *tinna* (P, II v) : *ˈtinna* (ÜP, III v). Eri astmete esinemistingimusi erinevates astmevahelduse liikides näitab tabel 4.

Tabel 4. Eri astmete esinemistingimused erinevates astmevahelduse liikides.

AV liik	Aste			
	T	N	P	ÜP
Laadivaheldus	klusiil või <i>s</i>	klusiil > $\emptyset$ või <i>s</i> > $\emptyset$	–	–
Vältevaheldus	III v	II v	–	–
Pikenedmist vaheldus	I v	–	II v	III v
Täisvaheldus	klusiil või <i>s</i>	klusiil > $\emptyset$ või <i>s</i> > $\emptyset$	II v	III v

Võru keeles on ka selliseid sõnu, mille muutmisel ilmneb nii laadi- kui pikenedmist vaheldus. Sellistel sõnadel pikeneb laadivahelduse tugeva astme tüvi, nt *hävü* (T) : *hävü* (N) : *hävü* (P) : *hävppü* (ÜP), *pügämä* (T) : *pükäq* (P) : *püä* (N). Sellist vaheldust võiks nimetada täisvahelduseks, mida kujutab joonis 2 ja näitab ka alumine rida tabelis 4.

Joonis 2. Täisvaheldus sõnades *h**ä**bü* ja *p**ü**g**ä**mä*.

Ühel sõnal võib eri astmeid olla kaks, kolm või neli. Selle järgi võib jagada astmevahelduslikud sõnad kahe-, kolme- ja neljaastmelisteks.

Kaheastmelistel sõnadel on (välte- ja laadivahelduses) ainult tugev ja nõrk aste, nt

tükk (T) : *tükü* (N),
kand (T) : *kanno* (N),
`argnõma (T) : *arõdaq* (N),

või (pikenemisvahelduses) ainult tugev ja pikenenud või tugev ja ülipikenenud aste, nt

valama (T) : *vallaq* (P),
kipõn (P) : *kibõna* (T),
imeq (T) : *`imme* (ÜP).

Kolmeastmelistel sõnadel on (täisvahelduses) tugev, pikenenud ja nõrk aste, nt

*püg**ä**mä* (T) : *pükäq* (P) : *p**ü**ä* (N),

või (pikenemisvahelduses) tugev, pikenenud ja ülipikenenud aste, nt

talo (T) : *tallo* (P) : *`tallo* (ÜP),
elämä (T) : *elläq* (P) : *`elli* (ÜP).

Neljaastmelistel sõnadel on tugev ja nõrk ning pikenenud ja ülipikenenud aste, nt

*h**ä**bü* (T) : *h**ä**ü* (N) : *h**ä**pü* (P) : *h**ä**ppü* (ÜP),
*la**g**a* (T) : *la**j**a* (N) : *la**k**a* (P) : *la**k**ka* (ÜP).

Neljaastmelised on ainult täisvaheldusega sõnad.

4.3.1.1. Astmemuutused

Konkreetsete fonoloogiliste teisenemiste järgi võib astmevahelduses veel eraldi välja tuua astmemuutuse suuna (tugevnev/nõrgenev) ja liigid (välte-, pikkus- ja laadimuutus) (Erelt jt 1995: 144–145, Erelt jt 1997: 173–174). Laadimuutus kattub seejuures laadivaheldusega, vältevahelduses saab aga eristada eraldi vältemuutust, kus muutub ainult sõna välde (nt *laiv* : *laiva*, *kuud* : *koodi*) ja

pikkusmuutust, kus lisaks muutub ka klusiili, afrikaadi või sibilandi fonoloogiline pikkus (nt *saabas* : `saapa, *kuuf* : *koodi*).

4.3.1.1.1. Vältemuutus

Võru tugevnevas vältemuutuses võivad lisaks II ja III vältele vahelduda ka I ja III või I, II ja III välde.

Nõrgenev vältemuutus: III > II (nt *kapp* : *kapi*, *parv* : *parvõ*, *laul* : *laulu*)

Tugevnev vältemuutus: II > III (nt *kalmõq* : `kalmõ, *lainõq* : `lainõ)

I > III (nt *imeq* : `imme, *laqa* : `lakka)

I > II > III (nt *kala* : *kalla* : `kalla)

4.3.1.1.2. Pikkusmuutus

Pikkusmuutus saab tüves toimuda siis, kui klusiilile või sibilandile eelneb pikk vokaalaines või heliline konsonant või siis järgneb heliline konsonant (Erelt jt 1995: 144–145), nt *luutma* : *looda*, *palk* : *palgi*, `kõplama : kõpladaq, liblõq : `liplõ. Võru pikkusmuutuse eripäraks, võrreldes eesti pikkusmuutusega, on see, et selles osaleb lisaks klusiilile ja sibilandile ka afrikaat (nt *partõ* : *pardsi*, `tsirtsama : tsirtsadaq, `hätsemä : häidsedäq).

Nõrgenev pikkusmuutus: (III) *k, p, t, ts, ss* > (II) *g, b, d, ds, s* (nt *piip* : *piibu*, *kõrts* : *kõrdsi*)

Tugevnev pikkusmuutus: (II) *g, b, d, ds, s* > (III) *k, p, t, ts, ss* (nt *lõigõq* : `lõikõ, *haidseq* : `hätse)

4.3.1.1.3. Laadimuutus

Nõrgeneva laadimuutuse alaliigid on assimilatsioon, asendumine ja kadu.

Assimilatsioon:

(III) <i>ld</i> > (II) <i>ll</i>	<i>kuld</i> : <i>kulla</i>
(III) <i>mb</i> > (II) <i>mm</i>	` <i>tõmbama</i> : <i>tõmmadaq</i>
(III) <i>rd</i> > (II) <i>rr</i>	<i>kõrd</i> : <i>kõrra</i>
(III) <i>rs</i> > (II) <i>rr</i>	<i>kõrs</i> : <i>kõrrõ</i>
(III) <i>nd</i> > (II) <i>nn</i>	<i>pind</i> : <i>pinnu</i>
(III) <i>nd</i> > (II) <i>n</i>	` <i>püüindmä</i> : <i>püünä</i>

Asendumine:

<i>b</i> > <i>v</i>	<i>tõbi</i> : <i>tõvõ</i>
<i>b</i> > <i>vv</i>	<i>kuub</i> : <i>kuvvõ</i>
<i>d</i> > <i>vv</i>	<i>laud</i> : <i>lavva</i>
<i>g</i> > <i>vv</i>	<i>lõug</i> : <i>lõvva</i>
<i>s</i> > <i>vv</i>	<i>kuus</i> : <i>kuvvõ</i>

Kadu:

$d/t > \emptyset$	<i>pada</i> : <i>paa</i> , <i>paht</i> : <i>paha</i>
$g/k > \emptyset$	<i>saağ</i> : <i>sae</i> , <i>lohk</i> : <i>loho</i>
$s > \emptyset$	<i>käsi</i> : <i>käe</i>

Tugevneva laadimuutuse alaliigid on dissimilatsioon, asendumine ja lisandumine.

Tugevnemine on muidugi tinglik ja tuleneb ainult vormide esitamise järjekorrast, kuna sisuliselt on siingi tegemist nõrgenemisega.

Dissimilatsioon:

(II) <i>nn</i> > (III) <i>nd</i>	<i>tunnõq</i> : `tundõ
(II) <i>rr</i> > (III) <i>rd</i>	<i>purroq</i> : `purdõ
(II) <i>ll</i> > (III) <i>ld</i>	<i>kollõq</i> : `koldõ
(II) <i>mm</i> > (III) <i>mb</i>	<i>kommõq</i> : `kombõ

Asendumine:

(II) <i>v</i> > (III) <i>b</i>	<i>saivas</i> : `saiba
(II) <i>vv</i> > (III) <i>d</i>	<i>kuvvas</i> : `kuuda

Lisandumine:

$\emptyset > g/k$	<i>ojadaq</i> : `oiga, <i>ohadaq</i> : `ohka
$\emptyset > d/t$	<i>tahas</i> : `tahta

4.3.2. Järgsilpide astmevaheldus

Enamasti on astmevaheldus 1. ja 2. silbi piiril, selle kohta olid ka pea kõik ülaltoodud näited. Peale selle esineb võru keeles astmevaheldust nii kaasrõhuliste kui rõhutute järgsilpide sufiksites või tüvelõpu kaashäälikutes.

Nimisõnadest on järgsilpide astmevaheldus (vt ka astmevaheldusmalle nr 14–18, tabel 5):

1. kahesilbilistes *k*-, *p*-, *t*-, *ts*-lõpulistes sõnades (*hõrak*-tüüp 10):

<i>unik</i> (T) : <i>unigu</i> (N) : <i>unikut</i> (T);
<i>sinep</i> (T) : <i>sinebi</i> (N) : <i>sinepit</i> (T);
<i>raamat</i> (T) : <i>raamadu</i> (N) : <i>raamatut</i> (T);
<i>aabits</i> (T) : <i>aabidsa</i> (N) : <i>aabitsat</i> (T);

(seda tüüpi on ka sama sõnastruktuuriga mineviku passiivi partitsiibi vormide astmevaheldus:

<i>visat</i> (T) : <i>visadu</i> (N) : <i>visatut</i> (T), <i>võet</i> (T) : `võedu (N) : `võetut (T)).
---

2. *ga*- ja *di*-lõpulistes võõr- või laensõnades ning kohanimedes (*füüsiga*-tüüp 7):

- füüsiga* (N) : *füüsiga* (N) : *füüsikat* (T);
Ameeriga (N) : *Ameeriga* (N) : *Ameerikat* (T);
arvodi (N) : *arvodi* (N) : *arvotit* (T);
3. liites *du/dü* (*perädü*-tüüp 3): *meeledü* (N) : *meeletüt* (T);
  4. liites *ne/nõ* (*alonõ*-tüüp 13): *alodsõ* (N) : *alotsõhe* (T);
  5. liites *us/üs* (*kotus*-tüüp 15): *kotus* [-us] (T) : *kotusõ* [-uzē] (N) : *kotussõhe* (T);
  6. liites *us/üs* (*ehitüs*-tüüp 18):
ehi`tüisi* (T) : *ehitüisile* (N), *ehi`tüste (T) : *ehitüstele* (N);
  7. liites *kene/kõnõ* (*võrokõnõ*-tüüp 22):
võro`kõisi* (T) : *võrokõisilõ* (N), *võro`kõistõ (T) : *võrokõistõlõ* (N);
  8. *ne/nõ*-lõpulistes liidetes (*inemine*-tüüp 16):
ine`miisi* (T) : *inemiisile* (N), *ine`miste (T) : *inemistele* (N);
alo`maidsi* (T) : *alomaisilõ* (N), *alo`mastõ (T) : *alomastõlõ* (N);
(murrakuti ka: *alo`matsi* (T) : *alomatsilõ* (N));
  9. *kanarik*-tüübis (43):
kanarik (T) : *kanarigu* (N) : *kanarikku* (T);
`*aastak* (T) : `*aastaga* (N) : `*aastakka* (T) ~ `*aastagat* (N);
`*karma(n)ń* (T) : `*karmani* (N) : `*kar`manni* (T) ~ `*karmanit* (N);
sealhulgas (*m*)*p*-lõpuliste omadussõnade võrdlusastmetes⁸:
ilosamp (T) : *ilosamba* (N) : *ilo`sampa* (T) ~ *ilosambat* (N);
ilosap (T) : *ilosaba* (N) : *ilosappa* (T) ~ *ilosabat* (N);
(sama tüüpi on osaliselt ka mineviku passiivi partitsiipide astmevaheldus:
parandõt (T) : *parandõdu* (N) : *parandõttu* (T) ~ *parandõdut* (N)).

Verbidest on järgsilpide astmevaheldus

1. liites *ta/tä* (tüüp `*kaotama*, *kerгүйtämä* 59):
`*kaotama* (T) : `*kaoda* (N), *kerгүйtämä* (T) : *kerгүйdä* (N);
2. liites *du/dü* (tüüp *erätümä* 71):
erätümä (T) : *erädü* (N), *kahmõtuma* (T) : *kahmõdu* (N);
3. liites *hut/hüt* (*rapahutma*-tüüp 70): *rapahutma* (T) : *rapahuda* (N);
4. liites *tse/tsõ* (*manitsõma*-tüüp 60, 61): *manitsõma* (T) : *manidsõ* (N);
5. mineviku passiivi partitsiipides (vt nimisõnade *hõrak*- ja *kanarik*-tüüp 10, 43).

Kuna järgsilpide astmevaheldus on kaheastmeline, siis on seda kõige loomulikum vaadelda kui tugeva ja nõrga astme vaheldumist, mis sarnaneb kõige rohkem vältevaheldusega. Täielikult ühtib vältevaheldusega *ehitüs*-, *võrokõnõ*- ja *inemine*-tüübi vaheldus, sest neis tüüpides, nagu vältevahelduseski, on tugev aste kolmandas ja nõrk aste teises vältes: *ehi`tüisi* (T, III v) : *ehitüisile* (N, II v).

⁸ Võru kirjakeeles on paljude keskvärde tunnusevariantide hulgast kasutatud enamasti üht standardtunnust -*mb*, nt *ilosamb* : *ilosamba* : *ilosambat* ~ *ilo`sampa*.

Teised järgsilpide astmevaheldusega sõnatüübid vältevaheldusega ei kattu, sest neis ei vaheldu teine ja kolmas välde, vaid hoopis kolmanda vältega võrreldav pikk (sõnalõpus tegelikult foneetiliselt poolpikk) ja esimese vältega võrreldav lühike konsonant: *hõrak* (T, ≈ III v) : *hõraga* (N, ≈ I v) : *hõrakat* (T, ≈ III v). *kanarik*-tüübis on osaliselt tegemist ka otsese I ja III välte vaheldusega: *kanarik* (T, ≈ III pa) : *kanarigu* (N, I v) : *kanarikku* (T, III v).

Kui võrrelda võru, eesti ja soome järgsilpide astmevaheldust, võib märgata, et eesti keeles on sellist vaheldumist väga vähe. Seda esineb ainult *ik*-liitelistes sõnades, kus vahelduvad II ja III välde (lühike ja pikk geminaat), nt *korralik* : *korraliku* : *korralikku*. Võru ja soome keeles on seda vaheldust palju rohkem ja seda esineb mõlemas keeles nii kaasrõhulise kui rõhutu silbi järel:

AV kaasrõhulise silbi järel

ee *kadastik* (k̇) : *kadastiku* (k̇k) : *kadastikku* (k̇k) : *kadastikule* (k̇k)
 võ *kadastik* (k̇) : *kadastigu* (G) : *kadastikku* (k̇k) : *kadastigulõ* (G)
 so *katajikko* (kk) : *katajikon* (k) : *katajikkoa* (kk) : *katajikolle* (k)

AV rõhutu silbi järel

ee *raamat* (ṫ) : *raamatu* (ṫt) : *raamatut* (ṫt) : *raamatule* (ṫt)
 võ *raamat* (ṫ) : *raamadu* (D) : *raamatut* (ṫt) : *raamatulõ* (ṫt)
 so *raamattu* (tt) : *raamatun* (t) : *raamattua* (tt) : *raamatulle* (t)

Nagu võrdlusnäiteist näha, vastab võru järgsilpide astmevaheldus küllalt täpselt soome omale kaasrõhusilbi järel. Rõhutu silbi järel on siin vastavus ainult osaline. Nii võru kui soome keeles on seda tüüpi sõnade genitiivis nõrk aste, kuid lahknevuseks on see, et soome keeles on kõik käänded illatiivist alates nõrgas astmes (nagu genitiiv), võru keeles aga tugevas astmes (nagu partitiiv). Ainult komitatiiv, mis on teistest käänetest hiljem genitiivist ja *kansak-partiklist tekkinud, võib võru keeles olla genitiiviga sarnaselt nõrgas astmes (*raamadu* : *raamadugaq*). Hella Keem (1997: 32) on oma noomeniparadigmades andnud siiski ka komitatiivi tugevas astmes (*raamadu* : *raamatugaq*).

Nii pearõhu- kui järgsilpide astmevahelduse eri astmete esinemist eri grammatilistes vormides saab jälgida astmevaheldusmallide abil (vt tabel 5).

Tabel 5. Noomeni astmevaheldusmallid.

A – astmevahelduse tüübinumbrid. KT – koondtüübinumbrid.

VES – “Võru-eesti sõnaraamatu” tüübinumbrid.

A	KT	VES	tüüpsõna	sg n	sg g	sg p	sg ill	pl g	pl p	pl ill	pl all
1	1	2	hansá	-	-	-	-	-	-	-	-
	2	1	`suhvli1								
	4	10	`tervüs1								
	5	1	`suhvli2								
		3	oppaja, `kerge								
	8	13, 15	angõrjas, esänd,								
		6	`kuldnõ								
		10, 48	`tervüs2, kask								
17	10	`tervüs3									
25	16	asõq									
2	31	53	täi	T	T	T	T	N	T	T	T
3	29	50–51	kuu–üü	T	T	T	T	N	T	T	N
	30	52	tüü								
4	36	46	kogõr ~ kokr	T	N	T	T	T	T	T	N
		34–35	särg–silm								
		47	kubõl ~ kupl								
		31–32	puhm–kuld								
	37	kuul									
	41	36–37	kand, aig–tükk								
46	30, 33	hain, jalg									
	45	nagõl ~ nakl									
5	20	39, 49	väits, täüs	T	N	T	T	T/N	T	T	N/N
	23	40	kiil								
6	34	25	igä	T	N	P	ÜP	P	P	ÜP	N ~ P
	39	27	hübü								
	44	29	sõda								
7	24	42	käsi	T	N	ÜP	ÜP	P/P	P	ÜP	T ~ P/P
8	21	41	hüdsi	T	T	ÜP	ÜP	P/P	P	ÜP	T ~ P/P
9	42	44	vari	T	T	ÜP	ÜP	ÜP	ÜP	ÜP	T
	47	43	asi								
10	35	24	tarõ	T	T	P	ÜP	P	P	ÜP	T ~ P
	37	26	pini								
	40		talo								
	45	28	kana								
11	6	14	makõ1	P	P	P	ÜP	ÜP	ÜP	ÜP	ÜP
12	9	4	kipõn, elläi	P	T	T	T	T	T	T	T
		14	makõ2								
	12	12	repän								

Tabel 5. Järg

A	KT	VES	tüüpsõna	sg n	sg g	sg p	sg ill	pl g	pl p	pl ill	pl all
13	11	18–19	läteq–kommõq	N	T	N	T	T	T/N	T/N	T/T
	14	15	ritskas								
		20–23	herneh–hammas								
		27	17								
	28	22–23	tütär– kannõf								
14	10	13	hõrak	T	N	T	T	T	T	T	T
15	43	38	kanarik	T	N	T	T	T	T	T	N
16	3	1	perädü	N	N	T	T	T	T	T	T
	7	3	fütüsiga								
17	13	7	alonõ	–	N	–	T	T	T	T	T
	15	11	kotus								
18	16	5	inemine	–	–	–	T	T/N	T/N	T	N
	18	9	ehitüs								
	19	5	alomanõ								
	22	8	võrokõnõ								

Noomeni astmevaheldusmallid võib jagada viide rühma.

I. Mallis 1 pole astmevaheldust.

II. Mallides 2–5 on nõrgenev astmevaheldus (ainult välte- ja laadivaheldus).

II. Mallides 6 ja 7 on nõrgenev astmevaheldus koos pikenemisvaheldusega (täisvaheldus).

III. Mallides 8–12 on ainult pikenemisvaheldus.

IV. Mallis 13 on tugevnev astmevaheldus.

V. Mallides 14–18 on järgsilpide astmevaheldus.

4.3.3. Võru astmevahelduse levik ja sotsiolingvistiline tähendus

Kui harilikku, 1. ja 2. silbi piiril esinevat astmevaheldust – nii laadi- ja välte- vaheldust kui ka pikenemisvaheldust – pruugitakse üle terve võru ja setu keeleala ja laiemaltki, siis järgsilpide astmevaheldus, nagu seda on ülal kirjeldatud ja võru-eesti sõnaraamatu (Iva 2002a: 592–597) järgi võru kirjakeeles kasutatud, ei ole üle terve võru keeleala ühtmoodi levinud (Keem, Käsi 2002: 28; Nigol 1994: 31–32). Mihkel Toomse keelejoonte levikukaartide (Toomse 1998: 110–111, 114–115 ja 125–126) ja siinkirjutaja tähelepanekute järgi on see enam levinud võru keeleala lõuna- ja idaosas ning setu keeles. Toomse järgi on järgsilpide astmevaheldus siiski ka võru keeleala muudes osades ühe põhilise lõunaeestilise häälikuseadusliku joonena tugevalt esindatud, ulatudes kohati isegi Tartu ja Mulgi alale. Siiski võivad mitmed ülaltoodud sõnatüübid eelkõige Lääne- ja Põhja-Võru pruugis, kuid ka mujal Võrumaal olla ilma järgsilpide astmevahelduseta: *unik* : *uniku*, *sinep* : *sinepi*, *raamat* : *raamatu*, *aabits* : *aabit-*

sa, visat : visatu, võet : võetu, meeletü, alotsõ, kotussõ, ehitüsi, võrokõsi, inemisi, alomisi. Tartumaa piiri vahetus läheduses, eriti uuemas keekekasutuses, on enamasti kõik need tüübid ilma astmevahelduseta. Seal valitseb seega sama süsteem nagu eesti keeles, kus astmevaheldus esineb järgsilpides vaid *kanarik-* tüübi teise ja kolmanda välte vahelduses: *kanariku* : *kanarikku*.

Paistab, et järgsilpide astmevaheldus võib olla mõnevõrra sotsiolingvistiliselt tundlik keelejoon. Juba 1995. aastal ilmunud võru-setu kirjakeele soovitatud sõnavormide tabelist (VL 1995: 14) võib leida järgsilpide astmevaheldusega sõnavormid (*raamadu, kõrraligu, Joosõbi, kõlladsõ*) soovitatute hulgast. Samade sõnavormide ilma vahelduseta teisendid (*raamatu, kõrraliku, Joosõpi, kõllatsõ*) on arvatud mittesoovitatuiks, kuna need on vähem võrupärased. See põhimõte on võru keelenormis püsinud kuni viimase ajani. Tuge on selline valik saanud muuhulgas Hella Keema pakutud normist, kus on näidisparadigmades alati antud ainult järgsilpide astmevaheldusega variandid (vt Keem 1997: 32).

Teisalt on huvitav märkida, et ajakirjanduses võru kirjakeelt kritiseerides on nimetatud lõunaeesti häälikuseaduslike järgsilpide astmevahelduse nõrga astme vormide (nt *saadigu, vähäligu, kiroda*) kasutamist setupäraseks “vedelaks keeleks” (Haabsaar 2005), millele on vastandatud “õige” võru keel – “tugev keel”, kus pole järgsilpide astmevaheldust ja kus seetõttu kasutatakse tugeva klusiiliga vorme (*saadiku, vähäliku, kirota*).

Sarnane arusaam ilmnes ka siinkirjutaja jutuajamistel Ants ja Madis Kõivuga (aastatel 1994–1995), kes nimetasid oma kodukoha, Põlva kihelkonna Kähri kandi keelepruuki, võrreldes “pehmete” naabermurrakutega, eriti lõunavõru pruugiga, “tugevaks” keeleks.

Siinkirjutaja arvates käib rahvalik “vedela” ja “tugeva” keele vastandus siiski rohkem venemõjulise tugevama peenenduse ja võib-olla ka helilisemate sulghäälikute kasutuse kohta setu keeles, võrreldes võru keelega. See viimane keelejoon on seotud muidugi ka järgsilpide astmevaheldusega, kus nõrga astme sõnavormide lühikesed sulghäälikud (leenisklusiilid) *g, b, d, ds* kõlavad pisut helilisemalt kui nende tugevad vasted *k, p, t, ts*.

Järgsilpide astmevahelduse sotsiolingvistiline tundlikkus ja rahvalik “tugeva” ja “vedela” või “pehme” keele kontseptsioon on huvitavad teemad, mida tuleks eraldi uurida ja uurimistulemusi ka võru kirjakeele standardi kujundamisel arvesse võtta.

Võrukeelses ajakirjanduses ja kirjanduses ilmunud tekste ja ülikooli võru keele kursuse arvestustöid analüüsides võib öelda, et järgsilpide astmevahelduses tehakse palju vigu. Nõrga astme asemel kasutatakse tugevat ja vastupidi. Nõrga astme asemel tugeva pruukimist, kui seda tehakse järjekindlalt läbi terve teksti, ei saa tegelikult veaks pidada, sest sellisel kasutusel on võru keeles oma murdepõhi olemas. Küll aga on selgesti tegemist keeleveaga siis, kui häälikuseaduslikult tugeva astme asemel kasutatakse nõrka: *raamaduh, unigilõ, aabi-dsat*. Sellist kasutust võib pidada ületaotluseks, see tähendab, et tahetakse tarvitada võrupärast keelejoont, kuid selle piire täpselt tundmata on arvatava võru-

pärasusega (erinevusega eesti keelest) liialdatud. Idiolekti tasandil esineb sageli ka sellist järjekindlusetut keelekasutust, kus sama sõnavormi pruugitakse sama autori poolt sama teksti piires kohati nõrgas ja kohati tugevas astmes (vt nt Iva T. 2002a: 53–54).

Eeltoodu põhjal võib arvata, et järgsilpide astmevahelduseta standardi järgi oleks võru keelt mõnevõrra kergem õppida ja õpetada. Loomulikult ei saa aga õpetamise kergendamise olemise selle keelejoone kirjakeelde võtmise või sealte ärajätmise ainuke argument. Kindlasti peaks arvestama, et järgsilpide astmevaheldus on nii laialtlevinud ja sügavalt võrupärane keelejoon, et selle puudumine muudaks päris palju võru kirjakeele eripärast ilmet.

Järgsilpide astmevahelduse kirjakeeles mittesoosimine võiks küll olla mõistlik otsus, kui tahetaks luua uut lõunaeesti – võru-setu-tartu-mulgi – ühist kirja-keelt, mis ei saaks aga tõenäoliselt olla kuigi edukas ettevõtmine, sest lõunaeestlaste keelelist identiteeti arvestades (vt nt Koreinik 2004: 88) ei tundu see vähemalt praegu nende keelekogukondade poolt tuge leidvat.

4.4. Klassifikatsioon tüvelõpu muutuste alusel

Peale eri astmetes tüvekujude võib sõna vormistikus esineda selliseid tüvekujusid, mis lahknevad üksteisest lõpufoneemide poolest. Üks tüvevariant võib olla pikem kui teine, nt *silm* : *silmä*, *kotus* : *kotusõ*, *läteq* : *lätte*, *nõst/ma* : *nõsta*; tüve lõpufoneemid võivad kohad vahetada, nt *kogõr* : *kogrõ*, *umblõma* : *ummõldaq*, kuid lahknemised võivad olla ka teistsugused, nt *nagõl* : *nagla*, *kolmas* : *kolmanda*, *lumi* : *lumõ*. Lõpufoneemide poolest erinevate tüvekujude vaheldumist sõna muutevormides nimetatakse lõpuvahelduseks.

Sõnad jagunevad keeleajalooliselt ühe- ja kahetüvelisteks olenevalt sellest, kas tüve lõpus on sõna kõigis vormides ainult vokaal või võib seal teatud vormides olla ka konsonant. Tänapäevase lõpuvahelduse alla kuuluvad peale selle ajaloolise jagunemise veel ka ajapikku lisandunud muud tüve muutused.

Lõpuvahelduse poolest võib jagada tüvevariandid algtüveks, muuttüveks ja lisa- ehk lühenenud muuttüveks (Erelt jt 1995: 172–173, Erelt jt 1997: 182–183). Algtüvi (A) on lõpuvaheldusega sõna kokkuleppelise algvormi tüvevariant. Muuttüvi (B) on tüvevariant, mis esineb lõpuvaheldusega sõna mõnes muus vormis. Tavaliselt on lõpuvaheldusega sõnal kaks tüvevarianti, nt *herneh* (A) : *herne* (B), *laul/ma* (A) : *laula* (B). Mõnes noomenitüübis võib ette tulla veel kolmas või ka neljas tüvekujut, mida võiks nimetada lisamuuttüvedeks (C, D), nt *inimine* (A) : *inimise* (B) : *inimis/t* (C) : *inemi/isi* (D), *asõq* (A) : *asõmõ* (B) : *asõn/d* (D).

Et teada saada, kas sõna on lõpuvaheldusega või mitte, tuleb võrrelda sõna põhivorme. Noomeneil piisab tavaliselt, kui võrrelda nominatiivi ja genitiivi, nt *hain* : *haina*. Partitiiv tuleb kaasata lühenenud muuttüve leidmiseks, nt *kõllanõ* : *kõlladsõ* : *kõllas/t*. Noomenid on alati lõpuvaheldusega, kui nende algvorm

lõpeb konsonandiga, nt *puhm* : *puhma*, *ehitüs* : *ehitüse*, *raamat* : *raamadu*. Vokaalilõpulised sõnad on lõpuvahelduslikud liidetes *ne/nõ* ja *kene/kõnõ* (tüübid 13, 16, 19, 22) ning veel mõnes sõnatüübis (14, 15, 21, 27, 32, 33, 34, 42, 47), nt *hüdsi* : *hüdse*, *tuli* : *tulõ*, *asi* : *ása*.

Lõpuvahelduse alla ei kuulu:

1. pika tüvevokaali lühenemine järgneva *i* ees, nt *maa* : *maid*;
2. supletiivsed tüvekujud, nt *oluq* : *ollõ*.

Häälikute erinevust algtüve ja muuttüve lõpus näitab lõpumuutus. Tähtsamad lõpumuutuse liigid on: lisandumine, nt *silm* : *silmä*; asendumine, nt *vili* : *vilä*, *kogõr* : *kogrõ*; kadu, nt *herneh* : *herne*.

Tabel 6. Noomeni lõpumuutus.

Muutus	Näide	Tüübid
Lisandumine		
<i>0 > V</i>		
<i>0 > i</i>	<i>lill > lilli</i>	10, 38, 41
<i>0 > e</i>	<i>järv > järve</i>	4, 8, 15, 18, 20, 23, 36
<i>0 > u</i>	<i>tütrik > tütrigu</i>	10, 39, 41, 43
<i>0 > a</i>	<i>hain > haina</i>	8, 9, 10, 38, 46
<i>0 > ä</i>	<i>silm > silmä</i>	4, 14, 36, 37
<i>0 > õ</i>	<i>tamm > tammõ</i>	4, 8, 15, 18, 20, 23, 36
<i>0 > ü</i>	<i>tükk > tükü</i>	39, 41
<i>0 > o</i>	<i>pakk > pako</i>	8, 9, 38, 41
<i>0 > he/hõ</i>	<i>makõ > magõhõ</i>	9
Asendumine		
<i>nE > sE > s</i>	<i>olõminõ > -sõ > -st</i>	8, 16, 19
<i>nE > dsE > s</i>	<i>ülemäne > -dse > -st</i>	13, 16, 19
<i>kEnE > kEsE > kEis</i>	<i>võrokõnõ > -kõsõ > -kõist</i>	22
<i>n > sE > s</i>	<i>repän > rebäse > rebäst</i>	12
<i>VC > CV</i>	<i>kogõr > kogrõ</i>	14, 28, 36, 38, 46
<i>q > mE > n</i>	<i>asõq > asõmõ > asõnd</i>	25
<i>q > nE > n</i>	<i>seemeq > `siimne > seemend</i>	27
<i>V > nE > n</i>	<i>hapu > `hapnõ > hapund</i>	27
<i>VI > V2</i>	<i>nimi > nime</i>	21, 24, 33, 35, 42, 47
<i>s > ndA</i>	<i>kuvvõs > kuvvõnda</i>	8
Kadu		
<i>q > 0</i>	<i>läteq > lätte</i>	11
<i>s > 0</i>	<i>saabas > `saapa</i>	4, 8, 14
<i>h > 0</i>	<i>herneh > `herne</i>	14

Seda, millises sõnavormis milline tüvi (alg-, muut- või lisamuuttüvi) esineb, näitab lõpuvaheldusmall (vt tabel 7).

Tabel 7. Noomeni lõpuvaheldusmallid.

T – tüve lõpuvahelduse tüübinumbrid. KT – koondtüübinumbrid.

VES – “Võru-eesti sõnaraamatu” tüübinumbrid.

T	KT	VES	tüüpsõna	sg n	sg g	sg p	s ill	pl g	pl p	p ill	pl all
1	1	2	hanša	A	A	A	A	A	A	A	A
	2–3	1	`suhvli1–perädü								
	5	1	`suhvli2								
		3	oppaja, `kerge								
	7		füüsiga								
	6	14	makõ1								
	29–31	50–53	kuu–täi								
	33	25	igä								
	35	24	tarõ								
	37	26	pini								
	39	27	hübü								
	40	26	talo								
	44	29	sõda								
45	28	kana									
2	4	10	`tervüs1	A	B	B	B	B	B	B	B
	8		`tervüs2								
	9	6, 48	`kuldnõ, kask								
		4	kipõn, elläi								
	10	14	makõ2								
		13	hõrak								
	36	34–35	särğ–silm								
		46	kogõr								
	38	31–32	puhm–kuld								
		47	kubõl								
	41	36–37	kand, aig–tükk								
	42	44	vari								
	43	38	kanarik								
46	30, 33	hain, jalg									
	45	nagõl									
47	43	asi									
3	11	18–19	läteq–kommõq	A	B	B	B	B/B	B	B/B	B/B
4	32	41	veri	A	B	C	B	B	B	B	B
5	33		tuli	A	B	C	C	B	B	B	B
6	20	39, 49	väitš, täüs	A	B	C	C	B/C	B	B	B/C
	21	41	hüdsi								
	24	42	käsi								
7	22	8	võrokõnõ	A	B	C	C	C/C	C	C	C/C
8	16	5	inemine, `tialanõ	A	B	C	C	D/C	D	D	D/C
	19		alomanõ								

Tabel 7. Järg

T	KT	VES	tüüpsõna	sg n	sg g	sg p	s ill	pl g	pl p	p ill	pl all
9	12	12	repán	A	B	C	B	B/C	B	B/C	B/C
	13	7	alonõ								
	25	16	asõq								
	27	17	hapu								
	28	16	heperín								
10	14	15	ritskas	A	B	A	B	B/A	B	B/A	B/A
		20–23	herneh–hammas								
	15	11	kotus								
	28	23	kannõf								
11	17	10	`tervüs3	A	B	A	A	C/A	C	C	C/A
	18	9	ehitüs								
12	23	40	kiif	A	B	A	A	B/A	B	B	B/A

Noomeni lõpuvaheldusmallid võib jagada nelja rühma.

I. Mallis 1 ei ole lõpuvaheldust.

II. Mallides 2 ja 3 on sg n algtüvi ja kõigis teistes põhivormides muuttüvi.

III. Mallides 4–9 on sg n algtüvi, sg g muuttüvi ja sg p lisamuuttüvi.

IV. Mallides 10–12 on sg n algtüvi, sg g muuttüvi ja sg p algtüvi.

Mallides 3 ja 6–12 on kahtüvelised (konsonant- ja vokaaltüvega), ülejäänutes ühetüvelised (vokaaltüvega) noomenid.

4.5. Klassifikatsioon formatiivide alusel

Võru noomenisufiksitest on klassifikatoorse tähtsusega ainsuse osastava, mitmuse omastava ja osastava ning mitmuse sisseütleva käände formatiivid, mis on sõnatüüpide lõikes esitatud alljärgnevas tabelis 8.

Tabel 8. Noomenitüübid formatiivide alusel.

F – formatiivide tüübinumbrid. KT – koondtüübinumbrid.

VES – “Võru-eesti sõnaraamatu” tüübinumbrid.

F	KT	VES	tüüpsõna	sg p	pl g	pl p	sg ill
1	1	2	hanša	t	dE	sit	htE
2	2–3	1	`suhvli1–perädü	t	idE	id	he
	4	10	`tervüs1				
3	5	1	`suhvli2	t	–idE	–it	he
		3	oppaja, `kerge				
	6	14	makõ1				
	7	3	füüsiga				
	8	4	häielm				
		6	`kuldno				
		10	`tervüs2				
		13	esänd				
	9	15	angõrjas				
		48	kask				
		14	makõ2				
	10	4	kipõn				
13		hõrak					
4	11	18–19	läteq–kommõq	t	–idE / tE	–it	he
	12	12	repän				
	13	7	alonõ				
	14	15	ritskas				
		20–23	herneh–hammas				
15	11	kotus					
5	16	5	inemine	t	isi / tE	isi	tE
	17	10	`tervüs3				
	18	9	ehitüs				
6	19	5	alomanõ	t	idsi / tE	idsi	tE
7	20	39	väitš	t	–i tE	–i	tE
		49	täüš				
	21	41	hüdsi				
	22	8	võrokõnõ				
	23	40	kiif				
8	24	42	käsi	tt	–i tE	–i	ttE
9	25–26	16	asõq–hepein	d	–idE / dE	–it	he
	27	17	hapu				
	28	22–23	tütär– kannõf				
10	29	50–51	kuu–üü	d	–iE	–id	hE ~ htE
11	30	52	tüü, pää	d	–iE	–id	hV
12	31	53	täi	d	–iE ~ dE	–iE ~ sit	hE ~ htE

Tabel 8. Järg

F	KT	VES	tüüpsõna	sg p	pl g	pl p	sg ill
13	32	41	veri	d	-i	-i	dE
14	34		tuli	d	-i	-i	Ø
15	33	25	igä	Ø	-i	-i	Ø
	35	24	tarõ				
	36	34-35	särg-silm				
		46	kogõr ~ kokr				
16	37	26	pini	Ø	-E	-E	Ø
	38	31-32	puhm-kuld				
		37	kuuf				
		47	kubõl ~ kupl				
17	39	27	hübü	Ø	-E ~ -A	-E ~ -A	Ø
	40	26	talo				
	41	36-37	kand, aig-tükk				
	42	44	vari				
	43	38	kanarik				
18	44	29	sõda	Ø	-o	-o	Ø
	45	28	kana				
	46	30	hain				
		33	jalg				
		45	nagõl ~ nakl				
		47	43				

Miinusmärk mitmuse formatiivi ees näitab, et mitmuse vokaallõpp asendab tüvevokaali (*sõda* + *-o* = *sõto*, *suhvli* + *-it* = *suhvliit*) või lühendab seda (*pää* + *-iE* = *päie*). Kui miinusmärki pole, liitub formatiiv tüvevokaali asendamata (*suhvli* + *id* = *suvliid*, *ehitü(s)* + *isi* = *ehi`tüisi*).

4.6. Võru noomeni koondklassifikatsioon

Võru noomeni koondklassifikatsioon on järgnevalt esitatud formatiivide distributsiooni, tüve lõpuvahelduste ja astmevaheldusmallide alusel. Koondklassifikatsiooni (KT) tüübinumbrid (vt tabel 9) põhinevad osaklassifikatsioonidel (FTA): F – formatiivide järgi, T – tüve lõpuvaheldusmalli järgi, A – astmevaheldusmalli järgi. VES – “Võru-eeesti sõnaraamatu” tüübinumbrid.

Tabel 9. Võru noomenitüübid.

KT	FTA	VES	tüüpsõna	sg g	sg p	s ill	pl g	pl p	p ill	pl all
1	01.01.01	2	hansa	hansa	hansat	hansatõ	hansadõ	hansasit	hansadõhe	hansadõlõ
2	02.01.01	1	`suhvli	`suhvli	`suhvliit	`suhvlihe	`suhvliidõ	`suhvliid	`suhvliihe	`suhvliilõ
3	02.01.16		perädü	perädü	perätüt	perätühe	perätüide	perätüid	perätüihe	perätüile
4	02.02.01	10	`tervüs1	`tervü	perätüt	`tervühe	`tervüide	`tervüid	`tervüihe	`tervüile
		1	oppaja	oppaja	`suhvliit	`suhvlihe	`suhvliidõ	`suhvliit	`suhvliihe	`suhvliilõ
5	03.01.01	3	`kerge	oppajat	oppajat	oppajahe	oppajidõ	oppajit	oppajihe	oppajilõ
6	03.01.11	14	makõ1	`kerge	`kerget	`kergehe	`kergeide	`kergit	`kergihe	`kergile
7	03.01.16	3	füüsiga	makõ	makõt	makõhe	makõidõ	makõit	makõihe	makõilõ
		15	angõrjas	füüsiga	füüsikat	füüsikahe	füüsikide	füüsikit	füüsikahe	füüsikile
		10	`tervüs2	angõrja	angõrjat	angõrjahe	angõrjidõ	angõrjit	angõrjhe	angõrjilõ
8	03.02.01	6	`kuldnõ	`tervü	`tervüt	`tervühe	`tervide	`tervit	`tervihe	`tervile
		48	kask	`kuldsõ	`kuldset	`kuldsohe	`kuldside	`kuldset	`kuldsihe	`kuldsilõ
		13	esänd	esändä	esändät	esändähe	esändide	esändit	esändihe	esändile
		4	häielm	häielmä	häielmät	häielmähe	häielmide	häielmit	häielmihe	häielmilõ
9	03.02.12	4	kipõn elläi	magõhõ	magõhõt	magõhõhe	magõhidõ	magõhit	magõhihe	magõhilõ
		4	hõraga hõragu	kibõna	kibõnat	kibõnahe	kibõnidõ	kibõnit	kibõnihe	kibõnilõ
10	03.02.14	13	hõrak	eläjä	eläjät	eläjähe	eläjide	eläjit	eläjihe	eläjile
		18	lätteq	hõrakat	hõrakat	hõrakahe	hõrakidõ	hõrakit	hõrakihe	hõrakilõ
11	04.03.13	19	kommõq	lätte	lätet	lättehe	lätide	lätit	lätithe	lättilõ
		12	repään	lätte	lätet	lättehe	lätide	lätit	lätithe	lättilõ
12	04.09.12	12	alodsõ	lätte	lätet	lättehe	lätide	lätit	lätithe	lättilõ
13	04.09.17	7	alostõ	lätte	lätet	lättehe	lätide	lätit	lätithe	lättilõ

Tabel 9. Järg

KT	FTA	VES	tüüpsõna	sg g	sg p	s ill	pl g	pl p	p ill	pl all
		15	ritskas	`ritska	ritska(s)t	`ritskahe	`ritskidõ (ritskastõ)	`ritskit	`ritskihe (ritskastõhe)	`ritskilõ (ritskastõlõ)
14	04.10.13	20	herneh	`herne	herneht	`hernehe	`hernide (hernehe)	`hermit	`hernihe (hernehehe)	`hernile (hernehele)
		21	laiõh	`laidõ	laiõht	`laidõhe	`laididõ (laiõhtõ)	`laidit	`laidihe (laiõhtõhe)	`laidilõ (laiõhtõlõ)
		22	saabas	`saapa	saabast	`saapahe	`saapidõ (saabastõ)	`saapit	`saapihc (saabastõhe)	`saapilõ (saabastõlõ)
		23	hammas	`hamba	hammast	`hambahe	`hambidõ (hammastõ)	`hambit	`hambihc (hammastõhe)	`hambilõ (hammastõlõ)
15	04.10.17	11	kotus	kotu(s)õ	kotust	kotussõhe	kotussidõ (kotustõ)	kotussit	kotussihc (kotustõhe)	kotussilõ (kotustõlõ)
16	05.08.18	5	inemine `tialanõ	inemise `tiala(d)õ	inemist `tialast	ine`miste `tia`lastõ	ine`miisi (inemiste) `tia`lai(d)si (`tialastõ)	ine`miisi `tia`lai(d)si	ine`miisihc `tia`lai(d)sihc	inemisiile (inemistele) `tia`lai(d)siilõ (`tialastõlõ)
17	05.11.01	10	`tervüs3	`tervüse	`tervüst	`tervüstc	`tervüisi (`tervüste)	`tervüisi	`tervüisihc (`tervüstehe)	`tervüisiile (`tervüstele)
18	05.11.18	9	ehitüs	ehitüse	ehitüst	ehi`tüste	ehi`tüisi (ehitüste)	ehi`tüisi	ehi`tüisihc	ehitüisiile (ehitüstele)
19	06.08.18	5	alomanoõ	alomadsõ	alomast	alo`mastõ	alo`maidisi (alomastõ)	alo`maidisi	alo`maidisihc	alomaidisiilõ (alomastõlõ)
20	07.06.05	39	väits	väidse	väist	`väiste	`väitsi väiste	`väitsi	`väitsihc	väidsiile väistele
		49	täüis	tävve	täüt	`täüde	`täüisi (täüte)	`täüisi	`täüisihc	tävviile (täütele)
21	07.06.08	41	hüdsi	hüdse	hüst	`hüste	hütsi (hüste)	hütsi	`hütsihc	hüdsiile (hüstele)
22	07.07.18	8	võrokõnoõ	võrokõsõ	võrokõist	võro`kõistõ	võro`kõisi (võrokõistõ)	võro`kõisi	võro`kõisihc	võrokõisiilõ (võrokõistõlõ)
23	07.12.05	40	kiil'	keele	kiilit	`kiilde	`kiili (keelte)	`kiili	`kiilihc	keeliile (keeltele)

Tabel 9. Järg

KT	FTA	VES	tüüpsõna	sg g	sg p	s ill	pl g	pl p	p ill	pl all
24	08.06.07	42	käsi	käe	kätt	kätte	kässi (käte)	kässi	`kässi(he)	kä(s)ile (kätele)
25	09.09.01	16	asõq	asõmõ asõma	asõnd	asõmõhe asõmahe	asõmidõ (asõndõ)	asõmit	asõmihe (asõndõhe)	asõmilõ (asõndõlõ)
26	09.09.12	16	hepeñ	hebeme hebernä	heband	hebemehe hebernähe	hebemide (asõmidõ)	hebemit	hebemihe (hebendehe)	hebemile (hebendele)
27	09.09.13	16	eheq	`ehfme	ehend	`ehfmehe `ehfmähe	`ehfmide (ehende)	`ehfmit	`ehfmide (ehende)	`ehfmile (ehendele)
		17	hapu	`hapnõ `hapna	hapund	`hapnõhe `hapnahe	`hapnidõ (hapundõ)	`hapnit	`hapnihe (hapundõhe)	`hapnilõ (hapundõlõ)
28	09.10.13	22	tütär	`tütre	tütärd	`tütrehe	`tütride (tütärde)	`tütrit	`tütrihe (tütärdehe)	`tütrile (tütärdele)
		23	kannõf	`kandlõ	kannõld	`kandlõhe	`kandlidõ (kannõldõ)	`kandlit	`kandlihe (kannõldõhe)	`kandliilõ (kannõldõilõ)
29	10.01.03	50	kuu	kuu	kuud	`kuuh(t)õ	kuiõ	kuid	`kuuh(t)õ	kuiilõ kuiõlõ
		51	üü	üü	üüd	`üüh(t)c	öie	öid	`öih(t)c	öile öiele
30	11.01.03	52	tüü	tüü	tüüd	`tüühü tühüq	töie	töid	`töih(t)e	töile töiele
31	12.01.02	53	täi	täi	täid	`täih(t)c	täie `täide	`täie `täisit	`täih(t)e	`täiele täiele
32	13.06.08	41	veri	vere	verd	`verde	verri	verri	`verri(he)	ve(r)ile
33	14.01.05	25	igä	iä	ikä	ikkä	iki	iki	ikkii(he)	ikile ('iile)
34	14.06.08	41	tulli	tulõ	tuld	tullõ	tulli	tulli	`tulli(he)	tul(t)ilõ
35	15.01.10	24	tarõ	tarõ	tarrõ	`tarrõ	tarri	tarri	`tarrii(he)	ta(r)rilõ

Tabel 9. Järg

KT	FTA	VES	tüüpsõna	sg g	sg p	s ill	pl g	pl p	pl ill	pl all
36	15.02.04	34	särj	säre	särg	särg	särgi	särgi	särgi(he)	särele
		35	silm	silmä	silmä	silmä	silmi	silmi	silmi(he)	silmile
37	16.01.10	46	kogõr ~ kokr	kogrõ	kokrõ	kokrõ	kokri	kokri	kokri(he)	kogriloõ
		26	pini	pini	pinni	pinni	pinne	pinne	pinne(he)	pi(n)nele
38	16.02.04	31	puhm	puhma	puhma	puhma	puhmõ	puhmõ	puhmõ(he)	puhmõlõ
		32	kuld	kulla	kulda	kulda	kuldõ	kuldõ	kuldõ(he)	kullõlõ
		37	kuul	kooli	kuuli	kuuli	kuuli	kuuli	kuuli(he)	koolõlõ
		47	kubõl ~ kupl	kubla	kupla	kupla	kuplõ	kuplõ	kuplõ(he)	kublõlõ
39	17.01.06	27	häbü	häü	häpi	häpi	häpe	häpe	häpe(he)	häpele
					häpi	häpi	häpä	häpä	häpä(he)	häpäle ('häle)
40	17.01.10	26	talo	talo	tallo	tallo	tallõ	tallõ	tallõ(he)	ta(t)lõlõ
					tallo	tallo	talla	talla	talla(he)	ta(t)lälõ
41	17.02.04	36	kand	kanno	kando	kando	kandõ	kandõ	kandõ(he)	kannõlõ
			aig	ao	aigo	aigo	aigõ	aigõ	aigõ(he)	kannalõ
		37	tükk	tükü	tükkü	tükkü	tükke	tükke	tükke(he)	'aelõ
					tükkü	tükkü	tükkä	tükkä	tükkä(he)	tükele
42	17.02.09	44	vari	vafo	varjo	varjo	varjõ	varjõ	varjõ(he)	varõlõ
					varjo	varjo	varja	varja	varja(he)	varälõ
43	17.02.15	38	kanarik	kanarigu	kanarikku	kanarikku	kanarikkõ	kanarikkõ	kanarikkõ(he)	kanarigõlõ
			telefoñ	telefoni	telefonni	telefonni	kanarikka	kanarikka	kanarikka(he)	kanarigalõ
					telefonni	telefonni	telefonnõ	telefonnõ	telefonnõ(he)	telefonõlõ
44	18.01.06	29	sõda	sõa	sõia	sõia	sõto	sõto	sõto(he)	sõtolõ ('sõolõ)
45	18.01.10	28	kana	kana	kanna	kanna	kanno	kanno	kanno(he)	ka(n)noõ
		30	hain	haina	haina	haina	haino	haino	haino(he)	hainolõ
46	18.02.04	33	jalg	jala	jalga	jalga	jalgo	jalgo	jalgo(he)	jalolõ
		45	nagõl ~ nakl	nagla	nakla	nakla	'naklo	'naklo	'naklo(he)	naglolõ
47	18.02.09	43	asi	ása	'asja	'asja	'asjo	'asjo	'asjo(he)	asolõ

5. VERBIMUUTMISSÜSTEEM

5.1. Verbikategooriad

Verbivormid jagunevad üldjuhul kahte rühma: finiitsed ehk pöördelised vormid (ptk 5.1.1–5.1.10, vt ka ptk 5.2, tabel 14) ja infinitiivsed ehk käändelised vormid (ptk 5.1.11, vt ka ptk 5.2, tabel 13). Verbi näidisparadigmad on esitatud järgnevais tabelis 10, 11 ja 12.

Tänapäeva keeles ebaproduktiivsed verbivormid (nagu personaalse passiivi 1. ja 2. pöörde ja kaudse kõneviisi tagaeituse vormid) on alljärgnevais tabelis esitatud väiksemas kirjas ja sulgudes. Tabelid peegeldavad ainult võru kirja-keele põhiesinemust, kuid vastavate kategooriate alapeatükkides käsitletakse ka vormide mitmesugust varieerumist. Sünteetilisele paradigmale (tabel 10) on lisatud mitmuse 1. ja 2. pöörde analüütilised vormid (*mi võta, ti võtat jt*).

Tabel 10. Verbi *võtma* sünteetiline paradigma.

kõne- viis	tegu- mood	aktiiv					
	arv pööre aeg	ainsus			mitmus		
		1	2	3	1	2	3
ind	pr	<i>võta</i>	<i>võtat</i>	<i>võtt</i>	<i>võtamiq mi võta</i>	<i>võtatiq ti võtat</i>	<i>võtvaq</i>
	ip	<i>võti</i>	<i>võtit</i>	<i>võtt'</i>	<i>võtimiq mi võti</i>	<i>võtitiq ti võtit</i>	<i>võtiq</i>
imp	pr	–	<i>võtaq</i>	–	<i>võtkõq</i>	<i>võtkõq</i>	–
jus	pr	<i>võtkuq</i>					
knd	pr	<i>võtasiq</i>					
		<i>võtnuq</i>					
kvt	pr	<i>võttõv</i>					
		<i>võtvat</i>					
sup	ill	<i>võtma</i>					
	in	<i>võtman</i>					
	el	<i>võtmast</i>					
	ab	<i>võtmaldaq</i>					
pts	pt	<i>võtnuq</i>					
inf		<i>võttaq</i>					
ger		<i>võttõn</i>					

Tabel 10. Järg

kõne- viis	tegu- mood	passiiv					
	arv pööre aeg	ainsus			mitmus		
		1	2	3	1	2	3
ind	pr	<i>(võeda)</i>	<i>(võedat)</i>	<i>ʋõetas</i>	<i>(võedamiq)</i> <i>(mi võeda)</i>	<i>(võedatiq)</i> <i>(ti võedat)</i>	<i>ʋõetasõq</i>
	ip	<i>(võedi)</i>	<i>(võedit)</i>	<i>ʋõeti</i>	<i>(võedimiq)</i> <i>(mi võedi)</i>	<i>(võeditiq)</i> <i>(ti võedit)</i>	<i>ʋõediq</i>
jus	pr	<i>ʋõetaguq</i>					
knd	pr	<i>ʋõetasiq</i>					
		<i>ʋõetanuq</i>					
kvt	pr	<i>ʋõetav</i>					
		<i>ʋõetavat</i>					
sup	ill	<i>ʋõetama</i>					
pts	pt	<i>võet</i>			<i>ʋõeduq</i>		

Tabel 11. Verbi *ʋõtma* analüütiline täis- ja enneminiviku paradigma.

kõne- viis	tegu- mood	aktiiv	passiiv	
	aeg, arv		ainsus	mitmus
ind	pf	<i>olõ/olõt/om</i> <i>olõmiq/olõtiq/ommaq</i> <i>ʋõtnuq</i>	<i>olõ/olõt/om</i> <i>võet</i>	<i>olõmiq/olõtiq/ommaq</i> <i>ʋõeduq</i>
	ppf	<i>olli/ollit/oll'</i> <i>ollimiq/ollitiq/olliq</i> <i>ʋõtnuq</i>	<i>olli/ollit/oll'</i> <i>võet</i>	<i>ollimiq/ollitiq/olliq</i> <i>ʋõeduq</i>
knd	pf	<i>olõsiq ʋõtnuq</i>	<i>olõsiq võet</i>	<i>olõsiq ʋõeduq</i>
kvt	pf	<i>ollõv ʋõtnuq</i> <i>ollõvat ʋõtnuq</i>	<i>ollõv võet</i> <i>ollõvat võet</i>	<i>ollõv ʋõeduq</i> <i>ollõvat ʋõeduq</i>
	ppf	<i>(olnuq ʋõtnuq)</i>	<i>(olnuq võet)</i>	<i>(olnuq ʋõeduq)</i>
jus	pf	<i>ʋolkuq ʋõtnuq</i>	<i>ʋolkuq võet</i>	<i>ʋolkuq ʋõeduq</i>

Märkus: tabelis 11 näidatud abiverbi muutumine võib toimuda ka analüütiliselt (*olõmiq ʋõtnuq* asemel *mi olõ ʋõtnuq*, *ti ollit ʋõeduq* jt).

Tabel 12. Verbi *võtma* eitava kõne paradigma.

kõne viis	tg	aktiiv		passiiv	
	aeg	eeseitus	tagaeitus	eeseitus	tagaeitus
ind	pr	<i>ei võtaq</i>	<i>võta-aiq</i>	<i>ei võetaq</i>	<i>võeta-aiq</i>
	pt	<i>es võtaq</i>	<i>võta-as</i>	<i>es võetaq</i>	<i>võeta-as</i>
	pf	<i>ei olõq võtnuq</i>	<i>olõ-õi võtnuq</i>	<i>ei olõq võet</i>	<i>olõ-õi võet</i>
	ppf	<i>es olõq võtnuq</i>	<i>olõ-õs võtnuq</i>	<i>es olõq võet</i>	<i>olõ-õs võet</i>
imp	pr sg 2	<i>ärq võtkuq</i>	<i>võtku-uiq</i>	–	–
	pl 1	<i>ärkeq võtkõq</i>	<i>võtkõ-õiq</i>	–	–
	pl 2	<i>ärkeq võtkõq</i>	<i>võtkõ-õiq</i>	–	–
jus	pr	<i>ärkuq võtkuq</i>	<i>võtku-uiq</i>	<i>ärkuq võetaguq</i>	<i>võetagu-uiq</i>
	pt	<i>ärkuq olkuq võtnuq</i>	<i>olku-i võtnuq</i>	<i>ärkuq olkuq võet</i>	<i>olku-i võet</i>
knd	pr	<i>es võtasiq</i> <i>es võtnuq</i>	<i>võtasi-is</i> <i>võtnu-us</i>	<i>es võetasiq</i> <i>es võetanuq</i>	<i>võetasi-is</i> <i>võetanu-us</i>
	pt	<i>es olõsiq võtnuq</i>	<i>olõsi-is võtnuq</i>	<i>es olõsiq võet</i>	<i>olõsi-is võet</i>
kvt	pr	<i>ei võttõv</i>	<i>(võttõv ei)</i>	<i>ei võetav</i>	<i>(võetav ei)</i>
	pt	<i>ei ollõv võtnuq</i>	<i>(ollõv ei võtnuq)</i>	<i>ei ollõv võet</i>	<i>(ollõv ei võet)</i>

5.1.1. Kindla kõneviisi olevik

Kindla kõneviisi olevikul (indikatiivi preesensil) üldiselt omaette tunnust ei ole, välja arvatud ainsuse kolmanda pöörde *s*-lõpp ja sellele vastav mitmuse kolmanda pöörde lõpp *sEq*. Kogu lõunaeeesti verbisüsteemi olulisimaks tunnusejooneks ongi peetud seda, et kindla kõneviisi oleviku ainsuse ja mitmuse kolmandal pöördel on kaks erinevat konjugatsioonitüüpi: *s*-lõpuline ja lõputa (vt ptk 5.1.1.3). Võru verbimuutmissüsteemi teiseks oluliseks tunnuseks on mitme pöördelõpu puudumine ja sellest tingitud eri verbivormide häälikuline kokkulangemine (mis on minevikuvormide puhul veelgi kaugemale arenenud). Mitmuse esimeses ja teises pöordes oleneb pöördelõppude esinemine või puudumine verbile eelnevate isikuliste asesõnade kasutamisest: kui asesõnu ei kasutata, siis kasutatakse pöördelõppe, kui aga kasutatakse asesõnu, siis võib pöördelõpud ära jätta.

5.1.1.1. Ainsuse 1. pööre

Kindla kõneviisi oleviku ainsuse esimene pööre (ind pr sg 1) on kogu lõunaeeesti keeles, samuti põhjaeeesti saarte ja läänemurdes ilma lõputa. Ajaloolise *n*-lõpu kadu on toimunud lõunaeeesti keeles arvatavasti juba enne 16. sajandit, põhjaeeesti läänemurdes tõenäoliselt mõnevõrra hiljem (Raun, Saareste 1965: 62; Kask 1970: 30; Kettunen 1962: 106–107). Sarnaseid ilma pöördelõputa vorme on kasutatud ka liivi keeles (Posti 1942: 279).

Tartu ja Mulgi murdes on *n*-lõpu kadu viinud kindla kõneviisi oleviku ainsuse 1. ja käskiva kõneviisi ainsuse 2. pöörde kokkulangemiseni. Mõnes tüübis on samakujuline ka kindla kõneviisi oleviku ainsuse 3. pööre:

ind pr sg 1 *anna, võta, tule, saa*
imp pr sg 2 *anna, võta, tule, saa*
ind pr sg 3 *and, võtt, tule, saa*

Selline kokkulangemine ja sellest tulenev eristamisvajadus võiks olla üks põhjusi, miks Tartu ja Mulgi murdes on hakanud levima põhjaeestimõjulised *p*-lõpulised 3. pöörde vormid (*tulep, saap*).

Võru keeles pole kokkulangemine neis verbivormides nii ulatuslik, sest käskiva kõneviisi vorme eristab imperatiivi tunnusena esinev kõrisulghäälik: *annaq, võtaq, tulõq, saaq*.

Ainsuse esimese pöördega langeb kokku veel mitmuse esimene pööre, kui seda kasutatakse ilma pöördelõputa, kuid sel juhul on eristajaks verbile eelnev isikuline asesõna: *mi anna, mi võta, mi kiroda pro annamiq, võtamiq, kirotamiq*.

Ainsuse esimese pöörde tüvest moodustatakse ainsuse teine pööre ning mitmuse esimene ja teine pööre: *anna > annat, annamiq, annatiq*. Samuti saab otse ainsuse 1. pöörde tüvest moodustada *s*-lõpulised kolmanda pöörde vormid nii ainsuses kui mitmuses: *elä > eläs, eläseq*. Lõputa kolmanda pöörde vormid seevastu jagunevad kahte rühma: nad kas langevad esimese pöördega täiesti kokku (*saa : saa, tulõ : tulõ*) või erinevad sellest tunduvalt astme- ja/või lõpumuutuse poolest (*püä : pügä, anna : and, püvvä : püüd*).

Järgsilpide astmevaheldusega tüüpides on ainsuse esimene pööre nõrgas astmes, teised pöörded tugevas astmes: *kiroda, kirotat, kirotas, kirotamiq, kirotatiq, kirotasõq*. Lõputa mitmuse esimene pööre, nagu ülalpool mainitud, langeb ainsuse esimese pöördega kokku, seda ka astme poolest: *kiroda > mi kiroda* (lõputa mitmuse teine pööre langeb kokku ainsuse teise pöördega: *kirotat > ti kirotat*). Neis murrakutes, kus järgsilpide astmevaheldust ei esine, on ainsuse 1. pööre teiste pööretega sarnaselt tugevas astmes (*kirota, mi kirota*).

Astmevaheldusega sõnadel on ainsuse esimene pööre enamasti nõrgas astmes (*tegemä : tii, `sündümä : sünnü, manitsõma : manidsõ*), kuid mõnes tüübis (vt astmevaheldusmalle tabel 17, ptk 5.3) ka tugevas astmes (*`argnõ, `puhkسا, `sõima*).

5.1.1.2. Ainsuse 2. pööre

Kogu lõunaesti keelele, nagu mitmele teiselegi läänemeresoome keelele (soome, karjala) iseloomulik kindla kõneviisi oleviku ainsuse teise pöörde (ind pr sg 2) lõpp on *-t* (*saat, annat, kirotat*), mida peetaksegi läänemeresoome keelte algupäraseimaks (Pajusalu 1996: 106, Häkkinen 2002: 93–94). Erinevalt soome keelest valitseb nii lõunaesti kui eesti keeles sõnalõpu leenisklusiili ja poolpika

klusiili opositsioon, nt võru *viid* 'viidud' ja *viit* '(sina) viid'; eesti (*sina*) *viid* ja *viit* (g *viida*). Selle keetusopositsiooni tõttu on lõunaeesti ainsuse 2. pöörde *t*-lõpp tajutav poolpikana (*viit̃, sât̃*). Nähtavasti on lõunaeesti *t*-lõpp teinud läbi teatud piknemise ja seda tähistataksegi soome-ugri transkriptsioonis vastavalt. Samas võib kuuldalise kogemuse järgi öelda, et lõunaeesti poolpikk pöördelõpp ei erine oluliselt vastavast soome lõpust, kuid vastandub selgelt eesti (nagu ka vepsa, vadja ja liivi) keele ainsuse 2. pöörde lõpule, kus *t* on lühenenud leenisklusiiliks või muutunud heliliseks (*saad, annad*).

Ainsuse 2. pöörde *t*-lõpu kõrval võib traditsioonilises võru ja setu keelekasutuses esineda pöördelõpp *-dEq* (*-dE*). Tänapäeval esineb sellist lõppu harva ja ka vanemates ülestähendustes on seda vähem kui *t*-lõppu.

Sarnaselt esimese pöördega on ka teises pöördes toimunud ainsuse ja mitmuse vormide kokkulangemine. Nii *t*- kui *dEq*-lõpp langevad ainsuse ja mitmuse 2. pöördes kokku juhul, kui verbi kasutatakse koos asesõnaga ja ilma spetsiaalse mitmusliku pöördelõputa: ind pr sg 2 *sa annat* ~ *sa annadõq, sa saat* ~ *sa `saadõq*; ind pr pl 2 *ti annat* ~ *ti annadõq, ti saat* ~ *ti `saadõq*.

Verbi *pidämä* 'pidama, kohustatud olema' oleviku 2. pöörde vorm on üldistunud kõigisse oleviku pööretesse: *ma piät, sa piät, tä piät, mi piät, ti piät, nä piät*. Samal verbil tähenduses 'pidama, hoidma' pole aga sellist üldistumist toimunud ning verb pöördub reeglipäraselt: *ma piä, sa piät, tä pidä* jne.

5.1.1.3. Ainsuse 3. pööre

Kogu lõunaeesti verbisüsteemi oluliseks tunnusjooneks on see, et kindla kõneviisi oleviku ainsuse ja mitmuse kolmandal pöördel on kaks erinevat konjugatsioonitüüpi. Esimese tüübi ainsuse kolmanda pöörde lõpuks on poolpikk *s*, nt *kaes, eläs, kirotas* (*kaeš, eläš, kiroitaš*), mis arvatakse tulenevat algupärasest **ksen*-formatiivist, kus **k* võis olla oleviku tunnus ja **sen* kolmanda pöörde lõpp (Laanest 1975: 150–152). Teine konjugatsioon on kolmandas pöördes ilma lõputa ehk Ø-formatiiviga: *saa, and, tege*. Sellised verbivormid on arvatavasti juba algupäraselt esinenud verbitüvedena, millel polegi olnud mingit pöördelõppu (Viitso 1985: 402), kuigi on oletatud ka nende tulenemist spirandilise olevikutunnusega **βi* vormidest (Setälä 1887: 6) või analoogiamuutusena imperfekti- (Kettunen 1914: 145–149) või mitmusevormide (Ikola 1932: 18) eeskujul.

Võimalik, et kunagi on kahel konjugatsioonitüübil olnud tähenduslik erinevus. Lauri Posti (1961: 355–356) hüpoteesi järgi võis **sen*-lõpulistel verbidel algselt olla mediaalne tähendus, mis väljendus tegevustes, mis toimuvad subjekti endaga, millesse subjekt on täielikult haaratud või mis on tema seisukohalt tähtsad. Kolmandas pöördes lõputa verbid võisid aga väljendada eelkõige mehhaanilisi, subjektist eraldi toimuvaid tegevusi. Tänapäeval võib sellist, eelkõige refleksiivsusest väljenduvat tähenduslikku vahet leida siiski

vaid mõnes verbipaaris, nt *küdsä* 'küpsetab' ja *küdsäs* 'küpseb', *süüit* 'sügab' ja *süüdäs* 'sügeleb', *hiit* 'viskab, heidab', *hiitäs* 'viskub'.

Ainsuse kolmanda pöörde lõpust sõltub mitmuse kolmanda pöörde lõpp: *s*-lõpulisel konjugatsioonis on see *-sEq* (*-sE*), nt *kaesõq*, *eläseq*, *kirotasõq*, lõputa konjugatsioonis aga *-vAq* (*-vA*), nt *saavaq*, *andvaq*, *tegeväq*.

Sarnaselt soome keelega on võru ainsuse 3. pöörde tüvi tugevaastmeline mitmes verbitüübis, kus eesti keeles esineb nõrk aste, nt eesti *annab*, *teeb*, *loeb*; võru *and*, *tege*, *lugõ*; soome *antaa*, *tekee*, *lukee*.

Põhja-Võru ja Põhja-Setu pruugis (põhja- ja idapoolne Põlva, Räpina, Värska-Mikitamäe murrak) esineb ühesilbilistes pikavokaalsetes verbides võru keele tavaliste lõputa vormide asemel lõpp *-sE*, nt *aasõ*, *toosõ*, *sõöse* pro *aja*, *tuu*, *süü*.

Tartu ja Mulgi murdes tuntud põhjaeestimõjulisi *p*-lõpulisel 3. pöörde vorme (*eläp*, *saap*) leidub mõnevõrra kokkupuutealal Tartu murdega, eelkõige Valgjärve-Kanepi murrakus (Keem, Käsi 2002: 47–48). Omaaegse tartu kirjakeele mõjul on selliseid vorme levinud võru alal kaugemalegi, kuid tartu kirjakeele kasutusala väljaspool asetsevasse setu ja keelesaarte pruuki need pole ulatunud (LEM: 1356, 5223; vt ka levikukaarte Toomse 1998: 47, 78). Wiedemanni (1875: 469) andmeil selliseid tartupäraseid vorme Võrumaa keelekasutuses ei esine.

5.1.1.4. Mitmuse 1. pööre

Kindla kõneviisi oleviku mitmuse esimene pööre (ind pr pl 1) moodustatakse ainsuse esimesest pöördest, millele lisatakse lõpp *-miq* (*-mi*): *saamiq*, *elämiq*, *tulõmiq*. See ühtib täpselt võru mitmuse 1. isiku personaalpronoomeniga ning arvatakse, et mitmuse esimese pöörde tunnuses on toimunud personaalpronoomeni eeskujul häälikuline analoogiamuutus $E > i$ (Pajusalu 1996: 114).

Algupärase mitmuse 1. pöörde lõpu **-mmEk* sekundaarne mitmuse tunnus *k* on võru keeles säilinud kõrisulghäälikuna, mida esineb rohkem Ida-Võrumaa ja Setumaa pruugis. Lääne-Võrumaa häälduses on kõrisulghäälik sageli assimileerunud või kadunud. Kõrisulghääliku hääldamistendentside kohta vt mitmuse nimetava käände peatükist (4.1.1.2).

Peamiselt Ida- ja Lõuna-Võrumaa ning Setumaa keelekasutuses on küllalt levinud pöördelõputa mitmuse 1. pöörde vormid, mis langevad kokku ainsuse 1. pöörde vormidega. Kuna sellised vormid on võru keelele eriliselt tunnuslikud, siis on neid mõnikord keelekirjeldustes eelistatud pöördelõpuga vormidele. Näiteks Hella Keem (1997: 47) esitab oma võru keele õpiku verbi paradigmas ainult lõputa mitmuse 1. pöörde vormid. Tuleb aga kindlasti märkida, et selliseid vorme ei saa kasutada eraldi, vaid ainult koos asesõnaga: *mi saa*, *mi elä*, *mi tulõ*. Kui asesõna ei kasutata, lisandub pöördelõpp: *saamiq*, *elämiq*, *tulõmiq*.

Analoogselt mitmuse 1. pöördega moodustatakse pöördelõputa vorme ka mitmuse 2. pöördes. Võru kirjakeeles peetakse heaks stiilikas kasutada mitmuse

esimeses ja teises pöördes üht kahest: kas asesõnata ja lõpuga või asesõnaga ja ilma lõputa vormi (*saamiq*, `saatiq või *mi saa*, *ti saat*). Tänapäeva võru keeles on aga eesti kirjakeele toel üha enam levimas asesõna ja lõpuga vormid (*mi saamiq*, *ti `saatiq*) (Iva 2002a: 67).

tA-suffiksiga verbidel sõltub pöördelõpu esinemisest või selle puudumisest sufiksi aste: ilma pöördelõputa vormid võivad olla nõrgaastmelise (gemineerumata) sufiksiga, nt *kirotamiq* ~ *mi kiroda*. Sama nähtus ilmneb ka imperfektis (*kirotimiq* : *mi kirodi*) ja passiivis, mille tunnus on samuti *tA* (*visatamiq* ~ *mi visada*, *visatimiq* ~ *mi visadi*; vt ptk 5.1.9).

Põhjavõru (Räpina, Põlva, Kanepi) ja põhjasetu (Värsk, Mikitamäe) keelepruugis on mitmuse esimeses pöördes kohati levinud lõpp *-mEq* (*-mE*): *saamõq*, *elämeq*, *tulõmõq*. Sama lõpp esineb Tartu ja Mulgi pruugis ilma vokaalharmonia ja kõrisulghäälikutu (*kaeme*) ning võib Mulgis olla ka ilma vokaalita (*panem*).

5.1.1.5. Mitmuse 2. pööre

Kindla kõneviisi oleviku mitmuse teine pööre (ind pr pl 2) moodustatakse analoogselt kindla kõneviisi oleviku mitmuse esimese pöördega. Ainsuse pöördelõpule *-t* lisandub mitmuse 2. isiku personaalpronoomeniga ühtiv lõpp *-tiq* (*-ti*), moodustades geminaadilise lõpu *-ttiq* (*-tti*): `saatiq, elätiq, tulõtiq (*sätti?*, *elätti?*, *tulõtti?*).

Algupärase mitmuse 2. pöörde lõpu **-ttEk* sekundaarne mitmuse tunnus *k* on võru keeles säilinud kõrisulghäälikutu, mida esineb rohkem Ida-Võru ja Setu pruugis.

Nagu mitmuse esimese pöörde puhul, nii on ka mitmuse teisel pöördel peamiselt Ida- ja Lõuna-Võrus ning Setus küllalt levinud pöördelõputa mitmuse vormid, mis langevad kokku ainsuse 2. pöörde vormidega: *ti saat*, *ti elät*, *ti tulõt*. Kui asesõna ei kasutata, lisandub pöördelõpp: `saatiq, elätiq, tulõtiq.

Lõpu *-ttiq* (*-tti*) kõrval on kohati, peamiselt vanema põlvkonna keelepruugis, paralleelselt levinud lõpp *-dEq* (*-dE*). Ka see lõpp võib esineda nii ainsuses kui mitmuses: sg *sa `tiideq*, *sa tulõdõq*; pl *ti `tiideq*, *ti tulõdõq*. Kohati võib *dEq*- (või *tiq*-)lõpu variandina esineda lõpp *-diq* (*-di*), nt *ti kõnõlõt(iq)* ~ *kõnõlõdõq* ~ *kõnõlõdiq* (Nigol 1994: 41).

Põhja-Võrumaa (Räpina, Põlva, Kanepi) ja Põhja-Setumaa (Värsk, Mikitamäe) keeles on kohati levinud geminaadiline lõpp *-ttEq* (*-ttE*): `saatõq, eläteq, tulõtõq.

5.1.1.6. Mitmuse 3. pööre

Mitmuse kolmanda pöörde lõpp sõltub ainsuse kolmanda pöörde lõpust, mille alusel jagunevad kõik võru verbid kahte suurde rühma: kolmandas pöördes *s*-lõpulised ja lõputa verbid (vt ptk 5.1.1.3).

Sünkrooniliselt lähenedes võiks öelda, et *s*-lõpulisel konjugatsioonis lisandub ainsuse 3. pöörde *s*-lõpule mitmuse tunnuseks kõrisulghäälik (*q*), mis ei saa aga liituda vahetult konsonandile, vaid eeldab vahevokaali (*E*) olemasolu, moodustades nii 3. pöörde lõpu *-sEq* ($> -sE$), nt *kaesõq*, *eläseq*, *kirotasõq*. Ajalooliselt peaks aga *sEq*-lõpp tulenema liitsufiksist **ksek*, kus **k* võis tähistada olevikku ja **sek* (Posti 1980: 112 järgi **set*) mitmuse kolmandat pööret (Pajusalu 1996: 50).

Uuemas keeles võib *sEq*-lõpp kohati, peamiselt Lääne- ja Põhja-Võru pruugis, olla kahesilbilistel esma- ja teisevältelistel ning ühesilbilistel verbidel gemineerunud ja sel juhul tavaliselt larüngaalklusiilita: *ˈjäässe*, *ˈkaessõ*, *küüsüse*, *ˈmakassõ* (vt levikukaart Toomse 1998: 127).

Pöördelõppu konjugatsioonis liitub ainsuse 3. pöörde verbitüvele lõpp *-vAq* (*-vA*; Mulgi, kohati ka Lääne-Võru ja Lõuna-Tartu pruugis redutseerunud *-vE*), nt *saavaq*, *ˈandvaq*, *tegeväq*, mis on ajalooliselt tagasiviidav formatiivile **vAt*.

5.1.2. Lihtminevik

Lihtmineviku (imperfekti) vormidel liitub tüvele kõigepealt mineviku tunnus, moodustades mineviku tüve, millele võib omakorda liituda pöördelõpp. Võru verbimuutmissüsteemi omapäraks on mitmete pöördelõppude puudumine ja sellest tingitud eri verbivormide häälikuline kokkulangemine, mis just minevikuvormide puhul võib olla eriti kaugele arenenud. Seejuures sõltub pöördelõppude esinemine või puudumine suurel määral verbile eelnevate isiku-liste asesõnade kasutamisest.

5.1.2.1. Lihtmineviku tunnused

Lihtminevikus ilmneb mitut erinevat algupära tunnuseid, mida võidakse kasutada alternatiivselt, verbitüübist ja murrakust olenevalt. Traditsioonilise võru keelekasutuse tunnuste asemel on tänapäeva keeles levimas uued analoogiamuutustel põhinevad mineviku tunnused.

5.1.2.1.1. *i*-minevik

Praeguse võru ja varasema lõunaestli algseim ja peamine mineviku tunnus on *i*, nt *võti*, *kääni*, *kõnõli*. *i*-tunnusega võib kaasneda geminatsioon (*panni*, *tulli*) ja tunnus võib kolmandas pöördes esineda palatalisatsiooni kujul (*võtt*, *panđ*, *tull*, *käänd*, *kõnõl*).

i on võru kirjakeeles ainuvõimalik mineviku tunnus *valama-*, *tulõma-*, *rapahutma-*, *elämä-*, *kasuma-*, *nõsõma-*, *ˈlõpma-*, *ˈtaplõma-*, *ˈkaotama-*, *kergütämä-*, *hirahtama-*, *kõnõlõma-*, *ehitelemä-*, *helisemä-* ja *manitsõma-*-tüübis (tüübid 48–52, 55–61, 75, 79, 80). Lisaks võib *i*-minevik võru kirjakeeles esineda paralleelselt *E*-minevikuga *ˈistma1-* ja *ˈhirmma-*-tüübis (54, 85);

paralleelselt *sE*-minevikuga *tegemä-*, *ˈnõstma-*, *ˈhirmma-*, *ˈlaskma-* ja *ˈpüüdmä-* tüübis (81–85) ja paralleelselt *iE*-minevikuga *ˈjäämä-*, *ˈpügämä-*, *ˈsüümä-*, *ˈsaama-* ja *tegemä-* tüübis (53, 76–78, 81). (Vt verbiformatiivide klassifikatsiooni, tabel 20, ptk 5.5.)

Uuemas, peamiselt läänepoolses keelekasutuses on *i*-minevik mitmes verbitüübis asendumas *si*-minevikuga, nt *vali* > *valasi*, *ˈelli* > *eläsi* (vt ptk 5.1.2.1.3). Verbitüüpides, kus *i*-minevik esineb paralleelselt *sE*-minevikuga, on *sE*-mineviku pruukimine kogu Võrumaa uuemas keelekasutuses *i*-mineviku arvel kasvanud ja saanud valdava ülekaalu (Keem 1997: 55–56).

5.1.2.1.2. *E*-minevik

i-minevikust tuleneb ka teine võru mineviku vokaaltunnus *E* (**ronin* > *ronõ*), mis esineb peamiselt kahesilbilise *i*-tüvega verbitüüpides (*kosi* : *kosõ*, *risti* : *riste*). Kuna neis verbitüüpides (86, 87) on oleviku tüvevokaaliks *i*, siis langeksid *i*-tunnuselise mineviku korral oleviku- ja minevikuvormid kokku (ps *kosi* ja ipf **kosi*). Näite sellisest kokkulangemisest võib tuua soome keelest, kus verbivormid *voin*, *voit*, *voi* võivad olla nii oleviku- kui minevikuvormid. Arvatavasti ongi lõunaesti keeles selliste kokkulangevate oleviku- ja minevikuvormide eristamiseks tekkinud *E*-tunnuseline minevik (Keem 1997: 55), mis on analoogiamuutusena edasi levinud ka kahesilbilistesse *U*-tüvelistesse verbitüüpidesse (54, 85, 86), kus on tänapäevalgi võimalik minevikku moodustada nii *i*- kui *E*- (kui ka *sE*-)tunnuse abil (*hirnu* : *hirni* ~ *hirnõ* ~ *ˈhirnsõ*, *istu* : *isti* ~ *ˈistõ* ~ *ˈistsõ*).

Kahesilbilistes *i*- ja *U*-tüvelistes verbides (*ˈkosima-*, *ˈristmä-*, *ˈhirmma-* ja *ˈistma-* tüüp) on *E*-tunnus ka võru kirjakeele normi järgi eelistatuim imperfektitunnus (Iva 2002a: 596–597).

E-minevikku on rohkem Ida- ja Põhja-Võrumaa pruugis, kus tuleb mitmete tavaliselt *i*-minevikuliste verbide 3. pöördes ette ka *E*-mineviku erikuju, vokaalharmooniale allumatu palataliseeriva *e*-tunnusega moodustatud minevikku, nt *ˈpandē*, *ˈtappē*, *ˈpüüde*, *ˈolle*.

Verbidest, mille tüves *E*-tunnusele eelneb *s* või *ts* (nt *ˈotsõ*, *ˈhõksõ*, *ˈluusõ*), on ilmselt alguse saanud analoogiamuutus, mis on sünnitanud uue minevikutunnuse *sE* (vt ptk 5.1.2.1.5).

5.1.2.1.3. *si*-minevik

i-minevikul põhineb ka tüvelõpust kujunenud *si*-tunnus (**makat* + *i* + *n* > *magasi*). Traditsiooniliselt esinebki *si*-tunnus ainult neis verbitüüpides, kus vastav tüvelõpp on ajalooliselt esinenud (tüübid 62–67 ja 88): *ˈargnõma* : *ˈargsi*, *ˈsõimama* : *ˈsõimssi*, *ˈpuhksama* : *ˈpuhksi*, *ˈsibahama* ja *ˈsibama* : *ˈsibasi* ning *ˈharinõma* : *ˈharisi*. Selliselt on *si*-mineviku kasutus esitatud ka võru keelestandardis (Iva 2002a: 596–597).

Samuti võru keelestandardisse kuuluvad *si*-tunnuse variandid on `sõimama-tüübi ainsuse ja mitmuse 1. ja 2. pöördes esinev pikenenud *ssi*- (`sõimssi, `sõimssit) ning `argnõma-, `puhksama- ja `sõimama-tüübi ainsuse 3. pöördes esinev lühenenud *s*-tunnus (*puhas*, *sõimas*). Nimetatud verbitüüpides kuuluvad võru keelestandardisse Ida-Võrus ja kogu võru keelealal esmased ja peamised sisekaolised ainsuse ja mitmuse 1. ja 2. pöörde vormid (nt `sõimssi, `puhksimiq), mille asemel võivad läänepoolsemas pruugis esineda sisekaota vormid (*sõimassi*, *puhassimiq*). (Vt levikukaarte Toomse 1998: 62, 75, 78.)

Uuemas ja eelkõige läänepoolsemas võru keelepruugis on levimas tendents *si*-imperfekti kasutuse laienemisele väga paljudesse teistesse verbitüüpidesse *i*-, *E*- ja lõputa mineviku asemele (tüübid 48–51, 55–57, 60, 61, 68–76 ja 87), nt *lugi* > *lugõsi*, *pidi* > *pidäsi*, *vali* > *valasi*, *kosõ* > *kosisi*, `vaio > *vajosi*, `elli > *eläsi*, `vässü > *väsüsi*, `kasvi > *kasusi*, `nõssi > *nõsõsi*, *lõppi* > *lõppõsi*, `tapli > *tapõlsi*, `sündü > *sündüsi*, `nälgü > *nälgüsi*, *kõnõli* > *kõnõlsi*, *helisi* > *helisesi*, *harisi* > *harinõsi*, *manidsi* > *manitsõsi*. Ühelt poolt võib siin aimata loomulikku grammatika lihtsustumise tendentsi, kus keeruliste flekteerivate mallide asemele püütakse leida lihtsaid aglutineerivaid analoogiasüsteeme. Teisalt, teades, et eesti ühiskeeles on valitsev *si*-minevikule väga sarnane *s*-minevik ja laialt levinud aglutineerivad analoogiamallid, on põhjust arvata, et *si*-tunnuse laia levikut uuemas võru keelekasutuses toetab eesti ühiskeele kauaaegne tugev mõju (Iva T. 2002b: 89).

Ühelt poolt lihtsustab *si*-mineviku kasutuse laienemine verbimuutmissüsteemi, teiselt poolt aga sünnitab hulgaliselt uusi homonüümiapaare tingiva kõneviisi vormidega, nt *valasi* ja *valasi(q)*, *kasusi* ja *kasusi(q)*, *jakkusi* ja *jakkusi(q)*. See omakorda võib olla olnud tõukeks juba toimunud uuendustele tingiva kõneviisi osas, kus on välja kujunenud alternatiivsed tunnused (lühenenud tunnus *-s*, kõrisulghäälikut ja geminaadiga tunnus *-ssi* ning kesksõnast tulenev *-nUq*), nt *tulõs* ~ *tulõssi* ~ *tulnuq*. Lühenenud *s*-tunnus võib omakorda segadust tekitada kindla kõneviisi kolmanda pöörde *s*-vormidega, kui näiteks verbivormid *harinõs* ja *kõnõlõs* võivad saada nii kindla kõneviisi kolmanda pöörde kui ka tingiva kõneviisi tähenduse, mis võib eesti kirjakeele kaasmõjul viia uute eristamispuüeteni (*kõnõlõs* > *kõnõlõp*), nagu on juhtunud Tartu ja Mulgi murdes.

5.1.2.1.4. Tunnuseta minevik (Ø-tunnus)

Teatud verbitüüpides (*U*-tüvelistes refleksiivverbides: `nälgümä-, `sündümä-, *unõh(t)uma*- ja *väsümä*-tüüp, 68–70 ja 74) mineviku tunnus puudub, kuid seegi areng on ajalooliselt tagasi viidav *i*-minevikule: *süntüi > `sündü. Astmevahelduseta `nälgümä- ja *unõh(t)uma*-tüübis langeb enamuse preesensi- ja imperfektivorme täiesti kokku. Ainsaks vormiliseks oleviku- ja minevikuvormide eraldajaks on siin kolmanda pöörde oleviku tunnus *s* ja selle vastav mitmuslik formant *sEq*:

	pr	ipf
ma	`nälgi	`nälgi
sa	`nälgiit	`nälgiit
tä	`nälgiis	`nälgi
mi	`nälgi(mi)	`nälgi(mi)
ti	`nälgiit(i)	`nälgiit(i)
nä	`nälgiisq	`nälgiq

Astmevahelduslikes tüüpides (`sündümä ja väsumä) eraldab oleviku- ja minevikuvorme eelkõige erinev aste: olevikuvormid on nõrgas (*sünnü*), ja minevikuvormid tugevas astmes (*sündü*). Pikenemisvaheldusega *väsümä*-tüübis on olevikuvormid vastavalt tugevas (*väsü*) ja minevikuvormid ülipikenenud astmes (*vässü*).

Tunnuseta minevik on iseloomulik kogu võru keeleala taditsioonilisele keelekasutusele ja sellisena on see standardiseeritud ka võru kirjakeeles (Iva 2002a: 596–597).

Eelkõige läänepoolses ja uuemas võru keelekasutuses on levimas tendents liita tunnuseta imperfektivormidele *si*-tunnus: `nälgiisi, väsiisi, unõhtusi (vt eelmine ptk).

5.1.2.1.5. *sE*-minevik

i-minevikule ja sellest tulenevatele muudele mineviku tunnustele lisaks esineb kogu lõunaesti keeles mõnes verbitüübis hilisem, analoogiamuutusena levinud *sE*-tunnuselise minevik, nt `võtsõ, `käändse. See minevikutunnus on 20. sajandi jooksul lõunaesti keeleala keskosast, Võrumaa ja Tartumaa piirikihelkondadest Urvastest, Karulast, Sangastest jõudsalt levinud üle terve Lõuna-Eesti (Saareste 1955: 66).

sE-minevik on tõenäoliselt tekkinud kahesilbilise *i*-tüvega verbitüübi (*ristmä*-tüüp) *s*- ja *ts*-lõpuliste verbide eeskujul. Kuna selles verbitüübis on oleviku tüvevokaaliks *i*, siis langeksid *i*-tunnuselise mineviku korral oleviku ja mineviku vormid kokku (ps *otsi* : ipf *otsi). Tõenäoliselt ongi just seda tüüpi kokkulangevate oleviku- ja minevikuvormide eristamiseks tekkinud esmalt *E*-minevik: *otsi > *otsõ* (vt ptk 5.1.2.1.2); kuna aga kahesilbiliste *i*-tüveliste verbide hulgas on väga palju *s*- ja *ts*-lõpulisid verbe (nt `kopśma, `võlśma, `kratsma, `paśma, luuśma), siis on ilmselt nende verbide *E*-tunnusega imperfektivormide häälikujärgendit *sE* hakatud tajuma omaette minevikutunnusena (*ots* + *õ* > *ots* + *sõ*) ja liidetud see teistelegi sobiva struktuuriga verbidele (*laulsõ*, `säädsē, `paksõ jne).

sE-tunnus saab esineda ainult teatud algselt kahesilbilise tüvega verbitüüpides: `püüdmä, `nõstma, `laskma, `ristmä, `hinnma ja `istma-tüübis (82–86), harvem ka *tegemä*-tüübis (81). *sE*-tunnus esineb sageli ühe ja sama inimese kõnes paralleelselt *i*- või *E*-minevikuga (*võtt* ~ `võtsõ, *ist* ~ `istõ ~ `istsõ, *tekk* ~

`tekse), kuid on viimaste aastakümnete võru kõnekeeles teiste minevikutunnuste arvel üha enam levinud (Keem 1997: 55–56).

Ilmselt soodustab *sE*-tunnuse kiiret levimist eelnimetatud verbitüüpides oleviku ja lihtmineviku eristamise vajadus kolmandas pöördes. Nimelt on palatalisatsioonina avalduva *i*-mineviku korral nende tüüpide kolmanda pöörde oleviku- ja minevikuvormid väga sarnased, erinedes vaid palatalisatsiooni või selle puudumise poolest, *sE*-tunnus eristab aga neid vorme väga selgelt: ps *laul* : ipf *laul* > `laulsõ, lihtsustades samas oluliselt ka verbiparadigmat, mis avaldub eriti ilmekalt laadivahelduslike sõnade puhul, kus keerulise tüvede ja minevikutunnuste vahelduse asemele tekivad muutumatu tüvi ja *sE*-tunnus:

pr	<i>i</i> -ipf	<i>sE</i> -ipf
<i>anna</i>	<i>anni</i>	`andsõ
<i>annat</i>	<i>annit</i>	`andsõt
<i>and</i>	<i>and'</i>	`andsõ
<i>annamiq</i>	<i>annimiq</i>	`andsõmiq
<i>annatiq</i>	<i>annitiq</i>	`andsõtiq
<i>andvaq</i>	<i>anniq</i>	`andsõq

Võru kirjakeeles on peetud heaks tavaks *sE*-mitmusele teadlikult eelistada *i*- ja *E*-mitmusega vorme kui vanemaid ja traditsioonilisemaid. Sellele viitab ka Võru-eesti sõnaraamatu verbitüüpide tabel (Iva 2002a: 596), kus *sE*-imperfektiga vormid on esitatud kõrvalvormidena väiksemas kirjas.

Siiski kasutatakse tänapäeval *sE*-imperfekti palju ka kirjutatud võru keeles, eriti ajakirjanduskeeles. Üksikutes verbides, nagu `lõudmä ja `jõudma, on võru kirjakeeleski *sE*-minevik peaaegu ainuvaldav, *i*-minevikuga vormid lõvvi ja jovvi on küll samuti mõeldavad, kuid neid kasutatakse harva ja nad võivad mõjuda pisut kunstlikult.

Ainus verb, millest saab imperfektivormi moodustada ainult *sE*-tunnuse abil, on `võima. Selle verbi imperfektivormidest on Ida-Võrumaal tuntum `võidsõ ja Lääne-Võrumaal võisõ.

5.1.2.1.6. *iE*-minevik

Ühesilbilistel pika vokaaliga verbidel (`jäämä-, `süümä- ja `saama-tüüp, 53, 77, 78) võib esineda kõigis imperfektivormides tavalise mineviku tunnuse *i* asemel tunnus *iE* (häälduses tegelikult *ijE*, kuid võru kirjaviisi(de)s jäetakse tavaliselt *ijE*-formatiivis *j* kirjutamata). See formatiiv lähtub algsest imperfekti kolmanda pöörde formatiivist *-*ihEn* ja on analoogiamuutusena üldistunud kõikidesse teistesse imperfekti pööretesse: *ma* `jäie, *sa* `jäiet, *tä* `jäie, *mi* `jäie, *ti* `jäiet, *nä* `jäieq.

Laadivahelduslikes tüüpides *pügämä* ja *tegemä* (76, 81) võib *iE*-tunnus üldiselt esineda kõigis lihtmineviku pöördteis peale ainsuse kolmanda: *ma* `teie, *sa* `teiet, kuid *tä* `tekk, *mi* `teie, *ti* `teiet, *nä* `teieq. Mõnes murrakus, peamiselt

Põlva kandi pruugis, võib *iE*-formatiiv olla üldistunud ka ainsuse 3. pöördesse: *tä `teie, tä `pöie*. Võru kirjakeele standardis pole see kitsama piirkonna esinemus kajastamist leidnud, kuid kõikidel muudel eelpool mainitud juhtudel on esitatud verbitüüpide tabelis tavalisele *i*-minevikule lisaks ka *iE*-formatiiviga vormid kui võrdväärased paralleelvormid kujul *`sei(e), `sai(õ), `tei(e)* jne (Iva 2002a: 596).

5.1.2.2. Lihtmineviku pöörded

Lihtmineviku pöördelõpud on põhiliselt samad, mis oleviku pöördelõpud (vt ptk 5.1.1), kuid olevikust veelgi sagedamini võib lihtmineviku vormides pöördelõpp puududa. See on viinud nende vormide sarnastumise ja kokkulangemiseni, nii et mõnes verbitüübis võib pöördelõpp teatud tingimustel puududa isegi kõigis imperfektivormides. Vormide kokkulangemisest on omakorda johtunud uus eristamisvajadus, mida on mõnevõrra rahuldanud uuemate aglutineerivate analoogiatunnuste levik, millele näib olevat kaasa aidanud ka eesti kirjakeele mõju.

5.1.2.2.1. Lihtmineviku esimene pööre

Nagu olevikus, nii puudub ka lihtminevikus ainsuse esimesel pöördel alati pöördelõpp (**-n*), nt *võti, `elli*. Samadel tingimustel kui olevikus, st koos isikulise asesõnaga (vt ptk 5.1.1.4), võib pöördelõpp (*-miq ~ -mi*) puududa ka lihtmineviku mitmuse esimesel pöördel, nt *mi võti, mi `elli*.

5.1.2.2.2. Lihtmineviku teine pööre

Lihtmineviku ainsuse ja mitmuse teise pöörde lõpud on samad mis olevikus (vt ptk 5.1.1.5). Mitmuse teises pöördes võib pöördelõpp *-t ~ -dEq (-dE)* samadel tingimustel kui olevikus, st koos isikulise asesõnaga kasutades langeda kokku ainsuse teise pöördega, nt *sa võtit ~ võtidõq, ti võtit ~ võtidõq*. Kohati võib *dEq*-tunnuse variandina esineda ka *-diq (-di)*, nt *ti kõnõlit ~ kõnõlidõq ~ kõnõlidiq* (Nigol 1994: 41).

Erinevalt olevikust võib lihtminevikus teise pöörde lõpp olla nii ainsuses kui mitmuses muutunud kõrisulghääliku kujuliseks, nt *sa võtiq, ti võtiq*. Kõrisulghäälik omakorda võib teatud tingimustel (rõhutus lausesiseses positsioonis) ka hääldamata jääda: *sa `ellit > `elliq > `elli*. See tähendab, et lihtminevikus võib ka teine pööre esineda ilma pöördelõputa (*sa `elli, ti `elli*) või saada pöördelõpuks kõrisulghääliku assimileerumisel tekkiva sõnalõpulise konsonandi, mis ühtib järgmise sõna alguskonsonandiga, nt *sa võtim-minno üten* või *ti jäik-kavvas ärq*.

5.1.2.2.3. Lihtmineviku kolmas pööre

Lihtmineviku ainsuse kolmandas pöördes puudub alati pöördelõpp, nt (*tä*) *`elli, jäi, võit*. Erinevalt mitmuse esimesest ja teisest pöördest ei olene kolmanda

pöörde lõpu puudumine asesõna kasutusest. Pöördelõpu puudumine on siin igati ootuspärane, sest samasugune olukord valitseb ka lähisugukeeltes. Sellele, et pöördelõpp (isikulisest asesõnast tulenev *-hEn) on kunagi ka kolmandas pöördes olemas olnud, viitab mitme võru verbitüübi (48, 51, 74, 79) imperfektivormides esinev geminatsioon: *elihen > `elli. Tõenäoliselt on neis verbitüüpides geminatsioon kõigisse pööretesse levinud just kolmanda pöörde eeskujul.

Pöördelõppu pole ka lihtmineviku mitmuse kolmandas pöördes. Seal lisandub otse mineviku tüvele mitmuse tunnus *q*: (nä) `elliq, jäiq, võtiq. Sarnaselt Tartu ja Mulgi murdele, soome keelele ja idapoolsetele läänemeresoome keeltele võib siiski ka (eriti põhjapoolses) võru ja setu pruugis esineda mitmuse kolmanda pöörde imperfektis formatiiv -vAq (-vA; Mulgi murdes, kohati ka Lääne-Võru ja Lõuna-Tartu pruugis redutseerunud -vE), nt `elliväq, võtivaq. See formatiiv arvatakse algselt pärinevat kolmanda pöörde olevikuvormidest (nagu `võtvaq, saavaq). Selline analoogiamuutus pole üldiselt levinud läänemeresoome lõunarühma keeltes – põhjaeestis ja liivis. Kuna ka Lõuna-Võru ja Lõuna-Setu pruugis esineb imperfektis vAq-formatiivi suhteliselt harva, siis pole see võru kirjakeeleski eriti soositud, mis väljendub selles, et võru keelenormi esitavate teoste verbiparadigmades pole seda formatiivi üldse antud (Keem 1997: 54–56) või on see ära toodud ainult kõrvalvormina väiksemas kirjas (Iva 2002a: 25–26, 583).

Ühesilbilistel pika vokaaliga verbidel (tüübid 53, 77, 78) võib esineda lihtmineviku kolmandas pöördes ja sellest lähtuva analoogiamuutusena kõigis teistes imperfektivormides tavalise mineviku tunnuse *i* asemel formatiiv -iE, mis pärineb kolmanda pöörde imperfektiformatiivist *ihEn (vt ptk 5.1.2.1.6).

Samuti nagu lihtmineviku ainsuse ja mitmuse teises pöördes, võib ka lihtmineviku mitmuse kolmandas pöördes teatud tingimustel jääda mitmuse tunnus *q* hääldamata: `elliq, jäiq > `elli, jäi. Kõrisulghäälikuga hääldamata jäämine või assimileerumine toimub verbivormides samamoodi nagu noomenite puhul ning seda on lähemalt kirjeldatud pluraali nominatiivi peatükis (ptk 4.1.1.2).

Välte- ja laadivahelduslikel verbidel on lihtmineviku mitmuse kolmanda pöörde vormid suuremal osal võru keelealal ja ka võru kirjakeeles uuenduslikult nõrgaastmelised: nä panniq, võtiq, teiq. Vanapärased tugevaastmelised vormid on säilinud ainult Edela-Võrumaa keeles: nä `pandiq, võttiq, tekkiq.

5.1.2.3. Imperfektivormide sarnastumine ja kokkulangemine

Pöördelõppude kõrisulghäälikuga asendumise ja kadumise tendents ning ainsuse ja mitmuse pöörete kokkulangemise võimalus (kui verbi kasutatakse koos isikulise asesõnaga) on viinud omapärase olukorrani, kus mõnes verbitüübis võivad teatud hääldustingimuste (kiirem kõnetempo ja rõhutu lausepositsioon) puhul olla kõik kindla kõneviisi lihtmineviku pöörded lõputa ja täpselt samakujulised:

ma `elli `võtsõ magasi
sa `elli `võtsõ magasi
tä `elli `võtsõ magasi
mi `elli `võtsõ magasi
ti `elli `võtsõ magasi
nä `elli `võtsõ magasi

Selline kõikide imperfektivormide kokkulangemine on reaalses keelekasutuses täiesti võimalik, kuid see ei ole tänapäeval siiski mitte valitsev ega jätkuvalt süvenev tendents. Nimelt tasakaalustab imperfektivormide ühtlustumissuundumust vähemalt mitmusevormide osas vastupidine tendents: mitmuse esimese ja teise pöörde vorme eelistatakse (tõenäoliselt eesti kirjakeele kaasmõjul) väga sageli kasutada pöördelõppudega ka siis, kui verbile eelneb isikuline asesõna ja pöördelõppu poleks tingimata vaja lisada: *mi `ellimi, ti `võtsõti* pro *mi `elli, ti `võtsõ(q)*.

Vastumõju verbivormide ühtlustumistendentsile võib näha ka selles, et tänapäeva keeles kasutatakse väga sageli ainsuse teises pöördes algset *t*-lõppu (*sa võtit, kirotit*). Viimasest arenenud uuem, kuid just traditsioonilisele võru keelekasutusele eriomane teise pöörde *q*-lõpp (*sa võtiq, kirotiq*) on keelest taandumas. Siin võib jällegi kaasmõjutajaks olla eesti kirjakeele morfofonoloogiline struktuur, kus puudub kõrisulghäälik, kuid esineb algse pöördelõppuga peaaegu identne lõpp *d*.

5.1.3. Täis- ja enneminevik

Liitajad täis- ja enneminevik (perfekt ja pluskvamperfekt) moodustatakse abiverbist *olõma* ja mineviku aktiivi partitsiibist (*nUq*-kesksõnast). Täismineviku puhul on abiverb olevikus (*om `võtnuq*) ja ennemineviku korral lihtminevikus (*oll `võtnuq*). Abiverbi pöördelõppud võivad puududa samadel tingimustel nagu oleviku ja lihtmineviku puhul (vt ptk 5.1.1 ja 5.1.2), sõltudes kõige enam sellest, kas verbiga koos kasutatakse isikulist asesõna: *ollimiq `võtnuq ~ mi olli `võtnuq*.

Ühesilbilistel vokaaltüvelistel verbidel (tüübid *`jäämä, `süümä, `saama* 53, 77, 78) ja mõnes kahesilbilises esmavärtelises verbitüübis (*tulõma, tegemä* 79, 81) võib partitsiibi välde eristada ainsust ja mitmust (Keem, Käsi 2002: 50), nt *om tennüq : ommaq `tennüq, om sõönüq : ommaq `süünüq*. Uuemas keelekasutuses ega ka võru kirjakeeles seda vahet tavaliselt ei tehta.

Peaaegu kogu lõunaeesti keelealal (kõige vähem siiski võru ja setu lõunapoolsemas murrakuis) võidakse mitmuse 3. pöördes lisada abiverbile algselt olevikku tähistav tunnus *-vAq* (*-vA*; Mulgi murdes, kohati ka Lääne-Võru ja Lõuna-Tartu pruugis redutseerunud *-vE*). Seda analoogiamuutust on lähemalt kirjeldatud lihtmineviku 3. pöörde peatükis (5.1.2.2.3). Abiverbi *vAq*-vormid

(*ommavaq* `känüq, *ommavaq* *visanuq*) on vähemsoovitatud vormidena (vähen-
datud kirjas) ära toodud ka võru kirjakeele standardparadigmas (Iva 2002a:
584–585). Eriti ohtralt esineb *vAq*-vorme Põhja-Võrumaa ja Põhja-Setumaa
pruugis, kus võidakse *vAq* liita ka partitsiibile: *ollivaq* *ärq* `kaonuvaq.

5.1.4. Tingiv kõneviis

Erinevalt eesti, soome ja liivi keelest kasutatakse lõunaeesti keeles kõigis
ainsuse ja mitmuse pööretes sama tingiva kõneviisi ehk konditsionaali vormi, nt
võru (*ma/sa/tä/mi/ti/nä*) *annasiq*, *võtasiq*, *kirotasiq*. Võru keeles on üldiselt
säilinud lõunaeesti kõige vanem ja täielikum konditsionaali tunnus *-siq* ~ *-ssiq*
(*-si* ~ *-ssi*), mis keeleajalooliselt arvatakse tulenevat samast **kši*-tunnusest,
millest pärineb põhjaeesti *ks(i)*-konditsionaal. Soome *isi*-konditsionaali eella-
seks peetakse tunnust **-jci* või **-jši*. Eesti ja soome konditsionaal ei pruugi olla
ühtset päritolu, kuid mõlema tunnuse lõpuaines *i* arvatakse tulenevat imperfekti
i-st (Häkkinen 2002: 104–105).

Kuna eesti ega soome konditsionaali arvatav ajalooline algvorm ei sisalda
mingit jälge kõrisulghäälikut, siis tuleks võru *siq*-tunnuse kõrisulghääliku tek-
kimist pidada hilisemaks eriarenguks. Kõrisulghäälikuga võidi alguses mar-
keerida konditsionaali mitmusevorme, kust *-siq* hiljem võis üldistuda ühtseks
konditsionaali tunnuseks.

Kõige vanapärasemas Lõuna- ja Ida-Võru ning Setu pruugis esinebki
enamasti kõigis verbitüüpides lühikese *s*-i ja kõrisulghäälikuga *siq*-tunnus, mis
astmeheldusliku tüvega sõnadel liitub üldiselt nõrga astme tüvele, kuid
`*taplõma*-, `*argnõma*-, `*sõimama*- ja `*puhksama*-tüübis (57, 62–64) tugeva
astme tüvele: *sõõsiq*, *olõsiq*, *väsüsiq*, *sünnüsiq*, *ehitelesiq*, `*sõimasiq*, `*taplõsiq*.
Järgsilpide astmeheldusega tüüpides (59–61) liitub *-siq* tugevale astmele:
kergütäsiq, *manitsõsiq* (mitte **kergüdäsiq*, **manidsõsiq*).

Lääne- ja Põhja-Võru pruugis ning uuemas võru keeles on sagedasem
geminaadiga ja tavaliselt ka ilma kõrisulghäälikut tunnus *-ssi(q)*, mis saab aga
esineda ainult kahesilbilise esma- ja teisevärtelise ning ühesilbilise tüvega
verbidel, nt *olõssi*, *joosõssi*, `*jäässi*, kuid *kirotasi*, *kõnõlõsi*, `*kargasi* (mitte
*kirotassi, **kõnõlõssi*, **`kargassi*).

Võru kirjakeele normina ongi esitatud lääne- ja idavõrulist ühendav *ssiq/siq*-
tunnus, mille puhul *s*-geminaadi esinemine oleneb vältest ja silbiarvust:
käkissiq, kuid `*kargasiq* (Iva 2002a: 586). Geminaat-*s*-i ja kõrisulghäälikuga
vormid on esitanud Hella Keem (1997: 48) oma võru keele õpiku tingiva
kõneviisi paradigmas. Võru kirjaviisi viimaste paranduste (vt lisa 3) kohaselt
tingiva kõneviisi vormides tavaliselt kõrisulghäälikut ei tähistata.

Kui arhailises Ida-Võrus on konditsionaali tunnuse *i*-aines tavaliselt säilinud
(seda ehk kõrisulghääliku toel), siis Lääne-Võru ja uuema keele kõrisulg-
häälikuta tunnusest on vokaal väga sageli kadunud, tekitades lühitunnuse *-ś*, kus

võib veel alles olla *i* jälg peenenduse näol, kuid sageli on seegi kadunud, jättes tunnuseks tavalise poolpika sibilandi *s*: *olõs, jääs, kirotas, kõnõlõs, `kargas*. Lühenenud konditsionaalivormid on paljudes verbitüüpides identsed ainsuse kolmanda pöörde vormidega: *jääs, kirotas, kõnõlõs, `kargas* jne. Konditsionaali ja ainsuse kolmanda pöörde vormide kokkulangemine võib põhjausesti murrete ja kirjakeele kaasmõjul olla kaasa aidanud ka *s*-lõpuliste kolmanda pöörde vormide taandumisele Tartu ja Mulgi murdest ja nende asendumisele *p*- või *b*-lõpulistega: *jääs > jääp, `kargas > `kargap*. Kui tingiva kõneviisi tunnusest on kadunud kõrisulghäälik, siis tekib kokkulangemine ka hiliste *si*-imperfekti vormidega, nt *valasi, kasusi, jakkusi* (vt ptk 5.1.2.1.3).

5.1.4.1. *nUq*-konditsionaal ja tingiva kõneviisi minevik

Eelpool kirjeldatud dramaatiliste kokkulangemiste vältimiseks ongi ehk ühelt poolt Ida-Võrus üldistunud ühtne *siq*-lõpp ja teiselt poolt Lääne-Võrus tekkinud uus, mineviku *nU(q)*-kesksõna kujuline konditsionaali oleviku tunnus: *jäänüq, kirotanuq*, mis on praeguseks üsna levinud ka Ida-Võrus ja setus. *nUq*-tunnuselised tingiva kõneviisi vormid pärinevad konditsionaali minevikuvormidest, millest on abiverb *olõma* välja jäetud: (ma/sa/tä/mi/ti/nä) *olõsiq jäänüq > (ma/sa/tä/mi/ti/nä) jäänüq*.

Konditsionaali minevik on võru kirjakeeles standardiseeritud kujul abiverb *olõma* täispika tingiva kõneviisi tunnusega pluss verbi *nUq*-kesksõna: (ma/sa/tä/mi/ti/nä) *olõssiq `käknüq, olõssiq visanuq* (Iva 2002a: 587). Hella Keema standardparadigmas esitatakse abiverb ainult lühenenud tunnusega: (ma/sa/tä/mi/ti/nä) *olõs `opnuq, olõs opanuq* (Keem 1997: 48).

Mineviku partitsiibi grammatikaliseerumist lõunaeeesti murretes on käsitlenud Karl Pajusalu ja Liena Muižniece (1996). Nad mainivad, et Setumaal võib uue konditsionaali tunnuse levimisele olla kaasa aidanud vene keel, kus tingivale kõneviisile vastavad samuti minevikuvormid (vrd *võinuq* ja *mogli by*). Samas leiab näiteid mineviku vormi kasutamisest tingiva kõneviisi oleviku tähenduses ka näiteks soome kõnekeelest (Metslang 1994: 90 viitega Yli-Vakkuri 1986: 165–166).

Võru *nUq*-konditsionaalil on lähedane vaste ka eesti kirjakeeles seal viimastel kümnenditel jõudsalt levinud tingiva kõneviisi mineviku *nuks*-vormide näol, millel on murdetausta lõunaeeesti lääneperifeerias Lääne-Mulgimaal, nt *tullus, ollus* (Pajusalu 1996: 163, 187). Erinevalt viimastest on aga võru *nUq*-konditsionaal pelgalt kesksõna kujuline, sellele ei lisandu täiendavat tingiva kõneviisi tunnust (*-siq, -s*) ega käändelõppe.

Võru kirjakeeles on *nUq*-konditsionaal võrdvärdne *ssiq/siq*-tunnusega (Iva 2002a: 586) ning kirjakeele praktikas on tingiva kõneviisi *nUq*-vormid isegi sagedasemad ja soositumad. *nUq*-konditsionaali soosimine vanema *ssiq/siq*-tunnuse arvel on paradoksaalsel moel osaliselt mõjutatud puristlikest kaalut-

lustest, sest oma hilisusele vaatamata on konditsionaali oleviku *nUq*-tunnus eesti keelest erinev, võru keelele ainuomane uuendus.

5.1.5. Kaudne kõneviis

Kaudsel kõneviisil ehk kvotatiivil on võru keeles kaks põhilist võistlevat tunnust *-v* ja *-vAt*, mis esinevad samal kujul kõigis pööretes: *ma/sa/tä/mi/ti/nä ollõv ~ olõvat*. Mõlemad tunnused lähtuvad vormiliselt aktiivi oleviku kesksõnast ja ongi tekkinud lõunaeesti keeles, olles seega võru keelele igiomased. Neist *v*-tunnus on vanem ja osalt juba taandumas, *vAt*-tunnus aga elujõuline ja leviv, seda enam, et levikut toetab ka eesti kirjakeel, kuhu *vAt*-tunnus on laenatud lõunaeesti keelest. (Kask 1984: 251–270, Keem 1997: 49.)

Võru kirjakeele normina soovitatakse kasutada eelkõige *v*-tunnust, kuid selle kõrval esitatakse võrdväärsena ka *vAt*-tunnus (Iva 2002a: 588). Kirjakeele praktikas on *vAt*-tunnust vahel puristlikel kaalutlustel teisejärguliseks peetud või välditud, eelistades selle kiire levimise vastumõjuna kasutada rohkem *v*-tunnust kui eesti kirjakeeles puuduvat ja võru keelele ainuomast (Jüvä 2002: 181, vt ka VL 1995: 14).

Tunnus *-v* tuleneb aktiivi oleviku kesksõna nominatiivist (vt ptk 5.1.11.4.1.1.) ja kattubki sellega enamasti vormiliselt (*ollõv*, *tekev*), v.a ühesilbilised konsonandilõpulised verbitüved, millele liitub teine oleviku kesksõna tunnus *-vA* (võrdle pts pr akt `õtva, `tükvä, `saisva ja kvt võttõv, tükkev, `saisõv).

Pika vokaali või diftongiga lõppevatele verbitüvedele (tüübid 53, 72, 73, 77, 78) liitub *v*-tunnuse erikuju *-bEv*, nt `süübev, `juubõv, `jääbev, `käübev. Harva võib leida *bEv*-tunnust ka teistsuguse tüvega verbidest, nt *kaubõldabõv* (Keem, Käsi 1997: 49). Üldiselt on *bEv*-tunnuse levik siiski suhteliselt piiratud, jäädes põhiliselt Edela-Võrumaa nähtuseks. Ka mujal Võrumaal ei liideta tavaliselt *v*-tunnust pika vokaali või diftongi lõpuliste tüvedele, seal aga korvatakse see taolises positsioonis tavaliselt *vAt*-tunnusega, nii et kvotatiivi tähenduses kasutatakse küll näiteks vormi *ollõv*, kuid mitte vorme *saav* või `saabõv, eelistades viimaste asemel vormi *saavat* (vt Jüvä 2002: 180).

v-kvotatiiv on ulatunud ka Tartu ja Mulgi keelepruuki, kuid eelkõige on see omane võru keelele. Kõige rohkem on *v*-tunnuselised kaudset kõneviisi võru lääne- ja lõunamurrakuis, kuid seda esineb ka ülejäänud Võrumaal, vähem kirde- ja põhjapoolseil äärealadel ja Setumaal.

v-kesksõna partitiivist tulenev tunnus *-vAt* seevastu esineb traditsiooniliselt kogu Võru- ja Setumaal, eriti aga põhja- ja ida pool, olles väga tavaline ka Tartu ja Mulgi murdes ja ulatudes isegi pisut lõunaeesti keelealast põhja poole. Põhjaeesti murretes tavalisimat *da-* või *ma-*infinitiivi kujulist kaudset kõneviisi lõunaeesti murretes ei esine. (Vt levikukaarte Jüvä 2002: 178–179.)

Kaudse kõneviisi minevikuvormid moodustatakse konstruktsiooniga *ollõv/olõvat* + mineviku kesksõna, nt *ti ollõv võtnuq* 'te olevat võtnud' (vt Iva 2002a: 589).

5.1.6. Käskiv kõneviis

Käskiva kõneviisi ehk imperatiivi puhul on probleemiks, kas pidada kõiki imperatiivist pärinevaid vorme imperatiivivormideks, nagu seda on üldiselt tehtud keeleajaloo käsitlustes (nt Laanest 1975: 153–154) või käsitleda osa neist eraldi jussiivi ehk mõõnva kõneviisina, nagu on eelistatud teha uuemates sünkroonsetes eesti kirjakeele käsitlustes (nt Erelt jt 1995: 83). Kuna käesolevas töös tegeldakse põhiliselt tänapäevase võru keelega, siis on siin eelistatud vaadelda jussiivi eraldi kõneviisina. Selliselt lähenedes piirdub käskiv kõneviis ainsuse ja mitmuse teise käände vormidega.

Põhimõtteliselt võiks eesti kirjakeele ja Mulgi murde (Pajusalu 1996: 151) eeskujul pidada omaette imperatiivi mitmuse 1. pöördeks ka selliseid sõnavorme nagu *läkeq, söögeq, võtkõq, tulkõq*, mida mõnikord kasutatakse mitmuse 1. isikule viidates, nt *läkeq no söögeq müiq ka midägiq* 'mingem nüüd söögem meie ka midagi'. Neil vormidel pole aga mitmuse esimesele pöördele viitavat tunnust (vrd eesti kirjakeele *mingem, söögem, võtkem*) ja nad kattuvad vormiliselt mitmuse 2. pöörde vormidega, olles samas ka ebaproduktiivsed. Kõige sagedamini kasutatakse nende asemel imperatiivi mitmuse esimese pöörde tähenduses hoopis vastavaid kindla kõneviisi vorme: *läämiq, söömiq, võtamiq*.

5.1.6.1. Ainsuse teine pööre

Imperatiivi ainsuse teise pöörde tunnuseks on võru keeles kõrisulghäälik, mis liitub kindla kõneviisi ainsuse 1. pöördele: *annaq, viskaq, kirodaq*. Selline imperatiivi ainsuse teine pööre on ka võru kirjakeele normiks. Nagu mitmete teiste vormide puhul, nii ka siin pärineb *q* läänemeresoome algsest sõnalõpulisest *k*-st, mis on olnud ka imperatiivi tunnuseks. Enamikus läänemeresoome keeltes on *k*-imperatiiv kadunud, mõnes üksikus murdes on see püsinud, võru (osalt ka soome) keeles aga säilinud kõrisulghääliku kujul.

Imperatiivi tunnuse säilimine ainsuse 2. pöördes eristab võru keelt (koos setuga) nii eesti kirjakeelest kui ka lõunaestli Tartu ja Mulgi murdest, kus imperatiivi tunnus on jäljetult kadunud. Mulgis ja Tartus on ühelt poolt põhjaestile omane imperatiivi ainsuse teise pöörde lõpu kadu ja teiselt poolt lõunaestiline kindla kõneviisi ainsuse esimese pöörde lõpu kadu põhjustanud imperatiivi kokkulangemise kindla kõneviisi ainsuse esimese pöördega: **annak* > **anna[?]* > *anna* < **annan*, mis võib olla kaasa aidanud ka teistele verbi-

süsteemi muutustele, mis on toimunud Mulgis ja Tartus, kuid pole levinud imperatiivi tunnuse säilitanud võru keeles (vt ka ptk 5.1.1.1).

Kuna võru imperatiivi kõrisulghääliku piirkondlik esinemus ja muutumistendentsid on üldiselt samasugused kui teistel kõrisulghääliku-lõpulistel vormidel (vt ptk 4.1.1.2), siis võib ta sageli assimileeruda järgneva sõna alguskonsonandiga või hoopis häälendamata jääda, seda eriti võru läänemurrakutes ja uuemas kõnekeeles, nt *tulõq sisse* > *tulõs-sisse* > *tulõ sisse*. Imperatiivi ainsuse 2. pöörret võib siiski pidada üheks paremini säilinud kõrisulghäälikuga vormidest. Kõrisulghääliku parema säilimise põhjuseks võib siin olla nii tema vormieristustlik (foneemiline) olulisus kui ka soodsamad hääldestingimused – lühemad ja rõhulisemad sõnavormid võrreldes näiteks tingiva või möönva kõneviisi vormidega, kus on samuti võimalik kõrisulghääliku esinemine, kuid kus see hääldatakse harvemini välja. Imperatiivi ainsuse 2. pöörde vormid on ka ühed vähestest, kus võru kirjaviisi viimaste paranduste (vt lisa 3) kohaselt soovitatakse kõrisulghäälikut kirjas alati märkida.

5.1.6.2. Mitmuse teine pööre

Võru imperatiivi mitmuse teise pöörde levinuim lõpp on *-gEq/-kEq* (*-gE/-kE*), mis on ühtlasi ka võru kirjakeele normiks (Iva 2002a: 590). Kõrisulghäälik, mis pärineb vanast mitmuse tunnusest **-k*, võib tunnuse lõpust sageli puududa samadel tingimustel nagu teistes kõrisulghäälikuga vormides (vt ptk 4.1.1.2). Viimaste võru kirjaviisi paranduste (vt lisa 3) kohaselt kõrisulghäälikut selles vormis tavaliselt ei märgita. *gEq*-lõpp tuleneb ajalooliselt lõpust **-kEt*. Variant *-kEq* hõlmab sama lõpu klusiilijärgseid (*ʋõtkõq*) ja mõnes verbitüübis esinevaid geminaatteisendeid: *arvakõq* [*arʋak̥k̥eʔ*] (< **arvak̥k̥et* < **arvatk̥et*) (Viitso 2003: 215).

Lääne-Võru alal Hargla murrakus esineb kohati tunnus *-ga/-ka* (nt *avittõga*, *lõpõtõga*) ja topelttunnus *-gEga/-kEga* (nt *juugõga*, *tekkega*) (Keem, Käsi 2002: 50–51).

5.1.7. Möönev kõneviis

Möönva kõneviisi ehk jussiivi vormid pärinevad **ko*-tunnuselistest imperatiivi 3. pöörde vormidest. Jussiivivormid erinevad imperatiivist siiski oma tähenduse poolest – nad väljendavad kaudset, mitte otsest käsku. Võru jussiivi kõige laiemalt levinud tunnus on *-guq/-kuq* (*-ku/-gu*), nt *veeguq*, *ʋõtkuq*; mis on ka võru kirjakeele standardiks (Iva 2002a: 590). Kõrisulghäälik (mis on siia tõenäoliselt üldistunud sekundaarsest mitmuse tunnusest) võib tunnuse lõpust sageli puududa samadel tingimustel nagu teistes kõrisulghäälikuga vormides (vt ptk 4.1.1.2). Viimaste võru kirjaviisi paranduste (vt lisa 3) kohaselt kõrisulghäälikut selles vormis tavaliselt ei märgita.

Kõige tavalisemad on jussiivi kolmanda pöörde vormid, nt *avitaguq jummal'*, *`minku ku taht*; kuid isikuliste asesõnade abiga saab jussiivi põhimõtteliselt kasutada kõigis pööretes, nt *ma `kraamku siin egäpäivi taad tarrõ*; *nimäq makasõq, a tiiq tekuaq tüüid*.

Üsna levinud on ka jussiivi tunnus *-gEq/-kEq* (*-gE/-kE*), mis kattub vormiliselt imperatiivi mitmuse 2. pöörde lõpuga, kuid kannab siiski sama tähendust nagu tunnus *-guq/-kuq*, nt *`võtkõ ja söögeq, ku taht* 'võtku ja söögu, kui tahab'; *mi `vahtkõ tah niisama* 'me vahtigu siin niisama'.

Variandid *-kuq* [*-kku?*] ja *-kEq* [*-kkE?*] hõlmavad jussiivi tunnuste klusiilijärgseid (*võtkuq, niitkeq*) ja teatud verbitüüpides esinevad gemineerunud teisen-deid: *arvakuq, sõimakõq* [*ar`va`kku?*, *sõimakke?*].

Jussiivi minevikuna võiks põhimõtteliselt käsitada liitvorme, mis on moodustatud abiverbi *olõma* jussiivivormist *`olkuq ~ olguq* (~ *`olkõq ~ olgõq*) ja sellele liidetud aktiivi mineviku kesksõnast, nt *`olkuq visanuq*. Nii ongi saadud "Võru-eesti sõnaraamatu" jussiivi mineviku paradigma. Sellised vormid võivad põhimõtteliselt esineda kõigis pööretes, nt *`olkõq tä päälegi `aknõ `katški visanuq, mullõ tuu ei putuq* 'olgu ta pealegi akna katki visanud, mind see ei puuduta'; kuid need vormid on võru keeles haruldased ja pigem teoreetiliselt võimalikud kui realselt kasutatavad.

5.1.8. Võimalikkuse kõneviis

Vanimas võru keeles esinev *nE*-tunnuseline võimalikkuse kõneviis ehk potentsiaal on sellisena igivana ja esineb ka kaugemates sugulaskeeltes. Läänemeresoome keelte hulgas on potentsiaali kasutus taandumas. See esineb küll veel soome, karjala, võru ja vepsa keeles, kuid isegi paljud soome üldkeele rääkijad ei kasuta seda aktiivselt. (Häkkinen 2002: 103.)

Võru keeles esineb potentsiaali regilaulutekstides ja murdekogujad on seda üles kirjutanud kõige vanemate, 19. sajandi keskpaiku sündinud keelejuhtide kõnест. Enamasti on tegemist ainsuse 3. pöördega (*-nEs*), harvem mitmuse 3. pöördega (*-nEse(q)*). Ajavormidest on kasutatud peamiselt olevikku, harva ka minevikku. Näiteid: *ei tiiaq, kas tuu olnõs määne võõras vai; tiid, kost nä taad saanõsõ nii pallu; ei tiiaq, miä olnõs olluq, lehm jäi nii `haigõs* (Keem, Käsi 2002: 51). Tänapäeva võru kirja- ja üldkeeles potentsiaali ei kasutata.

5.1.9. Passiiv ja impersonaal

Erinevalt eesti, soome ja teistest läänemeresoome keeltest ei esine võru keeles mitte ainult impersonaalne passiiv ehk umbisikuline tegumood, vaid on võimalik ka kõikides pööretes muutuv ehk isikuline passiiv. Viimane on siiski

ka võru keeles arhailine nähtus, mille asemel tänapäeval kasutatakse nii võru kirjakeeles kui murrakutes peamiselt impersonaali, kuid mõnevõrra ka eripärast, omaaegsest personaalsest passiivist reliktna säilinud arvus muutuvat passiivi. (Keem 1997: 53; Keem, Käsi 2002: 52–53.)

Võru passiivi tunnuseks on üldläänemeresoomeline *-tA(/-dA)* (Häkkinen 2002: 99), millele võivad omakorda liituda pöördelõpud või kõneviisi tunnused, nt (*ma*) *visada* ‘mind visatakse’, (*sa*) *visatat* ‘sind visatakse’, (*tä*) *võetas* ‘ta/teda võetakse’, knd *mi kannõtasiq* ‘meid kantaks’, kvf *ti tapõtav* ‘teid tape-tavat’, jus *nä käkitäguq* ‘nad/neid peidetagu’. Passiivivormi saab moodustada ka *mA*-tegevusnimest, nt *visatama*, *võetama*, *näüdätämä* (Iva 2002a: 580). Mõnes laadivahelduslikus verbitüübis avaldub passiivi tunnus nõrgaastmelisena kujul *-vvA* või *-iA* (häälduses *-jjA ~ -ijA*), nt (*tä*) *süvväs* ‘ta/teda süüakse’, (*ma*) *saia*, *viia* [*saïja ~ saïja*, *viïjä ~ viïjä*] ‘mind saadakse, viiakse’.

Kindla kõneviisi lihtminevikus moodustatakse passiiv *i*-minevikuga, saades tunnuseks *-di/-ti*, nt *ma visadi* ‘mind visati’, *tä sõimati* ‘teda sõimati’, *mi aetõdi* ‘meid aeti’, *tä viidi* ‘ta/teda viidi’.

Sageli on passiivi käsitlemisel tunnuseks loetud ainult konsonantaines *t/d*, *jj*, *vv* (Nigol 1994: 40; Keem, Käsi 2002: 52). Päris ilma vokaalita saab aga esineda ainult tunnus *t/d* passiivi mineviku kesksõna ainsuses: *aet*, *visat*, *süüid* (mitmuses on tunnuseks *-tUq/-dUq*: *aeduq*, *visaduq*, *süüidüq*) (vt ptk 5.1.11.4.2.2.). Kõigis teistes passiivivormides järgneb tunnuse konsonant-ainesele vokaal *A*.

Nii passiivi kindla kõneviisi olevikus kui lihtminevikus sõltub mitmuse esimese ja teise pöörde lõppude kasutus (samuti nagu aktiiviski, vt ptk 5.1.1) verbile eelnevate isikuliste asesõnade kasutusest – kui pruugitakse isikulisi asesõnu, võib pöördelõpud ära jätta, nt *nõstõtимиq ~ mi nõstõtимиq ~ mi nõstõdi* ‘meid tõsteti’. Nagu näha, sõltub pöördelõpu esinemisest või selle puudumisest ka passiivi tunnuse aste: ilma pöördelõputa vormid võivad olla nõrgaastmelise (gemineerumata) passiivi tunnusega. Sama nähtus ilmneb ka aktiivi *tA*-sufiksi-liste verbide juures, nt *kirotимиq ~ mi kiroti* (vt ptk 5.1.1.1).

tA(/dA)-sufiksistel verbidel on passiivi tunnuse ees toimunud muutus *tA > tE*, nt *hábendedäs*, *kaotõdasõq*. Põhja-Võrumaa (peamiselt Räpina) keelekasutuses ei pruugi seda muutust alati esineda (*kirotõdas ~ kirotadas*). Lääne-Harglas on kasutatud passiivi/impersonaali topelttunnust, nt *peritedes*, *tagutõdõs* ‘päritakse, taotakse’ (Keem, Käsi 2002: 52; Nigol 1994: 39).

Passiivi kindla kõneviisi oleviku ja lihtmineviku kõiki pööordeid võis võru keeles kuulda veel 1940. aastatel (Keem, Käsi 2002: 52). Hiljem on elavasse keelekasutusse jäänud vaid ainsuse ja mitmuse kolmanda pöörde vormid (*tä visatas*, *nä visatasõq*; ipf *tä visati*, *nä visadiq*), mis omakorda on enamasti, arvatavasti eesti kirjakeele toel, üldistunud ainsuse kolmanda pöörde *tAs/dAs*-lõpulisteks vormideks (*tä/nä visatas*, ipf *tä/nä visati*).

Võru-eesti sõnaraamatus on esitatud passiivi paradigma kõikides pööretes, aegades ja kõneviisides, v.a imperatiiv, kus passiivi ei esine (Iva 2002a: 582–

591). Keelesüsteemi tervikliku kirjelduse huvides on samuti tehtud ka käesolevas töös (vt ptk 5.1, tabel 10 ja ptk 5.2, tabelid 15 ja 16), kuid oluline on märkida, et see vanimail keeletalletustel põhinev terviklik süsteem tänapäeva võru keeles enam kasutamist ei leia. Võru kirjakeele praktikas on kasutatud kindla kõneviisi oleviku ja lihtmineviku passiivist ainult 3. pöörde vorme, nii nagu eelmises lõigus kirjeldatud.

Kui tänapäevani elus püsinud ainsuse- ja mitmusevorme eristavat kasutust (kindlas kõneviisis kokku neli erinevat muutevormi, verbi *viskama* näitel: *kivi visatas* : *kiviq visatasõq* : *kivi visati* : *kiviq visadiq*) võiks pidada eripäraseks arvus muutuvaks passiiviks, siis ainsuse kolmandale pöördele üldistunud vorme (*visatas* : *visati*) oleks ilmselt mõistlik käsitleda juba impersonaali väljendatavate, samuti nagu eesti keele vastavaid vorme (*visatakse* : *visati*).

Vormiliselt eraldab passiivi impersonaalist veel isikuliste asesõnade kasutus. Passiivi korral on isikulised asesõnad kõigis pööretes nominatiivis (*ma viiä, sa viiät, tä viiäs, mi viiä, ti viiät, nä viiäseq*), impersonaali puhul aga saavad isikulised asesõnad olla nominatiivis ainult kolmandas pöördes (*tä/nä viiäs*), kõigis teistes pööretes on nad partitiivis (*minno/sinno/meid/teid viiäs*) ja võivad olla partitiivis ka kolmandas pöördes (*tedä/näid viiäs*). Passiivis omakorda isikulised asesõnad partitiivis olla ei saa. Nii pole näiteks võimalik vorm **näid viiäseq*, vaid ainult passiivivorm *nä viiäseq* või impersonaalivormid *nä viiäs, näid viiäs*.

Kindla kõneviisi liitaegades (täis- ja enneminevikus) moodustatakse passiiv abiverbi *olõma* oleviku- ja lihtminevikupööretest, millele liidetakse passiivi mineviku partitsiip. Võru keele omapäraks on ka siin see, et vormiliselt eristuvad partitsiibi ainsuse- ja mitmusevormid (-*t* ja -*tuq/-dUq*): sg *ma olõ/olli, sa olõt/ollit, tä om/oll' visat*; pl *mi olõ/olli, ti olõt/ollit, nä ommaq/olliq visaduq*. Samasugune passiivi mineviku partitsiibi ainsuse- ja mitmusevormide eristus ilmneb ka passiivi tingiva, kaudse ja möönva kõneviisi minevikus: sg *ma, sa, tä olõsiq/ollõv/olkuq visat*; pl *mi, ti, nä olõsiq/ollõv/olkuq visaduq*. Tingiva kõneviisi minevikus on lisaks võimalik moodustada passiivivorm aktiivi mineviku kesksõnast, liites passiivi tunnuse verbitüve ja *nUq*-tunnuse vahele: *visatanuq, käkitäniq*. See passiivivorm on kõigis pööretes sama, ainsus ja mitmus vormiliselt ei eristu.

Ainsus ja mitmus ei eristu vormiliselt ka tingiva, kaudse ja möönva kõneviisi olevikus, kus on kõigis pööretes vaid üks passiivivorm, mis moodustatakse verbi nõrga astme tüvele liidetud passiivi tunnusest *tA* ja kõneviisi tunnusest: *ma/sa/tä/mi/ti/nä visatasiq/visatanuq, visatav/visatavat, visataguq*. Tingiva, kaudse ja möönva kõneviisi oleviku passiivivormidele eelnevad isikulised asesõnad on tänapäeval enamasti partitiivis (nt *minno/sinno/tedä/meid/teid/näid visatasiq*), ainult kolmanda pöörde vormid võivad olla sageli ka nominatiivis (nt *tä/nä visatasiq*). Ilma ainsuse ja mitmuse eristusest ja valdavalt partitiivsete isikuliste asesõnadega kasutus viitab sellele, et tingiva, kaudse ja möönva kõneviisi olevikus on tänapäeval tegemist pigem impersonaali- kui passiivivormidega. Samade kõneviiside minevikuvormides ilmneb ainsuse ja mitmuse

eristus ja asesõnade nominatiivsus (nt *tä olõsiq visat*, *nä olõsiq visaduq*) viitab aga pigem passiivile.

5.1.10. Eitav kõne

Läänemeresoome keeltes paikneb eitusverb üldiselt põhisõna ees ning enamikus läänemeresoome keeltes on alles ainult eitusverbi olevikuparadigma (Laanest 1975: 158.), eesti keeles on aga eitusverbist saanud muutumatu eitussõna (eituse tüpologia kohta vt Miestamo 2005, 2007). Võru keele eitava kõne silmapaistvaim erijoon on kahe erineva eitussõna – *ei* ja *es* – kasutamine, mis võivad paikneda kas verbi ees (eeseitus) või järel (tagaeitus) (Lindström 1997: 143). Samad eitussõnad esinevad kogu lõunaeesti keelealal, kuid tagaeitus on tuntud ainult Võru- ja Setumaal. Väljaspool lõunaeesti keelt esinevad kaks erinevat eitussõna/eitusverbi ka liivi keeles ja põhjaeesti saarte murdes. Põhjaeesti idamurde Kodavere murrakus on aga eitusverb pöördunud nii olevikus kui minevikus kõigis isikuis (Viitso 2003: 224–225). Põhjaeestis tuntud rõhutat eituspartikkel *mitte* ei ole vanemas lõunaeesti keeles tuntud, selle asemel saab kasutada lausungi alguses või lõpus partiklit *joht*.

Nii võru aktiivi kui passiivi kindla kõneviisi olevikus ja täisminevikus, kaudses ning osaliselt ka tingivas kõneviisis kasutatakse eitussõna *ei(q)*, nt ind *ei annaq* ~ *anna eiq*, *ei olõq* `andnuq ~ *olõ eiq* `andnuq; kvt *ei* `andõv ~ *ei* `andvat; knd *ei annasiq* ~ *annasi eiq*; pas ind *ei annõdaq* ~ *annõda eiq*. Kindla kõneviisi liht- ja enneminevikus ning osaliselt tingivas kõneviisis kasutatakse eitussõna *es*, kusjuures kindlas kõneviisis pole verb mitte mineviku kesksõna kujuline (nagu eesti ja soome keeles), vaid oleviku vormis, nt ind *es annaq* ~ *anna es* ‘ei andnud’, *es kaeq* ~ *kae es* ‘ei vaadanud’, *es olõq* `andnuq ~ *olõ es* `andnuq ‘ei olnud andnud’; knd *es* `andnuq ~ `andnu *es* ‘ei annaks’; pas ind *es annõdaq* ~ *annõda es* ‘ei antud’. (Vt ptk 5.2, tabel 16 ja Iva 2002a: 582–589.)

Käskiva ja möönva kõneviisi eitust on mõnikord käsitletud ka eraldi keeldkõnena (nt Keem, Käsi 2002: 51), kuid käesolevas töös on seda vaadeldud eitava kõne osana. Käskiva kõneviisi ainsuse ja mitmuse 2. pöördes võib eitussõnaks olla kas verbile eelnev *ärq* või verbi järgne *ei*, nt *ärq* `andkuq ~ `andku *eiq* ‘ära anna’. Käskiva kõneviisi mitmuse 1. pöördes on eitussõnale *ärq* liitunud mitmuse 2. pöörde lõpp *-miq*, moodustades verbile eelneva eitussõna *ärmiq*, nt *ärmiq annamiq*. Möönvas kõneviisis esineb verbile eelnev eitussõna `ärkuq (*ärq* + jussiivi tunnus *-kuq*), nt `ärkuq `andkuq. Erinevalt eesti ja soome keelest, kus verb on imperatiivi 2. pöörde eitavas ja jaatavas kõnes samakujuline, liitub võru imperatiivi 2. pöörde eitavas kõnes verbile (vormiliselt jussiivi tunnusega kattuv) *-kuq*, vrd eesti *anna*, *ära anna* ja võru *annaq*, *ärq* `andkuq ~ `andku *eiq*. (Vt ptk 5.2, tabel 16 ja Iva 2002a: 590–591.)

Kõigil võru eitussõnadel võib olla mitmeid piirkondlikke või lausefoneetilisi häädusteisendeid. Eri variandid ilmnevad põhiliselt eitussõnade *ei(q)* ja *es*

järelasendi korral. Enamasti hääldatakse siis eitussõna verbiga kokku, nii et eitussõna vokaal asendatakse verbi lõpuvokaaliga või jäetakse hoopis ära, nt *anna ei ~ anna-ai ~ anna-i* (Keem, Käsi 2002: 53). Vormiliselt võiks selliselt verbile liitunud eitussõnu käsitleda pigem ajas muutuva eituspargiklana *-Vi/-Vs*, millel on variante sama palju kui võru keele järgsilpides erinevaid võimalikke vokaale: *-Ai/-As, -Ei/-Es, -Ui/-Us, -Oi/-Os, -ii/-is*, nt ind *võta-ai, näe-ei, putu-ui, küsü-üi, häö-öi, tii-ii, käänä-äs, olõ-õs, kao-os*; knđ *käänäsi-ii, näesi-is, nännü-üs, kaonu-us*; imp *võtku-ui, küsügu-ui*. Kõik need eituspargikli variandid võivad esineda ka ühtsel vokaalikaolisel kujul: *-i/-s*, nt *tii-i, käänäsi-i, võtku-i, võta-s, nännü-s*. Lisaks võib nii eitussõna kui eitussufiksi lõpus (eriti rõhulises lausepositsioonis) sageli esineda kõrisulghäälik, nt *eiq võtaq ~ võta-aiq*. Eitussõna eesasendi korral võib sõnapiiril esineda ka lausefoneetiline geminatsioon: *eiq putuq > eip-putuq*. (Kõrisulghääliku esinemistendentside kohta vt ptk 4.1.1.2.)

Eesasendis eitussõnad *ei* ja *es* on levinud üle terve Võrumaa ja kogu lõunaeesti keelealal. Hargla murrakus esineb eesasendis eitussõna variant *is*, nt *is võtaq*. Järelasendis eitussõnad ja eitussufiksids on levinud eelkõige Ida- ja Kesk-Võrumaal ning eriti Setumaal, mujal Võrumaal kohtab neid harvem ja ülejäänud Lõuna-Eestis võib neid veel leida peamiselt ainult regivärsiliste rahvalaulude keeles (Pajusalu 1996: 187). Eesasendis saavad olla kõik eitussõnad ja esineda kõigis kõneviisides ning aegades (*ärq* imperatiivis, *ärkuq* jussiiivis, *ei/es* teistes kõneviisides). Järelasendis saavad esineda ainult *ei(q)* ja *es*, kuid mitte *ärq*. Kaudses kõneviisis esineb ainult oleviku eitussõna *ei* ja seegi peaaegu ainult eesetuses. Tagaeitus on kaudses kõneviisis väga harv nähtus (nt tavaline on *ei`andõv*, kuigi põhimõtteliselt oleks võimalik ka *`andõv eiq*).

Üsna suur on ka imperatiivi eitussõna *ärq* piirkondlik varieerumine. Lisaks kõige tavalisemale variandile *ärq* võib kogu võru keelealal esineda pikem ja vanem teisend *äräq*. Kõrisulghäälik võib mõlemast variandist sageli puududa või esineda sõnapiiri geminatsioonina, nt *ärq tekuaq > ärt-tekuaq > är tekuaq* 'ära tee'. Setu pruugis, kuid osaliselt ka Ida-Võrus ja Hargla murrakus esineb eitussõna *ärq* tagavokaalsena: *arq ~ araq*, Harglas *alaq* (vrd soome *älä*, liivi *ala*). Tagaeituse korral kasutatakse eitussõna *ärq* asemel alati eitussõna *ei(q)* või sellest lähtuvaid eituspargikleid, nt *teku eiq ~ teku-üiq, kirotagu-iq*. Mõnvas kõneviisis võib tavalisema *kuq/guq*-tunnuse asemel tihti esineda imperatiivi mitmuse 2. pöörde kujuline variant *-kEq/-gEq*, nt *tä`ärkuq tekkuq ~ tä`ärkeq tekkeq* 'ta ärgu tehku'.

Võru keeleala lõunapiiril esineb klusiilitut imperatiivi eitust, mida kõige rohkem ja kõige omapärasemal kujul võib kuulda Hargla murrakus, nt *alaq`aiuaq* 'ära aja', *alaq sa kottuaq* 'ära koo', *alaq kallutuaq* 'ära kalluta', *alaq`näütüq* 'ära näita', *alaq`viitüq* 'ära viida' (Keem, Käsi 2002: 21, 51). Vähemal määral võib klusiilitut imperatiivi eitust leida ka mujal, peamiselt Lõuna-Vastseliinas ja Setus, kuid ainult ühesilbilise *t-*, *ts-* või *s-*lõpulise tüvega

verbides, nt *võttu-ui* 'ära võta', *saatu-i* 'ära saada', *jättü-i* 'ära jäta', *maitsu-i* 'ära maitse', *pessü-i* 'ära peksa'.

Kindla kõneviisi olevikus on võru eitava kõne tunnuseks lisaks eitussõnale ka kõrisulghäälik, mis liitub verbi kindla kõneviisi ainsuse 1. pöördele: *ei annaq*, *ei viskaq*, *ei kirodaq*. Eitava kõne põhisõna on mõnikord käsitletud ka eituspartitsiibina (Pajusalu 1996: 175, Viitso 1976). Sel juhul võiks siinset kõrisulghäälikut pidada eituspartitsiibi tunnuseks. Eituse põhisõna kõrisulghäälikulõpulisel vormid kattuvad täpselt käskiva kõneviisi teise pöörde vormidega (*annaq*, *viskaq*, *kirodaq*) ning kõrisulghäälik pärineb siin ilmselt samuti vanast **k*-ainesest nagu imperatiivi tunnuski. Indikatiivi eituse puhul pole aga **k*-d peetud mitte imperatiivist pärinevaks, vaid eriliseks vanaks oleviku tüve tunnuseks (Häkkinen 2002: 113). Kõrisulghäälik esineb põhisõna lõpus tavaliselt eitussõna eesasendi korral. Järelasendis eitussõna või eituspartikli puhul oleviku põhisõnale tavaliselt kõrisulghäälikut ei liideta, kuid seda sagedamini liitub seal kõrisulghäälik eitussõnale või -partiklile: *anna eiq* ~ *anna-aiq*, *anna es* ~ *anna-as*. Haruldasem, kuid (eelkõige Ida-Võrus) siiski võimalik on ka kõrisulghääliku liitumine põhisõnale enne järgnevat eitussõna: *annaq eiq*, *annaq es*.

Erinevalt eesti, soome ja enamikust teistest läänemeresoome keeltest ei moodustata võru ja ülejäänud lõunaeesti eitavas kõnes kindla kõneviisi liht- ja enneminevikku mitte aktiivi mineviku partitsiibi (*nUq*-kesksõna) abil, vaid kasutatakse eraldi mineviku eitussõna *es*, jättes verbi oleviku vormi, vrd soome *ei antanut*, eesti *ei andnud*, võru *es annaq* ~ *anna-as*. Taoline moodustus on tuntud ka põhjaeesti idamurde Kodavere murraku vanimaist üleskirjutustest, liivi keelest ja kaugematest sugukeeltest, kus aga, erinevalt lõunaeestist, muutub eitussõna lisaks ajale ka pööretes (Viitso 2003: 224–225, Häkkinen 2002: 113).

Siiski on ka võru keeles olemas ja aktiivselt kasutatavad *nUq*-kesksõnaga eitusvormid, kuid need ei tähista mitte kindla, vaid tingiva kõneviisi eitust, ja seda nii minevikus kui olevikus, vrd ind *es annaq*, *es võtaq*, *küsi-üs* 'ei andnud, ei võtnud, ei küsinud' ja knd *es olõsiq* 'andnuq', *es võtnuq*, *küsünü-üs* 'ei oleks andnud, ei võtaks, ei küsiks'. Tingivas kõneviisis kasutataksegi uuema *nUq*-tunnuse puhul alati eitussõna minevikuvormi *es*, mis on ka loomulik, sest tegemist on mineviku kesksõna kujuliste vormidega. Vanema tingiva kõneviisi tunnuse *-siq* puhul valitseb võru keeles segakasutus – võimalikud on nii mineviku kui oleviku eitussõnaga vormid: *ei annasiq* ~ *annasi-iq* ~ *es annasiq* ~ *annasi-is*. Ilmselt on selle tunnuse puhul vanemad oleviku eitussõnaga vormid, kuid koos hilisema mineviku kesksõna kujulise konditsionaali jõudsa levikuga on sellest lähtuv mineviku eitussõna kasutus levinud ka algupärastesse konditsionaalivormidesse. (Vt Iva 2002a: 586–587.)

Peaaegu kogu võru keelealal võib vanemas keelekasutuses täheldada omapärast kahekordse eituse tarindit, kus eitussõna korratakse eituse tugevdamiseks (tähdenduses 'mitte' või 'mitte sugugi'), nt *ei jovvaq ärq* 'kiitä eiq', *olõ-õs hätä midägi es* (Keem, Käsi 2002: 53; Lindström 1997: 150–154).

Mitmuse 3. pöördes võib murrakuti, peamiselt Põhja-Võru, kuid ka äärmise Lääne-Võru pruugis esineda tartu- ja mulgipäraseid $vA(q)$ -lõpulisid eitusvorme, nt *ei tahavaq, es mõistavaq, ei olõva joonuvaq*. (Keem, Käsi 2002: 53; levikukaart Toomse 1998: 108.)

Suurem osa peatükis kirjeldatust mahub võru kirjakeele raamesse, kus pole eitava kõne variandirohkust palju piiratud (vt Iva 2002a: 43, 582–591). Kirjakeele pruugist väljapoole jäävad siiski mõned haruldasemad või kitsamal alal esinevad nähtused: Setu, Ida-Võru ja Hargla vormid *arq ~ a'raq, alaq*; klusiilita eitusvormid, nt *alaaq kottuuq, alaaq kallutuq*; tartu- ja mulgipärane $vA(q)$ -lõpuline eitus (*ei tahavaq, ei olõva joonuvaq*) ja jussiivi *-kEq/-gEq* (*tä `ärkeq tekkeq*).

Võru kirjakeele praktikas ei märgita eitavas kõnes mitte alati kõrisulghäälikut. Peaaegu alati puudub see nii kirjas kui häälduses järelasendis eitussõna eest, kirjas enamasti ka järelt (*anna ei*). Tavaliselt eelistatakse järelasendis eitussõnale sidekriipsuga kokkukirjutatavat eituspartiklit (*anna-ai, anna-as*) ja sedagi enamasti lühikujul (*anna-i, anna-s*). Võru kirjaviisi viimaste paranduste (vt lisa 3) kohaselt märgitakse kõrisulghäälikut alati kindla kõneviisi eeseituse põhisõna järel, mis vormiliselt ühtib imperatiivi 2. pöördega (*ei annaaq, ei võtaq, ei kirodaq*), kuid ei märgita tavaliselt tagaeituse korral (*anna ei ~ anna-ai ~ anna-i, kiroda ei ~ kiroda-ai ~ kiroda-i*).

5.1.11. Infinitiivsed verbivormid

5.1.11.1. Infinitiiv

Võru keeles ei saa infinitiivi (ehk dAq -tegevusnime) tunnuses sugugi mitte alati esineda algsest $*tAk$ -lõpulisest infinitiivi tunnusest pärinevat dA -osist, kuid kõigis võru infinitiivi tunnusevariantides võib sisalduda samast algtunnusest tulenev kõrisulghäälik (Keem 1997: 5; Keem, Käsi 2002: 46; Iva 2002a: 580). Võru infinitiivi peamiseks tunnuseks võiks seega lugeda kõrisulghäälikut, kuid samas tuleb märkida, et reaalses kõnes jääb see tihti hääldamata või assimileerub järgneva sõna alguskonsonandiga, seda eriti kiirema kõnetempo, läänepoolsete murrakute või uuema, eestimõjulise keelekasutuse korral. (Kõrisulghääliku hääldustendentside kohta vt ptk 4.1.1.2.)

Võru kirjakeeles on peetud infinitiivi tunnuse kõrisulghäälikut oluliseks sõnavormide eristajaks ja soovitatud seda kirjas alati märkida. Selline soovitus kehtib ka võru kirjaviisi viimastes parandustes (vt lisa 3), kus on kõrisulghääliku märkimist üldiselt tugevalt piiratud.

Kuigi kõrisulghäälik võib esineda iga infinitiivivormi lõpus ja võru kirja-keeles soovitatakse see sinna alati kirjutada, pole $-q$ siiski kaugeltki mitte ainuke võru infinitiivi tunnus. Sõltuvalt verbi tüübist võib välja tuua vähemalt kuus

erinevat infinitiivi tunnust (vt ptk 5.2, tabel 13; Iva T. 2002b: 90; Iva 2002a: 596–597; Toomsalu 1995: 29, 40–41):

-q, tüübid 48, 49, 54, 58, 59, 73–76, 83–88: *elläq* (*elämä*), *kassuq* (*kasuma*), *lõppõq* (*lõpma*), *istuq* (*istma*), *hirahtaq* (*hirahtama*), *kaotaq* (*kaotama*), *kergütäq* (*kergütämä*), *vaiog* (*vaoma*), *vässüq* (*väsümä*), *vallaq* (*valama*), *pükäq* (*pügämä*), *nõstaq* (*nõstma*), *laskõq* (*laskma*), *hirnuq* (*hirnma*), *ristiq* (*ristmä*), *kossiq* (*kosima*), *sipaq* (*sibahama*);

-dAq, tüübid 55–57, 61–63, 65–72: *kõnõldaq* (*kõnõlõma*), *hiibõldaq* (*hiibõlõma*), *tapõldaq* (*taplõma*), *manidaq* (*manitsõma*), *arõdaq* (*arõnõma*), *sõimadaq* (*sõimama*), *sibadaq* (*sibahama*), *haridaq* (*harinõma*), *nälgüädäq* (*nälgümä*), *sündüädäq* (*sündümä*), *unõhtudaq* (*unõhtuma*), *vaodaq* (*vaoma*);

-tAq, tüübid 50, 51, 58, 59, 64, 80, 81: *helistäq* (*helisemä*), *nõstaq* (*nõsõma*), *hirahtaq* (*hirahtama*), *kaotaq* (*kaotama*), *kergütäq* (*kergütämä*), *puhas-taq* (*puhksama*), *rapahutaq* (*rapahutma*), *tetäq* (*tegemä*);

-vvAq, tüüp 77: *süvväq* (*süümä*);

-iAq, (hääldukes -jjAq ~ -ijAq), tüübid 53 ja 78: *jäiäq* (*jäämä*), *saiaq* (*saama*);

-Aq, tüübid 52, 60, 79, 82: *ehitelläq* (*ehitelemä*), *manitsaq* (*manitsõma*), *tullaq* (*tulõma*), *püüädäq* (*püüdmä*).

Viimase tunnuse puhul võiks tunnuse piiri keeleajaloole tuginedes (Häkkinen 2002: 116) tõmmata geminaadi keskele ja saada juurde veel kolm infinitiivi tunnust: *-lAq*, *-nAq*, *-rAq*, nt *tullaq*, *minnäq*, *purraq* (< *tuldak, *menädäk, *purδak).

Nagu tüüpsõnadest näha, on kõige levinumad võru infinitiivi tunnused *-q* ja *-dAq*. Muid tunnuseid esineb tunduvalt väiksemas arvus verbitüüpides. Tunnusega *-q* verbitüüpide hulka kuuluvate kahesilbiliste esmaväteliste verbide tüvi on infinitiivis gemineerunud (*vallaq*, *pükäq*, *vässüq* jne, vrd eesti *valada*, *pügada*, *väsida*). Nagu eelmainitud kahesilbilistes esmavätelistes verbides, nii ka (C)tA-sufiksiga verbides ja mitmes teises verbitüübis puudub tunnus *-dAq* ning selle asemel on tunnuseks ainult kõrisulghäälik (*kossiq*, *ristiq*, *istuq*, *kaotaq*, *hirahtaq*, vrd eesti *kosida*, *ristida*, *istuda*, *kaotada*, *hirahtada*).

Kontraheerunud verbides on infinitiivi tunnuses geminaadi asemel enamasti üksikkluusiil (*sõimadaq*, *visadaq*, vrd eesti *sõimata*, *visata*). Tunnus *-tAq* liitub *isE-* ja *sA-*sufiksiga verbides (tüübid 50, 64) konsonanttüvele: *helistäq* (*helisemä*), *väristäq* (*värisemä*), *puhas-taq* (*puhksama*), vrd eesti *heliseda*, *väriseda*. Need vormid langevad kokku *stA-*sufiksiliste verbide infinitiiviga: *helistäq* (*helistämä*), *väristäq* (*väristämä*), *puhas-taq* (*puhastama*).

Mitmes verbitüübis võib infinitiivil olla kaks erinevat vormi, mis kuuluvad mõlemad ka võru kirjakeele normi: *vaodaq*, *vaiog* (*vaoma*); *sibadaq*, *sipaq* (*siba(ha)ma*); *haridaq*, *harinõdaq* (*harinõma*); *manidaq*, *manitsaq* (*manitsõma*). *nE-* ja *tsE-*sufiksi puudumine infinitiivi tunnuse eel (*haridaq*, *herädäq*, *manidaq*, *validaq*) on arhailine nähtus (vrd soome *herätä*, *valita*), mida tänapäeva

keeles kohtab harva. Käesolevas töös on nende sõnade erinevad muutumisviisid paigutatud eri tüüpidesse: 60 ja 61, 66 ja 67, 72 ja 73 (vt ptk 5.6, tabel 21).

Kohati, peamiselt Põhja- ja Lääne-Võrumaa murrakutes, aga ka uuemas kõnekeeles võib leida Tartu- ja eestipäraseid infinitiivi vorme: *valada(q)*, *visata(q)*, *kosida(q)*, *kaotada(q)* jm (Keem, Käsi 2002: 45; Iva T 2002a: 90–93; levikukaardid Toomse 1998: 104 ja 130). Võru kirjakeeles pole selliseid vorme üldiselt kasutatud.

5.1.11.2. Gerundiiv

Gerundiiv ehk (infinitiivi inessiivne) *dEn*-vorm koosneb võru keeles infinitiivi vormist, millele kõrisulghääliku asemel liitub seesütleva (vt ptk 4.1.4.2) lõpp – ida pool kujul *-h*, nt *tiinih* ‘teenides’; läänes ja enamasti ka võru kirjakeeles *-n*, nt *oppin* ‘õppides’. Mõlemad teisendid tulenevad arhailise *hn*-lõpuga vormist. Sarnaselt teistele läänemeresoome keeltele on aga infinitiivi formatiivi tüüpiline *A*-tunnus gerundiivis muutunud *E*-ks, nt *võttaq* > *võttõn* ‘võttes’, *nätäq* > *näten* ‘nähes’. Võru keeles võib see muutus olla üldistunud ka verbi tüvevokaalile: *istun* ~ *istõn* ‘istudes’, *käkin* ~ *käkken* ‘peites’. Mulgis tuntud *A*-lisi gerundiivivorme, nt *ollan*, *nätän* ‘olles, nähes’ (Pajusalu 1996: 201) võru keeles ei leidu. Erinevatest infinitiivi tunnustest moodustuvad järgmised gerundiivi tunnused:

-q > *-n*, nt *ristin* ~ *risten*, *hirnun* ~ *hirnõn*, *istun* ~ *istõn*, *nõstõn*, *ellen*, *kergüten*;

-dAq > *-dEn*, *-tEn*, nt *vaotõn*, *sõimatõn*, *tapõldõn*, *sündüden*, *kõnõldõn*;

-tAq > *-tEn*, nt *teten*, *nõstõn*, *puhastõn*, *helisten*;

-vAq > *-vEn*, nt *süvven*, *juvvõn*;

-iAq > *iEn* (häälduses *-ijEn* ~ *-ijjEn*), nt *saiõn*, *jäien*;

-Aq > *-En* (*-lAq* > *-lEn*, *-nAq* > *-nEn*, *-rAq* > *-rEn*) nt: *ollõn*, *minnen*, *purrõn*.

5.1.11.3. Supiin

Supiin ehk *mA*-infinitiiv (*mA*-tegevusnimi) on infinitiivne verbivorm, millel on võru keeles neli käändelist vormi: *mA-*, *mAn-*, *mAst-* ja *mAlAq-*vorm. Erinevalt eesti kirjakeelest ei ole võru supiinil viiendat, translatiivivormi (*viskamaks ‘viskamaks’). Karula ja Lääne-Hargla murrakus, kus esineb mulgipärasest reduktsiooni *A* > *E*, võib kohata supiinivorme kujul *-mE*, *-mEn*, *-mEst* ja *-mE(l)dEq*, nt *andmõ*, *tulõmõn*, *näütämest*, *küdsämedeq* (Keem, Käsi 2002: 16).

Keeleajalooliselt on *mA*-vorm supiini illatiivivorm, mille lõpust on illatiivi käändelõpp (*-he* < **-hen*) kadunud, nt *olõma*, *nägemä*, *kirotama*. Hargla, harva ka Lääne-Rõuge vanimas keeles (regilaulude keeles ka laiemalt), võib olla mõnikord illatiivi käändelõpp säilinud, nt *kasumahe* ~ *kasumadõ*, *kaemahe* ~ *kaemadõ*, *andmahe* ~ *andmadõ* (Keem, Käsi 2002: 20; Nigol 1994: 102). Ida-Võru, Setu ja Hargla vanimas keeles, harvem ka mujal Võrumaal on supiini

tunnus kaasrõhulise silbi järel sageli gemineerunud (lühike *m*-geminaat), nt *tallitamma*, *ammutamma*, *hüübümmä*, *läütämmä* (Keem, Käsi 2002: 27, 44; Nigol 1994: 112; levikukaart Toomse 1998: 129). Võru kirjakeele normis supiini illatiivi arhailised käändelõpuga ja geminatsiooniga vormid kajastamist ei leia.

Supiini *mAn*- ehk inessiivivorm on kasutusel samade käändelõppudega, mis noomenites (vt ptk 4.1.4.2) – ida pool kujul *-mAh*, nt *oppamah*, *tiinmäh*; läänes ja enamasti ka võru kirjakeeles *-mAn*, nt *lugõman*, *tunnistaman*. Mõlemad teisendid tulenevad arhailise *hn*-lõpuga *mAhn*-vormist, mida aga Keema ja Käsi (2002: 44) andmeil pole murdeüleskirjutustest leitud.

Supiini elatiivivorm *-mAst* on ühesugusel kujul kasutusel kogu keelealal, nt *sõömäst*, *tandsmast*, *kõlistamast*.

Supiini abessiivivormi standardtunnuseks on võru keeles *-mAldAq* (*-mAldA*), mis on kõige tavalisem lõuna- ja idavõru keelepruugis. See tunnus liitub piiranguteta kõigile verbitüvedele, nt *joomaldaq*, *tegemäldäq*, *võtmaldaq*, *kirotamaldaq*. Põhja- ja Lääne-Võrumaa Tartu murdega piirnevatel aladel on tavalisemad lõpud *-mAdAq*, *-mAtAq* (*-mAdA*, *-mAtA*), nt *mõskmadaq*, *saamataq*, *palotamadaq*. Üldiselt kattub supiini abessiivi tunnusevariantide levik noomeni abessiivi vastavate variantide levikuga (vt ptk 4.1.7). Ilma *l*-aineseta tunnusevariantidest liitub *t*-geminaadiga *mAtAq*-tunnus eelkõige ühesilbilistele vokaaltüvedele, nt *sõömätäq*, *kaemataq*; gemineerumata variant *-mAdAq* aga kõigile ülejäänud tüvedele, nt *võtmadaq*, *tegemädäq*, *parandamadaq*. Uuemas eesti kirjakeele mõjulises suulises võru keeles võib kõrisulghäälrikuta *mAtA*-tunnus liituda kõigile verbitüvedele, nt *käümätä*, *tahtmata*, *lugõmata*, *kõnõlõmata* (Iva T. 2002a: 94).

5.1.11.4. Partitsiibid

Nagu eesti keeleski (Erelt jt 1995: 66), on võru keeles kaks põhilist partitsiipi – oleviku partitsiip ja mineviku partitsiip –, millel kummalgi on omakorda aktiivi (personaali) ja passiivi (impersonaali) vorm, mida sageli käsitletakse omaette partitsiipidena: *v*-, *tAv*-, *nUq*- ja *t/tUq*-partitsiip. Mõnikord on käsitletud partitsiipidena ka eitava kõne põhiverbivorme, nt akt (*ei*) *annaq* '(ei) anna', pas (*es*) *andaq* '(ei) antud' (Pajusalu 1996: 175, Viitso 1976). Käesolevas töös pole neid vorme eraldi eitupartitsiipidena välja toodud, vaid neid on käsitletud eitava kõne vormidena (ptk 5.1.10).

5.1.11.4.1. Oleviku partitsiibid

5.1.11.4.1.1. Aktiivi oleviku partitsiip

Aktiivi oleviku partitsiibi (*v*-kesksõna) tunnuseks on võru keeles üldjuhul *-v*, nt *lukõv*, *näkev*, *kirotav*. Erandiks on kahesilbilised kolmandavärtelised sõnad (ehk ühesilbilised verbitüved), sest nende aktiivi oleviku kesksõna formatiiviks on läänemeroome algse aktiivi oleviku kesksõna tunnusega (**-pA* > *-vA*, Häkkinen

2002: 118) samakujuline *vA*-tunnus, nt *`andva*, *`kävvä*, *`juuva* (Iva 2002a: 581, Iva T. 2002a: 95, Jüvä 1994: 16). Nagu eesti keeles, nii ka võru keeles käänduvad oleviku kesksõnad kõigis käänetes, nt *näkev : nägevä : nägevät* jne (*kipõn-tüüp*), *`andva : `andva : `andvat* jne (*oppaja-tüüp*) (vt Iva 2002a: 581, 592; Keem 1997: 46). Ühesilbiliste verbitüvede *vA*-lõpp on seletatav genitiivi vormi üldistumisega nominatiivi, mis toimub ka sarnaste noomenitüvede puhul, nt *`suhvli*, *`meistre*, *`rõõmsa*.

Aktiivi oleviku kesksõna *v*-lõpulisest nominatiivist pärineb ka võru kaudse kõneviisi *v*-tunnus (nt *näkev* 'nägevät'). Võru ja eesti keele ühine lõunaeeesti algupäraga kaudse kõneviisi *vAt*-tunnus pärineb aga sama kesksõna partitiivivormist. Aktiivi oleviku partitsiibi nominatiivi vormid on enamasti *v*-tunnuselise kaudse kõneviisi vormidega samakujulised (nt pts pr akt *lukõv* ja kvt *lukõv*). Erinevus ilmneb vaid eelpoolmainitud kahesilbiliste kolmandavärteliste sõnade osas, mis on oleviku partitsiibi vormidena *vA*-lõpuliselised, kuid kaudses kõneviisis konsonanttüve korral *v*- ja vokaaltüve korral *bEv*-lõpuliselised, nt pts pr akt *`andva*, *`juuva*; kvt *`andõv*, *`juubõv* (vt ptk 5.1.5).

Aktiivi oleviku partitsiibi vormid kuuluvad küll võru kirjakeelde, kuid nad ei ole võru ja laiemalt lõunaeeesti keeles eriti sagedased. Väga tihti kasutatakse nende asemel atribuudina hoopis tegijanime, nt *`süüjä tsiga*, *nägijä inemine*, *`haukja pini*; mulgi *keejä allik* (Pajusalu 2006: 175–176). Ka võru kirjakeeles on aktiivi oleviku partitsiibi vormide kasutus palju tagasihoidlikum kui eesti kirjakeeles.

5.1.11.4.1.2. Passiivi oleviku partitsiip

Passiivi oleviku partitsiibi (*tAv*-kesksõna) vormides liitub verbitüvele passiivi tunnus *-tA/-dA* ja oleviku partitsiibi tunnus *-v*, moodustades liitunnuse *-tAv/-dAv* (Keem 1997: 46, Pajusalu 1996: 216), nt *`süüdäv*, *tettäv*, *`oltav*. Seejuures on passiivi tunnuse ees nii võru kui soome keeles (kuid mitte eesti kirjakeeles) toimunud häälikumuutus $A > E$, nt *künnetäv*, *püvvetäv*, *`pöetäv*, *eletäv*, *kirotõdav*; välja arvatud *`sõimama-* ja *siba(ha)ma-tüüpi* verbides (63, 65, 88), nt *sõimatav*, *visatav*, *`maatav*. Passiivi oleviku partitsiip käändub kõigis käänetes, nt *visatav : visatava : visatavat* jne (vt Iva 2002a: 581).

Eesti kirjakeele tugeva mõju tõttu võib uuemas võru kõnekeeles ka väljaspool *`sõimama-* ja *sibama-*, *sibahama-tüüpi* esineda passiivi oleviku partitsiibi vorme, kus pole häälikumuutust $A > E$, nt *arvestatavate*, *kasutatavas* (Iva T. 2002a: 95), kuid sellised vormid ei kuulu võru kirjakeelde.

5.1.11.4.2. Mineviku partitsiibid

5.1.11.4.2.1. Aktiivi mineviku partitsiip

Aktiivi mineviku partitsiibi (*nUq*-kesksõna) tunnus on *-nUq* (*-nU*). Tunnus pärineb läänemeresoome algsest *nUt*-tunnusest, mis esineb ainsusevormides ka soome keeles. Tänapäeva võru keeles ei eristu aktiivi mineviku partitsiibi

ainsuse- ja mitmusevorm teineteisest, mõlema tunnus on *-nUq* (*-nU*): *saanuq*, *andnuq*, *küünüq* (Mets 2005: 70–71). Siiski on arvatud, et *nUq*-kesksõna ainsus ja mitmus võisid võru keeles varemalt eristuda nii, et *nUq*-tunnus (*andnuq*, *küünüq*) tähistas ainsust nagu tema aluseks olev *nUt*-tunnus tänapäeva soome keeleski (*antanut*, *käynyt*), mitmuses oli aga kasutusel kõrisulghäälikut *nU*-tunnus (Mets 2005: 70). Viimane tuleneks siis algvormist **-nUte* > **-nUde* > **-nUe* (Häkkinen 2002: 118), mis on nii soome kui võru keeles arenenud klusiilita tunnuseks: soome *-nee* (*antaneet*, *käyneet*) ja võru *-nU* (*andnu*, *küünü*). Lisaks tuleb märkida, et võru vältevahelduslikel verbidel on kõrisulghäälikut mitmusevormid kolmandavätelised, kõrisulghäälikutega ainsusevormid aga teisevätelised, vrd sg *küünüq*, *söönuq*; pl *küünü*, *süünü*.

Võimalikust ainsuse- ja mitmusevormide eristusest võib enim jälgi leida Setus, kus kõrisulghäälikut tunnused tähistavad enamasti ainsuse vormi, Ida-Võrus on mõlemad tunnused võrdselt esindatud nii mitmuses kui ainsuses, Lääne-Võrus on aga nii ainsuses kui mitmuses selges ülekaalus larüngaalklusiilita vormid (Mets 2005: 70–71, 75–76). Nii võibki öelda, et tänapäeva võru keeles *nUq*-kesksõnas ainsuse- ja mitmusevormid üldiselt ei eristu, mistõttu on võetud ka võru kirjakeele normiks ühtne *nUq*-tunnus (Iva 2002a: 581). Võru kirjaviisi viimaste paranduste (vt lisa 3) kohaselt ei kuulu aga *nUq*-partitsiip enam nende vormide hulka, kus peaks tingimata kõrisulghäälikut märkima, sest kõrisulghäälik ei erista selles tunnuses sõnavormide tähendust. Kõrisulghääliku esinemine *nUq*-kesksõna tunnuse lõpus sõltub eelkõige foneetilistest teguritest (silbiary, välde, lausepositsioon) ja piirkondlikust eripärast (Ida-Võrus on kõrisulghäälikut rohkem) (Mets 2004: 667–669, Iva 2003: 78–82). Seega on kõrisulghääliku esinemistendentsid *nUq*-kesksõnas üldjoontes samasugused nagu teisteski kõrisulghäälikutega sõnavormides (vt ptk 4.1.1.2).

Eelkõige Hargla murrakus (Nigol 1994: 119), harvem ka mujal Võrumaal (Mets 2005: 69–70, Saareste 1955: 34–35) võib *tulõma*-tüüpi verbides olla *nUq*-kesksõna tunnuse *n* assimileerunud vahetult eelneva sõnatüve *l*-iga: *-lU(q)*, nt *olluq*, *tulluq*. Sellised vormid on kõrvalvormidena esitatud ka võru kirjakeele normis (Iva 2002a: 596, tüüp 58, sinne tüüp 79).

Põhja-Võrumaa (põhiliselt Räpina ja Põlva) ja Põhja-Setumaa pruugis võib *nUq*- (*nU*-)tunnusele liituda sufiks *-vAq* (*-vA*) ja esineda *O*-lisi tunnusevariante: *-nUvA(q)*, *-nOvA(q)*, *-nO(q)*, (*-lO(q)*), nt *lännöväq*, *tulnoq* (Mets 2005: 69). Lääne-Võru (Karula, Hargla, osalt Urvaste, harva Rõuge) kahesilbilistes astmehelduslikes verbides, kus on toimunud sisekadu, võib tunnusele eelneda sidevokaal, nt *andanuq* ~ *andunuq* pro *andnuq* (Keem, Käsi 2002: 46). Kirjeldatud omapärased põhja- ja läänevõru vormid võru kirjakeelde ei kuulu.

Erinevalt eesti keelest ja sarnaselt soome keelega käandub vanemas võru keeles aktiivi mineviku partitsiip kõikides käänetes, nt *visanuq* : *visanu* : *visanut* : *visanuhe* jne (vt Iva 2002a: 581) ja ühildub atribuudina substantiiviga nii käändes kui arvus, nt *söönuüt last* : *süünüüst latsõst* : *süünüüle latsõlõ* (Keem 1997: 47), pl *süünüid latsi* : *süünüüst latsist* : *süünüüle latsilõ*. Käändes

ühildumist ei ole ainult kahes viimases käändes – abessiivis ja komitatiivis (*`süünü latsõdaq*, *`süünü latsõgaq*), küll aga toimub neiski käänetes ühildumine arvus (*`süünüide v `süünüisi latsildaq*, *`süünüide v `süünüisi latsigaq*) (Keem, Käsi 2002: 46).

Uemas võru keeles, arvatavasti eesti kirjakeele toel, on *nUq*-kesksõna vormid enamasti käändumatud ja nii käändes kui arvus ühildumatud (*sõönüq last : sõönüq latsõlõ : sõönüq latsilõ* jne). Võru kirjakeeles (eelkõige õppe- materjalides jm rangemalt normitud tekstides) on soositud vanemaid, käändu- vaid ja ühilduvaid vorme (nt *`sündünüist ašost*, *teginüid `orgõ*, vt Reimann 2004: 5, 11), kuid kirjakeele praktikas (ajakirjandus, ilukirjandus) kasutatakse tihti ka uuemaid käändumatuid ja ühildumatuid vorme, nt *`sündünüist ašost*.

Väga produktiivselt kasutatakse *nUq*-kesksõna aktiivi kindla, tingiva ja kaudse kõneviisi ning vähem produktiivselt möönva kõneviisi mineviku liitaja- vormide moodustamisel, nt *om `võtnuq*, *oll` sõönüq*, *olõsiq `käknüq*, *ollõv kaenuq*, *`olkuq saanuq* (vt ptk 5.1.3, 5.1.4.1, 5.1.5, 5.1.7), aga ka tingiva kõneviisi oleviku uuenduslikud paralleelvormid on *nUq*-kesksõna kujulised, nt *saanuq*, *`võtnuq* ‘saaks, võtaks’ (vt ptk 5.1.4).

5.1.11.4.2.2. Passiivi mineviku partitsiip

Võru passiivi mineviku partitsiibi (*tU*-kesksõna) suurimaks omapäraks võrreldes eesti keelega on eraldi ainsuse ja mitmuse tunnuse olemasolu. Passiivi mineviku partitsiibi ainsuse tunnus on *-t/-d*, nt *tett*, *opit*, *süüid*, *võet*, mis tuleneb läänemeresoome algsest tunnusest **-ttU/-tU* (vrd soome *opittu*, *tehty*). Võru passiivi partitsiibi mitmuse tunnus on *-tUq/-dUq* (*-tU/-dU*), nt *tettüq*, *opiduq*, *`süüdüq*, *`võeduq*, mis tuleneb samuti algsest tunnusest **-ttU/-tU*, millele on lii- tunud võru keeles kõrisulghäälikuks muutunud algne mitmuse tunnus **-t* (vrd soome *opitut*, *tehdyt*). Eesti keele nii ainsust kui mitmust hõlmav ühtne konso- nandilõpuline tunnus *-tud/-dud* võib olla üldistunud *nud*-partitsiibi analoogial (Pajusalu 1996: 219, Mets 2005: 71–74, Häkkinen 2002: 119).

Kõrisulghääliku esinemine võru passiivi mineviku partitsiibi mitmuse tun- nuse lõpus sõltub eelkõige foneetilisest teguritest (silbiarv, välde, lauseposit- sioon) ja piirkondlikust eripärast (Ida-Võrus rohkem) (Mets 1995: 74–75, Iva 2003: 78–82). Seega on kõrisulghääliku esinemistendentsid *tU*-kesksõna mit- muses üldjoontes samasugused nagu *nUq*-kesksõnas ja teisteski kõrisulghääli- kuga sõnavormides (vt ptk 4.1.1.2).

Nagu passiivi oleviku partitsiibis (vt ptk 5.1.11.4.1.2), nii ka passiivi mine- viku partitsiibis on võru ja soome keeles (kuid mitte eesti kirjakeeles) passiivi tunnuse ees toimunud häälikumuutus *A > E*, nt *künnet*, *püvvet*, *põet*, pl *eledüq*, *kirotõduq* (vrd soome *eletty*, eesti *elatud*); välja arvatud *`sõimama-* ja *sibama-*, *sibahama-*tüüpi verbides, nt *sõimat*, *visat*, *maat*.

Põhja-Võrumaa (põhiliselt Räpina ja Põlva) ja Põhja-Setumaa pruugis võib *tU/-dU*-tunnusele liituda suffiks *-vAq* (*-vA*) ja esineda *O*-lisi tunnusevariante:

-tUvA(q), *-tOvA(q)*, *-tO(q)*, nt *tettövä*, *`tulto* (Mets 2005: 69), kuid võru kirja-keelde sellised vormid ei kuulu.

Erinevalt eesti keelest ja sarnaselt soome keelega käandub vanemas võru keeles passiivi mineviku partitsiip kõikides käänetes, nt *visat* : *visadu* : *visatut* : *visatuhe* jne (vt Iva 2002a: 581) ja ühildub atribuudina substantiiviga nii käändes kui arvus, nt sg *visat kivi* : *visadu kivi* : *visatut kivvi* : *visatust kivist* : *visatulõ kivile*; pl *visaduq kiviq* : *visatuidõ* v *visa`tuusi kivve* : *visatuid* v *visa`tuusi kivve* : *visatuis* v *visatuisist kivest* : *visatuilõ* v *visatuisilõ kivele*. Käändes ühildumist ei ole ainult kahes viimases käändes – abessiivis ja komitatiivis (*visadu kivildäq*, *visadu kivigaq*), küll aga toimub neiski käänetes ühildumine arvus (*visatuidõ* v *visa`tuusi kiveldäq*, *visatuidõ* v *visa`tuusi kivvegaq*) (Keem, Käsi 2002: 46–47). Uuemas võru keeles, arvatavasti eesti kirjakeele toel, on *tU*-kesksõna vormid enamasti käändumatud ja nii käändes kui arvus ühildumatud, nt *visat(u) kivi* : *visat(u) kivvi* : *visat(u) kivile* : *visat(u) kivele* jne (Iva T. 2002a: 97–98). Võru kirjakeeles (eelkõige õppematerjalides jm range-
malt normitud tekstides) on siiski soositud vanemaid, käänduvaid ja ühilduvaid vorme (nt *kõnõlduq jutussõq*, *`maaha jätetihe`hauda*, vt Reimann 2004: 5, 12), kuid kirjakeele praktikas (ajakirjandus, ilukirjandus) kasutatakse tihti ka uuemaid käändumatuid ja ühildumatuid vorme (nt *`maaha jätet`hauda*).

Passiivi mineviku partitsiibi ainsuse ja mitmuse eristamine kahe erineva tunnusega on paremini säilinud vanapärasel idavõru ja setu keelepruugis, eriti Vastseliinas. Lääne- ja põhjavõru murrakutes on rohkem üldistunud larüngaalita *tU*-/*dU*-tunnus, mida kasutatakse nii ainsuses kui mitmuses. Sama tendentsi võib märgata ka uuemas võru keeles, kus kasutatakse nii *t*- kui *tU(q)*-/*dU(q)*-tunnust läbisegi nii ainsuses kui mitmuses (nt *om rehkendädü*, *ommaq kingit*, *om`antu*), kuid nii ainsusse kui mitmusesse on üldistumas ühtne kõrisulghäälikuta *tU*-/*dU*-tunnus, nt *om/ommaq`tuudu*, *`jäetü*, *pakutu*. (Mets 2005: 74–76; Iva T. 2002: 97–98, 102; vt levikukaarte Toomse 1998: 94, 109, 131.)

Võru keeles on üldlevinud tarind *saama* + *tU*-kesksõna translatiivis, mis väljendab tegevuse lõpetatust, nt *tüüq saavaq tettüs*, *sai ärq matõtus* (Keem, Käsi 2002: 46–47). Ka eesti kirjakeeles on sarnane kasutus olemas, kuid *tud*-kesksõna on seal nominatiivis: *tööd saavad tehtud*.

Passiivi mineviku partitsiibi vorme kasutatakse produktiivselt koos abi-verbiga *olõma* passiivi kindla, tingiva ja kaudse kõneviisi ning vähem produktiivselt möönva kõneviisi mineviku liitajavormide moodustamisel, eristades seejuures ka partitsiibivormide ainsust ja mitmust, nt sg *om võet*, *oll` süüid*, *olõsiq kãkit*, *ollõv kaet*, *`olkuq saad*; pl *ommaq`võeduq*, *olliq` süüidüq*, *olõsiq kãkidüq*, *ollõv`kaeduq*, *`olkuq`saaduq* (vt ptk 5.1.9 ja Iva 2002a: 584–591). Uuemas keeles on siingi nii ainsuses kui mitmuses üldistumas *tU*-/*dU*-tunnus: sg *om`võetu*, *olõs kãkitü*, *ollõv`saadu*; pl *ommaq`võetu*, *olõs kãkitü*, *ollõv`saadu*.

5.2. Verbi vormistik

Võru verbi täisvormistik koosneb 13 infiniitset ja 44 finiitset sünteetilisest vormist. Järgnevalt on esitatud ülevaade võru verbivormistikust infiniit- ja finiitvormide ning põhiparadigma jaatava ja eitava kõne tabelitena (tabelid 13–16, vt ka tabel 5, ptk 5.1).

Tabel 13. Infiniitvormid.

Vorm	Lühend	Tunnus	Näited
1) supiin e <i>mA</i> -tegevusnimi aktiiv illatiiv inessiiv elatiiv abessiiv passiiv illatiiv	sup sup in sup el sup ab sup pas	<i>mA</i> <i>mAn</i> <i>mAst</i> <i>mAlDAq</i> <i>tAmA</i> <i>dAmA</i>	`viskama `viskaman `viskamast `viskamaldaq visatama `viidämä
2) infinitiiv e <i>dAq</i> -tegevusnimi	inf	<i>dAq</i> <i>tAq</i> <i>vvAq</i> <i>iAq</i> <i>Aq</i> <i>q</i>	visadaq nätäq juvvaq jäiäq vallaq `astuq
3) gerundiiv e <i>dEn</i> -vorm	ger	<i>dEn</i> <i>tEn</i> <i>vvEn</i> <i>iEn</i> <i>En</i> <i>n</i>	kõnõldõn visatõn juvvõn jäien vallõn `astun
4) partitsiibid e kesksõnad oleviku partitsiip aktiiv passiiv mineviku partitsiip aktiiv passiiv ainsus mitmus	pts pts pr akt pts pr pas pts pt akt pts pt pas sg pts pt pas pl	<i>v</i> <i>vA</i> <i>tAv</i> <i>dAv</i> <i>nUq</i> <i>t</i> <i>d</i> <i>dUq</i> <i>tUq</i>	näkev `võtva nättäv `juudav lugõnuq visat saad visaduq tettüq

Märkus. Kuna võru infinitiiv ei ole enamikus tüüpides *dAq*-tunnuseline, siis pole võru keele puhul päris korrektne kasutada supiini ja infinitiivi kohta mõisteid *mA-* ja *dAq*-tegevusnimi. Seetõttu on neid vorme võru-eesti sõnaraamatus (nt Iva 2002a: 22, 580, 596) tähistatud terminitega I ja II infinitiiv.

Tabel 14. Finiitvormid.

Kategooria	Lühend	Tunnused
isik + arv ainsuse 1. pööre ainsuse 2. pööre ainsuse 3. pööre mitmuse 1. pööre mitmuse 2. pööre mitmuse 3. pööre	sg 1 sg 2 sg 3 pl 1 pl 2 pl 3	Ø t Ø s miq tiq vAq sEq
tegumood (tgm) aktiiv passiiv	akt pas	– dA tA vvA iA
aeg olevik e preesens minevik e preteeritum lihtminevik e imperfekt täisminevik e perfekt enneminevik e pluskvamperfekt	prs pt ipf pf ppf	nUq tUq dUq t i ' si ssi š E iE sE Ø olõma (pr) + nUq tUq dUq t olõma (ipf) + nUq tUq dUq t
kõneviis (kv) kindel kv e indikatiiv kaudne kv e kvotatiiv tingiv kv e konditsionaal käskiv kv e imperatiiv möönev kv e jussiiv (võimaluse kv e potentsiaal)	ind kvt knd imp jus pot	– vAt v bEv siq nUq q gEq kEq guq kuq nEs nEsEq
kõnelaad (kl) jaatav kõne e afirmatiiv eitav kõne e negatiiv oleviku eitav kõne mineviku eitav kõne	af neg ps neg pt neg	– ... + ei ... + Vi ei + ... + es ... + Vs es + ...

Tabel 15. Jaatav kõne.

kv aeg	tg arv	isik ind	kindel ind	kaudne kvt	tingiv knd	käskiv imp	möönev jus
akt							
pr	sg	1	Ø	vAt bEv	siq nUq	–	guq kuq
		2	t			q	
		3	Ø s			–	
	pl	1	miq			gEq kEq	
		2	tiq			gEq kEq	
		3	vAq sEq			guq kuq	
pt	sg	1	i si ssi E sE Ø	olõvat v ollõv + nUq	olõsiq + nUq	`olkuq + nUq	
		2	it sit ssit Et sEt Øt				
		3	i´ ś E sE Ø				
	pl	1	imiq simiq ssimiq Emiq sEmiq Ømiq				
		2	itiq sitiq ssitiq Etiq sEtiq Øtiq				
		3	iq siq ssiq Eq sEq Øq				
pas							
pr	sg	1	dA tA vvA iA	tAvat dAvAt tAv dAbEv	tAsiq dAsiq vvAsiq iAsiq	tAguq dAguq	
		2	tAt vvAt iAt				
		3	tAs vvAs iAs				
	pl	1	tAmiq vvAmiq iAmiq				
		2	tAtiq vvAtiq iAtiq				
		3	tAsEq vvAsEq iAsEq				
pt	sg	1	dī tti vvi ii	olõvat v ollõv + t d	olõsiq v olnuq + t d	`olkuq + t d	
		2	tit vvit iit				
		3	ti vviq iiq				
	pl	1	timi vvimiq iimiq				
		2	titiq vvitiq iitiq				
		3	dīq vviq iiq				
				olõvat v ollõv + dUq tUq	olõsiq v olnuq + dUq tUq	`olkuq + dUq tUq	

Tabel 16. Eitav kõne.

kv aeg	tg arv	isik	kindel ind	kaudne kvt	tingiv knd	käskiv imp	möönev jus		
akt									
pr	sg	1	ei + q Ø + ei	ei + vAt vAt + ei ei + bEv bEv + ei	ei v es + siq siq + ei v es es + nUq nUq + es	–	`ärkuq+ guq/kuq guq/kuq +ei		
		2				ärq+guq/kuq			
		3				guq/kuq+ei			
	pl	1				–		`ärkeq+gEq/kEq gEq/kEq+ei	
		2				guq/kuq			
		3				+ei			
pt	sg	1	es + q Ø + es	ei v es olõvat v ei v es ollõv + nUq	ei v es olõsiq + nUq	`ärkuq `olkuq + nUq			
		2							
		3							
	pl	1							
		2							
		3							
pas									
pr	sg	1	ei + dAq tAq vvAq iAq	ei + tAvat dAvAt tAv dAbEv	ei v es + tAsiq dAsiq vvAsiq iAsiq	`ärkuq + tAguq dAguq			
		2							
		3							
	pl	1					dA tA vvA iA + ei	tAvat dAvAt tAv dAbEv + ei	tAsiq dAsiq vvAsiq iAsiq + ei v es
		2							
		3							
pt	sg	1	es + dAq tAq vvAq iAq	ei olõvat v ei ollõv + t d	ei olõsiq v olõsi ei v es olõsiq v olõsi es v es olnuq v olnu es + t d	`ärkuq `olkuq + t d			
		2							
		3							
	pl	1					dA tA vvA iA + es	ei olõvat v ei ollõv + tU dU	ei olõsiq v olõsi ei v es olõsiq v olõsi es v es olnuq v olnu es + tUq dUq
		2							
		3							

5.3. Klassifikatsioon astmevahelduse tüüpide alusel

Verbide astmevaheldust on lähemalt käsitletud koos noomenite astmevaheldusega peatükis 4.3 ja selle alapeatükkides, mille põhjal on alljärgnevas tabelis esitatud verbi astmevaheldusmallid.

Tabel 17. Verbi astmevaheldusmallid.

A – astmevahelduse tüübinumbrid. KT – koondtüübinumbrid.

VES – “Võru-eeesti sõnaraamatu” tüübinumbrid.

A	KT	VES	tüüpsõna	sup	inf	pts pt		ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
						akt	pas				
1	50	87	helisemä	T	T	T	T	T	T	T	T
	52	86	chite(l)lemä								
	55	85	kõnõlõma								
	58	83	hirnahtama								
	65	88	sibahama								
	66	89	harinõma1								
	67		harinõma2								
	68	80	`nälgümä								
	70	84	unõh(t)uma								
	72	68	`vaoma1								
2	53	67	`jäämä	T	N	N	T	T	T/N	T	T
	77	54	`süümä								
	78	55	`saama								
3	73	68	`vaoma2	T	N	T	T	T	T	T	T
4	82	66	`püüdmä	T	T	T	N	N	T	N/T	T
	79	61	`nõstma								
	85	64	`hirnma								
	86	63	`ristmä								
		73	`istma2								
54		`istma1									
5	84	65	`laskma	T	T	T	T	N	T	N	T
6	49	74	`lõpma	T	T	T	N	N	N	T	T
	69	79	`sündümä								
7	56	85	`hiibõlõma	T	N	N	N	T	T	T	N
	62	75	`argnõma								
	64	76	`puhksama								
	63	77	`sõimama								
	57	78	`taplõma								
8	76	59	pügämä	T	P	T	N	N	T	N	T
9	81	60	tegemä	T	P	P	ÜP	N	T	N	ÜP/T
10	75	56	valama	T	P	T	T	T	T	T	T
	87	57	kosima								
11	79	58	tulõma	T	P	T	T	T	T	P	ÜP
12	48	69	elämä	T	P	T	T	T	T	ÜP	ÜP
	74	70	väsümä								
	46	71	kasuma								
13	88	88	sibama	T	P	T	T	P	P	T	T
14	51	72	nõsõma	T	P	P	ÜP	T	T	ÜP	ÜP

Tabel 17. Järg

A	KT	VES	tüüpsõna	sup	inf	pts pt		ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
						akt	pas				
15	59	81	`kaotama	T	T	T	T	N	T	N	T
		82	kergetäma								
	60	90	manitsõma1								
	61		manitsõma2								
	71	84	erätüma								
16	80	62	rapahutma	T	T	T	N	N	T	N	T

Verbi astmevaheldusmallid võib jagada viide rühma.

I. Mallis 1 ei ole vältevaheldust.

II. Mallides 2–7 on ainult välte- või laadivaheldus.

III. Mallides 8 ja 9 on laadivaheldus koos pikenemisvaheldusega (täisvaheldus).

IV. Mallides 10–14 on ainult pikenemisvaheldus.

V. Mallides 15–16 on järgsilpide astmevaheldus.

5.4. Klassifikatsioon tüvelõpu muutuste alusel

Verbidel tuleb lõpumuutuse kindlakstegemiseks võrrelda *mA*-infinitiivi, kindla kõneviisi oleviku ainsuse esimest pööret ja passiivi ainsuse kolmandat pööret, nt `kat/ma : kata : katõ/tas, kõnõlõ/ma : kõnõlõ : kõnõl/das. Verbidest on lõpuvahelduslikud kõik ühesilbilise konsonanttüvega sõnad (tüübid 49, 54, 80–86), nt `nõst/ma : nõsta : nõstõ/tas, (e)le/(õ)lõ-sõnad (52, 55, 57), nt `taplõ : tapõl/das, kõnõlõ : kõnõl/das ja mitmed teised tüübid (vt verbi lõpuvaheldusmalle käesoleva ptk tabelis 19), nt helise : helis/täs, lasõ : las/tas, nõsõ : nõs/tas, sibaha : siba/tas, harinõ : hari/tas, manidsõ : manitas.

Lõpuvahelduse alla ei kuulu:

1. pika tüvevokaali lühenemine järgneva *i* ees, nt `saa/ma : sai;
2. keskkõrgete vokaalide kõrgenemine, nt tege/mä : tii, `süü/mä : söö/nüq;
3. tüve lõpu *a/ä* muutumine *õ/e*-ks passiivi tunnuse ees, nt vala : valõ/tas, jürä : jüre/täs.
4. supletiivsed tüvekujud, nt mine/mä : lää, tege/mä : tet/äs.

Häälkute erinevust algtüve ja muuttüve lõpus näitab lõpumuutus. Tähtsamad lõpumuutuse liigid on lisandumine, nt `nõst/ma : nõsta; asendumine, nt `taplõ : tapõl/das; kadu, nt ehitele : ehitel/däs, validsõ : vali/tas.

Tabel 18. Verbi lõpumuutus.

Kadu	Näide	Tüübid
<i>V > 0</i>	<i>kõnõlõma > kõnõldaq</i>	51, 52, 55, 60, 61, 63, 79, 81
<i>ne/nõ > 0</i>	<i>`argnõma > arõdaq</i>	62, 66
<i>ha/hä > 0</i>	<i>sibahama > sibadaq</i>	65
<i>tse/tsõ > 0</i>	<i>manitsõma > manidaq</i>	61
Asendumine		
<i>le > el</i>	<i>`taplõma > tapõldaq</i>	57
<i>hksa/hksä > has/häs</i>	<i>`puhksama > puhastaq</i>	64
Lisandumine		
<i>0 > V</i>		
<i>0 > a</i>	<i>`nõstma &gt; `nõstaq</i>	80, 83
<i>0 > ä</i>	<i>`püüdmä > püvvä</i>	82
<i>0 > i</i>	<i>`ristmä &gt; `ristiq</i>	86
<i>0 > u</i>	<i>`hirmma &gt; `hirnuq</i>	85, 86
<i>0 > ü</i>	<i>`hälmä &gt; `hällüq</i>	85, 86
<i>0 > õ</i>	<i>`laskma &gt; `laskõq</i>	49, 84
<i>0 > e</i>	<i>`käskmä &gt; `käskeq</i>	84

Tabel 19. Verbi lõpuvaheldusmallid.

T – tüve lõpuvahelduse tüübinumbrid. KT – koondtüübinumbrid.
VES – “Võru-eesti sõnaraamatu” tüübinumbrid.

T	KT	VES	tüüpsõnad	sup	inf	pts pt		ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
						akt	pas				
I	48	69	elämä	A	A	A	A	A	A	A	A
		71	kasuma								
	53	67	`jäämä								
	58	83	hirnahtama								
	59	81	`kaotama								
		82	kegütämä								
	68	80	`nalgümä								
	69	79	`sündümä								
	70	84	unõh(t)uma								
			erätümä								
	72	68	`vaoma1								
	73		`vaoma2								
	74	70	väsümä								
	75	56	valama								
	76	59	pügämä								
77	54	süümä									

Tabel 19. Järg

T	KT	VES	tüüpsõnad	sup	inf	pts pt		ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
						akt	pas				
1	78	55	saama	A	A	A	A	A	A	A	A
	81	60	tegemä								
	87	57	kosima								
	88	88	sibama								
2	62	75	`argnõma	A	A	A	A	A	A	B	A
	63	77	`sõimama								
3	50	87	helisemä	A	B	B	B	A	A	A	A
	51	72	nõsõma								
	52	86	ehite(l)lemä								
4	57	78	`taplõma	A	B	B	B	A	A	A	B
	64	76	`puhksama								
	79	58	tulõma								
5	80	62	rapahutma	A	B	A	B	B	A	B	A
	82	66	`püüdmä								
	83	61	`nõstma								
	85	64	`hirmma								
6	86	63	`ristmä	A	B	A	B	B	A	B	B/A
7	84	65	`laskma	A	B	A	C	B	A	B	A
8	49	74	`lõpma	A	B	A	B	B	B	B	B
	54	73	`istma1								
	86		`istma2								
9	65	88	sibahama	A	B	B	B	A	A	B	B
	66	89	harinõma1	A	B	B	B	A	A	B	B
10	67		harinõma2	A	A	B	A	A	A	B	B
11	55	85	kõnõlõma	A	B	B	B	A	A	A	B/A
	56		`hiibõlõma								
12	60	90	manitsõma1	A	B	B	B	A	A	A	C
13	61		manitsõma2	A	B	C	A	A	A	A	C

Verbi lõpuvaheldusmallid võib jagada lõpumuutuse liigi järgi viide rühma:

I. Mallis 1 ei ole lõpuvaheldust.

II. Mallides 2–3 toimub kadu.

III. Mallis 4 toimub asendumine või kadu.

IV. Mallides 5–8 toimub lisandumine.

V. Mallides 9–13 toimub kadu.

5.5. Klassifikatsioon formatiivide alusel

Võru verbide klassifitseerimisel on diagnostilise väärtusega indikatiivi oleviku ainsuse kolmanda, oleviku ainsuse esimese ja mineviku ainsuse kolmanda pöörde, infinitiivi, jussiivi, passiivi mineviku partitsiibi, passiivi oleviku ainsuse kolmanda pöörde ja aktiivi oleviku partitsiibi formatiivid, mis on sõnatüüpide lõikes esitatud alljärgnevas tabelis 20.

Tabel 20. Verbitüübid formatiivide alusel.

F – formatiivide tüübinumbrid. KT – koondtüübinumbrid.

VES – “Võru-eeesti sõnaraamatu” tüübinumbrid.

F	KT	VES	tüüpsõnad	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (ma)	ind ipf sg 3 (tä)	Inf	jus	pts pt pas	pas pr sg 3	pts pr akt	
1	48	69	elämä	s	i	i	q	guq	t	tAs	v	
		71	kasuma									
2	49	74	`löpma	s	i	i	q	kuq	t	tAs	vA	
3		50	helisemä	s	i	i	tAq	kuq	t	tAs	v	
		51	nõsõma									
4	52	86	ehite(l)lemä	s	i	i	Aq	guq	d	dAs	v	
5	53	67	`jäämä	s ~ sE	i ~ iE	i ~ iE	iAq	guq	d	iAs	vA	
6	54	73	`istma 1	s	i ~ E	' ~ E	q	kuq	t	tAs	vA	
7		55	kõnõlõma	s	i	' ~ i	dAq	guq	d	dAs	v	
		56	`hiibõlõma									
8	57	78	`taplõma	s	i	'	dAq	guq	d	dAs	v	
9		58	hirahtama	s	i	'	q	guq	t	dAs	v	
		59	81									`kaotama
			82									kergütämä
10	60	90	manitsõma 1	s	i	'	Aq	kuq	t	dAs	v	
11	61		manitsõma 2	s	i	'	dAq	guq	t	tAs	v	
12	62	75	`argnõma	s	si	'	dAq	guq	t	tAs	v	
13	63	77	`sõimama	s	si	'	dAq	kuq	t	tAs	v	
14	64	76	`puhksama	s	si	'	tAq	kuq	t	tAs	v	
15		65	sibahama	s	si	si	dAq	guq	t	tAs	v	
		66	harinõma 1									
16	67	89	harinõma 2	s	si	si	dAq	guq	t	dAs	v	
17		68	`nälgümä	s	Ø	Ø	dAq	guq	t	tAs	v	
		69	`sündümä									
18		70	unõh(t)uma	s	Ø	Ø	dAq	guq	t	dAs	v	
		71	erätümä									
19	72	68	`vaoma 1	s	Ø	Ø	dAq	guq	t	tAs	vA	
20	73		`vaoma 2	s	Ø	Ø	q	guq	t	tAs	vA	
21	74	70	väsümä	s	Ø	Ø	q	guq	t	tAs	v	

Tabel 20. Järg

F	KT	VE S	tüüpsõnad	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg1 (ma)	ind ipf sg 3 (tä)	Inf	jus	pts pt pas	pas pr sg 3	pts pr akt
22	75	56	valama	∅	i	i	q	guq	t	tAs	v
23	76	59	pügämä	∅	i ~ iE	i	q	guq	t	tAs	v
24	77	54	`süümä	∅ ~ sE	i ~ iE	i ~ iE	vvAq	guq	d	vvAs	vA
25	78	55	`saama	∅ ~ sE	i ~ iE	i ~ iE	iAq	guq	d	iAs	vA
26	79	58	tulõma	∅	i	'	Aq	guq	t	dAs	v
27	80	62	rapahutma	∅	i	'	tAq	kuq	t	tAs	vA
28	81	60	tegemä	∅	i ~ iE ~ sE	' ~ i ~ sE	tAq	kuq	tt	tAs	v
29	82	66	`püüdmä	∅	i ~ sE	' ~ sE	Aq	kuq	t	tAs	vA
30	83	61	`nõstma	∅	i ~ sE	' ~ sE	q	kuq	t	tAs	vA
	84	65	`laskma								
31	85	64	`hirmma	∅	i ~ E ~ sE	' ~ E ~ sE	q	kuq	t	tAs	vA
32	86	63	`ristmä	∅	E ~ sE	E ~ sE	q	kuq	t	tAs	vA
		73	`istma2								
33	87	57	kosima	∅	E	E	q	guq	t	tAs	v
34	88	88	sibama	∅	si	si	q	guq	t	tAs	v

5.6. Võru verbi koondklassifikatsioon

Võru verbi koondklassifikatsioonis on arvestatud nii formatiivide, tüve lõpuvahelduste kui ka astmevaheldusmallide erinevustega. Koondklassifikatsiooni (KT) tüübid (vt tabel 21) põhinevad eelnevatel osaklassifikatsioonidel (FTA): F – formatiivide järgi, T – tüve lõpuvaheldusmalli järgi, A – astmevaheldusmalli järgi. VES – “Võru-eesti sõnaraamatu” tüübid.

Tabel 21. Võru verbitüübid.

KT	FTA	VES	tüüpsõnad	infinittiiv	mineviku partisiiv		ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
					aktiiv	passiiv				
48	01.01.12	69	elämä	elläq	elänüq	elet	elä	eläs	`elli	`elli
49	02.08.06	71	kasuma	kassuq	kasunuq	kasut	kasu	kasus	`kasvi	`kasvi
50	03.03.01	74	lõpma	lõppõq	`lõpnuq	lõpõt	lõpõ	lõpõs	lõppi	lõppi
51	03.03.14	87	helisemä	helistäq	helisnüq	helist	helise	helises	helisi	helisi
52	04.03.01	72	nõsõma	`nõstaq	nõsnuq	nõst	nõsõ	nõsõs	nõssi	nõssi
53	05.01.02	86	ehite(l)emä	ehitelläq	ehitelnüq	ehiteld	ehite(l)le	ehite(l)les	ehite(l)li	ehite(l)li
54	06.08.04	67	`jäämä	jäiaq	jäänüq	jääd	jää	jääs (jääse)	`jäi(c)	`jäi(c)
55	07.11.01	73	`istma 1	`istuq	`istnuq	istut	istu	istus	isti `istõ	ist `istõ
56	07.11.07	85	kõnõlõma	kõnõldaq	kõnõlnuq	kõnõld	kõnõlõ	kõnõlõs	kõnõli	kõnõl
57	08.04.07	78	`hiibõlõma	hiibõldaq	hiibõlnuq	hiibõld	`hiibõlõ	`hiibõlõs	`hiibõli	`hiibõl
58	09.01.01	83	`taplõma	tapõldaq	tapõlnuq	tapõld	`taplõ	`taplõs	`tapli	tapõl
59	09.01.15	81	hirahtama	hirahtaq	hirahtanuq	hirahtõt	hirahta	hirahtas	hirahti	hiraht
60	10.12.15	82	`kaotama	`kaotaq	`kaotanuq	`kaotõt	`kaoda	`kaotas	`kaodi	kaof
61	11.13.15	90	kergütämä	kergütäq	kergütänüq	kergütet	kergudä	kergütäs	kergüdi	kergüt
			manitsõma 1	manitsaq	manitsnuq	manitsõt	manidsõ	manitsõs	manidsi	manitäs
			manitsõma 2	manidaq	maninuq	manit	manidsõ	manitsõs	manidsi	manitäs

Tablel 21. Järg

KT	FTA	VES	tüüpsõnad	infinitiviiv	mineviku partitsiip		ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
					aktiiv	passiiv				
62	12.02.07	75	`argnõma	arõdaq	arõnuq	arõt	`argnõ	`argnõs	`argsi	arõs
63	13.02.07	77	`sõimama	sõimadaq	sõimanuq	sõimat	`sõima	`sõimas	`sõimssi	sõimas
64	14.04.07	76	`puhksama	puhastaq	puhasnuq	puhast	`puhksa	`puhksas	`puhksi	puhas
65	15.09.01	88	sibahama	sibadaq	sibanuq	sibat	sibaha	sibahas	sibasi	sibasi
66	16.09.01	89	harinõma1	haridaq	harinuq	harit	harinõ	harinõs	harisi	harisi
67	16.10.01		harinõma2	harinõdaq	harinuq	harinõt	harinõ	harinõs	harisi	harisi
68	17.01.01	80	`nalgümä	`nalgüdaq	`nalgüntüq	`nalgüt	`nalgü	`nalgüs	`nalgü	`nalgü
69	17.01.06	79	`sündümä	`sündüdaq	`sündünüq	sünnüt	sünnü	sünnüs	`sündü	`sündü
70	18.01.01	84	unõh(t)uma	unõh(t)udaq	unõh(t)unuq	unõh(t)ut	unõh(t)u	unõh(t)us	unõh(t)u	unõh(t)u
71	18.01.15		erätümä	erätüdaq	erätünüq	erätüt	erätü	erätüs	erätü	erätü
72	19.01.01		vaoma1	`vaodaq	`vaonuq	vaot	vao	vaos	`vaio	`vaio
73	20.01.03	68	vaoma2	vaioq	vaonuq	vaot	vao	vaos	`vaio	`vaio
74	21.01.12	70	väsümä	vässüq	väsünüq	väsüt	väsü	väsüs	`vässü	`vässü
75	22.01.10	56	valama	vallaq	valanuq	valõt	vala	vala	vali	vali
76	23.01.08	59	pügämä	pükäq	pügänüq	pöct	püä	pügä	`pöi(c)	pügi
77	24.01.02	54	`süümä	süvväq	sööntüq	süüd	süü	süü (sööse)	`sei(c)	`sei(c)
78	25.01.02	55	saama	saiaq	saanuq	saad	saa	saa (saasõ)	`sai(õ)	`sai(õ)
79	26.04.11	58	tulõma	tullaq	tulnuq	tult	tulõ	tulõ	tulli	tull `tulfe

Tabel 21. Järg

KT	FTA	VES	tüüpsõnad	infinitiiv	mineviku partitsiip		ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
					aktiiv	passiiv				
80	27.05.16	62	rapahutma	rapahutaq	rapahudõt	rapahuda	rapahut	rapahudi	rapahut	
81	28.01.09	60	tegemä	tetaq	tennuq	tii	tege	`tei(e) (`tekse)		
82	29.05.04	66	`püüdmä	(`)püüdaq	`püüdnüq	püvvä	püüd	püvvi `püüdse	püüd `püüdse	
83	30.05.04	61	`nõstma	`nõstaq	`nõstnuq	nõsta	nõst	nõsti `nõstsõ	nõsf `nõsfsõ	
84	30.07.05	65	`laskma	`laskõq	`lasknuq	lasõ	lask	lasi `lasksõ	lask .lasksõ	
85	31.05.04	64	`hirmma	`hirnuq	`hirnuq	hirnu	hirm	hirni hirmõ `hirmsõ	hirm `hirmõ `hirmsõ	
86	32.06.04	63	`ristmä	`ristiq	`ristnüq	risti	rist	riste `ristse	riste `ristse	
		73	`istma2	`istuiq	`istnuq	istu	ist	istõ `istsõ	istõ `istsõ	
87	33.01.10	57	kosima	kossiq	kosinuq	kosi	kosi	kosõ	kosõ	
88	34.01.13	88	sibama	sipaq	sibanuq	sipa	sipa	sibasi	sibasi	

6. KOKKUVÕTE

Käesolev töö käsitleb võru kirjakeele muutemorfoloogiat. Töö kaudseks lähtematerjaliks on mitmesugused võru kirjakeele allikad ja otseseks lähtematerjaliks “Võru-eesti sõnaraamatus” (Iva 2002a) leiduvad verbid ja noomenid koos nende kohta antud morfoloogilise infoga.

Töös on esitatud võru muutemorfoloogia teoreetilised lähtekohad. On antud ülevaade eesti ja läänemeresoome uuematest klassifikatoorsetest morfoloogiatest ja olulisematest morfoloogilise analüüsi mudelitest. Võru kirjakeele muutemorfoloogias uuendusi soodustava ja neist tulenevat suurt varieerumist põhjustava elava sotsiolingvistilise konteksti mõistmisel on olulised töös esitatud võru kirjakeele tekkimist ja võru ühiskeele kujunemist käsitlevad peatükid.

Põhilise töömeetodina on käesolevas analüüsis järgitud Tiit-Rein Viitso (1976) ja Ülle Viksi (1977) poolt välja töötatud ja teiste läänemeresoome keelte sõnamuutmise uurijate poolt edasi arendatud nii tüvemuutusi kui ka formaatiivide liitumistingimusi arvestavat klassifikatoorset analüüsi. Töös on analüüsitud nii tüvede sise- ja lõpuvaheldusi kui ka erinevate tüvevormide ja afiksitate kombineerumise võimalusi. Selleks on vaadeldud eraldi eri tüüpi morfoloogilisi protsesse, mille väljundite põhjal on koostatud erinevad osaklassifikatsioonid. Saadud osaklassifikatsioonid on omakorda aluseks võru noomeni ja verbi üldklassifikatsioonile.

Klassifikatsiooni tulemuseks on kokku 88 sõnatüüpi, millest esimesed 47 on noomeni- ja ülejäänud 41 verbitüübid. Võrreldes senise “Võro-eesti sõnaraamatu” tüübistikuga (90 tüüpi) on saadud tüübistik ökonoomsem ja ülevaatlikum, ühendades mitmed senised ühtmoodi muutuvad noomenitüübid. Samas on klassifikatsioonis verbitüüpe varasemast isegi pisut rohkem, mis on ka mõistetav, arvestades lõunaeesti verbimorfoloogia keerukust.

Lisaks sõnade sünkroonilistele muuteklassifikatsioonidele on esitatud kõigi võru kirjakeeles esinevate grammatiliste kategooriate kirjeldused, milles iseloomustatakse lühidalt ka vormide keeleajaloolist tausta ja muutumistendentse.

Noomeni paradigma peatükis on esitatud iga kääne omaette alapeatükina. Grammatiliste käänete puhul (nimetav, omastav, osastav) on ka mitmuse käänded esitatud eraldi alapeatükkidena, semantiliste käänete puhul on aga mitmuse käändeid käsitletud ainsuse käänetega ühes peatükis. Kõrisulghäälikuga seonduv on esitatud peamiselt mitmuse nimetava käände peatükis, kus kirjeldatakse selle võru kirjakeele olulise tunnuse esinemust ja varieerumist võru sõnamuutmise süsteemis nii sünkrooniliselt kui ka ajaloolises perspektiivis. Teisi mitmuse tunnuseid vaadeldakse põhiliselt mitmuse omastava käände peatükis.

Verbi paradigma peatükis on omaette alapeatükkidena esitatud verbi kindla kõneviisi oleviku ja lihtmineviku pöörded ja lihtmineviku tunnused. Eraldi alapeatükkides on vaadeldud verbi teisi aegu ja kõneviise, passiivi ja eitavat kõnet ning infinitiivseid verbivorme.

Käesoleva töö muuteklassifikatsioonidest ja grammatiliste kategooriate analüüsis nähtub, et noomenimuutmisseemist on erinevalt eesti kirjakeelest mitmusevormides veel selgelt toimiv iidne läänemeresoome kahetüveliste sõnade deklinatsioon. Samuti valitsevad siin, erinevalt eesti kirjakeelest, regulaarselt vokaaltüvele liituvad vokaal- ja kontamineerunud mitmuse tunnused (*-i*, *-E*, *-idE*, *-isi* jm). Konsonanttüvelised *dE*-mitmuse vormid on võru kirjakeeles täiesti reeglipäraselt võimalikud, kuid tegelikus keelekasutuses marginaalsed.

Tööst selgub, et mõnel eripärasel võru noomeni- (nt *`tervüis*, *`säädüis*) või verbirühmal (nt *sibahama*, *manitsõma*), millel on üldiselt arvatud olevat palju paralleelvorme, võib olla kuni kolm erinevat, kuid seaduspäraselt muutumiseviisi, mis kuuluvad igaüks erinevasse muuttüüpi.

Verbimuutmisseemist on võru kirjakeeles täiel määral toimiv lõunaeesti vana kahe konjugatsiooni süsteem, mille kohaselt verbid jagunevad eelkõige indikatiivi oleviku 3. pöördes *s*-lõpulisteks ja lõputa verbideks. Erinevalt Mulgi ja Tartu murdest on võru kirjakeeles sama eristus säilinud ka mitmuses (formaatiivid vastavalt *-sEq* ja *-vAq*). Samas on tööst näha, et teatud tüüpi verbid võivad võru kirjakeeles muutuda mõlema konjugatsiooni kohaselt ning see ei tekita neil verbidel enamasti tähendust eristavat vahet (vrd nt *valavaq* ja *valasõq*, mõlemal tähendus 'valavad', kuid *küdsäseq* 'küpsuvad' ja *küdsävääq* 'küpsuvad').

Erinevalt praegusest võru ühiskeelest, kus on teatud verbitüüpides mineviku tunnusest üldistumas hilisem analoogiline *-sE* või *-si*, on võru kirjakeele verbi- muutmises endiselt primaarne vokaalminevik. Paralleelselt esineb ka *sE*-minevik, kuid võru kirjakeele sõnamuutmisseemist pole veel kinnistunud hiline *si*-minevik (vrd nt võru kirjakeele *vali* 'valas', *lugi* 'luges' ja ühiskeeles sagedased *valasi*, *lugõsi*), mis näib küll tugeva tendentsina võru ühiskeeles levivat, võimaldades teatud sõnadest moodustada paradigmasid, milles kogu ulatuses kordub samakujuline verbivorm (nt *ma/sa/tä/mi/ti/nä valasi*, *lugõsi*, *`võtsõ*).

Võru eripärase ja mitmekesise tüve- ja järgsilbivahelduste süsteemi haaramiseks ühte kirjeldusskeemi on seda töös mõistetud ja käsitletud mõnevõrra erinevalt traditsioonilisest läänemeresoome astmevahelduse süsteemist, mis hõlmab vaid kaht astet. Laiendades sellise tavalise astmevahelduse piire veel kahe astme võrra, on ühtsesse neljaastmelisse astmevahelduse süsteemi lülitatud kõik võru keelele iseloomulikud geminatsioonijuhtumid, mida seni on vaadeldud kui eraldiseisvaid nähtusi. Võru astmevahelduse suurima eripärana võib välja tuua teatud laadivahelduslikes sõnades esineva nähtuse, kus korraga esinevad nii traditsiooniline laadivaheldus kui ka kõiki kolme vältet hõlmav vältevaheldus. Sellist kolmevältelist vältevaheldust nimetatakse käesolevas töös pikenenisvahelduseks ja selle kombineerumist laadivaheldusega mõistetakse kui kõiki võimalikke astmevahelduse liike hõlmavat täisvaheldust.

Eesti astmevahelduse süsteemist erinevalt pakub rohkesti uurimisainet ka võru järgsilpide astmevaheldus, mis on samuti leidnud eraldi käsitlemist käesolevas töös. Võru kirjakeeles saab välja tuua omaette regulaarsed järgsilpide astmevahelduse sarjad. Samas pole järgsilpide astmevaheldus levinud mitte

kogu võru keelealal ja sarnaselt seesütleva käände lõppudega näib see mõnel määral töötavat ka sotsiolingvistilise markerina.

Tavapärasest erineb ka käesoleva töö passiivikäsitlus. Töös tuuakse välja täielik personaalse passiivi paradigma, mis on võru keeles veel hiljuti esinenud ja millest on jälgi tänapäevani. Seega on personaalne passiiv võru kirjakeeles põhimõtteliselt regulaarselt kasutatav, kuigi võru ühiskeeles esineb seda väga harva. Omaette probleemina tõstatub passiivi ja impersonaali vahekord. Impersonaali pole töös siiski omaette kategooriana välja toodud, vaid seda on käsitletud impersonaalse passiivina.

Kokkuvõtvalt võib sõnamuutmise klassifikatsioonide ja morfoloogiliste paradigmade analüüside põhjal tõdeda, et vaatamata suurele arvule uuendustele ja võru ühiskeeles tuntavatele tugevatele eesti kirjakeele mõjudele on võru kirjakeele muutemorfoloogia nii noomeni kui verbi puhul peaaegu täielikult säilitanud lõunaeesti sõnamuutmise ajaloolise regulaarsuse. Käesoleva töö sõnamuutmise süstemaatiline klassifikatsioon lubab seejuures leida sõnavormide vahel seoseid, mille põhjal võib mõndagi sõna täiesti loomulikult muuta ka mitme muuttüübi alusel, teisalt aga ühendada ühtseisse tüüpidesse ühtmoodi muutuvad sõnad, mida seni on peetud eri tüüpidesse kuuluvaiks.

LÜHENDID JA MÄRGENDID

ab	abessiiv e ilmaütlev kääne
abl	ablatiiv e alaltütlev kääne
ad	adessiiv e alalütlev kääne
af	afirmatiiv e jaatav kõne
akt	aktiiv
all	allatiiv e alaleütlev kääne
el	elatiiv e seestütlev kääne
es	essiiv e olev kääne
g	genitiiv e omastav kääne
ger	gerundiiv e <i>dEn</i> -vorm
ill	illatiiv e sisseütlev kääne
imp	imperatiiv e käskiv kõneviis
in	inessiiv e seesütlev kääne
ind	indikatiiv e kindel kõneviis
inf	infinitiiv e <i>dAq</i> -tegevusnimi
ins	instruktiiv e viisiütlev kääne
ipf	imperfekt e lihtminevik
jus	jussiiv e mõõnev kõneviis
knd	konditsionaal e tingiv kõneviis
kom	komitatiiv e kaasaütlev kääne
kv	kõneviis
kvt	kvotatiiv e kaudne kõneviis
n	nominatiiv e nimetav kääne
neg	negatiiv e eitav kõne
p	partitiiv e osastav kääne
pas	passiiv
pf	perfekt e täisminevik
pl	pluural e mitmus
ppf	pluskvamperfekt e enneminevik
pro	prolatiiv e kauduütlev kääne
pr	preesens e olevik
pt	preteeritum e üldminevik
pts	partitsiip e kesksõna
sg	singular e ainsus
sup	supiin e <i>mA</i> -tegevusnimi
ter	terminatiiv e rajav kääne
tgm	tegumood
tr	translatiiv e saav kääne
v	välde
Ø	nullmorfeem
>	ajalooline muutus

KIRJANDUS

- Aavik, Joh[annes] 1919: O kysimus: Kas o läheb läbi või ei? Keelelise uuenduse kirjas-
tik nr 28. Istandik. Tartu.
- Alvre, Paul 1973: Läänemeresoome aluskeele varasest murdeliigendusest, eriti eesti ja
soome keelt silmas pidades. – Keel ja Kirjandus, 151–162.
- Alvre, Paul 1998: Tähelepanekuid Jakob Hurda doktoriväitekirjast. – Emakeele Seltsi
Aastaraamat 35–42, 7–13.
- Ariste, Paul 1947: Sostojalsja li v južno-èstonskih dialektah perehod konečnogo *t* v
gortannyj vzryvnoj? – Filoloogilisi ettekandeid. Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised,
Filoloogilised teadused 4. Nõukogude soome-ugri teadused 3. Tartu, 25–34.
- Ariste, Paul 1956: Läänemere keelte kujunemine ja vanem arenemisjärk. – Eesti rahva
etnilisest ajaloost. Harri Moora (toim). Tallinn, 5–22.
- Ariste, Paul 1961: Über die früheste Entwicklungsstufe der ostseefinnischen Sprachen.
Eesti NSV Teaduste Akadeemia Toimetised. X köide. Ühiskonnateaduste seeria 3.
Tallinn, 260–268.
- Blevins, James P. 2005: Word-based declensions in Estonian. – Yearbook of Morpho-
logy. Geert Booij and Jaap van Marle (eds). Dordrecht: Springer, 1–25.
- Blevins, James P. 2006: Word-based morphology. – Journal of Linguistics, 531–573.
- Carstairs, Andrew 1987: Allomorphy in Inflexion. London etc.: Croom Helm.
- Carstairs-McCarthy, Andrew 2000a: Lexeme, word-form, paradigm. – Morphologie.
Morphology. An international Handbook on Inflection and Word-Formation.
Volume 1. G. Booij, C. Lehmann, J. Mugdan (eds). Berlin, New York: Walter de
Gruyter, 595–607.
- Carstairs-McCarthy, Andrew 2000b: Inflection classes. – Morphologie. Morphology.
An international Handbook on Inflection and Word-Formation. Volume 1. G. Booij,
C. Lehmann, J. Mugdan (eds). Berlin, New York: Walter de Gruyter, 630–637.
- Clyne, Michael 1992: International Encyclopedia of Linguistics. New York, Oxford
University Press.
- Crystal, David 1998: The Cambridge Encyclopedia of Language. Cambridge University
Press.
- Dubois, Jean 1992: Dictionnaire de la langue française. Paris.
- Eichenbaum, Külli; Pajusalu, Karl 2001: Setode ja võrokeste keelehoiakutest ja
identiteedist. – Keel ja Kirjandus, 483–489.
- Eller, Kalle 1998: Kas võro kiil vai Kagu-Eesti trasjanka? – Lõunaeeesti keelest ja kirä-
keelest. Nele Reimann ja Tõnu Tender (toim). Võro Instituudi Tõimõtisõq 3. Tartu-
Võro, 106–108.
- Eller, Kalle; Kama, Kaido 1988: Lõunaeeesti keele ortograafiast. – Looming, 1271–
1274.
- EMS 1994–1997 = Eesti murrete sõnaraamat I (1.–5. vihik). Eesti Keele Instituut,
Tallinn.
- EMS 1997–2001 = Eesti murrete sõnaraamat II (6.–10. vihik). Eesti Keele Instituut,
Tallinn.
- EMS 2001–2004 = Eesti murrete sõnaraamat III (11.–15. vihik). Eesti Keele Instituut,
Tallinn.
- EMS 2004–2007 = Eesti murrete sõnaraamat IV (16.–19. vihik). Eesti Keele Instituut,
Tallinn.

- Erelt, Tiiu 1983: Mida arvata standardiseerimisest. – Kirjakeel 1983. Heino Ahven (toim). Tallinn.
- Erelt, Mati, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare: Eesti keele grammatika I. Morfoloogia. Sõnamoodustus, Tallinn.
- Erelt, Mati, Tiiu Erelt, Kristiina Ross 1997: Eesti keele käsiraamat. Tallinn.
- Foley, William A. 1997: *Anthropological Linguistics*. Oxford: Blackwell.
- Grünthal, Riho 2000: Typological characteristics of the Finnic languages: a reappraisal. – Facing Finnic. Johanna Laakso (ed). *Castrenianumin toimitteita* 59, 31–63.
- Harju, Ülle 2000: Õpilasi ei sunnita võru keelt õppima. – *Võrumaa Teataja*, 25. märts.
- Harris, Zellig S. 1942: Morpheme Alternants in Linguistic Analysis. – *Language* 18, 169–180.
- Haugen, Einar 1966: *Language conflict and language planning: The case of modern Norwegian*. Cambridge: Harvard University Press.
- Heinapuu, Ott 2000a: Lõunaeesti keelest. Keel on murre, millel sõjavägi ja laevastik. – *Postimees*, 28. märts.
- Heinapuu, Ott 2000b: Stagna-mõttemallidest ja võru keelest. – *KesKus* 6.
- Help, Toomas 1990: Selgituseks. – Kaika suvõulikuul. Valit tüü 6.–9. augustil 1989 Kaikal peet edimesdest võrokiilsest oppajide oppamisest. Tea Avarmaa, Kauksi Ülle, Madis Kõiv, Agu Vissel (toim). Tartu, 62–68.
- Help, Toomas 1991: Vokaalharmoonia eesti murretes. – *Keel ja Kirjandus*, 24–33.
- Help, Toomas 1998: Võro keel ja minu tunne. – Lõunaeesti keelest ja kiräkeelest. Nele Reimann ja Tõnu Tender (toim). *Võro Instituudi Toimõtisõq* 3. Tarto-Võro, 88–94.
- Help, Toomas 1999: Mis on perifeeria võro keele ja võrokeste jaoks. – *Õdagumeresoomõ veeremaaq*. Karl Pajusalu ja Tõnu Tender (toim). *Võro instituudi toimõtiseq* 6. Võro, 15–20.
- Help, Toomas 2004: Sõnakeskene keelemudel: eesti regulaarne ja irregulaarne verb. *Dissertationes Philologiae Estoniae Universitatis Tartuensis* 13. Tartu.
- Hint, Mati 1972: Eesti keele morfoloogia kirjeldamise meetodika probleeme. – *Keel ja Kirjandus*, 603–615.
- Hint, Mati 1999: Läänemeresoome perifeeria kõrgkultuuri valikud ja võimalused (võru näitel). – *Õdagumeresoomõ veeremaaq*. Karl Pajusalu ja Tõnu Tender (toim). *Võro Instituudi Toimõtiseq* 6. Võro, 21–34.
- Hockett, Charles F. 1954: Two models of Grammatical Description. – *Word* 10, 210–231.
- Hurt, Jakob 1886: *Die estnichen Nomina auf -ne purum*. Helsinki.
- Hurt, Jakob 1904: *Setukeste laulud. Monumentae Estoniae antiquae P. I. Vol. I. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia*, 104. osa. Helsingi.
- Häkkinen, Kaisa 2002: *Suomen kielen historia 1. Suomen kielen äänne- ja muoto- rakenteen historiallista taustaa*. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 69. Turku.
- Iher, Leili 1997: Taar om küll hää juvva, a halb tetä. – *Keel ja Kirjandus*, 769–771.
- Ikola, Niilo 1932: *Eteläviron verbien persoonapäätteistä*. *Suomi V*, 13. Helsinki.
- Itkonen, Terho 1975: *Suomen ja eteläviron sandhiongelmia*. – *Virittäjä*, 371–388.
- Itkonen, Terho 1983: *Välikatsaus suomen kielen juuriin*. – *Virittäjä*, 190–229, 349–386.

- Itô, Junko; Mester, R. Armin 2004: Realignment. – Rene Kager, Harry van der Hulst, Wim Zonneveld (eds). *The prosody-morphology interface*. Cambridge: Cambridge University Press, 188–217.
- Iva, Sulev 2000a: Võru vokaalharmonia erandid. – Karl Pajusalu, Merike Parve, Pire Teras, Sulev Iva. *Võru vokaalid I*. Tartu Ülikooli Eesti Keele Õppetooli Toimetised 13. Tartu, 85–91.
- Iva, Sulev 2000b: Võru häälikusüsteemi kajastamine varasemates kirjaviisides. – Karl Pajusalu, Merike Parve, Pire Teras, Sulev Iva. *Võru vokaalid I*. Tartu Ülikooli Eesti Keele Õppetooli Toimetised 13. Tartu, 91–100.
- Iva, Sulev 2001: Võro-seton kirjakielen elvyttäminen. – Tutkielmia vähemmistökielistä Jäämereltä Liivinrantaan. *Vähemmistökielten tutkimus- ja koulutusverkoston raportti III*. Niina Määttä ja Helena Sulkala (toim). Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen ja logopedian laitoksen julkaisuja 20. Oulu, 49–53.
- Iva, Sulev 2002a: Võro-eesi synaraamat. *Võro Instituudi Toimõndusõq* 12. Võro.
- Iva, Sulev 2003: Võru kõrisulghäälik. – Lõunaeesti häälikud II. Karl Pajusalu ja Pire Teras (toim). Tartu Ülikooli eesti keele õppetooli toimetised 27, 68–91.
- Iva, Sulev 2005a: Glottal stop in Võro South Estonian. – *Linguistica Uralica*, 123–133.
- Iva, Sulev 2006: Võron kirjakielen standardointi ja ortograafian muutokset. – Tutkielmia vähemmistökielistä Jäämereltä Liivinrantaan. *Vähemmistökielten tutkimus- ja koulutusverkoston raportti VI*. Hannakaisa Holmi ja Helena Sulkala (toim). *Studia Humaniora Ouluensia* 2, 49–53.
- Iva, Sulev; Pajusalu, Karl 2004: *The Võro Language: Historical Development and Present Situation*. – Valodas politika un sociolingvistiskie jautājumi I. *Language Policy and Sociolinguistics I. Regional Languages in the New Europe*. Ilga Šuplinska (ed). *Proceedings of the International Scientific Conference 20–23 May 2004*. Rēzekne, 58–63.
- Iva, Triin 2001: Võron nykykielen kehityssuunnista sivistyneistön verbinkäytön kanalta. – Tutkielmia vähemmistökielistä Jäämereltä Liivinrantaan. *Vähemmistökielten tutkimus- ja koulutusverkoston raportti III*. Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen ja logopedian laitoksen julkaisuja. Niina Määttä ja Helena Sulkala (toim). Oulu, 143–147.
- Iva, Triin 2002b: Eesti ühiskeele mõjutused võru keeles. – Väikeisi kiili kokkoputmisõq. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). *Võro Instituudi Toimõndusõq* 14. Võro, 84–92.
- Iva, Triin 2006: Võron standardisointi ja sen toteuttajien kielenkäyttö. – Tutkielmia vähemmistökielistä Jäämereltä Liivinrantaan. *Vähemmistökielten tutkimus- ja koulutusverkoston raportti VI*. Hannakaisa Holmi ja Helena Sulkala (toim). *Studia Humaniora Ouluensia* 2, 54–57.
- Jüvä, Sullõv (Iva, Sulev) 1994: Tillõkõnõ tiijuhtj võro kiräkeele manoq. *Navi-Võro-Tarto*.
- Jüvä, Sullõv (Iva, Sulev) 1997: Q käü võro kiilde ku kulak silmämulku. – *Õdagumeresoomõ lõunapiif*. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). *Võro Instituudi toimõtisõq* 1. Võro, 135–138.
- Jüvä, Sullõv (Iva, Sulev) 1998: Võro keele vanõmbide kiräviise lühkene ülekaehus. – *Õdagumeresoomõ väikuq keeleq*. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). *Võro Instituudi toimõtiseq* 4. Võro, 20–27.

- Jüvä Sullõv (Iva, Sulev) 1999: Võro keele vabahelükuunkõla erändiq. – Õdagumeresoomõ veeremaq. Karl Pajusalu ja Tõnu Tender (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 6. Võro, 173–178.
- Jüvä, Sullõv (Iva, Sulev) 2002: Võro kaudusõ morfofonoloogiast. – Väikeisi kiili kokkoputmisõq. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 14. Võro, lk 178–184.
- Jüvä, Sullõv (Iva, Sulev) 2005: Võro keele astmõvaeldusõst. – Piirikultuuriq ja -keeleeq. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 17. Võro, 103–112.
- Jüvä, Sullõv (Iva, Sulev) 2007: Võru keel eesti keele arendamise strateegias. – Kultuuri-leht Sirp, 16. märts.
- Kaalep, Ain 1988: Üfs kõikaigsündümine, tõistkõrdsündümine, `ümbresündümine. Keel ja Kirjandus, 52–53.
- Kallio, Petri 2007: Kantasuomen konsonantihistoriaa. – Sámit, sánit, sátnehámit. Jussi Ylikoski ja Ante Aikio (toim). Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 253, 229–249.
- Kama, Kaido 2005: Võru asi. – Vikerkaar 7–8, 115–123.
- Kama, Kaido 2007: Lõuna-eesti keele ja kultuuri seisundist. – Kultuurileht Sirp, 16. märts.
- Kann, Kallista; Kibbermann, Feliks: Eesti-saksa sõnaraamat. Tallinn.
- Karlsson, Fred 1983: Suomen kielen äänne- ja muotorakenne. Porvoo, Helsinki, Juva.
- Kasak, Enn 1998: Võru murre ja võro keel. – Õdagumeresoomõ väikuq keeleeq. Jüvä Sullõv ja Karl Pajusalu (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 4. Võro, 13–19.
- Kasak, Enn 1990: Lühkene võro-eesti loodusõtsäpendämidsõ sõnastik. – Kaika suvõ-ülikuul. Valit tüü 6.–9. augustil 1989 Kaikal peet edimesest võrokiilsest oppajide oppamisest. Tea Avarmaa, Kauksi Ülle, Madis Kõiv, Agu Vissel (toim). Tartu, xii–xiii.
- Kasak, Enn 1997: Võrokiilsest tiidüssynavarast. – Kaika suvõülikuulõ kogomik I–VIII. Pille Kattel (toim). Võro, 27–28.
- Kask, Arnold 1963: Eesti muutkondade süsteemi kujunemisest. – Nonaginta: Johannes Voldemar Veski 90. sünnipäevaks 27. juunil 1963. Paul Ariste ja Valdek Pall (toim). Emakeele Seltsi toimetised 6. Tallinn, 36–57.
- Kask, Arnold 1984: Eesti murded ja kirjakeel. Tallinn
- Keem, Hella 1995: Tartumaa saja-aastaste jutud. Tallinn.
- Keem, Hella 1997: Võru Keel. Tallinn.
- Keem, Hella; Käsi, Inge 2002: Võru murde tekstid. Eesti murded VI. Eesti Keele Instituut, Tallinn.
- Kettunen, Lauri 1914: Miten eteläviron aktivin indik. preesensin päätteetön yks. 3. persona käsitettävä? – Virittäjä, 145–150.
- Kettunen, Lauri 1917: Viron kielen äännehistorian pääpiirteet. Helsinki.
- Kettunen, Lauri 1940: Über das Verhältnis der ostseefinnischen Sprachen und die vögeschichtliche Gruppierung der entsprechenden Völker. – Õpetatud Eesti Seltsi Aastaraamat 1938. Tartu, 100–120.
- Kettunen, Lauri 1962: Eestin kielen äännehistoria. SKST 156. Helsinki.
- Kiparsky, Paul 2003: Finnish Noun Inflection. – Generative approaches to Finnic linguistics. Diane Nelson and Satu Manninen (eds). Stanford: CSLI.

- Kloss, Heinz 1969: Research possibilities on group bilingualism: A report. Quebec: International Center for Research on Bilingualism.
- Koponen, Eino 1998: Eteläviron murteen sanaston alkuperä. Itämerensuomalaista etymologiaa. Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia 230. Helsinki.
- Koreinik, Kadri 2004: The language attitudes show the lowest prestige for the Võro language. – Valodas politika un sociolingvistiskie jautājumi I. Language Policy and Sociolinguistics I. Regional Languages in the New Europe. Ilga Šuplinska (ed). Proceedings of the International Scientific Conference 20–23 May 2004. Rēzekne, 85–93.
- Koreinik, Kadri; Pajusalu, Karl 2007: Language naming practices and linguistic identity in South-Eastern Estonia. – Language and Identity in the Finno-Ugric World. Proceedings of the Fourth International Symposium at the University of Groningen, May 17–19, 2006. R. Blokland and C. Hasselblatt (eds). (Studia Fenno-Ugrica Groningana 4). Maastricht: Shaker.
- Kull, Rein 2000: Kirjakeel, oskuskeel ja üldkeel. Eesti Keele Sihtasutus.
- Kährik, Aime 1988: Lõunavepsa deklinatsioonisüsteemi põhjooned. – Läänemeresoome keelte sümposium SYMPOSIUM 1988, Turku, 30.8–2.9.1988. Kristiina Ross (toim). Tallinn.
- Künnap, Ago 2000: Pedäspää – põhjaeestipärasuste lõpppunkt lõunaestli murdeala idapiiril. – Õdagumeresoomõ piirisüämeq. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). Võro Instituudi Toimõndusõq 10. Võro, 70–75.
- Laanest, Arvo 1975: Sissejuhatus läänemeresoome keeltesse. Tallinn.
- Liivak, Sander 1997: Tähelepanekuid järgsilbi *o* kasutamisest võru-setu kirjakeeles. – Õdagumeresoomõ lõunõpiif. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 1. Võro, 139–142.
- Lindström, Liina 1997: Eitus Võro murde suulises kõnes. – Õdagumeresoomõ lõunapiif. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). Võro Instituudi Toimõtiseq 1. Võro, 143–154.
- Mattson, Toomas 2000: Murret? Täna, ei! – Postimees, 24. märts.
- Mets, Mari 2004: Võro kõnekeel: *nud*-kesksõna varieerumine. – Keel ja kirjandus, 657–669.
- Mets, Mari 2005: Võro ja setu kõnekeele mineviku kesksõnade tunnused: kas tegelik keelekasutus vastab võro kirjakeele normile? – Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aastaraamat IV. Mari Mets ja Jüvä Sullõv (toim). Tartu, 65–77.
- Mets, Mari 2007: South Estonian written standard and actual spoken language: variation of the past participle markers. – Linguistica Uralica, 161–172.
- Mets, Mari; Praakli, Kristiina 2007: Suhtlusvõrgustikud võrukeste keelelise käitumise tõlgendajaina. – Keel ja Kirjandus, 799–817.
- Miestamo, Matti: 2005: Standard Negation: The Negation of Declarative Verbal Main Clauses in a Typological Perspective. Empirical Approaches to Language Typology 31. Berlin/ New York: Mouton de Gruyter.
- Miestamo, Matti: 2007: Negation – An Overview of Typological Research. – Language and Linguistics Compass 1 (5), 552–570.
- Must, Mari 1987: Kirderannikumurre. Häälikuline ja grammatiline ülevaade. Tallinn.
- Neustupný, Jiří 1978: Post-structural approaches to language: Language theory in a Japanese context. Tokyo: University of Tokyo Press.
- Nida, Eugene A. 1948: The Identification of Morphemes. – Language 24, 414–441.

- Nigol, Salme 1994: Hargla murraku konsonantism. Tallinn.
- Ojansuu, Heikki 1919: Viron kieli ja kirjallisuus I. Kieli. – Tietosanakirja, X. Helsinki.
- Org, Ervin, Nele Reimann, Katrin Uind, Eva Velsker, Karl Pajusalu 1994: Vastseliina Sute küla elanike murdepruugist ja keelehoiakutest. – Keel ja Kirjandus, 203–209.
- Pajusalu, Karl 1989: O dvuh sprjaženijah v muľgiskom dialekte èstonskogo jazyka. Soviet Finno-Ugric Studies, 237–245.
- Pajusalu, Karl 1992: Regional and Social Varieties of Estonian. – Ural-Altische Jahrbücher. Ural-Altaiic Yearbook 64, 23–34.
- Pajusalu, Karl 1996: Multiple Linguistic Contacts in South Estonian: Variation of Verb Inflection in Karksi. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 54. Turku.
- Pajusalu, Karl 1999: Etelä-Viron murremaisemat uudessa valaistuksessa. – Sananjalka 41, 145–166.
- Pajusalu, Karl 2000a: Lõunaeesti murdeliigendustest. – Õdagumeresoomõ piirisüameq. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 10. Võro, 76–88.
- Pajusalu, Karl 2000b: Kui lühike on eestlase mälu. Olematust emakeelest ja Lõuna-Eesti elu arendamisest. – Postimees, 28. märts.
- Pajusalu, Karl, Eva Velsker, Ervin Org 1999: On recent changes in South Estonian: Dynamics in the formation of the inessive. – International Journal of the Sociology of Language, 87–103.
- Pulk, Jaan 1998b: Mynõl ei pjaq kõtt taari kinniq. – Keel ja Kirjandus, 337–339.
- Rask, Rasmus 1834: Samlede afhandlinger I. København.
- Rosenberg, Taimi 2004: Hargla noomeni muutmine. Tallinna Pedagoogikaülikooli eesti filoloogia osakonna toimetised 5. Tallinn.
- Ross, Kristiina 1988: Instruktiiv läänemeresoome keeltes. Tallinn.
- Rätsep, Huno 1979: Eesti keele ajalooline morfoloogia II. Tartu.
- Rätsep, Huno 1989: Eesti keele tekkimise lugu. – Akadeemia, 1503–1524.
- Saareste, Andrus 1952: Kaunis emakeel. Lund.
- Saareste, Andrus 1955: Petit atlas des parles estoniens. Väike eesti murdeatlas. Skrifter utgivna av Kungl. Gustav Adolfs Akademien Nr 28. Uppsala.
- Salve, Kristi; Sarv, Vaike 1987: Setu lauludega muinasjutud. Tallinn.
- Sammallahti, Pekka 1977: Suomalaisten esihistorian kysymyksiä. – Virittäjä, 119–136.
- Seaver, Urmas 2000a: Lõuna-Eesti lapsi ähvardab võru ja setu keele sundõpe. – Postimees, 24. märts.
- Seaver, Urmas 2000b: Murre jääb koolis endiselt valikaineks. – Postimees, 25. märts.
- Setälä, Emil Nestor 1887: Zur Geschichte der Tempus- und Modusstambbildung in den finnisch-ugrischen Sprachen. Journal de la Société Finno-ougrienne 2. Helsingfors.
- Setälä, Emil Nestor 1891: Yhteissuomalainen äännehistoria I–II. Helsinki.
- SKT 1992 = Suvëülikooli keeleteoimkund: Cipakênê miiq imäkeelest ja tuust, kui tedä kiryã saat panda. – Vëro-seto täxtraamat 1993. Tarto–Vëro, 24–36.
- Spencer, Andrew 1991: Morphological Theory. Oxford: Blackwell.
- Suoniemi-Taipale, Inga 1994: Itämerensuomalaisten kielten prolatiivi. SKST 616. Helsinki.
- Zaiceva, Nina 1995: Vepsän kelen grammatik (I. Nimiden kändlus). Petroskoi.
- Tauli, Valter 1966: Structural Tendencies in Uralic languages. – Indiana University Publications. Uralic and Altaic Series, vol 17. London – The Hague – Paris: Mouton.

- Tauli, Valter 1968: Keelekorralduse alused. Uppsala.
- Tender, Tõnu, Jüvä Sullöv (Sulev Iva), Enn Kasak 1996: Võru uuemad kirjaviisid ja Brown(e)'i liikumine (II). – Keel ja Kirjandus, 606–610.
- Tender, Tõnu; Kasak, Enn 1995: Võru uuemad kirjaviisid ja Brown(e)'i liikumine. – Keel ja Kirjandus, 312–313.
- Teras, Pire 2001: Muutamasta äännevaihtelusta nykyvõrossa. – Tutkielmia vähemmistökielistä Jäämereltä Liivirantaan. Vähemmistökielten tutkimus- ja koulutusverkoston raportti III. Oulun yliopiston suomen ja saamen kielen ja logopedian laitoksen julkaisuja. Niina Määttä ja Helena Sulkala (toim). Oulu, 148–161.
- Thomason, Sarah Grey; Kaufman, Terrence 1988: Language Contact, Creolization and Genetic Linguistics. Berkley – Los Angeles – Oxford.
- Toomsalu, Ülo 1995: Setu verbi grammatika ja sõnastikud. Tallinn.
- Toomse, Mihkel 1998: Lõuna-Eesti murded 1–30. Kaardid. Karl Pajusalu (toim). Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitoksen julkaisuja 56. Turku.
- UL 2003a: Kas Umma Lehte om rassõ lukõq? – Uma Leht 1 (30), vahtsõaastakuu 6. päiv.
- UL 2003b: Uma Leht lihtsustas kiräviisi. – Uma Leht 2 (31), radokuu 4. päiv.
- Valge, Jüri 2000: Kirjakeel ja murdekeel pole vaenlased. Võru keel: kohustuslikuks või mitte? – Postimees, 6. aprill.
- Valge, Jüri 2007: Mida küll Võru murdega peale hakata? – Kultuurileht Sirp, 20. aprill.
- Valmet, Aino 1989: F. J. Wiedemann lõunaeesti murrete uurijana. – Ferdinand Johann Wiedemannin muisto. Suomalais-virolainen Wiedemann-seminaari Helsingissä 5.–6.10.1987. Castrenianumin toimitteita 31. Helsinki.
- Viitso, Tiit-Rein 1968: Äänisvepsa murde väljendustasandi kirjeldus. – Keele modelleerimise probleeme 2. Huno Rätsep (toim). Tartu Ülikooli toimetised 218. Tartu, 4–296.
- Viitso, Tiit-Rein 1976: Eesti muutkondade süsteemist. – Keel ja Kirjandus, 148–162.
- Viitso, Tiit-Rein 1983: Läänemeresoomlased: maahõive ja varasemad kontaktid. – Symposium Saeculare Societatis Fenno-ugricae. SUST 185. Helsinki, 256–281.
- Viitso, Tiit-Rein 1985: Läänemeresoomse murdeliigenduse põhijooned. – Keel ja Kirjandus, 399–404.
- Viitso, Tiit-Rein 1990: Eesti keele kujunemine flekteerivaks keeleks. – Keel ja Kirjandus, 456–461, 542–548.
- Viitso, Tiit-Rein 2003: Rise and development of the Estonian Language. – Estonian Language. Mati Erelt (ed). Linguistica Uralica. Supplementary Series, Volume 1, 130–230.
- Viks, Ülle 1977: Klassifikatoorse morfoloogia põhimõtted. Preprint KKI-9. Tallinn.
- Viks, Ülle 1992: Väike vormisõnastik I. Sissejuhatus ja grammatika. Tallinn.
- Viks, Ülle 1994: Eesti keele klassifikatoorne morfoloogia. – Dissertationes Philologiae Estoniae Universitatis Tartuensis 1. Tartu.
- VMS 1982 = Väike murdesõnastik I. Valdek Pall (toim). Tallinn.
- VMS 1989 = Väike murdesõnastik II. Valdek Pall (toim). Tallinn.
- Wiedemann, Ferdinand Johann 1864: Versuch ueber den Werroehstnischen Dialekt. St. Petersburg 1864. Eestikeelse tõlkega väljaanne. Inge Annom (tõlge), Külli Habicht ja Karl Pajusalu (toim). Tartu Ülikooli eesti keele õppetooli toimetised 20, Tartu 2002.

- Wiedemann, Ferdinand Johann 1871: Ehstnische Dialekte und ehstnische Schriftsprache. – Verhandlungen der gelehrten Estnischen Gesellschaft zu Dorpat VII. Dorpat.
- Wiik, Kalevi 1995: Itämerensuomalaisten kansojen ja kielten syntykysymyksiä. Turku.
- Wiik, Kalevi 1996: Põhja-Euroopa rahvaste ja keelte päritolu küsimusi. – Keel ja Kirjandus, 581–589.
- Wiik, Kalevi 1999a: Etelä-Viron murrerajat Toomse-Pajusalun karttojen valossa. – Ödagumeresoomõ veeremaaq. Karl Pajusalu ja Tõnu Tender (toim). Võro Instituudi toimõitiseq 6. Võro, 93–114.
- Wiik, Kalevi 1999b: Viron murteiden pohjois-etelä–raja Saaresten tutkimusten valossa. – Ödagumeresoomõ veeremaaq. Karl Pajusalu ja Tõnu Tender (toim). Võro Instituudi toimõitiseq 6. Võro, 115–125.
- Winsa, Birger 2000. “Murtheet“ ja “kielet“ diskryssissä – Torniolaakson kielikulttuuriin infrastryktyyri. – Tutkielmia vähemmistökielistä Jäämereltä Liivinrantaan. Vähemmistökielten tutkimus- ja koulutusverkoston raportti I. Niina Määttä ja Helena Sulkala (toim). Oulun Yliopiston suomen ja saamen kielen ja logopedian laitoksen julkaisuja 15, Oulu.
- Õispuu, Jaan 1994: Karjala keelesaarte sõnamuutmissüsteem. Tallinna Pedagoogika-ülikooli Toimetised. Humaniora. A1. Tallinn.
- ÕS 1999 = Eesti keele sõnaraamat. Tiiu Erelt (toim). Tallinn.

Interneti- ja käsikirjaallikad

- HN = Haanimiichi nõvvokoda: <http://www.haanimiis.ee>.
- Iher, Triin 2000: Võru verb haritlaste keeles. Tartu ülikooli bakalaureusetöö, Tartu. Käsikiri.
- Iva, Sulev 1997: Võro Windowsi kirjad ja klaviatuuridraiver. Projekt (käsikiri).
- Iva, Sulev 2002b: Võro-eesti synaraamat (elektrooniline versioon): <http://www.folklore.ee/Synaraamat/>.
- Iva, Sulev 2005b: Kakkõhelü ettetulõmisõ tävvelik nimekiri: http://fiu-vro.wikipedia.org/wiki/Kakkõhelü_ettetulõmisõ_tävvelik_nimekiri.
- Iva, Triin 2002a: Haritlaste võru keel. Tartu Ülikooli magistrütöö (käsikiri).
- Pöder, Katre 2006: Haanjamaa identiteet: kirjeldus ja enesekirjeldus. Tartu Ülikooli bakalaureusetöö (käsikiri).
- Rist, Merike 1997: Võru murde vokaalharmonia. Tartu Ülikooli bakalaureusetöö (käsikiri).
- VKP 2005 = Vahtsõ kiräviisi parandusõq: http://fiu-vro.wikipedia.org/wiki/Võro_kiräviis#Vahtsõ_kiräviisi_parandusõq.
- VÕ 1988 = Võro õigõkirotusõst. Võro Instituudi keelekuunolõk (käsikiri).
- VVE = Vikipeediä. Vaba entsüklopeediä: <http://fiu-vro.wikipedia.org>.

Võru kirjakeele allikad

- Bulgakov, Mihail 1993: Saadanajantj. Navi-Võro 1993.
- Hurt, Johann 1885: Wastne Võro keeli ABD raamat. Tartu.
- Jüvä, Sullõv (Iva, Sulev) jt 1998 = Jüvä Sullõv, Kauksi Ülle, Marju Kõivupuu, Nele Reimann, Paul Hagu: ABC kiräoppus ja lugõmik algkooli latsilõ. Võro Instituut ja Võro Seltš VKKF.
- Kama, Kaido 2001: Ümbreilma reisikirä. Tallinn.
- Kasak, Enn 2000: Minek. – Võro-Seto tähtraamat 2001 (kokko pandnu Mariko Faster). Võro Seltš VKKF, 74–76.
- Kasak, Enn 2006: Kadonu lohe; Kadonuq kunnaq. – Võro-Seto tähtraamat 2001 (kokko pandnu Mariko Faster). Võro Seltš VKKF, 57–60.
- Kauksi, Ülle 1997: Kuldnaanõ. Kultanainen. Vilustõh.
- Kauksi, Ülle 2003: Uibu. Tartu.
- KS 1990 = Kaika suvõulikuul. Valit tüü 6.–9. augustil 1989 Kaikal peet edimedsest võrokiilsest oppajide oppamisest. Tea Avarmaa, Kauksi Ülle, Madis Kõiv, Agu Vissel (toim). Tartu.
- KS 1996 = Kaika suvõulikuul Lüllemäel, valik ettekandit. Jüvä Sullõv ja Kauksi Ülle (toim). Võro.
- KS 1997 = Kaika suvõulikuulõ kogomik I–VIII. Pille Kattel (toim). Võro.
- KS 2003 = Kaika suvõulikuulõ kogomik IX–XI. Nele Reimann (toim). Võro.
- Kõiv, Madis 1999: Kähri kerko man Pekril. Võro.
- LEKA 2002: Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aasta-raamat I. Triin Iva (toim). Tartu.
- LEKA 2003: Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aasta-raamat II. Mariko Faster (toim). Tartu.
- LEKA 2004: Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aasta-raamat III. Helen Koks ja Mariko Faster (toim). Tartu.
- LEKA 2005: Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aasta-raamat IV. Mari Mets ja Jüvä Sullõv (toim). Tartu.
- LEKA 2006: Tartu Ülikooli Lõuna-Eesti keele- ja kultuuriuuringute keskuse aasta-raamat V. Mari Mets (toim). Tartu.
- MKM 2004 = Mulgi keelen ja meelen. Silvi Väljal ja Lembit Eelmäe (koost). Viljandi-Tartu-Tallinn-Pärnu.
- Ojar, Triinu 2004: Kuimuudu võro kiilt alalõ hoita? Kõnõlõ taad latsõga! Võro Instituut.
- Ojar, Triinu 2005: Võrokeeline kodo. Võro Instituut.
- Pulk, Jaan 1998a: Ainõnimmi mitmuzõvorni xäõmizest ja tju xäõmize seossist kultuuriga. – Õdagumeresoomõ väikuq keeleq. Jüvä Sullõv ja Karl Pajusalu (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 4. Võro, 57–59.
- Reimann, Nele 2004: Võromaa kodolugu. Võro Instituut.
- SKL 1999 = Seto kodu lugu. Sirje Siruli (toim). Setomaa Arendusselts.
- SL 1922 = Seto lugõmik. I osa. Akadeemilise Emakeele Seltsi toimetused VI. Tartoh.
- SL 1924 = Kodotulõ?. Seto lugõmiku II osa. Akadeemilise Emakeele Seltsi toimetused XI. Tartoh.
- VIT 1997 = Õdagumeresoomõ lõunõpiif. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 1. Võro.

- VIT 1998a = Ku kavvas Setomaalõ seto rahvast jakkus. Külli Eichenbaum (toim). Võro Instituudi toimõtisõq 2. Võro.
- VIT 1998b = Õdagumeresoomõ väikuq keeleq. Jüvä Sullõv ja Karl Pajusalu (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 4. Võro.
- VIT 1998c = Tiidüs ja tõdõ. Märgütüisi. Enn Kasak ja Jaan Kangilaski (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 5. Võro.
- VIT 1999a = Lõunaeeesti keelest ja kiräkeelest. Nele Reimann ja Tõnu Tender (toim). Võro Instituudi toimõtisõq 3. Tarto-Võro.
- VIT 1999b = Õdagumeresoomõ veeremaaq. Karl Pajusalu ja Tõnu Tender (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 6. Võro.
- VIT 2000a = Võro kirändüse luumine. Kauksi Ülle ja Nele Reimann (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 7. Võro.
- VIT 2000b = A kiilt rahvas kynõlõs. Võrokeste keelest, kommetest, identiteedist. Kadri Koreinik ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõtiseq 8. Võro.
- VIT 2000c = Reimann, Nele 2000: Tiijuht ABC kiräoppusõ manõq. Võro Instituudi toimõtiseq 9. Võro.
- VIT 2000d = Õdagumeresoomõ piirisüämeq. Karl Pajusalu ja Jüvä Sullõv (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 10. Võro.
- VIT 2001 = Õdagumeresoomõ ütistüseq. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 11. Võro.
- VIT 2002a = Jüvä Sullõv 2002: Võro-eeesti synaraamat. Võro Instituudi toimõndusõq 12. Tarto-Võro.
- VIT 2002b = Faster, Mariko; Saar, Evar 2002: Võromaa kotussõnimmist. Peeter Päll (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 13. Võro.
- VIT 2002c = Väikeisi kiili kokkoputmisõq. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 14. Võro.
- VIT 2003 = Õdagumeresoomõ hummogupiif. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 15. Võro.
- VIT 2004 = Kiil ja hindätiidmine. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 16. Võro.
- VIT 2005 = Piirikultuuriq ja -keeleq. Karl Pajusalu ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 17. Võro.
- VIT 2006 = Mitmõkeelisüs ja keelevaihtus õdagumeresoomõ maiõ pääl. Helen Koks ja Jan Rahman (toim). Võro Instituudi toimõndusõq 18. Võro.
- VL 1995 = Võrokiilne lugõmik. Tea Avarmaa, Kauksi Ülle, Madis Kõiv, Marju Kõivupuu, Nele Reimann, Agu Vissel (koost). Marju Kõivupuu ja Jüvä Sullõv (teise trüki toim). Võro.
- VST 1989 = Võro-Seto tähtraamat 1990. Kaido Kama (koost). Võro.
- VST 1990 = Võro-Seto tähtraamat 1991. Kaido Kama (koost). Võro.
- VST 1991 = Võro-Seto tähtraamat 1992. Jaan Pulk (koost). Võro.
- VST 1992 = Võro-Seto tähtraamat 1993. Pulga Jaan ja Jüvä Sullõv (koost). Tarto-Võro.
- VST 1993 = Võro-Seto tähtraamat 1994. Jüvä Sullõv ja Pulga Jaanj (koost). Võro-Tarto.
- VST 1994 = Võro-Seto tähtraamat 1995. Jüvä Sullõv (koost). Navi-Võro.
- VST 1995 = Võro-Seto tähtraamat 1996. Jüvä Sullõv (koost). Võro.
- VST 1996 = Võro-Seto tähtraamat 1997. Jüvä Sullõv (koost). Võro.
- VST 1997 = Võro-Seto tähtraamat 1998. Jan Rahman (koost). Võro.
- VST 1998 = Võro-Seto tähtraamat 1999. Jan Rahman (koost). Võro.

VST 1999 = Võro-Seto tähtraamat 2000. Mariko FASTER (koost). Võro.
VST 2000 = Võro-Seto tähtraamat 2001. Mariko FASTER (koost). Võro.
VST 2001 = Võro-Seto tähtraamat 2002. Mariko FASTER (koost). Võro.
VST 2002 = Võro-Seto tähtraamat 2003. Valdo Valper (koost). Võro.
VST 2003 = Võro-Seto tähtraamat 2004. Mariko FASTER (koost). Võro.
VST 2004 = Võro-Seto tähtraamat 2005. Mariko FASTER (koost). Võro.
VST 2005 = Võro-Seto tähtraamat 2006. Triinu Ojar (koost). Võro.
VST 2006 = Võro-Seto tähtraamat 2007. Mariko FASTER (koost). Võro.
VST 2007 = Võro-Seto tähtraamat 2008. Mariko FASTER ja Triinu Ojar (koost). Võro.
WT 1905 = Meie Issanda Jesuse Kristuse Wastne Testament. Jurjevi (Tarto) liinan.

Võro kiräkeele sõnamuutmiskõrd Kokkovõtõq

Seon tüün uuritas võro kiräkeele sõnamuutmist. Tüü keeleainõq om kaudõ peri mitmist võro kiräkeele välläandist, a põhilidsõs alosmatõrjaalis ommaq “Võro-eesti synaraamatun” (Iva 2002a) löödüväq tego- ja nimisõnaq üten näide kotsilõ annõdu muutmisõ teedüssega.

Kõgõpäält om tüün seletet võro muutmismorfologia teooriat. Om tutvustõt eesti ja õdagumeresoomõ vahtsõmbit klassifitsiirmismorfoloogiit ja mooduoppusõ tähtsämbit uurismudõlit. Võro kiräkeele sõnamuutmisõn vahtsõnduisi ja suurt vaihtõlõmist sünnütäväst herksäst sotsiolingvistilidsõst kontekstist arvo-saamisõs ommaq tähtsääq võro kiräkeele tegünemist ja võro ütiskeele kujonõmist selgütävääq päätüküq.

Päämäne tüümetod om tan Tiit-Rein Viitso (1976) ja Ülle Viksi (1977) vällä märgit ja tõisi õdagumeresoomõ sõnamuutmisõ uurjiddõ edesi arõndõt nii tüve-muutuisi ku ka lõppõ liitmisõ tingimüisi perine sõnasortmisviisi. Tüün uuritas nii tüvvi sise- ja lõpuvaelduisi ku ka mitmõsugumaidisi tüvvi ja lõppõ kokkosäädü-mise võimaluisi, mink perrä ommaq sõnaq mitund muudu läbi validuq. Naidõ sortmiisi perrä ommaq ummakõrda kokko pantuq võro nimi- ja tegosõnno tüübiq.

Sortmisõq andvaq kokko 88 sõnatüüpi, minkast edimädseq 47 ommaq nimi- ja ülejäänüq 41 tegosõnatüübiq. Mitmõq “Võro-eesti synaraamadu” üttemuudu muutuvaq nimisõnatüübiq ommaq tan kokko pantuq, tuuperäst ommaq saaduq tüübiq sõnaraamadu sõnatüübest (90 tüüpi) tihtsämbäq ja kokkovõtvambaq. Samal aol om tegosõnatüüpe esiki inneskidsest inämb, midä olõq ka-i imehtäq, ku lõunaeesti sõnamuutmiskõrra keerolidsõmb jago omgi tegosõnamuutminõ.

Päält sünkrooniliidsi sõnasortmiisi ommaq tüün ka võro kiräkeele kõiki keeleoppusõ katõgooriide seletüseq, kon kaias ka sõnamuudõ tegünemisluku ja muutumistendentse.

Nimisõna paradigma päätükün om seletet ekä käänüst umaette allpäätükün. Keeleoppusliidsi käänüsside (nime-, uma- ja osakäänüs) man om ka mitmusõ käänüssit kaet eräle allpäätüken, a semantiliidsi käänüsside man om mitmuse käänüssit seletet üten ütsüse käänüssidega. Kurgupeethelü (kakkõhelü) küsü-müisi om lahast põhilidsõlt mitmusõ nimekäänüse päätükün, kon seletedäs taa üte võro kiräkeele tähtsä tunnusõ ettetulõmist ja vaihtõlõmist võro sõnamuut-miskõrran nii parhilladsõ keele ku keeleaoluu peri. Tõisi mitmusõ tunnusit kaias inämbüisi mitmusõ umakäänüse päätükün.

Tegosõna paradigma päätükün ommaq umaette allpäätüken kimmä kõnnõ-viie olõvigu ja lihtminevigu käänüseq ja lihtminevigu tunnusõq. Eräle allpää-tüken om kaet tegosõna tõisi aigõ ja kõnnõviise, tettävät tegomuudu, eitämist ni infinitiivsit tegosõnamuudõ.

Seo tüü sõnasortmiisist ja mooduoppusõ katõgooriidõ uurmisõst om nätäq, et nimisõna muutmisõn, tõisildõ ku eesti kiräkeelen, tüütäs mitmusõn viil selgehe ja kimmähe mustõhavvanõ õdagumeresooime katõtüveliidsi sõnno käändmis-kõrd. Niisamalidõ valitsõsõq tan, tõistõ ku eesti kiräkeelen, kõrdapiten vabahelü-tüvele liitüjäq vabahelü- ja segämitmusõ tunnusõq (-i, -E, -idE, -isi jm). Peet-helütüvega dE-mitmusõ mooduq ommaq võro kiräkeelen säädüperi tävveste võimaliguq, a periselt pruugitas naid veidüq.

Tüüst tulõ vällä, et osal esiqmuudu võro nimisõna- (nt `tervüs, `säädüs) vai tegosõnatüübel (nt *sibahama, manitsõma*), mil om hariligult arvat ollõv hulga kõrvalmuudõ, või ollaq kooniq kolm eräle säädüperalist muutumisviisi, miä käüväq egäüts esiq muutmistüüpi.

Tegosõnamuutmisõn tüütäs võro kiräkeelen lõunaeesti vana katõ suurõ muutkunna süstem, mink perrä tegosõnno kõgõ tähtsämb jagonõminõ om kim-mä kõnnõviie olõvigu 3. käänüssen s-lõpuga ja ilma lõpulda tegosõnos. Tõistõ ku mulgi ja tarto keelen om võro keelen sama eräldämine alalõ ka mitmusõn (lõpuq -sEq ja -vAq). Tüüst om ka nätäq, et mõnt tüüpi tegosõnaq võivaq võro kiräkeelen muutadaq mõlõmba kõrra peri, minkast nail sõnol tulõ-i inämbüisi tähendüse vaiht (vrd nt *valavaq* ja *valasõq*, mõlõmbaq eesti keelen ‘valavad’, a *küdsäseq* ‘küpsevad’ ja *küdsäväq* ‘küpsetavad’).

Tõisildõ ku parhilladsõn võro ütiskeelen, kon ütän jaon tegosõnatüüben om minevigu tunnusõs kujonõman illatsõmb analoogilinõ -sE vai -si, om võro kiräkeele tegosõnamuutmisõn iks kõgõ tähtsämb vabahelüminevik. Tuuga kõr-vuusi om külh pruugin ka sE-minevik, a illanõ si-minevik (vrd nt võro kiräkeele muudõ *vali* ‘valas’, *lugi* ‘luges’ ja võro ütiskeelen sagõhõhe ettetulõvit muudõ *valasi, lugõsi*) olõ-i joht viil võro kiräkeele sõnamuutmiskõrda kinnistünüq, kuiki võro ütiskeelen taa pruukminõ tunnus kassuv, miä lupa ossa sõnno muutaq jo esiki nii, et läbi terve muutmiskõrra tulõ ette õnnõ ütän sõnamuud (nt *ma/sa/tä/mi/ti/nä valasi, lugõsi, `võtsõ*).

Võro keele esiqmuudu tüve- ja peräsilbivaelduisi haardmisõs ütän seletüs-kõrda om naid tüün kaet vähä tõisildõ ku traditsioonilidsõn õdagumeresoomõ astmõvaheldusõ süstem, miä tunnistas õnnõ kattõ astõt. Laendõn sääntse hari-ligu astmõvaeldusõ piire viil katõ astmõ jago, ommaq ütän neläastmõlistõ astmõvaeldusõ kõrda pantuq kõik võro keele esiqerälidseq geminatsiooniq, midä seeniq om kaet ku umaette nättüisi. Võro astmõvaeldusõ kõgõ esiqeräli-dsembäs joonõs või pitäq ütän jaon laadivaeldusõga sõnon ettetulõvat kõrda, kon ommaq ütänkuun nii harilik laadivaeldus ku ka kõiki kolmõ pikkusastõt katva pikkusvaeldus. Säänest kolmõastmõlist pikkusvaeldust kutsutas seon tüün pikenemisvaeldusõs ja ku taa tulõ ette ütän laadivaeldusõga, sis peetas taad kõiki võimalikkõ astmõvaeldusõ lihte katvas täüsvaeldusõs.

Eesti keelest tõisildõ pakk võro keelen hulga uurmisainõt peräsilpe astmõ-vaeldus, midä kaias eräle ka seon tüün. Võro kiräkeelen saa vällä tuvvaq uma-ette regulaarsõq peräsilpe astmõvaeldusõ safaq. Samal aol pruugita-i peräsilpe

astmõvaeldust egän võro keeleala paigan ja nii ku seenkäänüse lõpuq, paistus ka peräsilpe astmõvaeldus tüütäv ku sotsiolingvistilinõ tähüs.

Hariligust vähä tõiistsugumanõ om ka seo tüü arvosaaminõ passiivist. Tüün tuvvas vällä tävveline personaalsõ passiivi näüduskõrd, miä om võro keelen ka viil ildaaigo olõman olnuq ja minkast om jälgi täämbätseni pääväni. Personaalsõ passiivi saa võro kiräkeelen tävveste kõrdapiten pruukiq, kuiki võro ütiskeelen kuuld taad väega harvuisi. Umaette kūsümüs om passiivi ja impersonaali vaihõkõrd. Impersonaali ku umaette katõgooriat olõ-i tüün vällä tuud, tuu asõmal om taad kaet ku impersonaalsõ passiivi.

Kokkovõttõs või sõnasortmiisi ja mooduoppusõ aloskõrdo uurmisõ perrä üteldäq, et suurõ arvo vahtõnduisi ja võro ütiskeelen tundaqolõvidõ tugõvidõ eesti kiräkeele mõotuisi pääle kaemaldaq om võro kiräkeelen nii nimi- ku tego-sõna muutmisõn pia tävveliste alalõ hoitunuq lõunaesti sõnamuutmisõ aoluulinõ kõrd. Tüün vällä tuud sõnamuutmiskõrd avitas nätäq sõnamuudõ vaihõl ütisiisi, mink perrä või mõnt sõnna tävveste loomuligult muutaq ka mitund muuttüüpi piten. Tõõsõlt puult pand taa muutmiskõrd ütte tüüpi kokko ütteviisi muutuaja sõnaq, midä seeniqaooniq om arvat eräle tüüpehe.

Inflectional Morphology in the Võro Literary Language Summary

The present dissertation deals with the inflectional morphology of the Võro written language. The verbs and nouns in Võro-Estonian Dictionary (*Võro-eesti synaraamat*, Iva 2002a) have served as the primary material for the analysis, and different Võro written language sources have been used as secondary material.

The theoretical bases of Võro inflectional morphology are introduced, including the overview of newer classificatory morphologies and more important models of morphological analysis in Estonian and in other Baltic-Finnic languages. The chapters discussing the evolution of the Võro literary language and the Colloquial Võro are important for understanding the innovations in Võro inflectional morphology and the sociolinguistic context, which causes remarkable variation.

The classificatory analysis, which considers the stem alternation and the compounding patterns of formatives, has been used as the basic working method. This method has been developed by Tiit-Rein Viitso (1976) and Ülle Viks (1977) and has been improved by other researchers dealing with the morphology of the Baltic-Finnic languages. The grade alternation and the alternation in the final sounds of stems as well as the alternatives for combining different stems and affixes have been explored in the dissertation. For this purpose, different types of morphological processes have been analysed, the outputs of which have been used to form different sub-classes. These sub-classes have, in their turn, served as a basis for the general classification of Võro nouns and verbs.

The classification resulted in 88 inflectional patterns, consisting of 47 declensional and 41 conjugational patterns. Compared with the types presented in Võro-Estonian Dictionary (90 inflectional patterns), the present types are more economical and comprehensive, incorporating many similar declensional patterns. However, the classification contains even more conjugational patterns than before, which is understandable considering the complexity of South Estonian verb morphology.

Besides the synchronic inflectional patterns, the specifications of all grammatical categories in Võro have been presented, which also include the historical background and inflectional tendencies.

The chapter discussing the noun paradigm is sub-divided according to the cases. The plural forms of the grammatical cases (nominative, genitive and partitive) are presented in separate sub-chapters, the plural forms of the concrete cases are discussed together with singular cases. The issues concerning the glottal stop are mainly presented in the chapter dealing with the plural nominative. The occurrence and variation of this important marker in the Võro

literary language is described both synchronically and diachronically. Other plural markers are mostly dealt with in the chapter discussing the plural genitive.

The chapter dealing with the verb paradigm consists of several sub-chapters discussing the present indicative, the present imperfect and the imperfect markers. Other tenses and moods, passive, negative and infinitive verb forms are discussed in separate sub-chapters.

The analysis of inflectional patterns and grammatical categories presented in the dissertation demonstrates that, unlike the Estonian literary language, the declensional patterns in Võro use the ancient Baltic-Finnic declination of biradical words. Likewise, contrary to the Estonian literary language, the stem plural and contamination plural markers (*-i*, *-E*, *-idE*, *-isi*, etc.), which are compounded to vocalic stems, are used regularly in Võro. The consonant-stem *dE*-plural forms can be formed regularly in the Võro literary language, although they are marginal in the actual language use.

The study points out that some specific noun groups (e.g. *tervüs* ‘health’, *säädüs* ‘law’) or verb groups (e.g. *sibahama* ‘to scuttle’, *manitsõma* ‘to warn, to preach’), which have been believed to have many parallel forms, can have up to three different, but regular inflectional patterns, each of them belonging to different inflectional types.

In the case of the inflectional system of verbs, the old South Estonian two conjugation system is fully functioning, according to which the third person present indicative forms are divided into *s*-final verbs and verbs without inflectional ending. Unlike Mulgi and Tartu dialect, the Võro literary language has preserved the distinction in plural (formatives *-sEq* and *-vAq*). At the same time, the present research reveals that certain verbs can be inflected following the patterns of both conjugations, so that in most cases there occurs no difference in meaning (cf. *valavaq* and *valasõq* ‘(they) pour’, but *küdsäseq* ‘(they) ripen, bake’ and *küdsäväq* ‘(they) bake’).

Contrary to the present-day Colloquial Võro, where in certain verbs the newer analogical imperfect formative *-sE* or *-si* is becoming general, the vowel imperfect is still primary for the Võro literary language. The *sE*-imperfect is used parallelly, but the newer *si*-imperfect is still not fixed in the Võro literary language (cf. the verb forms in the Võro literary language, e.g. *vali* ‘(he) poured’, *lugi* ‘(he) read’; and the frequent forms in Colloquial Võro, e.g. *valasi* ‘(he) poured’, *lugõsi* ‘(he) read’). The *si*-imperfect appears to be spreading in Colloquial Võro, and in some words it allows the forming of paradigms where the same verb form marks all persons (e.g. *ma/sa/tä/mi/ti/nä valasi* ‘I/you(s)he/we/you/they poured’, *võtsõ* ‘took’, *tulli* ‘came’).

The overview of the system of specific and heterogeneous stem alternation and non-initial syllable alternation in Võro differs from the traditional Baltic-Finnic grade alternation system where only two grades are considered. In Võro, the traditional system has been extended by another two grades, making it now

possible to include all gemination cases typical of Võro, which have been considered separately so far. In certain quality-alternational words, the phenomenon of the simultaneous appearance of the traditional quality alternation and the quantity alternation (including all three quantities) can be considered the most important characteristic of Võro grade alternation. Here, the term *prolonged alternation* is used for the alternation of three grades, and its combination with quality alternation is understood as absolute alternation, which includes all types of grade alternation.

In Võro, the grade alternation in non-initial syllables offers plenty of research material, contrary to the Estonian grade alternation system. In the Võro literary language, the series of regular grade alternation in non-initial syllables can be distinguished. Notwithstanding, the grade alternation in non-initial syllables has not spread in all areas of Võro. It also seems to be a sociolinguistic marker, similarly to the markers of inessive.

In this dissertation, the discussion of the passive differs from the common approach. Here, the complete paradigm of personal passive has been presented, which was present in Võro in earlier times and the traces of which can be seen even nowadays. Consequently, in principle the personal passive can be used regularly in Võro, although it can rarely be found in Colloquial Võro. The relations of the passive and the impersonal arise as an independent problem. In this dissertation, the impersonal has not been considered a separate category, but as the impersonal passive.

In conclusion, it can be stated that despite many innovations and the strong influence of the Estonian literary language on Colloquial Võro the inflectional morphology of both verbs and nouns in the Võro literary language has almost completely preserved the historically regular South Estonian inflectional system, as the analysis of the inflectional classifications and morphological paradigms shows. At the same time, the systematic classification of inflection used in the present dissertation reveals some correlations between the word forms that, on the one hand, allow some word forms to be inflected according to different inflectional patterns. On the other hand, these correlations incorporate similarly inflected words, which have been considered to belong to different types so far.

Lisa 1. Sõnaloend muuttüübiti

1

(VES 2) hanša

aalo, -, -t
 arstiruhe, -, -t
 daamõ, -, -t
 disko, -, -t
 firma, -, -t
 flandsõ, -, -t
 foto, -, -t
 haaju, -, -t
 hadra, -, -t
 hadre, -, -t
 haiba, -, -t
 haiska, -, -t
 hanša, -, -t
 harga, -, -t
 hargo, -, -t
 haska, -, -t
 hausa, -, -t
 hebo, -, -t
 heiga, -, -t
 heigo, -, -t
 hergo, -, -t
 herrä, -, -t
 hiido, -, -t
 hiiro, -, -t
 hiifo, -, -t
 himmu, -, -t
 hindso, -, -t
 hindu, -, -t
 hipi, -, -t
 hooña, -, -t
 horlo, -, -t
 horša, -, -t
 horšo, -, -t
 huida, -, -t
 huido, -, -t
 hurlo, -, -t
 huřsa, -, -t
 huska, -, -t
 hässä, -, -t
 hõoberüs, -e, -t
 hõõde, -, -t
 hürmä, -, -t
 hürümürü, -, -t
 ijähoki, -, -t
 immo, -, -t
 ipo, -, -t
 jando, -, -t
 jooga, -, -t
 juuli, -, -t
 juuni, -, -t
 jõrda, -, -t
 jõrga, -, -t
 jälle, -, -t
 jäfa, -, -t
 kaasa, -, -t
 kakao, -, -d
 kehvä, -, -t
 keko, -, -t
 kerga, -, -t
 kergo, -, -t
 kiiga, -, -t

kiivi, -, -t
 kiko, -, -t
 kile, -, -t
 kirsä, -, -t
 kitsi, -, -t
 kitukiti, -, -t
 klau, -, -d
 klimba, -, -t
 klõmba, -, -t
 kohma, -, -t
 kooño, -, -t
 koosa, -, -t
 krae, -, -d
 kratšo, -, -t
 kreo, -, -d
 krihva, -, -t
 kriimo, -, -t
 kriuhka, -, -t
 kroogo, -, -t
 kroonu, -, -t
 krõhva, -, -t
 krõima, -, -t
 krõõño, -, -t
 kräo, -, -d
 kuka, -, -t
 kukutatä, -, -t
 kunka, -, -t
 kutsa, -, -t
 kõbli, -, -t
 kõhma, -, -t
 kõhna, -, -t
 kõõdsä, -, -t
 käfo, -, -t
 labra, -, -t
 lahva, -, -t
 lallo, -, -t
 larga, -, -t
 leelo, -, -t
 lehmo, -, -t
 leka, -, -t
 leto, -, -t
 liimä, -, -t
 lilla, -, -t
 lirva, -, -t
 lita, -, -t
 lofo, -, -t
 lunda, -, -t
 lundo, -, -t
 lunga, -, -t
 lufo, -, -t
 lõdva, -, -t
 lõhva, -, -t
 lõka, -, -t
 lõmba, -, -t
 lõuhka, -, -t
 lãrbä, -, -t
 läülä, -, -t
 lõhka, -, -t
 malõ, -, -t
 mamma, -, -t
 matska, -, -t
 mehka, -, -t
 moko, -, -t
 moodsä, -, -t
 murša, -, -t

mutška, -, -t
 mõisaprovva, -, -t
 mähkä, -, -t
 ñaaga, -, -t
 neio, -, -t
 ninni, -, -t
 noblu, -, -t
 nohka, -, -t
 nohko, -, -t
 nõko, -, -t
 notsi, -, -t
 notšo, -, -t
 nudšo, -, -t
 nugfo, -, -t
 nõhva, -, -t
 nuio, -, -t
 nunno, -, -t
 nutsä, -, -t
 nutšo, -, -t
 nähkä, -, -t
 nähro, -, -t
 näio, -, -t
 näkinäio, -, -t
 nãnnä, -, -t
 nõhkä, -, -t
 nõhrä, -, -t
 nõhrü, -, -t
 oišo, -, -t
 ooño, -, -t
 ofo, -, -t
 osso, -, -t
 paaba, -, -t
 paadšo, -, -t
 papa, -, -t
 parba, -, -t
 pardo, -, -t
 pasta, -, -t
 patarei, -, -d
 paukna, -, -t
 peko, -, -t
 persekrae, -, -d
 piilo, -, -t
 pikktroska, -, -t
 pirga, -, -t
 pirgo, -, -t
 pirgõ, -, -t
 pisla, -, -t
 plähka, -, -t
 plahva, -, -t
 pluusõ, -, -t
 plähkä, -, -t
 plõhkä, -, -t
 poko, -, -t
 polda, -, -t
 politsei, -, -d
 pollfa, -, -t
 pondšo, -, -t
 pooña, -, -t
 porga, -, -t
 poslamasla, -, -t
 potüseto, -, -t
 prei, -, -d
 proosa, -, -t
 proosta, -, -t

provva, -, -t
 provvi, -, -t
 prähkä, -, -t
 pudfa, -, -t
 puhka, -, -t
 puhvaika, -, -t
 pumba, -, -t
 pupi, -, -t
 puslö, -, -t
 pussuode, -, -t
 puusta, -, -t
 põka, -, -t
 põko, -, -t
 põmba, -, -t
 pümmelilla, -, -t
 püre, -, -t
 püüne, -, -t
 rae, -, -d
 redše, -, -t
 redšo, -, -t
 reko, -, -t
 rohe, -, -t
 roosa, -, -t
 röika, -, -t
 rübe, -, -t
 sarbo, -, -t
 sendo, -, -t
 seto, -, -t
 sine, -, -t
 sisšo, -, -t
 sogõ, -, -t
 sohva, -, -t
 soima, -, -t
 sooda, -, -t
 sorga, -, -t
 sorso, -, -t
 šuko, -, -t
 tanda, -, -t
 tando, -, -t
 taška, -, -t
 teeda, -, -t
 tibra, -, -t
 tiide, -, -t
 tiidšu, -, -t
 tiira, -, -t
 tillo, -, -t
 tirga, -, -t
 tirgu, -, -t
 tita, -, -t
 tohlo, -, -t
 tohña, -, -t
 tohva, -, -t
 tooni, -, -t
 torba, -, -t
 tordõ, -, -t
 tofa, -, -t
 tofo, -, -t
 trihka, -, -t
 trompso, -, -t
 troška, -, -t
 tšaaga, -, -t
 tšaala, -, -t
 tšaposka, -, -t
 tseego, -, -t
 tsello, -, -t
 tsiidsi, -, -t
 tsiidšo, -, -t
 tsilla, -, -t

tsilli, -, -t
 tsillo, -, -t
 tsimmä, -, -t
 tsipa, -, -t
 tsipi, -, -t
 tšobo, -, -t
 tšohka, -, -t
 tšooma, -, -t
 tšuaia, -, -t
 tšuko, -, -t
 tšäposka, -, -t
 tsärsä, -, -t
 tsääga, -, -t
 tubli, -, -t
 tuhña, -, -t
 tuhño, -, -t
 turša, -, -t
 turšo, -, -t
 tussõ, -, -t
 tutu, -, -t
 tuubõ, -, -t
 tötõ, -, -t
 tähistü, -, -t
 tätä, -, -t
 tumbä, -, -t
 uhvo, -, -t
 uišo, -, -t
 upo, -, -t
 usšo, -, -t
 utõ, -, -t
 vanaäide, -, vannaäidit
 vanaäidi, -, vannaäidit
 vasso, -, -t
 vello, -, -t
 vefõ, -, -t
 vihnaviu, -, -d
 viisa, -, -t
 vitsi, -, -t
 viu, -, -d
 vohka, -, -t
 voška, -, -t
 vuhva, -, -t
 vurlo, -, -t
 võtsi, -, -t
 õuhka, -, -t
 õuka, -, -t
 õuro, -, -t
 ägli, -, -t
 äide, -, -t
 äidi, -, -t
 äio, -, -t
 ääde, -, -t

2

(VES 1) `suhvli 1

`aadli, -, -t
 `altri, -, -t
 artikli, -, -t
 assõsri, -, -t
 `astri, -, -t
 `datli, -, -t
 detsembri, -, -t
 detsi`liitri, -, -t
 detsi`metri, -, -t

detsimijtri, -, -t
 dia`metri, -, -t
 diamijtri, -, -t
 `diisli, -, -t
 direktri, -, -t
 eelektri, -, -t
 ekska`vaatri, -, -t
 elähtänüq, -q, -t
 elähtünüq, -q, -t
 elänüq, -q, -t
 `engli, -, -t
 `haakri, -, -t
 haavisto, -, -t
 `haavli, -, -t
 `heksli, -, -t
 `hindäväsünüq, -q, -t
 `huhmri, -, -t
 `häütü, -, -t
 `hüüpli, -, -t
 hüüvli, -, -t
 iisli, -, -t
 ijändü, -, -t
 `jungri, -, -t
 juubunüq, -q, -t
 juustunüq, -q, -t
 `jämmü, -, -t
 järvistü,
 `kaabli, -, -t
 `kaamli, -, -t
 kadasto, -, -t
 `kahvli, -, -t
 kakõnuq, -q, -t
 kaliibri, -, -t
 kallõndri, -, -t
 `kambri, -, -t
 `kangru, -, -t
 kannisto, -, -t
 `kantsli, -, -t
 `kartli, -, -t
 kasvisto, -, -t
 `keisri, -, -t
 `keksto, -, -t
 `kiivri, -, -t
 `kikstu, -, -t
 kilo`metri, -, -t
 kilomiitri, -, -t
 `kimli, -, -t
 kivistü, -, -t
 `klambri, -, -t
 `kliistri, -, -t
 kluustri, -, -t
 `koelmu, -, -t
 `kohvri, -, -t
 kommandri, -, -t
 kommõn`taatri, -, -t
 konstaabli, -, -t
 koolnuq, -, -t
 `kopli, -, -t
 `korgu, -, -t
 `korli, -, -t
 `kosli, -, -t
 `kraapli, -, -t
 `kraasli, -, -t
 `kratsli, -, -t
 `krihvli, -, -t
 `krimpli, -, -t
 `kritsli, -, -t
 `krutški, -, -t

`kruustli, -, -t
 `krõngli, -, -t
 kräpästü, -, -t
 `kukli, -, -t
 `kukro, -, -t
 kultli`vaatri, -, -t
 kupšli, -, -t
 ku raatri, -, -t
 kuļnuq, -, -t
 kuusisto, -, -t
 kuutsli, -, -t
 kõivisto, -, -t
 `kõsli, -, -t
 `kõvvu, -, -t
 `kõhvli, -, -t
 `kühvli, -, -t
 `laagri, -, -t
 `lahtri, -, -t
 `lapjo, -, -t
 lasõr`trükli, -, -t
 `laudu, -, -t
 `lautsi, -, -t
 `leiko, -, -t
 lepistü, -, -t
 `liitri, -, -t
 luurbri, -, -t
 `lähkri, -, -t
 `lähkü, -, -t
 `lühkü, -, -t
 `lühtri, -, -t
 `maalri, -, -t
 `mandli, -, -t
 maristo, -, -t
 `maugri, -, -t
 `meisli, -, -t
 `metri, -, -t
 miitri, -, -t
 `mikri, -, -t
 milli`liitri, -, -t
 milli`metri, -, -t
 millimiiitri, -, -t
 ministri, -, -t
 `mundri, -, -t
 `muskli, -, -t
 `mustri, -, -t
 `mutri, -, -t
 mägistü, -, -t
 `māntli, -, -t
 mätistü, -, -t
 mätästü, -, -t
 `māänü|q, -q, -t
 `mürgli, -, -t
 `müüstri, -, -t
 `naabri, -, -t
 `naaskli, -, -t
 `nahkri, -, -t
 `nakri, -, -t
 `neitsü, -, -t
 niijgr, -, -t
 nimistü, -, -t
 `nipri, -, -t
 `nopri, -, -t
 novvembri, -, -t
 nuuru, -, -t
 `nuusli, -, -t
 `nuustri, -, -t
 `nuutri, -, -t
 nõdõrmu, -, -t

nõgõl`trükli, -, -t
 nõgõsto, -, -t
 `nähkri, -, -t
 `näütsi, -, -t
 `nüpli, -, -t
 `ohvri, -, -t
 `oigu, -, -t
 oktoobri, -, -t
 orkõstri, -, -t
 `paatri, -, -t
 paiusto, -, -t
 pakk`vankri, -, -t
 palando, -, -t
 `pafto, -, -t
 `papl, -, -t
 pedästü, -, -t
 `peikli, -, -t
 `pekli, -, -t
 `pekri, -, -t
 `perse rihkli, -, -t
 pihistik, -gu, -kku
 pihistü, -, -t
 `piibli, -, -t
 piijgli, -, -t
 piinü, -, -t
 `piiu, -, -t
 pikkü, -, -t
 `pikri, -, -t
 `pilfri, -, -t
 `pintsi, -, -t
 pittu, -, -t
 `plaastri, -, -t
 `plindri, -, -t
 `preili, -, -t
 priiistri, -, -t
 `prikstu, -, -t
 prohvosri, -, -t
 pruntsli, -, -t
 puhmisto, -, -t
 `pulbri, -, -t
 `pundri, -, -t
 `punkri, -, -t
 `purkli, -, -t
 puss`nuhkri, -, -t
 puss`näagri, -, -t
 `putli, -, -t
 `puudri, -, -t
 `puustli, -, -t
 puustli, -, -t
 `puustri, -, -t
 `puutri, -, -t
 `põrgu, -, -t
 `pärl, -, -t
 `pürgli, -, -t
 `püüdli, -, -t
 püürtü|q, -ide, -id
 raadio, -, -t
 raavisto, -, -t
 `raendo, -, -t
 `raestu, -, -t
 `raspli, -, -t
 `rassu, -, -t
 revvolvri, -, -t
 riiji, -, -t
 `roelmu, -, -t
 roovisto, -, -t
 `ruubli, -, -t
 ruudli, -, -t

`ruustli, -, -t
 rääbästü, -, -t
 `räästü, -, -t
 `rütli, -, -t
 rüüvli, -, -t
 `saabri, -, -t
 saaristo, -, -t
 `sahkri, -, -t
 `sahvri, -, -t
 sarapisto, -, -t
 semmestri, -, -t
 septembri, -, -t
 `sihkri, -, -t
 `siibri, -, -t
 `sindli, -, -t
 `sindri, -, -t
 `sinkli, -, -t
 `smürgli, -, -t
 `snepri, -, -t
 `sohvri, -, -t
 `suhvli, -, -t
 sulõndo, -, -t
 `suuru, -, -t
 `taaldri, -, -t
 `tahvli, -, -t
 `taidru, -, -t
 tammisto, -, -t
 `taški, -, -t
 tašku, -, -t
 `tatrigu`veški, -, -t
 teedüstü, -, -t
 `templi, -, -t
 `tiatri, -, -t
 tiidrü, -, -t
 `tiisli, -, -t
 `tikri, -, -t
 `tüksli, -, -t
 `tiuhkri, -, -t
 `tohtri, -, -t
 `traavli, -, -t
 `trahtri, -, -t
 `trikli, -, -t
 `trumli, -, -t
 `trõksna, -, -t
 `trükli, -, -t
 tsendi`metri, -, -t
 tsendimiiitri, -, -t
 tsia`jungri, -, -t
 tsibi`puutri, -, -t
 `tsikli, -, -t
 tsillendri, -, -t
 `tsirkli, -, -t
 `tsukri, -, -t
 `tsukru, -, -t
 tsukõlmu, -, -t
 tsungõlmu, -, -t
 tsungõrmu, -, -t
 tsüllendri, -, -t
 tuha`puskri, -, -t
 `tuhkri, -, -t
 `tuhkru, -, -t
 `tuhvli, -, -t
 `tundsä, -, -t
 `tõhvli, -, -t
 `tõrdo, -, -t
 täi`tapja, -, -t
 `tündri, -, -t
 `uhtu, -, -t

ullidu, -, -t
 `umbõpalanu|q, -q, -t
 `ungru, -, -t
 `unkri, -, -t
 urba`plaastru, -, -t
 uuf`maakri, -, -t
 `vahnu, -, -t
 `vahnu, -, -t
 `vakstu, -, -t
 `vankri, -, -t
 `vannu, -, -t
 vedro`vankri, -, -t
 `velskri, -, -t
 `veski, -, -t
 video, -, -t
 viibli, -, -t
 `vikli, -, -t
 `vinkli, -, -t
 `viskli, -, -t
 `viskri, -, -t
 `vuhvli, -, -t
 vuudri, -, -t
 vuustri, -, -t
 võpisto, -, -t
 `väiko, -, -t
 `väiku, -, -t
 `värbli, -, -t
 `värski, -, -t
 `västli, -, -t
 `västri, -, -t
 `vürhvli, -, -t
 vüülmü, -, -t
 vüür|`mündri, -, -t
 `ämbri, -, -t
 `ärkli, -, -t
 üsä`puutri, -, -t
 üte`korgu, -, -t
 üte`suuru, -, -t
 üte`vannu, -, -t
 üts`korgu, -, -t
 üts`suuru, -, -t

3

(VES 1) perädü

alaala|du, -du, -tut
 ala|du, -du, -tut
 armõ|du, -du, -tut
 eräpoolõ|du, -du, -tut
 hirmu|du, -du, -tut
 hoolõ|du, -du, -tut
 ihnõ|du, -du, -tut
 ilma|du, -du, -tut
 ilo|du, -du, -tut
 ilõ|du, -du, -tut
 jalo|du, -du, -tut
 jovvõ|du, -du, -tut
 jumalavalla|du, -du, -tut
 jäle|dü, -dü, -tüt
 keele|dü, -dü, -tüt
 kõhe|du, -du, -tut
 kõlva|du, -du, -tut
 mallõ|du, -du, -tut
 `mao|du, -du, -tut
 maru|du, -du, -tut

mee|dü, -dü, -tüt
 meelevalla|du, -du, -tut
 nur|du, -du, -tut
 nägemä|dü, -dü, -tüt
 `näo|du, -du, -tut
 närvä|dü, -dü, -tüt
 paari|du, -du, -tut
 perä|dü, -dü, -tüt
 põha|du, -du, -tut
 rahmõ|du, -du, -tut
 rahu|du, -du, -tut
 rammõ|du, -du, -tut
 `rao|du, -du, -tut
 rinno|du, -du, -tut
 `sündümä|dü, -dü, -tüt
 tiha|du, -du, -tut
 tuli|du, -du, -tut
 valla|du, -du, -tut
 võima|du, -du, -tut
 võimõ|du, -du, -tut
 õnnõ|du, -du, -tut
 ärä|dü, -dü, -tüt
 üleannõ|du, -du, -tut

4

(VES 10) `tervüs 1

`ahnu|s, -, -t
 aho`paistu|s, -, -t
 `ainu|s, -, -t
 `algu|s, -, -t
 alos`säädü|s, -, -t
 ao`valgu|s, -, -t
 `haigu|s, -, -t
 `heldü|s, -, -t
 `hengü|s, -, -t
 `hingü|s, -, -t
 `hoitu|s, -, -t
 `hullu|s, -, -t
 `höelu|s, -, -t
 `höiku|s, -, -t
 `hädü|s, -, -t
 `hüübü|s, -, -t
 `ihku|s, -, -t
 `ihnu|s, -, -t
 iho`nuhklü|s, -, -t
 `julgü|s, -, -t
 `jämmü|s, -, -t
 `kaibu|s, -, -t
 `kargus, -õ, -t
 keeleoppu|s, -, -t
 `kehvü|s, -, -t
 `kelmü|s, -, -t
 `kergü|s, -, -t
 `kimmü|s, -, -t
 `kindmü|s, -, -t
 `kitsü|s, -, -t
 kittu|s, -, -t
 kittü|s, -, -t
 `kiusu|s, -, -t
 `koiru|s, -, -t
 `korgu|s, -, -t
 `koju|s, -, -t
 `kuivu|s, -, -t
 `kurbtü|s, -, -t
 `kurju|s, -, -t

`kuumu|s, -, -t
 `kövvü|s, -, -t
 kää`valgu|s, -, -t
 `kärmü|s, -, -t
 `lahku|s, -, -t
 `laidu|s, -, -t
 `laisku|s, -, -t
 `laiu|s, -, -t
 `lakju|s, -, -t
 `lakku|s, -, -t
 `laugu|s, -, -t
 `liuhku|s, -, -t
 `liuhku|s, -, -t
 `lustu|s, -, -t
 `luudu|s, -, -t
 `luutu|s, -, -t
 `lõhku|s, -, -t
 `lõiku|s, -, -t
 `lähkü|s, -, -t
 `lämmõppu|s, -, -t
 `lämmü|s, -, -t
 `läütü|s, -, -t
 `löödü|s, -, -t
 `lühkü|s, -e, -t
 `makju|s, -, -t
 makku|s, -, -t
 `mitmu|s, -, -t
 mooduoppu|s, -, -t
 `mulku|s, -, -t
 `mustu|s, -, -t
 `muutu|s, -, -t
 `määtü|s, -e, -t
 `niisku|s, -, -t
 `nilbu|s, -, -t
 `nirku|s, -, -t
 `nuhju|s, -, -t
 `näütü|s, -, -t
 `nührü|s, -, -t
 `ohku|s, -, -t
 oppu|s, -, -t
 `orju|s, -, -t
 `otsu|s, -, -t
 `paastu|s, -, -t
 `paistu|s, -, -t
 `paksu|s, -, -t
 `palgu|s, -, -t
 `palvu|s, -, -t
 `parru|s, -, -t
 `peetu|s, -, -t
 `pehmü|s, -, -t
 `pelgü|s, -, -t
 pikkü|s, -, -t
 `pilku|s, -, -t
 pittu|s, -, -t
 `portu|s, -, -t
 `prantsu|s, -, -t
 `priiu|s, -, -t
 `prohvu|s, -, -t
 `prätü|s, -, -t
 `puhku|s, -, -t
 `puhtu|s, -, -t
 `pulmu|s, -, -t
 `puudu|s, -, -t
 `puustu|s, -, -t
 põha`valgu|s, -, -t
 põhju|s, -, -t
 päävä`valgu|s, -, -t

`rahvu|s, -, -t
 `rammu|s, -, -t
 `ramsu|s, -, -t
 `rant|su|s, -, -t
 roppu|s, -, -t
 `rõhku|s, -, -t
 `rõipu|s, -, -t
 `rõuhku|s, -, -t
 `rängu|s, -, -t
 `saistu|s, -, -t
 `saisu|s, -, -t
 `saldu|s, -, -t
 `salgu|s, -, -t
 `selgu|s, -, -t
 sikku|s, -, -t
 silmä`valgus, -, -t
 `singu|s, -, -t
 `sirdu|s, -, -t
 `sundu|s, -, -t
 `suuru|s, -, -t
 `sõpru|s, -, -t
 `sälgü|s, -, -t
 `säädü|s, -, -t
 `sündsü|s, -, -t
 `süvvü|s, -, -t
 `taivooppu|s, -, -t
 `tarku|s, -, -t
 `tehnü|s, -, -t
 `tehrü|s, -, -t
 `tervü|s, -, -t
 `tühku|s, -, -t
 tiidü|s, -, -t
 `truudu|s, -, -t
 `tserkü|s, -, -t
 `tsusku|s, -õ, -t
 `tsähvü|s, -, -t
 `tuimu|s, -, -t
 `tõmbu|s, -, -t
 `tähtsü|s, -, -t
 `täpsü|s, -, -t
 `tärlü|s, -, -t
 `tühjü|s, -, -t
 `uhku|s, -, -t
 `ullu|s, -, -t
 `vaesu|s, -, -t
 `vahju|s, -, -t
 `vahnu|s, -, -t
 `vaihtu|s, -, -t
 `valgu|s, -, -t
 `vannu|s, -, -t
 `vargu|s, -, -t
 `vasta`ossu|s, -, -t
 `vastu|s, -, -t
 `viirgu|s, -, -t
 `vintü|s, -, -t
 `virgu|s, -, -t
 `virku|s, -, -t
 `võhlu|s, -, -t
 `võlsku|s, -, -t
 `võrku|s, -, -t
 `väetü|s, -, -t
 `vällä`lõudü|s, -, -t
 `vällä`näütü|s, -, -t
 `väärtü|s, -, -t
 `õigu|s, -, -t
 `õndsu|s, -, -t
 üle`kachu|s, -, -t
 `ütsü|s, -, -t

5

(VES 1) `suhvli2,
 (VES 3) oppaja, `kerge

`aadli, -, -t
 `aasta, -, -t
 ajasta, -, -t
 akadeemia, -, -t
 `algaja, -, -t
 alostaja, -, -t
 `altri, -, -t
 andsambli, -, -t
 `ankri
 `ankro, -, -t
 ao`valgõ, -, -t
 aplaagri, -, -t
 aptekri, -, -t
 `arbja, -, -t
 arkeoloogia, -, -t
 `armsa, -, -t
 aroonia, -, -t
 artikli, -, -t
 aša`tundja, -, -t
 assõsri, -, -t
 `astri, -, -t
 astroloogia, -, -t
 astronoomia, -, -t
 `ausa, -, -t
 `austri, -, -t
 `auto, -, -t
 autonoomia, -, -t
 bioloogia, -, -t
 botaanil`ga, -ga, -kat
 bürokraatia, -, -t
 `datli, -, -t
 demokraatia, -, -t
 detsembri, -, -t
 detsi`liitri, -, -t
 detsi`metri, -, -t
 detsimijitre, -, -t
 detsimijitri, -, -t
 dia`metri, -, -t
 diamijitre, -, -t
 diamijitri, -, -t
 `diisli, -, -t
 direktri, -, -t
 edüstajä, -, -t
 eelektri, -, -t
 eenergiä, -, -t
 `ehtsä, -, -t
 ekoloogia, -, -t
 ekska`vaatri, -, -t
 eläväneelähtajä, -, -t
 `engli, -, -t
 erä`näütajä, -, -t
 essütajä, -, -t
 ette`võtja, -, -t
 fantaasia, -, -t
 filoloogia, -, -t
 filosoofia, -, -t
 füsioloogia, -, -t
 geoloogia, -, -t
 `haakri, -, -t
 `haavli, -, -t
 `haigõ, -, -t
 `haigõtallitaja, -, -t
 `heksli, -, -t

`helde, -, -t
 `helksä, -, -t
 `herksä, -, -t
 `hiilka, -, -t
 `hiilva, -, -t
 `hilksa, -, -t
 `hirmsa, -, -t
 `hiussõ`lõikaja, -, -t
 `huhmri, -, -t
 `hupsna, -, -t
 huulõ`hämmajä, -, -t
 huuska, -, -t
 `hõksna, -, -t
 hõlova, -, -t
 `hõlpsa, -, -t
 `hõngsa, -, -t
 `hõrksa, -, -t
 `hülge, -, -t
 `hünksnä, -, -t
 `hürske, -, -t
 `hüüpli, -, -t
 hüüvli, -, -t
 iisli, -, -t
 iist`võtja, -, -t
 iist`ütlejä, -, -t
 ijä`murdja, -, -t
 ilma`ütlejä, -, -t
 imetajä, -, -t
 inemisesüüjä, -, -t
 jaahutaja, -, -t
 `jaksä, -, -t
 jala`käüjä, -, -t
 jalgratta`sõitja, -, -t
 `joudsa, -, -t
 `juhtja, -, -t
 `julgõ, -, -t
 `jungri, -, -t
 juudi`tapja, -, -t
 juuskja, -, -t
 juuskva, -, -t
 `jõnksna, -, -t
 `jõrksna, -, -t
 `jämmü, -, -t
 `jäädvä, -, -t
 `kaabli, -, -t
 kaala`kandja, -, -t
 kaala`lõikaja, -, -t
 `kaalsä, -, -t
 `kaamli, -, -t
 kaamõra, -, -t
 kaara`kiisla, -, -t
 `kaarna, -, -t
 `kaartõ`pandja, -, -t
 kaasitaja, -, -t
 kaasõtaja, -, -t
 `kavhli, -, -t
 `kaitsja, -, -t
 kaliibri, -, -t
 kallõndri, -, -t
 `kambri, -, -t
 `kambrõ, -, -t
 kammandaja, -, -t
 `kangru, -, -t
 `kangõ, -, -t
 `kantsli, -, -t
 `kargaja, -, -t
 `kartli, -, -t
 kasuja, -, -t

kasvosüüjä, -, -t
 `katla, -, -t
 katõssa, `katsa, `katsat
 `kaugõ, -, -t
 keemia, -, -t
 `keisri, -, -t
 `keksto, -, -t
 `keldre, -, -t
 `kerge, -, -t
 keriguopõtaja, -, -t
 kibitka, -, -t
 `kiidsna, -, -t
 `kiisla, -, -t
 `kiistre, -, -t
 `kiivri, -, -t
 `kikstu, -, -t
 kilo`metri, -, -t
 kilomiijtre, -, -t
 kilomiitri, -, -t
 `kimli, -, -t
 kirotaja, -, -t
 `kiskja, -, -t
 `kistra, -, -t
 `kitra, -, -t
 kitsõ`uibu, -, -t
 `kiudsna, -, -t
 `kiuhkna, -, -t
 kivitsakutaja, -, -t
 `klambri, -, -t
 klii`meistre, -, -t
 `kliistri, -, -t
 `klokõsna, -, -t
 `klopsna, -, -t
 kluustri, -, -t
 kluutõska, -, -t
 `klõksna, -, -t
 `klõmpõsna, -, -t
 kodo`kaeja, -, -t
 `koelmu, -, -t
 `kohvri, -, -t
 `koidra, -, -t
 `koika, -, -t
 kokko`hoitva, -, -t
 kokko`pandja, -, -t
 `kolkõsna, -, -t
 kolotka, -, -t
 kommandri, -, -t
 kommõn`taatri, -, -t
 kommõntiirjä, -, -t
 konstaabli, -, -t
 koolioppaja, -, -t
 kooliopõtaja, -, -t
 koolnuq, -, -t
 koovitaja, -, -t
 `kopli, -, -t
 `kopsna, -, -t
 `korgu, -, -t
 `korgõ, -, -t
 `korsna, -, -t
 `kortli, -, -t
 `kortna, -, -t
 `kosli, -, -t
 `kraapli, -, -t
 `kraasli, -, -t
 `kratsli, -, -t
 `krihvli, -, -t
 `krimpli, -, -t
 `kritsli, -, -t

`krutski, -, -t
 `kruustli, -, -t
 `krõksna, -, -t
 `krõngli, -, -t
 krõõtsa, -, -t
 kräpästü, -, -t
 `kukli, -, -t
 `kukro, -, -t
 kulla`kandja, -, -t
 kultli`vaatri, -, -t
 kupõsli, -, -t
 kupõr`naatri, -, -t
 ku`raatri, -, -t
 `kurbli, -, -t
 kurõ`katla, -, -t
 `kutja, -, -t
 `kuuldsna, -, -t
 kuulja, -, -t
 kuul`meistre, -, -t
 kuulnuq, -, -t
 `kuulsa, -, -t
 kuurma, -, -t
 kuusisto, -, -t
 kuutsa, -, -t
 kuutsli, -, -t
 kodõrva, -, -t
 `kõhtsa, -, -t
 kõivisto, -, -t
 `kõpsna, -, -t
 `kõrbõ, -, -t
 `kõrksa, -, -t
 `kõsli, -, -t
 `kõvvu, -, -t
 kõõksa, -, -t
 kae`valgõ, -, -t
 `kärknä, -, -t
 `kärpsä, -, -t
 `käämbre, -, -t
 `kõhvli, -, -t
 `kõstre, -, -t
 `kühvli, -, -t
 `kümnel, -ndä, -ndät
 `laabsa, -, -t
 `laagri, -, -t
 `laatka, -, -t
 `lahkõ, -, -t
 `lahtri, -, -t
 `lapjo, -, -t
 `lapsna, -, -t
 lasõrplaadi`mängjä, -, -t
 lasõr`trükli, -, -t
 latsõ`hoitja, -, -t
 `laudu, -, -t
 `laugõ, -, -t
 `lauhkõ, -, -t
 `laulja, -, -t
 `lautsi, -, -t
 `leika, -, -t
 `leiko, -, -t
 lepistü, -, -t
 `leüge, -, -t
 `lihtsä, -, -t
 `liikva, -, -t
 lii`meistre, -, -t
 `liisna, -, -t
 `liitri, -, -t
 `liitva, -, -t
 `lindaja, -, -t

`lindva, -, -t
 lobotka, -, -t
 `loksna, -, -t
 looga`hiitjä, -, -t
 loogalüüjä, -, -t
 looga`viskaja, -, -t
 `lopsna, -, -t
 lugija, -, -t
 luudusõtsäpändäjä, -, -t
 luuja, -, -t
 luulõtaja, -, -t
 luu`painaja, -, -t
 luurbri, -, -t
 `luutskna, -, -t
 `luutsna, -, -t
 `lõhkõ, -, -t
 `lõksna, -, -t
 `lõmpõsna, -, -t
 lõõhkõ, -, -t
 lõõksa, -, -t
 läbi`näüvä, -, -t
 läbi`paistva, -, -t
 `lähkri, -, -t
 `lähkü, -, -t
 lämmistäjä, -, -t
 `länge, -, -t
 `läükvä, -, -t
 `lõhtre, -, -t
 `lõüge, -, -t
 `lühkü, -, -t
 `lühtri, -, -t
 `lüütnä, -, -t
 lüüpsä, -, -t
 `maalri, -, -t
 makõ`meitra, -, -t
 `mandli, -, -t
 manog`ütlejä, -, -t
 mant`ütlejä, -, -t
 man`ütlejä, -, -t
 maristo, -, -t
 massinakirotaja, -, -t
 `matskna, -, -t
 matutaja, -, -t
 `maugri, -, -t
 `meisli, -, -t
 meistre, -, -t
 `meksä, -, -t
 `metri, -, -t
 `metri, -, -t
 miini`hiitjä, -, -t
 miijtre, -, -t
 miitri, -, -t
 `mikri, -, -t
 milli`liitri, -, -t
 milli`metri, -, -t
 millimijtre, -, -t
 millimijitri, -, -t
 ministri, -, -t
 `mooska, -, -t
 `muldre, -, -t
 `mulksna, -, -t
 muna`valgõ, -, -t
 `mundri, -, -t
 `murdja, -, -t
 `muskli, -, -t
 `mustri, -, -t
 `mutri, -, -t
 `muuska, -, -t

muutsa, -, -t
 `mõisa, -, -t
 `mõisavalitsõja, -, -t
 `mõrksa, -, -t
 `mõrsja, -, -t
 mägistü, -, -t
 `mäl(d)sä, -, -t
 `mäntli, -, -t
 `märksä, -, -t
 mätistü, -, -t
 mätta`räpsäjä, -, -t
 mätästü, -, -t
 `määnü|q, -q, -t
 `möldre, -, -t
 `mürgli, -, -t
 `mürtsknä, -, -t
 `mütsknä, -, -t
 `müüjä, -, -t
 `müüstri, -, -t
 `naabri, -, -t
 `naaskli, -, -t
 `nahkri, -, -t
 nakahtaja, -, -t
 `nakri, -, -t
 `neitsü, -, -t
 niigri, -, -t
 `niiskõ, -, -t
 `nilbö, -, -t
 nimes`ütlejä, -, -t
 nimistü, -, -t
 `nipri, -, -t
 `nopri, -, -t
 novvembri, -, -t
 nõuru, -, -t
 `nuusli, -, -t
 `nuusna, -, -t
 `nuustri, -, -t
 `nuutri, -, -t
 `nuutskna, -, -t
 nõdõrmu, -, -t
 nõgõl`trükli, -, -t
 nõgõsto, -, -t
 `nõstv|aq, -idõ, -it
 nõuroloogia, -, -t
 `nähkri, -, -t
 `närbe, -, -t
 `näütelejä, -, -t
 `näütsi, -, -t
 `nüpli, -, -t
 `nüübli, -, -t
 `ohku, -, -t
 `ohvri, -, -t
 `oigu, -, -t
 `oigõ, -, -t
 oktoobri, -, -t
 olnus`ütlejä, -, -t
 oppaja, -, -t
 opõtaja, -, -t
 orkõstri, -, -t
 osas`ütlejä, -, -t
 osa`täütjä, -, -t
 `paatri, -, -t
 pagõhõja, -, -t
 `pamaja, -, -t
 `paimja, -, -t
 `painsa, -, -t
 paiusto, -, -t
 pakk`vankri, -, -t

palando, -, -t
 `palkna, -, -t
 palotaja, -, -t
 `palto, -, -t
 `papli, -, -t
 pedästü, -, -t
 `peetska, -, -t
 `peikli, -, -t
 `pekli, -, -t
 `pekri, -, -t
 perijä, -, -t
 peritsejä, -, -t
 `perrätulija, -, -t
 `perse rihkli, -, -t
 `perä`põrgu, -, -t
 petsorka, -, -t
 `petvä, -, -t
 piltim, -dimä, -dimät
 pihistü, -, -t
 `piibli, -, -t
 piigli, -, -t
 piinü, -, -t
 piiri`ütlejä, -, -t
 `piitsna, -, -t
 piitjä, -, -t
 `piiu, -, -t
 pikkpiitre, -, -t
 `pikku, -, -t
 `pikri, -, -t
 `pilksja, -, -t
 `pilfri, -, -t
 pinikuurma, -, -t
 `pintska, -, -t
 `pintshi, -, -t
 `pistsä, -, -t
 `pistvä, -, -t
 pitsitjä, -, -t
 pittu, -, -t
 plaadi`mängjä, -, -t
 `plaadsna, -, -t
 `plaastri, -, -t
 `plaksna, -, -t
 `plikсна, -, -t
 `plindri, -, -t
 `plitska, -, -t
 `plokсна, -, -t
 `plorkсна, -, -t
 `plunksna, -, -t
 `plöksna, -, -t
 plõõska, -, -t
 `polka, -, -t
 `polksna, -, -t
 `pombri, -, -t
 poolka, -, -t
 posija, -, -t
 poti`lakja, -, -t
 `praakli, -, -t
 `praksna, -, -t
 `preili, -, -t
 `preilna, -, -t
 `pridana, -, -t
 `priistri, -, -t
 `priksna, -, -t
 `prikstu, -, -t
 `priskõ, -, -t
 prohvõstri, -, -t
 proovoda, -, -t
 pruntsli, -, -t

pruudil`mõisa, -, -t
 `pröksna, -, -t
 psükoloogia, -, -t
 pudrokijtä, -, -t
 pudsunudsija, -, -t
 puhmisto, -, -t
 `puika, -, -t
 `pulbri, -, -t
 `pundri, -, -t
 `punkri, -, -t
 `purkli, -, -t
 puss`nuhkri, -, -t
 puss`näagri, -, -t
 `putka, -, -t
 `putli, -, -t
 `puudri, -, -t
 puugna, -, -t
 puustli, -, -t
 puustli, -, -t
 `puustri, -, -t
 `puutka, -, -t
 `puutri, -, -t
 puutõristaja, -, -t
 `põhtja, -, -t
 `põrgu, -, -t
 `pärl, -, -t
 pääl`juhtja, -, -t
 päävä`valgõ, -, -t
 `pündre, -, -t
 `pürgli, -, -t
 `puüdl, -, -t
 püürtü|q, -ide, -id
 raadio, -, -t
 raavisto, -, -t
 `raendo, -, -t
 `raestu, -, -t
 `ramsa, -, -t
 `raspli, -, -t
 `rassu, -, -t
 `faugna, -, -t
 revvolvri, -, -t
 `riibsa, -, -t
 riide, -, -t
 riidi, -, -t
 riimpsä, -, -t
 `riipnä, -, -t
 `riugõ, -, -t
 `roelmu, -, -t
 `rohkö, -, -t
 `roitõlõja, -, -t
 roovisto, -, -t
 `ropсна, -, -t
 `ruubli, -, -t
 ruudli, -, -t
 ruumaja, -, -t
 `ruustli, -, -t
 rõõmsa, -, -t
 räbo`võitra, -, -t
 `räbästü, -, -t
 `räksnä, -, -t
 `räpsnä, -, -t
 `räästü, -, -t
 `räüge, -, -t
 `rüütl, -, -t
 `rüüvli, -, -t
 `saabri, -, -t
 `saaksa, -, -t
 saanus`ütlejä, -, -t

saaristo, -, -t
 `saarva, -, -t
 sae`kaatri, -, -t
 `sahkri, -, -t
 `sahvri, -, -t
 sainahõõrja, -, -t
 salpiitre, -, -t
 sapõrka, -, -t
 sarapisto, -, -t
 savitska, -, -t
 seehn`ütlejä, -, -t
 seest`ütlejä, -, -t
 `selge, -, -t
 semmestri, -, -t
 septembri, -, -t
 `sihkri, -, -t
 `siibri, -, -t
 sikkõ, -, -t
 `silmäjä, -, -t
 silmä`lumja, -, -t
 `sindli, -, -t
 `sindri, -, -t
 `singõ, -, -t
 `sinkli, -, -t
 `sirdõ, -, -t
 `sisse`ütlejä, -, -t
 `siuhkõ, -, -t
 `smürgli, -, -t
 `snepri, -, -t
 sobija, -, -t
 `sohvri, -, -t
 soolal`maitsja, -, -t
 sootška, -, -t
 `sopsna, -, -t
 sotsioloogia, -, -t
 `suhvli, -, -t
 sulõndo, -, -t
 `suuru, -, -t
 sõbruska, -, -t
 sõna`andja, -, -t
 sõnatuujja, -, -t
 sõna`võtja, -, -t
 sõnoja, -, -t
 `sündsä, -, -t
 süüjä, -, -t
 süüpsä, -, -t
 `taaldri, -, -t
 `tahvli, -, -t
 `taidru, -, -t
 `taidsa, -, -t
 `taigsa, -, -t
 `taipsa, -, -t
 `talja, -, -t
 `taltsa, -, -t
 tammisto, -, -t
 `tampka, -, -t
 `tandsja, -, -t
 `tantõ, -, -t
 `taški, -, -t
 tašku, -, -t
 `trigu`veški, -, -t
 teedüstü, -, -t
 tegijä, -, -t
 `templi, -, -t
 `tiatri, -, -t
 `tihkõ, -, -t
 `tihtsä, -, -t
 tije`meistre, -, -t

tijejä, -, -t
 tije`drü, -, -t
 tije`dsä, -, -t
 tije`käüjä, -, -t
 tije`ndre, -, -t
 tije`njä, -, -t
 tije`näütjä, -, -t
 `tiisli, -, -t
 `tikri, -, -t
 `tikslü, -, -t
 `tiksnä, -, -t
 tikutaja, -, -t
 `tilksnä, -, -t
 tiri`tinska, -, -t
 `tirksnä, -, -t
 tisurna, -, -t
 `tiuhkri, -, -t
 `tohtri, -, -t
 `tohtrõ, -, -t
 tolohkna, -, -t
 `topka, -, -t
 `traavli, -, -t
 `trahtri, -, -t
 `trikli, -, -t
 `truksa, -, -t
 `trumli, -, -t
 `truuska, -, -t
 `trõksnä, -, -t
 `trükli, -, -t
 `tsähkna, -, -t
 `tseelka, -, -t
 tsendi`metri, -, -t
 tsendimijitre, -, -t
 tsendimijitri, -, -t
 tsia`jungri, -, -t
 tsibi`puutri, -, -t
 `tsiiksna, -, -t
 `tsikli, -, -t
 `tsiksna, -, -t
 tsillendri, -, -t
 `tsipsnä, -, -t
 `tsirkli, -, -t
 `tsõksnä, -, -t
 `tsõksna, -, -t
 `tsopska, -, -t
 `tsuhkna, -, -t
 tsukõlmu, -, -t
 tsungõlmu, -, -t
 tsungõrmu, -, -t
 `tsuskaja, -, -t
 `tsähknä, -, -t
 `tsäksnä, -, -t
 tsüllendri, -, -t
 tuha`puskri, -, -t
 `tuhkri, -, -t
 `tuhkru, -, -t
 `tuhvli, -, -t
 `tuksa, -, -t
 `tundsä, -, -t
 tunnistaja, -, -t
 `tursla, -, -t
 `tuvva, -, -t
 tuurja, -, -t
 `tõhvli, -, -t
 `tõrdo, -, -t
 `tõrkna, -, -t
 `tähtsä, -, -t
 tai`tapja, -, -t

`tämbe, -, -t
 `täpsä, -, -t
 tülü`kakkja, -, -t
 `tümbe, -, -t
 `tümpsnä, -, -t
 `tündri, -, -t
 `tüntska, -, -t
 `uhkõ, -, -t
 `uhtu, -, -t
 `uibu, -, -t
 `uikna, -, -t
 ullidu, -, -t
 umas`ütlejä, -, -t
 `umbõlja, -, -t
 `umbõ II, -, -t
 `umbõ`haigõ, -, -t
 `umbõpalanu|q, -q, -t
 `ungru, -, -t
 `unkri, -, -t
 urba`plaastri, -, -t
 uuf`maakri, -, -t
 `vaadri, -, -t
 `vaagna, -, -t
 `vaara, -, -t
 `vahnu, -, -t
 `vahnu, -, -t
 `vaivaja, -, -t
 `vakstu, -, -t
 `valgõ, -, -t
 valitsõja, -, -t
 vali`valgõ, -, -t
 vanaa`vällä`kaibja, -, -t
 vana`tihkõ, -, vanna`tihkõ
 `vankri, -, -t
 `vannu, -, -t
 `vaova, -, -t
 `vaskna, -, -t
 `vaugna, -, -t
 vedro`vankri, -, -t
 veesala, -, -t
 `velskri, -, -t
 verendusija, -, -t
 `veški, -, -t
 vijibli, -, -t
 viie`meistre, -, -t
 `vikli, -, -t
 `vilva, -, -t
 `vindsõ, -, -t
 `vingõ, -, -t
 `vinkli, -, -t
 `vipnsä, -, -t
 `virgõ, -, -t
 virus`kundra, -, -t
 `viskli, -, -t
 `viskri, -, -t
 `viugna, -, -t
 `viuhkna, -, -t
 `vopsnä, -, -t
 `vuhvli, -, -t
 vүүdri, -, -t
 vүүlsa, -, -t
 vүүstri, -, -t
 vöiu`võtja, -, -t
 `võlksa, -, -t
 vöpisto, -, -t
 `võrksa, -, -t
 `vällä`lõudjä, -, -t
 `vällä`märgütjä, -, -t

`vänge, -, -t
 `värbli, -, -t
 `värski, -, -t
 `värtä, -, -t
 `västli, -, -t
 `västri, -, -t
 väsütäv, -ä, -ät
 `vürhvl, -, -t
 vüülme, -, -t
 vüülmü, -, -t
 vüür|`mündri, -, -t
 `õigõ, -, -t
 `õndsä, -, -t
 `õsna, -, -t
 õõsna, -, -t
 `ämbri, -, -t
 `ärkli, -, -t
 üsã puutri, -, -t
 ütehn`ütlejã, -, -t
 üte`korgu, -, -t
 ütessã, `ütsã, `ütsät
 üte`suuru, -, -t
 üte`vannu, -, -t
 ütš`korgu, -, -t
 ütš`suuru, -, -t

6

(VES 14) makõl

armukadõ, -, -t
 ellävõpõ, -, -t
 hallõ, -, -t
 helle, -, -t
 herre, -, -t
 hille, -, -t
 hõllõ, -, -t
 hõlpõ, -, -t
 hõrrõ, -, -t
 häpe, -, -t
 ille, -, -t
 jahhe, -, -t
 juudihõpõ, -, -t
 jämme, -, -t
 jär|re, -, -t
 jür|re, -, -t
 kadõ, -, -t
 kallõ, -, -t
 killõ, -, -t
 kirjõ, -, -t
 kollõ, -, -t
 korro, -, -t
 krapõ, -, -t
 krõpõ, -, -t
 krõmmõ, -, -t
 kummõ, -, -t
 kupõ, -, -t
 kõllõ, -, -t
 kõrrõ, -, -t
 käpe, -, -t
 kärrõ, -, -t
 kütse, -, -t
 lahhe, -, -t
 lakõ, -, -t
 lapõ, -, -t
 likõ, -, -t

lipõ, -, -t
 lopõ, -, -t
 mahhe, -, -t
 makõ, -, -t
 mürrõ, -, -t
 nesse, -, -t
 nopõ, -, -t
 pihtpümme, -, -t
 piuhk|pümme, -, -t
 putõ, -, -t
 pärre, -, -t
 pümme, -, -t
 rapõ, -, -t
 rassõ, -, -t
 rössõ, -, -t
 sakõ, -, -t
 sille, -, -t
 sorrõ, -, -t
 sökõ, -, -t
 tahhe, -, -t
 tihhe, -, -t
 tikõ, -, -t
 tinnõ, -, -t
 tirrõ, -, -t
 torrõ, -, -t
 tsagõh|õq, -idõ, -it
 tsa|kõq, -kkidõ -gõhidõ, -kkit
 -gõhit
 tsipõ, -, -t
 tsohhe, -, -t
 tsäpe, -, -t
 tsärre, -, -t
 tummõ, -, -t
 tümme, -, -t
 tüsse, -, -t
 vanatikõ, -, vannatikõt
 ville, -, -t
 villõ, -, -t
 vipõ, -, -t
 välle, -, -t

7

(VES 3) fütüsiga

eelektrooni|ga, -ga, -kat
 fütüsi|ga, -ga, -kat
 graafi|ga, -ga, -kat
 klassi|ga, -ga, -kat
 matõmaati|ga, -ga, -kat
 muusi|ga, -ga, -kat
 poliiti|ga, -ga, -kat
 prakti|ga, -ga, -kat
 tehni|ga, -, -t
 tekni|ga, -, -t

8

(VES 4) häielm,
 (VES 6) `kuldnõ,
 (VES 10) `tervüs2,
 (VES 13) esänd,
 (VES 15) angõrjas,
 (VES 48) kask

aadõrn, -i, -it
 `aasta|k, -ga, -kka -gat
 `aastagatuha|t, -ndõ, -ndõt
 `ahnu|s, -, -t
 aho`paistu|s, -, -t
 ahun, -a, -at
 `ainu|s, -, -t
 alamb, -a, -at
 `algu|s, -, -t
 alõs`säädü|s, -, -t
 alõng, -i, -it
 alõng, -u, -ut
 angõrja|s, -, -t
 anomamõsumassin, -a, -at
 ao`valgu|s, -, -t
 aoviidäng, -u, -ut
 atõrn, -i, -it
 august, -i, -it
 `autõr, -i, -it
 bendsin, -i, -it
 billard, -i, -it
 diivan, -i, -it
 direktõr, -i, -it
 dollar, -i, -t
 eedõr, -i, -it
 eesti`aiglnõ, -sõ, -sõt
 eestiki|l|ne, -se, -set
 `eksãm, -i, -it
 elo`aiglnõ, -sõ, -sõt
 esänd, -ä, -ät
 habask, -i, -it
 `haigu|s, -, -t
 hainang, -u, -ut
 harask, -i, -it
 harisk, -i, -it
 harõlg, -a, -at
 harõsk, -i, -t
 hebõsk, -i, -it
 heering, -ä, -ät
 `heldü|s, -, -t
 `hengü|s, -, -t
 `hingü|s, -, -t
 hipusk, -i, -it
 hoimasf, -i, -it
 `hoitu|s, -, -t
 holvand, -i, -t
 hofošk, -i, -it
 horsõnd, -i, -it
 `hullu|s, -, -t
 hummong, -u, -ut
 hurask, -i, -it
 huskar, -i, -it
 huvitav, -a, -at
 `höelu|s, -, -t
 `höiku|s, -, -t
 häielm, -ä, -ät
 häierm, -ä, -ät

`hārbān, -i, -it
 härmul, -i, -it
 `hāädüls, -, -t
 hää`puulnō, -sō, -söt
 häöng, -i, -it
 hürāsk, -i, -it
 hüvā`puulnō, -sō, -söt
 `hüübüls, -, -t
 ide`aalnō, -sō, -t
 `ihku|s, -, -t
 `ihnu|s, -, -t
 ihnusk, -i, -it
 iho`nuhku|s, -, -t
 imānd, -ā, -ät
 irask, -i, -it
 `issānd, -ā, -ät
 istang, -u, -ut
 iärm, -e -ā, -et -ät
 jalgvārehf, -i, -it
 jalgvārahf, -i, -it
 jamba|f, -i, -it
 janda|f, -i, -it
 jargañ, -i, -it
 jaska|f, -i, -it
 joobōf, -i, -it
 `julgu|s, -, -t
 jupp|kask, -`kaska, -`kaskat
 jurask, -i, -it
 jutung, -i, -it
 juubō|f, -i, -it
 `jōhkām, -i, -it
 jōlduñ, -i, -it
 jōösānd, -i, -it
 `jāmmü|s, -, -t
 jürjeñ, -i, -it
 kaamō|f, -i, -it
 `kaardin, -ā, -at
 kahruvabarn, -ā, -at
 kahruvavvarn, -ā, -at
 kahusk, -i, -it
 `kaibu|s, -, -t
 `kalkuñ, -i, -it
 kallōf, -i, -it
 kalmōht, -u, -ut
 kanarv, -ā, -at
 kanō|f, -i, -it
 karask, -i, -it
 kardohk|as, -ā, -at
 kardo|f, -i, -it
 `kargus, -ō, -t
 `karman, -i, -it
 `karto|f, -i, -(i)t
 kasatsk, -i, -it
 kask, `kaska, `kaskat
 kati|kask, -`kaska, -`kaskat
 `katsa|s, -nda, -ndat
 katō`kōrd|nō, -sō, -söt
 keeleoppu|s, -, -t
 `kehvü|s, -, -t
 keller, -i, -it
 `kelmü|s, -, -t
 `kergü|s, -, -t
 ke|f, `kerko, `kefko
 kesvākarask, -i, -it
 kidsōlm|aq, -idō, -it
 kidsōrm|aq, -idō, -it
 kiiga|f, -i, -it
 kii|ne, -se, -set

kimmerg, -u, -ut
 `kimmü|s, -, -t
 `kindmü|s, -, -t
 kirmask, -i, -it
 kirotusmassin, -ā, -at
 kurrurūg, -i, -it
 `kitsu|s, -, -t
 kittu|s, -, -t
 kittü|s, -, -t
 `kiusu|s, -, -t
 kivijürāsk, -i, -it
 klōmahk, -u, -ut
 kobōsk, -i, -it
 kodask, -i, -it
 `koiru|s, -, -t
 kokurūg, -i, -it
 kokōrd, -i, -it
 kolask, -i, -it
 kolma|s, -nda, -ndat
 koomusk, -i, -it
 koonōf, -i, -it
 koosōf, -i, -it
 `korgu|s, -, -t
 `korju|s, -, -t
 `kortin, -ā, -at
 `kortōf, -i, -it
 korō|f, -i, -it
 kossōlg, -ā, -at
 kreevel, -i, -it
 krobask, -i, -it
 krobōsk, -i, -it
 krōōbusk, -ā, -at
 kubija|s, -, -t
 kubōrm, -ā, -at
 `kuivu|s, -, -t
 kuksin, -ā, -at
 kulatsk, -i, -it
 `kuld|nō, -sō, -söt
 kummō|f, -i, -it
 kungaf, -i, -it
 kuning, -ā, -at
 kuningaimānd, -ā, -ät
 `kurbtu|s, -, -t
 `kurju|s, -, -t
 kutsaf, -i, -it
 `kuumu|s, -, -t
 kuvvō|s, -nda, -ndat
 kuvōf, -i, -it
 kõnning, -u, -ut
 kõnu|f, -i, -it
 kõvask, -i, -it
 `kōvvu|s, -, -t
 kōōland, -i, -it
 kōōlask, -i, -it
 kōōlusk, -i, -it
 kāe`valgu|s, -, -t
 kälusk, -i, -it
 kārgānd, -i, -it
 `kärümü|s, -, -t
 kāsik, `kāsiko, `kāsiko
 käänāng, -u, -ut
 laaband, -i, -it
 laabōf, -i, -it
 laadan, -ā, -at
 laadon, -ā, -at
 laheng, -u, -ut
 `lahku|s, -, -t
 `laidu|s, -, -t

laidung, -i, -it
 `laisku|s, -, -t
 `laiu|s, -, -t
 `lakju|s, -, -t
 lakku|s, -, -t
 lapard, -i, -it
 larusk, -i, -it
 lasōng, -i, -it
 lasōf, -i, -it
 latōrm|as, -ā, -at
 `laugu|s, -, -t
 leemusk, -i, -it
 leidung, -i, -it
 leief, -i, -it
 lekef, -i, -it
 linnohk, -ā, -at
 lirusk, -i, -it
 `liuhku|s, -, -t
 `liuhku|s, -, -t
 loeng, -u, -ut
 `loikam, -i, -it
 loodōf, -i, -it
 loogand, -i, -it
 loogōrd, -i, -it
 lorask, -i, -it
 lorbasik, -i, -it
 lupard, -i, -it
 `lustu|s, -, -t
 lutask, -, -it
 luudu|s, -, -t
 luutu|s, -, -t
 löbask, -i, -it
 `löhku|s, -, -t
 löhvōrd, -i, -it
 `löiku|s, -, -t
 lõpung, -i, -it
 lõtar, -i, -it
 lõvvand, -i, -it
 lõvvōnd, -i, -it
 lõōgōf, -i, -it
 `lāhkü|s, -, -t
 `lämmäoppu|s, -, -t
 `lämmü|s, -, -t
 `läütü|s, -, -t
 `löüdü|s, -, -t
 `lühkü|s, -e, -t
 `maadam, -i, -it
 maapōrmānd, -o, -ot
 majajals, -, t
 `makju|s, -, -t
 makkü|s, -, -t
 mannōrg, -u -ā, -ut -at
 manooqmassin, -ā, -at
 manotusmassin, -ā, -at
 marguñ, -i, -it
 margund, -i, -it
 massang, -i, -it
 massin, -ā, -at
 massung, -i, -it
 meelütäv, -ā, -ät
 meief, -i, -it
 melon, -i, -it
 metod, -i, -it
 millard, -i, -it
 `millon, -ā, -at
 mineng, -u, -ut
 `mitmu|s, -, -t
 `mitmō|s, -nda, -ndat

mo(o)tof, -i, -it
 molohk, -a, -at
 moodof, -i, -it
 mooduoppu[s], -, -t
 moraf, -i, -it
 mudsuka[s], -, -t
 `mulku[s], -, -t
 munnmägär, -i, -it
 murahk, -a, -at
 murõf, -i, -it
 `mustu[s], -, -t
 muting, -u, -t
 `muutu[s], -, -t
 mõlõmb|aq, -idõ, -it
 `mõoka[s], -, -t
 `määtü[s], -e, -t
 nallakaks, -, -t
 nasting, -u, -ut
 neeländ, -i, -it
 neeläsk, -i, -it
 neelünd, -i, -it
 neelüng, -i, -it
 neelüsk, -i, -it
 neevef, -i, -it
 nektär, -i, -it
 nellä[s], -ndä, -ndät
 `niisku[s], -, -t
 `nilbu[s], -, -t
 `nirku[s], -, -t
 nirõf, -i, -it
 noorõpuul|nõ, -sõ, -sõt
 nossõlgas, -, -t
 `nuhju[s], -, -t
 nurask, -i, -it
 nõdõrm, -u, -t
 nõnask, -i, -it
 nõstang, -u, -ut
 nõsõng, -u, -ut
 nõut`raal|nõ, -sõ, -sõt
 nõdselm, -ä, -ät
 nõdserm, -ä, -ät
 nõhkär, -i, -it
 nõnnüsk, -i, -it
 nõräl, -i, -it
 nõrask, -i, -it
 nõttäv, -ä, -ät
 `näütü[s], -, -t
 nõhrask, -i, -it
 `nõhrü[s], -, -t
 nõrask, -i, -it
 nõssäng, -u, -ut
 oherd, -i, -it
 `ohku[s], -, -t
 oopõf, -i, -it
 oppu[s], -, -t
 `orju[s], -, -t
 `otsu[s], -, -t
 `paagar, -i, -it
 `paastu[s], -, -t
 pagand, -i, -it
 painask, -i, -it
 paistu[s], -, -t
 `paksu[s], -, -t
 palang, -u, -ut
 palask, -i, -it
 `palgu[s], -, -t
 `pallu[s], -, -t
 palohk, -a, -at

`palvu[s], -, -t
 parask, -i, -it
 parru[s], -, -t
 parõmb, -a, -at
 pasatsk, -i, -it
 patrõn, -i, -it
 `peetü[s], -, -t
 `pehmü[s], -, -t
 `pelgü[s], -, -t
 perduñ, -i, -it
 pereski|q, -dõ, -id
 petrof, -i, -it
 pidermä[s], -, -t
 piikär, -i, -it
 piibar, -i, -it
 piibusk, -i, -it
 piigar, -i, -it
 piioñ, -i, -it
 `pik|ne, -se, -set
 pikkü[s], -, -t
 pilahk, -u, -t
 pildimassin, -a, -at
 `pilku[s], -, -t
 pilosk, -i, -it
 pindsuñ, -i, -it
 pirand, -i, -it
 pirand, -u, -ut
 pirask, -i, -it
 pirdsosk, -i, -it
 pirosk, -i, -it
 pisõrm, -a, -at
 pittu[s], -, -t
 `plahkam, -i, -it
 planask, -i, -it
 plõkask, -i, -it
 pobu[s], -i, -it
 polvand, -i, -it
 pombof, -i, -it
 poogand, -i, -it
 popu`laar|nõ, -sõ, -sõt
 `porkam, -i, -it
 `portu[s], -, -t
 porusk, -i, -it
 prantsu[s], -, -t
 praosk, -, -t
 `priiu[s], -, -t
 `prohvu[s], -, -t
 prõngul, -i, -it
 prõssal, -i, -it
 `präätü[s], -, -t
 pudisk, -i, -it
 `puhku[s], -, -t
 `puhtu[s], -, -t
 puiam, -o, -ot
 puiañ, -i, -it
 puioñg, -i, -it
 pujand, -i, -it
 pujõng, -i, -it
 pulañ, -i, -it
 pulgar, -i, -it
 `pulmu[s], -, -t
 purask, -i, -it
 purõf, -i, -it
 pusan, -a, -at
 puskar, -i, -it
 pussur, -i, -it
 puubõn, -a, -at
 puudu[s], -, -t

puu`karman, -i, -it
 puu|kask, -`kaska, -`kaskat
 puustu[s], -, -t
 põha`valgu[s], -, -t
 põhju[s], -, -t
 põrmand, -o, -ot
 pälving, -u, -ut
 pätern, -ä, -ät
 `pähä`kääntäv, -ä, -ät
 päävämineng, -i, -it
 päävänoõsõng, -u, -ut
 päävä`valgu[s], -, -t
 püstof, -i, -it
 raavin, -a, -at
 rabakarask, -i, -it
 rabask, -i, -it
 rahul`oltav, -a, -at
 `rahvu[s], -, -t
 `rammu[s], -, -t
 `ramsu[s], -, -t
 `rantü[s], -, -t
 rassõ`jalg|nõ, -sõ, -sõt
 ravin, -a, -at
 rehkend, -i, -it
 ribusk, -i, -it
 riiof, -i, -it
 rimask, -i, -it
 `rohkömb, -a, -at
 roogand, -i, -it
 roppu[s], -, -t
 ruhing, -u, -ut
 rundul, -i, -it
 rungul, -i, -it
 `runkul, -i, -it
 rušk, `rušku, `ruškut
 rõbask, -i, -it
 `rõhku[s], -, -t
 `rõipu[s], -, -t
 rõngul, -i, -it
 `rõhku[s], -, -t
 rämmalg, -ä, -ät
 `rängü[s], -, -t
 räsnig, -u, -ut
 räübüsk, -i, -it
 röögand, -i, -it
 saa-`aasta|k, -ga, -kka-gat
 saadañ, -a -i, -at -it
 sabrusk, -i, -it
 sada-`aasta|k, -ga, -kka-gat
 sadang, -u, -ut
 sahvrañ, -i, -it
 saisang, -u, -ut
 `saistu[s], -, -t
 `saisu[s], -, -t
 sakusk, -i, -it
 `saldu[s], -, -t
 `salgu[s], -, -t
 sapask, -i, -it
 sedelg, -ä, -ät
 sederg, -ä, -ät
 sekund, -i, -it
 `selgü[s], -, -t
 sikkü[s], -, -t
 sikusk, -a, -at
 silmä`valgu[s], -, -t
 simman, -i, -it
 `singu[s], -, -t
 `sirdu[s], -, -t

sisask, -i, -it
 soend, -i, -it
 soeng, -u, -ut
 `soldań, -i, -it
 sotsiaal|nõ, -sõ, -sõt
 suhkař, -i, -it
 `sukmań, -i, -it
 sulõng, -u, -ut
 `sundu|s, -, -t
 sunning, -u, -ut
 `suuru|s, -, -t
 sõaüleb, -ä, -ät
 `sõpru|s, -, -t
 `säitsme|s, -ndä, -ndät
 `sälgü|s, -, -t
 `säädü|s, -, -t
 `sündsü|s, -, -t
 `stüvvü|s, -, -t
 süüđäv, -ä, -ät
 `taivaoppu|s, -, -t
 `tarku|s, -, -t
 tatar, -i, -it
 teenüsk, -i, -it
 `tehnü|s, -, -t
 `tehrü|s, -, -t
 televiisor, -i, -it
 telling, -u, -ut
 teping, -u, -ut
 terror, -i, -it
 `tervü|s, -, -t
 tetäng, -i, -it
 `tihku|s, -, -t
 `tjidü|s, -, -t
 timohk, -a, -at
 tingõf, -i, -it
 tirand, -i, -it
 tirask, -i, -it
 `toikam, -i, -it
 tofosk, -i, -it
 torask, -i, -it
 torosk, -i, -it
 traktor, -i, -it
 treener, -i, -it
 treiäl, -i, -it
 triikmassin, -a, -at
 tropusk, -i, -it
 trummu|f, -i, -it
 `truudu|s, -, -t
 `tsasson, -a, -at
 tseief, -i, -it
 `tserkü|s, -, -t
 tsiapalohk, -a, -at
 tsiavabarn, -a, -at
 tsigand, -i, -it
 `tsimmend, -i, -it
 tsiref, -i, -it
 tsisask, -i, -it
 `tsitron, -i, -it
 tsitserg, -u, -ut
 `tsokõf, -i, -it
 tsolask, -i, -it
 tsolgand, -i, -it
 tsolohk, -a, -at
 tsolohkna|s, -, -t
 `tsuguń, -i, -it
 `tsusku|s, -õ, -t
 `tsähvü|s, -, -t
 tsässon, -a, -at

tuha|t, -ndõ, -ndõt
 tuhat`aasta|k, -ga, -kka-gat
 `tuimu|s, -, -t
 tulõng, -u, -ut
 `tuurja|s, -, -t
 tuustar, -i, -it
 `tõmbu|s, -, -t
 tõrvand, -i, -it
 `tõugja|s, -, -t
 tõõsõnd, -i, -it
 tõõsõsk, -i, -it
 `tähtsü|s, -, -t
 `täpsü|s, -, -t
 `tärlkü|s, -, -t
 `tärmän, -i, -it
 `tühjü|s, -, -t
 türgand, -i, -it
 `uarma|s, -, -t
 `uarmõ|s, -, -t
 `uhku|s, -, -t
 uinang, -u, -ut
 `ulfu|s, -, -t
 ummõlusmassin, -a, -at
 uñask, -i, -it
 upung, -i, -it
 `ustav, -a, -at
 vabarn, -a, -t
 vabõrn, -a, -t
 `vaesu|s, -, -t
 vagi`vahtsõ|nõ, -, -t
 vahü`vahtsõ|nõ, -, -t
 `vahju|s, -, -t
 vahmil, -a, -at
 `vahnu|s, -, -t
 `vahtsõ|nõ, -, -t
 `vaihtu|s, -, -t
 `vaksaf, -i, -it
 `valgu|s, -, -t
 vallavanõmb, -a, -at
 valõng, -u, -ut
 vammusk, -i, -it
 vandõf, -i, -it
 `vannu|s, -, -t
 vanõmb, -a, -at
 `vargu|s, -, -t
 varis, -a, -at
 vařos, -a, -at
 `vasta ossu|s, -, -t
 `vastu|s, -, -t
 vatõrga|s, -, -t
 vaugar, -i, -it
 vavvarn, -a, -t
 vavvõrn, -a, -t
 veerand, -i, -it
 veevel, veeveli
 veidemb, -ä, -ät
 veri`vahtsõ|nõ, -, -t
 vidask, -i, -it
 vigijä|s, -, -t
 viie|s, -ndä, -ndät
 viiner, -i, -it
 viiof, -i, -it
 `viirgu|s, -, -t
 viisaka|s, -, -t
 viisor, -i, -it
 vikahf, -i, -it
 vilask, -i, -it
 villań, -i, -it

vingõrd, -i, -it
 vinnüsk, -i, -it
 `vintü|s, -, -t
 virand, -i, -it
 virask, -i, -it
 `virgu|s, -, -t
 `virku|s, -, -t
 `virtin, -ä, -ät
 volask, -i, -it
 võhland, -i, -it
 `võhlu|s, -, -t
 `võlõku|s, -, -t
 `võrku|s, -, -t
 võrõng, -u, -ut
 võsovillem, -i, -it
 `väctü|s, -, -t
 vähämb, -ä, -ät
 `vällä`löüdü|s, -, -t
 `vällä`näütü|s, -, -t
 värehf, -i, -it
 `väärtü|s, -, -t
 õdang, -u, -ut
 `õigu|s, -, -t
 `õndsu|s, -, -t
 üle`kaehu|s, -, -t
 üleb, -ä, -ät
 `ümbre`kaot|nõ, -sõ, -sõt
 üte`kõrd|nõ, -dsõ, -st
 üts`kõik|nõ, -sõ, -sõt
 `ütsäl, -ndä, -ndät
 `ütsü|s, -, -t
 üjü|sisask, -i, -it

9

(VES 4) kipõń, elläi,
 (VES 14) makõ2

ah|hil, -ila, -ilat
 ah|huń, -una, -unat
 akań, agana, aganat
 akaf, agara, agarat
 all|laš, -asi, -asit
 all|lõv, -õvi -õva, -õvit -õvat
 an|noř, -oma, -omat
 anomamõsumassin, -a, -at
 apař, abara, abarat
 armukadõ, -hõ, -hõt
 aša|ai, -ajaja, -ajajat
 aša|ajjai, -ajaja, -ajajat
 av|var, -ara, -arat
 elläi, -äjä, -äjät
 elläv, -ävä, -ävät
 elläv|hõ|põ, -bõhõ, -bõhõt
 eloell|läi, -äjä, -äjät
 etev, edevä, edevät
 hapin, -bina, -binat
 hapõń, -böna, -bönat
 habõn|aq, -idõ, -it
 hah|hil, -ila, -ilat
 hal|lus, -usa, -usat
 hal|lõ, -õhõ, -õhõt
 has|sin, -ina, -inat
 hel|le, -ehe, -ehet
 hell|lin, -inä, -inät
 hellever|rev, -evä, -evät

her|re, -ehe, -ehet
 hi|pa|f, -bali, -balit
 hi|pö|f, -böli, -bölit
 hi|lle, -eche, -ehet
 hi|na|f, -ara, -arat
 ho|lli|n, -ina, -inat
 hu|pi|n, -bina, -binat
 hu|di|la|q, -idö, -it
 hu|lli|n, -ina, -inat
 hu|ma|f, -ala, -alat
 hu|ni|n, -ina, -inat
 hu|ri|l, -ila, -ilat
 hu|ri|n, -ina, -inat
 hu|si|n, -ina, -inat
 hõ|põ, -bõhõ, -bõhõt
 hõ|ti|l, -dila, -dilat
 hõ|l|lõ, -õhõ, -õhõt
 hõ|r|rõ, -õhõ, -õhõt
 hõ|r|i|aq, -(i)dõ, -it
 hä|pe, -behe, -behet
 hä|m|mär, -ärä, -ärat
 härmävi|täi, -däjä, -däjät
 hü|pi|n, -binä, -binät
 hü|ti|n, -dinä, -dinät
 hü|tü|l, -dülä, -dülat
 hün|ni|n, -inä, -inät
 hür|rü|f, -ülä, -ülät
 i|htu|l|lõv, -õva, -õvat
 i|stol|lõi, -õja, -õjät
 i|stvi|täi, -däjä, -däjät
 ikäv, igävä, igävät
 il|le, -eche, -ehet
 il|los, -osa, -osat
 ilo|vi|täi, -däjä, -däjät
 ir|ri|n, -inä, -inät
 jah|he, -eche, -ehet
 ja|llai, -aja, -ajat
 jo|pu|f, -buli, -bulit
 jo|r|ri|n, -ina, -inat
 ju|ti|n, -dina, -dinat
 ju|ma|f, -ala, -alat
 juudi|hõ|põ, -bõhõ, -bõhõt
 juudisi|pu|f, -bula, -bulat
 jõ|pi|n, -bina, -binat
 jõ|ti|n, -dina, -dinat
 jõ|r|ri|n, -ina, -inat
 jä|m|me, -eche, -ehet
 jär|re, -eche, -ehet
 jür|re, -eche, -ehet
 ka|ka|f, -gara, -garat
 ka|pi|n, -bina, -binat
 ka|põ|f, -böli, -bölit
 ka|tai, -daja, -dajat
 kaapkü|päf, -bärä, -bärät
 kadõ, -hõ, -hõt
 kah|ha|f, -ara, -arat
 kah|hi|n, -ina, -inat
 ka|llõ, -õhõ, -õhõt
 ka|llõv, -õvi, -õva, -õvit, -õvat
 ka|m|ma|f, -ara, -arat
 ka|na|f, -ali, -alit
 kari|ai|ai, -ajaja, -ajajat
 kari|aj|ai, -ajaja, -ajajat
 ka|si|n, -ina, -inat
 kav|va|f, -ala, -alat
 kev|väi, -äjä, -äjät
 ki|põ, -bõhõ, -bõhõt
 ki|põn, -böna, -bönat

ki|tsin, -dsinä, -dsinät
 ki|tu|f, -dura, -durat
 ki|llõ, -õhõ, -õhõt
 ki|põk|ü|tsäi, -dsäjä, -dsäjät
 ki|r|ri|v, -ivä, -ivät
 ki|si|n, -ina, -inat
 ki|vi|hür|rü|f, -ülä, -ülät
 ki|vi|jür|räi, -äjä, -äjät
 ki|vi|tsa|ka|f, -gaja, -gajat
 kla|põ|f, -böri, -börit
 klav|võ|f, -õri, -õrit
 kli|põ|f, -böri, -börit
 klõ|ki|n, -gina, -ginat
 klõ|pi|n, -bina, -binat
 ko|k|kos, -gosa, -gosat
 ko|pi|n, -bina, -binat
 kodoel|läi, -äjä, -äjät
 koh|hil, -ila, -ilat
 koh|hi|n, -ina, -inat
 kol|li|n, -ina, -inat
 kol|lõ, -õhõ, -õhõt
 koomuskite|ki|j, -gijä, -gijät
 kor|ro|f, -oli, -olit
 kor|rõ, -õhõ, -õhõt
 kra|pi|n, -bina, -binat
 kra|põ, -bõhõ, -bõhõt
 kri|pi|n, -binä, -binät
 kro|pi|n, -bina, -binat
 kru|põn, -böna, -bönat
 krõ|ki|n, -gina, -ginat
 krõ|pi|n, -bina, -binat
 krõ|põ, -bõhõ, -bõhõt
 krõ|m|mõ, -õhõ, -õhõt
 ku|põ, -bõhõ, -bõhõt
 ku|ti|n, -dina, -dinat
 ku|jora|koi, -goja, -gojat
 ku|jote|ki|j, -gijä, -gijät
 kuluv|aq, -idõ, -it
 kum|mi|n, -ina, -inat
 kum|mõ, -õhõ, -õhõt
 kum|mõr, -õra, -õrat
 ku|r|ri|n, -ina, -inat
 ku|rate|ki|j, -gijä, -gijät
 kus|sa|f, -ala, -alat
 kus|sõrm, -õ(r)ma, -õ(r)mat
 kõ|pi|n, -bina, -binat
 kõ|ta|f, -dara, -darat
 kõ|llin, -ina, -inat
 kõ|llõ, -õhõ, -õhõt
 kõ|m|mi|n, -ina, -inat
 kõ|r|ri|n, -ina, -inat
 kõ|r|rõ, -õhõ, -õhõt
 kõ|s|si|n, -ina, -inat
 kõ|v|võ|f, -õra, -õrat
 kä|pe, -behe, -behet
 kä|tsin, -dsinä, -dsinät
 kär|re, -eche, -ehet
 kär|ri|n, -ina, -inat
 käsnäpur|rõi, -õja, -õjät
 kü|tse, -dsehe, -dsehet
 kü|pä|f, -bärä, -bärät
 kü|llüm, -üma, -ümät
 la|kõ, -gõhõ, -gõhõt
 la|pi|n, -bina, -binat
 la|põ, -bõhõ, -bõhõt
 la|tus, -dusa, -dusat
 lah|he, -eche, -ehet
 li|kõ, -gõhõ, -gõhõt

li|põ, -bõhõ, -libõht
 li|põn, -böna, -bönat
 li|põr, -böri, -börit
 lih|hav, -ava, -avat
 lo|ki|n, -gina, -ginat
 lo|pi|n, -bina, -binat
 lo|põ, -bõhõ, -bõhõt
 lun|kü|päf, -bärä, -bärät
 lõ|ki|n, -gina, -ginat
 lõ|pu|s II, -busa, -busat
 ma|jai, -jaja, -jajat
 ma|ku|n, -guna, -gunat
 ma|ku|s, -gusa, -gusat
 ma|kõ, -gõhõ, -gõhõt
 ma|ta|f, -dala, -dalat
 ma|tsin, -dsina, -dsinat
 maau|pi|n, -bina, -binat
 ma|h|he, -eche, -ehet
 mai|o|f, -i, -it
 maj|jai, -aja, -ajat
 maj|jo|f, -i, -it
 mao|ai|ai, -ajjai, -ajaja, -ajajat
 mar|ra|n, -ana, -anät
 me|tä|f, -däli, -dälit
 mee|le|val|lus, -usa, -usat
 mi|ku|f, -gula, -gulat
 mi|n|nev, -evä, -evät
 mi|ni|ni|j, -ijä, -ijät
 mi|r|rü|f, -uli, -ulit
 mi|r|ru|n, -uni, -unit
 mö|tsil, -dsila, -dsilat
 mu|kav, -gava, -gavat
 mu|tu|f, -dura, -durat
 mu|r|ri|n, -ina, -inat
 mö|ju|s, -jusa, -jusat
 mö|j|ju|s, -usa, -usat
 mö|m|mi|n, -ina, -inat
 mö|r|rõv, -õva, -õvat
 mörimõr|rõv, -õva, -õvat
 mötsaell|läi, -äjä, -äjät
 mü|ki|n, -ginä, -ginät
 mü|ti|n, -dinä, -dinät
 mü|h|hi|n, -inä, -inät
 mü|r|re, -eche, -ehet
 mü|r|ri|n, -inä, -inät
 na|ki|n, -gina, -ginat
 nah|hi|n, -ina, -inat
 ni|ku|f, -gula, -gulat
 ni|pi|n, -binä, -binät
 ni|r|ri|n, -inä, -inät
 nisapi|täi, -däjä, -däjät
 no|põ, -bõhõ, -õhõt
 no|h|hi|n, -ina, -inat
 nor|ri|n, -ina, -inat
 nu|tsin, -dsina, -dsinat
 nu|h|hi|n, -ina, -inat
 nur|ri|n, -ina, -inat
 nõ|kõn, -gõna, -gõnat
 nä|k|üs, -güsä, -güsät
 nä|tä|f, -däli, -dälit
 nä|r|ri|n, -inä, -inät
 or|rav, -ava, -avat
 os|sav, -ava, -avat
 otav, odava, odavat
 pa|ka|n, -gana, -ganat
 pa|ssom, -soma, -somat
 pa|llai, -aja, -ajat

pal|lav, -ava, -avat
 par|roń, -oni, -onit
 pas|sun, -una, -unat
 pe|tái, -dájä, -däjät
 pe|täl, -däli, -dälit
 pekojum|maf, -ala, -alat
 per|ri], -ijä, -ijät
 per|ri], -ilä, -ilät
 persevas|sil, -ila, -ilat
 pi|taf, -dali, -dalit
 pi|tuř, -duri, -durit
 pi|tái, -däjä, -däjät
 pihtpüm|me, -ehe, -ehet
 pir|rin, -inä, -inät
 piš|sar, -ara, -arat
 piuhkpüm|me, -ehe, -ehet
 pla|kin, -gina, -ginat
 plär|rin, -inä, -inät
 po|kań, -gani, -ganit
 po|kin, -gina, -ginat
 po|pin, -bina, -binat
 pom|min, -ina, -inat
 por|rin, -ina, -inat
 pra|kin, -gina, -ginat
 prav|vil, -ila, -ilat
 pri|tan, -dana, -danat
 prö|kin, -gina, -ginat
 pu|tar, -dara, -darat
 pu|tin, -dina, -dinat
 pu|tsai, -dsaja, -dsajat
 pu|tö, -döhö, -döhöt
 pu|töf, -döli, -dölit
 pudsunu|tsij, -dsija, -dsijat
 puulmin|nij, -ijä, -ijät
 pä|küm, -gümä, -gümät
 pä|llün, -ünä, -ünät
 pä|rre, -ehe, -ehet
 pä|rri], -inä, -inät
 pä|rri], -ülä, -ülät
 pä|s|süf, -ülä, -ülät
 pü|tel, -delä, -delät
 pü|täl, -dälä, -dälät
 püm|me, -ehe, -ehet
 pümmever|rev, -evä, -evät
 ra|pai, -baja, -bajat
 ra|pin, -bina, -binat
 ra|pö, -böhö, -böhöt
 ras|sö, -öhö, -öhöt
 raudnö|köń, -göna, -gönat
 re|tef, -deli, -delit
 renova|töř, -döri, -dörit
 ri|pař, -bali, -balit
 ri|pin, -binä, -binät
 ri|puř, -buli, -bulit
 ri|pöf, -böli, -bölit
 rö|kin, -gina, -ginat
 ro|pin, -bina, -binat
 ros|sin, -ina, -inat
 ru|pin, -bina, -binat
 rum|mař, -ala, -alat
 rö|s|sö, -öhö, -öhöt
 rä|kin, -gina, -ginat
 rä|pin, -binä, -binät
 rä|päl, -i, -it
 sa|kar, -gara, -garat
 sa|kuř, -guli, -gulit
 sa|kö, -göhö, -öhöt
 sa|tam, -dama, -damat

sa|toř, -dola, -dolat
 sal|lai, -aja, -ajat
 sar|rai, -aja, -ajat
 sav|vörn, -örna, -örnat
 se|käi, -gäjä, -gäjät
 se|tef, -deli, -delit
 si|puř, -bula, -bulat
 si|tuř, -duri, -durit
 sibivi|tái, -däjä, -däjät
 sidim|eq, -ide, -it
 si|sen, -i, -it
 sil|le, -ehe, -ehet
 sil|lev, -evä, -evät
 sim|mun, -una, -unat
 sin|neř, -eli, -elit
 sipuř|upin, -ubina, -ubinat
 sitavi|tái, -däjä, -däjät
 so|pij, -bija, -bijat
 sor|rö, -öhö, -öhöt
 su|kar, -gara, -garat
 sö|kö, -göhö, -göhöt
 söm|mör, -öra, -örat
 söñ|noř, -oma, -omat
 sü|käv, -gävä, -gävät
 sü|llem, -emä -eme, -emat -emet
 süäü|elläi, -äjä, -äjät
 tah|he, -ehe, -ehet
 tan|noř, -oma, -omat
 te|kij, -gijä, -gijät
 te|küš, -güsä, -güsät
 tedrema|rań, -ana, -anat
 ter|räv, -ävä, -ävät
 ti|kö, -göhö, -göhöt
 ti|pař, -bala, -balat
 ti|pař, -bara, -barat
 ti|pön, -böna, -bönat
 tih|he, -ehe, -ehet
 till|in, -inä, -inät
 tin|nin, -inä, -inät
 tin|nö, -öhö, -öhöt
 tir|rin, -inä, -inät
 tir|rö, -öhö, -öhöt
 ton|nin, -ina, -inat
 tor|rin, -ina, -inat
 tor|rö, -öhö, -öhöt
 torokü|päf, -bärä, -bärät
 tos|sin, -ina, -inat
 tsa|kim, -gima, -gimat
 tsa|kin, -gina, -ginat
 tsa|köq, -göhidö, -göhöt
 tsagöh|öq, -idö, -it
 tse|tseń, -dsenä, -dsenät
 tsi|kań, -gani, -ganit
 tsi|kar, -gari, -garit
 tsi|kuń, -guni, -gunit
 tsi|kuř, -guri, -gurit
 tsi|pin, -binä, -binät
 tsi|pö, -böhö, -böhöt
 tsi|pön, -böna, -bönat
 tsi|bipu|tin, -dina, -dinat
 tsir|rin, -inä, -inat
 tsir|rin, -inä, -inat
 tsir|ruř, -uli, -ulit
 tsi|s|sin, -inä, -inat
 tsi|sha|pön, -böna, -bönat
 tsoh|he, -öhö, -öhöt
 tsoll|in, -ina, -inat
 tsor|rin, -ina, -inat

tsus|sin, -ina, -inat
 tsä|kin, -ginä, -ginät
 tsä|pe, -behe, -behet
 tsä|peń, -benä, -benät
 tsä|pän, -bänä, -bänät
 tsä|päř, -bärä, -bärät
 tsä|tsin, -dsinä, -dsinät
 tsär|re, -ehe, -ehet
 tsär|rin, -inä, -inät
 tuk|köv, -göva, -gövat
 tu|pin, -bina, -binat
 tuh|hař, -ara, -arat
 tuh|hin, -ina, -inat
 tuhael|läi, -äjä, -äjät
 tull|öw, -öva, -övat
 tum|mö, -öhö, -öhöt
 tur|ri], -ila, -ilat
 tuulövi|ri], -ilä, -ilät
 tuulövu|ri], -ila, -ilat
 tör|rin, -ina, -inat
 tä|päf, -bärä, -bärät
 tüm|me, -ehe, -ehet
 tüm|min, -inä, -inät
 tūs|se, -ehe, -ehet
 upin, ubina, ubinat
 us|sin, -ina, -inat
 utař, udara, udarat
 util, udila, udilat
 va|koń, -goni, -gonit
 va|töř, -döri -döra, -dörit -dörat
 vaadivi|tái, -däjä, -däjät
 val|lij, -ija, -ijat
 val|lim, -ima -imö, -imat -imöt
 val|los, -osa, -osät
 val|lus, -usa, -usat
 vam|mil, -ila, -ilat
 vanapakań, vanapagana,
 vannapaganat
 vanat|kö, -göhö, -göhöt
 vas|sar, -ara, -arat
 ve|tef, -delä, -delät
 ver|rev, -evä, -evät
 verev|äq, -ide, -it
 veripu|tsai, -dsaja, -dsajat
 ves|süm, -ümä, -ümät
 vi|kuř, -guri, -gurit
 vi|pö, -böhö, -böhöt
 vi|tuř, -duri, -durit
 vi|tái, -däjä, -däjät
 vi|täv, -dävä, -dävät
 vil|le, -ehe, -ehet
 vil|lui, -uja, -ujat
 vil|lö, -öhö, -öhöt
 vir|ri], -ilä, -ilät
 vir|rin, -inä, -inät
 vir|rui, -uja, -ujat
 virbivi|tái, -däjä, -däjät
 vis|sel, -elä, -elät
 voll|in, -ina, -inat
 vuh|hin, -ina, -inat
 vös|sai, -aja, -ajat
 vä|kev, -gevä, -gevät
 väl|le, -ehe, -ehet
 vär|rin, -inä, -inät
 vär|räi, -äjä, -äjät
 ätäf, ädäli ädälä, ädälit ädälät
 ü|elläi, -äjä, -äjät

10

(VES 13) hõrak

aabi|ts, -dsa, -tsat
 aadrõs, -i, -sit
 aavi|ts, -dsa, -tsat
 ahni|k, -gu, -kut
 aigraama|t, -du, -tut
 aja|k, -gi, -kit
 amma|t, -di, -tit
 ammõ|t, -di, -tit
 andsa|k, -ga -gu, -kat -kut
 apa|t, -di, -tit
 arvo|t, -di, -tit
 askuni|k, -gu, -kut
 asouni|k, -gu, -kut
 astu|k, -gi, -kit
 ata|k, -gu, -kut
 esä|k, -gu, -kut
 ettepanõ|k, -gi, -kit
 fanaati|k, -gu, -kut
 füüsi|k, -gu, -kut
 graafik, -gu, -kut
 haani|k, -ga -gu, -kat -kut
 hada|k, -gu, -kut
 hahka|ts, -dsi, -tsit
 haiba|k, -gu, -kut
 haiba|ts, -dsi, -tsit
 haida|k, -gu, -kut
 haina|k, -gu, -kut
 hainakadsa|k, -gu -ga, -kut -kat
 hainaritsi|k, -ga -gä, -kat -kät
 hapa|ts, -dsi, -tsit
 hara|k, -ga, -kat
 hargalt|s, -dsi, -tsit
 harmooni|k, -gu, -kut
 haska|ts, -dsi, -tsit
 hassa|k, -gu, -kut
 hati|k, -gu, -kut
 heemi|k, -gu, -kut
 heeri|ts, -dsä, -tsät
 heiga|ts, -dsi, -tsit
 helli|k, -gu, -kut
 heresk, -i, -it
 herga|ts, -dsi, -tsit
 hilba|k, -gu, -kut
 hillä|k, -gu, -kut
 hilphara|k, -ga -gu, -kat -kut
 hofo|p, -bi, -pit
 horfo|p, -bi, -pit
 hofo|p, -bi, -pit
 horša|k, -gu, -kut
 huba|k, -gu, -kut
 huba|t, -di, -tit
 hubli|k, -gu, -kut
 hummo|k, -gu, -kut
 hundsä|k, -gu, -kut
 huñe|p, -bi, -pit
 huntshandsä|k, -gu, -kut
 hupa|ts, -dsi, -tsit
 hurdsi|k, -gu, -kut
 hurga|ts, -dsi, -tsit
 hurlõ|t, -di, -tit
 hurša|k, -gu, -kut
 huska|ts, -dsi, -tsit
 huuli|ts, -dsa, -tsat
 hõlmi|k, -gu, -kut

hõra|k, -ga -gu, -kat -kut
 hõrgalt|s, -dsi, -tsit
 hõõda|k, -gu, -kut
 härmi|k, -gu, -kut
 härmoonik, -gu, -kut
 hässä|k, -gu, -kut
 hõõri|k, -gu, -kut
 hüpä|ts, -dsi, -tsit
 hürgä|ts, -dsi, -tsit
 ihna|ts, -dsi, -tsit
 illa|k, -gu, -kut
 imä|k, -gu, -kut
 indsi|k, -gu, -kut
 irvi|k, -gu, -kut
 issi|k, -gu, -kut
 jalo|ts, -dsi, -tsit
 jogur|t, -di, -tit
 johvi|k, -ga -gu, -kat -kut
 joobi|k, -ga -gu, -kat -kut
 joodi|k, -gu, -kut
 jooni|k, -gu, -kut
 joosi|k, -gu, -kut
 joovi|k, -ga -gu, -kat -kut
 jopa|ts, -dsi, -tsit
 jouluõda|k, -gu, -gugut -kut
 jubu|ts, -dsi, -tsit
 juhi|k, -gu, -kut
 juka|ts, -dsi, -tsit
 junda|k, -gu, -kut
 jundsä|k, -gu, -kut
 jupa|ts, -dsi, -tsit
 jupp-pali|t, -du, -tut
 jurda|k, -gu, -kut
 jurla|k, -gu, -kut
 juti|k, -gu, -kut
 juturaama|t, -du, -tut
 juuri|k, -ga -gu, -kat -kut
 jõi|k, -gu, -kut
 jõlga|ts, -dsi, -tsit
 jõlõ|p, -bi, -pit
 jõrga|ts, -dsi, -tsit
 jõõkaasi|k, -gu, -kut
 jõõra|k, -gu, -kut
 järvekaasi|k, -gu, -kut
 kaala|dsiq, -tsidõ, -tsiid
 kaalkirä|k, -gu, -kut
 kaasi|k, -gu, -kut
 kaba|k, -gu, -kut
 kaeja|ts, -dsi, -tsit
 kaiva|ts, -dsi, -tsit
 kajo|t, -di, -tit
 kalmu|k, -ga, -kat
 kalmõ|t, -du, -tut
 kama|k, -gu -ga, -kut -kat
 kamm|ts, -dsa, -tsat
 kañe|p, -bi, -pit
 kanõ|p, -bi, -pit
 kapu|t, -da, -tat
 kari|k, -ga, -kat
 karmandsi|k, -gu, -kut
 kasa|k, -ga -gu, -kat -kut
 kasu|k, -ga, -kat
 kasuvasi|k, -ga, -kat
 katsi|k, -gu, -kut
 kausti|k, -gu, -kut
 keebä|k, -gu, -kut
 keebä|ts, -dsi, -tsit
 kehvä|ts, -dsi, -tsit

keka|ts, -dsi, -tsit
 kele|t, -di, -tit
 kerga|ts, -dsi, -tsit
 kerik, -gu, -kut
 kiblu|k, -gi, -kit
 kidsukanõ|p, -bi, -pit
 `kih|jädsiq, -tside, -tsit -tsiid
 `kih|jädsiq, -tside, -tsit -tsiid
 kihlä|dsiq, -tside, -tsit -tsiid
 kihlä|dsiq, -tside, -tsit -tsiid
 kiiba|k, -gu, -kut
 kiidsa|k, -gu, -kut
 kille|t, -di, -tit
 kiplu|k, -gi, -kit
 kisa|k, -gu, -kut
 kiusa|k, -gu, -kut
 kivot, -da, -tat
 klama|k, -gu, -kut
 klopõ|ts, -dsi, -tsit
 klõka|ts, -dsi, -tsit
 klõpa|ts, -dsi, -tsit
 kobra|k, -gu, -kut
 kobri|k, -gu, -kut
 kobri|ts, -dsa, -tsat
 kohni|ts, -dsa, -tsat
 koida|k, -gu, -kut
 kokkotulõ|k, -gi, -kit
 kolgi|ts, -dsa, -tsat
 kollõ|ts, -dsi, -tsit
 kolmi|k, -gu, -kut
 kolõ|p, -bi, -pit
 koobi|ts, -dsa, -tsat
 koolupiira|k, -gu, -kut
 koomi|ts, -dsa, -tsat
 kooni|ts, -dsa, -tsat
 koori|k, -gu, -kut
 koovi|t, -di, -tit
 kopi|k, -ga -gu, -kat -kut
 koran|t, -di, -tit
 kofa|ts, -dsi, -tsit
 koru|t, -da, -tat
 koslõ|p, -bi, -pit
 kosma|k, -gu, -kut
 kraaba|ts, -dsi, -tsit
 krapa|ts, -dsi, -tsit
 krassa|k, -gu, -kut
 krassa|t, -di, -tit
 kratsa|k, -gu, -kut
 kriimi|k, -gu, -kut
 kroba|k, -gu, -kut
 krooba|ts, -dsi, -tsit
 kroomi|ts, -dsa, -tsat
 krõka|ts, -dsi, -tsit
 krõõba|ts, -dsi, -tsit
 kuba|k, -gu, -kut
 kubli|k, -gu, -kut
 kugra|ts, -dsi, -tsit
 kuhi|k, -gu, -kut
 kuiga|ts, -dsi, -tsit
 kuka|ts, -dsi, -tsit
 kula|k, -gu, -kut
 kuma|k, -gu, -kut
 kummo|t, -di, -tit
 kundipukõ|t, -di, -tit
 kunga|ts, -dsi, -tsit
 kupa|ts, -dsi, -tsit
 kupõ|ts, -dsi, -tsit
 kura|t, -di, -dit

kuri|k, -ga, -kat
 kurist, -a, -at
 kurni|k, -gu, -kut
 kurvi|ts, -dsa, -tsat
 kusi|k, -gu, -kut
 kusiraudsi|k, -gu, -kut
 kutsi|k, -ga, -kat
 kuuhno|k, -gi, -kit
 kuuri|ts, -dsa, -tsat
 kuutspenni|k, -gi, -kit
 kõhri|k, -gu, -kut
 kõlgat|s, -dsi, -tsit
 kõrgat|s, -dsi, -tsit
 kõri|k, -gu, -kut
 kõõri|k, -gu, -kut
 kõgrat|s, -dsi, -tsit
 kõhri|k, -gu, -kut
 kõmbä|k, -gu, -kut
 kõmmä|k, -gu, -kut
 kõndsä|k, -gu, -kut
 kõngit|s, -dsä, -tsät
 kõrbi|k, -gu, -kut
 kõrä|k, -gu, -kut
 kõsi|k, -gu, -kut
 kõäbät|s, -dsi, -tsit
 kõänä|k, -gi, -kit
 kõngät|s, -dsi, -tsit
 kõõrät|k, -gu, -kut
 kõõrät|s, -dsi, -tsit
 kõgrät|s, -dsi, -tsit
 kõhkät|s, -dsi, -tsit
 kõhmi|k, -gu, -kut
 kõhmä|k, -gu, -kut
 kõhmät|s, -dsi, -tsit
 kõrvi|ts, -dsä, -tsät
 kütä|k, -gu, -kut
 kõürät|s, -dsi, -tsit
 kõüvi|ts, -dsä, -tsät
 kõmba|k, -gu, -kut
 kõnni|k, -gu, -kut
 laaba|k, -gu, -kut
 laaba|ts, -dsi, -tsit
 laadi|k, -gu, -kut
 laamöt|s, -dsi, -tsit
 laasi|k, -ga, -kat
 laava|ts, -dsi, -tsit
 laavi|ts, -dsa, -tsat
 labrat|s, -dsi, -tsit
 lahi|ts, -dsa, -tsat
 lahma|k, -gu, -kut
 laka|ts, -dsi, -tsit
 lapa|f, -di, -tit
 lapa|ts, -dsi, -tsit
 lapi|k, -gu, -kut
 lapi|ts, -dsa, -tsat
 larbat|s, -dsi, -tsit
 lasni|ts, -dsa, -tsat
 lata|k, -gu, -kut
 lati|k, -ga -gu, -kat -kut
 lauli|k, -gu, -kut
 lausi|k, -gu, -kut
 lava|ts, -dsi, -tsit
 lechi|k, -ga -gu, -kat -kut
 leemi|k, -gu, -kut
 lemmit|geq, -kide, -kit
 libli|k, -ga -gu, -kat -kut
 lihva|k, -gu, -kut
 liimi|k, -gu, -kut

liivahuska|ts, -dsi, -tsit
 liiva|k, -gu, -kut
 liivi|k, -gu, -kut
 lika|ts, -dsi, -tsit
 limba|ts, -dsi, -tsit
 li(m)mi|f, -di, -tit
 lini|k, -gu, -kut
 linno|k, -gi, -kit
 linno|k, -ga, -kat
 lipa|ts, -dsi, -tsit
 lipi|ts, -dsä, -tsät
 lirba|k, -gu, -kut
 lodsa|k, -gu, -kut
 lohva|k, -gu, -kut
 lohva|k, -gu, -kut
 loka|ts, -dsi, -tsit
 londsa|k, -gu, -kut
 londsi|k, -gu, -kut
 loodi|k, -gu, -kut
 loodsi|k, -gu, -kut
 loosi|k, -gu, -kut
 lopa|k, -gu, -kut
 lora|p, -bi, -pit
 lugõmisõraama|f, -du, -tut
 luhi|ts, -dsa, -tsat
 lui|ts, -dsa, -tsat
 lupa|f, -di, -tit
 luti|k, -ga, -kat
 lõka|ts, -dsi, -tsit
 lõsta|k, -gu, -kut
 lõga|ts, -dsi, -tsit
 lõunahummo|k, -gu, -kut
 lõuna|k, -gu, -kut
 lõunaõda|k, -gu, -kut
 lõõtsmoonii|k, -gu, -kut
 länni|k, -gu, -kut
 läti|k, -gu, -kut
 lõhvä|k, -gu, -kut
 lõkä|ts, -dsi, -tsit
 lõõbä|k, -gu, -kut
 lõõvi|ts, -dsä, -tsät
 maasi|k, -ga, -kat
 madrat|s, -dsi, -tsit
 mahva|k, -gu, -kut
 maimi|k, -gu, -kut
 makõkürvi|ts, -dsä, -tsät
 maldsa|k, -gu, -kut
 mani|ts, -dsa, -tsat
 mardi|k, -ga, -kat
 masuuri|k, -gu -ga, -kut -kat
 mati|dsõq, -tsidõ, -tsit
 matja|dsiq -dsõq, -tsidõ, -tsiid
 matõmaati|k, -gu, -kut
 medi|k, -gu, -kut
 merni|k, -gu, -kut
 mesikürvi|ts, -dsä, -tsät
 mine|k, -gi, -kit
 minnä|k, -gu, -kut
 mino|f, -di, -tit
 mudakürvi|ts, -dsa, -tsat
 mulgat|s, -dsi, -tsit
 multii|k, -ga -gu, -kat -kut
 muna|k, -gu, -kut
 mura|k, -ga, -kat
 murra|k, -gu, -kut
 muska|f, -di, -tit
 musti|k, -ga, -kat

musttuhat, mustatuhandõ,
 `mustatuhandõ
 muti|k, -ga, -kat
 mutsa|k, -gu, -kut
 `mõisni|k, -gu, -kut
 mõrsu|k, -ga, -kat
 mõtsamaasi|k, -ga, -kat
 mõtsi|k, -gu, -kut
 mõtsä|k, -gu, -kut
 mühkät|s, -dsi, -tsit
 mühä|k, -gu, -kut
 mürä|k, -gu, -kut
 mütsä|k, -gu, -kut
 naari|ts, -dsa, -tsat
 nõra|k, -gu, -kut
 nõrdsä|k, -gu, -kut
 nari|ts, -dsa, -tsat
 nasti|k, -gu, -kut
 nõuga|ts, -dsi, -tsit
 `nekru|f, -di, -tit
 nibri|ts, -dsä, -tsät
 nihka|ts, -dsi, -tsit
 nihva|ts, -dsi, -tsit
 nika|ts, -dsi, -tsit
 nimmi|k, -gu, -kut
 nirbi|k, -gu, -kut
 nirga|ts, -dsi, -tsit
 nohi|k, -gu, -kut
 nohka|ts, -dsi, -tsit
 noka|ts, -dsi, -tsit
 noori|k, -gu, -kut
 nubla|k, -gu, -kut
 nudrõ|ts, -dsi, -tsit
 nuhi|k, -gu, -kut
 nuhka|ts, -dsi, -tsit
 nurgi|ts, -dsa, -tsat
 nurmi|k, -gu, -kut
 nursta|k, -gu, -kut
 nusmi|k, -gu, -kut
 nuti|k, -ga, -kat
 nutsa|k, -gu, -kut
 nuudi|k, -gu, -kut
 nuusni|k, -gu, -kut
 nuusta|k, -gu, -kut
 nõglat|s, -dsi, -tsit
 nõgli|k, -gu, -kut
 nõlva|k, -gu, -kut
 nõsta|k, -gi, -kit
 nõstu|k, -gi, -kit
 nõsõ|k, -gi, -kit
 nõhkät|s, -dsi, -tsit
 nõhvi|ts, -dsä, -tsät
 nõhvä|k, -gu, -kut
 nõllä|k, -gu, -kut
 nõpi|ts, -dsä, -tsät
 nõrä|p, -bi, -pit
 nõüdsi|k, -gu, -kut
 nõbli|k, -gu, -kut
 nõle|p, -bi, -pit
 nõrdsä|k, -gu, -kut
 nõssi|k, -gu, -kut
 nõssä|k, -gu, -kut
 õhi|k, -gu, -kut
 õhka|ts, -dsi, -tsit
 õlõ|k, -gi, -kit
 õpiraama|f, -du, -tut
 õri|k, -gu, -kut
 paabapraasni|k, -gu, -kut

padra|ts, -dsi, -tsit
 pahka|ts, -dsi, -tsit
 paina|ts, -dsi -tsit
 paiuhara|k, -ga, -kat
 pala|f, -di, -tit
 pali|t, -du, -tut
 palmi|k, -gu, -kut
 palo|k, -ga, -kat
 palokobri|k, -gu, -kut
 panõ|k, -gi, -kit
 papri|k, -ga -gu, -kat -kut
 pardsa|k, -gu, -kut
 pasla|k, -gu, -kut
 patsa|k, -gu -ga, -kut -kat
 peeni|ts, -dsä, -tsät
 peri|t, -dü, -tüt
 persi|k, -gu, -kut
 peräsooli|k, -gu -ga, -kut -kat
 petso|k, -ga, -kat
 petsä|f, -di, -tit
 pihi|dsäq, -tside, -tsit
 pihka|ts, -dsi, -tsit
 piidsa|k, -gu, -kut
 piira|k, -gu, -kut
 piiri|ts, -dsä, -tsät
 pika|ts, -dsi, -tsit
 pila|k, -gu, -kut
 pile|f, -di, -tit
 pindsa|k, -gu, -kut
 pirdsa|k, -gu, -kut
 pirga|ts, -dsi, -tsit
 pirla|k, -gu, -kut
 pislä|k, -gi, -kit
 plahma|k, -gu, -kut
 plaka|f, -di, -tit
 plaña|k, -gu, -kut
 plannõ|f, -di, -tit
 pleeni|ts, -dsä, -tsät
 pleiä|ts, -dsi, -tsit
 plõka|ts, -dsi, -tsit
 pländsä|k, -gu, -kut
 plõvvä|ts, -dsi, -tsit
 plüvvä|ts, -dsi, -tsit
 podrõ|ts, -dsi, -tsit
 pogri|ts, -dsa, -tsat
 pohma|k, -gu, -kut
 poliiti|k, -gu, -kut
 poodsa|k, -gu, -kut
 poolamusti|k, -ga, -kat
 pooli|k, -gu, -kut
 porga|ts, -dsi, -tsit
 posma|k, -gu, -kut
 praasni|k, -gu, -kut
 prahva|k, -gu, -kut
 prakti|k, -gu, -kut
 pritsen|f, -di, -tit
 prohõ|f, -di, -tit
 protsõn|f, -di, -tit
 prussa|k, -gu, -kut
 prussa|k, -gu, -kut
 prässä|k, -gu, -kut
 präta|k, -gu, -kut
 prääl|ts, -dsä, -tsät
 prään|k, -gu, -kut
 puhka|ts, -dsi, -tsit
 pukõ|f, -di, -tit
 pulsta|k, -gu, -kut
 pumbu|ts, -dsi, -tsit

pundsä|k, -gu, -kut
 punga|ts, -dsi, -tsit
 purla|k, -gu, -kut
 pusma|k, -gu, -kut
 pussa|k, -gu, -kut
 putsä|k, -gu, -kut
 põdri|k, -gu, -kut
 põka|ts, -dsi, -tsit
 põnda|k, -gu, -kut
 pähü|ts, -dsi -dse, -tsit -st
 päidsi|k, -gu, -kut
 päkä|ts, -dsi, -tsit
 pärdi|k, -gu, -kut
 pässä|ts, -dsi, -tsit
 pätsi|k, -gu, -kut
 pääd|geq, -kide, -kit
 päädi|k, -gu, -kut
 päälemine|k, -gi, -kit
 pääl|k, -gu, -kut
 päävämine|k, -gi, -kit
 pühi|k, -gu, -kut
 raama|f, -du, -tut
 rabi|guq, -kidõ, -kit
 rambi|ts, -dsa, -tsat
 ranni|ts, -dsa, -tsat
 raudsi|k, -gu, -kut
 fauga|ts, -dsi, -tsit
 reedsä|k, -gu, -kut
 riiba|k, -gu, -kut
 ritsi|k, -ga -gä, -kat -kät
 riusa|k, -gu, -kut
 robo|f, -di, -tit
 rogusk, -i, -it
 roisa|k, -gu, -kut
 roodsi|k, -gu, -kut
 roovi|k, -gu, -kut
 ropä|k, -gu, -kut
 ropsa|k, -gu, -kut
 ropsi|k, -gu, -kut
 rosma|k, -gu, -kut
 ruhmi|k, -gu, -kut
 rupi|k, -gu, -kut
 rusi|k, -gu, -kut
 räbä|k, -gu, -kut
 rähmi|k, -gu, -kut
 räpä|k, -gu, -kut
 rästi|k, -gu, -kut
 rätsä|k, -gu, -kut
 röögä|ts, -dsi, -tsit
 saadi|k, -gu, -kut
 saari|k, -gu, -kut
 sabra|k, -gu, -kut
 saisa|k, -gi, -kit
 sala|f, -di, -tit
 sala|ts, -dsi, -tsit
 sambra|k, -gu, -kut
 sammõ|f, -di, -tit
 sapa|k, -gu, -kut
 sarvi|k, -gu, -kut
 sauda|k, -gu, -kut
 savi|k, -gu, -kut
 saviritsi|k, -ga -gä, -kat -kät
 seeni|ts, -dsä, -tsät
 seeri|k, -gu, -kut
 serbä|ts, -dsi, -tsit
 siiro|p, -bi, -pit
 sine|p, -bi, -pit
 sitasiti|k, -ga, -kat

siti|k, -ga -gä -ge, -kat -kät -ket
 sitträbä|k, -gu, -kut
 soodsi|k, -gu, -kut
 sooli|k, -gu, -kut
 sori|k, -gu, -kut
 sorõ|p, -bi, -pit
 suda|k, -gu, -kut
 suhvlaadi|k, -gu, -kut
 sulij, -gu, -kut
 sunni|k, -gu, -kut
 suuvitsi|k, -gu, -kut
 sõnaraama|f, -du, -tut
 sääsi|guq, -kide, -kit
 sääsi|k, -gu, -kut
 söödi|k, -gu, -kut
 süüdi|k, -gu -ge, -kut -ket
 taavi|ts, -dsa, -tsat
 tahvõ|f, -gu, -kut
 talvi|k, -gu, -kut
 tambi|ts, -dsa, -tsat
 tapi|ts, -dsa, -tsat
 tapõ|f, -di, -tit
 tari|k, -gu -ga, -kut -kat
 teenü|k, -gi, -kit
 tihni|k, -gu, -kut
 tiirak, -gu, -kut
 tika|f, -di, -tit
 tikatiiri|ts, -dsä, -tsät
 tika|ts, -dsi, -tsit
 tikõvele|ts, -dsi, -tsit
 timma|f, -di, -tit
 timmo|f, -di, -tit
 timo|k, -ga, -kat
 tinga|ts, -dsi, -tsit
 tira|k, -gu, -kut
 tirba|k, -gu, -kut
 tirbi|k, -gu, -kut
 tirga|ts, -dsi, -tsit
 tohma|ts, -dsi, -tsit
 tohna|ts, -dsi, -tsit
 toiga|ts, -dsi, -tsit
 toлга|ts, -dsi, -tsit
 toлма|ts, -dsi, -tsit
 toma|f, -di, -tit
 toori|k, -gu, -kut
 topa|k, -gu, -kut
 topa|ts, -dsi, -tsit
 torba|k, -gu, -kut
 torba|ts, -dsi, -tsit
 torbi|k, -gu, -kut
 tramba|f, -di, -tit
 tripa|ts, -dsi, -tsit
 tropi|ts, -dsa, -tsat
 trutsa|k, -gu, -kut
 tsausti|k, -gu, -kut
 tserbä|k, -gu, -kut
 tsibri|k, -gu, -kut
 tsiiro|p, -bi, -pit
 tsine|p, -bi, -pit
 tsipsa|k, -gu, -kut
 tšoba|k, -gu, -kut
 tsola|k, -gu, -kut
 tsolo|p, -bi, -pit
 tsorba|k, -gu, -kut
 tsõõri|k, -gu, -kut
 tsäbri|k, -gu, -kut
 tsäbrä|k, -gu, -kut
 tsärdsä|k, -gu, -kut

tsäärä|k, -gu, -kut
 tsäärä|k, -gu, -kut
 tuba|k, -gu, -kut
 tugma|ts, -dsi, -tsit
 tuhma|ts, -dsi, -tsit
 tuhna|k, -gu, -kut
 tuhna|ts, -dsi, -tsit
 tuka|f, -di, -tit
 tulõ|k, -gi, -kit
 tuma|f, -di, -tit
 tumba|k, -gu, -kut
 tupi|ts, -dsa, -tsat
 tura|k, -gu, -kut
 tussa|k, -gu, -kut
 tutsa|k, -gu, -kut
 tõhva|k, -gu, -kut
 tõhvi|ts, -dsa, -tsat
 tähi|k, -gu, -kut
 tähtraama|t, -du, -tut
 tõlba|k, -gu, -kut
 tõlba|ts, -dsi, -tsit
 tümbä|k, -gu, -kut
 tümbä|ts, -dsi, -tsit
 tümä|k, -gu, -kut
 tündsä|k, -gu, -kut
 tüpä|k, -gu, -kut
 tüssi|k, -gu, -kut
 tüssä|k, -gu, -kut
 tüütorba|ts, -dsi, -tsit
 uha|k, -gu, -kut
 uina|k, -gu, -kut
 ummi|k, -gu, -kut
 uni|k, -gu, -kut
 uti|k, -gu, -kut
 uuli|ts, -dsa, -tsat
 uuri|k, -gu, -kut
 vabri|k, -gu, -kut
 vaksi|k, -gu, -kut
 vanakurat, vanakuradi,
 vannakuradi
 vanavanõmb, -a,
 vannavanõmbat
 vani|k, -gu, -kut
 vannu|k, -gi, -kit
 vari|k, -gu, -kut
 vasi|k, -ga -gõ, -kat -kõt
 veeri|k, -gu, -kut
 vele|ts, -dsi, -tsit
 versso|k, -gi, -kit
 viidi|k, -ga -gu, -kat -kut
 viiluti|k, -ga, -kat
 vika|f, -di, -tit
 vilda|k, -gu, -kut
 vildi|k, -ga, -kat
 vile|ts, -dsä, -tsät
 villa|k, -gu, -kut
 vingalt, -dsi, -tsit
 vinni|k, -gu, -kut
 virga|ts, -dsi, -tsit
 viskat, -dsi, -tsit
 vitsi|k, -gu, -kut
 voosi|k, -gu, -kut
 võhla|ts, -dsi, -tsit
 värmi|ts, -dsä, -tsät
 vöödi|k, -gu, -kut
 õda|k, -gu, -gut
 õtak, õdagu, õdagut
 ämma|k, -gu, -kut

äti|k, -gä -ge, -kät -ket
 ülemeeli|k, -gu, -kut
 üti|k, -ga -gu, -kat -kut
 ütsi|k, -gu, -kut

11

(VES 18) läteq,

(VES 19) kommõq

ahnõq, `ahnõ, ahnõt
 ainõq, `ainõ, ainõt
 `aivõq, `aividõ, `aivit
 annõq, `andõ, annõt
 ao|viideq, -`viite, -viidet
 armu|annõq, -`andõ, -annõt
 arvõq, `arvõ, arvõt
 au|ahnõq, -`ahnõ, -ahnõt
 eheq, `ehte, ehēt
 elo|tieq, -`tiide, -tiiet
 ette|kannõq, -`kandõ, -kannõt
 ettevõt|õq, -tõ, -õt
 haheq, `hahkõ, hahēt
 hallõq, `hallõ, hallõt
 hamõq, `hammõ, hamõt
 helgeq, `helke, helget
 hermeq, `herme, hernet
 hiideq, `hiite, hiidet
 hinneq, `hinde, hinnet
 hinnõq, `hindõ, hinnõt
 hoi|võrgõq, -`võrkõ, -võrgõt
 hoodõq, `huutõ, hoodõt
 hoonõq, `hununõ, hoonõt
 hulbõq, `hulpõ, hulbõt
 häidseq, `hähitseq, häidset
 ihnõq, `ihnõ, ihnõt
 ihoka|õq, -tõ, -õt
 iist|kõnõq, -`kõnnõ, -kõnõt
 ijä|kirdsõq, -`kirdsõ, -kirdsõt
 ik|eq, -ke, -et
 imeq, `imme, imet
 jalg|värdeq, -`värte, -vãrdet
 `jalgo|vaheq, -`vaihõ -`vahjõ,
 -vahet
 jumala|annõq, -`andõ, -annõt
 jumõq, `jummõ, jumõt
 jõõrõq, `jõõrdõ, jõõrõt
 kaabõq, `kaapõ, kaabõt
 kaardõq, `kaartõ, kaarõt
 kahmõq, `kahmõ, kahmõt
 kahru|perseq, -`perse, -persēt
 kahrõq, `kahrõ, kahrõt
 kaidõq, `kaidõ, kaidõt
 kak|õq, -kõ, -õt
 kallõq, `kaldõ, kallõt
 kalmõq, `kalmõ, kalmõt
 kastõq, `kastõ, kastõt
 kat|õq, -tõ, -õt
 kelmeq, `kelme, kelmet
 kereq, `kerre, keret
 kirmõq, `kirmõ, kirmõt
 kohmõq, `kohmõ, kohmõt
 kokkolep|eq, -pe, -et
 kokkovõt|õq, -tõ, -õt
 kolgõq, `kolkõ, kolgõt
 kollõq, `koldõ, kollõt

kommõq, `kombõ, kommõt
 koolivaheq, `vaihõ -`vahjõ,
 vahet vaiht
 koomõq, `kuumõ, koomõt
 kop|õq, -põ, -õt
 korruq, `korru, korut
 krõõmeq, `krüüme, krõõmet
 `kuhts|õq, -idõ, -it
 kummõq, `kumbõ, kummõt
 kutsõq, `kutsõ, kutsõt
 kõnõq, `kõnnõ, kõnõt
 kõrnõq, `kõrnõ, kõrnõt
 kõrrõq, `kõrrõ, kõ(r)rõt
 kõtu|täudeq, -`täute, -täudet
 kõõpet|eq, -te, -et
 kõüdeq, `kõüte, kõüdet
 küt|eq, -te, -et
 laheq, `lahkõ, lahēt
 lainõq, `lainõ, lainõt
 laiõq, `laidõ, laiõt
 lannõq, `landõ, lannõt
 lap|õq, -põ, -õt
 laulõq, `laulõ, laulõt
 lausõq, `lausõ, lausõt
 leedeq, `liüte, leedet
 lep|eq, -pe, -et
 liblõq, `liplõ, liblõt
 liha|hiideq, -`hiite, -hiidet
 liha|hinneq, -`hinde, -hinnet
 lihavõt|õq, -tõ, -õt
 liieq, `lie, liiet, `liijide
 loigõq, `loikõ, loigõt
 loodõq, `luutõ, loodõt
 lut|õq, -tõ, -õt
 luudusõ|kaidõq, -`kaidõsõ,
 -kaidõsõt
 luulõq, `luulõ, luulõt
 lõigõq, `lõikõ, lõigõt
 lõmbõq, `lõmpõ, lõmbõt
 lõndsõq, `lõntsõ, lõndsõt
 lõugõq, `lõukõ, lõugõt
 `lõuna|vaheq, -`vaihtõ, -vahet
 lõunaq, `lõuna, lõunat
 lõunõq, `lõunõ, lõunõt
 lõõnõq, `lõõnõ, lõõnõt
 läp|eq, -pe, -et
 läti|eq, -te, -et
 läüdeq, `läüke, läüget
 lühüq, `lühkü, lühüt
 lühüt, `lühütü, lühüt
 maa|tieq, -`tiide, -tiiet
 maidsõq, `maitsõ, maidsõt
 muro`kaap|õq, -idõ, -it
 murrõq, `murdõ, murrõt
 murõq, `murrõ, murõt
 mõrrõq, `mõrdõ, mõrrõt
 `mõrsja and|õq, -idõ, -it
 mõt|õq, -tõ, -õt
 mügrämüt|eq, -te, -et
 mülgeq, `mülke, mülget
 nesseq, `nesse, nisset
 nimmeq, `nimme, nimmet
 nitseq, `nitse, nitset
 nuheq, `nuhkõ, nuhet
 nõrõq, `nõrrõ, nõrõt
 nääreq, `näärme, nääret
 näüdeq, `näüte, näüdet
 ohuq, `ohku, ohut

ohut, `ohku, `ohut
 oodõq, `uutõ, oodõt
 ossõq, `ossõ, ossõt
 painõq, `painõ, painõt
 paistõq, `paistõ, paistõt
 paisõq, `paisõ, paisõt
 palglõq, -idõ, -it
 palmõq, `palmõ, palmõt
 palvõq, `palvõ, palvõt
 palõq, `palgõ, palõt
 parrõq, `pardõ, parrõt
 peenüq, `piinü, peenüt
 pehtleq, -ide, -it
 pereq, `perre, peret
 pergeq, `perke, perget
 perseq, `perse, pers(e)
 petleq, -te, -et
 pihtõq, -idõ, -it
 piireq, `piirde, piiret
 pirru pehteq, -`pehtide, -`pehtit
 puhtõq, `puhtidõ, `puhtit
 purrõq, `purdõ, purrõt
 puudõq, `puutõ, puudõt
 põllõq, `põldõ, põllõt
 päidseq, -tside, -tsit
 pälveq, `päolve, pälvet
 põõreq, `püürde, põõret
 raheq, `rahkõ, rahet
 raiõq, `raiõ, raiõt
 rambõq, `rampõ, rambõt
 raudkastõq, -`kastõ, -kastõt
 `rehkleq, -ide, -it
 rikõq, -kõ, -õt
 rossõq, `rossõ, rossõt
 rutõq, -tõ, -õt
 rõhõq, `rõhkõ, rõhõt
 rõibõq, `rõipõ, rõibõt
 rõõgõq, `rõõhkõ, rõõgõt
 rõõõq, `rõõõ, rõõõõt
 `räämleq, -ide, -it
 räuseq, `räuße, räušet
 rüuheq, `rühke, rühete
 `ründleq, -ide, -it
 saadõq, `saatõ, saadõt
 saarnõq, `saarnõ, saarnõt
 sendseq, `sendse, sendset
 soolalapõq, -põ, -õt
 soomõq, `suumõ, soomõt
 sumbõq, `sumpõ, sumbõt
 sõna|vaheq, -vaihõ -vahjõ,
 -vahet -vaiht
 sõõgi|vaheq, -vaihõ -vahjõ,
 -vahet -vaiht
 taiõq, `taidõ, taiõt
 `tammõq, -idõ, -it
 tehi|terveq, -terve, -tervet
 terveq, `terve, tervet
 tiieq, `tiide, tiiet
 tiinõq, `tiinõ, tiinõt
 toimõq, `toimõ, toimõt
 tsirgupetleq, -te, -et
 tsärbeq, `tsärpe, tsärbet
 tsärgeq, `tsärke, tsärget
 tulõ|hoonõq, -hujõ, -hoonõt
 tunn|vaheq, -`vaihõ -vahjõ,
 -vahet -vaiht
 tunnõq, `tundõ, tunnõt
 tuulõ|hernleq, -ide, -it

tähe|tiieq, -`tiide, -tiiet
 täüdeq, `täüte, täüdet
 tündseq, `tündse, tündset
 undsõq, `undsõ, undsõt
 uudsõq, `uutsõ, uudsõt
 uurõq, `uurdõ, uurõt
 vaheq, `vaihõ `vahjõ, vahet vaiht
 vallõq, `vallõ, vallõt
 valõq, `vallõ, valõt
 vannõq, `vandõ, vannõt
 veidõq, `veifo, veidot,
 `veit(o)idõ, `veitoid, `veitit
 veidüq, `veitü, veidüt,
 `veit(ü)ide, `veitüid, `veitit
 veimeq, `veime, veimet
 vereq, `verde, veret
 veri|paisõq, -`paisõ, -paisõt
 ves|kelmeq, -`kelme, -kelmet
 vineq, `vinne, vinet
 viro `värtleq, -ide, -it
 voodõq, `vuutõ, voodõt
 võiõq, `võidõ, võiõt
 võrgõq, `võrkõ, võrgõt
 võrrõq, `võrdõ, võrrõt
 `vährjãq, -ide, -it
 väimeq, `väime, väimet
 `vällã|annõq, -`andõ, -annõt
 väimeq, `väime, väimet
 `värjãq, -ide, -it
 `värrãq, -ide, -it
 `värtleq, -ide, -it
 õheq, `õhkõ, õhet
 ütiskunna|tiieq, -`tiide, -tiiet

aso|nõ, -dsõ, -st
 edi|ne, -dse, -st
 edü|ne, -dse, -st
 eelã|ne, -dse, -st
 eestikeeli|ne, -dse, -st
 egãpããvã|ne, -dse, -st
 esã|ne, -dse, -st
 haava|nõ, -dsõ, -st
 haavi|nõ, -dsõ, -st
 `haigõ|nõ, -dsõ, -st
 `haigõpooli|nõ, -dsõ, -st
 hain-alo|nõ, -dsõ, -st
 haina|nõ, -dsõ, -st
 hallã|nõ, -dsõ, -st
 hannaalo|nõ, -dsõ, -st
 hata|nõ, -dsõ, -st
 havvo|nõ, -dsõ, -st
 heigo|nõ, -dsõ, -st
 hellã|ne, -dse, -st
 hergo|nõ, -dsõ, -st
 `hernetãhi|ne, -dse, -st
 higi|ne, -dse, -st
 hiido|nõ, -dsõ, -st
 `hiil|ne, -dse, -st
 `hindãsugu|nõ, -dsõ, -st
 `hindãvõli|nõ, -dsõ, -st
 hobõ|nõ, -sõ, -st
 hoima|nõ, -dsõ, -st
 hubã|nõ, -dsõ, -st
 hõdsõ|nõ, -dsõ, -st
 hãdã|ne, -dse, -st
 härmã|ne, -dse, -st
 hããpooli|nõ, -dsõ, -st
 hüvãpooli|nõ, -dsõ, -st
 iis|pããvã|ne, -dse, -st
 iã|ne, -dse, -st
 iku|nõ, -dsõ, -st
 illã|nõ, -dsõ, -st
 imãkeeli|ne, -dse, -st
 imã|ne, -dse, -st
 `inglis(e)|keeline, -dse, -st
 `inglus(õ)|keeline, -dse, -st
 `inglusekeeli|ne, -dse, -st
 innemuistinõ, -dsõ, -st
 inni|ne, -dse, -st
 ira|nõ, -dsõ, -st
 isa|nõ, -dsõ, -st
 iso|nõ, -dsõ, -st
 jahhepooli|nõ, -dsõ, -st
 jahu|nõ, -dsõ, -st
 jalaperã|ne, -dse, -st
 `jalgoalo|nõ, -dsõ, -st
 jano|nõ, -dsõ, -st
 jauhi|nõ, -dsõ, -st
 joogipooli|nõ, -dsõ, -st
 joo|i|nõ, -dsõ, -st
 juuri|nõ, -dsõ, -st
 jõgi|nõ, -dsõ, -st
 järvi|ne, -dse, -st
 jüvã|ne, -dse, -st
 `kaalda|nõ, -dsõ, -st
 kaaltago|nõ, -dsõ, -st
 `kaardaalo|nõ, -dsõ, -st
 `kaartõalo|nõ, -dsõ, -st
 `kaldõ|nõ, -dsõ, -st
 kana|nõ, -dsõ, -st
 `kanglialo|nõ, -dsõ, -st
 karmu|nõ, -dsõ, -st

12

(VES 12) repãn

ho|põn, -bõsõ, -bõst
 `juudaho|põn, -bõsõ, -bõst
 ko|koõ, -gosõ, -gost
 maaho|põn, -bõsõ, -bõst
 nu|kiõ, -gis(s)õ, -gist
 nu|kuõ, -gus(s)õ, -gust
 nõ|kõõ, -gõs(s)õ, -gõst
 nõsar|jaq, -idõ, -it
 pitõho|põn, -bõsõ, -bõst
 raudnõ|kõõ, -gõs(s)õ, -gõst
 re|pãn, -bãse, -bãst
 sũ|küõ, -gũse, -kũst
 tundiho|põn, -bõsõ, -bõst
 vihhas, -vihadsõ, -st

13

(VES 7) alonõ

`aasta|nõ, -dsõ, -st
 aast|ao|nõ, -dsõ, -st
 ajast|ao|nõ, -dsõ, -st
 alo|nõ, -dsõ, -st
 ammu|nõ, -dsõ, -st
 `ao|nõ, -dsõ, -st
 armu|alo|nõ, -dsõ, -st

karva|nõ, -dsõ, -st
 `kastõ|nõ, -dsõ, -st
 kaudu|nõ, -dsõ, -st
 kaudõ|nõ, -dsõ, -st
 keeli|ne, -dse, -st
 kehvä|ne, -dse, -st
 kihvti|ne, -dse, -st
 kinni|ne, -dse, -st
 kisa|nõ, -dsõ, -st
 kive|ne, -dse, -st
 kivi|ne, -dse, -st
 kivva|nõ, -dsõ, -st
 klaasi|nõ, -dsõ, -st
 kodapooli|nõ, -dsõ, -st
 koho|nõ, -dsõ, -st
 kolmahavva|nõ, -dsõ, -st
 koogualo|nõ, -dsõ, -st
 kordsõ|nõ, -dsõ, -st
 koru|nõ, -dsõ, -st
 kosi|nõ, -dsõ, -st
 kraavi|nõ, -dsõ, -st
 krabo|nõ, -dsõ, -st
 kroba|nõ, -dsõ, -st
 krõima|nõ, -dsõ, -st
 kuka|nõ, -dsõ, -st
 kuku|nõ, -dsõ, -st
 kukõ|nõ, -dsõ, -st
 kulla|nõ, -dsõ, -st
 kulu|nõ, -dsõ, -st
 kundõ|nõ, -dsõ, -st
 kurõpäali|ne, -dse, -st
 kusõ|nõ, -dsõ, -st
 kuuru|nõ, -dsõ, -st
 kuusi|nõ, -dsõ, -st
 kõgõsugu|nõ, -dsõ, -st
 kõivo|nõ, -dsõ, -st
 kõlla|nõ, -dsõ, -st
 `kõõ|nõ, -dsõ, -st
 `kõvvu|nõ, -dsõ, -st
 käbrä|ne, -dse, -st
 käeperä|ne, -dse, -st
 käe valdja|dsõq, -tsidõ, -tsit
 kängi|ne, -dse, -st
 kärbä|ne, -dse, -st
 kärgä|ne, -dse, -st
 kärnä|ne, -dse, -st
 küüdsi|ne, -dse, -st
 laba|nõ, -dsõ, -st
 laja|nõ, -dsõ, -st
 laopäali|ne, -dse, -st
 latsõ|nõ, -dsõ, -st
 lavvu|nõ, -dsõ, -st
 lepä|ne, -dse, -st
 liha|nõ, -dsõ, -st
 likõ|nõ, -dsõ, -st
 lina|nõ, -dsõ, -st
 lipe|ne, -dse, -st
 lita|nõ, -dsõ, -st
 litsi|ne, -dse, -st
 loho|nõ, -dsõ, -st
 lokialo|nõ, -dsõ, -st
 lokualo|nõ, -dsõ, -st
 lõpa|nõ, -dsõ, -st
 `lotsõ|nõ, -dsõ, -st
 `lui|nõ, -dsõ, -st
 lumbõ|nõ, -dsõ, -st
 lumi|nõ, -dsõ, -st
 fumo|nõ, -dsõ, -st

`luu|nõ, -dsõ, -st
 lõksualo|nõ, -dsõ, -st
 lõusti|nõ, -dsõ, -st
 lädsä|ne, -dse, -st
 lämü|ne, -dse, -st
 lätti|ne, -dse, -st
 `lää|ne, -dse, -st
 lödsä|ne, -dse, -st
 lümü|ne, -dse, -st
 maa-alo|nõ, -dsõ, -st
 mahla|nõ, -dsõ, -st
 `mai|nõ, -dsõ, -st
 -`mao|nõ, -dsõ, -st
 maru|nõ, -dsõ, -st
 `masla|nõ, -dsõ, -st
 mehe|ne, -dse, -st
 mehikua|nõ, -dsõ, -st
 mehi|ne, -dse, -st
 mesi|ne, -dse, -st
 minevä aasta|nõ, -dsõ, -st
 mofõ|nõ, -dsõ, -st
 `mua|nõ, -dsõ, -st
 muisti|nõ, -dsõ, -st
 `muistõhavva|nõ, -dsõ, -st
 mulla|nõ, -dsõ, -st
 mullu|nõ, -dsõ, -st
 munakõlla|nõ, -dsõ, -st
 muuhavva|nõ, -dsõ, -st
 mõtsamehi|ne, -dse, -st
 mõtsa|nõ, -dsõ, -st
 `mäe|ne, -dse, -st
 mägi|ne, -dse, -st
 mäti|ne, -dse, -st
 mättä|ne, -dse, -st
 `mäände|ne, -dse, -st
 `määl|ne, -dse, -st
 määrä|ne, -dse, -st
 mürgü|ne, -dse, -st
 naaru|nõ, -dsõ, -st
 nagla|nõ, -dsõ, -st
 naha|nõ, -dsõ, -st
 nalla|nõ, -dsõ, -st
 nõardsa|nõ, -dsõ, -st
 nõardo|nõ, -dsõ, -st
 narmi|nõ, -dsõ, -st
 nõaro|nõ, -dsõ, -st
 nii|säane, -`säantse -`säandse
 -`säandse, -säanest
 `nilbõ|nõ, -dsõ, -st
 nilä|ne, -dse, -st
 noho|nõ, -dsõ, -st
 noorõpooli|nõ, -dsõ, -st
 nuho|nõ, -dsõ, -st
 nuia|nõ, -dsõ, -st
 nõdsõ|nõ, -dsõ, -st
 nõgi|nõ, -dsõ, -st
 nõglu|nõ, -dsõ, -st
 nõli|nõ, -dsõ, -st
 nõlõ|nõ, -dsõ, -st
 nõna|päali|ne, -dse, -st
 nõõ|nõ, -dsõ, -st
 nõllä|ne, -dse, -st
 nõssi|ne, -dse, -st
 nõgä|ne, -dse, -st
 `nüä|ne, -dse, -st
 oli|nõ, -dsõ, -st
 ooni|nõ, -dsõ, -st
 oosi|nõ, -dsõ, -st

oro|nõ, -dsõ, -st
 orõ|nõ, -dsõ, -st
 ossõ|nõ, -dsõ, -st
 `ossõ|nõ, -dsõ, -st
 otsaedi|ne, -dse, -st
 padu|nõ, -dsõ, -st
 paha|nõ, -dsõ, -st
 paiu|nõ, -dsõ, -st
 palo|nõ, -dsõ, -st
 papi|nõ, -dsõ, -st
 paralleeli|ne, -dse, -st
 pasa|nõ, -dsõ, -st
 pata|nõ, -dsõ, -st
 pervi|ne, -dse, -st
 piri|ne, -dse, -st
 pihlõ|nõ, -dsõ, -st
 pilvealo|nõ, -dsõ, -st
 pivi|ne, -dse, -st
 pinga|nõ, -dsõ, -st
 pini|ne, -dse, -st
 pirgõ|nõ, -dsõ, -st
 pirra|nõ, -dsõ, -st
 plaksi|nõ, -dsõ, -st
 plakõ|nõ, -dsõ, -st
 plangi|nõ, -dsõ, -st
 pleki|ne, -dse, -st
 pliida|nõ, -dsõ, -st
 pokatähi|ne, -dse, -st
 pooli|nõ, -dsõ, -st
 poolit aigasula|nõ, -(d)sõ, -st
 potisimi|ne, -dse, -st
 prada|nõ, -dsõ, -st
 prahi|nõ, -dsõ, -st
 provva|nõ, -dsõ, -st
 prälli|ne, -dse, -st
 prügü|ne, -dse, -st
 pudsu|nõ, -dsõ, -st
 puhmõ|nõ, -dsõ, -st
 puhti|dsõq, -tsidõ, -tsit
 puinõ, -dsõ, -st
 pulsti|nõ, -dsõ, -st
 pumba|nõ, -dsõ, -st
 puru|nõ, -dsõ, -st
 pussu|nõ, -dsõ, -st
 puufküllü|ne, -dse, -st
 puul peo|nõ, -dsõ, -st
 puulpido|nõ, -dsõ, -st
 puulpäävä|ne, -dse, -st
 puulpühä|ne, -dse, -st
 puulveli|dseq, -tside, -tsit
 puumvilla|nõ, -dsõ, -st
 puu|nõ, -dsõ, -st
 `põhtjaalo|nõ, -dsõ, -st
 põli|nõ, -dsõ, -st
 põrmu|nõ, -dsõ, -st
 põvva|nõ, -dsõ, -st
 pahnä|ne, -dse, -st
 päälü|ne, -dse, -st
 päävä|ne, -dse, -st
 pühä|ne, -dse, -st
 rabakalo|dsõq, -tsidõ, -tsit
 raba|nõ, -dsõ, -st
 raha dsõq, -tsidõ, -tsit
 raha|nõ, -dsõ, -st
 rahu|nõ, -dsõ, -st
 rammu|nõ, -dsõ, -st
 `rassu|nõ, -dsõ, -st
 rassõjala|nõ, -dsõ, -st

rasva|nõ, -dsõ, -st
 ravva|nõ, -dsõ, -st
 rehealo|nõ, -dsõ, -st
 riide|ne, -dse, -st
 riidi|ne, -dse, -st
 riso|nõ, -dsõ, -st
 risti|dseq, -tside, -tsit
 `ristj|dseq, -tside, -tsiid
 `ristj|dsiq, -tside, -tsiid
 `ristk|dsiq, -tside, -tsiid
 rojo|nõ, -dsõ, -st
 roosa|nõ, -dsõ, -st
 ropu|nõ, -dsõ, -st
 `rossõ|nõ, -dsõ, -st
 `ruubl|tük|ne, -dse, -st
 ruu|nõ, -dsõ, -st
 ruusa|nõ, -dsõ, -st
 `rõiva|nõ, -dsõ, -st
 rössõ|nõ, -dsõ, -st
 räbo|nõ, -dsõ, -st
 rädsõ|nõ, -dsõ, -st
 rädsä|ne, -dse, -st
 rängä|ne, -dse, -st
 räpo|nõ, -dsõ, -st
 rävvü|ne, -dse, -st
 rää|ne, -dse, -st
 räüsä|ne, -dse, -st
 saari|nõ, -dsõ, -st
 sado|nõ, -dsõ, -st
 -saga|nõ, -dsõ, -st
 sahv|nõ, -dsõ, -st
 šaksa|nõ, -dsõ, -st
 sala|nõ, -dsõ, -st
 sandi|nõ, -dsõ, -st
 `sao|nõ, -dsõ, -st
 sarna|nõ, -dsõ, -st
 sarvõ|nõ, -dsõ, -st
 `sau|nõ, -dsõ, -st
 savi|nõ, -dsõ, -st
 savvu|nõ, -dsõ, -st
 seebi|ne, -dse, -st
 seeni|ne I, -dse, -st
 seeni|ne II, -dse, -st
 segä|ne, -dse, -st
 sepä|ne, -dse, -st
 seto|nõ, -dsõ, -st
 siidi|ne, -dse, -st
 sinevällä|ne, -dse, -st
 sini|ne, -dse, -st
 sinivällä|ne, -dse, -st
 sissi|ne, -dse, -st
 sita|nõ, -dsõ, -st
 `siä|ne, -dse, -st
 `soi|nõ, -dsõ, -st
 soola|nõ, -dsõ, -st
 soomõ|nõ, -dsõ, -st
 -sugu|nõ, -dsõ, -st
 `su|dsõq, -tsidõ, -tsit
 suitgu|nõ, -dsõ, -st
 sula|nõ, -(d)sõ, -st
 suli|nõ, -dsõ, -st
 sumbõ|nõ, -dsõ, -st
 sunnu|nõ, -dsõ, -st
 suu|nõ, -dsõ, -st
 suvi|nõ, -dsõ, -st
 sõasula|nõ, -(d)sõ, -st
 sõbra|nõ, -dsõ, -st

sääne, `sääntse `säändse `sändse,
 säänest
 sääre, `säärtse, säärest
 söögipooli|nõ, -dsõ, -st
 `sündj|dseq, -tside, -tsiid
 `sündj|dsiq, -tside, -tsiid
 tago|nõ, -dsõ, -st
 tahma|nõ, -dsõ, -st
 `tahta|nõ, -dsõ, -st
 `taiva|nõ, -dsõ, -st
 talas|sõq, -siddõ, -sit
 talvi|nõ, -dsõ, -st
 tambu|nõ, -dsõ, -st
 tamm|nõ, -dsõ, -st
 tarõ|nõ, -dsõ, -st
 tarõpääl|ne, -dse, -st
 tasa|nõ, -dsõ, -st
 tati|nõ, -dsõ, -st
 tedretähe|ne, -dse, -st
 tedretähi|ne, -dse, -st
 tenomeeli|ne, -dse, -st
 terä|ne, -dse, -st
 `tia|nõ, -dsõ, -st
 tial|s, -dsõ, -st
 tiga|nõ, -dsõ, -st
 tihna|nõ, -dsõ, -st
 tihui|nõ, -dsõ, -st
 tikõveli|ne, -dse, -st
 tilga|nõ, -dsõ, -st
 timahaava|nõ, -dsõ, -st
 timahavva|nõ, -dsõ, -st
 timav`aasta|nõ, -dsõ, -st
 tinahaava|nõ, -dsõ, -st
 tinahavva|nõ, -dsõ, -st
 tina|nõ, -dsõ, -st
 tingui|nõ, -dsõ, -st
 tira|nõ, -dsõ, -st
 tirs|ne, -dse, -st
 tirsu|nõ, -dsõ, -st
 tiru|nõ, -dsõ, -st
 `tiukrõ|nõ, -dsõ, -st
 tohi|nõ, -dsõ, -st
 toho|nõ, -dsõ, -st
 toima|nõ, -dsõ, -st
 toimi|nõ, -dsõ, -st
 tola|nõ, -dsõ, -st
 tolmu|nõ, -dsõ, -st
 toomi|nõ, -dsõ, -st
 toona|nõ, -dsõ, -st
 toonaqhavva|nõ, -dsõ, -st
 `torbõ|nõ, -dsõ, -st
 tormi|nõ, -dsõ, -st
 torõ|nõ, -dsõ, -st
 toõõ|nõ, -dsõ, -st
 tossu|nõ, -dsõ, -st
 traadi|nõ, -dsõ, -st
 trompsi|nõ, -dsõ, -st
 tsitsi|ne, -dse, -st
 tsolgi|nõ, -dsõ, -st
 tsopõ|nõ, -dsõ, -st
 tuha|nõ, -dsõ, -st
 tuhna|nõ, -dsõ, -st
 tuisu|nõ, -dsõ, -st
 tuli|nõ, -dsõ, -st
 tumma|nõ, -dsõ, -st
 `turbi|nõ, -dsõ, -st
 turõ|nõ, -dsõ, -st
 tursti|nõ, -dsõ, -st

tuula|dsõq, -tsidõ, -tsit
 tuuli|nõ, -dsõ, -st
 tõbi|nõ, -dsõ, -st
 tõia|nõ, -dsõ, -st
 tõias|s, -dsõ, -st
 tõistsugu|nõ, -dsõ, -st
 tõrva|nõ, -dsõ, -st
 tõsi|nõ, -dsõ, -st
 tõõõ|nõ, -dsõ, -st
 tõõõõsugu|nõ, -dsõ, -st
 tähi|ne, -dse, -st
 `täpni|ne, -dse, -st
 täütõbi|nõ, -dsõ, -st
 tühä|ne, -dse, -st
 udsu|nõ, -dsõ, -st
 uhiuma|nõ, -dsõ, -st
 `uibulehi|ne, -dse, -st
 `uibu|nõ, -dsõ, -st
 ulli|nõ, -dsõ, -st
 uma|dsõq, -tsidõ, -tsit
 umaperä|ne, -dse, -st
 umasugu|nõ, -dsõ, -st
 umaveli|ne, -dse, -st
 `umbõ|nõ, -dsõ, -st
 ummi|nõ, -dsõ, -st
 `undsõ|nõ, -dsõ, -t
 un|nõ, -dsõ, -st
 urbõ|nõ, -dsõ, -st
 `vae|nõ, -sõ, -st
 vaga|nõ, -dsõ, -st
 vagma|nõ, -dsõ, -st
 vago|nõ, -dsõ, -st
 vaha|nõ, -dsõ, -st
 vaigu|nõ, -dsõ, -st
 vana`ao|nõ, -dsõ, -st
 vanameeli|ne, -dse, -st
 vanapooli|nõ, -dsõ, -st
 vafoalo|nõ, -dsõ, -st
 vasi|nõ, -dsõ, -st
 `vastapidi|ne, -dse, -st
 vatu|nõ, -dsõ, -st
 veeri|dseq, -tside, -tsit
 veeri|ne, -dse, -st
 veli|dseq, -tside, -tsit
 verevalla|nõ, -dsõ, -st
 veri|ne, -dse, -st
 verivalla|nõ, -dsõ, -st
 vesi|ne, -dse, -st
 viga|nõ, -dsõ, -st
 vigapooli|nõ, -dsõ, -st
 vigu|nõ, -dsõ, -st
 viha|nõ, -dsõ, -st
 vihma|nõ, -dsõ, -st
 viimä|ne, -dse, -st
 viirpooli|nõ, -dsõ, -st
 vildi|ne, -dse, -st
 villa|nõ, -dsõ, -st
 ville|ne, -dse, -st
 vilu|nõ, -dsõ, -st
 vingu|nõ, -dsõ, -st
 vinne|ne, -dse, -st
 virdsa|nõ, -dsõ, -st
 viru|nõ, -dsõ, -st
 viõõ|nõ, -dsõ, -st
 visla`pui|nõ, -dsõ, -st
 vitsu|nõ, -dsõ, -st
 voho|nõ, -dsõ, -st
 võiu|nõ, -dsõ, -st

võso|nõ, -dsõ, -st
 `väe|ne, -dse, -st
 vägi|ne, -dse, -st
 väsü|ne, -dse, -st
 võrdsi|ne, -dse, -st
 äripäävä|ne, -dse, -st
 ääski|ne, -dse, -st
 üle-eelä|ne, -dse, -st
 üle|ne, -dse, -st
 `ümbre`kao|nõ, -dsõ, -tsõ
 üsä|dseq, -tside, -tsit
 ütesugu|nõ, -dsõ, -st
 üti|ne, -dse, -st
 ütsi`pui|nõ, -dsõ, -st
 ütšvõrra|nõ, -(d)sõ, -st

14

- (VES 15) ritskas,
- (VES 20) herneh,
- (VES 21) laiõh,
- (VES 22) saabas,
- (VES 23) hammas

haina|ritškas, -`ritška, -ritškast
 abi|valmis, -`valmi, -valmist
 agras, `akra, agrast
 ahas, `ahta, ahast
 aid|saibas, -`saiba, -saibast
 alos|rõivas, -`rõiva, -rõivast
 armas, `arma, armast
 asõmõ`rõiv|aq, -idõ, -it
 ede|hammas, -`hamba,
 -hammast
 habras, `hapra, habrast
 hagra, `hakra, hagrast
 hafas, `halja`halfa, halfast
 `hamba|tahas, `tahta, tahast
 hammas, `hamba, hammast
 hamõh, `hammõ, hamõht
 hap|as, -pa, -ast
 haugas, `hauka, haugast
 herneh, `herne, herneht
 hiilas, `hiilsa, hiilast
 hiire|herneh, -`herne, -herneht
 hoolas, huula, hoolast
 hoonõh, huunõ, hoonõht
 huhmõf, `huhmrõ, huhmõrd
 hõdras, `hõtra, hõdrast
 hõlgas, `hõlka, hõlgast
 hõrnas, `hõrna, hõrnast
 hõõlas, hõõla, hõõlast
 häüläs, `häülä, häüläst
 hõõlmäs, hõõl(m)ä, hõõl(m)jäst
 igi|hall|as, -`ha(l)fa, -ha(l)last
 ik|äs, -kä, -äst
 ilma|rahvas, -`rahva, -rahvast
 imeh, `imme, imeht
 imä|saibas, -`saiba, -saibast
 imä|hammas, -`hamba,
 -hammast
 irv|hammas, -`hamba, -hammast
 jalgrat|as, -ta, -ast
 johv|kas, `johvka, johvkast

joo|pkas, `juupka, joo|pkast
 juudas, `juuda, juudast
 jänesse|kapstas, -`kapsta,
 -kapstast
 kaardas, `kaarda, kaarast
 kaarnas, `kaarna, kaarnast
 kahru|ohtjas, -`ohtja, -ohtjast
 kaigas, `kaika, kaigast
 kallis, `kalli, kallist
 kallõh, `kaldõ, kallõht
 kallõs, `kaldõ, kallõst
 kana|haugas, -`hauka, -haugast
 kangas, `kanga, kangast
 kapstas, `kapsta, kapstast
 kaskas, `kaska, kaskast
 kaugas, `kauka, kaugast
 kibras, `kipra, kibrast
 kik|as, -ka, -ast
 kilgas, `kilka, kilgast
 kilgõs, `kilkõ, kilgõst
 kimmäs, `kimmä, kimmäst
 kindmäs, `kin(d)mä, kin(d)mäst
 kinnas, `kinda, kinnast
 kirvõs, `kirvõ, kirvõst
 kitsas, `kitsa, kitsast
 kitukik|as, -ka, -ast
 kobras, `kopra, kobrast
 kodus, `kotka, kodast
 kohus, `kohtu, kohust
 kopkas, `kopka, kopkast
 konna|kapstas, -`kapsta,
 -kapstast
 kurukik|as, -ka, -ast
 kurõ|saabas, -`saapa, -saabast
 kuulma|rõivas, -`rõiva, -rõivast
 kuulmas, `kuulma, kuulmast
 kuurdmas, `kuur(d)ma,
 kuur(d)mast
 kuu`rõiv|aq, -idõ, -it
 kuvvas, `kuuda, kuvvast
 kõblas, `kõpla, kõblast
 kõlgas, `kõlka, kõlgast
 kärmäs, `kärmä, kärmäst
 kääbäs, `kääpä, kääbäst
 laanõkik|as, -ka, -ast
 laigas, `laika, laigast
 lainõh, `lainõ, lainõht
 laiõh, `laidõ, laiõht
 lammäs, `lamba, lammast
 langarat|as, -ta, -ast
 lap|õh, -põ, -õht
 lafkas, `lafka, lafkast
 leigas, `leika, leigast
 liha|hiideh, -`hiite, -hiideht
 liha|võõdõh, -võõtõ, -võõdõht
 linnas, `linna, linnast
 linfkas, `linfka, linfkast
 lipkas, `lipka, lipkast
 luidsas, `luitsa, luidsast
 luftkas, `luftka, luftkast
 ma|kas, -kka, -kast
 maaškas, `maaška, maaškast
 majas, `majja, majast
 majas, makka`makja, majast
 makjas, `makja, makjast
 mardkas, `mardka, mardkast
 matja|rahvas, -`rahva, -rahvast
 meeste|rahvas, -`rahva, -rahvast

meldsas, `meltsa, meldsast
 murõh, `murrõ, murõht
 mustaq`hambaq,
 `mustõ`hambidõ, `mustõ`hambit
 mustřkas, `mustřka, mustřkast
 mustraästäs, `musta`rä(ä)stä,
 `mustarä(ä)stäst
 mät|äs, -tä, -äst
 määne, `mäantse`mändse,
 määnest
 mäares, `määrtse`märdse,
 mäarest
 naaris, `naari, naarist
 naistö|rahvas, -`rahva, -rahvast
 nakas, `nakka, nakast
 nakjas, `nakja, nakjast
 narmas, `narma, narmast
 nirmas, `nirma, nirmast
 nulga|voodõh, -vuutõ, -voodõht
 nummõf, `numbri, nummõrd
 nõgikik|as, -ka, -ast
 nõgõl|ohtjas, -`ohtja, -ohtjast
 närväs, `närbä, närväst
 ohkmas, `ohkma, ohkmast
 ohtjas, `ohtja, ohtjast
 ohřkas, `ohřka, ohřkast
 ohřmas, `ohřma, ohřmast
 oinas, `oina, oinast
 oormas, `uurma, oormast
 pa(l)|as, `palla, pa(l)last
 paagas, `paaka, paagast
 paari|rahvas, -`rahva, -rahvast
 pakkratt|aq, -idõ, -it
 palgnas, `palkna, palgnast
 palknas, `palkna, palknast
 palmõh, `palmõ, palmõht
 palo|sammõf, -`samblõ,
 -sammõld
 palõh, `palgõ, palõht
 paräs, `parra, parast
 parras, `parda, parrast
 pask|räästäs, -`rä(ä)stä,
 -rä(ä)stäst
 pereh, `perre`perhe, pereht
 piht|kaskas, -`kaska, -kaskast
 piimä|hammas, -`hamba,
 -hammast
 piimä|ohtjas, -`ohtja, -ohtjast
 pilbas, `pilpa, pilbast
 pinkratt|aq, -idõ, -it
 pio|kinnas, -`kinda, -kinnast
 pirrutuk|as, -ka, -ast
 pitskas, `pitska, pitskast
 präänkas, `präänka, präänkast
 puhas, `puhta, puhast
 puras, `purga, purast
 pus|lõq, -idõ, -it
 put|as, -ta, -ast
 põndsas, `põntsä, põndsast
 põrřnas, `põrřna, põrřnast
 põrknas, `põrkna, põrknast
 põrmando|rõivas, -`rõiva,
 -rõivast
 põrsas, `põrsa, põrs(as)t
 pähkimas, `pähkma, pähküst
 pähknäs, `pähknä, pähknäst
 pärgäs, `pärgä, pärgüst
 päri|oinas, -`oina, -oinast

päädeh, `pääte, päädet
 päälüs|rõivas, - rõiva, -rõivast
 rabak|pakl|aq, -idõ, -it
 `rahva|rõivas, - rõiva, -rõivast
 rahvas, `rahva, rahvast
 randmõs, `randmõ, randmõst
 ratas, ratta, ratast
 ratt|aq, -idõ, -it
 rik|as, -ka, -ast
 rind|võllas, -`võlla, -võllast
 ritškas, `ritška, ritškast
 roodjas, rүүdja, roodjast
 roodmas, rүүdma, roodmast
 rusik|kinnas, -`kinda, -kinnast
 rusk|kinnas, -`kinda, -kinnast
 rut|as, -ta, -ast
 rүүdja|s, -, -st
 rүүdma|s, -, -st
 rõibõh, `rõipõ, rõibõht
 `rõiva|võllas, -`võlla, -võllast
 rõivas, `rõiva, rõivast
 rõngas, `rõnga, rõngast
 räästäs, `räästä, räästast
 rõõbäs, rүүpä, rõõbäst
 saabas, `saapa, saabast
 saaja|rahvas, -`rahva, -rahvast
 saarnõh, `saarnõ, saarnõht
 saarnõs, `saarnõ, saarnõst
 saarvas, `saarva, saarvast
 saibas, `saiba, saibast
 saivas, `saiba, saivast
 sammas, `samba, sammast
 saras, `sarda, sarast
 seerik|saabas, -`saapa, -saabast
 sisas, `siska, sisast
 sitkas, `sitka, sitkast
 soe|hammas, -`hamba,
 -hammast
 solknas, `solkna, solknast
 suukik|as, -ka, -ast
 suurmas, `suurma, suurmast
 sõrm|kinnas, -`kinda, -kinnast
 sõõrmas, sõõrma, sõõrmast
 sõõrmõs, sõõrmõ, sõõrmõst
 säünäs, `säünä, säünäst
 tahas, `tahta, tahast
 tainas, `taina, tainast
 taivas, `taiva, taivast
 takas, takka, takast
 takjas, `takja, takjast
 talg|oq, -idõ, -it
 tapukik|as, -ka, -ast
 tarvas, `tarva, tarvast
 tehi|terveh, -`terve, -terveht
 teiras, `teira, teirast
 terveh, `terve, terveht
 tilbas, `tilpa, tilbast
 tooras, tuura, toorast
 toorõs, tuurõ, toorõst
 tsia|kapstas, -`kapsta, -kapstast
 tsia|ohtjas, -`ohtja, -ohtjast
 tsirgu|haugas, -`hauka, -haugast
 tsirk|haugas, -`hauka, -haugast
 `tsitron|hap|as, -pa, -ast
 tsusas, `tsuska, tsusast
 tsärgmäs, `tsärgmä, tsärgmäst
 tuglas, `tukla, tuglast
 tungõl, `tunglõ, `tungõld

turbas, `turba, turbast
 tuulõ|keermäs, -kijrma,
 -keermäst
 tõbras, `tõpra, tõbrast
 tõugjas, `tõugja, tõugjast
 tühi|pa(l)|as, -`palla, -pa(l)|ast
 uarmas, `uarma, uarmast
 uarmõs, `uarmõ, uarmõst
 udras, `utra, udrast
 uhkjas, `uhkja, uhkjast
 uhkmas, `uhkma, uhkmast
 uhtjas, `uhtja, uhtjast
 uhtkas, `uhtka, uhtkast
 uhtmas, `uhtma, uhtmast
 undsõh, `undsõ, undsõht
 vabras, `vapra, vabrast
 vaka|rahvas, -`rahva, -rahvast
 valdas, `valta, valdast
 valmis, `valmi, valmist
 vanajuudas, vana|juuda,
 vannajuudast
 varas, `varga, varast
 varbas, `varba, varbast
 varras, `varda, varrast
 vaškas, `vaška, vaškast
 vilgõs, `vilkö, vilgõst
 vineh, `vinne, vineht
 virnas, `virna, virnast
 viruskik|as, -ka, -ast
 voodõh, vuutõ, voodõht
 voolas, vuula, voolast
 võhi|võõras, -võõra, -võõrast
 võllas, `võlla, võllast
 võõras, võõra, võõrast
 välgäs, `välkä, välgäst
 üle|kohus, -`kohtu, -kohu(s)t
 üle|rõivas, - rõiva, -rõivast
 ütšainus, üte|ainu, ütšainust
 üü|sisas, -`siska, -sisast

15 (VES 11) kotus

alapannus, -(s)õ, -t
 alos, -(s)õ, -t
 annus, -õ, -t
 aoviidüs, -(s)e, -t
 edüs, -(s)e, -t
 ehes, -(s)e, -t
 ehüs, -(s)e, -t
 elokotus, -(s)õ, -t
 eräs, -(s)e, -t
 ettepannus, -õ, -t
 haarus, -(s)õ, -t
 hařas, -(s)õ, -t
 heenüs, -(s)e, -t
 hius, -(s)õ, -t
 `hiuss|õq, -idõ, -it
 hodos, -(s)õ, -t
 hormus, -(s)õ, -t
 hulgus, -(s)õ, -t
 hurmus, -(s)õ, -t
 hüvvüs, -(s)e, -t
 ihes, -(s)e, -t
 ihnus, -(s)õ, -t
 ihtoidus, -(s)õ, -t
 ilmahulgus, -(s)õ, -t
 ilmakaänüs, -(s)e, -t
 ilmus, -sõ, -t
 ilves, -(s)e, -t
 immis, -(s)e, -t
 imähius, -(s)õ, -t
 irbus, -(s)õ, -t
 jalapühüs, -(s)e, -t
 jalas, -(s)õ, -t
 `jalgapannus, -õ, -t
 jalus, -(s)õ, -t
 johus, -(s)õ, -t
 joosukotus, -(s)õ, -t
 juhus, -(s)õ, -t
 jutus, -(s)õ, -t
 jõlvõs, -(s)õ, -t
 jänes, -(s)e, -t
 jätüs, -(s)e, -t
 kaalkiräs, -(s)e, -t
 kaarus, -(s)õ, -t
 kalmus, -(s)õ, -t
 kanas, -(s)õ, -t
 kannus, -(s)õ, -t
 karus, -(s)õ, -t
 katus, -(s)õ, -t
 keedüs, -(s)e, -t
 keres, -(s)e, -t
 keskkotus, -(s)õ, -t
 kiplus, -(s)õ, -t
 kires, -(s)e, -t
 kirges, -(s)e, -t
 kirmas, -(s)õ, -t
 kiräs, -(s)e, -t
 kitus, -(s)õ, -t
 kitüs, -(s)e, -t
 kobras, -(s)õ, -t
 kokkovõtüs, -(s)õ, -t
 kormus, -(s)õ, -t
 kotus, -(s)õ, -t
 kuigõs, -(s)õ, -t
 kullus, -(s)õ, -t
 kungus, -(s)õ, -t
 kõigus, -(s)õ, -t
 kõlgus, -(s)õ, -t
 kõnnus, -(s)õ, -t
 kõrgas, -(s)õ, -t
 kõõlus, -(s)õ, -t
 käepühüs, -(s)e, -t
 käküs, -(s)e, -t
 kämmüs, -(s)e, -t
 käokiräs, -(s)e, -t
 käänüs, -(s)e, -t
 käüs|s, -(s)e, -t
 kõödüs, -(s)e, -t
 küdsüs, -(s)e, -t
 küttüs, -(s)e, -t
 laidüs, -(s)õ, -t
 lakõ|s, -(s)õ, -st
 laos, -(s)õ, -t
 laulus, -(s)õ, -t
 leemehius|s, -(s)õ, -t
 lehes, -(s)e, -t
 linahius, -(s)õ, -t
 linnas|õq, -sidõ, -sit
 lokus, -(s)õ, -t
 loodus, -(s)õ, -t
 loogus, -(s)õ, -t

loogus|sõq, -sidõ, -sit
 loomalaos, -(s)õ, -t
 loomus, -(s)õ, -t
 lõhmus, -(s)õ, -t
 lõigus, -(s)õ, -t
 lõngus, -(s)õ, -t
 lõngõs, -(s)õ, -t
 lõpus, -(s)õ, -t
 lõtus, -(s)õ, -t
 läüdüs, -(s)e, -t
 majas, -(s)õ, -t
 matus, -(s)õ, -t
 meeletotus, -(s)õ, -t
 meres, -(s)e, -t
 muudus, -(s)õ, -t
 mõtus, -(s)õ, -t
 mähüs, -(s)e, -t
 märgüs, -(s)e, -t
 mühüs, -(s)e, -t
 mütus, -(s)e, -t
 naarus, -(s)õ, -t
 nimekäänüs, -(s)e, -t
 nimes, -(s)e, -t
 nõogus, -(s)õ, -t
 nurgus, -(s)õ, -t
 nurgõs, -(s)õ, -t
 nätüüs, -(s)e, -t
 näüdüüs, -(s)e, -t
 `ohvrikotus, -(s)õ, -t
 ollus, -(s)õ, -t
 olõjakäänüs, -(s)e,
 olõjatkaanüst
 oodus, -(s)õ, -t
 oras, -(s)õ, -t
 osakäänüs, -(s)e, -t
 ostus, -(s)õ, -t
 otsus, -(s)õ, -t, -ssit
 pahus, -(s)õ, -t
 painos, -(s)õ, -t
 pairas, -(s)õ, -t
 pannus, -(s)õ, -t
 paos|s, -(s)õ, -t
 peenüs, -(s)e, -t
 perüs, -(s)e, -t
 petüs, -(s)e, -t
 pidos|sõq, -(s)idõ, -(s)it
 piirikäänüs, -(s)e, -t
 pitsüs, -(s)e, -t
 pudropõörüs, -(s)e, -t
 puhus, -(s)õ, -t
 puibus, -(s)õ, -t
 pungõs, -(s)õ, -t
 põdrus, -(s)õ, -t
 põigus, -(s)õ, -t
 päälekäänüs, -(s)e, -t
 päälepannus, -(s)õ, -t
 päälkäänüs, -(s)e, -t
 päältkäänüs, -(s)e, -t
 päälüüs, -(s)e, -t
 pääpolmus, -(s)õ, -t
 pääpõllus, -(s)õ, -t
 päätoidus, -(s)õ, -t
 pääväs, -(s)e, -t
 pühäs, -(s)e, -t
 pühüs, -(s)e, -t
 püvvüs, -(s)e, -t
 raagõs, -(s)õ, -t
 raius, -(s)õ, -t

raos, -(s)õ, -t
 ratus, -(s)õ, -t
 redis, -(s)e, -t
 riimus, -(s)õ, -t
 rinnus, -(s)õ, -t
 roidus, -(s)õ, -t
 rääbüüs, -(s)e, -t
 röögüs, -(s)e, -t
 saadus, -(s)õ, -t
 `saajakäänüs, -(s)e,
 saajatkaanüst
 seehnikäänüs, -(s)e, -t
 seestkäänüs, -(s)e, -t
 silmus, -(s)õ, -t
 `sissekäänüs, -(s)e, -t
 sisus, -(s)õ, -t
 soomus, -(s)õ, -t
 suupühüs, -(s)e, -t
 sõrmus, -(s)õ, -t
 säedüs, -(s)e, -t
 säällüs, -(s)e, -t
 söögikotus, -(s)õ, -t
 süütüs, -(s)e, -t
 talos|sõq, -sidõ, -sit
 `taos|sõq, -sidõ, -sit
 teedüs, -(s)e, -t
 teenüs, -(s)e, -t
 tennüs, -(s)e, -t
 teos, -(s)õ, -t
 teräs, -(s)e, -t
 tetüs, -(s)e, -t
 tihnas, -(s)õ, -t
 tingõs, -(s)õ, -t
 toidus, -(s)õ, -t
 toros, -(s)õ, -t
 tropus, -(s)õ, -t
 trüpüs, -(s)e, -t
 tsiahaaras, -(s)õ, -t
 tsignas, -(s)õ, -t
 tuugutus, -õ, -t
 tujahutus, -õ, -t
 tuliss|õq, -idõ, -t
 tunnis, -(s)õ, -t
 tuulõneelüs, -(s)e, -t
 tõlgu(s)|sõq, -idõ, -it
 tõrvas, -(s)õ, -t
 tähes, -(s)e, -t
 tähüs, -(s)e, -t
 täüdüüs, `täütä, täüdüüst
 täüdüüs, -(s)e, -t
 tühüs, -(s)e, -t
 tüküs, -(s)e, -t
 türbüs, -(s)e, -t
 uhas, -(s)õ, -t
 umakäänüs, -(s)e, -t
 uudis, -(s)õ, -t
 vaagus, -(s)õ, -t
 varõs, -(s)õ, -t
 vastus, -(s)õ, -t
 virges, `virkse, virgest
 virus, -(s)õ, -t
 võimus, -(s)õ, -t
 võius, -(s)õ, -t
 `ümbrepannus, -(s)õ, -t
 ütehnikäänüs, -(s)e, -t

16

(VES 5)

inemine, `tialanõ

abili|nõ, -sõ, -st
 ala `iäli|ne, -se, -st
 albaanla|nõ, -sõ, -st
 ameerikla|nõ, -sõ, -st
 ao` arvami|nõ, -sõ, -st
 ao` viitmi|ne, -se, -st
 araabl|nõ, -sõ, -st
 armi|nla|ne, -se, -st
 `arvami|nõ, -sõ, -st
 ašali|nõ, -sõ, -st
 `astmi|nõ, -sõ, -st
 austraala|nõ, -sõ, -st
 austõr|nla|nõ, -sõ, -st
 bulgaarla|nõ, -sõ, -st
 elämi|ne, -se, -st
 ersälä|ne, -se, -st
 gruusiala|nõ, -sõ, -st
 gruusla|nõ, -sõ, -st
 hainala|nõ, -sõ, -st
 hengeli|ne, -se, -st
 `hiidla|nõ, -sõ, -st
 `hiinla|nõ, -sõ, -st
 `hindä` iskm|ne, -se, -st
 `hindäpidämi|ne, -se, -st
 `hindä` tapmi|nõ, -sõ, -st
 hingeli|ne, -se, -st
 his` paanla|nõ, -sõ, -st
 hoitmi|nõ, -sõ, -st
 hollandla|nõ, -sõ, -st
 `hõimla|nõ, -sõ, -st
 hõimoli|nõ, -sõ, -st
 hädäli|ne, -se, -st
 `hällä|ne, -se, -st
 hämälä|ne, -se, -st
 hänilä|ne, -se, -t
 `härmlä|ne, -se, -st
 hühür|lä|ne, -se, -st
 `iirlä|ne, -se, -st
 iisflä|ne, -se, -st
 ilmuli|nõ, -sõ, -st
 indi` aanla|nõ, -sõ, -st
 `indiala|nõ, -sõ, -st
 inemi|ne, -se, -st
 ingerlä|ne, -se, -st
 `inglä|ne, -se, -st
 inämb|lä|ne, -se, -st
 islandla|nõ, -sõ, -st
 i` taalla|nõ, -sõ, -st
 jaapanla|nõ, -sõ, -st
 jagoli|nõ, -sõ, -st
 janoli|nõ, -sõ, -st
 `johtumi|nõ, -sõ, -st
 `jutuajami|nõ, -sõ, -st
 `juumi|nõ, -sõ, -st
 kabõhi|nõ, -sõ, -st
 kabõhõ|nõ, -sõ, -st
 kalmuli|nõ, -sõ, -st
 kafala|nõ, -sõ, -st
 `kargami|nõ, -sõ, -st
 `katsmi|nõ, -sõ, -st
 kihola|nõ, -sõ, -st
 `kiinlä|ne, -se, -st
 kimala|nõ, -sõ, -st

kisali|nõ, -sõ, -st
 `kustla|nõ, -sõ, -st
 kivili|ne, -se, -st
 `kla|mi|nõ, -sõ, -st
 kohola|nõ, -sõ, -st
 kokko`putmi|nõ, -sõ, -st
 komila|nõ, -sõ, -st
 koolili|nõ, -sõ, -st
 kosila|nõ, -sõ, -st
 kri|klä|ne, -se, -st
 kubõhi|nõ, -sõ, -st
 `kukla|nõ, -sõ, -st
 kunsf`kargami|nõ, -sõ, -st
 kuntjalali|nõ, -sõ, -st
 kuradili|nõ, -sõ, -st
 kurali|nõ, -sõ, -st
 kusikla|nõ, -sõ, -st
 kusi`kukla|nõ, -sõ, -st
 `kuulmi|nõ, -sõ, -st
 `kuuli|nõ, -sõ, -st
 `kärb|lä|ne, -se, -st
 `kõhkele|mi|ne, -se, -st
 külä|li|ne, -se, -st
 küsü|mi|ne, -se, -st
 `lambahänilä|ne, -se, -st
 `lapla|nõ, -sõ, -st
 lapuli|nõ, -sõ, -st
 latsõli|nõ, -dsõ, -st
 leedulä|nõ, -sõ, -st
 `liikmi|nõ, -sõ, -st
 liinali|nõ, -sõ, -st
 `liivla|nõ, -sõ, -st
 lina`hällä|ne, -se, -st
 linahänilä|ne, -se, -st
 linoli|nõ, -sõ, -st
 luudusõtsäpändämi|ne, -se, -st
 `lätlä|ne, -se, -st
 lätte`näütämi|ne, -se, -st
 maaha`arvami|nõ, -sõ, -st
 `maala|nõ, -sõ, -st
 majali|nõ, -sõ, -st
 majapidämi|ne, -se, -st
 makõduunla|nõ, -sõ, -st
 manoaq`arvami|nõ, -sõ, -st
 manoaq`kiskmi|nõ, -sõ, -st
 manoaq`võtmä|nõ, -sõ, -st
 maräli|nõ, -sõ, -st
 `mardla|nõ, -sõ, -st
 marila|nõ, -sõ, -st
 maru`kärb|lä|ne, -se, -st
 meerikla|nõ, -sõ, -st
 mehilä|ne, -se, -st
 moksala|nõ, -sõ, -st
 moldovla|nõ, -sõ, -st
 `mordvala|nõ, -sõ, -st
 mudala|nõ, -sõ, -st
 mudila|nõ, -sõ, -st
 `mustla|nõ, -sõ, -st
 mõtsali|nõ, -sõ, -st
 `mürklä|ne, -se, -st
 `müütlä|ne, -se, -st
 norrala|nõ, -sõ, -st
 `nõidla|nõ, -sõ, -st
 `nõudmi|nõ, -sõ, -st
 nägemi|ne, -se, -st
 opili|nõ, -sõ, -st
 `opla|nõ, -sõ, -st
 osali|nõ, -sõ, -st

paarili|nõ, -sõ, -st
 paganali|nõ, -sõ, -st
 pagola|nõ, -sõ, -st
 pallõmi|nõ, -sõ, -st
 `pa|smi|nõ, -sõ, -st
 peräpütüli|ne, -se, -st
 pidoli|nõ, -sõ, -st
 piir`päästlä|ne, -se, -st
 `pintsla|nõ, -sõ, -st
 portu`galla|nõ, -sõ, -st
 `prantsla|nõ, -sõ, -st
 `puhtõli|nõ, -sõ, -st
 põdõla|nõ, -sõ, -st
 `põrgla|nõ, -sõ, -st
 `põrguli|nõ, -sõ, -st
 `päähä`määrmi|ne, -se, -st
 `päästlä|ne, -se, -st
 ragomi|nõ, -sõ, -st
 rasva`tiala|nõ, -sõ, -st
 rehe`pesmi|ne, -se, -st
 riigi`püürdmi|ne, -se, -st
 ristidseli|ne, -se, -st
 risti|nemä|mi|ne, -se, -st
 `ristjädsili|ne, -se, -st
 `ristkädsili|ne, -se, -st
 romaa|nla|nõ, -sõ, -st
 ruumla|nõ, -sõ, -st
 ruutsla|nõ, -sõ, -st
 `rõipõli|nõ, -sõ, -st
 räkäkuli|nõ, -sõ, -st
 `rüütlä|ne, -se, -st
 rüüv|mi|ne, -se, -st
 saadanla|nõ, -sõ, -st
 `saadla|nõ, -sõ, -st
 saajali|nõ, -sõ, -st
 `saamla|nõ, -sõ, -st
 `saapasulaha|nõ, -sõ, -st
 `saarla|nõ, -sõ, -st
 `säksla|nõ, -sõ, -st
 `salvami|nõ, -sõ, -st
 sannali|nõ, -sõ, -st
 seeneli|ne, -se, -st
 `serblä|ne, -se, -st
 sini`tiala|nõ, -sõ, -st
 sipõrla|nõ, -sõ, -st
 sita`kärb|lä|ne, -se, -st
 sitali|nõ, -sõ, -st
 `sofla|nõ, -sõ, -st
 `sportla|nõ, -sõ, -st
 sugula|nõ, -sõ, -st
 sulaha|nõ, -sõ, -st
 suu`andmi|nõ, -sõ, -st
 suumla|nõ, -sõ, -st
 suurkoolili|nõ, -sõ, -st
 suu`tiala|nõ, -sõ, -st
 suvili|nõ, -sõ, -st
 `sõali|nõ, -sõ, -st
 sõkõla|nõ, -sõ, -st
 sõnoli|nõ, -sõ, -st
 `sämb|lä|ne, -se, -st
 `süüdlä|ne, -se, -st
 `taanla|nõ, -sõ, -st
 `tahtmi|nõ, -sõ, -st
 `talgoli|nõ, -sõ, -st
 `tartla|nõ, -sõ, -st
 tatarla|nõ, -sõ, -st
 tegemi|ne, -se, -st
 `teoli|nõ, -sõ, -st

teräke|ne, -se, -st
 `tiala|nõ, -sõ, -st
 tigala|nõ, -sõ, -st
 tigola|nõ, -sõ, -st
 tihala|nõ, -sõ, -st
 ti|dlä|ne, -se, -st
 tiidmi|ne, -se, -st
 tikõla|nõ, -sõ, -st
 `toukami|nõ, -sõ, -st
 tsibi`hällä|ne, -se, -st
 tsibihämälä|ne, -se, -st
 tsibihänilä|ne, -se, -st
 tsibi`härblä|ne, -se, -st
 tsibilä|ne, -se, -st
 tsillokõ|nõ, -sõ, -st
 `tsurkla|nõ, -sõ, -st
 `tämb|lä|ne, -se, -st
 `tundmi|nõ, -sõ, -st
 `tunfla|nõ, -sõ, -st
 tõrõla|nõ, -sõ, -st
 `türklä|ne, -se, -st
 tüüli|ne, -se, -st
 ugala|nõ, -sõ, -st
 uk`rainla|nõ, -sõ, -st
 ungarla|nõ, -sõ, -st
 `uskmi|nõ, -sõ, -st
 uu|s`päästlä|ne, -se, -st
 vaadili|nõ, -sõ, -st
 vadala|nõ, -sõ, -st
 vadila|nõ, -sõ, -st
 vadjala|nõ, -sõ, -st
 `vaimla|nõ, -sõ, -st
 `vainla|nõ, -sõ, -st
 `valgõ`vindlä|ne, -se, -st
 vanaaõ`vällä`kaibmi|nõ, -sõ, -st
 -st
 vanainemine, vanainemise,
 vannainemist
 `varbla|nõ, -sõ, -st
 `vaskla|nõ, -sõ, -st
 `vastanakkami|nõ, -se, -st
 `vepslä|ne, -se, -st
 vigala|nõ, -sõ, -st
 vihala|nõ, -sõ, -st
 `vindlä|ne, -se, -st
 virmallisõq, -liisi,
 virmali|nõ, -sõ, -st
 virola|nõ, -sõ, -st
 `võlgla|nõ, -sõ, -st
 vägi`pesmi|ne, -se, -st
 `vällänägemi|ne, -se, -st
 `vällä`näütämi|ne, -se, -st
 `vällä`ütlemi|ne, -se, -st
 õuruupla|nõ, -sõ, -st
 äiola|nõ, -sõ, -st
 ülioppila|nõ, -sõ, -st
 üli`opla|nõ, -sõ, -st
 `ütlemi|ne, -se, -st
 üürili|ne, -se, -st

17 (VES 10) `tervüs3

`ahnus, -õ, -t
 aho`paistus, -õ, -t

`ainus, `ainsa, ( )ainust
 `algus, -õ, -t
 alos `saadus, -e, -t
 ao `valgus, -õ, -t
 `haigus, -õ, -t
 `heldus, -e, -t
 `hengus, -e, -t
 `hingus, -e, -t
 `hoifus, -õ, -t
 `hullus, -õ, -t
 `höelus, -õ, -t
 `höikus, -õ, -t
 `häädus, -e, -t
 `huübüs, -e, -t
 `ihkus, -õ, -t
 `ihnus, -õ, -t
 iho `nuhklus, -õ, -t
 `julgas, -õ, -t
 `jämmüs, -e, -t
 `kaibus, -õ, -t
 `kalgus, -õ, -t
 `kargus, -õ, -t
 keeleoppus, -õ, -t
 `kehrvüs, -e, -t
 `kelmüs, -e, -t
 `kergüs, -e, -t
 `kimmüs, -e, -t
 `kindmüs, -e, -t
 `kitsus, -õ, -t
 kittus, -õ, -t
 kittüs, -e, -t
 `kisuus, -õ, -t
 `koiirus, -õ, -t
 `korgus, -õ, -t
 `korjus, -õ, -t
 `kuivus, -õ, -t
 `kurbtus, -õ, -t
 `kurjus, -õ, -t
 `kuumus, -õ, -t
 `kövvus, -õ, -t
 käe `valgus, -õ, -t
 `kärmüs, -e, -t
 `lahkus, -õ, -t
 `laidus, -õ, -t
 `laiskus, -õ, -t
 `laius, -õ, -t
 `lakjus, -õ, -t
 lakkus, -õ, -t
 `laugus, -õ, -t
 `liuhkus, -õ, -t
 `lustus, -õ, -t
 luudus, -õ, -t
 luutus, -õ, -t
 `lõhkus, -õ, -t
 `lõikus, -õ, -t
 `lähkus, -e, -t
 `lämmäoppus, -õ, -t
 `lämmüs, -e, -t
 `läütüs, -e, -t
 `löödüs, -e, -t
 `lühkus, -e, -t
 `makjus, -õ, -t
 makkus, -õ, -t
 `mitmus, -õ, -t
 mooduoppus, -õ, -t
 `mulkus, -õ, -t
 `mustus, -õ, -t
 `muutus, -õ, -t

`määtus, -e, -t
 `niiskus, -õ, -t
 `nilbus, -õ, -t
 `nirkus, -õ, -t
 `nuhjus, -õ, -t
 `nöidus, -õ, -t
 `nõrkus, -õ, -t
 `närbüs, -e, -t
 `näütüs, -e, -t
 `nührüs, -e, -t
 `ohkus, -õ, -t
 oppus, -õ, -t
 `orjus, -õ, -t
 `otsus, -õ, -t, `otsuisi
 `paastus, -õ, -t
 `paistus, -õ, -t
 `paksus, -õ, -t
 `palgus, -õ, -t
 `pallus, -õ, -t
 `palvus, -õ, -t
 `parrus, -õ, -t
 `peetüs, -e, -t
 `pehmüs, -e, -t
 `pelgüs, -e, -t
 pikkus, -õ, -t
 `pilkus, -õ, -t
 pittus, -õ, -t
 `portus, -õ, -t
 `prantsus, -õ, -t
 `priius, -õ, -t
 `prohvus, -õ, -t
 `präätus, -e, -t
 `puhkus, -õ, -t
 `puhtus, -õ, -t
 `pulmus, -õ, -t
 `puudus, -õ, -t
 `puustus, -õ, -t
 põha `valgus, -õ, -t
 `põhjus, -õ, -t
 päävä `valgus, -õ, -t
 `rahvus, -õ, -t
 `rammus, -õ, -t
 `ramsus, -õ, -t
 `rantsus, -õ, -t
 roppus, -õ, -t
 `rõhkus, -õ, -t
 `rõipus, -õ, -t
 `rõuhkus, -õ, -t
 `rängüs, -e, -t
 `saistus, -õ, -t
 `saisus, -õ, -t
 `safdus, -õ, -t
 `salgus, -õ, -t
 `selgüs, -e, -t
 sikkus, -õ, -t
 silmä `valgus, -õ, -t
 `singus, -õ, -t
 `sirdus, -õ, -t
 `sundus, -õ, -t
 `suurus, -õ, -t
 `sõprus, -õ, -t
 `salgüs, -e, -t
 `säädüs, -e, -t
 `sündsüs, -e, -t
 `süvvüs, -e, -t
 `taivaoppus, -õ, -t
 `tarkus, -õ, -t
 `tehnüs, -e, -t

`tehrüs, -e, -t
 `tervüs, -e, -t
 `tõhkus, -õ, -t
 tiidüs, -e, -t
 `truudus, -õ, -t
 `tserküs, -e, -t
 `tsuskus, -õ, -t
 `tsähvüs, -e, -t
 `tuimus, -õ, -t
 `tõmbus, -õ, -t
 `tähtsüs, -e, -t
 `täpüs, -e, -t
 `tärkülüs, -e, -t
 `tühjus, -e, -t
 `uhkus, -õ, -t
 `ullus, -õ, -t
 `vaesus, -õ, -t
 `vahjus, -õ, -t
 `vahnus, -õ, -t
 `vaihtus, -õ, -t
 `vaikus, -õ, -t
 `valgus, -õ, -t
 `vannus, -õ, -t
 `vargus, -õ, -t
 `vasta `ossus, -õ, -t
 `vastus, -õ, -t
 `viirgus, -õ, -t
 `vintüs, -e, -t
 `virgus, -õ, -t
 `virkus, -õ, -t
 `võhklus, -õ, -t
 `võlskus, -õ, -t
 `võrkus, -õ, -t
 `väetüs, -e, -t
 `vällä `löödüs, -e, -t
 `vällä `näütüs, -e, -t
 `väärtüs, -e, -t
 `õigus, -õ, -t
 `õndsus, -õ, -t
 üle `kaehus, -õ, -t
 `ütsüs, -e, -t

18 (VES 9) ehitüs

aivastus, -õ, -t
 alastus, -õ, -t
 alostus, -õ, -t
 andsakus, -õ, -t
 angõrus, -õ, -t
 aokirändüs, -e, -t
 armastus, -õ, -t
 armukadõhus, -õ, -t
 arotus, -õ, -t
 asotus, -õ, -t
 avahus, -õ, -st
 avaldus, -õ, -t
 edüstüs, -e, -t
 eelektriläügähtüs, -e, -t
 eherüs, -e, -t
 ehitüs, -e, -t
 `eihtüs, -e, -t
 ekslibris, -e, -t
 elotus, -õ, -t
 erästunnistus, -õ, -t

essütüs, -e, -t
 etendüs, -e, -t
 ettekujotus, -õ, -t
 ettekuulutus, -õ, -t
 etteütelüs, -e, -t
 hahetus, -õ, -t
 hahmahtus, -õ, -t
 `haigus, -õ, -t
 haigutus, -õ, -t
 hallitus, -õ, -t
 halõhus, -õ, -t
 halõndus, -õ, -t
 halõstus, -õ, -t
 hapatus, -õ, -t
 hapsahtus, -õ, -t
 haritus, -õ, -t
 harotus, -õ, -t
 haskõrus, -õ, -t
 haugahtus, -õ, -t
 hellähtüs, -e, -t
 hellätüs, -e, -t
 helähtüs, -e, -t
 `hernehirmutus, -õ, -t
 hirmutus, -õ, -t
 hirmahtus, -õ, -t
 holahtus, -õ, -t
 hoolõtus, -õ, -t
 horsõndus, -õ, -t
 hubahus, -õ, -t
 hukatus, -õ, -t
 hulgõrus, -õ, -t
 hunähtus, -e, -t
 hupsahtus, -õ, -t
 hurahutus, -õ, -t
 husahus, -õ, -t
 hõkõrus, -õ, -t
 hõfahus, -õ, -t
 häbehüs, -e, -t
 hälvähtüs, -e, -t
 hämmähtüs, -e, -t
 hämmätüs, -e, -t
 hämärüs, -e, -t
 härmätüs, -e, -t
 `häötüs, -e, -t
 hõõberüs, -e, -t
 hõõderüs, -e, -t
 hülbähtüs, -e, -t
 hünähtüs, -e, -t
 hürähüs, -e, -t
 hüvihüs, -e, -t
 hüvändüs, -e, -t
 igähüs, -e, -t
 igätsüs, -e, -t
 igävüs, -e, -t
 iherüs, -e, -t
 ihovarõtus, -õ, -t
 ijätüs, -e, -t
 iikelüs, -e, -t
 ilmatapõlus, -õ, -t
 ilodus, -õ, -t
 imehtüs, -e, -t
 inahus, -õ, -t
 inähüs, -e, -t
 inämbüs, -e, -t
 isahtus, -õ, -t
 `iätüs, -e, -t
 jagõlus, -õ, -t
 jahmahtus, -õ, -t

ja(a)hutus, -õ, -t
 jakkus, -õ, -t
 japatus, -õ, -t
 jauhatus, -õ, -t
 joobõrus, -õ, -t
 joonistus, -õ, -t
 jorahtus, -õ, -t
 jorotus, -õ, -t
 jovvõtus, -õ, -t
 juhatus, -õ, -t
 jukõrus, -õ, -t
 julgustus, -õ, -t
 jumalateenistüs, -e, -t
 jundõrus, -õ, -t
 juurõtus, -õ, -t
 jõnksahtus, -õ, -t
 jõrgatus, -õ, -t
 jõõrahtus, -õ, -t
 jähmähtüs, -e, -t
 jälehtüs, -e, -t
 jälehüs, -e, -t
 jänehüs, -e, -t
 kaasitus, -õ, -t
 kadajus, -õ, -t
 kadõhus, -õ, -t
 `kaehtus, -õ, -t
 kaetus, -õ, -t
 kahitus, -õ, -t
 kahmistus, -õ, -t
 kahmustus, -õ, -t
 `kahtlus, -õ, -t
 kakõhus, -õ, -t
 kakõlus, -õ, -t
 kakõrus, -õ, -t
 kallõrdus, -õ, -t
 kangõhtus, -õ, -t
 kannahutus, -õ, -t
 `kaotus, -õ, -t
 karistus, -õ, -t
 kasvo|tueq, -`tiide, -tiiet
 kavalus, -õ, -t
 keele|tueq, -`tiide, -tiiet
 kibõhus, -õ, -t
 kiidsahtus, -õ, -t
 kimarus, -õ, -t
 kingitüs, -e, -t
 kinnitüs, -e, -t
 kinähüs, -e, -t
 kirotus, -õ, -t
 kirsahutus, -õ, -t
 kirändüs, -e, -t
 kirästüs, -e, -t
 kitsihüs, -e, -t
 kiusahtus, -õ, -t
 kivvutus, -õ, -t
 klõksahus, -õ, -t
 klõnksahtus, -õ, -t
 kobahtus, -õ, -t
 kodo`vaotus, -õ, -t
 kogohus, -õ, -t
 kogondus, -õ, -t
 kohahus, -õ, -t
 kohetus, -õ, -t
 kohmahus, -õ, -t
 kolahtus, -õ, -t
 kolksahtus, -õ, -t
 koolitus, -õ, -t
 koosõrus, -õ, -t

kopsahtus, -õ, -t
 `korgõ|koolitus, -koolitusõ,
 -tkoolitust
 korutus, -õ, -t
 krapsahtus, -õ, -t
 kriidsahtus, -õ, -t
 krooksahus, -õ, -t
 krõpsahtus, -õ, -t
 `kuandus, -õ, -t
 kukõrus, -õ, -t
 kumardus, -õ, -t
 kummutus, -õ, -t
 kungahtus, -õ, -t
 kurvahtus, -õ, -t
 kurvastus, -õ, -t
 kuugahtus, -õ, -t
 `kuulsus, -õ, -t
 kuulutus, -õ, -t
 kuumõtus, -õ, -t
 kõbahus, -õ, -t
 kõhahus, -õ, -t
 kõlahtus, -õ, -t
 kõmahtus, -õ, -t
 kõõõrus, -õ, -t
 kõpsahtus, -õ, -t
 kõrahtus, -õ, -t
 kõrgahtus, -õ, -t
 kõrralagõhus, -õ, -t
 kõrrutus, -õ, -t
 kõrõhtus, -õ, -t
 kõsahtus, -õ, -t
 kõvahus, -õ, -t
 kõvvutus, -õ, -t
 kõvõrus, -õ, -t
 kõõksahtus, -õ, -t
 kääbärüs, -e, -t
 kääkerüs, -e, -t
 kääbähtüs, -e, -t
 käädsähtüs, -e, -t
 käägähtüs, -e, -t
 käärähtüs, -e, -t
 käädsähtüs, -e, -t
 käänähtüs, -e, -t
 käärähtüs, -e, -t
 kõhähtüs, -e, -t
 külmetüs, -e, -t
 külmäkahmustus, -õ, -t
 künnertüs, -e, -t
 küsümüs, -e, -t
 lagahus, -õ, -t
 lagjahus, -õ, -t
 lagõhus, -õ, -t
 lakahtus, -õ, -t
 `laosklus, -õ, -t
 lapsahtus, -õ, -t
 lapõrus, -õ, -t
 lardsahtus, -õ, -t
 latsõhus, -õ, -t
 laulatus, -õ, -t
 leemetüs, -e, -t
 liibõrus, -õ, -t
 liigahtus, -õ, -t
 liigutus, -õ, -t
 limbakus, -õ, -t
 `liotus, -õ, -t
 lodsahtus, -õ, -t
 lokõrus, -õ, -t
 loobõrus, -õ, -t

loodõrus, -õ, -t
 loogutus, -õ, -t
 loogõrus, -õ, -t
 loosahtus, -õ, -t
 lopsahtus, -õ, -t
 lubahus, -õ, -t
 luguhus, -õ, -t
 lundõrus, -õ, -t
 luudsahsus, -õ, -t
 lüudusõtsäpändüs, -e, -t
 luulõtus, -õ, -t
 lõigahtus, -õ, -t
 lõmpsahtus, -õ, -t
 lõnksahtus, -õ, -t
 lõpõtus, -õ, -t
 lõõgõrus, -õ, -t
 lõõhkus, -õ, -t
 lähätüs, -e, -t
 lämberüs, -e, -t
 lämminidüs, -e, -t
 lämmistüs, -e, -t
 läpähtüs, -e, -t
 läügähtüs, -e, -t
 lõvvüs, -e, -t
 lürbähtüs, -e, -t
 `maadlus, -õ, -t
 madsahus, -õ, -t
 magahtus, -õ, -t
 mağahus, -õ, -t
 magjahus, -õ, -t
 magõhus, -õ, -t
 majandus, -õ, -t
 manotus, -õ, -t
 meelütüs, -e, -t
 mehehüs, -e, -t
 minehtüs, -e, -t
 minestüs, -e, -t
 moodutus, -õ, -t
 `muatus, -õ, -t
 mudsahsus, -õ, -t
 mukõlus, -õ, -t
 mukõrus, -õ, -t
 mulahsus, -õ, -t
 mulksahtus, -õ, -t
 munaveerütüs, -e, -t
 muudatus, -õ, -t
 mõheriibatus, -õ, -t
 mõistatus, -õ, -t
 `mõistus, -õ, -t
 `mõotus, -õ, -t
 mõrohus, -õ, -t
 mõtõlus, -õ, -t
 mädähüs, -e, -t
 mälehütüs, -e, -t
 mässätüs, -e, -t
 määgähtüs, -e, -t
 mõögähtüs, -e, -t
 mügrämüterüs, -e, -t
 mülgätüs, -e, -t
 mürahütüs, -e, -t
 müvvähtüs, -e, -t
 naarahsus, -õ, -t
 naarutus, -õ, -st
 nakahtus, -õ, -t
 nakkus, -õ, -t
 naksahsus, -õ, -t
 nauğahsus, -õ, -t
 neelähütüs, -e, -t

nigohtus, -õ, -t
 nikahtus, -õ, -t
 niksahsus, -õ, -t
 nilpsahtus, -õ, -t
 niimitüs, -e, -t
 nirmõndus, -õ, -t
 nirvõndus, -õ, -t
 nisõldus, -õ, -t
 nisõrdus, -õ, -t
 nobõhus, -õ, -t
 noomitüs, -õ, -t
 norahsus, -õ, -t
 nuhahsus, -õ, -t
 `nuhkus, -õ, -t
 nurahtus, -õ, -t
 nuratus, -õ, -t
 nuurus, -õ, -t
 nõdsõrmus, -õ, -t
 nõdõrmus, -õ, -t
 nõglendus, -õ, -t
 nõksahtus, -õ, -t
 nõrgahtus, -õ, -t
 nõstatus, -õ, -t
 nägelüs, -e, -t
 näpistüs, -e, -t
 närvähtüs, -e, -t
 närahütüs, -e, -t
 nühksähtüs, -e, -t
 ohahtus, -õ, -t
 ojahsus, -õ, -t
 osahsus, -õ, -t
 ossõndus, -õ, -t
 padutus, -õ, -t
 pahandus, -õ, -t
 paherdus, -õ, -t
 pahrahus, -õ, -t
 painatus, -õ, -t
 painotus, -õ, -t
 pajatus, -õ, -t
 palistus, -õ, -t
 palotus, -õ, -t
 panõhtus, -õ, -t
 parahus, -õ, -t
 parandus, -õ, -t
 pardsahtus, -õ, -t
 pasandus, -õ, -t
 paugahtus, -õ, -t
 pedäjüs, -e, -t
 peerähütüs, -e, -t
 peesütüs, -e, -t
 pehelüs, -e, -t
 pehmehüs, -e, -t
 pehmütüs, -e, -t
 pellätüs, -e, -t
 perräütelüs, -e, -t
 perändüs, -e, -t
 pettüs, -e, -t
 pidähüs, -e, -t
 piidsahtus, -õ, -t
 piiratus, -õ, -t
 piiretüs, -e, -t
 piutus, -õ, -t
 pikendus, -e, -t
 pilğahus, -õ, -t
 pitsitüs, -e, -t
 piätüs, -e, -t
 plahvahsus, -õ, -t
 plaksahtus, -õ, -t

pliksahtus, -õ, -t
 ploksahus, -õ, -t
 plokõrus, -õ, -t
 plunksahtus, -õ, -t
 plõksahus, -õ, -t
 poksahsus, -õ, -t
 poldatus, -õ, -t
 porgatus, -õ, -t
 praksahtus, -õ, -t
 pritsitallitus, -õ, -t
 proosahtus, -õ, -t
 prõksahtus, -õ, -t
 prähvähtüs, -e, -t
 prändsähtüs, -e, -t
 präägähtüs, -e, -t
 puhahsus, -õ, -t
 puhastus, -õ, -t
 pundsõrus, -õ, -t
 purdsahtus, -õ, -t
 pufotus, -õ, -t
 purõtus, -õ, -t
 pussõrus, -õ, -t
 putahtus, -õ, -t
 põhahsus, -õ, -t
 põngahus, -õ, -t
 põrahtus, -õ, -t
 pälğähtüs, -e, -t
 päävä`paistus, -õ, -t
 põõrahütüs, -e, -t
 põõrändüs, -e, -t
 põõrüs, -e, -t
 pühendus, -e, -t
 pühändüs, -e, -t
 pümehüs, -e, -t
 pümendüs, -e, -t
 pürgätüs, -e, -t
 rabahus, -õ, -t
 rabandus, -õ, -t
 rabõlus, -õ, -t
 rahatus, -õ, -t
 rahmõhtus, -õ, -t
 raksahtus, -õ, -t
 rammõhtus, -õ, -t
 rapsahtus, -õ, -t
 rasõhus, -õ, -t
 rasõndus, -õ, -t
 raugahtus, -õ, -t
 ravvitus, -õ, -t
 ravvutus, -õ, -t
 reevähtüs, -e, -t
 rehendus, -e, -t
 rehvähtüs, -e, -t
 riibatus, -õ, -t
 rikkus, -õ, -t
 robahsus, -õ, -t
 roidõlus, -õ, -t
 ropsahtus, -õ, -t
 rujahsus, -õ, -t
 rumalus, -õ, -t
 rõbahus, -õ, -t
 rõğahus, -õ, -t
 raksähtüs, -e, -t
 räpsähtüs, -e, -t
 räpähüs, -õ, -t
 rõögähtüs, -e, -t
 rüüsähtüs, -e, -t
 sagõhus, -õ, -t
 saisotus, -õ, -t

sakõrus, -õ, -t
 salahus, -õ, -t
 salandus, -õ, -t
 `sampus, -õ, -t
 sapatlus, -õ, -t
 segähüs, -e, -t
 seletüs, -e, -t
 sellätüs, -e, -t
 serbähütüs, -e, -t
 servähütüs, -e, -t
 sinistüs, -e, -t
 sirahтус, -õ, -t
 `soetus, -õ, -t
 soonatus, -õ, -t
 sopsahtus, -õ, -t
 sopõrus, -õ, -t
 suigahtus, -õ, -t
 sulbatus, -õ, -t
 supatus, -õ, -t
 sõgõhus, -õ, -t
 sõirapeesütüs, -e, -t
 sõnotus, -õ, -t
 sääadelüs, -e, -t
 sünnütüs, -e, -t
 süvähüs, -e, -t
 süvütüs, -e, -t
 tagahus, -õ, -t
 taganus, -õ, -t
 tahelus, -õ, -t
 tallitus, -õ, -t
 tapõlus, -õ, -t
 tarõlus, -õ, -t
 tarõndus, -õ, -t
 teenistüs, -e, -t
 tehrütüs, -e, -t
 tellüs, -(s)e, -t
 `teotus, -õ, -t
 terävüs, -e, -t
 tigõhus, -õ, -t
 tihehüs, -e, -t
 tiijindüs, -e, -t
 tiisikus, -õ, -t
 tiksahтус, -õ, -t
 tilahтус, -õ, -t
 tinotus, -õ, -t
 tirahtus, -õ, -t
 tirgatus, -õ, -t
 `toetus, -õ, -t
 toimõndus, -õ, -t
 tolgõrus, -õ, -t
 tohmahtus, -õ, -t
 `tootus, -õ, -t
 toovotus, -õ, -t
 tossõrus, -õ, -t
 traagõlus, -õ, -t
 tsiibõrus, -õ, -t
 tsikõrdus, -õ, -t
 tsipsahtus, -õ, -t
 tsirdsahtus, -õ, -t
 `tsirkus, -õ, -t
 tsisahtus, -õ, -t
 tsiugahtus, -õ, -t
 tsolahtus, -õ, -t
 tsolgahtus, -õ, -t
 tsolksahtus, -õ, -t
 tsopsahtus, -õ, -t
 tsorahtus, -õ, -t
 tsosahtus, -õ, -t

tõuhahtus, -õ, -t
 tsukõlus, -õ, -t
 tsukõrus, -õ, -t
 tsungõrus, -õ, -t
 tõurgahtus, -õ, -t
 tsäbähütüs, -e, -t
 tsäksähütüs, -e, -t
 tsämbähütüs, -e, -t
 tsärdähütüs, -e, -t
 tsärähütüs, -e, -t
 tsüüdsähütüs, -e, -t
 tugõhus, -õ, -t
 tumõhus, -õ, -t
 tunnistus, -õ, -t
 turnahtus, -õ, -t
 tuulõkeerelüs, -e, -t
 tuulõnuhahtus, -õ, -t
 tuulõpuhahtus, -õ, -t
 tuulõ tõmbus, -õ, -t
 tõherus, -õ, -t
 `tõotus, -õ, -t
 tõrahtus, -õ, -t
 tõrgahtus, -õ, -t
 tõdõhus, -õ, -t
 tõõstus, -õ, -t
 tähendus, -e, -t
 tävvehüs, -e, -t
 tõllerüs, -e, -t
 tülgähütüs, -e, -t
 tümpsähütüs, -e, -t
 tümalus, -õ, -t
 tüüstüs, -e, -t
 uigahtus, -õ, -t
 uinahtus, -õ, -t
 ujahtus, -õ, -t
 ullitus, -õ, -t
 umahus, -õ, -t
 umandus, -õ, -t
 ummõlus, -õ, -t
 unnahtus, -õ, -t
 unõhtus, -õ, -t
 unõrõõmahtus, -õ, -t
 uputus, -õ, -t
 usindus, -õ, -t
 vabahus, -õ, -t
 vabandus, -õ, -t
 `vaeldus, -õ, -t
 vahelus, -õ, -t
 vahjõlus, -õ, -t
 vahtsõndus, -õ, -t
 vaihõlus, -õ, -t
 vaiõlus, -õ, -t
 valitsus, -õ, -t
 vallatus, -õ, -t
 vanahus, -õ, -t
 vana `tihkus, -õ, vanna `tihkust
 `vaotus, -õ, -t
 varandus, -õ, -t
 vafo `kaehtus, -õ, -t
 vafoetus, -õ, -t
 vaugahus, -õ, -t
 vavvahtus, -õ, -t
 veidembüs, -e, -t
 vejelüs, -e, -t
 veretüs, -e, -t
 videlüs, -e, -t
 vigahus, -õ, -t
 vigandus, -õ, -t

vihahus, -õ, -t
 vijilüs, -e, -t
 viisakus, -õ, -t
 vilgutus, -õ, -t
 vilksahtus, -õ, -t
 viländüs, -e, -t
 vinetüs, -e, -t
 vingõrus, -õ, -t
 vinäldüs, -e, -t
 vinnütüs, -e, -t
 vipsahus, -õ, -t
 vipõrus, -õ, -t
 virahtus, -õ, -t
 virbitüs, -e, -t
 virvehüs, -e, -t
 virvetüs, -e, -t
 volahtus, -õ, -t
 voldõrus, -õ, -t
 volgõrus, -õ, -t
 volitus, -õ, -t
 vollõrus, -õ, -t
 voolahus, -õ, -t
 vopsahtus, -õ, -t
 vuhahтус, -õ, -t
 vuhvahtus, -õ, -t
 vurahtus, -õ, -t
 vussõrus, -õ, -t
 võidõlus, -õ, -t
 võigõlus, -õ, -t
 `võiklus, -õ, -t
 võimalus, -õ, -t
 `võitlus, -õ, -t
 võiõtus, -õ, -t
 võngõrus, -õ, -t
 vägevüs, -e, -t
 väherüs, -e, -t
 välgähütüs, -e, -t
 `vällamärgütüs, -e, -t
 vänderüs, -e, -t
 väsumüs, -e, -t
 väärüs, -e, -t
 vөөrus, -e, -t
 vүүrüs, -e, -t
 õiõndus, -õ, -t
 õnnistus, -õ, -t
 õnnõtus, -õ, -t
 ämmärdüs, -e, -t
 ängitüs, -e, -t
 äpärdüs, -e, -t
 ärätüs, -e, -t
 ülembüs, -e, -t
 ülendüs, -e, -t
 ütehüs, -e, -t
 ütölüs, -e, -t
 ütistüs, -e, -t
 ütistüs, -e, -t
 ütõsvõrrasus, -õ, -t

19 (VES 5) alomanõ

`aastaga[nõ, -dsõ, -st
 `aasta[nõ, -dsõ, -st
 `aigla[nõ, -dsõ, -st
 ainuli[nõ, -dsõ, -ist

`ainuma|nõ, -dsõ, -st
 ajasta|nõ, -dsõ, -st
 akadeemil|ine, -dse, -st
 ala`iäli|ine, -dse, -st
 alali|nõ, -dsõ, -st
 alasi|nõ, -dsõ, -st
 aloma|nõ, -dsõ, -st
 alomi|nõ, -dsõ, -st
 alos`säädüsil|ine, -dse, -st
 ammusi|nõ, -dsõ, -st
 ammuskil|nõ, -dsõ, -st
 ammõfli|nõ, -dsõ, -st
 `aoldõ|nõ, -dsõ, -st
 `aoli|nõ, -dsõ, -st
 `aotli|nõ, -dsõ, -st
 armuli|nõ, -dsõ, -st
 ašali|nõ, -dsõ, -st
 autonoomil|nõ, -dsõ, -st
 avvoli|nõ, -dsõ, -st
 edimä|ine, -dse, -st
 eeläski|ine, -dse, -st
 eesti`aoli|nõ -dsõ, -st
 egäsuguma|nõ, -dsõ, -st
 eloli|nõ, -dsõ, -st
 eräsil|ine, -dse, -st
 esiqeräli|ine, -dse, -st
 esiqsuguma|nõ, -dsõ, -st
 esiq`tahtli|nõ, -dsõ, -st
 esiqviisil|ine, -dse, -st
 fanaatili|nõ, -dsõ, -st
 filigraamil|nõ, -dsõ, -st
 `haab|a|s, -dsõ, -st
 `hahk|a|nõ, -dsõ, -t
 `hahk|a|s, -dsõ, -t
 `haig|a|nõ, -dsõ, -st
 hallika|nõ, -dsõ, -st
 hallika|s, -dsõ, -st
 hallõli|nõ, -dsõ, -st
 haraliga|nõ, -dsõ, -st
 `harg|liga|nõ, -dsõ, -st
 hargõli|nõ, -dsõ, -st
 harika|nõ, -dsõ, -st
 `hark|liga|nõ, -dsõ, -st
 haroli|nõ, -dsõ, -st
 harõli|nõ, -dsõ, -st
 `haud|li|nõ, -dsõ, -st
 `haud|liga|nõ, -dsõ, -st
 helläli|ine, -dse, -st
 hengeli|ine, -dse, -st
 hiidüski|ine, -dse, -st
 himoka|nõ, -dsõ, -t
 himoka|s, -dsõ, -t
 himoli|nõ, -dsõ, -t
 hingeli|ine, -dse, -st
 hoolika|nõ, -dsõ, -st
 hoolõli|nõ, -dsõ, -st
 hulbõli|nõ, -dsõ, -st
 hummongu|nõ, -dsõ, -st
 hummõni|nõ, -dsõ, -st
 hurmõli|nõ, -dsõ, -st
 hõbõhõ|nõ, -dsõ, -st
 häbelä|ine, -dse, -st
 häbelä|s, -dse, -st
 hädäli|ine, -dse, -st
 `hääl|ine, -dse, -st
 hää`tahtli|nõ, -dsõ, -st
 `häüligä|ine, -dse, -st
 igävä|ine, -dse, -st

ikuli|nõ, -dsõ, -st
 illaha|nõ, -dsõ, -st
 iloli|nõ, -dsõ, -st
 imäli|ine, -dse, -st
 inemli|ine, -dse, -st
 innedä|ine, -dse, -st
 innembä|ine, -dse, -st
 inne`muistõ|nõ, -dsõ, -st
 inneski|ine, -dse, -st
 innetsi|ine, -dse, -st
 isoli|nõ, -dsõ, -st
 `iäli|ine, -dse, -st
 `jakliga|nõ, -dsõ, -st
 jakuli|nõ, -dsõ, -st
 jalaperähi|ine, -dse, -st
 `jaoldõ|nõ, -dsõ, -st
 johusli|nõ, -dsõ, -st
 joonika|nõ, -dsõ, -st
 joonikli|nõ, -dsõ, -st
 joonili|nõ, -dsõ, -st
 joonõli|nõ, -dsõ, -st
 jovvuka|s, -dsõ, -t
 jovvuli|nõ, -dsõ, -st
 `juhmli|ga|nõ, -dsõ, -st
 juhusli|nõ, -dsõ, -st
 `jumpli|ga|nõ, -dsõ, -st
 jundli|nõ, -dsõ, -st
 jundsaku|nõ, -dsõ, -st
 `junf|liga|nõ, -dsõ, -st
 jutli|nõ, -dsõ, -st
 `jutli|ga|nõ, -dsõ, -st
 jutuka|s, -dsõ, -st
 jutuka|s, -dsõ, -t
 `juudali|nõ, -dsõ, -st
 juunli|ga|nõ, -dsõ, -st
 juurli|ga|nõ, -dsõ, -st
 jõhiku|nõ, -dsõ, -st
 jõlõpi|nõ, -dsõ, -st
 jõõrdli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `jämmü|ine, -dse, -st
 `järgmä|ine, -dse, -st
 kadaja|nõ, -dsõ, -st
 kadaji|nõ, -dsõ, -st
 kaholi|nõ, -dsõ, -st
 `kahtla|nõ, -dsõ, -st
 `kahtli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kahuski|nõ, -dsõ, -st
 `kaldli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kandili|nõ, -dsõ, -st
 `kandli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kantli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kasuli|nõ, -dsõ, -st
 `katški|nõ, -dsõ, -st
 katõkõrrali|nõ, -dsõ, -st
 kavvõli|nõ, -dsõ, -st
 keeroli|nõ, -dsõ, -st
 `kelmi|ine, -dse, -st
 `keskmä|ine, -dse, -st
 keväjä|ine, -dse, -st
 kiibaku|nõ, -dsõ, -st
 kiirdli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kinkli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kinnil|ine, -dse, -st
 kirpsilmäli|ine, -dse, -st
 kiräli|ine, -dse, -st
 `kiskli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kiudli|nõ, -dsõ, -st
 kiusli|ga|nõ, -dsõ, -st

kivvuka|nõ, -dsõ, -st
 klassigali|nõ, -dsõ, -st
 klassikli|nõ, -dsõ, -st
 kobõri|nõ, -dsõ, -st
 kobõrli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `koldi|nõ, -dsõ, -st
 `koldõ|nõ, -dsõ, -st
 kolmassõ|nõ, -dsõ, -st
 konarli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `korgu|nõ, -dsõ, -st
 `korpli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kriimli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kriipli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `krutski|nõ, -dsõ, -st
 `kruudili|nõ, -dsõ, -st
 `kruuduli|nõ, -dsõ, -st
 `kruudõli|nõ, -dsõ, -st
 `kruutli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kubõlli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kubõlli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kubõrli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kudrika|nõ, -dsõ, -st
 kudõrli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kui|v|a|nõ, -dsõ, -st
 `kui|v|a|s, -dsõ, -st
 kulõja|nõ, -dsõ, -st
 kunarli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kuningli|nõ, -dsõ, -st
 `kuntli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kuntsi|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kupsli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kura`käeli|ine, -dse, -st
 `kurbli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `kurnli|nõ, -dsõ, -st
 `kurstõli|nõ, -dsõ, -st
 kurvali|nõ, -dsõ, -st
 kusõrma|nõ, -dsõ, -st
 `kuurdli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kõdrika|nõ, -dsõ, -st
 kõõsõsuguma|nõ, -dsõ, -st
 kõllaka|nõ, -dsõ, -st
 kõllaka|s, -dsõ, -st
 kõlvõli|nõ, -dsõ, -st
 `kõrdli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kõrrali|nõ, -dsõ, -st
 kõrrali|nõ, -dsõ, -st
 kõrvali|nõ, -dsõ, -st
 kõeperäli|ine, -dse, -st
 kõgrätsi|ine, -dse, -st
 kõgärä|ine, -dse, -st
 kõlõs|kidseq, -`kiidsi, -`kiidsi
 kõrbili|ine, -dse, -st
 kõräkõori|nõ, -dsõ, -st
 `käändjä|ine, -dse, -st
 `käändli|ga|nõ, -dsõ, -st
 kõänäki|ine, -dse, -st
 `külgmä|ine, -dse, -st
 laasika|nõ, -dsõ, -st
 `laasja|nõ, -dsõ, -st
 `lahki|nõ, -dsõ, -st
 `lainõli|nõ, -dsõ, -st
 `laiu|nõ, -dsõ, -st
 lajali|nõ, -dsõ, -st
 `lakju|nõ, -dsõ, -st
 lakku|nõ, -dsõ, -st
 `lapli|ga|nõ, -dsõ, -st
 laululi|nõ, -dsõ, -st
 leinäli|ine, -dse, -st
 `lepli|ga|nõ, -dsõ, -st

leppe|ne, -dse, -st
 ligembä|ne, -dse, -st
 ligimä|ne, -dse, -st
 lihali|nõ, -dsõ, -st
 liite|ne, -dse, -st
 liiti|ne, -dse, -st
 lillili|ne, -dse, -st
 limbaku|nõ, -dsõ, -st
 lipeli|ne, -dse, -st
 liruski|nõ, -dsõ, -st
 `lohkja|nõ, -dsõ, -st
 `lohkliga|nõ, -dsõ, -st
 lustili|nõ, -dsõ, -st
 lõhmussõ|nõ, -dsõ, -st
 läheli|ne, -dse, -st
 lütsikä|ne, -dse, -st
 `maadja|nõ, -dsõ, -st
 `maadja|s, -dsõ, -st
 `maali|nõ, -dsõ, -st
 `maoka|nõ, -dsõ, -st
 `maoka|s, -dsõ, -st
 - `maoli|nõ, -dsõ, -st
 massuli|nõ, -dsõ, -st
 matõmaatili|nõ, -dsõ, -st
 meeleti|ne, -dse, -st
 meeleti|ne, -dse, -st
 meelikä|s, -dse, -st
 meheli|ne, -dse, -st
 minevä|ne, -dse, -st
 minevä aastaga|nõ, -dsõ, -st
 `mitmõviisili|ne, -dse, -st
 mooduli|nõ, -dsõ, -st
 mudsuka|s, -dsõ, -st
 `muhkliga|nõ, -dsõ, -st
 `mulgõli|nõ, -dsõ, -st
 `mulkliga|nõ, -dsõ, -st
 `murrõli|nõ, -dsõ, -st
 `murõhi|nõ, -dsõ, -st
 `murõli|nõ, -dsõ, -st
 `mustavereli|ne, -dse, -st
 `mustja|nõ, -dsõ, -st
 `mustja|s, -dsõ, -st
 `mustrili|nõ, -dsõ, -st
 mõistali|nõ, -dsõ, -st
 `mõoka|s, -dsõ, -st
 `mõrkja|nõ, -dsõ, -st
 `mõrkja|s, -dsõ, -st
 `mäelmä|ne, -dse, -st
 `mätliga|nõ, -dsõ, -st
 `mütliga|nõ, -dsõ, -st
 naaruli|nõ, -dsõ, -st
 naasõli|nõ, -dsõ, -st
 naglali|nõ, -dsõ, -st
 nallaka|s, -dsõ, -st
 nallali|nõ, -dsõ, -st
 `naraku|nõ, -dsõ, -st
 `narmliga|nõ, -dsõ, -st
 nelläli|ne, -dse, -st
 nisali|nõ, -dsõ, -st
 noroli|nõ, -dsõ, -st
 nuiaka|nõ, -dsõ, -st
 nuiaka|s, -dsõ, -st
 `nukliga|nõ, -dsõ, -st
 `nukma|nõ, -dsõ, -st
 `nukõli|nõ, -dsõ, -st
 `nulgõli|nõ, -dsõ, -st
 `nukliga|nõ, -dsõ, -st
 `nukma|nõ, -dsõ, -st

nupili|nõ, -dsõ, -st
 nutili|nõ, -dsõ, -st
 `nufliga|nõ, -dsõ, -st
 nuurja|nõ, -dsõ, -st
 nuurja|s, -dsõ, -st
 nuuru|nõ, -dsõ, -st
 nõnaka|nõ, -dsõ, -st
 nõnaka|s, -dsõ, -st
 nõrgameeleli|ne, -dse, -st
 `nõrkja|nõ, -dsõ, -st
 `nõrkja|s, -dsõ, -st
 `nõtskliga|nõ, -dsõ, -st
 nõdäli|ne, -dse, -st
 nõhkäri|ne, -dse, -st
 nõhrikä|ne, -dse, -st
 nõnnäli|ne, -dse, -st
 `näoka|s, -dsõ, -st
 nõrvili|ne, -dse, -st
 nõhräski|ne, -dse, -st
 õholi|nõ, -dsõ, -st
 `oigla|nõ, -dsõ, -st
 olõmi|nõ, -dsõ, -st
 oosika|nõ, -dsõ, -st
 oosika|s, -dsõ, -st
 orali|nõ, -dsõ, -st
 `orgli|nõ, -dsõ, -st
 `orgliga|nõ, -dsõ, -st
 orsika|nõ, -dsõ, -st
 orsika|s, -dsõ, -st
 `osliga|nõ, -dsõ, -st
 otsika|nõ, -dsõ, -st
 `otsma|nõ, -dsõ, -st
 `paakja|nõ, -dsõ, -st
 `paatja|nõ, -dsõ, -st
 `paatja|s, -dsõ, -st
 pahali|nõ, -dsõ, -st
 `paikliga|nõ, -dsõ, -st
 `pakla|nõ, -dsõ, -st
 `pakli|nõ, -dsõ, -st
 `paksu|nõ, -dsõ, -st
 `palgali|nõ, -dsõ, -st
 `palmõ|nõ, -dsõ, -st
 `pangili|nõ, -dsõ, -st
 `parhilla|nõ, -dsõ, -st
 `pedäjä|ne, -dse, -st
 `perklä|ne, -dse, -st
 `perreli|ne, -dse, -st
 `perämä|ne, -dse, -st
 pidoli|nõ, -dsõ, -st
 `piiu|nõ, -dsõ, -st
 `pikjä|ne, -dse, -st
 `pikku|nõ, -dsõ, -st
 `pikliga|nõ, -dsõ, -st
 `pikäli|ne, -dse, -st
 `pikämeeleli|ne, -dse, -st
 `pilpi|nõ, -dsõ, -st
 `pindliga|nõ, -dsõ, -st
 `pinkliga|nõ, -dsõ, -st
 pistüli|ne, -dse, -st
 pistüli|ne, -dse, -st
 pittu|nõ, -dsõ, -st
 `plakliga|nõ, -dsõ, -st
 `platsliga|nõ, -dsõ, -st
 `plekliga|nõ, -dsõ, -st
 `poeli|nõ, -dsõ, -st
 pokatäheli|ne, -dse, -st
 poliitili|nõ, -dsõ, -st
 praktili|nõ, -dsõ, -st

pruumika|nõ, -dsõ, -st
 pruumika|s, -dsõ, -st
 `pruumja|nõ, -dsõ, -st
 `pruumja|s, -dsõ, -st
 pruunika|nõ, -dsõ, -st
 pruunika|s, -dsõ, -st
 `pruunja|nõ, -dsõ, -st
 `pruunja|s, -dsõ, -st
 `pudroli|nõ, -dsõ, -st
 puhmisto|nõ, -dsõ, -st
 `puhmõli|nõ, -dsõ, -st
 `puhmõli|ne, -dse, -st
 `pujali|nõ, -dsõ, -st
 `pujõli|nõ, -dsõ, -st
 `purima|nõ, -dsõ, -st
 `punkliga|nõ, -dsõ, -st
 `punfliga|nõ, -dsõ, -st
 `purima|nõ, -dsõ, -st
 `pussaku|nõ, -dsõ, -st
 puudali|nõ, -dsõ, -st
 puuduli|nõ, -dsõ, -st
 puupistüli|ne, -dse, -st
 põdõli|nõ, -dsõ, -st
 `põudliga|nõ, -dsõ, -st
 pävili|ne, -dse, -st
 `päähä käändävä|ne, -dse, -st
 `päälmä|ne, -dse, -st
 `põõräli|ne, -dse, -st
 `püürliga|nõ, -dsõ, -st
 `raagsi|nõ, -dsõ, -st
 rahali|nõ, -dsõ, -st
 rahuli|nõ, -dsõ, -st
 `rahvaperäli|ne, -dse, -st
 `rahvusli|nõ, -dsõ, -st
 rassõjalali|nõ, -dsõ, -st
 rassõjaloli|nõ, -dsõ, -st
 `rasõhu|nõ, -dsõ, -st
 `rasõhõ|nõ, -dsõ, -st
 `raudja|nõ, -dsõ, -st
 `raudja|s, -dsõ, -st
 `riike vaihõli|nõ, -dsõ, -st
 rinnaka|nõ, -dsõ, -st
 rinnaka|s, -dsõ, -st
 rinnali|nõ, -dsõ, -st
 `ristmä|ne, -dse, -st
 `roelmu|nõ, -dsõ, -st
 `rohika|nõ, -dsõ, -st
 `rohika|s, -dsõ, -st
 `rohila|nõ, -dsõ, -st
 `rohili|nõ, -dsõ, -st
 roosaka|nõ, -dsõ, -st
 roosaka|s, -dsõ, -st
 `ropaku|nõ, -dsõ, -st
 `rupiku|nõ, -dsõ, -st
 `rutuli|nõ, -dsõ, -st
 `ruubli|nõ, -dsõ, -st
 `ruumli|nõ, -dsõ, -st
 `ruumliga|nõ, -dsõ, -st
 `ruupliga|nõ, -dsõ, -st
 `rõiva|lidsõq, -liidsi, -liidsi
 `rõõndliga|nõ, -dsõ, -st
 `rõõnõli|nõ, -dsõ, -st
 `rähäli|ne, -dse, -st
 `rähmikä|ne, -dse, -st
 `ränjä|ne, -dse, -st
 `rätsäku|nõ, -dsõ, -st
 `rüüpli|ne, -dse, -st
 `rüüpliga|nõ, -dsõ, -st

`saali|nõ, -dsõ, -st
 `saarnõ|i|nõ, -dsõ, -st
 sadoja|nõ, -dsõ, -st
 sadoliga|nõ, -dsõ, -st
 -sagama|nõ, -dsõ, -st
 saisoli|nõ, -dsõ, -st
 salaha|nõ, -dsõ, -st
 `samb|lõ|nõ, -dsõ, -st
 sammõti|nõ, -dsõ, -st
 sapaku|nõ, -dsõ, -st
 sarvili|nõ, -dsõ, -st
 savika|nõ, -dsõ, -st
 seemüski|ne, -dse, -st
 segämä|ne, -dse, -st
 seoilma aoli|nõ, -dsõ, -st
 seosuguma|nõ, -dsõ, -st
 sepäli|ne, -dse, -st
 siivoli|nõ, -dsõ, -st
 silmikä|ne, -dse, -st
 silmikä|s, -dse, -st
 sinika|nõ, -dsõ, -st
 sinika|s, -dsõ, -st
 sisemä|dseq, -idsi, -idsi
 sisemä|ne, -dse, -st
 suguli|nõ, -dsõ, -st
 -suguma|nõ, -dsõ, -st
 `suika|nõ, -dsõ, -st
 `sundõ|nõ, -dsõ, -st
 `suurma|nõ, -dsõ, -st
 `suuru|nõ, -dsõ, -st
 suurõli|nõ, -dsõ, -st
 `sõkli|nõ, -dsõ, -st
 `sõlm|liga|nõ, -dsõ, -st
 sõmõri|nõ, -dsõ, -st
 sõnaka|nõ, -dsõ, -st
 sõnaka|s, -dsõ, -st
 sõnali|nõ, -dsõ, -st
 sõrmuli|nõ, -dsõ, -st
 sõsa|ridsõq, -riidsi, -riidsi
 `säädüsl|ine, -dse, -st
 `säände|ne, -dse, -st
 säänedä|ne, -dse, -st
 `säärde|ne, -dse, -st
 sügüse|ne, -dse, -st
 `süäkä|ne, -dse, -st
 `süäkä|s, -dse, -st
 tagoma|nõ, -dsõ, -st
 `taivali|nõ, -dsõ, -st
 tarbili|nõ, -dsõ, -st
 tarvili|nõ, -dsõ, -st
 tegoja|s, -dsõ, -st
 tehrüli|ne, -dse, -st
 tembali|nõ, -dsõ, -st
 tenoli|nõ, -dsõ, -st
 tenomeeleli|ne, -dse, -st
 `tervüseli|ne, -dse, -st
 teräli|ne, -dse, -st
 terässi|ne, -dse, -st
 tiideli|ne, -dse, -st
 tiidüsl|ine, -dse, -st
 tiidüseli|ne, -dse, -st
 timatsi|nõ, -dsõ, -st
 timava|nõ, -dsõ, -st
 timav`aastaga|nõ, -dsõ, -st
 timavu|nõ, -dsõ, -st
 tingäli|ne, -dse, -st
 toim`lahkmõ|nõ, -dsõ, -st
 `toimõli|nõ, -dsõ, -st

tollili|nõ, -dsõ, -st
 tollõma|nõ, -dsõ, -st
 `tompliga|nõ, -dsõ, -st
 toonaski|nõ, -dsõ, -st
 tormili|nõ, -dsõ, -st
 toroli|nõ, -dsõ, -st
 tossuli|nõ, -dsõ, -st
 `totliga|nõ, -dsõ, -st
 `trepliga|nõ, -dsõ, -st
 tsäkili|nõ, -dsõ, -st
 tsäkõli|nõ, -dsõ, -st
 `tsauk|liga|nõ, -dsõ, -st
 tsibrol|i|nõ, -dsõ, -st
 tsiigumi|nõ, -dsõ, -st
 tsiuroli|nõ, -dsõ, -st
 tsiiroviuroli|nõ, -dsõ, -st
 tsiireli|ne, -dse, -st
 `tsompliga|nõ, -dsõ, -st
 `tsopliga|nõ, -dsõ, -st
 `tsukru|nõ, -dsõ, -st
 tsõõrika|nõ, -dsõ, -st
 tsädseliga|nõ, -dsõ, -st
 `tsäk|liga|nõ, -dsõ, -st
 tsälgo|i|nõ, -dsõ, -st
 `tsälk|liga|nõ, -dsõ, -st
 tsäpeli|ne, -dse, -st
 tsäpoli|nõ, -dsõ, -st
 `tsärp|liga|nõ, -dsõ, -st
 tujoka|nõ, -dsõ, -st
 tujoka|s, -dsõ, -st
 tulima|nõ, -dsõ, -st
 tulõva|nõ, -dsõ, -st
 turbiska|nõ, -dsõ, -st
 `turbliga|nõ, -dsõ, -st
 `tõistli|nõ, -dsõ, -st
 tõistsuguma|nõ, -dsõ, -st
 tõtali|nõ, -dsõ, -st
 tõtõli|nõ, -dsõ, -st
 tõõmeeleli|ne, -dse, -st
 tõõ`näoli|nõ, -dsõ, -st
 tõõperäli|ne, -dse, -st
 tõõsõsuguma|nõ, -dsõ, -st
 täheli|ne, -dse, -st
 tähika|nõ, -dsõ, -st
 `täht|liga|nõ, -dsõ, -st
 `tämb|lä|ne, -dse, -st
 täpeli|ne, -dse, -st
 `täpli|ga|nõ, -dsõ, -st
 `tätriga|nõ, -dsõ, -st
 tävveli|ne, -dse, -st
 `tämbä|ne, -dse, -st
 tõõvikjä|ne, -dse, -st
 tõõvikjä|s, -dse, -st
 tühäli|ne, -dse, -st
 `tükliga|nõ, -dsõ, -st
 tüküli|ne, -dse, -st
 `tüm|b|jä|ne, -dse, -st
 `tümpliga|nõ, -dsõ, -st
 tüvima|ne, -dse, -st
 tüübili|ne, -dse, -st
 tüüka|nõ, -dsõ, -st
 tüüka|s, -dsõ, -st
 uhaja|nõ, -dsõ, -st
 uhaja|s, -dsõ, -st
 umasuguma|nõ, -dsõ, -st
 umbhengeli|ne, -dse, -st
 urbõli|nõ, -dsõ, -st

`uskla|nõ, -dsõ, -st
 `uskli|nõ, -dsõ, -st
 usoli|nõ, -dsõ, -st
 uuñliga|nõ, -dsõ, -st
 uuõliga|nõ, -dsõ, -st
 vahaka|nõ, -dsõ, -st
 vahaka|s, -dsõ, -st
 vahema|nõ, -dsõ, -st
 `vahtrõ|nõ, -dsõ, -st
 vahtsõndusli|nõ, -dsõ, -st
 `vaihma|nõ, -dsõ, -st
 `vaimli|nõ, -dsõ, -st
 vaivali|nõ, -dsõ, -st
 vakali|nõ, -dsõ, -st
 vallali|nõ, -dsõ, -st
 `valsja|nõ, -dsõ, -st
 valsja|s, -dsõ, -st
 vana aoli|nõ, -dsõ, -st
 vanamooduli|nõ, -dsõ, -st
 vanaperäli|ne, -dse, -st
 `vanu|nõ, -dsõ, -st
 varaha|nõ, -dsõ, -st
 varahi|nõ, -dsõ, -st
 varbuli|nõ, -dsõ, -st
 varrisi|nõ, -dsõ, -st
 vastali|nõ, -dsõ, -st
 verevallali|nõ, -dsõ, -st
 `verkjä|ne, -dse, -st
 `verkjä|s, -dse, -st
 `verpjä|ne, -dse, -st
 `verpjä|s, -dse, -st
 vibaja|nõ, -dsõ, -st
 vigali|nõ, -dsõ, -st
 viguri|nõ, -dsõ, -st
 vihalil|nõ, -dsõ, -st
 viieli|ne, -dse, -st
 viirmä|ne, -dse, -st
 viisaka|s, -dsõ, -st
 vilu|nõ, -dsõ, -st
 viläli|ne, -dse, -st
 virmal|idsõq, -liidsi, -liidsi
 vitsiku|nõ, -dsõ, -st
 vähäliga|nõ, -dsõ, -st
 välimä|ne, -dse, -st
 värmili|ne, -dse, -st
 värvili|ne, -dse, -st
 väärüli|ne, -dse, -st
 õdagu|nõ, -dsõ, -st
 õdaku|nõ, -dsõ, -st
 õgvali|nõ, -dsõ, -st
 õhuli|nõ, -dsõ, -st
 `õigla|nõ, -dsõ, -st
 `õigusõli|nõ, -dsõ, -st
 õnnõli|nõ, -dsõ, -st
 äkili|ne, -dse, -st
 õüdsili|ne, -dse, -st
 üleaveroli|nõ, -dsõ, -st
 üle-eeläski|ne, -dse, -st
 ülehummõni|nõ, -dsõ, -st
 üleilmali|nõ, -dsõ, -st
 üle`kohtuli|nõ, -dsõ, -st
 ülemä|ne, -dse, -st
 üsäl|ine, -dse, -st
 üte`korgu|nõ, -dsõ, -st
 üteli|ne, -dse, -st
 ütemeleli|ne, -dse, -st
 ütësuguma|nõ, -dsõ, -st

üte`suuru|nõ, -dsõ, -st
ütevannu|nõ, -dsõ, -st
üteviisiline, -dse, -st
üteülbiline, -dse, -st
ütis`kundli|nõ, -dsõ, -st
ütsildaj|ne, -dse, -st
üüse|ne, -dse, -st

20

(VES 39) väits,

(VES 49) täüs

abi|miis, -mehe, -mijst
ammõdi|miis, -mehe, -mijst
arsti|ruuh, -roho, -ruuht
aša|miis, -mehe, -mijst
ehitüs|miis, -mehe, -mijst
`ehtüs|miis, -mehe, -mijst
esi|miis, -mehe, -mijst
esäldäq|lats, -latsõ, -last
haah, hahe, haacht
`haani|miis, -mehe, -mijst
habõna|väits, -väidse, -väist
hata|lats, -latsõ, -last
`hauka|küüds, -küüdse, -küüst
ilo|miis, -mehe, -mijst
inemise|lats, -latsõ, -last
jahi|miis, -mehe, -mijst
jalgratta|miis, -mehe, -mijst
joulu|kuus, -kuusõ, -kuust
jovvu|miis, -mehe, -mijst
jutu|miis, -mehe, -mijst
kaas, kaasõ, kaast
kala|miis, -mehe, -mijst
kara|lats, -latsõ, -last
kasu|lats, -latsõ, -last
kaup|miis, -mehe, -mijst
kirä|miis, -mehe, -mijst
`kohtu|miis, -mehe, -mijst
kooli|lats, -latsõ, -last
krassi|miis, -mehe, -mijst
kunjala|miis, -mehe, -mijst
kuus, kuusõ, kuust
kõrdsi|miis, -mehe, -mijst
kæ|miis, -mehe, -mijst
kälü|miis, -mehe, -mijst
kõüds, kõüdse, kõüst
küüds, küüdse, küüst
lats, latsõ, last
latsõ|lats, -latsõ, -last
lehe|miis, -mehe, -mijst
lehf|kuus, -kuusõ, -kuust
looga|küüds, -küüdse, -küüst
lõhmu|niids, -niidse, -niist
lõik|väits, -väidse, -väist
läädsäq, `läätsi, `läätsi
lääts, läädse, lääst
maa|väits, -väidse, -väist
mere|miis, -mehe, -mijst
miis, mehe, mijst, mijihi, mehile
moona|miis, -mehe, -mijst
mõtsa|miis, -mehe, -mijst
niids, niidse, niist
nuurmiis, noorõmehe,
nuurtmiis

nõna|miis, -mehe, -mijst
paari|miis, -mehe, -mijst
paas, paasõ, paast
peig|miis, -mehe, -mijst
perre|miis, -mehe, -mijst
pilli|miis, -mehe, -mijst
poolõtera|miis, -mehe, -mijst
pritsi|miis, -mehe, -mijst
pää|miis, -mehe, -mijst
pühä|miis, -mehe, -mijst
püssä|ruuh, -roho, -ruuht
riih, rehe, riicht
ruih, ruhe rohe, ruiht
ruuh, roho, ruuht
sanna|miis, -mehe, -mijst
seldsi|miis, -mehe, -mijst
sõa|miis, -mehe, -mijst
talo|miis, -mehe, -mijst
traktori|miis, -mehe, -mijst
tunnis|miis, -mehe, -mijst
tütär|lats, -latsõ, -last
uss, ussõ, ust
uus, oosõ, uust
`vaenõlats, `vaesõlatsõ,
vaestlast
vaimo|kõüds, -kõüdse, -kõüst
vanamiis, vanamehe, vannamiis
voori|miis, -mehe, -mijst
võidu|meheq, -mijihi, -mijihi
väits, väidse, väist
välä|uss, -ussõ, -ust
vää|miis, -mehe, -mijst
hiis hiie, hiit, hiisile hiijile
hirs, hirre, hirt
iho|täüs, -tävve, -täüt
jõõ|vars, -varrõ, -vart
`kerre|täüs, -tävve, -täüt
kista|vars, -varrõ, -vart
koogu|hirs, -hirre, -hirt
kramp|hirs, -hirre, -hirt
kroosi|täüs, -tävve, -täüt
kuus, kuvvõ, kuut
kõrs, kõrrõ, kõrt
kõtu|täüs, -tävve, -täüt
kõüds, kõvve, kõüt
muld|hirs, -hirre, -hirt
naba|vars, -varrõ, -vart
naha|täüs, -tävve, -täüt
näpo|täüs, -tävve, -täüt
ohi|hirs, -hirre, -hirt
oluq, ollõ, olt
orj|hirs, -hirre, -hirt
ors, orrõ, ort
parš, parrõ, part
pio|täüs, -tävve, -täüt
päie|ors, -orrõ, -ort
pää|ors, -orrõ, -ort
pää|täüs, -tävve, -täüt
rantš|hirs, -hirre, -hirt
`rõiva|ors, -orrõ, -ort
`solkn|varrõq, -`varsi, -`varsi
suu|täüs, -tävve, -täüt
`tahta|kõrs, -kõrrõ, -kõrt
täüs, tävve, täüt
vahe|ors, -orrõ, -ort
varš, varrõ, vart
viis, viie, viit, viijile
üsä|täüs, -tävve, -täüt

21

(VES 41) hüdsi

hüdsi, hüdse, hüst
kus|i, -õ, -t
mehühdsi, -dse, -st
mõni, mõnõ, `mõnda mõnt

22

(VES 8) võrokõnõ

abina|anõ, -asõ, -ist
`ahtagõ|nõ, -sõ, -ist
`ainugõ|nõ, -sõ, -ist
`ainukõ|nõ, -sõ, -ist
`antslagõ|nõ, -sõ, -ist
`aokõ|nõ, -sõ, -ist
`armukõ|nõ, -sõ, -ist
`essäke|ne, -se, -ist
`haanigõ|nõ, -sõ, -ist
`haksikõ|nõ, -sõ, -ist
`hannana|anõ, -asõ, -ist
`hafokõ|nõ, -sõ, -ist
`haršakõ|nõ, -sõ, -ist
`hafokõ|nõ, -sõ, -ist
`heemeke|ne, -se, -ist
`hinaragõ|nõ, -sõ, -ist
`hõpõkõ|nõ, -sõ, -ist
`hoonakõ|nõ, -sõ, -ist
`hõhvakõ|nõ, -sõ, -ist
`hõngukõ|nõ, -sõ, -ist
`hüdūke|ne, -se, -ist
`jumalagõ|nõ, -sõ, -ist
`kaonugõ|nõ, -sõ, -ist
`katsikõ|nõ, -sõ, -ist
`kergege|ne, -se, -ist
`kergokõ|nõ, -sõ, -ist
`kolmikõ|nõ, -sõ, -ist
`komikõ|nõ, -sõ, -ist
`koobakõ|nõ, -sõ, -ist
`koovikõ|nõ, -sõ, -ist
`kopakõ|nõ, -sõ, -ist
`kõrgugõ|nõ, -sõ, -ist
`kroosikõ|nõ, -sõ, -ist
`kukukõ|nõ, -sõ, -ist
`kullakõ|nõ, -sõ, -ist
`kuningana|anõ, -asõ, -ist
`lambikõ|nõ, -sõ, -ist
`latškö|nõ, -sõ, -ist
`liivakõ|nõ, -sõ, -ist
`liivikõ|nõ, -sõ, -ist
`liivvakõ|nõ, -sõ, -ist
`lõokõ|nõ, -sõ, -ist
`lõõvokõ|nõ, -sõ, -ist
`lähke|ne, -(d)se, -ist
`lähūke|ne, -se, -ist
`lühkõgõ|nõ, -sõ, -ist
`lühkūge|ne, -se, -ist
`lühkūkene, -se, -ist
`lühūke|ne, -se, -ist
`meeraka|nõ, -sõ, -ist
`meerakõ|nõ, -sõ, -ist
`meheke|ne, -se, -ist
`mehena|anõ, -asõ, -ist

moonakõ|nõ, -sõ, -ist
 mullakõ|nõ, -sõ, -ist
 mustokõ|nõ, -sõ, -ist
 müküke|ne, -se, -ist
 na|anõ, -asõ, -ist
 niivõrakõ|nõ, -sõ, -ist
 noorõkõ|nõ, -sõ, -ist
 nukana|anõ, -asõ, -ist
 nulgana|anõ, -asõ, -ist
 `ohkugõ|nõ, -sõ, -ist
 `ohkukõ|nõ, -sõ, -ist
 ohona|anõ, -asõ, -ist
 ohukõ|nõ, -sõ, -ist
 paadikõ|nõ, -sõ, -ist
 pallokõ|nõ, -sõ, -ist
 `paprõgõ|nõ, -sõ, -ist
 peenokõ|nõ, -sõ, -ist
 peenüke|ne, -se, -ist
 `pehmege|ne, -se, -ist
 pehmeke|ne, -se, -ist
 perna|anõ, -asõ, -ist
 pisokõ|nõ, -sõ, -ist
 plukikõ|nõ, -sõ, -ist
 poisõkõ|nõ, -sõ, -ist
 poolakõ|nõ, -sõ, -ist
 poolõteräke|ne, -se, -ist
 pujokõ|nõ, -sõ, -ist
 puruvanakõ|nõ, -sõ, -ist
 puulna|anõ, -asõ, -ist
 puultõist, poolõtõõsõ, puultõist
 pääsokõ|nõ, -sõ, -ist
 pääsüke|ne, -se, -ist
 pühana|anõ, -asõ, -ist
 raamadugõ|nõ, -sõ, -ist
 raasakõ|nõ, -sõ, -ist
 ristnaglakõ|sõq, -isi, -isi
 rohikõ|nõ, -sõ, -ist
 rohokõ|nõ, -sõ, -ist
 roomakõ|nõ, -sõ, -ist
 rõimõkõ|nõ, -sõ, -ist
 saarõkõ|nõ, -sõ, -ist
 setokõ|nõ, -sõ, -ist
 soomõkõ|nõ, -sõ, -ist
 tallakõ|nõ, -sõ, -ist
 tallukõ|nõ, -sõ, -ist
 tallõkõ|nõ, -sõ, -ist
 talvikõ|nõ, -sõ, -ist
 tikandiirike|ne, -se, -ist
 tillokõ|nõ, -sõ, -ist
 tindõsakõ|nõ, -sõ, -ist
 tingakõ|nõ, -sõ, -ist
 tingukõ|nõ, -sõ, -ist
 tobakõ|nõ, -sõ, -ist
 tofadsõgõ|nõ, -sõ, -ist
 torokõ|nõ, -sõ, -ist
 tossõkõ|nõ, -sõ, -ist
 treiakõ|nõ, -sõ, -ist
 tsillo`nakritsirokõ|nõ, -sõ, -ist
 tsipakõ|nõ, -sõ, -ist
 tsipike|ne, -se, -ist
 tsutikõ|nõ, -sõ, -ist
 tsõõrikõ|nõ, -sõ, -ist
 tuukõ|nõ, -sõ, -ist
 tõ|nõ, -sõ, -ist
 tõõnõ, -õsõ, -ist
 tõnõtõõsõ tõnõtõist
 tõrikõ|nõ, -sõ, -ist
 tõõnõtõõsõ tõõnõtõist

`täprege|ne, -se, -ist
 uigukõ|nõ, -sõ, -ist
 ullikõ|nõ, -sõ, -ist
 vanakõ|nõ, -sõ, -ist
 vanana|anõ, -asõ, -ist
 veidõkõ|nõ, -sõ, -ist
 veidüke|ne, -se, -ist
 `veitke|ne, -se, -ist
 virokõ|nõ, -sõ, -ist
 voonakõ|nõ, -sõ, -ist
 võrokõ|nõ, -sõ, -ist
 vähäke|ne, -se, -ist
 `väike|ne, -se, -ist
 `väikugõ|nõ, -sõ, -ist
 õhvakõ|nõ, -sõ, -ist
 ütõõ`ainugõnõ, ütõõ`ainugõsõ,
 ütõõ`ainugõist

23

(VES 40) kiif

aid|viif, -veere, -viirt
 ede|puuf, -poolõ, -puult
 elo|suuf, -soonõ, -suunt
 haava|siin, -seene, -siint
 hiif, hiire, hiirt
 huuf, huulõ, huult
 huuf, hoolõ, huult
 imä|kiif, -keele, -kiilt
 juuf, joonõ, juunt
 juuf, -juurõ, -juurt
 kaala|suuf, -soonõ, -suunt
 kannõ|siin, -seene, -siint
 kiif, keele, kiilt
 kiireq, `kiiri, `kiiri
 kikka|siin, -seene, -siint
 kirä|kiif, -keele, -kiilt
 kivi|puuf, -poolõ, -puult
 kuusõ|siin, -seene, -siint
 kuuf, koorõ, kuurt
 kõõ|siin, -seene, -siint
 käre|kiif, -keele, -kiilt
 `kärläse|siin, -seene, -siint
 lahas|puuf, -poolõ, -puult
 lepä|siin, -seene, -siint
 linnas|kiif, -keele, -kiilt
 maa|kiif, -keele, -kiilt
 makõ|siin, -seene, -siint
 miif, meele, miilt
 mustavere|suuf, -soonõ, -suunt
 nahk|hiif, -hiire, -hiirt
 nuuf, noolõ, nuult
 nuuf, noorõ, nuurt
 pahe|puuf, -poolõ, -puult
 palla|puuf, -poolõ, -puult
 palo|siin, -seene, -siint
 pedäjä|siin, -seene, -siint
 piif, peelee, piilt
 piimä|siin, -seene, -siint
 pini|kiif, -keele, -kiilt
 pudro|kiif, -keele, -kiilt
 puhtavere|suuf, -soonõ, -suunt
 puuf, poolõ, puult
 räägis|kiif, -keele, -kiilt

saaf, saarõ, saart
 sain|viif, -veere, -viirt
 sammaj|puuf, -poolõ, -puult
 siin, seene, siint
 siif, seere, siirt
 sita|siin, -seene, -siint
 suuf, soonõ, suunt
 suuf, suurõ, suurt
 `taiva|viif, -veere, -viirt
 tati|siin, -seene, -siint
 tenõ|miif, -meele, -miilt
 tii|viif, -veere, -viirt
 torp|huuf, -huulõ, -huult
 tuuf, tuulõ, tuult
 `tõmbõtuuf, tuulõ, tuult
 tõnõpuuf, tõsõpoolõ, tõistpuult
 tõõsõqpoolõq, `tõisipuuli,
 `tõisipuuli
 tõõnõpuuf, tõõsõpoolõ,
 tõistpuult
 tühä|puuf, -poolõ, -puult
 umb|kiif, -keele, -kiilt
 uuf, oonõ, uunt
 vatu|kuuf, -koorõ, -kuurt
 vere|suuf, -soonõ, -suunt
 viif, veere, viirt
 viif|viif, -veere, -viirt
 vikaht|kaaf, -kaarõ, -kaart
 vika|kaaf, -kaarõ, -kaart
 vika|kaaf, -kaarõ, -kaart
 õdagus|puuf, -poolõ, -puult

24

(VES 42) käsi

esi, ii, ett
 ilves|susi, -soe, -sutt
 kesi, kii, kett
 kä|si, -e, -tt
 mesi, mii, mett
 raudkä|si, -e, -tt
 susi, soe, sutt
 suul|vesi, -vii, -vett
 tii|vesi, -vii, -vett
 tsäi|vesi, -vii, -vett
 uhi|vesi, -vii, -vett
 vesi, vii, vett

25

(VES 16) asõq

asõq, -mõ -ma, -nd
 eloasõq, -mõ, -nd
 kubõq, -mõ, -nd
 `murtu|süä, -`süäme, -süänd
 süä, `süäme, süänd
 varõmõq, -idõ, -it

26

(VES 16) hepern

he|pern, -beme, -bend
 ikim, igime, igend
 kul|põrn, -bõmõ, -bõnd
 la|tõrn, -dõmõ, -dõnd
 lõgim|õq, -idõ, -it
 lõ|kim, -gimõ, -gimõt
 rihapi|tim, -dimä, -tind
 sadõm|õq, -idõ, -it
 tsagõm|õq, -idõ, -it

27

(VES 16) eheq,

(VES 17) hapu

astõq, `astmõ, astõnd
 akõn, `aknõ, akõnd
 eheq, `ehfme, ehend
 hapu, `hapnõ, hapund
 hidsõq, `hitskmõ, hidsõnd
 huheq, `huhtmõ, huhend
 häidseq, `häitsme, häidsend
 istõq, `istmõ, istõnd
 juheq, `juhtmõ, juhend
 katškümmend, katõ`kümne,
 kattõkümmend
 katštõistkümmend,
 katõtõist(`kümne),
 kattõtõist(kümmend)
 katõssakümmend,
 `katsa`kümne, `katsatkümmend
 katõssatõistkümmend,
 `katsatõist(`kümne),
 `katsattõist(kümmend)
 keeri, kirjrdme, keerind
 `kiistm|õq, -idõ, -it
 `kitskm|õq, -idõ, -it
 kolgõq, `kolkmõ, kolgõnd
 kolmkümmend, kolmõ`kümne,
 `kolmõkümmend
 kolmtõistkümmend,
 kolmõtõist(`kümne),
 `kolmõtõist(kümmend)
 kuurõq, `kuurmõ, kuurõnd
 kuuskümmend, kuvvõ`kümne,
 kuutkümmend
 kuuštõistkümmend,
 kuvvõtõist(`kümne),
 kuutõist(kümmend)
 kõõmeq, küümne, kõõmend
 kümme, `kümne, kümmend
 liigõq, `liikmõ, liigõnd
 lukõq, `lukmõ, lukõnd
 lõigõq, `lõikmõ, lõigõnd
 lämmi, `lämmä, lämmind
 läülä, `läülme, läülend
 mari|hapu, -`hapnõ, -hapund
 mitu, `mitmõ, mitund
 `mõskm|õq, -idõ, -it
 mäheq, `mähkme, mähend
 nellikümmend, ne(l)lã`kümne,
 `neljakümmend `nelläkümmend

nellitõistkümmend,
 ne(l)lãtõist(kümne),
 `neljãtõist(kümmend)
 `nellãtõist(kümmend)
 nõrgõq, `nõrkmõ, nõrgõnd
 paarikümmend, paari`kümne,
 `paarikümmend
 paasõq, `paasmõ, paasõnd
 pehmeq, `pehme, pehmend
 pini|kõõmeq, -küümne,
 -kõõmend
 pisõq, `piskmõ, pisõnd
 plutsn|õq, -idõ, -it
 päheq, `pähkme, pähend
 pühkm|eq, -ide, -it
 rannõq, `randmõ, rannõnd
 `rapm|õq, -idõ, -it
 `riibm|õq, -idõ, -it
 rööbeq, rüüpme, rööbend
 seemen, sijmne, seemend
 seemeq, sijmne, seemend
 sõõrõq, sõõrmõ, sõõrõnd
 säidse, `säitsme, säidsend
 säidsekümmend,
 `säitsme`kümne,
 säidsendkümmend
 säidsetõistkümmend,
 `säitsmetõist(`kümne),
 säidsentõist(kümmend)
 `taiva`võtm|õq, -idõ, -it
 tapa, `tapnõ, tapand
 tasõq, -mõ, -nd
 tsilgõq, `tsilkmõ, tsilgõnd
 tsiugõq, `tsiukmõ, tsiugõnd
 tsurgõq, `tsurkmõ, tsurgõnd
 tuka, `tukma, tukand
 tälgeq, `tälkme, tälgend
 `täpn|eq, -ide, -it
 ull|juheq, -`juhtmõ, -juhend
 veimeq, `veimne, veimend
 viiskümmend, viie`kümne,
 viitkümmend
 viistõistkümmend,
 viietõist(`kümne),
 viittõist(kümmend)
 vuulm|õq, -idõ, -it
 võisõq, `võismõ, võisõnd
 võti, `võtmõ, võtind
 väimeq, `väimne, väimend
 ütessäkümmend, `ütsã`kümne,
 `ütsãtkümmend
 ütessãtõistkümmend,
 `ütsãtõist(`kümne),
 `ütsãttõist(kümmend)
 ütštõistkümmend,
 ütõtõist(`kümne),
 ütettõist(kümmend)

28

(VES 22) tütãr,

(VES 23) kannõf

ao|tütãr, -`tütre, -tütãrd
 aher, `ahtra, aherd
 asõf, `asklõ, asõld

kainal, `kaindla, kainald
 kammõf, `kambrõ`kambri,
 kammõrd
 kangal, `kangla`kangli, kangald
 kannõf, `kandlõ, kannõld
 kari|kakaf, -`kakra, -kakard
 katõf, `katla, katõld
 kinnef, `kindre, kinnerd
 kostaf, `kostra, kostard
 kukaf, `kukra, kukard
 kuninga|tütãr, -`tütre, -tütãrd
 kusi|kukõf, -`kuklõ, -kukõld
 kämmäl, `kämbäl, kämmäld
 künnel, `kündle, künneld
 künnäl, `kündle, künnäld
 künnãr, `kündre, künnãrd
 nakõr, `nakrõ, nakõrd
 otsik|pakaf, -`pakla, -pakald
 pakaf, `pakla, pakald
 pannõf, `pandlõ, pannõld
 papõr, `paprõ, papõrd
 pinnãr, `pindre, pinnãrd
 pipõf, `piprõ, pipõrd
 pundar, `puntra, pundard
 puul|tütãr, -`tütre, -tütãrd
 puulsõsaf, -ra -rõ, -rd
 põdra|sammõf, -`samblõ,
 -sammõld
 risti|tütãr, -`tütre, -tütãrd
 saina|papõf, -`paprõ, -papõrd
 sammõf, `samblõ, sammõld
 sõkõf, `sõklõ, sõkõld
 sõsaf, -ra -rõ, -rd
 tsukõf, `tsukrõ, tsukõrd
 tätãr, `tätrã, tätãrd
 täü|sammõf, -`samblõ,
 -sammõld
 tütãr, `tütre, tütãrd
 vaher, `vahtrõ, vaherd
 vehmeq, `vehmre, vehmend
 västãr, `västrã, västãrd

29

(VES 50) kuu,

(VES 51) üü

`ehtepuu, -, -d
 elopuu, -, -d
 gallõrii, -, -d
 garantii, -, -d
 hainakuu, -, -d
 halakpuu, -, -d
 hõpõhalapuu, -, -d
 hää, -, -d
 hüü, -, -d
 idee, -, -d
 ilopuu, -, -d
 jaaniüü, -, -d
 joulukuu, -, -d
 jüriüü, -, -d
 kaadsipuu, -, -d
 kannipuu, -, -d
 `kapstapãã, -, -d
 kesküü, -, -d
 kirsipuu, -, -d

kitsõpuu, -, -d
 klii, -, -d
 kukõrpää, -, -d
 kulupää, -, -d
 kulupää, -, -d
 kumpanii, -, -d
 kuslapuu, -, -d
 kuu, -, -d
 kuuljaluu, -, -d
 kääripuuq, -puiõ, -puid
 künnärtpuu, -, -d
 labaluu, -, -d
 lehekuu, -, -d
 lehepuu, -, -d
 liivapuu, -, -d
 lodapuu, -, -d
 lodjapuu, -, -d
 luu, -, -d
 maa, -, -d
 mahlakuu, -, -d
 menüü, -, -d
 mesilpuu, -, -d
 muu, -, -d
 märdikuu, -, -d
 `märtlekuu, -, -d
 nakautsluu, -, -d
 nõglapuu, -, -d
 ofapuu, -, -d
 oripuu, -, -d
 orkidii, -, -d
 paadsapuu, -, -d
 paastukuu, -, -d
 pihaluu, -, -d
 piimäkuu, -, -d
 prii, -, -d
 pusipuu, -, -d
 puu, -, -d
 põimukuu, -, -d
 päaluu, -, -d
 pääpuu, -, -d
 päävüü, -, -d
 radokuu, -, -d
 raudpuu, -, -d
 raudtiji, -, -d
 rautpuu, -, -d
 rehekuu, -, -d
 riistapuu, -, -d
 ristipuu, -, -d
 risfluu, -, -d
 risttiji, -, -d
 sarapuu, -, -d
 semmipuu, -, -d
 surbipuu, -, -d
 suu, -, -d
 suurftiji, - suurõftiji, -d suurttijid
 sõlgõpuu, -, -d
 `sälgõspuu, -, -d
 süküskuu, -, -d
 süäüü, -, -d
 süü, -, -
 `tahtapuu, -, -d
 `Taivatiji, -, -d
 tiji, -, -d
 tikõrpuu, -, -d
 truu, -, -d
 tsirgutiji, -, -d
 Tsirgutiji, -, -d
 türnäpuu, -, -d

vaalipuu, -, -d
 `vahtsõ` aastakuu, -, -d
 vii, -, -d
 viipspuu, -, -d
 vislapuu, -, -d
 visnalpuu, -, -d
 vüü, -, -d
 üü, -, -d,

30

(VES 52) tüü

aiamaa, -, -d
 hainamaa, -, -d
 ilmamaa, -, -d
 jaotüü, -, -d
 karamaa, -, -d
 kuratüü, -, -d
 kuritüü, -kuratüü, -d `kurjatüüd
 käetüü, -, -d
 käsitüü, -, -d
 käänüspää, -, -d
 künnärpää, -, -d, -` päähä -pähäq
 lagipää, -, -d, -` päähä -pähäq
 lakõmaa, -, -d
 liinapää, -, -d, -` päähä -pähäq
 maatüü, -, -d
 `maisõmaa, -, -d
 muu, -, -d
 olismuu, -, -d
 plesspää, -, -d, -` päähä -pähäq
 puu, -, -d
 puustlipää, -, -d, -` päähä -pähäq
 pää, -, -d, -` päähä pähäq
 saarispää, -, -d, -` päähä -pähäq
 `samblösüü, -, -d
 sulõpää, -, -d, -` päähä -pähäq
 süü, -, -d
 tahramaa, -, -d
 toonimaa, -, -d
 tsungõrmaa, -, -d
 tungõlpää, -, -d, -` päähä -pähäq
 tuulispää, -, -d, -` päähä -pähäq
 tükütüü, -, -d
 tüü, -, -d
 vakamaa, -, -d
 vuu, -, -d
 vällämaa, -, -d

31

(VES 53) täi

hoi, -, -d
 ihnuskoi, -, -d
 ihnõqkoi, -, -d
 kandsõlei, -, -d
 koi, -, -d
 mai, -, -d
 nälläkoi, -, -d
 pai, -, -d
 papagoi, -, -d
 potkifinoi, -, -d

puutäi, -, -d
 räü, -, -d
 säü, -, -d
 trui, -, -d
 tsäi, -, -d
 täi, -, -d

32

(VES 41) veri

meri, mere, merd
 ilmamerji, -e, -d, -ri
 suufermerji, -e, -d, -ri
 verji, -e, -d

33

(VES 25) igä

elo|igä, -iä, -ikä
 `hernetõ|bi, -võ, -põ
 igä, iä, ikä
 i|jä, i(j)ä, i|jä i|ä, `i|jä `i|ä, i|ji
 i|ji, i|ji(he) `i|ji(he), i|jile
 joomatõ|bi, -võ, -põ
 jõgi, jõõ, jõkõ
 kuutõ|bi, -võ, -põ
 kõllatõ|bi, -võ, -põ
 kõorü|gä, -ä, -kä
 la|gi, -e, -kõ
 latsõ|igä, -iä, -ikä
 lõugtõ|bi, -võ, -põ
 lõvvatõ|bi, -võ, -põ
 lä|gä, -ä, -kä
 `maarja|i|jä, -i(j)ä, -i|ä
 manõq `kiskmisvä|gi, -e, -ke
 marutõ|bi, -võ, -põ
 mä|dä, -ä, -tä
 mä|gi, -e, -ke
 müürmä|gi, -e, -ke
 nõgi, nõõ, nõkõ
 nõ|gutõ|bi, -võ, -põ
 nõ|lõtõ|bi, -võ, -põ
 nü|gä, -ä, -kä
 pakk|regi, -rii, -reke
 pallavtõ|bi, -võ, -põ
 pinitõ|bi, -võ, -põ
 päälä|gi, -e, -kõ
 rasõhusvä|gi, -e, -ke
 regi, rii, reke
 rä|gä, -ä, -kä
 rü|gä, -ä, -kä
 sataitõ|bi, -võ, -põ
 sivvutõ|bi, -võ, -põ
 sõavä|gi, -e, -ke
 sõratõ|bi, -võ, -põ
 tugi, toe, tukõ
 tõ|bi, -võ, -põ
 umbtõ|bi, -võ, -põ
 vä|gi, -e, -ke

34

(VES 41) tuli

jaani|tuli, -tulõ, -tuld, -`tullõ
 juri|tuli, -tulõ, -tuld, -`tullõ
 paganatulli, -õ, -d
 süli, -e, -d
 tuli, -õ, -d, -`tullõ
 uni, -õ, -d
 õüdsitulli, -õ, -d

35

(VES 24 tarõ)

ede, ede, ete
 edetar|õ, -õ, -rõ
 elitar|õ, -õ, -rõ
 elotar|õ, -õ, -rõ
 er|ä, -ä, -rä
 es|ä, -ä, -sä
 esäes|ä, -ä, -sä
 hellanim|i, -e, -me
 henge matmishä|dä, -dä, -tä
 hä|bä, -bä, -pä
 hä|dä, -dä, -tä
 hün|ä, -ä, -nä
 hüvä, hü(v)ä, hüvvä
 im|ä, -ä, -mä
 joogihä|dä, -dä, -tä
 joulupühiq, -pühhi, -pühhi
 juudakih|ä, -ä, -hä
 jüv|ä, -ä, -vä
 kaarater|ä, -ä, -rä
 kassuvhädä, kasuvahädä,
 kasuvathätä
 ker|ä, -ä, -rä
 kes|e, -e, -se
 kes|ä, -ä, -sä
 kih|ä, -ä, -hä
 kin|ä, -ä, -nä
 koolitar|õ, -õ, -rõ
 kooluper|ä, -ä, -rä
 košaes|ä, -ä, -sä
 kotussõnim|i, -e, -me
 kuumahä|dä, -dä, -tä
 kõru|ijä, -(j)ä, -ijä -iiä
 kär|ä, -ä, -rä
 kõh|ä, -ä, -hä
 küh|ä, -ä, -hä
 kül|ä, -ä, -lä
 laulnim|ä, -ä, -mä
 lum|i, -õ, -mõ
 lä|dsä, -dsä, -tsä
 läv|i, -e, -ve
 lö|dsä, -dsä, -tsä
 maahä|dä, -dä, -tä
 maaim|ä, -ä, -mä
 maaker|ä, -ä, -rä
 ma|dsä, -dsä, -tsä
 magahustar|õ, -õ, -rõ
 magamistar|õ, -õ, -rõ
 me|dsä, -dsä, -tse
 munnõ|pühiq, -pühhi, -pühhi
 murospes|ä, -ä, -sä

mõtsapüvi, -e, -ve
 mär|ä, -ä, -rä
 mür|ä, -ä, -rä
 nim|i, -e, -me
 nurmpüvi, -e, -ve
 olõtuspüh|ä, -ä, -hä
 per|ä, -ä, -rä
 pes|ä, -ä, -sä
 pinihä|dä, -dä, -tä
 piopes|ä, -ä, -sä
 plär|ä, -ä, -rä
 priinim|i, -e, -me
 puulpüh|ä, -ä, -hä
 põimupüh|ä, -ä, -hä
 pääter|ä, -ä, -rä
 püh|ä, -ä, -hä
 püvi, -e, -ve
 rehetar|õ, -õ, -rõ
 risties|ä, -ä, -sä
 risties|ä, -ä, -sä
 ristiim|ä, -ä, -mä
 ristim|ä, -ä, -mä
 ristinim|i, -e, -me
 riukper|ä, -ä, -rä
 rä|bä, -bä, -pä
 satavhä|dä, -dä, -tä
 sautar|õ, -õ, -rõ
 seebiper|ä, -ä, -rä
 si|dõ, -dõ, -tõ
 silmäter|ä, -ä, -rä
 surbter|äq, -ri, -ri
 suv|i, -õ, -võ
 suvistõ|pühiq, -pühhi, -pühhi
 sõatar|õ, -õ, -rõ
 sä|gä, -gä, -kä
 süv|ä, -ä, -vä
 tagaper|ä, -ä, -rä
 tagatar|õ, -õ, -rõ
 `taivaes|ä, -ä, -sä
 talsi|pühiq, -pühhi, -pühhi
 talvistõ|pühiq, -pühhi, -pühhi
 tar|õ, -õ, -rõ
 tegonim|i, -e, -me
 ter|ä, -ä, -rä
 tikõrper|ä, -ä, -rä
 tsil|e, -e, -le
 tsirgujüv|ä, -ä, -vä
 tsõ|dsõ, -dsõ, -tsõ
 tsä|dse, -dse, -tse
 tuhaper|ä, -ä, -rä
 tungõfter|ä, -ä, -rä
 tuulõpes|ä, -ä, -sä
 tüm|i, -e, -me
 tüm|ä, -ä, -mä
 tü|nä, -nä, -nhä
 tür|ä, -ä, -rä
 tüv|i, -e, -ve
 ude, ude, ute
 um|ä, -a, -ma
 umaper|ä, -ä, -rä
 vanaes|ä, -, vannaesä
 vanaim|ä, -ä, -mä
 veeriter|ä, -ä, -rä
 ville, -e, -le
 võõrases|ä, -ä, -sä
 võõrasim|ä, -ä, -mä
 väärnim|i, -e, -me
 üll|ä, -ä, -lä

36

(VES 34) särg,

(VES 35) silm,

(VES 46) kogõr

ao|leht, -lehe, -`lehte
 `aastaga|päiv, -päävä, -`päivä
 `andrõ|päiv, -päävä, -`päivä
 aot|äht, -tähe, -`tähte
 egäüts, egäüte, ekäütte, ekkäütte,
 egäleütele
 haina maarja|päiv, -päävä,
 -`päivä
 hang, hangõ, `hangõ
 hapupiim, `hapnõpiimä,
 hapund`piimä
 hata|sõlm, -sõlmõ, -`sõlmõ
 haug, havvõ, `haugõ, havvilõ
 heim, heime, `heime
 hell, hellä, `hellä
 helm, helme, `helme
 `hengi|päiv, -päävä, -`päivä
 `herne|täht, -tähe, `tähte
 herr, herrä, `herrä
 hing, hinge, `hinge
 `hingi|päiv, -päävä, -`päivä
 hirv, hirve, `hirve
 hodo|täht, -tähe, -`tähte
 hoora|sõlm, -sõlmõ, -`sõlmõ
 hussi maarja|päiv, -päävä,
 -`päivä
 hõra|silm, -silmä, -`silmä
 hähn, hähnä, `hähnä
 hähäq, `hähki, `hähki
 hämm, hämmä, `hämmä
 härg, härä, `härgä
 härm, härmä, `härmä
 häüss, häüsä, `häüssä
 `hülp, hülbä, `hülpä
 iis|päiv, -päävä, -`päivä
 ijä|kül, -kül, -`kül, -`kül, -`kül
 imäle|p, -ä, -pä
 jaani|päiv, -päävä, -`päivä
 jaani|silm, -silmä, -`silmä
 jaanipuul|päiv, -päävä, -`päivä
 jahhe|leht, -lehe, -`lehte
 jahi|püss, -püssä, -`püssä
 jakap|päiv, -päävä, -`päivä
 jala|jalg, -jäl, -`jäl, -`jäl
 jauh, jauhõ, `jauhõ
 joulupuul|päiv, -päävä, -`päivä
 juusk|sõlm, -sõlmõ, -`sõlmõ
 jõll|silm, -silmä, -`silmä
 jälg, jä(l)le, `jälge
 järg, järe, `järke
 järv, järve, `järve
 juri|päiv, -päävä, -`päivä
 kadõrna|päiv, -päävä, -`päivä
 kalg, kalõ, `kalgõ
 kang, kangõ, `kangõ
 kapst maarja|päiv, -päävä,
 -`päivä
 kapst maarja|päiv, -päävä,
 -`päivä
 kara|laskmisõ|päiv, -päävä,
 -`päivä

kat|s, -õ, -tõ
 `katri|päiv, -päävä, -`päivä
 `katro|päiv, -päävä, -`päivä
 kehv, kehvä, `kehvä
 kell, kellä, `kellä
 kelp, kelbä, `kelpä
 kesev, kesvä, `kesvä
 kes|päiv, -päävä, -`päivä
 kesv, kesvä, `kesvä
 kesõv, kesvä, `kesvä
 kidsu|kül, -külmä, -`külmä
 kirekäre|leht, -lehe, -`lehte
 kirg, kire, `kirge
 kits, kitsõ, `kitsõ
 kitsõ|tuum, -toomõ, -tuumõ
 kogõr, kogrõ, `kogrõ
 kogõr, kogrõ, `kogrõ
 koho|piim, -piimä, -`piimä
 `kohtu|herr, -herrä, -`herrä
 kokr, kogrõ, `kogrõ
 kolm, kolmõ, `kolmõ
 kolma|päiv, -päävä, -`päivä
 kolmõkuninga|päiv, -päävä,
 -`päivä
 kolq, kolmõ, `kolmõ
 Koodi|täheq, -tähti, -`tähti
 koodsil|päiv, -päävä, -`päivä
 kosk, kosõ, `koskõ
 krõpõ|kül, -külmä, -`külmä
 kubra|leht, -lehe, -`lehte
 kuiv, kuiva, `kuiva
 kunna|silm, -silmä, -`silmä
 kurg, kurõ, `kurgõ
 kurõ|käng, -kängä, -`kängä
 kurõ|põlv, -põlvõ, -`põlvõ
 kusk, kusõ, `kuskõ
 kuu|päiv, -päävä, -`päivä
 kuula|pütsk, -püds, -`pütske
 kõik, -gõ, -kkõ
 kõhf, kõhri, `kõhri
 kõõrd|silm, -silmä, -`silmä
 kang, kangä, `kängä
 kangsep|p, -ä, -pä
 kao|kirg, -kire, -`kirge
 kao|lehm, -lehmä, -`lehmä
 kãp|p, -ä, -pä
 kãpr, kãbrä, `kãprä
 kãrd, kãrdä, `kãrdä
 kãrg, kãre, `kãrge
 kãrk, kãrgä, `kãrkä
 kãrn, kãrnä, `kãrnä
 kãrp, kãrbä, `kãrpä
 kãrs, kãrsä, `kãrsä
 kãsn, kãsnä, `kãsnä
 `kãadre|päiv, -päävä, -`päivä
 `kãandle|päiv, -päävä, -`päivä
 kãänü|päiv, -päävä, -`päivä
 kõpr, kõbrä, `kõprä
 kõhm, kõhmä, `kõhmä
 kõkr, kõgrä, `kõkrä
 kõlg, kül(l)e, `külge
 külm, külmä, `külmä
 `kündle|päiv, -päävä, -`päivä
 kõng, kõngä, `kõngä
 küür, küürä, `küürä
 laan, laanõ, laant
 labõritsa|päiv, -päävä, -`päivä
 laht, lahe, lahto

lehe|külq, -kü(l)e, -`külge
 leheq, `lehti, `lehti
 lehm, lehmä, `lehmä
 leht, lehe, `lehte
 leib, leevä, `leibä
 lein, leinä, `leinä
 lell, lellä, `lellä
 leo|part, -pardi, -`parti
 lep|p, -ä, -pä
 liias|silm, -silmä, -`silmä
 lumõ|härm, -härmä, -`härmä
 lumõ|kell, -kellä, -`kellä
 lutu|sarv, -sarvõ, -`sarvõ
 `luutsõ|päiv, -päävä, -`päivä
 lõim, lõimõ, `lõimõ
 lõmmuleht, -lehe, -`lehte
 lähk, lähä, `lähkä
 läsk, läsä, `läskä
 lütsk, lüds, `lütske
 lüür, lüürä, `lüürä
 maak, maagõ, `maakõ
 `maarja|päiv, -päävä, -`päivä
 madissõ|päiv, -päävä, -`päivä
 mai|kell, -kellä, -`kellä
 memm, memme, `memme
 mesi|leib, -leevä, -`leibä
 mesikãp|p, -ä, -pä
 migula|päiv, -päävä, `päivä
 `mihkli|päiv, -päävä, -`päivä
 miij|kãrg, -kãre, -`kãrge
 mõhk, mõhe, `mõhkõ
 `mõisa|herr, -herrä, -`herrä
 mõts|hãrg, -hãrã, -`hãrgã
 mõts|kits, -kitsõ, -`kitsõ
 mäih, mäihä, `mäihä
 märdi|päiv, -päävä, -`päivä
 `mãrte|päiv, -päävä, -`päivä
 `mãrtnã|päiv, -päävä, -`päivä
 mäads, mäadsä, `mäadsä
 mügrãmüt|t, -ä, -tä
 mügõr, mügrã, `mükrã
 mükr, mügrã, `mükrã
 münt, mündä, `müntã
 müt|t, -ä, -tä
 müürsep|p, -ä, -pä
 nellãpãiv, -päävä, -`päivä
 nigula|päiv, -päävä, -`päivä
 nimi|leht, -lehe, -`lehte
 nõgõr, nõgrã, `nõkrã
 nõgõr, nõgrã, `nõkrã
 nõkr, nõgrã, `nõkrã
 nurm, nurmõ, `nurmõ
 nõu|herr, noorõherrã,
 nõurt herrã
 nõlg, nõlõ, `nõlgõ
 nõrg, nõrõ, `nõrgõ
 nõhr, nõhrã, `nõhrã
 nõlg, nõ(l)lä, `nõlgä
 nõnn, nõnnä, `nõnnä
 nõrb, nõrvä, `nõrbä
 nõtsk, nõdsä, `nõtskä
 nõgõr, nõgrã, `nõkrã
 nõkr, nõgrã, `nõkrã
 olq, olõ, `olqõ
 ots, otõ, ottõ, `otsi, otsilõ
 paaba|päiv, -päävä, -`päivä
 parksep|p, -ä, -pä
 parv, parvõ, `parvõ

peeleg, `piili, `piili
 peht, pehe, `pehte
 `perrã|tuul, -tuulõ, -tuult
 perv, perve, `perve
 piibe|leht, -lehe, -`lehte
 piim, piimä, `piimä
 piipleht, -lehe, -`lehte
 piitre|päiv, -päävä, -`päivä
 pikk, -ä, -kã
 pikk|päiv, -päävä, -`päivä
 pikk|rüüs, -rüüsä, -`rüüssã
 pilv, pilve, `pilve
 pini|pütsk, -püds, -`pütske
 plekksep|p, -ä, -pä
 pletã|mits, -mitsä, -`mitsã
 pottsep|p, -ä, -pä
 proim, proimõ, `proimõ
 puudro|päiv, -päävä, -`päivä
 `puhkõ|päiv, -päävä, -`päivä
 Pulga|täheq, -tähti, -`tähti
 pusk|hãrg, -hãrã, -`hãrgã
 puul|päiv, -päävä, -`päivä
 puurna|päiv, -päävä, -`päivä
 puusse|p, -ä, -pä
 põll, põllõ, `põllõ
 põlv, põlvõ, `põlvõ
 põsk, põsõ, `põskõ
 pãgu|mits, -mitsä, -`mitsã
 pãgu|mits, -mitsä, -`mitsã
 pãhn, pãhnä, `pãhnä
 pãiv, pãävã, `pãivã
 pãk|k, -ä, -kã
 pãp|p, -ä, -pä
 `pãrtlus|päiv, -päävä, -`päivä
 pãss, pãssã, `pãssã
 pãälü|piim, -piimä, -`piimä
 põud, põvã, `põudã
 püds|leht, -lehe, -`lehte
 pühã|päiv, -päävä, -`päivä
 pürg, püre, `pürge
 püss, püssã, `püssã
 pütsk, püds, `pütske
 püür, põörã, `püürã
 rak|k, -õ, -kõ
 ramm, ramma, `ramma
 raudsep|p, -ä, -pä
 rist|ãmm, -ãmmä, -`ãmmã
 risti|päiv, -päävä, -`päivä
 räim, räime, `räime
 `rãmm, rãmmã, `rãmmã
 rãng, rãngä, `rãngä
 rãnk, rãngã, `rãnkã
 rãss, rãssã, `rãssã
 rãts, rãtsã, `rãtsã
 rãttsep|p, -ä, -pä
 rãã|rãuss, -rãüsã, -`rãüssã
 `rããme|jauh, -jauhõ, -`jauhõ
 rãuss, rãüsã, `rãüssã
 rühm, rühmä, `rühmä
 rüã `maarja|päiv, -päävä,
 -`päivä
 rüüss, rüüsã, `rüüssã
 rüüp, rüübã, `rüübã
 saag, sae, `saagõ
 saaro|päiv, -päävä, -`päivä
 sahari|päiv, -päävä, -`päivä
 šaksã|tuum, -toomõ, -tuumõ
 salv, salvõ, `salvõ

sarv, sarvõ, `sarvõ
 satolsep|p, -ä, -pä
 seim, seime, `seime
 sep|p, -ä, -pä
 serb, serbä, `serbä
 serv, servä, `servä
 siik, seegä, siikä
 siim|nits, -nitsä, `nitsä
 silm, silmä, `silmä
 simuna|päiv, -päävä, -`päivä
 soe|pütsk, -püitse, -`pütske
 soe|täht, -tähe, -`tähte
 sulg, sulõ, `sulgõ
 suu|kurğ, -kurõ, -`kurğõ
 sõa|herr, -herrä, -`herrä
 sõlg, sõlõ, `sõlgõ
 sõlm, sõlmõ, `sõlmõ
 sõrm, sõrmõ, `sõrmõ
 `säitsmemagajidõ|päiv, -päävä,
 -`päivä
 `säitsmeveliste|päiv, -päävä,
 -`päivä
 sälg, sä(l)lä, `sälgä
 särg, säre, `säрге
 sääs(s), sääsä, `sääs(s)ä
 sülg, sü(l)le, `sülgе
 `sündumise|päiv, -päävä,
 -`päivä
 `sündus|päiv, -päävä, -`päivä
 sünnü|päiv, -päävä, -`päivä
 talv, talvõ, `talvõ
 tamm, tammõ, `tammõ
 tatõr|sälg, -sä(l)lä, -`sälgä
 tedre|täht, -tähe, -`tähte
 tedõr, tedre, `tedre
 telg, te(l)le, `telge
 telleq, `telgi, `telgi
 tennüs|päiv, -päävä, -`päivä
 tetr, tedre, `tedre
 tiji|leht, -lehe, -`lehte
 tiiim, teemä, tiiimä
 tikk|saag, -sae, -`saagõ
 tooni|kurğ, -kurõ, -`kurğõ
 toonõ|kurğ, -kurõ, -`kurğõ
 trääs, trääsä, `trääsä
 tsirgu|silm, -silmä, -`silmä
 tsäbõr, tsäbrä, `tsäprä
 tsäbär, tsäbrä, `tsäprä
 tsäpe|silm, -silmä, -`silmä
 tsäpr, tsäbrä, `tsäprä
 tsäär|piim, -piimä, -`piimä
 tuha|päiv, -päävä, -`päivä
 tulõ|täht, -tähe, `tähte
 tunnis|täht, -tähe, -`tähte
 tup|p, -õ, -põ
 tuum, toomõ, `tuumõ
 tuuma|päiv, -päävä, -`päivä
 tõldsep|p, -ä, -pä
 tõrmi|härg, -härä, -`härägä
 tõdõs|päiv, -päävä, -`päivä
 täht, tähe, `tähte
 täht|päiv, -päävä, -`päivä
 tümp, tümbä, `tümpä
 tünds, tündsä, `tündsä
 uba|leht, -lehe, -`lehte
 udsu|sulg, -sulõ, -`sulgõ
 umb, ummõ, `ummõ
 umb|sõlm, -sõlmõ, -`sõlmõ

`urbõ|päiv, -päävä, -`päivä
 `vaara|piim, -piimä, -`piimä
 `vahtsõ aasta|päiv, -päävä,
 -`päivä
 vaka|päiv, -päävä, -`päivä
 vana|lell, -ä, vanna`lellä
 vask, vasõ, `vaskõ
 `vastla|päiv, -päävä, -`päivä
 veim, veime, `veime
 verst, verstä, `verstä
 vihas|sõlm, -sõlmõ, -`sõlmõ
 viidi|päiv, -päävä, -`päivä
 võid|leib, -leevä, -`leibä
 võiu|leib, -leevä, -`leibä
 võiu|piim, -piimä, -`piimä
 vähk, vähä, `vähkä,
 väim, väimä, `väimä
 vänd, vändä, `vändä
 vääs, vääsä, `vääsä
 õng, õngõ, `õngõ
 õnn, õnnõ, `õnnõ
 äi, äiä, `äiä
 ämm, ämmä, `ämmä
 ämmä|leht, -lehe, -`lehte
 äri|päiv, -päävä, -`päivä
 üsk, üsä, `üskä
 ütš, üte, ütte, `ütsi, ütšile
 ütš|silm, -silmä, -`silmä
 ütškörd|ütš, -üte, -ütte
 üü|kül, -külmä, -`külmä
 üü|päiv, -päävä, -`päivä

kolli, -i, -li
 kra|nä, -nä, -`nä
 krõ|dsi, -dsi, -`tsi
 kur|a, -a, -`ra
 kõ|di, -di, -`ti
 kõr|i, -i, -`ri
 käsikiv|i, -i, -`vi
 li|ba, -ba, -`pa
 lir|i, -i, -`ri
 lor|i, -i, -`ri
 luutõmun|a, -a, -`na
 lõv|i, -i, -`vi
 maakiv|i, -i, -`vi
 mu|di, -di, -`ti
 mun|a, -a, -`na
 munasor|a, -a, -`ra
 muromun|a, -a, -`na
 mõr|i, -i, -`ri
 nás|a, -a, -`sa
 nir|i, -i, -`ri
 nos|i, -i, -`si
 nul|di, -di, -`ti
 när|i, -i, -`ri
 pesämun|a, -a, -`na
 pi|gi, -gi, -`ki
 `piksepin|i, -i, -`ni
 pin|i, -i, -`ni
 pir|a, -a, -`ra
 plõ|di, -di, -`ti
 pol|bi, -bi, -`pi
 pon|i, -i, -`ni
 por|a, -a, -`ra
 por|i, -i, -`ri
 pri|gi, -gi, -`ki
 pu|di, -di, -`ti
 pu|sä, -sä, -`ssä
 pur|a, -a, -`ra
 pus|i, -i, -`si
 puutõr|i, -i, -`ri
 pär|i, -i, -`ri
 pärimun|a, -a, -`na
 päävälilli|õlli, -i, -`li
 ra|ba, -ba, -`pa
 rav|i, -i, -`vi
 ri|ba, -ba, -`pa
 ro|bi, -bi, -`pi
 rän|i, -i, -`ni
 ränikiv|i, -i, -`vi
 sandsav|i, -i, -`vi
 sav|i, -i, -`vi
 savikiv|i, -i, -`vi
 seebikiv|i, -i, -`vi
 si|ba, -ba, -`pa
 si|ba, -ba, -`pa
 sil|bi, -bi, -`pi
 silmäkiv|i, -i, -`vi
 silmämun|a, -a, -`na
 sinikiv|i, -i, -`vi
 sor|i, -i, -`ri
 sän|i, -i, -`ni
 sü|di, -di, -`ti
 tellüskiv|i, -i, -`vi
 ti|ba, -ba, -`pa
 ti|bi, -bi, -`pi
 tir|i, -i, -`ri
 to|bi, -bi, -`pi
 to|ga, -ga, -`ka
 to|la, -la, -`lla

37 (VES 26) pini

abi, -, api
 hajopin|i, -i, -`ni
 han|i, -i, -`ni
 hellõmun|a, -a, -`na
 `hindävol|i, -i, -`li
 hojopin|i, -i, -`ni
 hu|bi, -bi, -`pi
 huv|i, -i, -`vi
 hädä|abi, -abi, -api
 hür|i, -i, -`ri
 ijäpra|gi, -gi, -`ki
 im|i, -i, -`mi
 ir|i, -i, -`ri
 jahipin|i, -i, -`ni
 jam|a, -a, -`ma
 jo|bi, -bi, -`pi
 ju|bi, -bi, -`pi
 jum|a, -a, -`ma
 jõr|a, -a, -`ra
 jõr|i, -i, -`ri
 `kaartõtil|a, -a, -`la
 kalliskiv|i, -i, -`vi
 kar|i, -i, -`ri
 kasvoõ|i, -i, -`li
 ker|i, -i, -`ri
 ki|dsi, -dsi, -`tsi
 kiv|i, -i, -`vi
 koh|i, -i, -`hi
 koirapin|i, -i, -`ni
 kokkokõ|la, -a, -`la

tos|j, -i, -si
 tra|g, -gi, -ki
 tra|n|a, -a, -ma
 tru|ba, -ba, -pa
 tsa|bi, -bi, -pi
 tsi|d|sa, -d|sa, -t|sa
 tsi|d|si, -d|si, -t|si
 tsor|j, -i, -ri
 tsā|n|j, -i, -ni
 tu|d|sa, -d|sa, -t|sa
 tu|l|okiv|j, -i, -vi
 tuul|kiv|j, -i, -vi
 tuul|okiv|j, -i, -vi
 tuv|j, -i, -vi
 tōr|j|a, -a, -ra
 tā|d|j, -d|j, -t|j
 tō|b|j, -b|j, -p|j
 tū|d|j, -d|j, -t|j
 ur|j|a, -a, -ra
 vanamudi, -, vannamuti
 vanat|sura, -, vannat|sura
 varōsmun|a, -a, -na
 vesikiv|j, -i, -vi
 voll|j, -i, -li
 vor|j, -i, -ri
 vōr|j|a, -a, -ra

38

- (VES 31) puhm,
- (VES 32) kuld,
- (VES 37) kuul,
- (VES 47) kubōl

aam, aami, `aami
 advo|kaaf, -kaadi, -`kaati
 af|gaañ, -gaani, -`gaani
 ahnōq|pāits, -pāidsi, -`pāitsi
 ahnōq|kot|f, -i, -ti
 aho|kuuf, -kuuri, -`kuuri
 alg|klass, -klassi, -`klassi
 alg|kuul, -kooli, -`kuuli
 alos|kleit, -kleidi, -`kleiti
 alos|püksiq, -pükse, -`pükse
 alu|miin, -miini, -`miini
 ana|nass, -nassi, -`nassi
 and, anni, `andi
 angōripist, -pisti, -`pisti
 anōk|duuf, -doodi, -`duuti
 apri|kuus, -koosi, -`kuusi
 apōl|siin, -siini, -`siini
 ar|buus, -buusi, -`buusi
 arkeo|luuq, -loogi, -`luugi
 arm, armi, `armi
 arm|pant, -pandi, -`panti
 arst, arsti, `arsti
 atō|isrn, -ismi, -`ismi
 atō|ist, -isti, -`isti
 balnaañ, -naani, -`naani
 ball, balli, `balli
 bask, baski, `baski
 bul|disrn, -dismi, -`dismi
 buss, busi, `busi
 büro|kraaf, -kraadi, -`kraati
 daam, daami, `daami

demo|kraaf, -kraadi, -`kraati
 dress, dressi, `dressi
 duss, dussi, `dussi
 dünā|miif, -miidi, -`miiti
 ede|tsōōf, -tsōōri, -tsōōri
 eele|vant, -vandi, -`vanti
 eh|vekt, -vekti, -`vekti
 ekskur|šuun, -šooni, -`šuuni
 elo|käük, -käügi, -`käüki
 elomärk, -märgi, -`märki
 elä|j|piit, -peedi, -`piiti
 erä|kund, -kunna, -`kunda
 eräs|kuud, koodi, kuudi
 faas, faasi, `faasi
 fail, faili, `faili
 fakt, fakti, `fakti
 fas|sism, -sismi, -`sismi
 fas|sist, -sisti, -`sisti
 film, filmi, `filmi
 filo|luuq, -loogi, -`luugi
 filo|suuf, -, -soofi, -suufi
 fluur, floori, fluuri
 fund, fundi, `fundi
 futu|rism, -rismi, -`rismi
 futu|rist, -risti, -`risti
 ga|raas, -raasi, -`raasi
 gaas, gaasi, `gaasi
 geo|luuq, -loogi, -`luugi
 giin, geeni, giini
 golf, golfi, `golfi
 gramm, grammi, `grammi
 grip|p, -i, -pi
 grup|p, -i, -pi
 gümna|sist, -sisti, -`sisti
 haak, haagi, `haaki
 haaf, haari, `haari
 haavatat|f, -i, -ti
 haina|kaaf, -kaari, -`kaari
 hakk, haki, `haki
 hall, halli, `halli
 `hamba|hinds, -(h)indsi,
 -`h)indsi
 hanss, hanssi, `hanssi
 haraga|lilf, -lilli, -`lilli
 harak|lilf, -lilli, -`lilli
 harak|ninn, -ninni, -`ninni
 hark, hargi, `harki
 harm, harmi, `harmi
 hafo|lilf, -lilli, -`lilli
 hass, hassi, `hassi
 hauss, hausi, `haussi
 heik, heigo, `heiko
 hek|k, -i, -ki
 hek|täär, -täari, -`täari
 helü|lōōf, -lōōri, -lōōri
 `herne|tunt, -tundi, -`tundi
 hiir, hiiro, `hiiro
 hindu|isrn, -ismi, -`ismi
 hirs, hirs, `hirs
 hiussō|nall, -nalli, -`nalli
 hoim, hoima, `hoima
 holo|pont, -pondi, -`ponti
 hoor|poig, -puja, -`poiga
 hor|vaaf, -vaadi, -`vaati
 horm, hormi, `hormi
 hors, horsi, `hors
 hulk, hulga, `hulka
 hunda|ment, -mendi, -`menti

hun, hunni, `hunni
 hunt, hundi, `hundi
 hunt|valf, -valdi, -`valti
 hurf, hurri, `hurri
 hurri|kaan, -kaani, -`kaani
 hurt, hurda, `hurta
 huss, hussi, `hussi
 hut|f, -i, -ti
 huj|paads, -paadi, -`paadi
 huup, hoobi, huupi
 hujur, hoora, hujura
 huus|laaf, -laari, -`laari
 huus|pill, -pilli, -`pilli
 huust, huusti, `huusti
 huuv, hoovi, huuvi
 hōlm, hōlma, `hōlma
 hōlst, hōlsti, `hōlsti
 hōngu|lōōf, -lōōri, -lōōri
 häll, hällü, `hällü
 `här|bänn, -bänni, -`bänni
 hūdsihappa|gaas, -gaasi, -`gaasi
 hūnk, hūngi, `hūnki
 hūrp, hūrbi, `hūrpi
 hūrss, hūrsi, `hūrssi
 hüt|f, -ü, -tü
 ide|aaf, -aali, -`aali
 iho|plaan, -plaani, -`plaani
 iis|kanñ, -kanni, -`kanni
 ijā|kahr, -kahru, -`kahru
 ijā|plaak, -plaagi, -`plaaki
 ijā|tsilk, -t(s)ilga, -`t(s)ilka
 ikāv|ruum, -ruumi, -`ruumi
 ilo|puhm, -puhma, -`puhma
 inemis|kund, -kunna, -`kunda
 inemise|luum, -looma, -`luuma
 ing|viir, -veeri, -`viiri
 inger|viir, -veeri, -`viiri
 insi|nüür, -nōōri, -`nōōri
 insti|tuuf, -tuudi, -`tuuti
 iri|pill, -pilli, -`pilli
 irupot|f, -i, -ti
 -`istō|pink, -pingi, -`pink
 jaani|lilf, -lilli, -`lilli
 jaanu|aaf, -aari, -`aari
 jak|k, -i, -ki
 jalarāt|f, -i, -ti
 jalg|pall, -palli, -`palli
 jalgrāt|f, -i, -ti
 jant, jandi, `janti
 jaos|kund, -kunna, -`kunda
 jonñ, jonn, `jonni
 joobōi|mann, -manni, -`manni
 joosu|poiss, -poisi, -`poissi
 jorss, jorsi, `jorssi
 juh, juhma, `juhma
 julk, julga, `julka
 julm, julma, `julma
 jump, jumbi, `jumpi
 jungōi|mann, -manni, -`manni
 junñ, junni, `junni
 junni|pulk, -pulga, -`pulka
 junt, jundi, `junti
 junts, jundsi, `juntsi
 jup|p, -i, -pi
 jupi|jups, -jupsi, -`jupsi
 jurss, jursi, `jurssi
 jut|f, -i, -ti
 jutu|märk, -märgi, -`märki

juuq, joogi, juugi
 juuk, joogi, juuki
 juum, jooma, juuma
 juuf, joodi, juuti
 juuf, juudi, juuti
 jöhv, jöhvi, jöhvi
 jömm, jömmi, jömmi
 jöps, jöpsi, jöpsi
 jörga|pill, -pilli, - pilli
 jöö|jaan, -jaani, - jaani
 jöö|luht, -luha, - luhta
 järve|jaan, -jaani, - jaani
 kaak, kaagi, kaaki
 kaaf, kaali, kaali
 kaalarät|f, -i, -ti
 kaalu|tulp, -tulba, - tulpa
 kaap, kaabi, kaapi
 kaaf, kaari, kaari
 kaara|tsimrn, -tsimmi, - tsimmi
 kaart, kaardi, kaarti
 kaarto|tilk, -tilga, - tilka
 kadorna|sanf, -sandi, - sandi
 kala|kauf, -kauri, - kauri
 kalk, kalgi, kalki
 kamrn, kammi, kammi
 kamp, kamba, kampa
 kamps, kamps, kamps
 kams, kamsi, kamsi
 kana|perse|lill, -lilli, - lilli
 kana|perse|loks, -loksi, - loksi
 kann, kanni, kanni
 kanf, kandi, kanti
 kants, kandsi, kantsi
 kap|p, -i, -pi
 kar|mann, -manni, - manni
 kara|küük, -köögi, -küüki
 kara|vuuft, -voodi, -vuufti
 kardõ|muun, -moon, - muun
 karp, karbi, karpi
 karss, karsa, kars(s)a
 karva|pluum, -ploomi, - pluumi
 kas, kassi, kassi
 kasset|f, -i, -ti
 kast, kasti, kasti
 kata|laan, -laani, - laani
 katr|sanf, -sandi, - sandi
 katrõ|sanf, -sandi, - sandi
 kaus, kausi, kausi
 keks, keksi, keksi
 kelts, keldsa, keltsa
 kep|p, -i, -pi
 ket|f, -i, -ti
 kihl|kund, -kunna, - kunda
 kihvt, kih(v)ti, kih(v)ti
 kihä|plaan, -plaani, - plaani
 kiid, keedi, kiidi
 kiik, kiiga, kiika
 kiin, kiini, kiini
 kik|k, -i, -ki
 kikka|püksiq, - pükse, - pükse
 kilo|gramm, -grammi, - grammi
 kilst, kilstu, kilstu
 kilt, kilda, kilta
 kilt|pilt, -pildi, - pildi
 kink, kingi, kinki
 kip|p, -i, -pi
 kirekäre|lill, -lilli, - lilli
 kirm, kirmi, kirmi

kiro|manf, -mandi, - manti
 kirss, kirsi, kirssi
 kirä|viis, -viisi, - viisi
 kirä|vaihõ|märk, -märgi,
 - märki
 kit|f, -i, -ti
 kiuhk, kiuha, kiuhka
 kiustu|punni, -punni, - punni
 klaaf, klaari, klaari
 klaas, klaasi, klaasi
 klahv, klahvi, klahvi
 klants, klantsi, klantsi
 klap|p, -i, -pi
 klass, klassi, klassi
 kleif, kleidi, kleiti
 kliim, kliimi, kliimi
 klimp, klimba, klimpa
 klimp, klimbi, klimpi
 klints, klindsi, klinti
 klips, klipsi, klipsi
 klomrn, klommi, klommi
 klop|p, -i, -pi
 klumm, klummi, klummi
 klunn, klunni, klunni
 klup|p, -i, -pi
 klõbõ|nits, -nitsa, - nitsa
 klõks, klõksi, klõksi
 klõmm, klõmmi, klõmmi
 klõmp, klõmba, klõmpa
 klõmp, klõmbi, klõmpi
 klõnks, klõnksi, klõnksi
 klõnn, klõnni, klõnni
 klõss, klõssi, klõssi
 klõts, klõtsi, klõtsi
 kobij|kunn, -kunna, - kunna
 kohv, kohvi, kohvi
 koib, koiva, koiba
 koiin, koini, koini
 koir, koira, koira
 kok|k, -a, -ka
 kol, kolga, kolka
 kol, kolgi, kolki
 kommu|nism, -nismi, - nismi
 kommu|nist, -nisti, - nisti
 kommon|taar, -taari, - taari
 kon|tsõrt, -tsõrdi, - tsõrdi
 konks, konksi, konksi
 kont|roll, -rolli, - rolli
 konvõ|rents, -rentsi, - rentsi
 kop|p, -a, -pa
 kop|p, -i, -pi
 kor, korgi, korgi
 korrupt|suun, -tsooni, - tsuuni
 korrok|tuuf, -tuuri, - tuuri
 korv, korvi, korvi
 korv|pall, -palli, - palli
 koša|pois, -poisi, - poissi
 kos, kossi, kossi
 kost, kosti, kosti
 kot|lett, -leti, - letti
 kot|t, -a, -ta
 kot|t, -i, -ti
 kraarn, kraami, kraami
 kraan, kraani, kraani
 kraap, kraabi, kraapi
 kraaf, kraadi, kraati
 kraav, kraavi, kraavi
 krahv, krahvi, krahvi

krall, kralli, kralli
 kramrn, krammi, krammi
 kramp, krambi, krampi
 krants, krandsi, krantsi
 krants|nulk, -nulga, - nulka
 krantsnuk|k, -a, -ka
 krap|p, -i, -pi
 krass, krassi, krassi
 krihv, krihvi, krihvi
 kriik, kreegi, kriiki
 kriis, kriisi, kriisi
 kriif, kriidi, kriiti
 krill, krilli, krilli
 kriuhk, kriuha, kriuhka
 kromp, kromba, krompa
 kross, krossi, krossi
 krunt, krundsi, kruntsi
 kruts, krutsi, krutsi
 kruum, krooni, kruumi
 kruun, krooni, kruuni
 kruup, kruuba, kruupa
 kruus, kroosi, kruusi
 kruuss, kruusa, kruu(s)a
 kruuf, kruudi, kruuti
 kruuv, kruuvi, kruuvi
 krõhv, krõhvi, krõhvi
 krõim, krõima, krõima
 krõks, krõksi, krõksi
 krõll, krõlli, krõlli
 krõmm, krõmmi, krõmmi
 krõngli|lill, -lilli, - lilli
 krõnk, krõnksi, krõnksi
 krõnts, krõndsi, krõntsi
 krõps, krõpsi, krõpsi
 krõss, krõssi, krõssi
 krõõn, krõõni, krõõni
 krõõs, krõõsi, krõõsi
 krõisän|tjirn, -teemi, - tjimi
 kul|raas, -raasi, - raasi
 kubõl, kubla, kupla
 kubõl, kubla, kupla
 kuhf, kuhti, kuhti
 kuk|k, -i, -ki
 kuk|k, -u, -ku
 kukõr|pauks, -pauksi, - pauksi
 kukõr|tauds, -taudsi, - taudsi
 kukõr|till, -tilli, - tilli
 kukõr|tuuds, -tuudsi, - tuudsi
 kull|tuuf, -tuuri, - tuuri
 kuld, kulla, kulda
 kuldnok|k, -a, -ka
 kulp, kulbi, kulpi
 kult, kuldi, kultu
 kum|pas, -passi, - passi
 kumb, kumma, kumba, kumbi,
 kumbi(he), kummilõ
 kumrn, kummi, kummi
 kumpvek|k, -i, -ki
 kund, kunnu, kundu
 kunds, kunds, kunds
 kundsajull, -ulli, - ulli
 kuning|kund, -kunna, - kunda
 kuninga|poig, -puja, - poja,
 - poiga, pujoõlõ poelõ
 kuninga|riik, -riigi, - riiki
 kunn, kunna, kunna
 kunn, kunni, kunni
 kunnakarp, -karbi, - karp

kunsf, kunsti, `kunsti
 kurf, kundi, `kunti
 kunts, kundsi, `kuntsi
 kupl, kubla, `kupla
 kurb, kurva, `kurba
 kurk, kurgi, `kurki
 kurn, kurna, `kurna
 kurst, kursti, `kursti
 kurf, kurdi, `kurti
 kusõ|lijim, -leeme, -lijimi
 kuud, koodi, kuudi
 kuuk, koogi, kuuki
 kuul, kooli, kuuli
 kuul, kuuli, `kuuli
 kuum, kuuma, `kuuma
 kuup, kooba, kuupa
 kuur, kuuri, kuuri
 kuuf, koodi, kuuti
 kuuf, kuudi, `kuuti
 kõht, kõha, `kõhta
 kõlf, kõlli, `kõlli
 kõnn, kõnni, `kõnni
 `kõnnõ|viisi, -viisi, -`viisi
 kõotat|f, -i, -ti
 kõrts, kõrdsi, `kõrtsi
 kõur, kõuri, `kõuri
 kõva|tsõõf, -tsõõri, -tsõõri
 kõhr, kõhri, `kõhri
 kāk|k, -i, -ki
 kārni, kārni, `kārni
 kārnikunn, -kunna, -`kunna
 käterat|f, -i, -ti
 kääriq, `kääre, `kääre
 käuik, käuigi, `käuiki
 kõks, kõksi, `kõksi
 kõrss, kõrsi, `kõrsi
 kõrt, kõrdi, `kõrti
 külb, külbi, `külbi
 külmakap|p, -i, -pi
 künnärnut|f, -i, -ti
 küsümise|märk, -märgi, -`märki
 küsümüs|märk, -märgi, -`märki
 küüdse|lill, -lilli, -`lilli
 küük, kõogi, küüki
 laabõr|jann, -janni, -`janni
 laanõ|partš, -pardsi, -`partsi
 laaf, laari, `laari
 labõ|ritš, -ritsa, -`ritsa
 lahv, lahvi, `lahvi
 lak|k, -i, -ki
 `lambatat|f, -i, -ti
 lamp, lambi, `lampi
 land, lannu, `landu
 langarisf, -risti, -`risti
 lap|p, -i, -pi
 larm, larmi, `larmi
 lasõr|plaaft, -plaadi, -`plaati
 lat|f, -i, -ti
 lauk, laugi, `lauki
 leihv, leihvi, `leihvi
 lenk, lengi, `lenki
 li(m)mo|naaf, -naadi, -`naati
 liha|lijim, -leeme, -lijimi
 liig, liia, `liiga
 liik, liigu, `liiku
 liim, leeme, lijimi
 liim, liimi, `liimi
 liin, liini, `liini

liini|jaan, -jaani, -`jaani
 liif, leeri, `liiri
 liiv, liivi, `liivi
 lill, lilli, `lilli, `lille
 limp, limba, `limpa
 lindsiq, `lintse, `lintse
 link, lingi, `linki
 linf, lindi, `linti
 lip|p, -i, -pi
 lips, lipsi, `lipsi
 lit|f, -i, -ti
 lits, litsi, `litsi
 lohv, lohvi, `lohvi
 lok|k, -i, -ki
 loks, loksi, `loksi
 lonf, londi, `lonti
 lop|p, -a, -pa
 lop|p, -i, -pi
 lorts, lordsi, `lortsi
 loss, lossi, `lossi
 lubi|raig, -raia, -`raiga
 luht, luha, `luhta
 luik, luhti, `luhti
 luik, luiga, `luika
 lumbi|kunn, -kunna, -`kunna
 lump, lumbi, `lumpi
 lumõ|lill, -lilli, -`lilli
 lunk, lungi, `lunki
 lunf, lundi, `lunti
 luntš|manñ, -manni, -`manni
 lust, lusti, `lusti
 luud, luvva, `luuda
 luuk, looga, luuka
 luuk, loogi, luuki
 luuk, luugi, `luuki
 lum, looma, lumma
 lum, loomu, lummu
 luund, loona, luunda
 luur, luuri, `luuri
 luus, loosi, luusi
 luuf, loodi, luuti
 lõig, lõia, `lõiga
 lõks, lõksi, `lõksi
 lõnkš, lõnksi, `lõnksi
 lõntš, lõndsi, `lõntsi
 lõps, lõpsi, `lõpsi
 löst, lösta, `lösta
 lõt|f, -i, -ti
 lõust, lõusti, `lõusti
 lõõf, lõõri, `lõõri
 lõõts|pill, -pilli, -`pilli
 lõrts, lõrdsi, `lõrtsi
 lühf, lühi, `lühti
 lüüs, lüüsi, `lüüsi
 lüük, lõõgi, lüüki
 lüüv, lõõvi, lüüvi
 maa|kund, -kunna, -`kunda
 maaf, maali, `maali
 maaf, maadi, `maati
 mai|lill, -lilli, -`lilli
 maidsu|pätš, -pätsi, -`pätsi
 mais, maisi, `maisi
 majo|niis, -neesi, -`niisi
 mak|k, -i, -ki
 maka|ruun, -rooni, -`ruuni
 makõkop|p, -a, -pa
 malñ, malmi, `malmi
 malv, liini, `malvi

manda|riin, -riini, -`riini
 mani|küür, -kõõri, -`küüri
 mantš, mandsi, `mantsi
 marga|riin, -riini, -`riini
 mari|naaf, -naadi, -`naati
 mark, margi, `marki
 marmõ|laaf, -laadi, -`laati
 marsš, marsi, `marssi
 mask, maski, `maski
 mass, massu, `massu
 massa|lill, -lilli, -`lilli
 mast, masti, `masti
 mat|f, -i, -ti
 matõr|jaaf, -jaali, -`jaali
 me|tall, -talli, -`talli
 medi|tsiin, -tsiini, -`tsiini
 mek|k, -i, -ki
 messš, messi, `messi
 miin, miini, `miini
 mit|f, -i, -ti
 mo|raaf, -raali, -`raali
 mok|k, -a, -ka
 mokš, moksi, `moksi
 mold, moldi, `moldi
 morsš, morsi, `morssi
 muda|partš, -pardsi, -`partsi
 mudas|kund, -kunna, -`kunda
 mugõl, mugla, `mukla
 mugõl, mugla, `mukla
 mukl, mugla, `mukla
 muld, mulla, `mulda
 mulk, mulgi, `mulki
 mull, mulli, `mulli
 muna|kuuk, -koogi, -`kuuki
 munakot|f, -i, -ti
 munk, munga, `munka
 munñ, munn, `munni
 must, musta, `musta
 muun, moona, muuna
 muun, mooni, muuni
 muur, moori, `muuri
 muuts, moodsi, muutsi
 mõhn, mõhna, `mõhna
 mõro|ritk, -rida, -`ritka
 möss, mössi, `mössi
 mõts|kund, -kunna, -`kunda
 mõts|partš, -pardsi, -`partsi
 mõõt, mõödi, mõöti
 mälv, mälvi, `mälvi
 mämñ, mämmi, `mämmi
 märdi|ruuš, -roosi, -`ruusi
 märdi|sanf, -sandi, -`santi
 märk, märgi, `märki
 märk, märgo, `märko
 märšš, märsi, `märsi
 `märtñ|sanf, -sandi, -`santi
 märtš, märdsi, `märtsi
 määr|kass, -kassi, -`kassi
 müll, mülli, `mülli
 münt, mündi, `münti
 müük, müügi, `müüki
 müüt, müüdi, müüti
 naba|pulk, -pulga, -`pulka
 nahvt, nahvta, `nahvta
 nall, nalli, `nalli
 nap|p, -i, -pi
 naps, napsi, `napsi

prahf, prahi, `prahti
 prak|k, -i, -ki
 prakti|gantf, -gandi, -`ganti
 presi|dentf, -dendi, -`denti
 press, pressi, `pressi
 priis, preesi, `priisi
 prilliq, `prille, `prille
 prin|tseš, -tseši, -`tseši
 printš, prindsi, `prints
 pritš, pritsi, `pritsi
 pro|gramm, -grammi, -`grammi
 pro|jekt, -jekti, -`jekti
 pro|tsenf, -tsendi, -`tsenti
 prok|k, -i, -ki
 proks, proksi, `proksi
 pross, prossi, `prossi
 pruhv, pruhvi, `pruhvi
 pruks, pruksi, `pruksi
 prunks, prunksi, `prunksi
 prunf, prundi, `prunti
 pruntš, prundsi, `pruntsi
 pruss, prussi, `prussi
 pruukost, -kosti, -`kosti
 pruuk, pruugi, `pruuki
 pruuf, pruuli, `pruuli
 pruum, pruumi, `pruumi
 pruun, pruuni, `pruuni
 pruushank, -hangu, -`hanku
 pruuss, pruusa, `pruu(s)sa
 pruuf, pruudi, `pruuti
 präll, prälli, `prälli
 prügükast, -kasti, -`kasti
 psüko|luug, -loogi, -`luugi
 putjeng, -jengi, -`jengi
 pudor, pudro, `putro
 pudor, pudro, `putro
 puhm, puhma, `puhma
 puk|k, -i, -ki
 pulk, pulga, `pulka
 pull, pulli, `pulli
 pulli|lill, -lilli, -`lilli
 pulm, pulma, `pulma
 pulst, pulsti, `pulsti
 pulsti|puuf, -poodi, -`puuti
 pump, pumba, `pumpa
 pund, punna, `punda
 pung, punga, `punga
 punk, pungi, `punki
 punkt, punkti, `punkti
 punn, punni, `punni
 punt, pundi, `punti
 pup|p, -i, -pi
 pupor|lill, -lilli, -`lilli
 purk, purgi, `purki
 purr|naar, -naari, -`naari
 pursš, pursi, `purssi
 putr, pudro, `putro
 putš, putsi, `putsi
 puug|nits, -nitsa, -`nitsa
 puuk, puugi, `puuki
 puuf, pooli, `puuli
 puum, poomi, `puumi
 puuf, puuri, `puuri
 puurt, poordi, `puurti
 puusk, puusa, `puuska
 puust, puusti, `puusti
 puuf, poodi, `puuti
 puut, puuda, `puuta

pödramok|k, -a, -ka
 pödrat|t, -i, -ti
 pöhn, pöhna, `pöhna
 põnn, põnni, `põnni
 pöud, pöuva, `pöuda
 põön, põöna, `põöna
 pälv, pälvi, `pälvi
 pärm, pärimi, `pärimi
 pätf, -i, -ti
 päts, pätsi, `pätsi
 pää|kuuf, -kooli, -`kuuli
 pää|ots, -otsa, -`otsa
 pääkot|t, -i, -ti
 pääpap|p, -i, -pi
 päärat|t, -i, -ti
 päävä|lill, -lilli, -`lilli
 päävä|pilt, -pildi, -`pildi
 päävä|särk, -särgi, -`särgi
 pöksiq, `pökse, `pökse
 püksiq, `pükse, `pükse
 pürst, pürsti, `pürsti
 püt|t, -ü, -tü
 püük, püügi, `püüki
 püür, pööri, `pööri
 raam, raami, `raami
 raas, raasa, `raasa
 ra`barbri, -, -t
 rahakot|t, -i, -ti
 rahm, rahma, `rahma
 raig, raia, `raiga
 raisk, raisa, `raiska
 raket|t, -i, -ti
 ran|daal, -daali, -`daali
 rand, ranna, `randa
 ranf, randi, `ranti
 ratta|tsõör, -tsõöri, -`tsõöri
 rauh, rauha, `rauha
 ravvasit|t, -a, -ta
 rebo|raik, -raiga, -`raika
 rebäse|raik, -raiga, -`raika
 rehekap|p, -i, -pi
 rehepap|p, -i, -pi
 reh, rehi, `rehki
 rehnut|t, -i, -ti
 reiš, reisi, `reisi
 rest, resti, `resti
 resto|raan, -raani, -`raani
 retoro|maan, -maani, -`maani
 riigi|park, -pargi, -`parki
 riik, reegi, `riiki
 riik, riigi, `riiki
 riim, riima, `riima
 riim, riimi, `riimi
 riis, riisi, `riisi
 riiv, riivi, `riivi
 rind, rinna, `rinda
 rin, rinni, `rinni
 rinnakap|p, -i, -pi
 rint, rindi, `rinti
 risk, riski, `riski
 rist, risti, `risti
 risti|poig, -puja -poja, -`poiga
 ritk, rida, `ritka
 ro|maan, -maani, -`maani
 roho|puuf, -poodi, -`puuti
 rok|k, -a, -ka
 rok|k, -i, -ki
 rong, rongi, `rongi

ross|van, -vanni, -`vanni
 rot|t, -i, -ti
 ruba|kunn, -kunna, -`kunna
 rubi|kunn, -kunna, -`kunna
 rumm, rummi, `rummi
 runk, runga, `runka
 rup|p, -i, -pi
 ruug, ruuva, `ruuga
 ruum, ruumi, `ruumi
 ruup, roobi, `ruupi
 ruus, roosi, `ruusi
 ruus, ruusa, `ruusa
 ruusk, roosa, `ruuska
 ruuts, roosi, `ruutsi
 ruuv, roovi, `ruuvi
 rõhk, rõha, `rõhka
 `rõiva|hoit, -hoio, -`hoito
 rõnd, rõnna, `rõnda
 rõogi|ruug, -ruuva, -`ruuga
 rõön, rõöna, `rõöna
 rõösk, rõösa, `rõöska
 räkš, räksi, `räksi
 rät|t, -i, -ti
 räaskop|p, -i, -pi
 rüa|ninn, -ninni, -`ninni
 rüa|lill, -lilli, -`lilli
 rüük, rõögi, `rüüki
 saak, saagi, `saaki
 saaf, saali, `saali
 saan, saani, `saani
 `saapa|poisš, -poisi, -`poissi
 sahv, sahti, `sahvti
 sakor|mann, -manni, -`manni
 sala|tsosš, -tsossi, -`tsossi
 sall, salli, `salli
 salm, salmi, `salmi
 salv, salvi, `salvi
 sam|puun, -pooni, -`puuni
 sant, sandi, `santi
 sap|p, -i, -pi
 sehvt, sehvti, `sehvti
 seib, seibi, `seibi
 sekre|täär, -täari, -`täari
 sell, selli, `selli
 seltš, seldsi, `seltsi
 seltš|kund, -kunna, -`kunda
 semmi|naar, -näari, -`näari
 siid, siidi, `siidi
 siig, siia, `siiga
 siil, siili, `siili
 siip, seebi, `siipi
 sik|k, -a, -ka
 silk, silgi, `silki
 silmä|piir, -piiri, -`piiri
 silmä|lak|k, -a, -ka
 silt, sildi, `silti
 simšš, simsi, `simssi
 sini|lill, -lilli, -`lilli
 sini|ninn, -ninni, -`ninni
 sirm, sirmi, `sirmi
 sise|kund, -kunna, -`kunda
 siss, sissi, `sissi
 sitik|pihl, -pihlõ -pihla, -`pihlõ
 -`pihla
 skaal, skaala, `skaala
 slo|viin, -veeni, -`viini
 slovak|k, -i, -ki
 sohk, sohi, `sohki

sok|k, -a, -ka
soko|laaf, -laadi, -'laati
sork, sorga, `sorka
sorokas|veet, -veedi, -'veeti
sorp, sorbi, `sorpi
sort, sordi, `sorti
sotsialism, -lismi, -'lismi
sotsialist, -listi, -'listi
sourn, soumi, `soumi
sport, spordi, `sporti
sua|laaf, -laadi, -'laati
suhv|laaf, -laadi, -'laati
suhv|latt, -lati, -'latti
suigu|nuu, -nuia, -'nuia
suk|k, -a, -ka
suka|püksiq, -'pükse, -'pükse
summ, summa, `summa
sump, sumba, `sumpa
sung, sunga, `sunga
sup|p, -i, -pi
surbi|nuu, -nuia, -'nuia
surm, surma, `surma
suul, soola, suula
suull|ijim, -leeme, -'lijimi
suumõsu|kauss, -kausi, -'kaussi
suurkuul, suurkooli, suurtkuuli
`suurma|ijim, -leeme, -'lijimi
`suurma|pudõr, -pudro, -'putro
`suurma|vorst, -vorsti, -'vorsti
suufrätf, suurõrati, suurträtti
suufsärk, suurõsärgi, suurt`säarki
suuss, suusa, `suu(s)sa
suust, soosti, suusti
suuf, soodi, suuti
suuv, soovi, suuvi
sõa|liin, -liini, -'liini
sõkõsik|k, -a, -ka
sõnn, sõnni, `sõnni
särk, särgi, `säarki
sõõgi|kraam, -kraami, -'kraami
sülf, süldi, `sülti
süük, sõõgi, süüki
taaf, taari, `taari
taga|ots, -otsa, -'otsa
taga|tsõõr, -tsõõri, -'tsõõri
`taiva|sikk, -siku -sika, -sikka
-sikka
takš, taksi, `taksi
takf, takti, `takti
tall, talli, `talli
talo|poig, -puja -poja, -'poiga
tambi|nuu, -nuia, -'nuia
tamm, tammi, `tammi
tamp, tambi, `tampi
`tandra|nuu, -nuia, -'nuia
tangi, `tangõ, -'tangõ
tank, tangi, `tangi
tap|p, -i, -pi
tara|kann, -kanni, -'kanni
tarh, taha, `taha
tat|f, -i, -ti
taur|mann, -manni, -'manni
tek|k, -i, -ki
tekst, teksti, `teksti
tele|fuun, -fooni, -'fuuni
telev|yuun, -vooni, -'vuuni
televi|suun, -sooni, -'suuni
telk, telgi, telki

terro|risim, -risimi, -'risimi
terro|rist, -risti, -'risti
tessän|tiin, -tiini, -'tiini
tibi|tolk, -tolga, -'tolka
tihf, tih, `tihti
tj|silf, -sildi, -'silti
tiibret|f, -i, -ti
tiik, tiigi, `tiiki
tiin, tiinu, `tiinu
tiis|kanf, -kandi, -'kanti
tiitulp, tulba, `tulpa
tikš, tiksi, `tiksi
tilk, tilga, `tilka
till, tilli, `tilli
tilp, tilba, `tilpa
timim, timmi, `timmi
timp, timbi, `timpi
ting, tingu, `tingu
ting, tingä, `tingä
tingel|pung, -punga, -'punga
tinf, tindi, `tinti
tio|karp, -karbi, -'karpi
tirp, tirba, `tirpa
tirss, tirsi, `tirssi
tirss, tirsu, `tirssu
titš, titsi, `titsi
titf, titi, `titti
`toh|mann, -manni, -'manni
`tohk|mann, -manni, -'manni
tok|k, -i, -ki
`tol|vann, -vanni, -'vanni
toll, tolli, `tollu
tonn, tonni, `tonni
tonf, tondi, `tondi
topš, topsi, `topsi
torm, tormi, `tormi
torimok|k, -a, -ka
toru, tormi, `tormi
toro|pill, -pilli, -'pilli
torolot|f, -i, -ti
torp, torbi, `torpi
torsš, torsi, `torsši
tos|nits, -nitsa, -'nitsa
tot|f, -i, -ti
traaf, traadi, `traati
traav, traavi, `traavi
trahv, trahvi, `trahvi
traks, traksi, `traksi
trakto|rist, -risti, -'risti
trall, tralli, `tralli
trehv, trehvi, `trehvi
trei|pink, -pingi, -'pinku
trell, trelli, `trelli
trenk, trengi, `trenki
trep|p, -i, -pi
tret|f, -i, -ti
triks, triksi, `triksi
trill, trilli, `trilli
trip|p, -i, -pi
trobi|kund, -kunna, -'kunda
trompš, trompsi, `trompsi
trop|p, -i, -pi
tross, trossi, `trossi
truk|k, -i, -ki
truk|nõps, -nõpsi, -'nõpsi
trull, trulli, `trulli
trumim, trummi, `trummi
trump, trumbi, `trumpi

truun, trooni, `truuni
truup, truuba, `truupa
truvv, truvvi, `truvvi
trõks, trõksi, `trõksi
träksiq, `träkse, `träkse
trään, trääni, `trääni
tsaaf, tsaaari, `tsaaari
tsak|k, -i, -ki
tšauk, tšauga, `tšauka
tšauu, tšauni, `tšauni
tšausf, tšausti, `tšausti
tsehš, tsehhi, `tsehhi
tsehv, tsehvi, `tsehvi
tseks, tseksi, `tseksi
tsemn, tsemmi, `tsemmi
tsenk|nulka, -nulga, -'nulka
tsenf, tsendi, `tsenti
tset|verf, -verdi, -'verti
tsia|tilk, -tilga, -'tilka
tsibi|tsõõr, -tsõõri, -'tsõõri
tsibimak|k, -i, -ki
tsibõr, tsibra, `tsibra
tsibõr, tsibra, `tsibra
tsiga|partš, -pardsi, -'partsi
tsigaret|f, -i, -ti
tsihvõr|plaat, -plaadi, -'plaati
tsiigul|poig, -puja -poja, -'poiga,
pujõlõ `poelõ
tsiip, tsibi, `tsiipi
tsiks, tsiksi, `tsiksi
tsilk, tsilga, `tsilka
tsimm, tsimmi, `tsimmi
tsink, tsingi, `tsinki
tsip|p, -i, -pi
tsipr, tsibra, `tsibra
tsips, tsipsi, `tsipsi
tsiri|pill, -pilli, -'pilli
tsirk, tsirgu, `tsirku
tsirp, tsirbi, `tsirpi
tsirr, tsirri, `tsirri
tsirtš, tsirdsi, `tsirti
tsitš, tsitsi, `tsitsi
tsõks, tsõksi, `tsõksi
tsolk, tsolgi, `tsolki
tsoll, tsolli, `tsolli
tsoltš, tsoldsi, `tsoltsi
tsop|p, -a, -pa
tsortš, tsordsi, `tsorti
tsoss, tsossi, `tsossi
tsuktš, tsuktsi, `tsuktsi
tsungõr|mann, -manni, -'manni
tsuss, tsussi, `tsussi
tsuug, tsuuva, `tsuuga
tsuur, tsoori, `tsuuri
tsõõr, tsõõri, `tsõõri
tsähv, tsähvi, `tsähvi
tsäks, tsäksi, `tsäksi
tsärp, tsärbi, `tsärpi
tsääst, tsäästi, `tsäästi
tubi|nits, -nitsa, -'nitsa
tuh|mann, -manni, -'manni
tuhk, tuha, `tuha
tuhim, tuhmi, `tuhmi
tuhv, tuhui, `tuhvi
tuim, tuima, `tuima
tukš, tuksi, `tuksi
tulhv, tulhvi, `tulhvi
tuli|lill, -lilli, -'lilli

tulis|ninán, -ninni, -`ninni
 tulp, tulba, `tulpa
 tulpi, tulbi, `tulpi
 tulõ|hark, -hargi, -`harki
 tumm, tumma, `tumma
 tumm, tummi, `tummi
 tunn, tunni, `tunni
 tunnis|märk, -märgi, -`märki
 tunf, tundi, `tunti
 turd, turra, `turda
 turn, turna, `turna
 turs|laak, -laagi, -`laaki
 tursf, tursti, `tursti
 tuul, tooli, `tuuli
 tuulõ|pass, -passi, -`passi
 tuun, tooni, `tuuni
 tuup, toobi, `tuupi
 tuup, tuubi, `tuupi
 tuur, tuura, `tuura
 tuur, tuuri, `tuuri
 tuus, toosi, `tuusi
 tuuss, tuusa, `tuu(s)sa
 tuust, tuusta, `tuusta
 tuuf, tuudi, `tuuti
 tuuts, tuudsi, `tuutsi
 tõir, tõira, `tõira
 tõlk, tõlgi, `tõlki
 tõrva|lill, -lilli, -`lilli
 tõrvas|huss, -hussi, -`hussi
 tõsta|menf, -mendi, -`menti
 tänn, tänni, `tänni
 täp|p, -i, -pi
 tärn, täri, `täri
 täripe|tiin, -tiini, -`tiini
 tõnn, tõnni, `tõnni
 türgä|pill, -pilli, -`pilli
 türm, türimi, `türimi
 tüüp, tüübi, `tüüpi
 tüür, tüüri, `tüüri
 uba|mulk, -mulgi, -`mulki
 ubõ|rits, -ritsa, -`ritsa
 ud|murt, -murti, -`murti
 ugu|rits, -ritsa, -`ritsa
 uhi|lõig, -lõiga, -`lõiga
 uhu|paads, -paadsi, -`paadsi
 uik, uigu, `uiku
 ukõr|pauds, -paudsi, -`paudsi
 ukõr|tauds, -taudsi, -`taudsi
 ukõr|tuuds, -tuudsi, -`tuudsi
 ull, ulli, `ulli
 ulli|arst, -arsti, -`arsti
 ulv, ulva, `ulva
 umb|ots, -otsa, -`otsa
 `umbõ|vihm, -vihma, -`vihma
 und, unna, `unda
 undõr|mann, -manni, -`manni
 unõ|lill, -lilli, -`lilli
 upi|ninán, -ninni, -`ninni
 upõr|pauds, -paudsi, -`paudsi
 urb, urba, `urba
 urbaut|f, -i, -ti
 urg, ura, `urga
 urg, uru, `urgu
 ut|f, -i, -ti
 uuf, uuri, `uuri
 val|nilf, -nilli, -`nilli
 vaadõr|pass, -passi, -`passi
 vaaf, vaadi, `vaati

vabariik, -riigi, -`riiki
 vahe|tunn, -tunni, -`tunni
 vaht|värk, -värgi, -`väarki
 vaib, vaiva, `vaiba
 vali|pill, -pilli, -`pilli
 vall, valli, `valli
 vals, valsi, `valssi
 vamm, vamm, `vamm
 vanamüüf, vanamoori,
 vannamüuri
 vanapoiss, vanapoisi,
 vanna poissi
 vanatunf, vanatundi, vanna`tunti
 vang, vangi, `vangi
 vanil|liin, -liini, -`liini
 vann, vanni, `vanni
 vap|p, -i, -pi
 varb, varba, `varba
 vari|anf, -andi, -`anti
 varõssõ|lill, -lilli, -`lilli
 varõssõ|ninán, -ninni, -`ninni
 vati|kuht, -kuhti, -`kuhti
 vat|f, -i, -ti
 vatf, -u, -tu
 vedõf, vedro, `vetro
 veebru|aaf, -aari, -`aari
 vehver|kuuk, -koogi, -`kuuki
 vehver|ment, -mendi,
 -`menti
 vehver|vent, -vendi, -`vendi
 vein, veini, `veini
 verekak|k, -i, -ki
 vesf, vesti, `vesti
 vetel|vorst, -vorsti, -`vorsti
 vetr, vedro, `vetro
 viik, viigi, `viiki
 viif, viili, `viili
 viina|lill, -lilli, -`lilli
 viina|ninán, -ninni, -`ninni
 viis, viisi, `viisi
 vik, viksi, `viksi
 vill, villi, `villi
 villkop|p, -a, -pa
 vilf, vildi, `vilti
 vimp, vimbi, `vimpi
 vingõf|puss, -pussi, -`pussi
 vint, vindi, `vinti
 virp, virbi, `virpi
 viri|pill, -pilli, -`pilli
 viuhk, viuha, `viuhka
 vohõ|paads, -paadsi, -`paadsi
 vok|k, -i, -ki
 volt, voldi, `volti
 vonn, vonni, `vonni
 vorm, vormi, `vormi
 vorst, vorsti, `vorsti
 vuhv, vuhvi, `vuhvi
 vunda|ment, -mendi, -`menti
 vunk, vungi, `vunki
 vunn, vunni, `vunni
 vunts, vundsi, `vuntsi
 vurf, vurri, `vurri
 vut|f, -i, -ti
 vuul, voolu, `vuulu
 vüun, voona, `vüuna
 vuur, voori, `vuuri
 vuur|mann, -manni, -`manni
 võid|lill, -lilli, -`lilli

võid|ninán, -ninni, -`ninni
 `võismõ|liim, -leeme, -liimi
 `võismõ|lill, -lilli, -`lilli
 `võismõ|ninán, -ninni, -`ninni
 võiu|liim, -leeme, -liimi
 võiu|lill, -lilli, -`lilli
 võiu|ninán, -ninni, -`ninni
 võll, völli, `völli
 võlss, võlsi, `võlssi
 võrkpall, -palli, -`palli
 võrr, võrri, `võrri
 vägi|pulk, -pulga, -`pulka
 välk|post, -posti, -`posti
 värk, värgi, `värgi
 värm, värimi, `värimi
 värs, värsi, `värsi
 värv, värv, `värv
 väü|poig, -puja, -`poiga
 võrst, võrsti, `võrsti
 võrts, võrtsi, `võrtsi
 vüürät|f, -i, -ti
 õdagu|süük, -söögi, -süüki
 õngõlat|f, -i, -ti
 ägõf, ägli, `äkli
 äiä|täär, -täari, -`täari
 äkl, ägli, `äkli
 äks, äksi, `äksi
 ämmä|müuf, -mooi, -`müuri
 ääs, ääsi, `ääsi
 öüts, öüdsi, `öütsi
 üli|kund, -kunna, -`kunda
 üli|kuul, -kooli, -`kuuli
 ülijak|k, -i, -ki
 `ümbre|kund, -kunna, -`kunda
 ütis|kund, -kunna, -`kunda
 üür, üuri, `üuri
 üü|vahf, -vahi, -`vahti
 üülok|k, -i, -ki
 üüts, öödsi, `üütsi

39 (VES 27) häbü

ago, ao, ako
 aolu|gu, -u, -ku
 aša|lugu, -lugu, -luku
 `auto|koda, -kua, -kota
 elolu|gu, -u, -ku
 halgo, -o, -ko
 hainate|go, -o, -ko
 hao|kubo, -kuu, -kupo
 hi|gi, -i, -ki
 hu|ra, -fa, -rfa
 hä|bü, -ü, -pü
 hääte|go, -o, -ko
 ido, io, ito
 ilmaja|go, -o, -ko
 imehte|go, -o, -ko
 imä|koda, -kua, -kota
 jalgo, -o, -ko
 ju|ga, -a, -ka
 jumala|koda, -kua, -kota
 ka|do, -o, -to
 ka|go, -o, -ko
 `katsa|sjago, -ndajao, -ndatjako

koda, kua, kota
 kolma|sjago, -ndajao, -ndatjako
 křa|bo, -o, -po
 křa|bo, -o, -po
 kubo, kuu, kupo
 kudu, koe, kutu
 kuvvõ|sjago, -ndajao, -ndatjako
 kõrdma|go, -o, -ko
 kã|go, -o, -ko
 `kümne|sjago, -ndājao,
 -ndätjako
 la|do, -o, -to
 la|go, -o, -ko
 latsõ|koda, -kua, -kota
 li|go, -o, -ko
 lu|ba, -a, -pa
 lu|ga, -a, -ka
 lu|gu, -u, -ku
 lumõ|la|go, -o, -ko
 ma|do, -o, -to
 ma|go, -o, -ko
 ma|gu, -o, -ku
 mu|da, -a, -ta
 mõ|jo, mõo, mõjjo mõio
 na|do, -o, -to
 na|go, -o, -ko
 nellä|sjago, -ndājao, -ndätjako
 ni|go, -o, -ko
 nä|go, -o, -ko
 osaja|go, -o, -ko
 pa|go, -o, -ko
 pa|gipa|go, -o, -ko
 pe|go, -o, -ko
 pi|go, -o, -ko
 pi|lu|koda, -kua, -kota
 pino|koda, -kua, -kota
 praagama|go, -o, -ko
 prä|go, -o, -ko
 prä|go, -o, -ko
 puja|koda, -kua, -kota
 pääl|tigo, -tio, -tiko
 pü|gü, -ü, -kü
 rindpa|go, -o, -ko
 ru|ga, -a, -ka
 sa|do, -o, -to
 sa|go, -o, -ko
 sepi|koda, -kua, -kota
 su|ga, -a, -ka
 suuha|go, -o, -ko
 `säitsme|sjago, -ndājao,
 -ndätjako
 te|go, -o, -ko
 ti|go, -o, -ko
 toonikã|go, -o, -ko
 trepi|koda, -kua, -kota
 tsiatil|go, -o, -ko
 uba, ua, upa
 unõnã|go, -o, -ko
 va|ba, -ba, -pa
 va|go, -o, -ko
 vi|do, -o, -to
 viie|sjago, -ndājao, -ndätjako
 `ütsã|sjago, -ndājao, -ndätjako

40

(VES 26) talo

abijelo, -elo, -ello
 ajo, -a, ajjo aio
 aro, aro, arro
 elo, elo, ello
 hajjo, -jo, -io
 hal|u, -u, -lu
 har|o, -o, -ro
 ha|ro, -ro, -rro
 ha|su, -su, -ssu
 hel|ü, -ü, -lü
 hen|u, -u, -nu
 him|o, -o, -mo
 ho|do, -do, -fo
 ho|jo, -jo, -jjo -io
 ho|fa, -fa, -lfa
 ho|fo, -fo, -lfo
 ho|ro, -ro, -rro
 hu|ba, -ba, -pa
 hu|do, -do, -fo
 hu|na, -na, -nna
 hu|no, -no, -nno
 hõ|dso, -dso, -tso
 hõr|u, -u, -ru
 hãm|o, -o, -mo
 hü|dü, -dü, -tü
 ih|o, -o, -ho
 ilmael|o, -o, -lo
 il|o, -o, -lo
 ir|a, -a, -ra
 is|o, -o, -so
 jah|u, -u, -hu
 jan|o, -o, -no
 joogijan|o, -o, -no
 jor|o, -o, -ro
 jul|u, -u, -lu
 jä|no, -no, -nno
 ka|bo, -bo, -po
 ka|ho, -ho, -hho
 ka|hu, -u, -hu
 kakkõhel|ü, -ü, -lü
 kas|u, -u, -su
 ki|bu, -bu, -pu
 ki|do, -do, -fo
 ki|dsu, -dsu, -tsu
 kih|o, -o, -ho
 kil|o, -o, -lo
 kil|u, -u, -lu
 kirätsur|a, -a, -ra
 ko|do, -do, -to, kodo, koto(h)n,
 kotost
 ko|go, -go, -ko
 koh|o, -o, -ho
 kokkohel|ü, -ü, -lü
 ko|fo, -fo, -lfo
 ko|šo, -šo, -ssšo
 křam|o, -o, -mo
 `kro|no, -no, -nno
 kru|no, -no, -nno
 krõ|bu, -bu, -pu
 krõ|no, -no, -nno
 krãm|o, -o, -mo
 ku|bo, -bo, -po
 ku|jo, -jo, -jjo -io
 ku|lu, -u, -lu
 ku|lu, -lu, -lflu

kum|o, -o, -mo
 kur|u, -u, -ru
 kõ|bu, -bu, -pu
 kõ|dso, -dso, -tso
 kõgõko|go, -go, -ko
 kõs|u, -u, -su
 kõtuhall|u, -u, -lu
 käll|ü, -ü, -lü
 kär|o, -o, -ro
 lam|u, -u, -mu
 `latsiko|do, -do, -to
 le|šo, -šo, -ssšo
 lim|o, -o, -mo
 lo|bo, -bo, -po
 lum|o, -o, -mo
 lõ|bu, -bu, -pu
 lõs|u, -u, -su
 lãm|ü, -ü, -mü
 lüm|ü, -ü, -mü
 mar|u, -u, -ru
 min|o, -o, -no
 mo|fo, -fo, -lfo
 mor|o, -o, -ro
 mu|dsu, -dsu, -tsu
 mur|o, -o, -ro
 mu|šo, -šo, -ssšo
 mõ|du, -du, -tu
 mõr|o, -o, -ro
 mõs|u, -u, -su
 mäl|o, -o, -lo
 mõn|o, -o, -no
 nar|o, -o, -ro
 ni|bu, -bu, -pu
 nih|uq, -hõ, -hõ
 nis|u, -u, -su
 no|dso, -dso, -tso
 no|go, -go, -ko
 noh|o, -o, -ho
 no|šo, -šo, -ssšo
 nuh|o, -o, -ho
 nõ|dso, -dso, -tso
 paarie|o, -o, -lo
 pal|o, -o, -lo
 par|o, -o, -ro
 peethel|ü, -ü, -lü
 peo, peo, pejjo peio, `pejjo `peio,
 pejje peie
 per|o, -o, -ro
 pi|do, -do, -to
 pi|h|o, -o, -ho
 piholi|h|o, -o, -ho
 pil|u, -u, -lu
 pin|o, -o, -no
 pio, pio, pijjo piio, `pijjo `piio,
 pijjõ piio
 pis|o, -o, -so
 plär|o, -o, -ro
 prül|gü, -gü, -kü
 pu|dsu, -dsu, -tsu
 pu|go, -go, -ko
 pu|jo, -jo, -jjo -io
 pu|fo, -fo, -lfo
 pu|no, -no, -nno
 pu|ro, -ro, -rro
 pur|u, -u, -ru
 pu|šo, -šo, -ssšo
 põhavall|o, -o, -lo
 raamaduko|go, -go, -ko

rah|u, -u, -hu
 re|bo, -bo, -po
 riigiko|go, -go, -ko
 ris|o, -o, -so
 ro|do, -do, -to
 ro|jo, -jo, -jjo -io
 rä|bo, -bo, -po
 rä|dso, -dso, -tso
 rä|dsü, -dsü, -tsü
 se|go, -go, -ko
 sis|u, -u, -su
 sor|ä, -a, -ra
 sor|o, -o, -ro
 su|gu, -u, -ku
 sul|ä, -a, -la
 sul|no, -no, -nno
 su|šo, -šo, -sšo
 sõ|ba, -ba, -pa
 sä|sü, -ü, -sü
 tal|o, -o, -lo
 tan|o, -o, -no
 tar|o, -o, -ro
 tas|o, -o, -so
 teedüsko|go, -go, -ko
 ten|o, -o, -no
 til|bo, -bo, -po
 tih|u, -u, -hu
 til|fo, -fo, -lfo
 tol|jo, -jo, -jjo -io
 tol|fo, -fo, -lfo
 tor|jo, -o, -ro
 to|šo, -šo, -sšo
 tri|dsu, -dsu, -tsu
 tsär|o, -o, -ro
 tsil|bu, -bu, -pu
 tsil|o, -o, -lo
 tsol|o, -o, -lo
 tsor|a, -a, -ra
 tsor|o, -o, -ro
 tsu|dsu, -dsu, -tsu
 tsür|a, -a, -ra
 tsä|dsü, -dsü, -tsü
 tsär|o, -o, -ro
 tul|jo, -jo, -jjo -io
 tul|jo, -o, -lo
 tulõka|hõ, -hõ, -hõo
 tu|šo, -šo, -sšo
 tuulõvil|u, -u, -lu
 tü|dü, -dü, -tü
 tük|k, -ü, -kü
 tül|ü, -ü, -lü
 tü|no, -no, -nno
 tüühim|o, -o, -mo
 udsu, udsu, utsu
 uja, uja, uja uia
 ufo, ufo, ulfo
 un|o, -o, -no
 uudishim|o, -o, -mo
 vabahell|ü, -ü, -lü
 `valgõval|u, -u, -lu
 val|o, -o, -lo
 val|u, -u, -lu
 vi|bu, -bu, -pu
 vil|u, -u, -lu
 viruskur|u, -u, -ru
 virustsor|o, -o, -ro
 voliko|go, -go, -ko
 võs|o, -o, -so

41

(VES 36) kand, aig,

(VES 37) tükk

`aastaga|aig, -ao, -`aigo
 `aast|aig, -ao, -`aigo
 aig, ao, `aigo
 ajast|aig, -ao, -`aigo
 ao|viit, -viidü, -`viitü
 arm, armu, `armu
 arv, arvo, `arvo
 aro|kõiv, -kõ(iv)o, -`kõivo
 arv, arvo, `arvo
 ask, aso, `asko
 au, avvo, (´)avvo
 aur, auru, `auru
 `autol|juhf, -juhi, -`juhti
 avv, avvo, (´)avvo
 eelektri|lääük, -lääügü, -`lääüku
 elo|aig, -ao, -`aigo
 elo|vaim, -vaimo, -`vaimo
 et|t, -u, -tu
 haik, haigu, `haiku
 haina|kands, -kandsu, -`kandsu
 haina|tsirts, -tsirdsu, -`tsirtsu
 hais, haisu, `haisu
 hala|pai, -paiu, -`paiu
 halg, halo, `halgo
 hand|ruuds, -roodsu, -ruudsu
 hani|pai, -paiu, -`paiu
 hank, hangu, `hanku
 heik, heigo, `heiko
 herk, hergo, `herko
 heüd, hevvü, `heüdü
 higil|mulk, -mulgu, -`mulku
 hilp, hilbu, `hilpu
 hilp, hilbu, `hilpu
 hirm, hirmu, `hirmu
 hobõsõ|joud, -jovvu, -`joudu
 hofa|laul, -lailu, -`lailu
 hull, hullu, `hullu
 huña|puss, -pussu, -`pussu
 huul|g, -, -gu
 hõim, hõimo, `hõimo
 hõisk, hõisku, `hõisku
 hõlp, hõlbu, `hõlpu
 hõng, hõngu, `hõngu
 hõrts, hõrdso, `hõrtso
 hõtsk, hõdso, `hõtsko
 häll, hällü, `hällü
 härmä|võrk, -võrgo, -`võrko
 hõüd, hõvvü, `hõüdü
 hüll, hüllü, `hüllü
 hüt|t, -ü, -tü
 ihovarõtus|katsk, -kadso,
 -`katsko
 ijä|kahr, -kahru, -`kahru
 ijä|mulk, -mulgu, -`mulku
 ik|k, -u, -ku
 ikäv|aig, -ao, -`aigo
 ilojut|t, -u, -tu
 inemisõtük|k, -ü, -kü
 jahf, jahi, `jahti
 jak|k, -u, -ku
 jala|narts, -nardsõ, -`nartso
 jala|tsomp, -tsombo, -`tsompo
 jark, jargu, `jarku
 jats, jatsu, `jatsu

joud, jo(vv)u, `joudu
 joul, joulu, `joulu
 juhf, juhi, `juhti
 jut|t, -u, -tu
 juusk, joosu, `juusku
 juust, juusto, `juusto
 juut, joodu, `juutu
 jõud, jõ(vv)u, `jõudu
 jõul, jõulu, `jõulu
 jõõ|jaak, -jaago, -`jaako
 jõõ|vang, -vango, -`vango
 järvejaak, -jaago, -`jaako
 kaal, kaalu, `kaalu
 kaala|mulk, -mulgu, -`mulku
 kaap, kaabo, `kaapo
 kadõ|kops, -kopsu, -`kopsu
 kahr, kahru, `kahru
 kaih, kaiho, `kaiho
 `kaitsõ|liit, -liido, -`liito
 kaiv, ka(iv)o, `kaivo
 kaldsaq, `kaldso, -`kaldso
 kalm, kalmu, `kalmu
 kand, kanno, `kando
 kands, kandsõ, `kandsõ
 kao|kuuk, -koogu, -kuukku
 karm, karmu, `karmu
 karts, kardsõ, `kartsõ
 kasv, kasvo, `kasvo
 katsk, kadsõ, `katsko
 kelt, keldo, `kelto
 kerk, kergo, `kerko
 kesk|aig, -ao, -`aigo
 kihf, kihi, `kihti
 kiil, kiilu, `kiilu
 kiild, keelo, `kiildo
 kiird, keero, `kiirdo
 kik|k, -u, -ku
 kikka|püksiq, -`pükse, -`pükse
 kilda|mäng, -mängõ, -`mängõ
 kimp, kimbu, `kimpu
 `kindre|tsomp, -tsombo,
 -`tsompo
 kink, kingo, `kinko
 kints, kindsu, `kintsu
 kirm, kirmu, `kirmu
 kirp, kirbu, `kirpu
 kirst, kirstu, `kirstu
 kiud, kivvu, `kiudu
 kius, kiusu, `kiusu
 kiust, kius(t)u, `kiustu
 kiut, kiudu, `kiutu
 kodo|vävü, -vävvü, -`vävvü
 kond, konnu, `kondu
 kooba|vaht, -vahi, -`vahti
 kops, kopsu, `kopsu
 korm, kormu, `kormu
 korts, kordsu, `kortsu
 kraag, krae, `kraagi
 kriim, kriimo, `kriimo
 kriips, kriipso, `kriipso
 kronks, kronksu, `kronksu
 kruut, kruudu, `kruutu
 kuk|k, -u, -ku
 kullõrkuk|k, -u, -ku
 kullõskuk|k, -u, -ku
 kulm, kulmu, `kulmu
 kup|p, -u, -pu

kurivaim, kuřavaimo,
 `kurja vaimo
 kurk, kurgu, `kurku
 kurm, kurmu, `kurmu
 kurn, kurnu, `kurnu
 kurus|lauk, -laugu, -`lauku
 kuuk, koogu, kuuku
 kuul, koolu, kuulu
 kuurd, kuuru, `kuurdu
 kuuf, kuudi, `kuuti
 kõiv, kõ(iv)o, `kõivo
 kõrb, kõrvi, `kõrbi
 kõrk, kõrgu, `kõrku
 köt|t, -u, -tu
 kãe|vang, -vango, -`vango
 kämm, kämmo, `kämmo
 käsk, käsü, `käskü
 kãtte|mass, -massu, -`massu
 kãard, kãaro, `kãardo
 kühk, kühü, `kühkü
 kük|k, -ü, -kü
 külb, külvi, `külbi
 külümüt|t, -ü, -tü
 künd, künnü, `kündü
 küüds|lauk, -laugu, -`lauku
 küün, küünü, `küünü
 küük, kõogi, küüki
 laať, laadu, `laatu
 laid, laiu, `laidu
 laik, laigu, `laiku
 lain, lainu, `lainu
 `lamba|tsirk, -tsirgu, -`tsirku
 land, lannu, `landu
 lang, langu, `langu
 laps, lapsu, `lapsu
 last, lastu, `lastu
 laul, laulu, `laulu
 lepp|maim, -maimo, -`maimo
 lepã|maim, -maimo, -`maimo
 lihť, lihi, `lihti
 liik, liigu, `liiku
 liisk, liisu, `liisku
 liit, liido, `liito
 lind, linno, `lindo
 ling, lingu, `lingu
 lip|p, -u, -pu
 lohk, loho, `lohko
 loid, loiu, `loidu
 luk|k, -u, -ku
 lut|t, -u, -tu
 luts, lutsu, `lutsu
 luu|pain, -painu, -`painu
 luus, loosu, luusu
 lõiv, lõovo, `lõivo
 lõmm, lõmmu, `lõmmu
 lõnk, lõngu, `lõnku
 lõp|p, -u, -pu
 lõun, lõunu, `lõunu
 `lõuna|aig, -ao, -`aigu
 lõp|p, -ü, -pü
 läük, läügü, `läüktü
 lüll, lüllü, `lüllü
 maa|ilm, -ilma, -`ilma
 maa|usk, -uso, -`usko
 `maarja|kõiv, -kõ(iv)o, -`kõivo
 maik, maigu, `maiku
 maim, maimo, `maimo
 mats, matsu, `matsu

mekel|müts, -mütsü, -`mütsü
 mere|ruuds, -roodu, -ruudsu
 mesipak|k, -o, -ko
 minnevaig, minev(ã)ao
 minnevaio, minevãt`aigo
 minnev`aigo
 muhk, muhu, `muhku
 muk|k, -u, -ku
 mulk, mulgu, `mulku
 muts, mutsu, `mutsu
 muud, moodu, muudu
 mösk, mösu, `mösku
 möts|pahr, -pahru, -`pahru
 mötsa|vaht, -vahi, -`vahti
 mõõt, mõödu, mõõtu
 mäng, mängo, `mängo
 märi|kahr, -kahru, -`kahru
 märk, märgo, `märgo
 mäss, mässo, `mässo
 mügrãmüt|t, -ü, -tü
 mühk, mühü, `mühkü
 müll, müllü, `müllü
 münt, mündü, `müntü
 mürk, mürgü, `mürkü
 müts, mütsü, `mütsü
 müür, müürü, `müürü
 naar, naaru, `naaru
 naaris|kõiv, -kõ(iv)o, -`kõivo
 nap|p, -o, -po
 napuq, nappõ, nappõ
 nõarts, nõarso, `nõartsu
 niir, neero, niiro
 niit, niidü, `niitü
 nik|k, -u, -ku
 nip|p, -u, -pu
 nuhk, nuhu, `nuhku
 nuk|k, -u, -ku
 nup|p, -u, -pu
 nut|t, -u, -tu
 nuts, nutso, `nutso
 nuus, nuusu, `nuusu
 nõks, nõksu, `nõksu
 nõtsk, nõdso, `nõtsko
 nõu, nõvvo, (´)nõvvo
 nõvv, nõvvo, (´)nõvvo
 nõõl, nõõlu, nõõlu
 nõp|p, -o, -po
 nõpiq, `nappe, `nappe
 nõrts, nõrso, `nõrtsu
 nõts, nõtsü, `nõtsü
 `näüte|mãng, -mãngo, -`mãngo
 nõrts, nõrdsü, `nõrtsü
 nõhr, nõhrü, `nõhrü
 nõss, nõssü, `nõssü
 ohk, oho, `ohko
 oht, oho, `ohto
 `ohtja|tsirk, -tsirgu, -`tsirku
 oid, oiü, `oidu
 ollõv|aig, olõv(a)ao ollõvao,
 olõvat`aigo ollõv`aigo
 org, oro, `orgo
 paaba|puss, -pussu, -`pussu
 paariq, `paarõ, `paarõ
 paast, paastu, `paastu
 pahr, pahru, `pahru
 pai, paiu, `paiu
 pain, paino, `paino
 painopak|k, -o, -ko

pak|k, -o, -ko
 paks, paksu, `paksu
 parm, parmu, `parmu
 parts, pardsu, `partsu
 pat|t, -o, -to
 pauk, paugu, `pauku
 peks, peksu, `pekso
 pelg, pelü pelo, `pelgü `pelgo
 pents, pendso, `pentsu
 perã|joogiq, -juukõ, -juukõ
 perãpüt|t, -ü, -tü
 pess, pessü, `pessü
 petś, petśo, `petśo
 piip, piibu, `piipu
 piir, peeru, piiru
 piird, piiru, `piirdu
 pilk, pilgu, `pilku
 pilliruug, -, -u
 pilvetük|k, -ü, -kü
 pind, pinno, `pindo
 pinj|puss, -pussu, -`pussu
 pird, pirru, `pirdu
 pirts, pirdsu, `pirtsu
 pok|k, -u, -ku
 poks, poksu, `poksu
 polk, polgu, `polku
 port, pordo, `porto
 ports, pordso, `portsu
 praks, praksu, `praksu
 prints, printsu, `printsu
 prunks, prunksu, `prunksu
 pruus|hank, -hangu, -`hanku
 pruusk, proosu, pruusku
 pränts, prändsü, `präntsü
 puhm, puhmo, `puhmo
 punds, pundsü, `pundsü
 punã|paap, -paabu, -`paabu
 pup|p, -u, -pu
 puru|lauk, -laugu, -`lauku
 pusk, pusu, `pusku
 puss, pussu, `pussu
 `putka|vaht, -vahi, -`vahti
 põhk, põho, `põhko
 põim, põimu, `põimu
 põld, põllo, `põldo
 põnts, põndso, `põntso
 põrm, põrmu, `põrmu
 pãlk, pãlgü, `pãlkü
 pãä|vihk, -viho, -`vihko
 pãäderuug, -, -gu
 põksiq, `põkse, `põkse
 pümmel|parm, -parmu, -`parmu
 pümmesik|k, -u, -ku
 püt|t, -ü, -tü
 püürd|hãll, -hãllü, -`hãllü
 raal|pai, -paiu, -`paiu
 raag, raa, `raago
 radõ|aig, -ao, -`aigo
 `rahva|lauk, -lailu, -`lailu
 raisk, raisu, `raisku
 ramm, rammu, `rammu
 rask, rasu, `rasku
 rehe|pess, -pessü, -`pessü
 ristij|usk, -uso, -`usko
 roid, roio, `roido
 roisk, roiso, `roisko
 roit, roido, `roitu
 rop|p, -u, -pu

rut|t, -u, -tu
 ruu|g, -, -gu
 `ruublitük|k, -ü, -kü
 ruut, roodu, ruutu
 rōuk, rōugu, rōuku
 rōõm, rōõmu, rōõmu
 rāp|p, -o, -po
 rääk, räägo, `rääko
 rünnüq, `ründe, `ründe
 rünts, ründsü, `rüntsü
 rü|p, -ü, -pü
 rüä|rääk, -räägü -räägo, -`rääkü
 -`rääko
 rüüd, rüvvü, `rüüdü
 saas, saaso, `saaso
 sais, saiso, `saiso
 samm, sammu, `sammu
 saps, sapsu, `sapsu
 sau, savvu, `savvu
 siil, siilo, `siilo
 silmä|pil, -pilgu, -`pilku
 siug, sivvu, `siugu
 soola|kints, -kindsu, -`kintsu
 sorrō|jut|t, -u, -tu
 suik, suigu, `suiku
 suits, suidsu, `suitsu
 sulg, sul(l)u, `sulgu
 sund, sunni, `sundi
 sū|kōiv, -kō(iv)o, -`kōivo
 suurtük, suurōtük, suurtükü
 sōit, sōidu, `sōitu
 sōõm, sōõmu, sōõmu
 sōõrd, sōõru, sōõrdu
 sälg|ruuds, -roodsu, -ruudsu
 sällä|ruuds, -roodsu, -ruudsu
 säng, sängü, `sängü
 süüt, süüdü, `süütü
 süümä|aig, -ao, -`aigo
 süüt, söödü, süütü
 tahk, taho, `tahko
 tahf, tahi, `tahti
 taid, taio, `taido
 taip, taibu, `taipu
 tak|k, -o, -ko
 tands, tandsu, `tandsu
 tangiq, `tangō, `tangō
 tap|p, -u, -pu
 tasa|kaal, -kaalu, -`kaalu
 tego|muud, -moodu, -muudu
 tehn, tehno, `tehno
 temp, tembo, `tempo
 tenh, tehno, `tehno
 tii|juht, -juhi, -`juhti
 tiin, tiinu, `tiinu
 tiir, tiiro, `tiiro
 tik|k, -u, -ku
 ting, tingü, `tingu
 tip|p, -u, -pu
 tirk, tirgu, `tirku
 tirss, tirsu, `tirssu
 tiuk, tiugu, `tiuku
 tjulk, tjulgu, `tjulku
 tohk, toho, `tohko
 toho|pakk, -pako, -`pakko
 tolk, tolgo, `tolko
 folk, folgo, `folko
 tolm, tolmü, `tolmu
 tomp, tompo, `tompō

torn, tornu, `tornu
 toss, tossu, `tossu
 tossu|mulk, -mulgu, -`mulku
 tot|t, -u, -tu
 triht, trihi, `trihti
 trāksiq, `trakse, `trakse
 trük|k, -ü, -kü
 tsalk, tsalgo, `tsalko
 tsamp, tsambo, `tsampo
 tsank, tsangu, `tsanku
 tsenk, tsengo, `tsenko
 tserk, tsergü, `tserkü
 tsia|türk, -türgü, -`türkü
 tsihk, tsihi, `tsihti
 tsihf, tsihi, `tsihti
 tsiik, tsiigu, `tsiiku
 tsirk, tsirgu, `tsirku
 tsirts, tsirdsu, `tsirtsu
 tsiur, tsiuru, `tsiuru
 tsohk, tsohi, `tsohki
 tsom|p, tsombo, `tsompo
 tsorg, tsoro, `tsorgo
 tsōōrimäng, -mängo, -`mängo
 tsalk, tsalgo, `tsalko
 tsärk, tsärgo, `tsärko
 tuhk, tuhi, `tuhti
 tuisk, tuisu, `tuisku
 tullō|vaig, tulōv(a)ao tullōvao,
 tulōvat`aigo tullōv`aigo
 tulō|kaih, -kaiho, -`kaiho
 tunn|pak|k, -o, -ko
 turg, turu, `turgu
 tut|t, -u, -tu
 tuulō|hōng, -hōngu, -`hōngu
 tuulō|kijrd, -keero, -kijrdo
 tuulō|nuhk, -nuhu, -`nuhku
 tuulō|vihk, -viho, -`vihko
 tuut, tuudu, `tuutu
 tõlk, tõlgu, `tõlku
 tõrvas|siug, -sivvu, -`siugu
 tõug, tõvvo, `tõugo
 tāk|k, -o, -ko
 tävv, tävvü, `tävvü
 täü, tä(vv)ü, `tävvü
 tõrk, tõrgü, `tõrkü
 tümps, tümpsü, `tümpsü
 tünn, tünnü, `tünnü
 türk, türgü, `türkü
 umb|usk, -uso, -`usko
 und|rehk, -rehi, -`rehki
 und|rehf, -rehi, -`rehti
 unō|müts, -mütsü, -`mütsü
 uru|parm, -parmu, -`parmu
 usk, uso, `usko
 vaak, vaagu, `vaaku
 vaal, vaalu, `vaalu
 vahe|aig, -ao, -`aigo
 vahr, vahru, `vahru
 vahf, vahi, `vahti
 vaik, vaigu, `vaiku
 vaim, vaimo, `vaimo
 vain, vaimo, `vaimo
 vaiva|kōiv, -kō(iv)o, -`kōivo
 valss, valsu, `valssu
 vananaasō|puss, -pussu, -`pussu
 vanavaim, -o, vanna`vaimo
 vang, vango, `vango
 varik|kōiv, -kō(iv)o, -`kōivo

vat|t, -u, -tu
 vihk, viho, `vihko
 vihmal|tsirk, -tsirgu, -`tsirku
 vii|kasv, -kasvo, -`kasvo
 viik, viigi, `viiki
 viis, viiso, `viiso
 vikahtij|last, -lastu, -`lastu
 ving, vingü, `vingu
 vink, vingü, `vinku
 vit|t, -u, -tu
 vops, vopsu, `vopsu
 vuul, voolu, `vuulu
 vōhl, vōhlu, `vōhlu
 vōhn, vōhnu, `vōhnu
 vōhr, vōhru, `vōhru
 vōid, vōiu, `vōidu
 vōik, vōigu, `vōiku
 vōim, vōimu, `vōimu
 vōit, vōido, `vōito
 vōrk, vōrgo, `vōrko
 välk, välgü, `välkü
 väär, vääru, `vääru
 väü, vävvü, `vävvü
 õhk, õhu, `õhku
 üükak|k, -u, -ku

42 (VES 44) vari

ahi, aho aho, `ahjo
 aho, -, `ahjo
 kuhi, kuha, `kuhja
 praadi|ahi, -aho, -`ahjo
 pää|vari, -varo, -`varjo
 rohi, roho, `rohto
 turi, turo, `turjo
 tufo, -, `turjo
 tühi, tühä, `tühjä
 tühi-tähi, tühä-tähä, `tühjä`-täjä
 uhi, uha, `uhja
 vari, varo, `varjo

43 (VES 38) kanarik

`aasta|k, -ga, -kka
 `aesta|k, -ga, -kka
 ahini|k, -gu, -kku
 `ahtli|k, -gu, -kku
 ahuni|k, -gu, -kku
 `ahvni|k, -gu, -kku
 `aidni|k, -gu, -kku
 alandli|k, -gu, -kku
 alos`aldri|k, -gu, -kku
 ammōtli|k, -gu, -kku
 ammōfni|k, -gu, -kku
 aokirāni|k, -gu, -kku
 `apri|f, -rili, -`rilli
 `apte|k, -gi, -kki
 apō|sin, -sini, -`sinni
 armuli|k, -gu, -kku
 ašali|k, -gu, -kku

asoni|k, -gu, -kku
 asõmi|k, -gu, -kku
 avali|k, -gu, -kku
 `ben|dsin, -(d)sini, -(d)sinni
 eloni|k, -gu, -kku
 eläni|k, -gu, -kku
 esiqeräli|k, -gu, -kku
 esäli|k, -gu, -kku
 ette|kaeli|k, -gu, -kku
 gümnaasi|um, -umi, -'ummi
 haavaporovi|k, -gu, -kku
 haavapuravi|k, -gu, -kku
 haavisti|k, -gu, -kku
 habõni|k, -gu, -kku
 hallõli|k, -gu, -kku
 hapasni|k, -gu, -kku
 `hapni|k, -gu, -kku
 harili|k, -gu, -kku
 `haudli|k, -gu, -kku
 `hek|tär, -täri, -'täri
 hibali|k, -gu, -kku
 hibõli|k, -gu, -kku
 `hiitli|k, -gu, -kku
 `hoitli|k, -gu, -kku
 hõlõsti|k, -gu, -kku
 hõrga|tsim, -tsimi, -'tsimmi
 hõrrõli|k, -gu, -kku
 häbeli|k, -gu, -kku
 hädäli|k, -gu, -kku
 hädä|ohti|k, -gu, -kku
 hämäri|k, -gu, -kku
 `häüli|k, -gu, -kku
 hüdäsäni|k, -gu, -kku
 `ilmli|k, -gu, -kku
 imeli|k, -gu, -kku
 insi|nõr, -nõri, -'nõri
 `is|larin, -lami, -'lamm
 jaanu|ar, -ari, -'arri
 jagari|k, -gu, -kku
 jagoni|k, -gu, -kku
 jahheli|k, -gu, -kku
 jagari|k, -gu, -kku
 juhusti|k, -gu, -kku
 jumala|pelgli|k, -gu, -kku
 jumali|k, -gu, -kku
 jämmeli|k, -gu, -kku
 järreli|k, -gu, -kku
 jürreli|k, -gu, -kku
 kadasti|k, -gu, -kku
 kadõli|k, -gu, -kku
 kagari|k, -gu, -kku
 kaõoli|k, -gu, -kku
 `kaibli|k, -gu, -kku
 kammõli|k, -gu, -kku
 kanari|k, -gu, -kku
 kannisti|k, -gu, -kku
 kannosti|k, -gu, -kku
 kardõ|mon, -moni, -'monni
 `kas|tañ, -tani, -'tanni
 kasuli|k, -gu, -kku
 kasvandi|k, -gu, -kku
 `katsandi|k, -gu, -kku
 katõndi|k, -gu, -kku
 kavvõli|k, -gu, -kku
 `kelmi|k, -gu, -kku
 `kindra|l, -rali, -'ralli
 kiräli|k, -gu, -kku
 kiräni|k, -gu, -kku

kitasni|k, -gu, -kku
 kivesti|k, -gu, -kku
 kivisti|k, -gu, -kku
 kodani|k, -gu, -kku
 koirasti|k, -gu, -kku
 kolmandi|k, -gu, -kku
 konari|k, -gu, -kku
 `koti|lõ, -di, -'tti
 `krõs|taf, -tali, -'talli
 krüsän|tem, -temi, -'temmi
 kubõrli|k, -gu, -kku
 kugõri|k, -gu, -kku
 kuhili|k, -gu, -kku
 kuivali|k, -gu, -kku
 kuivõli|k, -gu, -kku
 `kukli|k, -gu, -kku
 kukõli|k, -gu, -kku
 `kum|bain, -ba(i)ni, -'banni
 -'baini
 `kumpve|k, -gi, -kku
 kumõri|k, -gu, -kku
 kunari|k, -gu, -kku
 `kundri|k, -gu, -kku
 `kurbli|k, -gu, -kku
 kuusisti|k, -gu, -kku
 `kuusti|k, -gu, -kku
 kuvvõndi|k, -gu, -kku
 kõhnali|k, -gu, -kku
 kõivisti|k, -gu, -kku
 kõnuri|k, -gu, -kku
 `kõosti|k, -gu, -kku
 kõrrali|k, -gu, -kku
 `kõrtsni|k, -gu, -kku
 kõrõsti|k, -gu, -kku
 käsinil|k, -gu, -kku
 `käabli|k, -gu, -kku
 `künnendi|k, -gu, -kku
 laõali|k, -gu, -kku
 lahasti|k, -gu, -kku
 lahendi|k, -gu, -kku
 lajali|k, -gu, -kku
 latsõli|k, -gu, -kku
 lepisti|k, -gu, -kku
 lihoni|k, -gu, -kku
 loomuli|k, -gu, -kku
 lugõmi|k, -gu, -kku
 lädsäli|k, -gu, -kku
 läheli|k, -gu, -kku
 läpäsi|k, -gu, -kku
 läpästi|k, -gu, -kku
 lödsäli|k, -gu, -kku
 lüheli|k, -gu, -kku
 lütse|lüm, -ümi, -'ümmi
 madali|k, -gu, -kku
 maheli|k, -gu, -kku
 `mak|rõl, -rõli, -'rõlli
 maka|ron, -roni, -'ronni
 makõli|k, -gu, -kku
 manda|rin, -rimi, -'rinni
 mani|kõf, -kõri, -'kõri
 mafasti|k, -gu, -kku
 maristi|k, -gu, -kku
 matõr|jal, -jali, -'jalli
 medi|tsin, -tsini, -'tsinni
 meheli|k, -gu, -kku
 mesini|k, -gu, -kku
 minevi|k, -gu, -kku
 `muldri|k, -gu, -kku

murõli|k, -gu, -kku
 `mus|lim, -limi, -'limmi
 muusõ|um, -umi, -'ummi
 `mõisti|k, -gu, -kku
 mõroli|k, -gu, -kku
 `mõtili|k, -gu, -kku
 `mõtsli|k, -gu, -kku
 `mõtsni|k, -gu, -kku
 mädsäri|k, -gu, -kku
 mädäli|k, -gu, -kku
 mädäni|k, -gu, -kku
 mägesti|k, -gu, -kku
 mägesti|k, -gu, -kku
 mäti|k, -gu, -kku
 mätästi|k, -gu, -kku
 müdsäri|k, -gu, -kku
 `müüti|k, -gu, -kku
 naasõli|k, -gu, -kku
 nektä|rin, -rimi, -'rinni
 nelländi|k, -gu, -kku
 nimesti|k, -gu, -kku
 noorõli|k, -gu, -kku
 nõgõsti|k, -gu, -kku
 `nõidli|k, -gu, -kku
 `nõudli|k, -gu, -kku
 näposni|k, -gu, -kku
 oheli|k, -gu, -kku
 `ohti|k, -gu, -kku
 olõvi|k, -gu, -kku
 oopõre|f, -di, -'tti
 ofäli|k, -gu, -kku
 orosti|k, -gu, -kku
 osali|k, -gu, -kku
 osani|k, -gu, -kku
 otavli|k, -gu, -kku
 padoni|k, -gu, -kku
 pahali|k, -gu, -kku
 paiusti|k, -gu, -kku
 palandi|k, -gu, -kku
 palani|k, -gu, -kku
 palavi|k, -gu, -kku
 palavli|k, -gu, -kku
 paldõr|jan, -jani, -'janni
 paraskni|k, -gu, -kku
 parisni|k, -gu, -kku
 patal|jon, -joni, -'jonni
 `pausa|k, -gi, -kku
 pedi|kõf, -kõri, -'kõri
 pedästi|k, -gu, -kku
 peeneli|k, -gu, -kku
 peenüli|k, -gu, -kku
 peheli|k, -gu, -kku
 pehesti|k, -gu, -kku
 `peheli|k, -gu, -kku
 `pelgli|k, -gu, -kku
 pensi|on, -oni, -'onni
 pensio|näf, -näri, -'näri
 perra|andi|k, -gu, -kku
 päräsi|k, -gu, -kku
 pidoli|k, -gu, -kku
 pihesti|k, -gu, -kku
 pihisti|k, -gu, -kku
 piisko|p, -bi, -'ppi
 `pikli|k, -gu, -kku
 `pilmi|k, -gu, -kku
 pobutsni|k, -gu, -kku
 bombõmi|k, -gu, -kku
 `popõni|k, -gu, -kku

porovik, -gu, -kku
 prillesnik, -gu, -kku
 prokurör, -röri, -'röri
 prokurüür, -rööri, -rüüri
 pugorik, -gu, -kku
 puhastik, -gu, -kku
 puhmestik, -gu, -kku
 puhmistik, -gu, -kku
 pundrik, -gu, -kku
 puravik, -gu, -kku
 purtnik, -gu, -kku
 pussõnik, -gu, -kku
 pusõrik, -gu, -kku
 puudulik, -gu, -kku
 puufnik, -gu, -kku
 puuslak, -gi, -kki
 puufnik, -gu, -kku
 põdristik, -gu, -kku
 põdõlik, -gu, -kku
 päivilik, -gu, -kku
 päävä piltnik, -gu, -kku
 pümeelik, -gu, -kku
 pümmelik, -gu, -kku
 püsnik, -gu, -kku
 raandik, -gu, -kku
 rabandik, -gu, -kku
 raendik, -gu, -kku
 raestik, -gu, -kku
 rahulik, -gu, -kku
 rahvalik, -gu, -kku
 raondik, -gu, -kku
 ratsanik, -gu, -kku
 resto|rañ, -rani, -'ranni
 ridastik, -gu, -kku
 rihnik, -gu, -kku
 rintnik, -gu, -kku
 roestik, -gu, -kku
 rosonik, -gu, -kku
 rõõsalik, -gu, -kku
 räbelik, -gu, -kku
 räbändik, -gu, -kku
 räbästik, -gu, -kku
 räabõsnik, -gu, -kku
 räästik, -gu, -kku
 saa- aastak, -ga, -kka
 sada- aastak, -ga, -kka
 sadamik, -gu, -kku
 sandivonik, -gu, -kku
 sekre|tär, -täri, -'täri
 semmi|när, -näri, -'näri
 sisalik, -gu, -kku
 sitavonik, -gu, -kku
 sita vuusnik, -gu, -kku
 surmik, -gu, -kku
 suukanarik, -gu, -kku
 sõbralik, -gu, -kku
 sõna võtlik, -gu, -kku
 sõsalik, -gu, -kku
 sõsarik, -gu, -kku
 säitsmendik, -gu, -kku
 sääduslik, -gu, -kku
 sündlik, -gu, -kku
 süs|tem, -temi, -'temmi
 süämnik, -gu, -kku
 taldrik, -gu, -kku
 tammistik, -gu, -kku
 tara|kañ, -kani, -'kanni
 tasalik, -gu, -kku

tasastik, -gu, -kku
 tatrik, -gu, -kku
 tele|foñ, -foni, -'fonna
 tele|voñ, -voni, -'vonna
 tervuslik, -gu, -kku
 tiis|lär, -läri, -'läri
 tii|vidonik, -gu, -kku
 tiranik, -gu, -kku
 tohnik, -gu, -kku
 tolslik, -gu, -kku
 tsagimik, -gu, -kku
 tsent|ner, -neri, -'nerri
 tsetverik, -gu, -kku
 tsibõrik, -gu, -kku
 tsjgare|t, -di, -'tti
 tsirulnik, -gu, -kku
 tsirusnik, -gu, -kku
 tsobarik, -gu, -kku
 tsubarik, -gu, -kku
 tsäberik, -gu, -kku
 tsähälik, -gu, -kku
 tuhat aastak, -ga, -kka
 tulõvik, -gu, -kku
 tummõlik, -gu, -kku
 turslak, -gi, -kki
 tõtõlik, -gu, -kku
 tärpen|tin, -tini, -'tinni
 tärik, -gu, -kku
 tõslik, -gu, -kku
 tühmrik, -gu, -kku
 tühālik, -gu, -kku
 tündsālik, -gu, -kku
 tüsehēlik, -gu, -kku
 tüsselik, -gu, -kku
 tütrik, -gu, -kku
 tüürnik, -gu, -kku
 ubõrik, -gu, -kku
 umanik, -gu, -kku
 umb usklik, -gu, -kku
 undruk, -gu, -kku
 usklik, -gu, -kku
 uudishimolik, -gu, -kku
 vahadsõlik, -gu, -kku
 vahelik, -gu, -kku
 vaiklik, -gu, -kku
 vaimolik, -gu, -kku
 vanalik, -gu, -kku
 vana tütrik, vana tütrigu,
 vanna tütrikku
 vani|liin, -lini, -'linni
 varistik, -gu, -kku
 vasklik, -gu, -kku
 vastatulõlik, -gu, -kku
 vasta võtlik, -gu, -kku
 vedelik, -gu, -kku
 veebru|ar, -ari, -'arri
 veerāndik, -gu, -kku
 vereh|tin, -tinā, -'tinnā
 verevālik, -gu, -kku
 vesāsnik, -gu, -kku
 vidonik, -gu, -kku
 viendik, -gu, -kku
 viskrik, -gu, -kku
 vitsistik, -gu, -kku
 vuu|frik, -gu, -kku
 vuušnik, -gu, -kku
 võimalik, -gu, -kku
 võimlik, -gu, -kku

võlgnik, -gu, -kku
 võlsnik, -gu, -kku
 vōpistik, -gu, -kku
 võrõndik, -gu, -kku
 võrõstik, -gu, -kku
 vähālik, -gu, -kku
 õbõrik, -gu, -kku
 õgvalik, -gu, -kku
 õndsalik, -gu, -kku
 õnnõlik, -gu, -kku
 äi|tär, -täri, -'täri
 ümbrik, -gu, -kku
 ümarik, -gu, -kku
 ündrik, -gu, -kku
 ütsāndik, -gu, -kku
 üürnik, -gu, -kku

44

(VES 29) sõda

aastaga|sada, -saa, -sata
 ilma|sõda, -sõa, -sõta
 jalgrāda, -a, -ta
 katssada, katõsaa, kattõsata
 katõssasada, katsasaa,
 katsatsata
 kolmsada, kolmõsaa,
 kolmõsata
 kuušsada, kuvvõsaa, kuutsata
 la|ga, -ja, -ka
 la|gja, -ja, -kja
 mõtsatsi|ga, -a, -ka
 nellisada, ne(l)lāsaa, neljāsata
 paafsada, paarisaa, paarisata
 pa|da, -a, -ta
 piripa|da, -a, -ta
 puu|rada, -raa, -rata
 ra|da, -a, -ta
 ra|ga, -ja, -ka
 ra|gja, -ja, -kja
 ri|da, -a, -ta
 sa|da, -a, -ta
 sõda, sõa, sõta
 säidsesada, säitsmesaa,
 säidsensata
 ta|ga, -ja, -ka
 ta|gja, -ja, -kja
 tiirāda, -a, -ta
 tsi|ga, -a, -ka
 T sirgura|da, -a, -ta
 tsirgura|da, -a, -ta
 unitsi|ga, -a, -ka
 va|ga, -a, -ka
 va|ga, -ja, -ka
 va|gja, -ja, -kja
 vi|ga, -a, -ka
 viišsada, viiesaa, viitsata
 ütessāsada, ütēsaa, ütēsatsata

45

(VES 28) kana

abirah|a, -a, -ha
 al|a, -a, -la
 aokan|a, -a, -na
 asõsõn|a, -a, -na
 ausõn|a, -a, -na
 eloma|ja, -ja, -ia
 `haigõma|ja, -ja, -ia
 huunis|a, -a, -sa
 hõl|a, -fa, -lla
 ijhmkav|a, -a, -va
 imändakal|a, -a, -la
 `inglustin|a, -a, -na
 jahhelih|a, -a, -ha
 jouluvan|a, -a, -na
 jumalasõn|a, -a, -na
 juutrah|a, -a, -ha
 k|dsa, -dsa, -tsa
 ka|ja, -ja, -ia
 kal|a, -a, -la
 kam|a, -a, -ma
 kan|a, -a, -na
 kav|a, -a, -va
 keldokal|a, -a, -la
 kesksõn|a, -a, -na
 kiidsakal|a, -a, -la
 kiidsukal|a, -a, -la
 kis|a, -a, -sa
 koolima|ja, -ja, -ia
 kristusõkal|a, -a, -la
 kukumun|a, -a, -na
 kusõkal|a, -a, -la
 kõhikõv|a, -a, -va
 kõv|a, -a, -va
 kãolin|a, -a, -na
 kõüdüssõn|a, -a, -na
 la|ba, -ba, -pa
 la|ha, -ha, -hha
 langlih|a, -a, -ha
 lih|a, -a, -ha
 lim|a, -a, -ma
 lin|a, -a, -na
 lis|a, -a, -sa
 lodakal|a, -a, -la
 lodjakal|a, -a, -la
 maanasõn|aq, -no, -no
 maavih|a, -a, -ha
 ma|ja, -ja, -ia
 mõl|a, -a, -la
 na|ba, -ba, -pa
 nimisõn|a, -a, -na
 nis|a, -a, -sa
 nurmkan|a, -a, -na
 nõn|a, -a, -na
 otspa|ja, -ja, -ia
 pah|a, -a, -ha
 pa|ja, -ja, -jja -ia
 pal|a, -a, -la
 palotal|ga, -ja, -ka
 `perserih|a, -a, -ha
 peräsõn|a, -a, -na
 pilvepal|a, -a, -la
 pini|ih|a, -a, -ha
 pini|õn|a, -a, -na
 pra|da, -da, -ta

pritsimal|ja, -ja, -ia
 rah|a, -a, -ha
 reherih|a, -a, -ha
 rih|a, -a, -ha
 rih|ä, -ä, -hä
 rõ|ba, -ba, -pa
 sal|a, -a, -la
 sam|a, -a, -ma
 sitama|ja, -ja, -ia
 suvõma|ja, -ja, -jja -ia
 sõlmsõn|a, -a, -na
 sõn|a, -a, -na
 säänesama, `säantsesama,
 säänestsamma
 sõõgi|maja, -maja, -maia
 taasama, taasama, taadsamma
 ta|ba, -ba, -pa
 ta|ga, -ga, -ka
 taganusvar|a, -a, -ra
 tagavar|a, -a, -ra
 tagonavar|a, -a, -ra
 tal|a, -a, -la
 tapama|ja, -ja, -jja -ia
 tatfnõn|a, -a, -na
 tegosõn|a, -a, -na
 til|a, -a, -la
 tin|a, -a, -na
 täimun|a, -a, -na
 umahussõn|a, -a, -na
 va|ba, -ba, -pa
 vah|a, -a, -ha
 vahelih|a, -a, -ha
 vakkal|a, -a, -la
 valaskal|a, -a, -la
 vallama|ja, -ja, -jja -ia
 van|a, -a, -na
 vanaõna, -, vannasõnna
 vangima|ja, -ja, -jja -ia
 vannugisõn|a, -a, -na
 var|a, -a, -ra
 vi|ba, -ba, -pa
 vih|a, -a, -ha
 viinavõtusõn|aq, -no, -no
 vin|a, -a, -na
 vis|a, -a, -sa
 viunõn|a, -a, -na
 võõrassõn|a, -a, -na
 üükan|a, -a, -na
 üüma|ja, -ja, -ia

46

(VES 30) hain,
 (VES 33) jalg,
 (VES 45) nagõl

aas, aasa, `aasa
 adõr, adra, `atra
 adõr, adra, `atra
 ahk, aha, `ahka
 ahnõq|kaal, -kaala, -`kaala
 aho|rind, -rinna, -`rinda
 aho|rõnd, -rõnna, -`rõnda
 aid, aia, `aida
 ait, aida, `aita

angõr|hain, -haina, -`haina
 arb, arva, `arba
 arg, ara, `arga
 asõ|aid, -aia, -`aida
 atr, adra, `atra
 ede|jalg, -jala, -`jalga
 elokala|haud, -havva, -`hauda
 eläjätahr, -tahra, -`tahra
 haav, haava, `haava
 habõna|raud, -ravva, -`rauda
 hahk, haha, `hahka
 hain, haina, `haina
 hall, halla, `halla
 halv, halva, `halva
 hand, hanna, `handa
 hap|p, -a, -pa
 hapuhain, `hapnõhaina,
 hapund`haina
 harv, harva, `harva
 hat|t, -a, -ta
 hatt|saajaq, -`saaju, -`saaju
 haud, havva, `hauda
 helme|kõrd, -kõrra, -`kõrda
 `herne|kõdõr, -kõdra, -`kõtra
 `herne|ruug, -ruvva, -`ruuga
 hiiv, hiiva, `hiiva
 hind, hinna, `hinda
 hirre|mõts, -mõtsa, -`mõtsa
 hius|karv, -karva, -`karva
 `hiussõ|karv, -karva, -`karva
 horm, horma, `horma
 hurm, hurma, `hurma
 hõdõr, hõdra, `hõtra
 hõdõf, hõdra, `hõtra
 hõel, hõela, `hõela
 hõhv, hõhva, `hõhva
 hõrn, hõrna, `hõrna
 hõtf, hõdra, `hõtra
 härg|hain, -haina, -`haina
 ihnõq|kaal, -kaala, -`kaala
 ijä|kard, -karra, -`karda
 ilm, ilma, `ilma
 ilves|hain, -haina, -`haina
 jaam, jaama, `jaama
 jaani|hain, -haina, -`haina
 jaani|vagõl, -vagla, -`vakla
 jala|tall, -talla, -`talla
 jala|vaiv, -vaiva, -`vaiva
 jalg, jala, `jalga
 jalgl|laud, -lavva, -`lauda
 jebona|jalg, -jala, -`jalga
 jeboni|jalg, -jala, -`jalga
 `juuda|nahk, -naha, -`nahka
 `juuda|sitt, -sita, -`sitta
 juun|laud, -lavva, -`lauda
 järe|kõrd, -kõrra, -`kõrda
 kaadsaq, `kaadso, `kaadso
 kaal, kaala, `kaala
 kaala|kõrd, -kõrra, -`kõrda
 kaala|rihm, -rihma, -`rihma
 kaar, kaara, `kaara
 kabõl, kabla, `kapla
 kabõf, kabla, `kapla
 kabõli|aid, -aia, -`aida
 kabõr, kabra, `kapra
 kabõf, kabra, `kapra
 kahru|kaar, -kaara, -`kaara
 kahv, kahva, `kahva

kalmu|aid, -aia, -`aia
 kalmõht|aid, -aia, -`aia
 kana|arv, -arva, -`arva
 kana|nahk, -naha, -`nahka
 `kangõ|kaal, -kaala, -`kaala
 kapl, kabra, `kapla
 kapr, kabra, `kapra
 kaput|jalg, -jala, -`jalga
 kard, karra, `karda
 kari|hain, -haina, -`haina
 karv, karva, `karva
 `kastõ|hain, -haina, -`haina
 kaup, kauba, `kaupa
 kaust, kausta, `kausta
 kerä|hain, -haina, -`haina
 kesk|paik, -paiga, -`paika
 kidsi|hain, -haina, -`haina
 kihl, kihla, `kihla
 kihv, kihva, `kihva
 kikka|kaadsaq, -`kaadso,
 -`kaadso
 kibr, kibra, `kipra
 kirp|hain, -haina, -`haina
 klopi|laud, -lavva, -`lauda
 kolm|jalg, -jala, -`jalga
 koogu|raud, -ravva, -`rauda
 koori|raud, -ravva, -`rauda
 koti|nõgõl, -nõgla, -`nõkla
 krantš|kaal, -kaala, -`kaala
 kukõri|paun, -pauna, -`pauna
 kumt|jalg, -jala, -`jalga
 kurg|jalg, -jala, -`jalga
 kuusik|hain, -haina, -`haina
 kõdõr, kõdra, `kõtra
 kõdõr, kõdra, `kõtra
 kõhn, kõhna, `kõhna
 kõpl, kõbla, `kõpla
 kõrd, kõrra, `kõrda
 kõrv, kõrva, `kõrva
 kõtr, kõdra, `kõtra
 käs|jalg, -jala, -`jalga
 labaj|jalg, -jala, -`jalga
 ladõv, ladva, `latva
 ladõv, ladva, `latva
 laiñ, laiha, `laiha
 laisk, laisa, `laiska
 laiv, laiva, `laiva
 lak|k, -a, -ka
 lang, langa, `langa
 `latsi|aid, -aia, -`aia
 latv, ladva, `latva
 laud, lavva, `lauda
 laut, lauda, `lauta
 leh|adõr, -adra, -`atra
 liin, liina, `liina
 liiv, liiva, `liiva
 liiva|hau, -havva, -`hauda
 limba|jalg, -jala, -`jalga
 liud, livva, `liuda
 looma|aid, -aia, -`aia
 loona|tark, -targa, -`tarka
 lutik|hain, -haina, -`haina
 lõdõv, lõdva, `lõtva
 lõdõv, lõdva, `lõtva
 lõhn, lõhna, `lõhna
 lõik|hain, -haina, -`haina
 lõtv, lõdva, `lõtva
 lõug, lõvva, `lõuga

lõõts, lõõtsa, lõõtsa
 maal|vagõl, -vagla, -`vakla
 maagõ|lang, -langa, -`langa
 maana|tark, -targa, -`tarka
 `maari|hain, -haina, -`haina
 `maari|õna|jalg, -jala, -`jalga
 mago|nahk, -naha, -`nahka
 mah, mahla, `mahla
 mait, maida, `maita
 malk, malga, `malka
 malts, maltsa, `maltsa
 mamm, mamma, `mamma
 mafa|tsauk, -tsauga, -`tsauka
 mark, marga, `marka
 maru|hain, -haina, -`haina
 mass, massa, `massa
 massa|hain, -haina, -`haina
 matus|aid, -aia, -`aia
 mauk, mauga, `mauka
 mehids|aid, -aia, -`aia
 muuk|raud, -ravva, -`rauda
 mõrd, mõrra, `mõrda
 mõro|hain, -haina, -`haina
 mõts, mõtsa, `mõtsa
 mõõk, mõõga, mõõka
 mürk|hain, -haina, -`haina
 nagõl, nagla, `nakla
 nagõl, nagla, `nakla
 nahk, naha, `nahka
 naistõpuna|hain, -haina, -`haina
 nakl, nagla, `nakla
 nirk, nirga, `nirka
 nisõldus|hain, -haina, -`haina
 `nitse|varb, -varba, -`varba
 nua|laiv, -laiva, -`laiva
 nõdõr, nõdra, `nõtra
 nõdõr, nõdra, `nõtra
 nõdõr, nõdra, `nõtra
 nõgõl, nõgla, `nõkla
 nõgõl, nõgla, `nõkla
 nõid, nõia, `nõida
 nõkl, nõgla, `nõkla
 nõlv, nõlva, `nõlva
 nõna|tark, -targa, -`tarka
 nõtr, nõdra, `nõtra
 nõdsemä|hain, -haina, -`haina
 nõdsermä|hain, -haina, -`haina
 nõlg|hain, -haina, -`haina
 nõps|nõgõl, -nõgla, -`nõkla
 oho|paads, -paadi, -`paadi
 olg|rihm, -rihma, -`rihma
 ofa|vits, -vitsa, -`vitsa
 oras|hain, -haina, -`haina
 paak, paaga, `paaka
 pahr|aid, -aia, -`aia
 paht, paha, `pahta
 paik, paiga, `paika
 pail, paila, `paila
 palk, palga, `palka
 palo|mõts, -mõtsa, -`mõtsa
 pank, panga, `panka
 panni|paik, -paiga, -`paika
 pardsi|jalg, -jala, -`jalga
 part|hain, -haina, -`haina
 pask, pasa, `paska
 pat|t, -a, -ta
 paun, pauna, `pauna
 pego|nahk, -naha, -`nahka

piha|aid, -aia, -`aia
 piim|hain, -haina, -`haina
 piit, piida, `piita
 piitre|hain, -haina, -`haina
 piitsk, piidsa, `piitska
 pilu|paun, -pauna, -`pauna
 pini|nagõl, -nagla, -`nakla
 pini|pussu|hain, -haina, -`haina
 pleeg|aid, -aia, -`aia
 plett|nõgõl, -nõgla, -`nõkla
 plii|k|aid, -aia, -`aia
 pliini|raud, -ravva, -`rauda
 polvõ|rits, -ritsa, -`ritsa
 ponk|laud, -lavva, -`lauda
 praak, praaga, `praaka
 press|raud, -ravva, -`rauda
 pussu|sõgõl, -sõgla, -`sõkla
 puuk|jalg, -jala, -`jalga
 puultald, poolõtalla, puult`alda
 puum|vill, -villa, -`villa
 põdõr, põdra, `põtra
 põdõr, põdra, `põtra
 Põha|nagõl, -nagla, -`nakla
 põrn, põrna, `põrna
 `põrrama, põrradaq, `põrra
 põtr, põdra, `põtra
 pää|liin, -liina, -`liina
 pusti|hain, -haina, -`haina
 pürst|pail, -paila, -`paila
 pütsk|hain, -haina, -`haina
 rahk, raha, `rahka
 raik, raiga, `raika
 rasv, rasva, `rasva
 rasõv, rasva, `rasva
 rasõv, rasva, `rasva
 raub, ravva, `rauda
 rebäse|hain, -haina, -`haina
 rete|hain, -haina, -`haina
 rihm, rihma, `rihma
 riist, riista, `riista
 riit, riida, `riita
 rind|vits, -vitsa, -`vitsa
 rist|kabraq, -`kaplo, -`kaplo
 ristik|hain, -haina, -`haina
 ritk|hain, -haina, -`haina
 riuk|hand, -hanna, -`handa
 robi|hain, -haina, -`haina
 `roelmu|aid, -aia, -`aia
 roovik|aid, -aia, -`aia
 ruun, ruuna, `ruuna
 `ruunama, ruunadaq, `ruuna
 `rõiva|ait, -aida, -`aita
 saajaq, `saajo, `saajo
 saavõli|nahk, -naha, -`nahka
 sai, saia, `saia
 sain, saina, `saina
 šaks, šaksa, `šaksa
 salasi|t, -a, -ta
 sann, sanna, `sanna
 sard, sarra, `sarda
 sarlaq, `sarlu, `sarlu
 sarn, sarna, `sarna
 sau|sann, -sanna, -`sanna
 savvu|sann, -sanna, -`sanna
 sebi|vits, -vitsa, -`vitsa
 seemüs|nahk, -naha, -`nahka
 siib, siiva, `siiba
 sild, silla, `silda

silmä|karv, -karva, -`karva
 sit|t, -a, -ta
 soe|hau, -havva, -`hau
 soe|tölv, -tölv, -`tölv
 `sol|kna|hain, -haina, -`haina
 sorrõ|hain, -hanna, -`hanna
 susi|hain, -hanna, -`hanna
 sõa|riist, -riista, -`riista
 sõbõr, sõbra, `sõpra
 sõbõf, sõbra, `sõpra
 sõgõl, sõgla, `sõkla
 sõgõf, sõgla, `sõkla
 sõir, sõira, `sõira
 sõkl, sõgla, `sõkla
 sõmmõf|hain, -haina, -`haina
 sõnal|jal, -jala, -`jala
 sõpr, sõbra, `sõpra
 sõrg, sõra, `sõrga
 sõrm|hau, -lavva, -`lau
 sõrm|vits, -vitsa, -`vitsa
 tagõl, tagla, `takla
 tagõf, tagla, `takla
 tahi|hau, -lavva, -`lau
 tahm, tahma, `tahma
 tahr, tahr, `tahr
 tahr|aid, -aia, -`aia
 takl, tagla, `takla
 tall, talla, `talla
 tarh|aid, -aia, -`aia
 tark, targa, `tarka
 tarn, tarna, `tarna
 teeda|hain, -haina, -`haina
 tias|hain, -haina, -`haina
 tigas|hain, -haina, -`haina
 tiij|hain, -haina, -`haina
 tiir, tiira, `tiira
 folk|hain, -hanna, -`hanna
 topit|nahk, -naha, -`naha
 traadi|lang, -langu, -`langu
 tsaer|aud, -ravva, -`rauda
 tsaga|aud, -ravva, -`rauda
 tsagi|aud, -ravva, -`rauda
 tsia|hain, -haina, -`haina
 tsia|paht, -paha, -`paha
 tsia|sõrg, -sõra, -`sõrga
 tsiapussu|hain, -haina, -`haina
 tsibi|hain, -hanna, -`hanna
 tsibi|kõrd, -kõrra, -`kõrda
 tsäpe|kõrv, -kõrva, -`kõrva
 tuhk|hau, -havva, -`hau
 tuli|hain, -haina, -`haina
 tuli|raig, -raia, -`raia
 tuli|vagõl, -vagla, -`vakla
 tuulõ|kaar, -kaara, -`kaara
 tõhv, tõhva, `tõhva
 tõias|hain, -haina, -`haina
 tõld, tõlla, `tõlda
 tõlv, tõlva, `tõlva
 tõrv, tõrva, `tõrva
 tädi|rind, -ranna, -`randa
 täü|hain, -haina, -`haina
 tüü|riist, -riista, -`riista
 unõ|hain, -haina, -`haina
 upin|hain, -haina, -`haina
 uss|aid, -aia, -`aia
 vaap, vaaba, `vaapa
 vagõl, vagla, `vakla
 vagõf, vagla, `vakla

vahe|kõrd, -kõrra, -`kõrda
 vahn, vahna, `vahna
 vaib, vaiba, `vaiba
 vaiv, vaiva, `vaiva
 vak|k, -a, -ka
 vaki, vagla, `vakla
 vald, valla, `valda
 vanahav, vanahalva,
 vanna|halva
 vanasitt, vanasita, vannasitta
 varn, varna, `varna
 vars, varsa, `varsa
 varõs|jal, -jala, -`jala
 varõs|laud, -lavva, -`lau
 vass, vassa, `vassa
 vatsk, vadsa, `vatska
 vere|vatsk, -vadsa, -`vatska
 veri|hain, -haina, -`haina
 vesi|hain, -haina, -`haina
 vigõl, vigla, `vikla
 vigõf, vigla, `vikla
 vihm, vihma, `vihma
 vihma|vagõl, -vagla, -`vakla
 viht, viha, `vihta
 vihv, vihva, `vihva
 viin, viina, `viina
 vikl, vigla, `vikla
 vill, villa, `villa
 vinn, vinna, `vinna
 virk, virga, `virka
 virm, virma, `virma
 virmas|hain, -haina, -`haina
 virts, virdsa, `virtsa
 viss|raud, -ravva, -`rauda
 vits, vitsa, `vitsa
 voho|vill, -villa, -`villa
 vooli|raud, -ravva, -`rauda
 vuul|raud, -ravva, -`rauda
 võiu|hain, -haina, -`haina
 võlg, võla, `võlga
 väe|rind, -rinna, -`rinda
 väe|rõnd, -rõnna, -`rõnda
 vägi|hain, -haina, -`haina
 õgõv, õgva, `õkva
 õgõv, õgva, `õkva
 õhv, õhva, `õhva
 õkv, õgva, `õkva

47

(VES 43) asi

all|kiri, -kirä -kirä, -`kirjä -`kirja
 ao|kiri, -kirä -kirä, -`kirjä -`kirja
 asi, asä, `asja
 hari, harä, `harja
 iijn|kiri, -kirä, -`kirjä
 ime|asi, -asä, -`asja
 jaani|mari, -marä, -`marja
 juurõ|vili, -vi(l)lä -vi(l)fa, -`viljä
 -`vilja
 kabi, kabja kaba, `kapja
 kahi, kaä, `kahja
 kari, karä, `karja
 kikka|mari, -marä, -`marja
 kiri, kirä kirä, `kirjä `kirja

košaq, `kosjo, `kosjo
 kunna|osi, -oša, -`osja
 kuri, kurä, `kurja
 kurõ|mari, -marä, -`marja
 kao|kiri, -kirä -kirä, -`kirjä
 -`kirja
 liiva|mari, -marä, -`marja
 lodi, lodä lodja, `lotja
 lubi, lubja luä, `lupja
 lõvva|vili, -vi(l)lä -vi(l)fa, -`viljä
 -`vilja
 maa|kari, -karä, -`karja
 makõ|kahi, -kaä, -`kahja
 manoo|kiri, -kirä -kirä, -`kirjä
 -`kirja
 mari, marä, `marja
 mõtsa|veli, -ve(l)le, -`veljä
 -`velle
 nali, na(l)fa, `nalja `nalla
 nelli, ne(l)lä, `neljä `nella
 nuri, nurä, `nurja
 ori, orä, `orja
 osi, oša, `osja
 padi II, -dä, -(t)fa
 padi I, padä padja, pattä `patja
 puul|veli, -ve(l)le, -`veljä -`velle
 põha, -, `põhja
 põhi, põhä, `põhja
 pää|asi, -asä, -`asja
 pää|kiri, -kirä -kirä, -`kirjä
 -`kirja
 sari, sarä, `sarja
 `tahta|mari, -marä, -`marja
 terä|vili, -vi(l)lä -vi(l)fa, -`viljä
 -`vilja
 toomõ|mari, -marä, -`marja
 tsia|mari, -marä, -`marja
 tugi|kiri, -kirä, -`kirjä
 tuõ|kuri, -kurä, -`kurja
 vanakuri, vanakuä, vanna `kurja
 vanatühi, vanatühä, vanna `tühjä
 veli, ve(l)le, `veljä `velle
 viigi|mari, -marä, -`marja
 viina|mari, -marä, -`marja
 vili, vi(l)lä vi(l)fa, `viljä `vilja
 `villä `villa
 viisla|mari, -marä, -`marja
 visna|mari, -marä, -`marja
 väli, väl(l)ä, `väljä `vällä

48

(VES 69) elämä, (VES 71) kasuma

el|ämä, -läq, -ä
 im|emä, -meq, -e
 kas|uma, -suq, -u, `kasvi
 kuio|ma, -daq, -
 kü|dsämä, -tsäq, -dsä, -dsäs
 külm|mä, -daq, -
 mun|õma, -nõq, -õ, `munni
 nõgluma, `nõkluq, nõglu, nõgli
 pal|ama, -laq, -a
 sal|dama, -taq, -ta, `sattõ
 sull|ama, -laq, -a

häbende(1)lemä, -llaq, -(1)le
 hädänte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 härgüte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 häöte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 häüsüte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 häöderde(1)lemä, -llaq, -(1)le
 häöriske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 hüpuske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 hürmiste(1)lemä, -llaq, -(1)le
 hürmäste(1)lemä, -llaq, -(1)le
 hürmüske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 hürmüte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 hüväske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 ihatō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 ilotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 imehte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 imete(1)lemä, -llaq, -(1)le
 indsite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 ingördō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 irvite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 istuskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 istutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 itsite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 jaahutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jalotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jaotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 joosiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jorisitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jorotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 juurutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jōlahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jōlgutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jōnksutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 jōristō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kaeskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kahitsō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kahmistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kahmustō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kalluskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kallutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kannahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kapördō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 keerite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 keerotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 keksiske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kibōndō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kiibördō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kiisutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kiimaskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kiiniske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kiivende(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kiivōndō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kipōldō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kirmiste(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kivōndō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kobistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kogahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kohkōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kohrutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō =
 kohutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kokutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 koobördō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 koolōskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 koputō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 korgiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 korgistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 krabistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 krōbistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō

krōpsitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kukutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kulliskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kullōskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kumardō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kumaskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kumastō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kummutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kupōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kuristō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kurskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kurvastō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kusiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kussotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kuugaskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kōsistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kōtutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kōōristō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kōōrutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 kākūske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kāperde(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kāpiste(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kāriste(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kārsite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kāsiste(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kääntūske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kākūske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kügähe(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kügāske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 kükāske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 küküte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 küllüte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 küsüte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 laagōskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lakiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lamaskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lamuskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lamōskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 laoskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 laotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lauliskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lehähe(1)lemä, -llaq, -(1)le
 lihahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 liibō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 liiguskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 liigutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lipōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 logahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō =
 lokōndō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lokōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 longōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lopōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lōgistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lōkōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lōngutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lōōritō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 lākāske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 lākäte(1)lemä, -llaq, -(1)le
 magahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 magjahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 majaskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 meeliske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 meelūske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 mokitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 muhahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 muhaskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mukitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nullitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō

munitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mõistatō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mõistutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mõnitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mõraskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mõroskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mõsiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mõtiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 mähähe(1)lemä, -llaq, -(1)le
 mürmüske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 müüske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 naagutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 naaraskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 naaratō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 naariskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 naaratō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nakaskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nakātō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nalfatō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 neelūske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 nilvōskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nimmite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 nirgiske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 nirsutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nirmōndō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nuhutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nuratō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nõatō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nõrgutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nõstiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nõvvatō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 nõvvotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 näpotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 närbüske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 ohahō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 orōhtō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pahuskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 painotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 päitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 paoskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pardsutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 paugutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 peeriske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 peerūske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 peroskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pesite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pesähe(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pesände(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pikutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pilgutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 piluhō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pilviske(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pirdoskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pirdotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pirtotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pisōndō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pisōrdō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pitsite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pliksitō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 plärtse(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pragistō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 proosiskō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 präägutō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pōristō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 pōrotō(1)lōma, -llaq, -(1)lō
 päkite(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pōōrelde(1)lemä, -llaq, -(1)le
 pōōrüske(1)lemä, -llaq, -(1)le

pöörüte|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 rabõhõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 raputõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 rahite|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 ribõhõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 ringutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 rinnotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 ripõndõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 robistõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 roputõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 rõbahõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 rõbõhõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 rägähe|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 rägäske|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 räpäte|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 rõhüte|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 `saandõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 saisatõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 saisoskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sataskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sataatõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 segende|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 segähe|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 segände|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 sessende|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 sibustõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 siivotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 silmite|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 siputõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sirotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sobistõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 suurustõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sõbrustõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sõkiskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sõnotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sõrmitsõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 sällüte|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 `sõende|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 süvende|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 süüdiske|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 taaratõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 taarotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 taatõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 targutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tembotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tihkõndõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tiiratõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tilbõrdõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tillite|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 tiriste|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 tolgõndõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tollitõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 torbitõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 trummõldõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tšaagatõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsibiste|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 tsibõrdõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsihatõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsirotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsiputõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsiraskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsiriste|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 tsoigutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsolistõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsoristõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tsäbehe|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 tsätsüte|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 tsäagatõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ

tukistõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tukutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tutõrdõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tõõsõndõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tõrõskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tõõsitõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 tülüske|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 tülüte|(1)lõma, -llaq, -(1)le
 uhkõndõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 ukõrdõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 unistõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 upitõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 upuskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 urvitõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 usotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 uuratõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 `vaihtõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 valiskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 valitsõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 vallatõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 valohõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 `vaotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 veerüte|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 vigurdõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 vihastõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 vihostõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 viilde|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 vilgutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 viliste|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 vilksutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 vingutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 virotõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 vuristõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 võigistõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 võimutõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 `vootõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 võõrastõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 võõriskõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 väherde|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 õngõrdõ|(1)lõma, -llaq, -(1)lõ
 ähvärde|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 äiate|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 ävväte|(1)lemä, -llaq, -(1)le
 üsäte|(1)lemä, -llaq, -(1)le

53
 (VES 67) `jäämä

`jäämä, jäiaq, jää
 `kaema, kariaq, kae
 kijmä, kiiaq, kij

54
 (VES 73) `istma1

`hälmä, `hällüq, hällü, hällüs
 `istma, `istuaq, istu, istus
 `kiutma, `kiutuaq, kiudu, kiudus
 `kõikma, `kõikuaq, kõigu, kõigus
 `käätsmä, `käätsüq, käädsü,
 käädsüs
 `lepmä, leppüq, lepü, lepiis
 `liikma, `liikuaq, liigu, liigus

`paistma, `paistuaq, paistu,
 paistus
 `putma, puttuq, putu, putus
 `saldma, `salliaq, salli, sallis
 `safma, `salliaq, salli, sallis
 `sitma, sittuaq, situ, situs
 `süütmä, `süütaq, süüda, süüdäs
 `tsilkma, `tsilkuq, tsilgu, tsilgus
 `tükmä, `tüküq, tükü, tüküs
 `uskma, `uskuq, usu, usus

55
 (VES 85) kõnõlõma

`aelõma, -daq, -õ
 habalõma, -daq, -õ
 habõlõma, -daq, -õ
 hajolõma, -daq, -õ
 hõfalõma, -daq, -õ
 härelõma, -daq, -e
 jagõlõma, -daq, -õ
 jäselõma, -daq, -e
 kudõlõma, -daq, -õ
 kõnõlõma, -daq, -õ
 kügelõma, -daq, -e
 logõlõma, -daq, -õ
 muhelõma, -daq, -õ
 mõtõlõma, -daq, -õ
 mähälõma, -daq, -e
 nädselõma, -daq, -e
 nägelõma, -daq, -e
 närelõma, -daq, -e
 näselõma, -daq, -e
 rabõlõma, -daq, -õ
 ribõlõma, -daq, -õ
 räbelõma, -daq, -e
 rägelõma, -daq, -e
 rüselõma, -daq, -le
 salalõma, -daq, -õ
 tõõlõma, -daq, -õ
 udsalõma, -daq, -õ
 vahelõma, vaheldaq, vahelõ
 vaiõlõma, -daq, -õ
 videlõma, -daq, -e
 vigõlõma, -daq, -õ

56
 (VES 85) `hiibõlõma

`haakõlõma, haagõldaq,
 `haakõlõ
 `haihkõlõma, haihõldaq,
 `haihkõlõ
 `haikõlõma, haigõldaq, `haiklõ
 `hankõlõma, hangõldaq,
 `hankõlõ
 `harkõlõma, hargõldaq,
 `harkõlõ
 `haugõlõma, havvõldaq,
 `haugõlõ
 `haussõlõma, hausõldaq,
 `haussõlõ

`heikelemä, heigeldäq, `heikele
 `helkelemä, helgeldäq, `helkele
 `hiibõlõma, hiibõldäq, `hiibõlõ
 `hiitelemä, hiideldäq, `hiitele
 `hiibõlõma, hiibõldäq, `hiibõlõ
 `hirsksõlõma, hirsõldäq, `hirsksõlõ
 `hõühkelemä, hõüheldäq, `hõühkele
 `hõüstelemä, hõüsteldäq, `hõüstele
 `hüllelemä, hülleldäq, `hüllele
 hüre|lemä, -däq, -e
 `hürkelemä, hürgeldäq, `hürkele
 `hürmelemä, hürmeldäq, `hürmele
 `irvelemä, irveldäq, `irvele
 `iukõlõma, iugõldäq, `iukõlõ
 `jankõlõma, jangõldäq, `jankõlõ
 `jutlõma, jutõldäq, `jutlõ
 `juurdlõma, juurõldäq, `juurdlõ
 `kaapõlõma, kaabõldäq, `kaapõlõ
 `kaiblõma, kaivõldäq, `kaiblõ
 `kaihksõlõma, kaihõldäq, `kaihksõlõ
 kak|kõlõma, -õldäq, -kõlõ
 `kargõlõma, karõldäq, `kargõlõ
 `kirgelemä, kireldäq, `kirgele
 `kirkelemä, kirkeldäq, `kirkele
 `kiskõlõma, kisõldäq, `kiskõlõ
 `kiugõlõma, kiugõldäq, `kiugõlõ
 `kohksõlõma, kohõldäq, `kohksõlõ
 `koinõlõma, koinõldäq, `koinõlõ
 `korkõlõma, korgõldäq, `korkõlõ
 `kraapõlõma, kraabõldäq, `kraapõlõ
 `krillõlõma, krillõldäq, `krillõlõ
 `krõimõlõma, krõimõldäq, `krõimõlõ
 `krõllõlõma, krõllõldäq, `krõllõlõ
 `krõllõlõ
 `kuigõlõma, kuigõldäq, `kuigõlõ
 kuk|kõlõma, -õldäq, -kõlõ
 `kungõlõma, kungõldäq, `kungõlõ
 `kuugõlõma, kuugõldäq, `kuugõlõ
 `kõhvõlõma, kõhvõldäq, `kõhvõlõ
 kõõmõlõma, kõõmõldäq, `kõõmõlõ
 kāk|kelema, -eldäq, -kele
 `kärkelemä, käreldäq, `kärkele
 `käändelemä, kääneläq, `käände
 `kät|lemä, -däq, -e
 `lainõlõma, lainõldäq, `lainõlõ
 `laiskõlõma, laisõldäq, `laiskõlõ
 `lapsõlõma, lapsõldäq, `lapsõlõ
 `laugõlõma, lavvõldäq, `laugõlõ
 `leühelemä, leüheldäq, `leühele

`leühkelemä, leüheldäq, `leühkele
 `lindõlõma, linnõldäq, `lindõlõ
 `liugõlõma, livvõldäq, `liugõlõ
 `luimõlõma, luimõldäq, `luimõlõ
 `luiskõlõma, luisõldäq, `luiskõlõ
 luundõlõma, loonõldäq, `luundõlõ
 luuskõlõma, loosõldäq, `luuskõlõ
 `lõmpsõlõma, lõmpsõldäq, `lõmpsõlõ
 `lõngõlõma, lõngõldäq, `lõngõlõ
 `lõugõlõma, lõugõldäq, `lõugõlõ
 lõõndõlõma, lõõnõldäq, `lõõndõlõ
 lõõndõlõ
 `läk|kelemä, -eldäq, -kele
 `lüngelemä, lüngeldäq, `lüngele
 `lünkelemä, lüngeldäq, `lünkele
 `lüügelemä, lüügeldäq, `lüügele
 `murdõlõma, murrõldäq, `murdõlõ
 `mähkelemä, mäheldäq, `mähkele
 `mässelemä, mässeldäq, `mässele
 müdsel|emä, -däq, -e
 `mühkelemä, müheldäq, `mühkele
 `mürmelemä, mürmeldäq, `mürmele
 `mütskelemä, müdseldäq, `mütskele
 `nahkõlõma, naheldäq, `nahkõlõ
 `naugõlõma, návvõldäq, `naugõlõ
 `nirkelemä, nirkeldäq, `nirkele
 `nurgõlõma, nurõldäq, `nurgõlõ
 `nurkõlõma, nurgõldäq, `nurkõlõ
 `nussõlõma, nussõldäq, `nussõlõ
 `nuuskõlõma, nuusõldäq, `nuuskõlõ
 `nuuskõlõma, nuudsõldäq, `nuuskõlõ
 `nõstõlõma, nõstõldäq, `nõstõlõ
 `näibelemä, näibeldäq, `näibe
 `näkselemä, näkseldäq, `näksele
 `nälbelemä, nälbeldäq, `nälbele
 `nälgelemä, nä(l)eldäq, `nälgele
 `närbelemä, närveldäq, `närbele
 `näütelemä, näüeldäq, `näütele
 `ohkõlõma, oheldäq, `ohkõlõ
 `oihkõlõma, oihõldäq, `oihkõlõ
 op|põlõma, -õldäq, -põlõ
 `painõlõma, painõldäq, `painõlõ
 `paistõlõma, paistõldäq, `paistõlõ
 `paukõlõma, paugõldäq, `paukõlõ

`pesselemä, pesseldäq, `pessese
 `pilksõlõma, pilksõldäq, `pilksõlõ
 `pillõlõma, pillõldäq, `pillõlõ
 `pinkõlõma, pingõldäq, `pinkõlõ
 `pirkõlõma, pirkõldäq, `pirkõlõ
 `pirtskõlõma, pirdsõldäq, `pirtskõlõ
 `plaksõlõma, plaksõldäq, `plaksõlõ
 plõkkõlõma, plõkõldäq, `plõkkõlõ
 `poksõlõma, poksõldäq, `poksõlõ
 `praksõlõma, praksõldäq, `praksõlõ
 `priiskõlõma, priisõldäq, `priiskõlõ
 pruuskõlõma, proosõldäq, `pruuskõlõ
 `prõksõlõma, prõksõldäq, `prõksõlõ
 `prõngõlõma, prõngõldäq, `prõngõlõ
 `prühkelemä, prüüheldäq, `prühkele
 `puikõlõma, puigõldäq, `puikõlõ
 `puistõlõma, puistõldäq, `puistõlõ
 `punkõlõma, pungõldäq, `punkõlõ
 purõlõma, -daq, -õ
 `põnksõlõma, põnksõldäq, `põnksõlõ
 `pälkelemä, pälgeldäq, `pälkele
 rap|põlõma, -õldäq, -põlõ
 `faugõlõma, faugõldäq, `faugõlõ
 `rehkelemä, reheldäq, `rehkele
 `riibõlõma, riibõldäq, `riibõlõ
 `riipõlõma, -õldäq, -põlõ
 `riugõlõma, riugõldäq, `riugõlõ
 `riuhkõlõma, riuhõldäq, `riuhkõlõ
 `roitõlõma, roidõldäq, `roitõlõ
 ruupõlõma, roobõldäq, `ruupõlõ
 `rõipõlõma, rõibõldäq, `rõipõlõ
 `rõnkõlõma, rõngõldäq, `rõnkõlõ
 `rämpelemä, rämbeldäq, `rämpele
 `räägelemä, räägeldäq, `räägele
 `rääpelemä, rääbeldäq, `rääpele
 `rõühkelemä, rõüheldäq, `rõühkele
 `saistõlõma, saistõldäq, `saistõlõ
 `sapsõlõma, sapsõldäq, `sapsõlõ
 `sõimõlõma, sõimõldäq, `sõimõlõ
 `sõitõlõma, sõidõldäq, `sõitõlõ
 `sõrmõlõma, sõrmõldäq, `sõrmõlõ
 `säadelemä, säädeldäq, `säadele
 `sülgelemä, süleldäq, `sülgele

`tahtõlõma, taheldaq, `tahtõlõ
 `tankõlõma, tangõldaq, `tankõlõ
 tap|põlõma, -õldaq, -põlõ
 `tihõlõma, tihõldaq, `tihõlõ
 ti|jndemä, teeneldaq, ti|jnde
 tikkõlõma, tikõldaq, tikkõlõ
 `tikõlõma, tiksõldaq, `tikõlõ
 `tilbõlõma, tilbõldaq, `tilbõlõ
 `tillõlõma, tillõldaq, `tillõlõ
 `tingõlõma, tingõldaq, `tingõlõ
 `tinkõlõma, tingõldaq, `tinkõlõ
 `tirkõlõma, tirgõldaq, `tirkõlõ
 `tissemä, tisseldaq, `tissee
 `tolbõlõma, tolbõldaq, `tolbõlõ
 `tolmõlõma, tolmõldaq,
 `tolmõlõ
 `toukõlõma, tougõldaq,
 `toukõlõ
 tsagõlõma, -daq, -õ
 `tsankõlõma, tsangõldaq,
 `tsankõlõ
 `tsiirõlõma, tsiirõldaq, `tsiirõlõ
 `tsirkõlõma, tsirgõldaq,
 `tsirkõlõ
 `tsiugõlõma, tsiugõldaq,
 `tsiugõlõ
 `tsiukõlõma, tsiugõldaq,
 `tsiukõlõ
 `tsollõlõma, tsollõldaq, `tsollõlõ
 `tsortõlõma, tsordõldaq,
 `tsortõlõ
 `tsuhknõlõma, tsuhõldaq,
 `tsuhknõlõ
 tsägelemä, -daq, -e
 `turnõlõma, turnõldaq, `turnõlõ
 `tuugõlõma, tuugõldaq,
 `tuugõlõ
 `tuuhõlõma, tuuhõldaq,
 `tuuhõlõ
 `tõnkõlõma, tõngõldaq,
 `tõnkõlõ
 `täielemä, täieldaq, `täiele
 `tõllemä, tõlledaq, `tõllele
 `tümpselemä, tümpseldaq,
 `tümpsele
 `tüünelema, tüüneldaq, `tüünele
 `uhkõlõma, uhkõldaq, `uhkõlõ
 `uialõma, uialdaq, `uialõ
 `uigõlõma, uiõldaq, `uigõlõ
 `ullõlõma, ullõldaq, `ullõlõ
 `vahjõlõma, vahjõldaq, `vahjõlõ
 `vaidõlõma, vaiõldaq, `vaidõlõ
 `vaihõlõma, vaihõldaq, `vaihõlõ
 `vaivõlõma, vaivõldaq, `vaivõlõ
 `vaugõlõma, vaugõldaq,
 `vaugõlõ
 `vilbõlõma, vilbõldaq, `vilbõlõ
 `visselemä, visseldaq, `vissele
 `viugõlõma, viugõldaq,
 `viugõlõ
 `võikõlõma, võigõldaq,
 `võikõlõ
 `võimõlõma, võimõldaq,
 `võimõlõ
 `võistõlõma, võistõldaq,
 `võistõlõ
 `võitõlõma, võidõldaq, `võitõlõ

`võrdõlõma, võrrõldaq,
 `võrdõlõ
 võõrdõlõma, võõrõldaq,
 võõrdõlõ
 `õuhkõlõma, õuhkõldaq,
 `õuhkõlõ
 `õukõlõma, õugõldaq, `õukõlõ

57

(VES 78) `taplõma

`haiklõma, haigõldaq, `haiklõ
 `hilplõma, hilbõldaq, `hilplõ
 `jahflõma, jaheldaq, `jahflõ
 `kahtlõma, kaheldaq, `kahtlõ
 `kauplõma, kaubõldaq, `kauplõ
 ki|jrdlemä, keereldaq, ki|jrdle
 `kimplõma, kimbõldaq, `kimplõ
 `kranglõma, kfangõldaq,
 `kranglõ
 `kullõma, kullõldaq, `kullõ
 `maadlõma, maadõldaq,
 `maadlõ
 `mõtlõma, mõtõldaq, `mõtlõ
 `niplõma, niibõldaq, `niplõ
 `nuhklõma, nuheldaq, `nuhklõ
 `nuhtlõma, nuheldaq, `nuhtlõ
 `pallõma, pallõldaq, `pallõ
 pi|jslemä, peeseldaq, pi|sle
 `potlõma, potõldaq, `potlõ
 `prähklemä, präheldaq, `prähkle
 `pusklõma, pusõldaq, `pusklõ
 pü|jrdlemä, pööreldaq, pü|jrdle
 `taplõma, tapõldaq, `taplõ
 `tsingõlõma, tsingõldaq,
 `tsingõlõ
 `tsiplõma, tsipõldaq, `tsiplõ
 `tsuklõma, tsukõldaq, `tsuklõ
 `umblõma, ummõldaq, `umblõ
 `võitlõma, võidõldaq, `võitlõ
 `vähkremä, väherdaq, `vähkre
 `väärdlemä, vääreldaq, `väärdle
 `ütlemä, üteldaq ( `)üldaq, `ütle

58

(VES 83) hirahtama

aivasta|ma, -q, -
 alanda|ma, -q, -
 alosta|ma, -q, -
 angõrda|ma, -q, -
 armasta|ma, , -
 arõnda|ma, -q, -
 askõlda|ma, -q, -
 asõlda|ma, -q, -
 asõnda|ma, -q, -
 avalda|ma, -q, -
 avvosta|ma, -q, -
 edendä|mä, -q, -
 edestä|mä, -q, -
 edüstä|mä, -q, -
 `eihtä|mä, -q, -

eräldä|mä, -q, -
 haarahta|ma, -q, -
 habраста|ma, -q, -
 halgahta|ma, -q, -
 halõsta|ma, -q, -
 hangõlda|ma, -q, -
 hapsahta|ma, -q, -
 harah|tama, -taq, -(t)
 harvõnda|ma, -q, -
 haskõrda|ma, -q, -
 hassõrda|ma, -q, -
 haugahta|ma, -q, -
 heegeldä|mä, -q, -
 heemendämä, -q, -
 helgähtä|mä, -q, -
 helistä|mä, -q, -
 helähtä|mä, -q, -
 hengähtä|mä, -q, -
 herendä|mä, -q, -
 herändä|mä, -q, -
 higistä|mä, -q, -
 hikõrda|ma, -q, -
 hilestä|mä, -q, -
 himmusta|ma, -q, -
 himosta|ma, -q, -
 hingähtä|mä, -q, -
 hirahta|ma, -q, -
 holahta|ma, -q, -
 horsõnda|ma, -q, -
 hullõrda|ma, -q, -
 huñahta|ma, -q, -
 hupista|ma, -q, -
 hupsahta|ma, -q, -
 hurahahta|ma, -q, -
 hurista|ma, -q, -
 hursõnda|ma, -q, -
 husista|ma, -q, -
 hõhhõrda|ma, -q, -
 hõigahta|ma, -q, -
 hõkõrda|ma, -q, -
 hõngahta|ma, -q, -
 hõrõnda|ma, -q, -
 hõõrahta|ma, -q, -
 häbendä|mä, -q, -
 häbüstä|mä, -q, -
 hädäldä|mä, -q, -
 häiehta|mä, -q, -
 hämmähtä|mä, -q, -
 hämmästä|mä, -q, -
 häristä|mä, -q, -
 hätserdä|mä, -q, -
 häüsendä|mä, -q, -
 `häüstä|mä, -q, -
 hõsserdä|mä, -q, -
 hõõderdä|mä, -q, -
 hõõveldä|mä, -q, -
 hükerdä|mä, -q, -
 hünähtä|mä, -q, -
 hüristä|mä, -q, -
 hürmistä|mä, -q, -
 hürmähtä|mä, -q, -
 hürähtä|mä, -q, -
 ikahta|ma, -q, -
 ikeldä|mä, -q, -
 ilestä|mä, -q, -
 ilosta|ma, -q, -
 imehtä|mä, -q, -
 imähtä|mä, -q, -

inahta|ma, -q, -
 ingörda|ma, -q, -
 jaabörda|ma, -q, -
 jaamörda|ma, -q, -
 jahvörda|ma, -q, -
 joobörda|ma, -q, -
 joonista|ma, -q, -
 joospörda|ma, -q, -
 jopahta|ma, -q, -
 joraha|ma, -q, -
 jukörda|ma, -q, -
 julgusta|ma, -q, -
 julgönda|ma, -q, -
 jungörda|ma, -q, -
 jupönda|ma, -q, -
 jutusta|ma, -q, -
 jöhkörda|ma, -q, -
 jöhmörda|ma, -q, -
 jöhvörda|ma, -q, -
 jömmölda|ma, -q, -
 jöndörda|ma, -q, -
 jörista|ma, -q, -
 jälehtä|mä, -q, -
 kaabahta|ma, -q, -
 kaabörda|ma, -q, -
 kaagahta|ma, -q, -
 kabista|ma, -q, -
 kahta|ma, -q, -
 kahanda|ma, -q, -
 kahista|ma, -q, -
 kahmista|ma, -q, -
 kahmusta|ma, -q, -
 kahtlusta|ma, -q, -
 kallahta|ma, -q, -
 kallista|ma, -q, -
 kammanda|ma, -q, -
 kannaha|ma, -q, -
 kapörda|ma, -q, -
 karasta|ma, -q, -
 karista|ma, -q, -
 karvosta|ma, -q, -
 katsörda|ma, -q, -
 kedsendä|mä, -q, -
 keerähtä|mä, -q, -
 kerendä|mä, -q, -
 kergendä|mä, -q, -
 kergähtä|mä, -q, -
 kibönda|ma, -q, -
 kidsistä|mä, -q, -
 kihvahta|ma, -q, -
 kiibörda|ma, -q, -
 kiidsahta|ma, -q, -
 kiivendä|mä, -q, -
 kiivönda|ma, -q, -
 kilaha|ma, -q, -
 kimarda|ma, -q, -
 kirmistä|mä, -q, -
 kirsaha|ma, -q, -
 kirähtä|mä, -q, -
 kirästä|mä, -q, -
 kisistä|mä, -q, -
 kiugahta|ma, -q, -
 kivönda|ma, -q, -
 klimbörda|ma, -q, -
 klöksahta|ma, -q, -
 klömbörda|ma, -q, -
 klömpsahta|ma, -q, -
 klönksahta|ma, -q, -

kobahta|ma, -q, -
 kobista|ma, -q, -
 kohenda|ma, -q, -
 kohkörda|ma, -q, -
 kohmörda|ma, -q, -
 koidörda|ma, -q, -
 kolahta|ma, -q, -
 kolista|ma, -q, -
 kolksahta|ma, -q, -
 kombörda|ma, -q, -
 koobörda|ma, -q, -
 kopahta|ma, -q, -
 kopsahta|ma, -q, -
 kopörda|ma, -q, -
 koraha|ma, -q, -
 korgista|ma, -q, -
 kormönda|ma, -q, -
 kraabahta|ma, -q, -
 kraapsahta|ma, -q, -
 krabista|ma, -q, -
 krapsahta|ma, -q, -
 kridsistä|mä, -q, -
 kriudsaha|ma, -q, -
 krooksaha|ma, -q, -
 kröbista|ma, -q, -
 kröksaha|ma, -q, -
 kröpsaha|ma, -q, -
 krögista|ma, -q, -
 kubörda|ma, -q, -
 kudista|ma, -q, -
 kukörda|ma, -q, -
 kumarda|ma, -q, -
 kumbahta|ma, -q, -
 kumista|ma, -q, -
 kungaha|ma, -q, -
 kupörda|ma, -q, -
 kurahta|ma, -q, -
 kurista|ma, -q, -
 kurvasta|ma, -q, -
 kuugahta|ma, -q, -
 köbasta|ma, -q, -
 köbista|ma, -q, -
 köhvahta|ma, -q, -
 kölahta|ma, -q, -
 kölista|ma, -q, -
 kömahta|ma, -q, -
 kömmölda|ma, -q, -
 köpsaha|ma, -q, -
 körista|ma, -q, -
 körralda|ma, -q, -
 kösahta|ma, -q, -
 kösista|ma, -q, -
 kööbönda|ma, -q, -
 kööbörda|ma, -q, -
 köörista|ma, -q, -
 ädsistä|mä, -q, -
 käkistä|mä, -q, -
 käperdä|mä, -q, -
 käpistä|mä, -q, -
 kärsähtä|mä, -q, -
 käristä|mä, -q, -
 kärmendä|mä, -q, -
 kärähtä|mä, -q, -
 käädsähtä|mä, -q, -
 käänähtä|mä, -q, -
 köhkerdä|mä, -q, -
 köhähtä|mä, -q, -
 körbähtä|mä, -q, -

kükähtä|mä, -q, -
 külmähtä|mä, -q, -
 küünähtä|mä, -q, -
 laabörda|ma, -q, -
 labista|ma, -q, -
 lahasta|ma, -q, -
 lahenda|ma, -q, -
 lakahta|ma, -q, -
 lampahta|ma, -q, -
 lapahta|ma, -q, -
 lapsaha|ma, -q, -
 lapörda|ma, -q, -
 lardsaha|ma, -q, -
 larista|ma, -q, -
 liigahta|ma, -q, -
 liikörda|ma, -q, -
 linnaha|ma, -q, -
 litsaha|ma, -q, -
 lobahta|ma, -q, -
 lobista|ma, -q, -
 lokönda|ma, -q, -
 lokörda|ma, -q, -
 longörda|ma, -q, -
 loobörda|ma, -q, -
 loodörda|ma, -q, -
 loogörda|ma, -q, -
 lopahta|ma, -q, -
 lopsaha|ma, -q, -
 lopörda|ma, -q, -
 luibörda|ma, -q, -
 lunasta|ma, -q, -
 löbahta|ma, -q, -
 lögista|ma, -q, -
 löhvönda|ma, -q, -
 löhvörda|ma, -q, -
 löigahta|ma, -q, -
 lökörda|ma, -q, -
 lömbaha|ma, -q, -
 lömpsahta|ma, -q, -
 lönksaha|ma, -q, -
 löpörda|ma, -q, -
 lööbörda|ma, -q, -
 löögörda|ma, -q, -
 löövörda|ma, -q, -
 lämberdä|mä, -q, -
 lämmindä|mä, -q, -
 lämmistä|mä, -q, -
 läpähtä|mä, -q, -
 läügähtä|mä, -q, -
 lökerdä|mä, -q, -
 lühendä|mä, -q, -
 lüüderdä|mä, -q, -
 maagölda|ma, -q, -
 madsaha|ma, -q, -
 madsahta|ma, -q, -
 mänahta|ma, -q, -
 massinda|ma, -q, -
 mehkeldä|mä, -q, -
 meisterdä|mä, -q, -
 minehtä|mä, -q, -
 minestä|mä, -q, -
 mirulda|ma, -q, -
 molista|ma, -q, -
 mudsahta|ma, -q, -
 mukölda|ma, -q, -
 mukörda|ma, -q, -
 mulaha|ma, -q, -
 mulista|ma, -q, -

mulksahta|ma, -q, -
 mursõnda|ma, -q, -
 murõhta|ma, -q, -
 mõõlda|ma, -q, -
 mõrosta|ma, -q, -
 mõurahta|ma, -q, -
 mäkerdä|mä, -q, -
 mälehtä|mä, -q, -
 määgähtä|mä, -q, -
 mõögähtä|mä, -q, -
 müdistä|mä, -q, -
 mügistä|mä, -q, -
 mürdsähtä|mä, -q, -
 müristä|mä, -q, -
 mürähtä|mä, -q, -
 müvvähtä|mä, -q, -
 müüsterdä|mä, -q, -
 naarahta|ma, -q, -
 nakahta|ma, -q, -
 nõardsõnda|ma, -q, -
 narmõnda|ma, -q, -
 nassõlda|ma, -q, -
 nõaugahta|ma, -q, -
 neelähtä|mä, -q, -
 nihvõlda|ma, -q, -
 niidsahta|ma, -q, -
 nikahta|ma, -q, -
 niksahta|ma, -q, -
 nikõrda|ma, -q, -
 niilpsahta|ma, -q, -
 nipõrda|ma, -q, -
 nirdsõnda|ma, -q, -
 nirmõnda|ma, -q, -
 nisõlda|ma, -q, -
 nisõrda|ma, -q, -
 nohista|ma, -q, -
 nohvõlda|ma, -q, -
 nokista|ma, -q, -
 noorõnda|ma, -q, -
 noorõsta|ma, -q, -
 noosõlda|ma, -q, -
 norahta|ma, -q, -
 norista|ma, -q, -
 nudsahta|ma, -q, -
 nuhahta|ma, -q, -
 nukahta|ma, -q, -
 nummõrda|ma, -q, -
 nuudsähta|ma, -q, -
 nuusahta|ma, -q, -
 nuusõlda|ma, -q, -
 nõksahta|ma, -q, -
 nõrista|ma, -q, -
 nähvähtä|mä, -q, -
 näpeldä|mä, -q, -
 näperdä|mä, -q, -
 näpistä|mä, -q, -
 närvähtä|mä, -q, -
 närähtä|mä, -q, -
 nõõserdä|mä, -q, -
 nõõverdä|mä, -q, -
 nõhksähtä|mä, -q, -
 nõhähtä|mä, -q, -
 nüpeldä|mä, -q, -
 nüüsterdä|mä, -q, -
 ohahta|ma, -q, -
 ohvõrda|ma, -q, -
 ojahta|ma, -q, -
 orasta|ma, -q, -

osähta|ma, -q, -
 ossõnda|ma, -q, -
 otsusta|ma, -q, -
 paadõrda|ma, -q, -
 padsahta|ma, -q, -
 painahta|ma, -q, -
 pahanda|ma, -q, -
 paherda|ma, -q, -
 paimõnda|ma, -q, -
 painahta|ma, -q, -
 painõnda|ma, -q, -
 palista|ma, -q, -
 paranda|ma, -q, -
 parasta|ma, -q, -
 pardsahta|ma, -q, -
 parsõlda|ma, -q, -
 parsõnda|ma, -q, -
 pasalda|ma, -q, -
 pasanda|ma, -q, -
 patsõrda|ma, -q, -
 paugahta|ma, -q, -
 peeeldä|mä, -q, -
 peerähtä|mä, -q, -
 peesähtä|mä, -q, -
 pehmehtä|mä, -q, -
 perändä|mä, -q, -
 piidsahta|ma, -q, -
 piistä|mä, -q, -
 pikendä|mä, -q, -
 pilbõnda|ma, -q, -
 pildistä|mä, -q, -
 pilgahta|ma, -q, -
 pindseldä|mä, -q, -
 pirgõlda|ma, -q, -
 piristä|mä, -q, -
 pisõnda|ma, -q, -
 pisõrda|ma, -q, -
 pitsähtä|mä, -q, -
 plagista|ma, -q, -
 plahvahta|ma, -q, -
 plaksahta|ma, -q, -
 pliksahta|ma, -q, -
 ploksahta|ma, -q, -
 plunksahta|ma, -q, -
 plutsõnda|ma, -q, -
 plõksahta|ma, -q, -
 pläkerdä|mä, -q, -
 plärdsähtä|mä, -q, -
 pläristä|mä, -q, -
 plätserdä|mä, -q, -
 plõtserdä|mä, -q, -
 poelda|ma, -q, -
 pohkõrda|ma, -q, -
 pohmista|ma, -q, -
 pohmusta|ma, -q, -
 pohmõrda|ma, -q, -
 pokanda|ma, -q, -
 poksähta|ma, -q, -
 pokõrda|ma, -q, -
 pomista|ma, -q, -
 pommista|ma, -q, -
 pondsähta|ma, -q, -
 poodõlda|ma, -q, -
 poolõnda|ma, -q, -
 possõrda|ma, -q, -
 potsõrda|ma, -q, -
 praavitsõ|ma, -q, -
 praavõlda|ma, -q, -
 pragista|ma, -q, -

praksahta|ma, -q, -
 prandsähta|ma, -q, -
 prandsõrda|ma, -q, -
 proosahta|ma, -q, -
 pruunista|ma, -q, -
 prõgista|ma, -q, -
 prõksähta|ma, -q, -
 prähvähtä|mä, -q, -
 prändsähtä|mä, -q, -
 präägähtä|mä, -q, -
 puhasta|ma, -q, -
 puhelda|ma, -q, -
 pukõrda|ma, -q, -
 pulgõnda|ma, -q, -
 pundsõrda|ma, -q, -
 pungõrda|ma, -q, -
 purdsähta|ma, -q, -
 puskerdä|mä, -q, -
 pussahta|ma, -q, -
 pussõrda|ma, -q, -
 pusõrda|ma, -q, -
 putahta|ma, -q, -
 putsõlda|ma, -q, -
 putsõnda|ma, -q, -
 putsõrda|ma, -q, -
 põhanda|ma, -q, -
 põrahta|ma, -q, -
 päkeldä|mä, -q, -
 pälgähtä|mä, -q, -
 päristä|mä, -q, -
 pätserdä|mä, -q, -
 põkerdä|mä, -q, -
 põõreldä|mä, -q, -
 põõrähtä|mä, -q, -
 pühendä|mä, -q, -
 pühändä|mä, -q, -
 pükerdä|mä, -q, -
 püperdä|mä, -q, -
 püüeldä|mä, -q, -
 rahusta|ma, -q, -
 rakasta|ma, -q, -
 raksahta|ma, -q, -
 rammõhta|ma, -q, -
 rapahta|ma, -q, -
 rapsahta|ma, -q, -
 råugahta|ma, -q, -
 råvvõlda|ma, -q, -
 råvvõnda|ma, -q, -
 reevähtä|mä, -q, -
 rehkendä|mä, -q, -
 rehvähtä|mä, -q, -
 remmeldä|mä, -q, -
 riibahta|ma, -q, -
 robista|ma, -q, -
 rogista|ma, -q, -
 roobahta|ma, -q, -
 roobõlda|ma, -q, -
 roobõnda|ma, -q, -
 rõbahta|ma, -q, -
 rõõmusta|ma, -q, -
 råbähtä|mä, -q, -
 rågistä|mä, -q, -
 råksähtä|mä, -q, -
 råpähtä|mä, -q, -
 råästä|mä, -q, -
 rõögähtä|mä, -q, -
 rõõmendä|mä, -q, -
 rüüeldä|mä, -q, -

rüüsähtä|mä, -q, -
 saabõrda|ma, -q, -
 saagõlda|ma, -q, -
 sadõlda|ma, -q, -
 sahkõrda|ma, -q, -
 saisahta|ma, -q, -
 sakista|ma, -q, -
 sambõrda|ma, -q, -
 seemendä|mä, -q, -
 segähtä|mä, -q, -
 sehveldä|mä, -q, -
 sehverdä|mä, -q, -
 semmeldä|mä, -q, -
 serbähtä|mä, -q, -
 servähtä|mä, -q, -
 sessendä|mä, -q, -
 sikistä|mä, -q, -
 silestä|mä, -q, -
 sinistä|mä, -q, -
 sobista|ma, -q, -
 sopsahta|ma, -q, -
 sopõrda|ma, -q, -
 sugarda|ma, -q, -
 suigahta|ma, -q, -
 sumbõrda|ma, -q, -
 sussõrda|ma, -q, -
 suurusta|ma, -q, -
 suurõnda|ma, -q, -
 `sõeldä|mä, -q, -
 `sõendä|mä, -q, -
 süvendä|mä, -q, -
 süvändä|mä, -q, -
 taabõlda|ma, -q, -
 taadõlda|ma, -q, -
 `taanda|ma, -q, -
 `taasta|ma, -q, -
 tahenda|ma, -q, -
 tarbõnda|ma, -q, -
 tatõrda|ma, -q, -
 teedüstä|mä, -q, -
 tehähtä|mä, -
 tembeldä|mä, -q, -
 tennähtä|mä, -q, -
 terehtä|mä, -q, -
 tervühtä|mä, -q, -
 terändä|mä, -q, -
 tihkõnda|ma, -q, -
 tihveldä|mä, -q, -
 tiirahta|ma, -q, -
 tiirõnda|ma, -q, -
 tikahta|ma, -q, -
 tiksahta|ma, -q, -
 tilahta|ma, -q, -
 tilbõnda|ma, -q, -
 tilistä|mä, -q, -
 tillerdä|mä, -q, -
 timbõrda|ma, -q, -
 timmerdä|mä, -q, -
 tinistä|mä, -q, -
 tiperdä|mä, -q, -
 tirahta|ma, -q, -
 tristä|mä, -q, -
 tohkõnda|ma, -q, -
 tohkõrda|ma, -q, -
 tohtõrda|ma, -q, -
 tohvõlda|ma, -q, -
 toimõnda|ma, -q, -
 tokõrda|ma, -q, -

tolgõnda|ma, -q, -
 tolmahta|ma, -q, -
 torosta|ma, -q, -
 toskõrda|ma, -q, -
 tossõrda|ma, -q, -
 traagõlda|ma, -q, -
 traavõlda|ma, -q, -
 trahkõlda|ma, -q, -
 trallõrda|ma, -q, -
 trambahta|ma, -q, -
 trambõlda|ma, -q, -
 triksahta|ma, -q, -
 trimmeldä|mä, -q, -
 trummõlda|ma, -q, -
 trääselä|mä, -q, -
 tsaksahta|ma, -q, -
 tsangahta|ma, -q, -
 tsauahtama, -q, -
 tsehkendä|mä, -q, -
 tsibahta|ma, -q, -
 tsibistä|mä, -q, -
 tsibõrda|ma, -q, -
 tsidsistä|mä, -q, -
 tsiibõrda|ma, -q, -
 tsiirahta|ma, -q, -
 tsiksahta|ma, -q, -
 tsikõrda|ma, -q, -
 tsilgahta|ma, -q, -
 tsipsahta|ma, -q, -
 tsirdsahta|ma, -q, -
 tsirgahta|ma, -q, -
 tsirgõlda|ma, -q, -
 tsiristä|mä, -q, -
 tsirksahta|ma, -q, -
 tsisistä|mä, -q, -
 tsitserdä|mä, -q, -
 tsiugahta|ma, -q, -
 tsõbista|ma, -q, -
 tsõhkõnda|ma, -q, -
 tsõkõrda|ma, -q, -
 tsolahta|ma, -q, -
 tsolgõnda|ma, -q, -
 tsolista|ma, -q, -
 tsolksahta|ma, -q, -
 tsopsahta|ma, -q, -
 tsorahta|ma, -q, -
 tsorista|ma, -q, -
 tsosista|ma, -q, -
 tsossõrda|ma, -q, -
 tsuhahta|ma, -q, -
 tsuiahta|ma, -q, -
 tsukõlda|ma, -q, -
 tsukõrda|ma, -q, -
 tsungahta|ma, -q, -
 tsungõnda|ma, -q, -
 tsupsahta|ma, -q, -
 tsurgahta|ma, -q, -
 tsusahta|ma, -q, -
 tsäbärdä|mä, -q, -
 tsädsistä|mä, -q, -
 tsäksähtä|mä, -q, -
 tsälgähtä|mä, -q, -
 tsäpendä|mä, -q, -
 tsäpändä|mä, -q, -
 tsärsähtä|mä, -q, -
 tsäristä|mä, -q, -
 tsärihtä|mä, -q, -
 tsätserdä|mä, -q, -

tsüüdsähtä|mä, -q, -
 tukista|ma, -q, -
 tukõrda|ma, -q, -
 tunnista|ma, -q, -
 turgahta|ma, -q, -
 turmahta|ma, -q, -
 tutsõnda|ma, -q, -
 tutõrda|ma, -q, -
 tuubõrda|ma, -q, -
 tuudõrda|ma, -q, -
 tuustõrda|ma, -q, -
 tõigahta|ma, -q, -
 tõngahta|ma, -q, -
 tõrahta|ma, -q, -
 tõrgahta|ma, -q, -
 tõrista|ma, -q, -
 tõõsta|ma, -q, -
 tähendä|mä, -q, -
 tähüstä|mä, -q, -
 tänähtä|mä, -q, -
 täpsändä|mä, -q, -
 tärgeldä|mä, -q, -
 täterdä|mä, -q, -
 tävvendä|mä, -q, -
 täämendä|mä, -q, -
 tühendä|mä, -q, -
 tühästä|mä, -q, -
 tümistä|mä, -q, -
 tümähtä|mä, -q, -
 tüünähtä|mä, -q, -
 tüüsterdä|mä, -q, -
 uhkõnda|ma, -q, -
 uigahta|ma, -q, -
 ujahta|ma, -q, -
 ukõrda|ma, -q, -
 ummista|ma, -q, -
 ungõrda|ma, -q, -
 unista|ma, -q, -
 unõhta|ma, -q, -
 usalda|ma, -q, -
 uurista|ma, -q, -
 vaagahta|ma, -q, -
 vabanda|ma, -q, -
 vabasta|ma, -q, -
 `vaelda|ma, -q, -
 vahtõnda|ma, -q, -
 vaibõnda|ma, -q, -
 vaigista|ma, -q, -
 `vaihta|ma, -q, -
 vaivõnda|ma, -q, -
 valgusta|ma, -q, -
 valmista|ma, -q, -
 valosta|ma, -q, -
 vandõrda|ma, -q, -
 varasta|ma, -q, -
 vaugahta|ma, -q, -
 vavvahta|ma, -q, -
 veristä|mä, -q, -
 vigurda|ma, -q, -
 vihasta|ma, -q, -
 vilahahta|ma, -q, -
 vilistä|mä, -q, -
 vilksahta|ma, -q, -
 vingahta|ma, -q, -
 vingõrda|ma, -q, -
 vipsahta|ma, -q, -
 virahta|ma, -q, -
 vitsõrda|ma, -q, -

volahta|ma, -q, -
 voodõrda|ma, -q, -
 vopsahta|ma, -q, -
 vuhahta|ma, -q, -
 vuhvahta|ma, -q, -
 vuhvõlda|ma, -q, -
 vupsahta|ma, -q, -
 vurahta|ma, -q, -
 vurista|ma, -q, -
 vussõrda|ma, -q, -
 võigista|ma, -q, -
 võimusta|ma, -q, -
 võmmõlda|ma, -q, -
 võngõrda|ma, -q, -
 võssõlda|ma, -q, -
 `väeldä|mä, -q, -
 väherdä|mä, -q, -
 vähändä|mä, -q, -
 välgähtä|mä, -q, -
 vänderdä|mä, -q, -
 väristä|mä, -q, -
 õgvõnda|ma, -q, -
 õiõnda|ma, -q, -
 õngõrda|ma, -q, -
 õnnista|ma, -q, -
 `äestä|mä, -q, -
 ähvärdä|mä, -q, -
 ämmärdä|mä, -q, -
 ülendä|mä, -q, -
 ünderdä|mä, -q, -
 ütistä|mä, -q, -

59

(VES 81) `kaotama
 (VES 82) kergütämä

`au|tama, -taq, -da
 ammu|tama, -taq, -da
 aro|tama, -taq, -da
 aša|tama, -taq, -da
 aso|tama, -taq, -da
 avi|tama, -taq, -da
 ehj|tämä, -täq, -dä
 `ei|tämä, -täq, -dä
 elo|tama, -taq, -da
 elä|tämä-täq, -dä
 erä|tämä, -täq, -dä
 essü|tämä, -täq, -dä
 hahe|tama, -taq, -da
 hahka|tama, -taq, -da
 haiba|tama, -taq, -da
 haigu|tama, -taq, -da
 haina|tama, -taq, -da
 haino|tama, -taq, -da
 haiska|tama, -taq, -da
 haisu|tama, -taq, -da
 halla|tama, -taq, -da
 halla|tama, -taq, -da
 halli|tama, -taq, -da
 hallõ|tama, -taq, -da
 hallõ|tama, -taq, -da
 halu|tama, -taq, -da
 hangj|tama, -taq, -da
 hangu|tama, -taq, -da
 hangõ|tama, -taq, -da

hapa|tama, -taq, -da
 hargu|tama, -taq, -da
 harõ|tama, -taq, -da
 haška|tama, -taq, -da
 hassa|tama, -taq, -da
 haugu|tama, -taq, -da
 hausa|tama, -taq, -da
 havvu|tama, -taq, -da
 hebo|tama, -taq, -da
 heeme|tämä, -täq, -dä
 heidü|tämä, -täq, -dä
 hejga|tama, -taq, -da
 heigo|tama, -taq, -da
 hele|tämä, -täq, -dä
 helge|tämä, -täq, -dä
 hellä|tämä, -täq, -dä
 hellü|tämä, -täq, -dä
 hergo|tama, -taq, -da
 herä|tämä, -täq, -dä
 hiidü|tämä, -täq, -dä
 hiile|tämä, -täq, -dä
 hiki|tämä, -täq, -dä
 hindse|tämä, -täq, -dä
 hipi|tämä, -täq, -dä
 hirmu|tama, -taq, -da
 hodo|tama, -taq, -da
 hoia|tama, -taq, -da
 hojo|tama, -taq, -da
 hofo|tama, -taq, -da
 horgu|tama, -taq, -da
 horõ|tama, -taq, -da
 horša|tama, -taq, -da
 horšo|tama, -taq, -da
 hudõ|tama, -taq, -da
 hudša|tama, -taq, -da
 huhka|tama, -taq, -da
 huhu|tama, -taq, -da
 huhvi|tama, -taq, -da
 huku|tama, -taq, -da
 hula|tama, -taq, -da
 huli|tama, -taq, -da
 hunni|tama, -taq, -da
 hupa|tama, -taq, -da
 hurga|tama, -taq, -da
 hurlõ|tama, -taq, -da
 hurša|tama, -taq, -da
 huska|tama, -taq, -da
 hutsu|tama, -taq, -da
 huvij|tama, -taq, -da
 hõhka|tama, -taq, -da
 hõisi|tama, -taq, -da
 hõõ|tama, -taq, -da
 hõngu|tama, -taq, -da
 hõrgu|tama, -taq, -da
 hõrsu|tama, -taq, -da
 hõrõ|tama, -taq, -da
 hõõra|tama, -taq, -da
 hähkä|tämä, -täq, -dä
 hällü|tämä, -täq, -dä
 hämmä|tämä, -täq, -dä
 härgü|tämä, -täq, -dä
 härmä|tämä, -täq, -dä
 hääle|tämä, -täq, -dä
 `häõ|tämä, -täq, -dä
 häüsä|tämä, -täq, -dä
 hõörä|tämä, -täq, -dä
 hõörü|tämä, -täq, -dä
 hühkä|tämä, -täq, -dä

hükü|tämä, -täq, -dä
 hürgä|tämä, -täq, -dä
 hürmü|tämä, -täq, -dä
 hürsü|tämä, -täq, -dä
 hütü|tämä, -täq, -dä
 hüvvü|tämä, -täq, -dä
 ido|tama, -taq, -da
 igra|tama, -taq, -da
 iira|tama, -taq, -da
 ijä|tämä, -täq, -dä
 iku|tama, -taq, -da
 ikõ|tama, -taq, -da
 ile|tämä, -täq, -dä
 ilmu|tama, -taq, -da
 ilo|tama, -taq, -da
 ime|tämä, -täq, -dä
 indsi|tämä, -täq, -dä
 irvi|tämä, -täq, -dä
 istu|tama, -taq, -da
 itsu|tämä, -täq, -dä
 `iä|tämä, -täq, -dä
 jaahu|tama, -taq, -da
 jaku|tama, -taq, -da
 jalo|tama, -taq, -da
 jandi|tama, -taq, -da
 `jao|tama, -taq, -da
 japa|tama, -taq, -da
 jauha|tama, -taq, -da
 jobo|tama, -taq, -da
 joku|tama, -taq, -da
 joonõ|tama, -taq, -da
 joosi|tama, -taq, -da
 jopa|tama, -taq, -da
 jordo|tama, -taq, -da
 joro|tama, -taq, -da
 jovvu|tama, -taq, -da
 juha|tama, -taq, -da
 jupi|tama, -taq, -da
 jutu|tama, -taq, -da
 juura|tama, -taq, -da
 juuru|tama, -taq, -da
 jõhka|tama, -taq, -da
 jõlgu|tama, -taq, -da
 jõlli|tama, -taq, -da
 jõnksu|tama, -taq, -da
 jõrga|tama, -taq, -da
 jõõsa|tama, -taq, -da
 kaaba|tama, -taq, -da
 kaadsa|tama, -taq, -da
 kaaga|tama, -taq, -da
 kaanõ|tama, -taq, -da
 kaari|tama, -taq, -da
 kaasi|tama, -taq, -da
 kablu|tama, -taq, -da
 kahe|tama, -taq, -da
 kahu|tama, -taq, -da
 kallu|tama, -taq, -da
 kangu|tama, -taq, -da
 `kao|tama, -taq, -da
 kargu|tama, -taq, -da
 karsa|tama, -taq, -da
 karva|tama, -taq, -da
 kasu|tama, -taq, -da
 kasva|tama, -taq, -da
 katsa|tama, -taq, -da
 keero|tama, -taq, -da
 keevü|tämä, -täq, -dä
 kergo|tama, -taq, -da

kergü|tämä, -täq, -dä
 kiho|tama, -taq, -da
 kihvti|tämä, -täq, -dä
 kiidsu|tama, -taq, -da
 kiiru|tama, -taq, -da
 kiki|tämä, -täq, -dä
 kilgu|tama, -taq, -da
 kimbu|tama, -taq, -da
 kimmä|tämä, -täq, -dä
 kinni|tämä, -täq, -dä
 kinnü|tämä, -täq, -dä
 kipi|tämä, -täq, -dä
 kipu|tama, -taq, -da
 kire|tämä, -täq, -dä
 kirgi|tämä, -täq, -dä
 kirmi|tämä, -täq, -dä
 kiro|tama, -taq, -da
 kissi|tämä, -täq, -dä
 kistu|tama, -taq, -da
 kiudu|tama, -taq, -da
 klapi|tama, -taq, -da
 kluku|tama, -taq, -da
 klōka|tama, -taq, -da
 klōno|tama, -taq, -da
 klōpa|tama, -taq, -da
 `koe|tama, -taq, -da
 kohmō|tama, -taq, -da
 koho|tama, -taq, -da
 kohru|tama, -taq, -da
 koku|tama, -taq, -da
 koño|tama, -taq, -da
 kooba|tama, -taq, -da
 koodi|tama, -taq, -da
 koogu|tama, -taq, -da
 kooli|tama, -taq, -da
 koolō|tama, -taq, -da
 koomō|tama, -taq, -da
 kooru|tama, -taq, -da
 kopi|tama, -taq, -da
 kopu|tama, -taq, -da
 korba|tama, -taq, -da
 kosti|tama, -taq, -da
 kostu|tama, -taq, -da
 kraaba|tama, -taq, -da
 krassa|tama, -taq, -da
 kreesa|tama, -taq, -da
 kriidsu|tama, -taq, -da
 kriuga|tama, -taq, -da
 kriuhka|tama, -taq, -da
 kronga|tama, -taq, -da
 krongo|tama, -taq, -da
 kronksu|tama, -taq, -da
 kroño|tama, -taq, -da
 krooba|tama, -taq, -da
 krummu|tama, -taq, -da
 krundśu|tama, -taq, -da
 krungu|tama, -taq, -da
 `krutsu|tama, -taq, -da
 krōpa|tama, -taq, -da
 krōpsi|tama, -taq, -da
 krōōdsa|tama, -taq, -da
 kräädsü|tämä, -täq, -dä
 kujo|tama, -taq, -da
 kuku|tama, -taq, -da
 kula|tama, -taq, -da
 kuldj|tama, -taq, -da
 kulla|tama, -taq, -da
 kulla|tama, -taq, -da

kulu|tama, -taq, -da
 kulō|tama, -taq, -da
 kuma|tama, -taq, -da
 kumba|tama, -taq, -da
 kummu|tama, -taq, -da
 kumōta|tama, -taq, -da
 kunga|tama, -taq, -da
 kungu|tama, -taq, -da
 kunnu|tama, -taq, -da
 kupa|tama, -taq, -da
 kurgu|tama, -taq, -da
 kurru|tama, -taq, -da
 kuru|tama, -taq, -da
 kussō|tama, -taq, -da
 kusō|tama, -taq, -da
 kuŕa|tama, -taq, -da
 kuugu|tama, -taq, -da
 kuulu|tama, -taq, -da
 kuumō|tama, -taq, -da
 kōdij|tama, -taq, -da
 kōōdsō|tama, -taq, -da
 kōhka|tama, -taq, -da
 kōhku|tama, -taq, -da
 kōjgu|tama, -taq, -da
 kōnni|tama, -taq, -da
 kōrru|tama, -taq, -da
 kōssi|tama, -taq, -da
 kōtsi|tama, -taq, -da
 kōtu|tama, -taq, -da
 kōōri|tama, -taq, -da
 kōōru|tama, -taq, -da
 kāpi|tämä, -täq, -dä
 kārbä|tämä, -täq, -dä
 kāro|tama, -taq, -da
 kārsi|tämä, -täq, -dä
 käsi|tämä, -täq, -dä
 käsü|tämä, -täq, -dä
 kätsä|tämä, -täq, -dä
 käädsü|tämä, -täq, -dä
 `käü|tämä, -täq, -dä
 kōhkä|tämä, -täq, -dä
 kōōdsä|tämä, -täq, -dä
 kōōrä|tämä, -täq, -dä
 kükü|tämä, -täq, -dä
 küllü|tämä, -täq, -dä
 külme|tämä, -täq, -dä
 külmä|tämä, -täq, -dä
 küüdsi|tämä, -täq, -dä
 küünü|tämä, -täq, -dä
 laado|tama, -taq, -da
 ladra|tama, -taq, -da
 laho|tama, -taq, -da
 lainō|tama, -taq, -da
 laka|tama, -taq, -da
 laku|tama, -taq, -da
 `lao|tama, -taq, -da
 lapa|tama, -taq, -da
 lapsu|tama, -taq, -da
 lapu|tama, -taq, -da
 larba|tama, -taq, -da
 larga|tama, -taq, -da
 latsu|tama, -taq, -da
 latu|tama, -taq, -da
 laula|tama, -taq, -da
 leelo|tama, -taq, -da
 leeme|tämä, -täq, -dä
 leenü|tämä, -täq, -dä
 leesä|tämä, -täq, -dä

lehmä|tämä, -täq, -dä
 lehvü|tämä, -täq, -dä
 lepü|tämä, -täq, -dä
 liglō|tama, -taq, -da
 lihka|tama, -taq, -da
 liigu|tama, -taq, -da
 lika|tama, -taq, -da
 lingu|tama, -taq, -da
 linno|tama, -taq, -da
 lino|tama, -taq, -da
 `lio|tama, -taq, -da
 `loe|tama, -taq, -da
 lohe|tama, -taq, -da
 loiu|tama, -taq, -da
 loki|tama, -taq, -da
 loko|tama, -taq, -da
 lollo|tama, -taq, -da
 lopa|tama, -taq, -da
 lopu|tama, -taq, -da
 loro|tama, -taq, -da
 lotsu|tama, -taq, -da
 luigu|tama, -taq, -da
 lumi|tama, -taq, -da
 lundj|tama, -taq, -da
 lundo|tama, -taq, -da
 lungi|tama, -taq, -da
 lutu|tama, -taq, -da
 lõhnu|tama, -taq, -da
 lõhvō|tama, -taq, -da
 lõka|tama, -taq, -da
 lõngu|tama, -taq, -da
 lõpō|tama, -taq, -da
 lõssa|tama, -taq, -da
 lõssō|tama, -taq, -da
 lõunu|tama, -taq, -da
 lõōdsu|tama, -taq, -da
 lõōri|tama, -taq, -da
 lähä|tämä, -täq, -dä
 lällä|tämä, -täq, -dä
 lämmi|tämä, -täq, -dä
 läpä|tämä, -täq, -dä
 lõkü|tämä, -täq, -dä
 lükü|tämä, -täq, -dä
 lüllü|tämä, -täq, -dä
 lütü|tämä, -täq, -dä
 `maa|tama, -taq, -da
 mahu|tama, -taq, -da
 makō|tama, -taq, -da
 malgu|tama, -taq, -da
 mano|tama, -taq, -da
 maru|tama, -taq, -da
 matsu|tama, -taq, -da
 matu|tama, -taq, -da
 meelü|tämä, -täq, -dä
 moki|tama, -taq, -da
 mofo|tama, -taq, -da
 moodu|tama, -taq, -da
 mooga|tama, -taq, -da
 `muaj|tama, -taq, -da
 muhe|tama, -taq, -da
 muki|tama, -taq, -da
 mulga|tama, -taq, -da
 mulgu|tama, -taq, -da
 muna|tama, -taq, -da
 mursä|tama, -taq, -da
 murō|tama, -taq, -da
 mušo|tama, -taq, -da
 musta|tama, -taq, -da

risti|tämä, -täq, -dä
 roka|tama, -taq, -da
 foko|tama, -taq, -da
 rooga|tama, -taq, -da
 roovi|tama, -taq, -da
 rossi|tama, -taq, -da
 ruku|tama, -taq, -da
 rundsu|tama, -taq, -da
 rupa|tama, -taq, -da
 rupi|tama, -taq, -da
 rutu|tama, -taq, -da
 ruusa|tama, -taq, -da
 rössö|tama, -taq, -da
 räbo|tama, -taq, -da
 räpo|tama, -taq, -da
 räpä|tämä, -täq, -dä
 räsi|tämä, -täq, -dä
 räti|tämä, -täq, -dä
 räägü|tämä, -täq, -dä
 röhkä|tämä, -täq, -dä
 röhkü|tämä, -täq, -dä
 röhä|tämä, -täq, -dä
 rötsü|tämä, -täq, -dä
 ründsü|tämä, -täq, -dä
 rüüsü|tämä, -täq, -dä
 saamõ|tama, -taq, -da
 saiso|tama, -taq, -da
 šaksa|tama, -taq, -da
 sannu|tama, -taq, -da
 sapa|tama, -taq, -da
 sarbo|tama, -taq, -da
 sarru|tama, -taq, -da
 sata|tama, -taq, -da
 savi|tama, -taq, -da
 savvu|tama, -taq, -da
 seebi|tämä, -täq, -dä
 sele|tämä, -täq, -dä
 sellä|tämä, -täq, -dä
 siivo|tama, -taq, -da
 siku|tama, -taq, -da
 silmi|tämä, -täq, -dä
 sine|tämä, -täq, -dä
 singu|tama, -taq, -da
 sipu|tama, -taq, -da
 siro|tama, -taq, -da
 sita|tama, -taq, -da
 situ|tama, -taq, -da
 `soe|tama, -taq, -da
 soku|tama, -taq, -da
 soomõ|tama, -taq, -da
 sooru|tama, -taq, -da
 sopu|tama, -taq, -da
 sorgu|tama, -taq, -da
 suidsu|tama, -taq, -da
 suka|tama, -taq, -da
 šuko|tama, -taq, -da
 sula|tama, -taq, -da
 suusa|tama, -taq, -da
 suvi|tama, -taq, -da
 sõidu|tama, -taq, -da
 sõno|tama, -taq, -da
 sõrmi|tama, -taq, -da
 sõõmu|tama, -taq, -da
 sõõra|tama, -taq, -da
 sällü|tämä, -täq, -dä
 sünnü|tämä, -täq, -dä
 sütü|tämä, -täq, -dä
 `süü|tämä, -täq, -dä

`taa|tama, -taq, -da
 taadsu|tama, -taq, -da
 taara|tama, -taq, -da
 taaro|tama, -taq, -da
 taba|tama, -taq, -da
 tahma|tama, -taq, -da
 taiu|tama, -taq, -da
 fáko|tama, -taq, -da
 taldu|tama, -taq, -da
 talgu|tama, -taq, -da
 talli|tama, -taq, -da
 tallu|tama, -taq, -da
 tandso|tama, -taq, -da
 tano|tama, -taq, -da
 tapi|tama, -taq, -da
 targu|tama, -taq, -da
 tarru|tama, -taq, -da
 tarvi|tama, -taq, -da
 taška|tama, -taq, -da
 tati|tama, -taq, -da
 teedõ|tama, -taq, -da
 teega|tama, -taq, -da
 tehrü|tämä, -täq, -dä
 tehä|tämä, -täq, -dä
 tembota|ma, -q, -
 `teo|tama, -taq, -da
 tere|tämä, -täq, -dä
 teri|tämä, -täq, -dä
 tervü|tämä, -täq, -dä
 terütämä, -täq, -dä
 `tii|tämä, -täq, -dä
 tiji|tämä, -täq, -dä
 tiira|tama, -taq, -da
 tiiro|tama, -taq, -da
 tika|tama, -taq, -da
 tilba|tama, -taq, -da
 tile|tämä, -täq, -dä
 tilgõ|tama, -taq, -da
 tilli|tämä, -täq, -dä
 tilfu|tama, -taq, -da
 tinga|tama, -taq, -da
 tinota|ma, -q, -
 `tinõ|tama, -taq, -da
 tipsu|tama, -taq, -da
 tira|tama, -taq, -da
 tirga|tama, -taq, -da
 tirgu|tama, -taq, -da
 titata|ma, -q, -
 `toe|tama, -taq, -da
 tohku|tama, -taq, -da
 tohru|tama, -taq, -da
 foko|tama, -taq, -da
 toku|tama, -taq, -da
 tolli|tama, -taq, -da
 tolmu|tama, -taq, -da
 fõngo|tama, -taq, -da
 `too|tama, -taq, -da
 toora|tama, -taq, -da
 toovo|tama, -taq, -da
 toro|tama, -taq, -da
 torso|tama, -taq, -da
 tossu|tama, -taq, -da
 traasi|tama, -taq, -da
 trada|tama, -taq, -da
 tramba|tama, -taq, -da
 triksu|tama, -taq, -da
 tšaaga|tama, -taq, -da
 tšaagu|tama, -taq, -da

tsaha|tama, -taq, -da
 tšahka|tama, -taq, -da
 tšaku|tama, -taq, -da
 tšalgo|tama, -taq, -da
 tšangu|tama, -taq, -da
 tšarka|tama, -taq, -da
 tšaro|tama, -taq, -da
 `tsia|tama, -taq, -da
 tsibra|tama, -taq, -da
 tsidse|tämä, -täq, -dä
 tsiha|tama, -taq, -da
 tsihi|tämä, -täq, -dä
 tsiij|tämä, -täq, -dä
 tsiira|tama, -taq, -da
 tsiiro|tama, -taq, -da
 tsile|tämä, -täq, -dä
 tsilgu|tama, -taq, -da
 tsingu|tama, -taq, -da
 tsipu|tama, -taq, -da
 tsirdsu|tama, -taq, -da
 tsirka|tama, -taq, -da
 tsitsi|tämä, -täq, -dä
 tsiugu|tama, -taq, -da
 tšobo|tama, -taq, -da
 tšoha|tama, -taq, -da
 tsoldsu|tama, -taq, -da
 tsolgu|tama, -taq, -da
 tsooru|tama, -taq, -da
 tsorga|tama, -taq, -da
 tsorgu|tama, -taq, -da
 tsoska|tama, -taq, -da
 tsosku|tama, -taq, -da
 tsossa|tama, -taq, -da
 tšuha|tama, -taq, -da
 tšuhka|tama, -taq, -da
 `tsui|tama, -taq, -da
 tsuia|tama, -taq, -da
 tsuiõ|tama, -taq, -da
 tšuko|tama, -taq, -da
 tšurgu|tama, -taq, -da
 tšuu|tama, -taq, -da
 `tsõe|tama, -taq, -da
 tsõidsõ|tama, -taq, -da
 tsõõ|tama, -taq, -da
 tsõõra|tama, -taq, -da
 tsõõri|tama, -taq, -da
 tsäbo|tama, -taq, -da
 tsäbrä|tämä, -täq, -dä
 tsähü|tämä, -täq, -dä
 tsäkü|tämä, -täq, -dä
 tsälgo|tama, -taq, -da
 tsätsä|tämä, -täq, -dä
 tsätsü|tämä, -täq, -dä
 tsääga|tama, -taq, -da
 tsäägu|tama, -taq, -da
 tsütsü|tämä, -täq, -dä
 tuiõõ|tama, -taq, -da
 tuiigu|tama, -taq, -da
 tuiõ|tama, -taq, -da
 tuku|tama, -taq, -da
 tuli|tama, -taq, -da
 tulõ|tama, -taq, -da
 tumba|tama, -taq, -da
 fõrgu|tama, -taq, -da
 tutsu|tama, -taq, -da
 tutu|tama, -taq, -da
 tuulu|tama, -taq, -da
 tuulõ|tama, -taq, -da

tahva|tsõma, -tsaq, -dsõ
 tahvi|tsõma, -tsaq, -dsõ
 taso|tsõma, -tsaq, -dsõ
 teri|tsemä, -tsäq, -dse
 tihni|tsõma, -tsaq, -dsõ
 `toe|tsõma, -tsaq, -dsõ
 tsabi|tsõma, -tsaq, -dsõ
 tsapi|tsõma, -tsaq, -dsõ
 tuhni|tsõma, -tsaq, -dsõ
 tülü|tsemä, -tsäq, -dse
 ugri|tsõma, -tsaq, -dsõ
 ungi|tsõma, -tsaq, -dsõ
 vali|tsõma, -tsaq, -dsõ
 valmi|tsõma, -tsaq, -dsõ
 vooli|tsõma, -tsaq, -dsõ
 vöhli|tsõma, -tsaq, -dsõ
 õhi|tsõma, -tsaq, -dsõ
 õngi|tsõma, -tsaq, -dsõ

61
 (VES 90) manitsõma2

ahni|tsõma, -daq, -dsõ
 arma|tsõma, -daq, -dsõ
 armi|tsõma, -daq, -dsõ
 ehi|tsemä, -däq, -dse
 elo|tsõma, -daq, -dsõ
 halõ|tsõma, -daq, -dsõ
 hama|tsõma, -daq, -dsõ
 hangi|tsõma, -daq, -dsõ
 hengi|tsemä, -däq, -dse
 higitsemä, `hiidäq, higidse
 hingi|tsemä, -däq, -dse
 hooli|tsõma, -daq, -dsõ
 hääl|tsemä, -däq, -dse
 hõõli|tsemä, -däq, -dse
 igri|tsemä, -däq, -dse
 igä|tsemä, -tsäq, -dse
 immi|tsemä, -däq, -dse
 jooni|tsõma, -daq, -dsõ
 jõhi|tsõma, -daq, -dsõ
 kaabi|tsõma, -daq, -dsõ
 kahi|tsõma, -daq, -dsõ
 kava|tsõma, -daq, -dsõ
 kipi|tsemä, -däq, -dse
 klopi|tsõma, -daq, -dsõ
 kohi|tsõma, -daq, -dsõ
 kohmi|tsõma, -daq, -dsõ
 koobi|tsõma, -daq, -dsõ
 kormi|tsõma, -daq, -dsõ
 kougi|tsõma, -daq, -dsõ
 kraabi|tsõma, -daq, -dsõ
 krumbi|tsõma, -daq, -dsõ
 krungi|tsõma, -daq, -dsõ
 krõhvi|tsõma, -daq, -dsõ
 krõõbi|tsõma, -daq, -dsõ
 kudri|tsõma, -daq, -dsõ
 kungi|tsõma, -daq, -dsõ
 kõbli|tsõma, -daq, -dsõ
 kõdri|tsõma, -daq, -dsõ
 kõhvi|tsõma, -daq, -dsõ
 kõnni|tsõma, -daq, -dsõ
 kõpi|tsõma, -daq, -dsõ
 kõõni|tsõma, -daq, -dsõ
 kõngi|tsemä, -däq, -dse

käpi|tsemä, -däq, -dse
 kärä|tsemä, -däq, -dse
 kõõbi|tsemä, -däq, -dse
 laabi|tsõma, -daq, -dsõ
 larmi|tsõma, -daq, -dsõ
 leebi|tsemä, -däq, -dse
 maini|tsõma, -daq, -dsõ
 mani|tsõma, -daq, -dsõ
 meeli|tsemä, -däq, -dse
 mögli|tsõma, -daq, -dsõ
 nõro|tsõma, -daq, -dsõ
 nigri|tsemä, -däq, -dse
 niki|tsemä, -däq, -dse
 nimi|tsemä, -däq, -dse
 nipi|tsõma, -daq, -dsõ
 nobri|tsõma, -daq, -dsõ
 nohki|tsõma, -daq, -dsõ
 noki|tsõma, -daq, -dsõ
 nurgi|tsõma, -daq, -dsõ
 näki|tsemä, -däq, -dse
 näpi|tsemä, -däq, -dse
 närvi|tsemä, -däq, -dse
 nõõbi|tsemä, -däq, -dse
 nührü|tsemä, -däq, -dse
 ohvri|tsõma, -daq, -dsõ
 opi|tsõma, -daq, -dsõ
 paari|tsõma, -daq, -dsõ
 pahri|tsõma, -daq, -dsõ
 palmi|tsõma, -daq, -dsõ
 peri|tsemä, -däq, -dse
 pokj|tsõma, -daq, -dsõ
 praña|tsõma, -daq, -dsõ
 pungi|tsõma, -daq, -dsõ
 pühi|tsemä, -däq, -dse
 püügi|tsemä, -däq, -dse
 rama|tsõma, -daq, -dsõ
 rangi|tsõma, -daq, -dsõ
 ravi|tsõma, -daq, -dsõ
 reebi|tsemä, -däq, -dse
 rihi|tsemä, -däq, -dse
 rohi|tsõma, -daq, -dsõ
 rohmi|tsõma, -daq, -dsõ
 roobi|tsõma, -daq, -dsõ
 roogi|tsõma, -daq, -dsõ
 rõõgi|tsõma, -daq, -dsõ
 rääbi|tsemä, -däq, -dse
 sabi|tsõma, -daq, -dsõ
 sali|tsõma, -daq, -dsõ
 sari|tsõma, -daq, -dsõ
 savi|tsõma, -daq, -dsõ
 seebi|tsemä, -däq, -dse
 sili|tsemä, -däq, -dse
 soomi|tsõma, -daq, -dsõ
 sori|tsõma, -daq, -dsõ
 sõrmi|tsõma, -daq, -dsõ
 tahva|tsõma, -daq, -dsõ
 tahvi|tsõma, -daq, -dsõ
 taso|tsõma, -daq, -dsõ
 teri|tsemä, -däq, -dse
 tihni|tsõma, -daq, -dsõ
 `toe|tsõma, -daq, -dsõ
 tsabi|tsõma, -daq, -dsõ
 tsapi|tsõma, -daq, -dsõ
 tuhni|tsõma, -daq, -dsõ
 tülü|tsemä, -däq, -dse
 ugri|tsõma, -daq, -dsõ
 ungi|tsõma, -daq, -dsõ
 vali|tsõma, -daq, -dsõ

valmi|tsõma, -daq, -dsõ
 vooli|tsõma, -daq, -dsõ
 vöhli|tsõma, -daq, -dsõ
 õhi|tsõma, -daq, -dsõ
 õngi|tsõma, -daq, -dsõ

62
 (VES 75) `argnõma

`algnõma, alõdaq, `algnõ, `algsi,
 alõs
 `argnõma, arõdaq, `argnõ
 `hapnõma, hapadaq, `hapnõ,
 hapanuq
 `häitsnemä, häidsedäq, `häitsne
 `mustnõma, mustõdaq, `mustnõ
 `nilgnõma, nilõdaq, `nilgnõ
 `nilgõma, nilõdaq, `nilgõ
 `ripnõma, ripõdaq, `ripnõ
 `tärknemä, tärgedäq, `tärkne

63
 (VES 77) `sõimama

`arvama, arvadaq, `arva
 `aurama, auradaq, `aura
 `haagama, haagadaq, `haaga
 `haavama, haavadaq, `haava
 `hahkama, hahadaq, `hahka
 `haikama, haigadaq, `haika
 `haisama, haisadaq, `haisa
 `hallama, halladaq, `halla
 `hampsama, hampsadaq,
 `hampsa
 `hankama, hangadaq, `hanka
 `hapsama, hapsadaq, `hapsa
 `hassama, hassadaq, `hassa
 `hatsama, hatsadaq, `hatsa
 `haukama, haugadaq, `hauka
 `haurama, hauradaq, `haura
 `heitämä, heidädaq, `heitä
 `helkämä, helgädaq, `helkä
 `hellämä, hellädaq, `hellä
 `hengämä, hengädaq, `hengä
 `hiilama, hiiladaq, `hiila
 `hiitämä, hiidädaq, `hiitä
 `hilkama, hilgadaq, `hilka
 `hindama, hinnadaq, `hinda
 `hingämä, hingädaq, `hingä
 `hirsksama, hirsadaq, `hirska
 `horsksama, horsädaq, `horsksa
 hukkama, hukadaq, hukka
 `hullama, hulladaq, `hulla
 `hunñama, hunñadaq, `hunña
 hup|pama, -adaq, -pa
 `hupsama, hupsadaq, `hupsa
 `hurjama, hurädaq, `hurja
 `hursksama, hursädaq, `hursksa
 `hussama, hussadaq, `hussa
 hup|pama, hoobadaq, hup|pa
 hup|pama, hooradaq, hup|pa
 `hõikama, hõigadaq, `hõika

`parvama, parvadaq, `parva
 `pelgämä, pelädaq, `pelgä
 `piinama, piimadaq, `piina
 `piipama, piibadaq, `piipa
 `piirämä, peerädaq, `piira
 `piilkama, pilgadaq, `pilka
 `plahvama, plahvadaq, `plahva
 `plärrämä, plärrädaq, `plärrä
 `poksama, poksadaq, `poxa
 `polkama, polgadaq, `polka
 `pommama, pommadaq,
 `pomma
 `porkama, porgadaq, `porka
 `porrama, porradaq, `porra
 `potrama, podradaq, `potra
 `pranñama, pranñadaq, `pranña
 `priiskama, priisadaq, `priiska
 `pruuskama, proosadaq, `pruuska
 `prössama, prössadaq, `prössä
 `prähvämä, prähvadaq, `prähvä
 `prüüskämä, prüüsädaq,
 `prüüskä
 `puhkama, puhadaq, `puhka
 `puistama, puistadaq, `puista
 `puk|kama, -adaq, -ka
 `pulkama, pulgadaq, `pulka
 `pulumama, pulmadaq, `pulma
 `pumpama, pumbadaq, `pumpä
 `pungama, pungadaq, `punga
 `purkama, purgadaq, `purka
 `purskama, pursadaq, `purska
 `purtskama, purtsadaq, `purtska
 `puskama, pusadaq, `puska
 `pussama, pussadaq, `pussa
 `putrama, pudradaq, `putra
 `putsama, putsadaq, `putsa
 `pörkama, pörgadaq, `pörka
 `pörmama, pörmadaq, `pörma
 `põõnama, põõnadaq, `põõna
 `päk|kämä, -ädaq, -kä
 `pälkämä, pälgädaq, `pälkä
 `pärrämä, pärrädaq, `pärrä
 `pühkämä, pühädaq, `pühkä
 `püssämä, püssädaq, `püssä
 `raiskama, raisadaq, `raiska
 `faunama, faunadaq, `fauna
 `rehmämä, rehmädaq, `rehmä
 `reinämä, reinädaq, `reinä
 `reiämä, reiädaq, `reiä
 `riibsama, riibsadaq, `riibsa
 `riussama, riusadaq, `riussa
 `rohmana, rohmadaq, `rohma
 `roiskama, roisadaq, `roiska
 `ropsama, ropsadaq, `ropsa
 `ruigama, ruiadaq, `ruiga
 `rungama, rungadaq, `runga
 `rut|tama, -adaq, -ta
 `ruumama, roomadaq, `ruuma
 `ruupama, roobadaq, `ruupa
 `ruupsama, roopsadaq, `ruupsa
 `rõhkama, rõhadaq, `rõhka
 `rõp|pama, -adaq, -pa
 `rõõhkama, rõõhadaq, `rõõhka
 `rähmämä, rähmädaq, `rähmä
 `rämpsä
 `rändämä, rännädaq, `rändä
 `räp|pämä, -ädaq, -pä

`räpsämä, räpsädaq, `räpsä
 `räägämä, räägädaq, `räägä
 `räämämä, räämädaq, `räämä
 `räässämä, rääsädaq, `räässä
 `rømmämä, rømmädaq, `rømmä
 `ründämä, rünnädaq, `ründä
 `rüngämä, rüngädaq, `rüngä
 `rüntsä, ründsädaq, `rüntsä
 `rüügämä, rüvvädaq, `rüügä
 `rüüstämä, rüüstädaq, `rüüstä
 `rüüpämä, rööbädaq, `rüüpä
 `saistama, saistadaq, `()saista
 `salgama, saladaq, `salga
 `salvama, salvadaq, `salva
 `sarjama, saradaq, `sarja
 `savvama, savvadaq, `savva
 `serbämä, servädaq, `serbädaq,
 `serbä
 `serkämä, sergädaq, `serkä
 `servämä, servädaq, `servä
 `sinkama, singadaq, `sinka
 `sik|kama, -adaq, -ka
 `sillämä, sillädaq, `silla
 `silmämä, silmädaq, `silmä
 `sip|pama, -adaq, -pa
 `suitsama, suidsadaq, `suitsa
 `suk|kama, -adaq, -ka
 `surmama, surmadaq, `surma
 `suulama, sooladaq, `suula
 `sõimama, sõimadaq, `sõima
 `sõk|kama, -adaq, -ka
 `sõksama, sõksadaq, `sõksa
 `sõlgama, sõladaq, `sõlga
 `sõlmama, sõlmadaq, `sõлма
 `sülgämä, sü(l)lädaq, `sülgä
 `tahva|ma, tahvadaq, `tahva
 `taipama, taibadaq, `taipa
 `tehkämä, tehädaq, `tehkä
 `tehnämä, tehnädaq, `tehnä
 `tennämä, tennädaq, `tennä
 `tihkama, tihadaq, `tihka
 `tiirama, tiiradaq, `tiira
 `tik|kama, -adaq, -ka
 `tiksama, tiksadaq, `tiksa
 `tilkama, tilgadaq, `tilka
 `tillama, tilladaq, `tilla
 `tipsämä, tipsädaq, `tipsä
 `tirkama, tirgadaq, `tirka
 `tirrama, tirradaq, `tirra
 `tiukama, tiugadaq, `tiuka
 `tohrama, tohradaq, `tohra
 `tolmama, tolmadaq, `tolma
 `topsama, topsadaq, `topsa
 `tormama, tormadaq, `torma
 `torrama, torradaq, `torra
 `tossama, tossadaq, `tossa
 `toukama, tougadaq, `touka
 `trallama, tralladaq, `tralla
 `trampama, trambadaq, `trampa
 `trampsama, trampsadaq,
 `trampsä
 `trehvämä, trehvädaq, `trehvä
 `treiämä, treiädaq, `treiä
 `truuskama, troosadaq, `truuska
 `tsäksama, tsäksadaq, `tsäksa
 `tsänkama, tsängadaq, `tsänka
 `tsauna|ma, tsaunadaq, `tsauna
 `tserkämä, tsergädaq, `tserkä

`tserpämä, tserbädaq, `tserpä
 `tsihvama, tsihvadaq, `tsihva
 `tsiksama, tsiksadaq, `tsiksa
 `tsipsama, tsipsadaq, `tsipsa
 `tsirkama, tsirgadaq, `tsirka
 `tsirksama, tsirksadaq, `tsirksä
 `tsirrama, tsirradaq, `tsirra
 `tsirtsama, tsirdsadaq, `tsirtsä
 `tsiukama, tsiugadaq, `tsiuka
 `tsiuksama, tsiuksadaq, `tsiuksä
 `tsiunama, tsiunadaq, `tsiuna
 `tsöksama, tsöksadaq, `tsöksä
 `tsolkama, tsolgadaq, `tsolka
 `tsollama, tsolladaq, `tsolla
 `tsorkama, tsorgadaq, `tsorka
 `tsorrama, tsorradaq, `tsorra
 `tsossä|ma, -daq, -
 `tsühnama, tsühnadaq, `tsühna
 `tsürkama, tsürgadaq, `tsürka
 `tsurmama, tsurmadaq, `tsurma
 `tsuska, tsusadaq, `tsuska
 `tsähvämä, tsähvadaq, `tsähvä
 `tsäksämä, tsäksädaq, `tsäksä
 `tsälksämä, tsälksädaq, `tsälksä
 `tsälkämä, tsälgädaq, `tsälkä
 `tsäp|pämä, -ädaq, -pä
 `tsäpsämä, tsäpsädaq, `tsäpsä
 `tsärsämä, tsärgädaq, `tsärsä
 `tsärrämä, tsärrädaq, `tsärrä
 `tsävvä, tsävvädaq, `tsävvä
 `tsüskämä, tsüsädaq, `tsüskä
 `tuhrama, tuhradaq, `tuhra
 `tuiama, tuiadaq, `tuia
 `tuikama, tuigadaq, `tuika
 `tuiskama, tuisadaq, `tuiska
 `tuk|kama, -adaq, -ka
 `tumpsama, tumpsadaq,
 `tumpsä
 `tunkama, tungadaq, `tunka
 `turnama, turnadaq, `turna
 `tuukama, tuugadaq, `tuuka
 `tõhrama, tõhradaq, `tõhra
 `tõmbama, tõmmadaq, `tõmba
 `tõnkama, tõngadaq, `tõnka
 `tõnksama, tõnksadaq, `tõnksa
 `tõrvama, tõrvadaq, `tõrva
 `tõlpämä, tõlbädaq, `tõlpä
 `tünkämä, tünkädaq, `tünkä
 `tüünämä, tüünädaq, `tüünä
 `tüükämä, tüögädaq, `tüükä
 `uhjama, uhjadaq, `uhja
 `uiama, uiadaq, `uia
 `uikama, uigadaq, `uika
 `uitsama, uidsadaq, `uitsa
 `undama, unnadaq, `unda
 `urbama, urbadaq, `urba
 `vaalama, vaaladaq, `vaala
 `vaapama, vaabadaq, `vaapa
 `vaivama, vaivadaq, `vaiva
 `valgama, valgadaq, `valga
 `valksama, valksadaq, `valksa
 `varjama, varadaq, `varja
 `vastama, vastadaq, `vasta
 `vavvama, vavvadaq, `vavva
 `vihkama, vihadaq, `vihka
 `vilpama, vilbadaq, `vilpa
 `vinnama, vinnadaq, `vinna

`virmama, virmadaq, `virma
 `virrama, virradaq, `virra
 `viskama, visadaq, `viska
 `vupsama, vupsadaq, `vupsa
 `vurtsama, vurtsadaq, `vurtsa
 `võnkama, võngadaq, `võnka
 `vântâmâ, vândădaq, `vântâ
 `vârmâmâ, vârmădaq, `vârmâ
 `väärâmâ, väärădaq, `väärâ
 `vâütâmâ, vâütădaq, `vâütâ
 `ângâmâ, ângădaq, `ângâ
 `äürâmâ, äürădaq, `äürâ

64

(VES 76) `puhksama

`lahksama, lahastaq, `lahksa
 `murdsama, murrastaq, `murdsa
 `mähksämâ, mähästâq, `mähksâ
 `mühksämâ, mühästâq,
 `mühksâ
 `nilksama, nilksadaq, `nilksa
 `nühksämâ, nühästâq, `nühksâ
 `puhksama, puhastaq, `puhksa
 `puhksõma, puhastaq, `puhksõ
 `pühksämâ, pühästâq, `pühksâ
 `rehksämâ, rehästâq, `rehksâ
 `tehksämâ, tehästâq, `tehksâ
 `uhtsama, uhastaq, `uhtsa
 `vehksämâ, vehästâq, `vehksâ

65

(VES 88) sibahama

hala|hama, -daq, -ha
 helä|hämâ, -dâq, -hä
 huba|hama, -daq, -ha
 huña|hama, -daq, -ha
 husa|hama, -daq, -ha
 ina|hama, -daq, -ha
 ira|hama, -daq, -ha
 jora|hama, -daq, -ha
 jüvä|hämâ, -dâq, -hä
 kogohama, kuḡadaq kogodaq,
 kogoha
 kora|hama, -daq, -ha
 krõba|hama, -daq, -ha
 kuma|hama, -daq, -ha
 kõbli|ma, -daq, -
 kõdri|ma, -daq, -
 kõdsa|hama, -daq, -ha
 kõla|hama, -daq, -ha
 kõra|hama, -daq, -ha
 kõsa|hama, -daq, -ha
 kärä|hämâ, -dâq, -hä
 laba|hama, -daq, -ha
 loba|hama, -daq, -ha
 luba|hama, -daq, -ha
 läbe|hemâ, -dâq, -he
 magahama, `maadaq, magaha
 muŋa|hama, -daq, ha
 mõgli|ma, -daq, -

mõma|hama, -daq, -ha
 mämâ|hämâ, -dâq, -hä
 märä|hämâ, -dâq, -hä
 mürä|hämâ, -dâq, -hä
 nagahama, `naadaq, nagaha
 nigohama, `niodaq, nigoha
 nilpsa|hama, -daq, -ha
 nira|hama, -daq, -ha
 nura|hama, -daq, -ha
 nõra|hama, -daq, -ha
 närä|hämâ, -dâq, -hä
 nürä|hämâ, -dâq, -hä
 pagõhõma, `paedaq, pagõhõ
 pala|hama, -daq, -ha
 plaga|hama, -daq, -ha
 pora|hama, -daq, -ha
 põnga|hama, -daq, -ha
 põra|hama, -daq, -ha
 raba|hama, -daq, -ha
 rägähämâ, `rädâq, rägähä
 sadovama, `saodaq, sadova
 segähämâ, `siädâq, segähä
 siba|hama, -daq, -ha
 taba|hama, -daq, -ha
 taho|hama, -daq, -ha
 taho|vama, -daq, -va
 terä|hämâ, -dâq, -hä
 tila|hama, -daq, -ha
 tina|hama, -daq, -ha
 tira|hama, -daq, -ha
 tsima|hama, -daq, -ha
 tsira|hama, -daq, -ha
 tsisa|hama, -daq, -ha
 tsora|hama, -daq, -ha
 tsosa|hama, -daq, -ha
 tsäbä|hämâ, -dâq, -hä
 tsärä|hämâ, -dâq, -hä
 tugõhõma, `toedaq, tugõhõ
 tõnga|hama, -daq, -ha
 tõra|hama, -daq, -ha
 tündsä|hämâ, -dâq, -hä
 vira|hama, -daq, -ha

66

(VES 89) harinõma1

ala|nõma, -daq, -nõ
 aro|nõma, -daq, -nõ
 arõ|nõma, -daq, -nõ
 ede|nemâ, -dâq, -ne
 hari|nõma, -daq, -nõ
 herä|nemâ, -dâq, -ne
 higonõma, `hiodaq, higonõ
 higovama, `hiodaq, higonõ
 idonõma, `iodaq, idonõ
 idänemâ, `iädaq, idane
 isonõ|ma, -daq, -
 jagonõma, `jaodaq, jagonõ
 janonõ|ma, -daq, -
 kaha|nõma, -daq, -nõ
 kiho|nõma, -daq, -nõ
 kogonõma, `kuḡadaq, kogonõ
 kogovama, `kuḡadaq, kogonõ
 koŋo|nõma, -nõdaq, -nõ
 koolõ|nõma, -daq, -nõ

kudõ|nõma, -daq, -nõ
 kulu|nõma, -daq, -nõ
 kulu|vama, -daq, -nõ
 kulõ|nõma, -daq, -nõ
 lagonõma, `laodaq, lagonõ
 lagovama, `laodaq, lagonõ
 lahe|nõma, -daq, -nõ
 ligonõma, `liodaq, ligonõ
 ligovama, `liodaq, ligonõ
 liho|nõma, -daq, -nõ
 lägü|nemâ, -dâq, -ne
 lähü|nemâ, -dâq, -ne
 muhe|nõma, -daq, -nõ
 mõrõ|nõma, -daq, -nõ
 mädänemâ, `määdâq, mädäne,
 `määnüq
 nägü|nemâ, `näüdaq, nägüne
 nüü|nemâ, -dâq, -ne
 nüü|vämâ, -dâq, -ne
 oigõnõma, ojdõdaq, oigõnõ
 para|nõma, -daq, -nõ
 poigõnõma, pujdõdaq, `poedaq, -
 pragonõma, `praodaq, pragonõ
 pudil|nõma, -daq, -nõ
 pudõ|nõma, -daq, -nõ
 puhe|nõma, -daq, -nõ
 päi|nemâ, -dâq, -ne
 siginemâ, `siädâq, sikiq, sigine
 sugul|nõma, -daq, -nõ
 sugõnõma, `soedaq, sugõnõ
 taganõma, `taadaq, taganõ
 tahe|nõma, -daq, -nõ
 tegü|nemâ, -dâq, -ne
 tigonõma, `tiodaq, tigonõ
 tüdi|nemâ, -dâq, -ne
 vana|nõma, -daq, -nõ
 vjgu|nõma, -daq, -nõ
 viha|nõma, -daq, -nõ
 vähä|nemâ, -dâq, -ne

67

(VES 89) harinõma2

alanõ|ma, -daq, -
 aronõ|ma, -daq, -
 arõnõ|ma, -daq, -
 edene|mâ, -dâq, -
 harinõ|ma, -daq, -
 heräne|mâ, -dâq, -
 higonõ|ma, -daq, -
 higo|vama, -nõdaq, -nõ
 idonõ|ma, -daq, -
 idäne|mâ, -dâq, -
 isonõ|ma, -daq, -
 jagonõ|ma, -daq, -
 janonõ|ma, -daq, -
 kahanõ|ma, -daq, -
 kihonõ|ma, -daq, -
 kogonõ|ma, -daq, -
 kogo|vama, -nõdaq, -nõ
 kohonõ|ma, -daq, -
 koolõnõ|ma, -daq, -
 kudõnõ|ma, -daq, -
 kulunõ|ma, -daq, -

kulu|vama, -daq, -
 kulõnõ|ma, -daq, -
 lagonõ|ma, -daq, -
 lago|vama, -nõdaq, -nõ
 lahenõ|ma, -daq, -
 ligonõ|ma, -daq, -
 ligo|vama, -nõdaq, -nõ
 lihonõ|ma, -daq, -
 lägüne|mä, -däq, -
 lähüne|mä, -däq, -
 muhenõ|ma, -daq, -
 mõronõ|ma, -daq, -
 mädäne|mä, -däq, -
 nägüne|mä, -däq, -
 nülüne|mä, -däq, -
 nülü|vämä, -nedäq, -ne
 oigõnõ|ma, -daq, -
 pahanõ|ma, -daq, -
 paranõ|ma, -daq, -
 poignõ|ma, -daq, -
 pragonõ|ma, -daq, -
 pudinõ|ma, -daq, -
 pudõnõ|ma, -daq, -
 puhenõ|ma, -daq, -
 päine|mä, -däq, -
 sigine|mä, -däq, -
 sugunõ|ma, -daq, -
 sugõnõ|ma, -daq, -
 taganõ|ma, -daq, -
 tahenõ|ma, -daq, -
 tegüne|mä, -däq, -
 tigonõ|ma, -daq, -
 tudine|mä, -däq, -
 vnanõ|ma, -daq, -
 viğunõ|ma, -daq, -
 vihanõ|ma, -daq, -
 vähäne|mä, -däq, -

68

(VES 80) `nalgümä

globalis|irü|mä, -daq, -
 harku|ma, -daq, -
 harpu|ma, -daq, -
 harsu|ma, -daq, -
 heitü|mä, -däq, -
 hengü|mä, -däq, -
 hiitü|mä, -däq, -
 hingü|mä, -däq, -
 hirmu|ma, -daq, -
 hoitu|ma, -daq, -
 horsu|ma, -daq, -
 hursu|ma, -daq, -
 hussu|ma, -daq, -
 hämmü|mä, -däq, -
 häädü|mä, -däq, -
 hülpü|mä, -däq, -
 hüübü|mä, -däq, -
 ilmu|ma, -daq, -
 imbu|ma, -daq, -
 imbü|mä, -däq, -
 indsü|mä, -däq, -
 jakku|ma, -daq, -
 jalgu|ma, -daq, -
 juhtu|ma, -daq, -

juubu|ma, -daq, -
 juurdu|ma, -daq, -
 juustu|ma, -daq, -
 jääbü|mä, -däq, -
 kaaldu|ma, -daq, -
 kaihtu|ma, -daq, -
 kelpü|mä, -däq, -
 kerkü|mä, -däq, -
 kisku|ma, -daq, -
 kistu|ma, -daq, -
 klaaru|ma, -daq, -
 kolkumä, -daq, -
 koppu|ma, -daq, -
 korju|ma, -daq, -
 kostu|ma, -daq, -
 kruntsu|ma, -daq, -
 krutsu|ma, -daq, -
 kungu|ma, -daq, -
 kurbu|ma, -daq, -
 kuuldu|ma, -daq, -
 kuurdu|ma, -daq, -
 käändü|mä, -däq, -
 käärü|mä, -däq, -
 köütü|mä, -däq, -
 küttü|mä, -däq, -
 laabu|ma, -daq, -
 laasu|ma, -daq, -
 lahku|ma, -daq, -
 laihtu|ma, -daq, -
 lasku|ma, -daq, -
 lauhtu|ma, -daq, -
 leppü|mä, -däq, -
 leühtü|mä, -däq, -
 liindü|mä, -däq, -
 litsu|ma, -daq, -
 loidu|ma, -daq, -
 luihtu|ma, -daq, -
 lämpü|mä, -däq, -
 läügähtü|mä, -däq, -
 läügü|mä, -däq, -
 läühtü|mä, -däq, -
 läükü|mä, -däq, -
 löügü|mä, -däq, -
 lüübü|mä, -däq, -
 mattu|ma, -daq, -
 miildü|mä, -däq, -
 miildü|mä, -däq, -
 mustu|ma, -daq, -
 muttu|ma, -daq, -
 muutu|ma, -daq, -
 mösku|ma, -daq, -
 mõõdu|ma, -daq, -
 mähkü|mä, -däq, -
 mülkü|mä, -däq, -
 mültü|mä, -däq, -
 nahku|ma, -q, -
 nartsu|ma, -daq, -
 nestü|mä, -däq, -
 nihku|ma, -daq, -
 niildü|mä, -däq, -
 niisku|ma, -daq, -
 nilbu|ma, -daq, -
 nilgu|ma, -daq, -
 nortsu|ma, -daq, -
 nühu|ma, -daq, -
 nurtsu|ma, -daq, -
 nuurdu|ma, -daq, -
 nõrgu|ma, -daq, -

nõrku|ma, -daq, -
 nõlgü|mä, -däq, -
 nõrtsü|mä, -däq, -
 nühkü|mä, -däq, -
 nõrtsü|mä, -däq, -
 õigu|ma, -daq, -
 paarü|ma, -daq, -
 paistu|ma, -q, -
 paisu|ma, -q, -
 pandu|ma, -daq, -
 parku|ma, -daq, -
 pehmü|ma, -daq, -
 pessü|mä, -däq, -
 piirdü|mä, -däq, -
 piisü|mä, -däq, -
 pillu|ma, -daq, -
 pitsü|mä, -däq, -
 plaaku|ma, -daq, -
 pliitü|mä, -däq, -
 praafu|ma, -daq, -
 praavu|ma, -daq, -
 pritsü|mä, -däq, -
 prällü|mä, -däq, -
 puistu|ma, -daq, -
 pulku|ma, -daq, -
 pulsfu|ma, -daq, -
 pundsü|mä, -daq, -
 punnu|ma, -daq, -
 purjo|ma, -daq, -
 puudu|ma, -daq, -
 puustu|ma, -daq, -
 päindü|mä, -däq, -
 päädü|mä, -däq, -
 pühkü|mä, -däq, -
 raisku|ma, -daq, -
 rakkõ|ma, -daq, -
 rikku|ma, -daq, -
 runtü|ma, -daq, -
 rupu|ma, -daq, -
 rutju|ma, -daq, -
 rõõhu|ma, -daq, -
 räntsü|mä, -däq, -
 rüntsü|mä, -däq, -
 saistu|ma, -daq, -
 saisu|ma, -daq, -
 savvu|ma, -daq, -
 selgü|mä, -däq, -
 siibü|mä, -daq, -
 siidü|mä, -däq, -
 silmü|mä, -däq, -
 sirgu|ma, -daq, -
 sorpu|ma, -daq, -
 suuldü|ma, -daq, -
 sõõrdü|ma, -daq, -
 säädü|mä, -däq, -
 süvvü|mä, -däq, -
 süüdü|mä, -däq, -
 tahtu|ma, -daq, -
 talto|ma, -daq, -
 tappu|ma, -daq, -
 tarku|ma, -daq, -
 tiipu|ma, -daq, -
 tingu|ma, -daq, -
 tippu|ma, -daq, -
 tirku|ma, -daq, -
 tohru|ma, -daq, -
 toibu|ma, -daq, -
 toidu|ma, -daq, -

`tolmu|ma, -daq, -
 `torsu|ma, -daq, -
 `tossu|ma, -daq, -
 `trehvi|mä, -däq, -
 `trutsu|ma, -daq, -
 `tsanku|ma, -daq, -
 `tsiuku|ma, -daq, -
 `tsollu|ma, -daq, -
 `tsurku|ma, -daq, -
 `tsusku|ma, -daq, -
 `tuimu|ma, -daq, -
 `tulpu|ma, -daq, -
 `tundu|ma, -daq, -
 `turdu|ma, -daq, -
 `tutsu|ma, -daq, -
 `tõmbu|ma, -daq, -
 `tärkü|mä, -däq, -
 `tülpü|mä, -däq, -
 `uinu|ma, -daq, -
 `urbu|ma, -daq, -
 `uttu|ma, -daq, -
 `vaeldu|ma, -daq, -
 `vaibu|ma, -daq, -
 `vaihtu|ma, -daq, -
 `vaiku|ma, -daq, -
 `vaivu|ma, -daq, -
 `vassu|ma, -daq, -
 `verbü|mä, -däq, -
 `verdü|mä, -däq, -
 `vettü|mä, -däq, -
 `viibu|mä, -däq, -
 `viildü|mä, -däq, -
 `viitü|mä, -däq, -
 `villu|ma, -daq, -
 `vinsu|ma, -daq, -
 `vinnü|mä, -däq, -
 `virgu|ma, -daq, -
 `virpü|mä, -däq, -
 `vussu|ma, -daq, -
 `võidu|ma, -daq, -
 `võrku|ma, -daq, -
 `võrsu|ma, -daq, -
 `võõrdü|ma, -daq, -
 `väntsü|mä, -däq, -

69

(VES 79) `sündümä

`essümä, `essüdäq, essü
 `haarduma, `haardudaq, haaru
 `heitümä, `heitüdäq, heidü
 `hiitü|mä, `hiitüdäq, hiidü
 `hüürdümä, `hüürdüdäq, hõörü
 `jahtuma, `ja(a)htudaq, ja(a)hu
 `johtuma, `johtudaq, johu
 `jouduma, `joududaq, jovvu
 `jõörduma, `jõördudaq, jõõru
 `kalduma, `kaldudaq, kallu
 `kalluma, `kalludaq, kallu
 `kanduma, `kandudaq, kannu
 `kiirdümä, `kiirdüdäq, keerü
 `kunduma, `kundudaq, kunnu
 `kuulduma, `kuuldudaq, kuulu
 `käärümä, `käärüdäq, kääri
 `küündümä, `küündüdäq, küünü

lap|puma, -pudaq, -u
 `löüdümä, `löüdüdäq, lövvü
 `mahtuma, `mahtudaq, mahu
 `mijildümä, `mijildüdäq, meelü
 `murduma, `murdudaq, murrü
 `nessümä, `nessüdäq, nessü
 `näkkümä, `näüdäq, näü
 `nührümä, `nührüdäq, nührü
 `oiduma, `oidudaq, oiu
 `painoma, `painodaq, paino
 `paistuma, `paistudaq, paistu
 `plijiküma, `plijiküdäq, pleegü
 `püürdümä, `püürdüdäq, põörü
 rap|puma, -pudaq, -u
 `sõurduma, `sõurdudaq, sooru
 `sündümä, `sündüdäq, sünnü
 `sütütümä, `sütüdäq, -ü
 `tekkümä, `küdäq, -ü
 `tuulduma, `tuuldudaq, tuulu
 `tõrkuma, `tõrkudaq, tõrgu
 up|puma, -pudaq, -u
 `vaafuma, `vaafudaq, vaafu
 `vaivuma, `vaivudaq, vaivu
 `vannuma, `vannudaq, vannu
 `viirdümä, `viirdüdäq, veerü
 `vüürdümä, `vüürdüdäq, võörü

70

(VES 84) unõh(t)uma

eräldü|mä, -däq, -
 habrastu|ma, -daq, -
 `habõndu|ma, -daq, -
 `hahmahtu|ma, -daq, -
 `halgahtu|ma, -daq, -
 `harahtu|ma, -daq, -
 `hellähtü|mä, -däq, -
 `helähtü|mä, -däq, -
 `himmastu|ma, -daq, -
 `himmästü|mä, -däq, -
 `hirmahtu|ma, -daq, -
 `hubastu|ma, -daq, -
 `huprastu|ma, -daq, -
 `hupsahtu|ma, -daq, -
 `hõdrastu|ma, -daq, -
 `hälvähütü|mä, -däq, -
 `hämmähütü|mä, -däq, -
 `hämmästü|mä, -däq, -
 `hülbähütü|mä, -däq, -
 `igähü|mä, -däq, -
 `ikeldü|mä, -däq, -
 `imahtu|ma, -daq, -
 `imähütü|mä, -daq, -
 `isahtu|ma, -daq, -
 `jahmahtu|ma, -daq, -
 `joovahtu|ma, -daq, -
 `jõlvõhtu|ma, -daq, -
 `jõmmõldu|ma, -daq, -
 `jõnksahtu|ma, -daq, -
 `jõõrahtu|ma, -daq, -
 `jähmähütü|mä, -däq, -
 `jämähütü|mä, -däq, -
 `kahvahtu|ma, -daq, -
 `kakõhu|ma, -daq, -
 `kalgõndu|ma, -daq, -
 kallõrdu|ma, -daq, -
 kalõhtu|ma, -daq, -
 kangõhtu|ma, -daq, -
 karastu|ma, -daq, -
 `kesähtü|mä, -däq, -
 `kinnähütü|mä, -däq, -
 `kivistü|mä, -däq, -
 kogohu|ma, -daq, -
 kolahtu|ma, -daq, -
 korõhtu|ma, -daq, -
 krobahtu|ma, -daq, -
 krõbahtu|ma, -daq, -
 krõbõhtu|ma, -daq, -
 krõpsahtu|ma, -daq, -
 kuduhtu|ma, -daq, -
 kukahtu|ma, -daq, -
 kukõrdu|ma, -daq, -
 kulõhtu|ma, -daq, -
 kumahtu|ma, -daq, -
 kumastu|ma, -daq, -
 kungahtu|ma, -daq, -
 kupõrdu|ma, -daq, -
 kõllastu|ma, -daq, -
 kõrahtu|ma, -daq, -
 kõrõhtu|ma, -daq, -
 kõvahtu|ma, -daq, -
 `käbärdü|mä, -däq, -
 `kägähütü|mä, -däq, -
 `kängähütü|mä, -däq, -
 ladsahtu|ma, -daq, -
 lapahtu|ma, -daq, -
 lasõhtu|ma, -daq, -
 latsahtu|ma, -daq, -
 lidsahtu|ma, -daq, -
 lokahtu|ma, -daq, -
 lõhvõhtu|ma, -daq, -
 lõngahtu|ma, -daq, -
 `lädsähtü|mä, -däq, -
 `lägähütü|mä, -däq, -
 `läpähtü|mä, -däq, -
 `lõigähütü|mä, -däq, -
 `lumbähütü|mä, -däq, -
 `lünnähtü|mä, -däq, -
 `mağahtu|ma, -daq, -
 `magahuma, -daq, -
 `magjahtuma, -daq, -
 `majjahu|ma, -daq, -
 `minehtü|mä, -daq, -
 `minestü|mä, -däq, -
 `murrahtu|ma, -daq, -
 `mõrahtu|ma, -daq, -
 `mõrihtu|ma, -daq, -
 `mõristu|ma, -daq, -
 `mõrõstu|ma, -daq, -
 `mürähütü|mä, -däq, -
 `neelähütü|mä, -däq, -
 `nikahtu|ma, -daq, -
 `niksahtu|ma, -daq, -
 `niilbõstu|ma, -daq, -
 `niilvõstu|ma, -daq, -
 `nisõldu|ma, -daq, -
 `nissõrdu|ma, -daq, -
 `noorõhtu|ma, -daq, -
 `nõgihtu|ma, -daq, -
 `nõrahtu|ma, -daq, -
 `nõrgahtu|ma, -daq, -
 `nädsähtü|mä, -däq, -
 `närbähütü|mä, -däq, -

närvähtü|mä, -daq, -
 oigahtu|ma, -daq, -
 osahtu|ma, -daq, -
 pakõldu|ma, -daq, -
 palahu|ma, -daq, -
 panõhtu|ma, -daq, -
 parahu|ma, -daq, -
 pehmehü|mä, -daq, -
 pehmähü|mä, -daq, -
 perähtü|mä, -daq, -
 pidähtü|mä, -daq, -
 pigihü|mä, -daq, -
 plutsõndu|ma, -daq, -
 praksahü|ma, -daq, -
 prandsahü|ma, -daq, -
 proosahtu|ma, -daq, -
 prähvähü|mä, -daq, -
 prändsähtü|mä, -daq, -
 puhastu|ma, -daq, -
 puheldu|ma, -daq, -
 puhendu|ma, -daq, -
 pussahü|ma, -daq, -
 pussõrdu|ma, -daq, -
 putahü|ma, -daq, -
 põhandu|ma, -daq, -
 põrahtu|ma, -daq, -
 pärähtü|mä, -daq, -
 rabastu|ma, -daq, -
 rahmõhtu|ma, -daq, -
 rammõhtu|ma, -daq, -
 rapahü|ma, -daq, -
 ravihu|ma, -daq, -
 rebähü|mä, -daq, -
 reevähtü|mä, -daq, -
 rehvähü|mä, -daq, -
 rehvhümä, -daq, -
 ribahu|ma, -daq, -
 ridsahu|ma, -daq, -
 rimahtu|ma, -daq, -
 rudihu|ma, -daq, -
 rujahü|ma, -daq, -
 röönahtu|ma, -daq, -
 räbähtü|mä, -daq, -
 rädsähtü|mä, -daq, -
 räpsähtü|mä, -daq, -
 räpähtü|mä, -daq, -
 ründsähü|mä, -daq, -
 sammõldu|ma, -daq, -
 segähü|mä, -daq, -
 selehtü|mä, -daq, -
 sinestü|mä, -daq, -
 singahü|ma, -daq, -
 sinistü|mä, -daq, -
 sirahü|ma, -daq, -
 sopsahü|ma, -daq, -
 sõõrahtu|ma, -daq, -
 süvähü|mä, -daq, -
 `süändü|mä, -daq, -
 tagahu|ma, -daq, -
 tagjahü|ma, -daq, -
 tahehu|ma, -daq, -
 takõldu|ma, -daq, -
 tarahu|ma, -daq, -
 targastu|ma, -daq, -
 tasahtu|ma, -daq, -
 tasandu|ma, -daq, -
 tiksahü|ma, -daq, -
 tingahu|ma, -daq, -

tirahtu|ma, -daq, -
 tirtahtu|ma, -daq, -
 `toetu|ma, -daq, -
 toivõrdu|ma, -daq, -
 torbahu|ma, -daq, -
 torbõhu|ma, -daq, -
 tormahu|ma, -daq, -
 toršahu|ma, -daq, -
 tsangahtu|ma, -daq, -
 tsilgahtu|ma, -daq, -
 tsiugahtu|ma, -daq, -
 tsõbahtu|ma, -daq, -
 tsõbohtu|ma, -daq, -
 tsukrustu|ma, -daq, -
 tsumahtu|ma, -daq, -
 tsummõrdu|ma, -daq, -
 tsäbähtü|mä, -daq, -
 tsädserdü|mä, -daq, -
 tukistu|ma, -daq, -
 tulihtu|ma, -daq, -
 tulõhtu|ma, -daq, -
 turbistu|ma, -daq, -
 turihu|ma, -daq, -
 turšahu|ma, -daq, -
 tusšahu|ma, -daq, -
 tõrgahü|ma, -daq, -
 täkeldü|mä, -daq, -
 täkerdü|mä, -daq, -
 täterdü|mä, -daq, -
 tülgähtü|mä, -daq, -
 tülvähtü|mä, -daq, -
 türbähtü|mä, -daq, -
 uinahtu|ma, -daq, -
 ummistu|ma, -daq, -
 unõhtu|ma, -daq, -
 valahtu|ma, -daq, -
 valmistu|ma, -daq, -
 valõhtu|ma, -daq, -
 vanahü|ma, -daq, -
 vanõhtu|ma, -daq, -
 verihü|mä, -daq, -
 vidähtü|mä, -daq, -
 vigahu|ma, -daq, -
 vigõhu|ma, -daq, -
 vihahtu|ma, -daq, -
 villõhtu|ma, -daq, -
 vindsõhu|ma, -daq, -
 vinnähtü|mä, -daq, -
 vipõrdu|ma, -daq, -
 virahtu|ma, -daq, -
 virildü|mä, -daq, -
 virvehü|mä, -daq, -
 vädsähtü|mä, -daq, -
 vägihtü|mä, -daq, -
 väärähtü|mä, -daq, -
 õnnahtu|ma, -daq, -
 õnnistu|ma, -daq, -
 ängähtü|mä, -daq, -
 äpärdü|mä, -daq, -

71 (VES 84) erätümä

erä|tümä, -tüdäq, -dü
 hallõ|tuma, -tudaq, -du

ijä|tümä, -tüdäq, -dü
 kahmõ|tuma, -tudaq, -du
 karsa|tuma, -tudaq, -du
 kimmä|tümä, -tüdäq, -dü
 kobri|tuma, -tudaq, -du
 kohmi|tuma, -tudaq, -du
 kohmõ|tuma, -tudaq, -du
 kopi|tuma, -tudaq, -du
 korba|tuma, -tudaq, -du
 lumi|tuma, -tudaq, -du
 lähä|tümä, -tüdäq, -dü
 `nõq|tuma, -tudaq, -du
 nõõ|tuma, -tudaq, -du
 pini|tümä, -tüdäq, -dü
 püre|tümä, -tüdäq, -dü
 raha|tuma, -tudaq, -du
 rahma|tuma, -tudaq, -du
 rössõ|tuma, -tudaq, -du
 sapa|tuma, -tudaq, -du
 se(l)|lä|tümä, -tüdäq, -dü
 sele|tümä, -tüdäq, -dü
 telbä|tümä, -tüdäq, -dü
 tsäärä|tümä, -tüdäq, -dü
 tälbä|tümä, -tüdäq, -dü
 vaaga|tuma, -tudaq, -du
 vaara|tuma, -tudaq, -du
 villi|tümä, -tüdäq, -dü
 virbi|tümä, -tüdäq, -dü

72 (VES 68) `vaoma1

`häõ|mä, -daq, -, `hävüü
 `kao|ma, -daq, -
 `mõõ|ma, -daq, -
 `täü|mä, -daq, -
 `vao|ma, -daq, -
 `väe|mä, -daq, -

73 (VES 68) `vaoma2

`kaoma, katoq, kao
 `mõõma, mõjjoq, mõõ
 `täümä, tävvüq, täü
 `vaoma, vajjoq, vao
 `väe|mä, väkeq, väe

74 (VES 70) väsümä

he|loma, -lloq, -lo
 hel|ümä, -lüq, -ü
 hõ|loma, -lloq, -lo
 kul|uma, -luq, -u
 küs|ümä, -süq, -ü, `küsse
 ojomä, ojqoq, oioq, ojo
 püs|ümä, -süq, -ü
 ujoma, ujqoq, uioq, ujo
 vi|guma, -kuq, -gu

vin|ümä, -nüq, -ü
väs|ümä, -süq, -ü

75

(VES 56) valama

ajama, ajjaq aiaq, aja, aet, `ai(ö)
jár|ämä, -räq, -ä
jür|ämä, -räq, -ä
kü|dsämä, -tsäq, -dsä, -dsä
to|dima, -tiq, -di
val|ama, -laq, -a

76

(VES 59) pügämä

ha|gōma, -kōq, -e
higoma, hikoq, hio
ja|gama, -kaq, -a
ku|dama, -taq, -a
lu|gōma, lukōq, loe
pi|dämä, -täq, -ä
pō|dōma, -tōq, -e, `pōssi,
pōnnuq pōdōnuq
pü|gämä, -käq, -ä
ra|goma, -koq, -o
su|gima, -kiq, -i, soi, -gi, -it
tsa|gama, -kaq, -a
vi|dämä, -täq, -ä

77

(VES 54) süümä

juuma, juvvaq, juu, `jōi(ö)
`kauma, `kavvuq, kau, käve
`kjauma, `kjavvuq, kjau, käve
`käümä, `kävvuq, käü, käve
luuma, luvvaq, luy, `lōi(ö)
lü|ümä, lüvvaq, lüü, `lei(e)
mü|ümä, müvvaq, müü, `mōi(e),
mōönüq
pu|uma, puvvaq, puu, `poi(ö)
sü|ümä, süvvaq, süü, `sei(e)
tu|uma, tuvvaq, tuu, `tōi(ö)

78

(VES 55) `saama

`aama, ajjaq aiaq, aa, aet
minemä, minnäq, lää, lännüq,
mint, lätt, lätsi, läts
`saama, saiaq, saa
vij|mä, viiäq, vij, veenüq, `vei(e)
`vōima, `vōidaq, vōi, `vōidsō
vōisō

79

(VES 58) tulōma

olōma, ollaq, olō, om um,
ommaq ummaq
pur|ōma, -raq, -ō, puri
tul|ōma, -laq, -ō

80

(VES 62) rapahutma

haarahutma, -taq, -da
habahutma, -taq, -da
hargahutma, -taq, -da
haugahutma, -taq, -da
helähütma, -täq, -dä
hōngahutma, -taq, -da
hōōrahutma, -taq, -da
hämmähütma, -täq, -dä
ikahutma, -taq, -da
illahutma, -taq, -da
jorahutma, -taq, -da
kaabahutma, -taq, -da
kaagahutma, -taq, -da
`kaehutma, -taq, -da
kallahutma, -taq, -da
keerähütma, -täq, -dä
kiidsahutma, -taq, -da
kilahutma, -taq, -da
kirmahutma, -taq, -da
klōnksahutma, -taq, -da
kobahutma, -taq, -da
kolahutma, -taq, -da
koorahutma, -taq, -da
kopahutma, -taq, -da
kraabahutma, -taq, -da
kumbahutma, -taq, -da
kōhvahutma, -taq, -da
kärähütma, -täq, -dä
käänähütma, -täq, -dä
kōhähütma, -täq, -dä
kükähütma, -täq, -dä
küünähütma, -täq, -dä
lapahutma, -taq, -da
liigahutma, -taq, -da
litsahutma, -taq, -da
lobahutma, -taq, -da
lopahutma, -taq, -da
lopsahutma, -taq, -da
lōigahutma, -taq, -da
lōnksahutma, -taq, -da
läpähütma, -täq, -dä
läügähütma, -täq, -dä
mañahutma, -taq, -da
murrahutma, -taq, -da
mōōgähütma, -täq, -dä
mükähütma, -täq, -dä
mütsähütma, -täq, -dä
neelähütma, -täq, -dä
nudsahutma, -taq, -da
nuhahutma, -taq, -da
närähütma, -täq, -dä
nühähütma, -täq, -dä
osahutma, -taq, -da

painahutma, -taq, -da
paugahutma, -taq, -da
peerähütma, -täq, -dä
peesähütma, -täq, -dä
pitsähütma, -täq, -dä
putahutma, -taq, -da
pōngahutma, -taq, -da
pōrahutma, -taq, -da
pōōrahütma, -täq, -dä
rapahutma, -taq, -da
rapsahutma, -taq, -da
rávvahutma, -taq, -da
robahutma, -taq, -da
roobahutma, -taq, -da
rōōgähütma, -täq, -dä
rüüsähütma, -täq, -dä
saisahutma, -taq, -da
saistahutma, -taq, -da
segähütma, -täq, -dä
serbähütma, -täq, -dä
suigahutma, -taq, -da
tarahutma, -taq, -da
tehnähütma, -täq, -dä
tehähütma, -täq, -dä
tiirahutma, -taq, -da
tirahutma, -taq, -da
tsaksahutma, -taq, -da
tsaunahutma, -taq, -da
tsiirahutma, -taq, -da
tsilgahutma, -taq, -da
tsipsahutma, -taq, -da
tsirdsahutma, -taq, -da
tsiugahutma, -taq, -da
tsiolsahutma, -taq, -da
tsorahutma, -taq, -da
tsordsahutma, -taq, -da
tsuhahutma, -taq, -da
tsuihahutma, -taq, -da
tsungahutma, -taq, -da
tsurmahutma, -taq, -da
tsusahutma, -taq, -da
tsōōrahutma, -täq, -dä
tsäbähütma, -täq, -dä
tsäksähütma, -täq, -dä
tsälgähütma, -täq, -dä
tsämbähütma, -täq, -dä
tsärähütma, -täq, -dä
tōigahutma, -taq, -da
tōngahutma, -taq, -da
tōrahutma, -taq, -da
tōrgahutma, -taq, -da
tänähütma, -täq, -dä
tüünähütma, -täq, -dä
unōhutma, -taq, -da
valmahutma, -taq, -da
valvahutma, -taq, -da
vavvahutma, -taq, -da
vihvahutma, -taq, -da
vilksahutma, -taq, -da
vingahutma, -taq, -da
vinnähütma, -täq, -dä
virahutma, -taq, -da

81**(VES 60) tegemä**

nälgemä, -täq, -e
tegemä, tetäq, tiji

82**(VES 66) `püüdmä**

`andma, ( )andaq, anna
`haardma, haardaq, haara
`hoitma, `hoitaq, `hoia, `hoiõt,
hoit, hoiji, hoif
`joudma, ( )joudaq, jovva, jovvi
`joudsõ, joud' `joudsõ
`jõudma, ( )jõudaq, jõvva, jõvvi
`jõudsõ, jõud' `jõudsõ
`jõõrdma, `jõõrdaq, `jõõrdaq, `jõõra
`kandma, `kandaq, `kanna
`kiijldmä, keeldäq, kiijldäq, keelä
`kuuldma, kuuldaq, kuulõ
`käändmä, ( )käändäq, käänä
`kündmä, ( )kündäq, künnä
`leüdmä, ( )leüdaq, levvä
`löüdmä, ( )löüdaq, lövvä
`murdma, ( )murdaq, murra
`naardma, naardaq, naara
`niijldmä, neeldäq, niijldäq, neelä
`nõudma, nõudaq, nõudaq,
nõvva
`pandma, `pandaq, `pandaq, `panõ
`piirdmä, ( )piirdäq, piirä
`püüdmä, ( )püüdaq, püvvä
`püüdmä, ( )püüdaq, püünä
`püürdmä, pöördäq, püürdaq,
pööra
`saisma, ( )saistaq, saisa
`sõudma, ( )sõudaq, sõvva
`säädmä, säädäq, sää säe, säet,
sai
`taidma, ( )taidaq, taia
`tiijdmä, teedäq, tiia
`tundma, ( )tundaq, tunnõ,
`tun(d)sõ tunni
`uurdma, ( )uurdaq, uura
`väärdmä, ( )väärdäq, väärä,
vääret

83**(VES 61) `nõstma**

`atma, `attaq, `ata
`heitmä, `heitäq, `heidä
`hiitmä, `hiitäq, `hiidä
`huhtma, `huhtaq, `huha
`ikma, `ikkõq, `ikõ
`jauhma, `jauhaq, `jauha
`juutma, `juutaq, `jooda
`jätmä, `jättäq, `jätä
`kaibma, `kaibaq, `kaiba
`kaiisma, `kaiisäq, `kaiisa

`kastma, `kastaq, `kasta
`katma, `kattaq, `kata
`kiijrdmä, `keerdäq, `keerä
`kiijtmä, `kiijtäq, `keedä
`kitmä, `kittäq, `kitä
`kostma, `kostaq, `kosta
`kõütmä, `kõütäq, `kõüdä
`külbmä, `külbäq, `külbä `külvä
`kütmä, `küttäq, `kütä
`laitma, `laitaq, `laida
`laulma, ( )lauldaq, `laula
`luutma, `luutaq, `looda
`maitsma, `maitsaq, `maida
`masma, `massaq, `massa
`matma, `mattaq, `mata
`muutma, `muutaq, `muuda
`mõistma, `mõistaq, `mõista
`mõõtmä, `mõõtaq, `mõõda
`mülmä, `mülläq, `müllä
`mütmä, `müttäq, `mütä
`niitmä, `niitäq, `niidä
`nõstma, `nõstaq, `nõsta
`nüsmä, `nüssäq, `nüssä
`nüüstmä, `nüüstäq, `nüüstä
`ostma, `ostaq, `osta
`paastma, `paastuq, `paastu
`painma, `painaq, `paina
`pesmä, `pessäq, `pessä
`petmä, `pettäq, `petä
`puutma, `puutaq, `pooda
`põimma, `põimaq, `põima
`põlgma, `põlgõq, `põlõ
`pästmä, `pästäq, `pästä
`roitma, `roitaq, `roida
`räütmä, `räütäq, `räüdä
`saatma, `saataq, `saada
`sutma, `suttaq, `suta
`sõitma, `sõitaq, `sõida
`süütmä, `süütäq, `süüdä
`süütmä, `süütäq, `söödä
`tahtma, `tahtaq, `taha
`taldma, `taldaq, `talda
`taltma, `taldaq, `talda
`tapma, `tappaq, `tapa
`täütmä, `täütäq, `täüdä
`uhtma, `uhtaq, `uha
`utma, `uttaq, `uta
`uutma, `uutaq, `ooda
`valvma, `valvaq, `valva
`viitmä, `viitäq, `viidä
`võidma, `võidaq, `võia, `võiji
`võitma, `võitäq, `võida
`võtma, `võttaq, `võta

84**(VES 65) `laskma**

juuskma, juuskõq, joosõ
`käskmä, `käskeq, `käse
`laskma, `laskõq, `laskaq, `lasõ
`mõskmä, `mõskõq, `mõsõ

85**(VES 64) `hirmma**

`astma, `astuq, `astu
`haudma, `hauduq, `havvu
`haukma, `haukuq, `haugu, `haugi
`hirmma, `hirnuq, `hirnu
`hiuhkma, `hiuhkuq, `hiuhu
`hõikma, `hõikuq, `hõigu
`hõõrdma, `hõõr(d)uq, `hõõru
`jõlkma, `jõlkuq, `jõlgu
`kaaldma, `kaal(d)uq, `kaalu
`kakma, `kakkuq, `kaku
`kiidsma, `kiidsuq, `kiidsu
`kiilma, `kiiluq, `kiilu
`kirsma, `kirsuq, `kirsu
`kiskma, `kiskuq, `kisu
`kitskma, `kitskuq, `kitsu
`kiuhkma, `kiuhkuq, `kiuhu
`kriutma, `kriutsuq, `kriutsu
`kronksma, `kronksuq, `kronksu
`krõuksma, `krõuksuq, `krooksu
`krõksma, `krõksuq, `krõksu
`krõõksma, `krõõksuq, `krõõksu
`kukma, `kukkuq, `kuku
`kutsma, `kutsuq, `kutsu
`kuukma, `kuukuq, `kuugu
`lahkma, `lahkuq, `lahu
`lakma, `lakkuq, `laku
`langma, `languq, `langu
`lapsma, `lapsuq, `lapsu
`lausma, `lausuq, `lausu
`lirtsma, `lirtsuq, `lirtsu
`litsma, `litsuq, `litsu
`lõikma, `lõikuq, `lõigu
`lõõtsma, `lõõtsuq, `lõõdsu
`lülmä, `lülluq, `lüllu
`matskma, `matskuq, `madsu
`mulksma, `mulksuq, `mulksu
`mütskmä, `mütsküq, `mütsü
`naugma, `nauguq, `navvu
`nikma, `nikkuq, `niku
`nilgma, `nilguq, `nilu
`niuksma, `niuksuq, `niuksu
`nõidma, `nõiduq, `nõiu
`oidma, `oiduq, `oiu
`pakma, `pakkuq, `paku
`paukma, `paukuq, `paugu
`piitsma, `piitsuq, `piidsu
`pilma, `pilluq, `pillu
`plunksma, `plunksuq, `plunksu
`praksma, `praksuq, `praksu
`prõksma, `prõksuq, `prõksu
`prääkmä, `prääkuq, `präägu
`puhkma, `puhkuq, `puhu
`pusma, `pussuq, `pussu
`põnksma, `põnksuq, `põnksu
`raugma, `rauguq, `raugu
`riibma, `riibuq, `riibu
`riisma, `riisuq, `riisu
`rikma, `rikkuq, `riku
`ripma, `rippuq, `ripu
`rõuhkma, `rõuhkuq, `rõuhu
`suikma, `suikuq, `suigu
`sulgma, `sulguq, `sulu
`surbma, `surbuq, `surbu
`sõkma, `sõkuq, `sõku

sõõrdma, sõõrduq, sõõru
 `trükma, `trükküq, `trüku
 `tsiüksma, `tsiüksuq, `tsiüksu
 `tsiukma, `tsiukuq, `tsiugu
 `tsolksma, `tsolksuq, `tsolksu
 `tuksma, `tuksuq, `tuksu
 `tõlkma, `tõlkuq, `tõlgu
 `tülkmä, `tülküq, `tülgu
 `tümpsmä, `tümpsiq, `tümpsi
 `uikma, `uikuq, `uigu
 `vaakma, `vaakuq, `vaagu
 `vakma, `vakkuq, `vaku
 `vanma, `vannuq, `vannu
 `vaugma, `vauguq, `vaugu
 `vihma, `vihtuq, `vihu
 `vilksma, `vilksuq, `vilksu
 `vingma, `vinguq, `vingu
 `väikmä, `väiküq, `väigu

86

(VES 63) `ristmä,
 (VES 73) `istmä2

`arbma, `arbiq, `arbi
 `arstma, `arsti, `arsti
 `ehtmä, `ehitiq, `ehi
 fanta|sijirmä, -sijiriq, -seeri
 garan|tijirmä, -tijiriq, -teeri
 `haalma, `haaliq, `haali
 haaras|`kitsma, -`kitsiq, -kitsi
 haba|`ritsma, -`ritsiq, -ritsi
 `hampsmä, `hampsiq, `hampsi
 `hamsma, `hamssiq, `hamsi
 `hankma, `hankiq, `hangi
 `hapsma, `hapsiq, `hapsi
 `hausma, `hausiq, `hausi
 `hiilmä, `hiiliq, `hiili
 `hormma, `hormiq, `hormi
 `hulkma, `hulkiq, `hulgi
 `hupsma, `hupsiq, `hupsi
 `hufma, `huttiq, `huti
 huulma, huuliq, hooli
 `höksmä, `höksiq, `höksi
 `hõmpsmä, `hõmpsiq, `hõmpsi
 `hõpsma, `hõpsiq, `hõpsi
 `häikmä, `häikiq, `häigi
 `hällmä, `hällüq, `hällü, `häll
 `hülpmä, `hülpiq, `hülbi
 `hünkma, `hünkiq, `hüngi
 `indsmä, `indsiq, `indsi
 `irvmä, `irviq, `irvi
 `iskmä, `iski, `isi
 `istma, `istuiq, `istu, `ist
 `jahtma, `jahti, `jahi
 `jampsmä, `jampsiq, `jampsi
 `janfma, `jantiq, `jandi
 `jonma, `jonniq, `jonni
 `juhma, `juhti, `juhi
 `juksma, `juksiq, `juksi
 `juuma, `junnig, `junni
 `jupsma, `jupsiq, `jupsi
 `jurkma, `jurkiq, `jurgi
 `juufma, `juuriq, `juuri
 `jõhmä, `jõhmiq, `jõhmi
 `jöksma, `jöksiq, `jöksi

`jõnksmä, `jõnksiq, `jõnksi
 `jõpsmä, `jõpsiq, `jõpsi
 `kaapma, `kaapiq, `kaabi
 `kaarisma, `kaarsiq, `kaarsi
 `kahfma, `kahriq, `kahri
 `kamma, `kammiq, `kammi
 `kanfma, `kantiq, `kandi
 `kaufma, `kauriq, `kauri
 `keksmä, `keksiq, `keksi
 kiba|`ritsma, -`ritsiq, -ritsi
 `kinkmä, `kinkiq, `kingi
 `kirgmä, `kirgeq, `kire
 `kitmä, `kittiq, `kiti
 `kiutma, `kiutuq, `kiudu, `kiut
 `klaafma, `klaariq, `klaari
 `klantisma, `klantsiq, `klandsi
 `klapma, `klappiq, `klapi
 `kliirmä, `kliimiq, `kliimi
 klijp|`mä, `kliipiq, `kleebi
 `klokma, `kloksiq, `klokasi
 `klopma, `klopiq, `klopi
 `klopsma, `klopsiq, `klopsi
 `kluhvma, `kluhviq, `kluhvi
 `klõmpmä, `klõmpi, `klõmbi
 `koinma, `koiniq, `koini
 `kolkma, `kolkiq, `kolgi
 kont|`rolma, -`rolliq, -rolli
 `kopsmä, `kopsiq, `kopsi
 koro|`nitsma, -`nitsiq, -nitsi
 `kraamä, `kraamiq, `kraami
 `kraapma, `kraapiq, `kraabi
 `kraasma, `kraasiq, `kraasi
 `kraafma, `kraatiq, `kraadi
 `kraanma, `kranni, `kranni
 `krasma, `krassiq, `krassi
 `kratsma, `kratsiq, `kratsi
 `kriipsma, `kriipsiq, `kriipsi
 `krilma, `krilliq, `krilli
 `kruntma, `kruntsiq, `krundsi
 `krusma, `krutsiq, `krutsi
 `kruuuma, `kruuuq, `krooni
 `kruuuma, `kruuuq, `kroovi
 `kruvma, `kruvviq, `kruvvi
 `krõfma, `krõlliq, `krõlli
 `krõpsmä, `krõpsiq, `krõpsi
 krõmpsi
 `krõpsmä, `krõpsiq, `krõpsi
 kult|`vijrmä, -`vijriq, -veeri
 `kumma, `kummiq, `kummi
 `kumpma, `kumpiq, `kumbi
 `kuntma, `kuntiq, `kundi
 `kursma, `kursiq, `kursi
 kuurma, kuuriq, koori
 kuufma, kuufiq, koodi
 `kõikma, `kõikuq, `kõigu, `kõik
 `kõlkma, `kõlksiq, `kõlksi
 `kõmpsmä, `kõmpsiq, `kõmpsi
 `kõndma, `kõndiq, `kõnni
 `käikmä, -`kkik, -ki
 `kängmä, `kängiq, `kängi
 `käikmä, `käikiq, `käigi
 `käipmä, `käipiq, `käibi
 `käismä, `kärsiq, `kärsi
 `käafmä, `käariq, `käari
 `käatsmä, `käätsiq, `käädsü,
 `kääts
 `körpmä, `körpiq, `körbi
 `kõrtmä, `kõrtiq, `kõrdi

kügä|`ritsmä, -`ritsiq, -ritsi
 `kürpmä, `kürpiq, `kürbi
 `küüdsmä, `küüdsiq, `küüdsi
 `laapma, `laapiq, `laabi
 `laasma, `laasiq, `laasi
 `laafma, `laatiq, `laadi
 `lampsmä, `lampsiq, `lampsi
 `lapsma, `lapsiq, `lapsi
 `larfma, `larpiq, `larbi
 `lepmä, `leppiq, `lepü, `lepp
 `lihfmä, `lihti, `lihi
 `liikma, `liikuq, `liigu, `liik
 `liirmä, `liimiq, `liimi
 liij|`mä, `liijiq, `leeri
 `likmä, `liksiq, `liksi
 `lokma, `loksiq, `loksi
 `lunkma, `lunki, `lungi
 `luufma, `luuriq, `luuri
 luus|`mä, `luusiq, `loosi
 `luusma, `luusiq, `luusi
 luuf|`mä, `luufiq, `loodi
 `lõksmä, `lõksiq, `lõksi
 `lõmpmä, `lõmpi, `lõmbi
 `lõmpsmä, `lõmpsiq, `lõmpsi
 `lõnkma, `lõnkiq, `lõngi
 `lõustma, `lõustiq, `lõusti
 lõõr|`mä, `lõõriq, `lõõri
 `läukmä, `läuki, `läugi
 `maafma, `maaliq, `maali
 mari|`nijrmä, -`nijriq, -neeri
 `marsmä, `marssiq, `marsi
 meelis|`kitsmä, -`kitsiq, -kitsi
 `mekmä, `mekkiq, `meki
 `minkmä, `minkiq, `mingi
 `mitmä, `mittiq, `miti
 `mõikma, `mõikiq, `mõigi
 `mähkmä, `mähkiq, `mähi
 `mängmä, `mängiq, `mängi
 `märkmä, `märkiq, `märgi
 `määgmä, `määgiq, `määgi
 `määrmä, `määriq, `määri
 `mõlmä, `mõlliq, `mõlli
 `müürmä, `müüriq, `müüri
 müü|`gmä, `müügiq, `möögi
 `narma, `nariq, `narri
 `nekmä, `nekiq, `neki
 `nešmä, `nessiq, `nessi
 `niidsmä, `niidsiq, `niidsi
 `nijfma, `nijtiq, `needi
 `niksmä, `niksiq, `niksi
 `nilpma, `nilpiq, `nilbi
 `nilpsma, `nilpsiq, `nilpsi
 `nipma, `nippiq, `nipi
 `nipma, `nipsiq, `nipsi
 `nitsmä, `nitsiq, `nitsi
 `nuhkma, `nuhkiq, `nuhi
 `nurkma, `nurkiq, `nurgi
 `nušma, `nussiq, `nussi
 `nutma, `nuttiq, `nuti
 nuum|`mä, `nuumiq, `noomi
 `nuutskmä, `nuutskiq, `nuudsi
 nõutra|`sijirmä, -`sijiriq, -seeri
 `näksmä, `näksiq, `näksi
 `näpmä, `näppi, `näpi
 `näpsmä, `näpsiq, `näpsi
 `nühkmä, `nühkiq, `nühi
 `nüksmä, `nüksiq, `nüksi
 nõü|`rmä, `nүүriq, `nөөri

`ohkma, `ohkiq, ohi
 `oihkma, `oihkiq, oihi
 `opma, `oppiq, opi
 `otsma, `otsiq, otsi
 `paistma, `paistuq, paistu, paist
 `pakma, `pakkiq, paki
 `palmma, `palmiq, palmi
 `parkma, `parkiq, pargi
 `paršma, `parsiq, parsi
 `pašma, `passiq, passi
 `peilmä, `peiliq, peili
 `piirmä, `piiriq, piiri
 `pilkšma, `pilksiq, pilksi
 pilvis| `kitsmä, - `kitsiq, - `kitsi
 pinnä, `pinniq, pinni
 pisa| `ritšma, - `ritsiq, - `ritsi
 `plaadšma, `plaadsiq, plaadsi
 `plaanma, `planiq, plaani
 `plahvma, `plahviq, plahvi
 `plakšma, `plakšiq, plaksi
 `plešmä, `plessiq, plessi
 `pletmä, `plettiq, pleti
 plii| `pliiq, `pleegi
 `plikšma, `pliksiq, pliksi
 `plohvma, `plohviq, plohvi
 `plokšma, `plokšiq, ploksi
 `pluudšma, `pluudsiq, pluudsi
 `plöksmä, `plöksiq, plöksi
 `pokma, `pokkiq, poki
 `pokšma, `poksiq, poksi
 `polmma, `polmiq, polmi
 `popšma, `popsiq, popsi
 `poršma, `porssiq, pors
 `portma, `portiq, pordi
 `praalma, `praaliq, praali
 `praafma, `praatiq, praadi
 `prakma, `prakkiq, praki
 `prantšma, `prantsiq, prandsi
 `prašma, `prassiq, prassi
 `presmä, `pressiq, pressi
 `pritšmä, `pritsiq, pritsi
 projek| `tiirmä, - `tiriq, - `teeri
 `pruntma, `pruntiq, prundi
 `pruukma, `pruukiq, pruugi
 `pruulma, `pruuliq, pruuli
 `pruurnma, `pruurniq, pruurni
 `pruuskma, `pruuskiq, proosi
 `pruuvma, `pruuviq, proovi
 `praäkma, `praäkiq, praägi
 `puhkma, `puhkiq, puhi
 `pulšma, `pulstiq, pulsti
 `punkma, `punkiq, pungi
 `puňma, `punniq, punni
 `puršma, `purssiq, pursi
 `puskma, `puskiq, pusi
 `putma, `puttuq, putu, putt
 `puufma, `puuriq, puuri
 `puustma, `puustiq, poosti
 `puusma, `puusiq, puusti
 `palkmä, `palkiq, pälgi
 `palmä, `palliq, pälli
 `pälvmä, `pälviq, pälvi
 `päätmä, `päätiq, päädi
 `pühkmä, `pühkiq, pühi
 `püükmä, `püükiq, püügi
 `ramma, `rammiq, rammi
 ran| `daalma, - `daaliq, - `daali
 `rehkmä, `rehkiq, rehi

`reišmä, `reisiq, reisi
 `rihtmä, `rihti, rihi
 riipmä, `riipiq, reebi
 `riivmä, `riiviq, riivi
 `rintmä, `rintiq, rindi
 `ripsmä, `ripsiq, ripsi
 `ristmä, `ristiq, risti
 `rohrma, `rohmiq, rohmi
 `ronkma, `ronkiq, rongi
 `ropšma, `ropsiq, ropsi
 `rungma, `runqiq, rungi
 `runtšma, `runtsiq, rundsi
 ruukma, `ruukiq, roogi
 ruupma, `ruupiq, roobi
 ruuvma, `ruuviq, roovi
 `räksmä, `räksiq, räksi
 `rämmä, `rämmiq, rämmi
 `räpmä, `räppiq, räpi
 `räpšmä, `räpsiq, räpsi
 `räakmä, `räakiq, räagi
 `räapmä, `räapiq, räabi
 `röhkma, `röhkiq, röhi
 `rühkmä, `rühkiq, rühi
 `rürmä, `rürmiq, rürmi
 rüükmä, `rüükiq, röögi
 rüüvmä, `rüüviq, röövi¹³
 `saldma, `salliq, salli, sald
 `salmä, `salliq, salli, salf
 `sampsma, `sampsiq, sampsi
 `santma, `santiq, sandi
 `seltšmä, `seltsiq, seldsi
 `serpmä, `serpiq, serbi
 siimä, `siitiq, seedi
 `sinkmä, `sinki, singi
 `sismä, `sissiq, sissi
 `sitma, `sittuq, situ, sitt
 `sopšma, `sopsiq, sopsi
 `sorpmä, `sorpinq, sorbi
 `sortma, `sortiq, sordi
 suga| `ritšma, - `ritsiq, - `ritsi
 `sumpma, `sumpiq, sumbi
 `sundma, `sundiq, sunni
 `supma, `suppiq, supi
 suuvma, `suuviq, soovi
 `sölmma, `sölmiq, söلمي
 `süütmä, `süütäq, süüdä, süüt
 `tahvma, `tahviq, tahvi
 `tampma, `tampiq, tamb
 `tandšma, `tandsiq, tandsi
 `tehkma, `tehkiq, tehi
 `tefmä, `telliq, telli
 `telšmä, `telssiq, telsi
 `tihtmä, `tihti, tihi
 `tiimä, `tiiniq, teeni
 `tikmä, `tikkiq, tiki
 `tikšma, `tiksiq, tiks
 `tilkšma, `tilksiq, tilksi
 `tirnmä, `timmiq, timmi
 `timpmä, `timpinq, timbi
 `timpšmä, `timpšiq, timpši
 `tipmä, `tippiq, tipi
 `tipšmä, `tipsiq, tipsi
 `tiršmä, `tirssiq, tirsi
 `tirtšmä, `tirtsiq, tirdsi
 `tišmä, `tissiq, tissi
 `tohtma, `tohtiq, tohi
 `tofma, `tolliq, tolli
 `tompma, `tompinq, tombi

`topma, `toppiq, topi
 `trahvma, `trahviq, trahvi
 `trampma, `trampiq, trambi
 `triikma, `triikiq, triigi
 `triiimä, `triiiniq, treeni
 `träasmä, `träasiq, trikisi
 `trotšma, `trotsiq, trotsi
 `trufma, `trulliq, trulli
 `träasmä, `träasiq, trääsi
 `trötšmä, `trötsiq, trötsi
 `trünmä, `trünniq, trünni
 `trüüşmä, `trüüsiq, tröösti
 `tsalkma, `tsalkiq, tsalgi
 `tsankma, `tsankiq, tsangi
 `tsapšma, `tsapsiq, tsapsi
 `tsaunma, `tsauniq, tsauri
 `tsausfma, `tsausfiq, tsauri
 `tsenkma, `tsenkinq, tsengi
 `tsihkmä, `tsihkiq, tsihi
 `tsihtmä, `tsihti, tsihi
 `tsihvma, `tsihviq, tsihvi
 `tsikšma, `tsiksiq, tsiksi
 `tsilkma, `tsilkuq, tsilgu, tsilk
 `tsipsma, `tsipsiq, tsipsi
 `tsištma, `tsištinq, tsitsi
 `tsokšma, `tsokšiq, tsoksi
 `tsolkma, `tsolkinq, tsolgi
 `tsolfma, `tsolliq, tsolli
 `tsopšma, `tsopsiq, tsopsi
 `tsorkma, `tsorkiq, tsorgi
 `tsortšma, `tsortsiq, tsordsi
 `tsuhkma, `tsuhkiq, tsuhi
 `tsungma, `tsungiq, tsungi
 `tsurkma, `tsurkiq, tsurgi
 `tsurmma, `tsurmiq, tsurmi
 `tsuskma, `tsuskiq, tsusi
 tsööfma, `tsööfiq, tsööri
 `tsähvmä, `tsähviq, tsähvi
 `tsäkšmä, `tsäksiq, tsäksi
 `tsalkmä, `tsalkiq, tsalgi
 `tsäpšmä, `tsäpsiq, tsäpsi
 `tsärkmä, `tsärkiq, tsärgi
 `tsärpmä, `tsärpiq, tsäربي
 `tsüskmä, `tsüskiq, tsüsi
 `tuhnmä, `tuhniq, tuhni
 `tumpma, `tumpiq, tumbi
 `turnma, `turniq, turni
 `tušma, `tussiq, tussi
 `tölkma, `tölkiq, tölgi
 `tähmä, `tässiq, tässi
 `tölmä, `tölssiq, tölsi
 `törkmä, `törkiq, törgi
 `tükmä, `tökküq, tükki, tükki
 `tülšmä, `tülssiq, tülši
 `tumpšmä, `tumpšiq, tumpši
 `türkmä, `türkiq, türgi
 `tüürmä, `tüüriq, tüüri
 `uskma, `uskuq, usu, usk
 `uurma, `uuriq, uuri
 `vaalma, `vaaliq, vaali
 `vahfma, `vahti, vahi
 `vašma, `vassiq, vassi
 `vehkmä, `vehkiq, vehi
 `vehfmä, `vehfiq, vehi
 `viimä, `viiliq, viili
 `višmä, `viisiq, viisi

`viksmā, `viksiq, viksi
 `vipśma, `vipsiq, vipsi
 `voltma, `voltiq, völdi
 `vopśma, `vopsiq, vopsi
 `vormma, `vormiq, vormi
 `vorpma, `vorpiq, vorbi
 `vuhvma, `vuhviq, vuhvi
 vuulma, vuuliq, vooli
 vuufma, vuufiq, voori
 `völma, `völliq, völli
 `völśma, `völssiq, völsi
 `vörkma, `vörkiq, vörgi
 vödriś|kitśma, `kitsiq, -kitsi
 `värkmā, `värkiq, värgi
 `värmmā, `värmiq, värmī
 `värvmā, `värviq, värvi
 `üüfmā, `üüriq, üüri

87

(VES 57) kosima

arima, arriq, ari
 ha|bima, -piq, -bi
 harima, harriq, hari
 her|imā, -riq, -i
 ka|hima, -hiq, -i
 ka|śima, -siq, -i
 kebimā, kepiq, kebi
 kedsimā, ketsiq, kedsī
 ker|imā, -riq, -i
 kludima, -tiq, -di
 ko|bima, -piq, -bi
 ko|hima, -hiq, -i
 ko|śima, -siq, -i
 kudima, kutiq, kudi
 kō|bimā, -piq, -bi
 kō|himā, -hiq, -i
 la|dima, -tiq, -di
 lō|bima, -piq, -bi
 ma|nimā, -niq, -i
 müs|imā, -siq, -i
 ni|bimā, -piq, -bi
 no|bima, -piq, -bi
 nó|gima, -kiq, -gi
 nor|ima, -riq, -i
 nos|ima, -siq, -i
 nu|dima, -tiq, -di
 nu|dsima, -tsiq, -dsi
 nār|imā, -riq, -i
 nās|imā, nāssiq, nāsi
 nõ|gimā, -kiq, -gi
 nõ|dsimā, -tsiq, -dsi

ogima, okiq, ogi
 per|imā, -riq, -i
 po|bima, -piq, -bi
 po|gima, -kiq, -gi
 pom|ima, -miq, -i
 pon|ima, -niq, -i
 pos|ima, -siq, -i
 pus|ima, -siq, -i
 ri|dsimā, -tsiq, -dsi
 ron|ima, -niq, -i
 ru|bima, -piq, -bi
 ru|dima, -tiq, -di
 ru|dsima, -tsiq, -dsi
 rā|bimā, -piq, -bi
 rā|dsimā, -tsiq, -dsi
 rū|bimā, -piq, -bi
 so|bima, -piq, -bi
 sor|ima, -riq, -i
 sun|ima, -niq, -i
 sō|dima, -tiq, -di
 sōn|oma, -noq, -o
 ta|dima, -tiq, -di
 ta|śoma, -soq, -o
 ter|imā, -riq, -i
 to|gima, -kiq, -gi
 tor|ima, -riq, -i
 to|śima, -siq, -i
 tra|dima, -tiq, -di
 tra|l|ima, -liq, -i
 tse|bimā, -piq, -bi
 tso|bima, -piq, -bi
 tsā|bimā, -piq, -bi
 tsā|nimā, -niq, -i
 tu|dima, -tiq, -di
 tu|d|oma, -foq, -đo
 va|l|ima, -liq, -i
 var|ima, -riq, -i

88

(VES 88) sibama

ha|ahama, -laq, -la
 hel|ämā, -läq, -lä
 hu|bahama, -paq, -pa
 hu|nahama, -nnaq, -nna
 hus|ahama, -saq, -sa
 in|ahama, -naq, -na
 ir|ahama, -raq, -ra
 jür|ahama, -raq, -ra
 jüv|ähämā, -väq, -vä
 kogohama, kuḡdaq kogodaq,
 koko

kor|ahama, -raq, -ra
 krō|bahama, -paq, -pa
 kum|ahama, -maq, ma
 kō|dsahama, -tsaq, -tsa
 kō|śahama, -śsaq, -śsa
 kō|lahama, -laq, -la
 kōr|ahama, -raq, -ra
 kār|ähämā, -räq, -rä
 la|bahama, -paq, -pa
 lo|bahama, -paq, -pa
 lu|bahama, -paq, -pa
 lä|behemā, -peq, -pe
 magahama, makaq, maka
 mu|lahama, -lfaq, -lfa
 mõm|ahama, -maq, -ma
 mām|ähämā, -mäq, -mä
 mär|ähämā, -räq, -rä
 mür|ähämā, -räq, -rä
 nagahama, naadaq, naka
 nigohama, nikoq, niko
 nir|ahama, -raq, -ra
 nur|ahama, -raq, -ra
 nōr|ahama, -raq, -ra
 nār|ähämā, -räq, -rä
 nūr|ähämā, -räq, -rä
 pagōhōma, pakōq, pakō
 pa|lahama, -laq, -la
 pla|gahama, -kaq, -ka
 por|ahama, -raq, -ra
 pōr|ahama, -raq, -ra
 ra|bahama, -paq, -pa
 rā|gähämā, -räq, -rä
 rā|kāk, -räkä
 sadovama, satoq, sato
 segähämā, sekāq, sekā
 si|bahama, -paq, -pa
 ta|bahama, -paq, -pa
 ta|hohama, -hoq, -o
 ta|hovama, -hoq, -o
 ter|ähämā, -räq, -rä
 til|ahama, -laq, -la
 tin|ahama, -naq, -na
 tir|ahama, -raq, -ra
 tsim|ahama, -maq, -ma
 tsir|ahama, -raq, -ra
 tsis|ahama, -saq, -sa
 tsor|ahama, -raq, -ra
 tsos|ahama, -saq, -sa
 tsā|bähämā, -päq, -pä
 tsār|ähämā, -räq, -rä
 tugōhōma, tukōq, tukō
 tōr|ahama, -raq, -ra
 vir|ahama, -raq, -ra

Tabel 22. Järg

KT	FTA	VES	sg_n	sg_g	sg_p	s_ill	pl_g	pl_p	p_ill	pl_all
12	04.09.12	12	repän	rebäse	rebäst	rebäseche	rebäside (rebäste)	rebäsit	rebäsihe (rebästche)	rebäsile (rebästlele)
10	03.02.14	13	hōrak	hōraga hōragu	hōrakat	hōrakahe hōrakuhe	hōrakidō	hōrakit	hōrakihe	hōrakiļō
6	03.01.11	14	makō1	makō	makōt	makkōhe	makkidō	makkit	makkihe	makkilō
9	03.02.12		makō2	magōhō	magōhōt	magōhōhe	magōhidō	magōhit	magōihe	magōhilō
14	04.10.13	15	ritskas	'ritska	ritska(s)t	'ritskahe	'ritskidō (ritskastō)	'ritskit	'ritskihe (ritskastōhe)	'ritskilō (ritskastōļō)
25	09.09.01	16	asōq	asōmō asōma	asōnd	asōmōhe asōmahe	asōmidō (asōndōhe)	asōmit	asōmihe (asōndōhe)	asōmilō (asōndōļō)
26	09.09.12		hepeñ	hebeme hebemä	hebend	hebemeche hebemähe	hebemide (hebende)	hebemit	hebemihe (hebendeche)	hebemile (hebendele)
27	09.09.13	17	hapu	'hapnō 'hapna	hapund	'hapnōhe 'hapnahe	'hapnidō (hapundō)	'hapnit	'hapnihe (hapundōhe)	'hapnilō (hapundōļō)
11	04.03.13	18	läteq	läte	lätet	lätche	lätidē (lätete)	lätit	lätiche (läteteche)	lätile (lätetele)
		19	kommōq	'kombō	kommōt	'kombōhe	'kombidō (kommōtō)	'kombit	'kombihe (kommōtōhe)	'kombilō (kommōtōļō)
		20	herneh	'heme	herneht	'herneche	'hernide (hernehte)	'hernit	'hernihe (hernehteche)	'hernile (hernehtele)
14	04.10.13	21	laiōh	'laidō	laiōht	'laidōhe	'laididō (laiōhtō)	'laidit	'laidihe (laiōhtōhe)	'laidilō (laiōhtōļō)
		22	saabas	'saapa	saabast	'saapahe	'saapidō (saabastō)	'saapit	'saapihe (saabastōhe)	'saapilō (saabastōļō)
28	09.10.13		tütār	'tütre	tütārd	'tütrehe	'tütride (tütārde)	'tütrit	'tütrihe (tütārdeche)	'tütirile (tütārdele)
14	04.10.13	23	hammas	'hamba	hammast	'hambahe	'hambidō (hammastō)	'hambit	'hambihe (hammastōhe)	'hambilō (hammastōļō)
28	09.10.13		kannōļ	'kandlō	kannōld	'kandlōhe	'kandlidō (kannōldō)	'kandlit	'kandlihe (kannōldōhe)	'kandlilō (kannōldōļō)

Tabel 22. Järg

KT	FTA	VES	sg_n	sg_g	sg_p	s_ill	pl_g	pl_p	p_ill	pl_all
35	15.01.10	24	tarõ	tarõ	tarrõ	'tarrõ	tarr	tarr	'tarr(he)	ta(r)rilõ
33	14.01.05	25	igä	igä	ikä	ikkä	iki	iki	ikki(he)	ikile
37	16.01.10	26	pini	pini	pinni	'pinni	pinne	pinne	'pinne(he)	pi(m)nele
40	17.01.10		talo	talo	tallo	'tallo	tallõ	tallõ	'tallõ(he)	ta(l)lõlõ
39	17.01.06	27	häbü	häü	häpü	'häppü	häpe	häpe	häppe(he)	häpele
45	18.01.10	28	kana	kana	kanna	'kanna	kanno	kanno	häppä(he)	häpäle
44	18.01.06	29	sõda	syä	sõta	'sõtta	sõto	sõto	sõtto(he)	ka(m)nolõ
46	18.02.04	30	hain	haina	haina	'haina	haino	haino	'haino(he)	sõtõlõ
38	16.02.04	31	puhm	puhma	puhma	'puhma	puhmõ	puhmõ	'puhmõ(he)	hainolõ
	16.02.04	32	kuld	kulla	kulda	'kulda	kuldõ	kuldõ	'kuldõ(he)	puhmõlõ
46	18.02.04	33	jalg	jala	jalga	'jalga	jalgo	jalgo	'jalgo(he)	kullõlõ
36	15.02.04	34	särg	särc	säрге	'säрге	särgi	särgi	'särgi(he)	jalolõ
36	15.02.04	35	silm	silmä	'silmä	'silmä	silmi	silmi	'silmi(he)	särlõ
41	17.02.04	36	kand	kanno	'kando	'kando	kandõ	kandõ	'kandõ(he)	särlõ
			aig	ao	'aigo	'aigo	aigõ	aigõ	'aigõ(he)	särlõ
38	16.02.04	37	kuul	kooli	'kuuli	'kuuli	kuulõ	kuulõ	'kuulõ(he)	särlõ
41	17.02.04		tükk	tükü	tükkü	'tükkü	tükke	tükke	tükke(he)	'aolõ
43	17.02.15	38	kanarik	kanarigu	kanariku	'kanariku	tükkä	tükkä	'tükkä(he)	kuulõ
20	07.06.05	39	väits	väidse	väist	'väitsi	kanarikkõ	kanarikkõ	'väitsi(he)	tükkä
23	07.12.05	40	kiil	keele	kiilt	'kiilde	kanarikkõ	kanarikkõ	'kiilde(he)	kanarikkõ
							kanarikka	kanarikka	'väitsi(he)	kanarikkõ
							'väitsi	'väitsi	'väitsi(he)	väidsile
							'kiili	'kiili	'kiili(he)	väistele
							'kiili	'kiili	'kiili(he)	keelele
							(keelte)			(keeltele)

Table 22. Järg

KT	FTA	VES	sg_n	sg_g	sg_p	s_ill	pl_g	pl_p	p_ill	pl_all
21	07.06.08		hüdsi	hüdsc	hüst	`hüste	hütsi (hüste)	hütsi	`hütsi(he)	hüdsile (hüstele)
32	13.06.08	41	veri	vere	verd	`verde	verri	verri	`verri(he)	ve(r)riile
34	14.06.08		tulli	tulõ	tuld	`tullõ	tulli	tulli	`tulli(he)	tul(t)ilõ
24	08.06.07	42	käsi	käe	kätt	kätte	kässi (käte)	kässi	`kässi(he)	kä(s)sile (kätele)
47	18.02.09	43	asi	aša	`asja	`asja	`asjo	`asjo	`asjo(he)	asolõ
42	17.02.09	44	vari	vafo	`varjo	`varjo	`varjõ `varja	`varjõ `varja	`varjõ(he) `varja(he)	varolõ varalõ
46	18.02.04	45	nagõl nakl	nagla	`nakla	`nakla	`naklo	`naklo	`naklo(he)	naglolõ
36	15.02.04	46	kogõr kokr	kogrõ	`kokrõ	`kokrõ	`kokri	`kokri	`kokri(he)	kogrilõ
38	16.02.04	47	kubõl kupl	kubla	`kupla	`kupla	`kuplõ	`kuplõ	`kuplõ(he)	kublõlõ
8	03.02.01	48	kask	kaska	`kaskat	`kaskahe	`kaskidõ	`kaskit	`kaskihe	`kaskilõ
20	07.06.05	49	täüis	tävve	täüt	`täude	`täüsi (täüte)	`täüsi	`täüsi(he)	tävville (täütele)
29	10.01.03	50	kuu	kuu	kuud	`kuuh(t)õ	kuio	kuio	`kuih(t)õ	kuilõ
		51	üü	üü	üüd	`üüh(t)e	öie	öid	`öih(t)e	öile
30	11.01.03	52	tüü	tüü	tüüd	`tüühü tühüq	töie	töid	`töih(ö)e	töile
31	12.01.02	53	täi	täi	täid	`täih(ö)e	täie	`täie	`täih(ö)e	`täiele

Tabel 23. Verbitüübid VES-i tüübimembre järjestuses.

KT	FTA	VES	tüüpsõnad	infinitiv	akt pt pts	pas pt pts	ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
77	24.01.02	54	`süümä	süvväq	söönüq	süüd	süü	süü (sõöse)	`sei(c)	`sei(c)
78	25.01.02	55	`saama	saiaq	saanuq	saad	saa	saa (saasõ)	`sai(õ)	`sai(õ)
75	22.01.10	56	valama	vallaq	valanuq	valõt	vala	vala	vali	vali
87	33.01.10	57	kosima	kossiq	kosinuq	kosit	kosi	kosi	kosõ	kosõ
79	26.04.11	58	tulõma	tullaq	tulnuq	tult	tulõ	tulõ	tulli	tulle
76	23.01.08	59	pügämä	pükäq	pügänuq	pöet	püä	pügä	`poi(c)	pügi
81	28.01.09	60	tegemä	teläq	tennüq	tett	tii	tege	`tei(c) ('tekse)	tekk (tegi) ('tekse)
83	30.05.04	61	`nõstma	`nõstaq	`nõstnuq	nõstõt	nõsta	nõst	nõsti	nõst
80	27.05.16	62	rapahutma	rapahutaq	rapahutnuq	rapahudõt	rapahuda	rapahut	rapahudi	rapahuf
86	32.06.04	63	`ristmä	`ristiq	`ristnüq	ristit	risti	rist	riste	`ristc
85	31.05.04	64	`hirnma	`hirnuq	`hirnuq	hirmut	hirnu	hirn	hirni	hirn
84	30.07.05	65	`laskma	`laskõq	`lasknuq	last	lasõ	lask	lasi	lask
82	29.05.04	66	`püüdmä	( )püüdüq	`püüdnuq	püvvet	püvvä	püüd	püvvi	püüd
53	05.01.02	67	jäämä	jääq	jäänüq	jääd	jää	jääs (jääsc)	püüde	püüde
72	19.01.01	68	vaoma1	vaodaq	vaonuq	vaot	vao	vaos	jai(c)	jai(c)
73	20.01.03		vaomia2	vaotaq	vaonuq	vaot	vao	vaos	vaio	vaio

Tabel 23. Järg

KT	FTA	VES	tüüpsõnad	infinitiv	akt pt pts	pas pt pts	ind pr sg 1 (maq)	ind pr sg 3 (tä)	ind ipf sg 1 (maq)	ind ipf sg 3 (tä)
48	01.01.12	69	elämä	eläq	elänüq	elēt	elä	eläs	elli	elli
74	21.01.12	70	väsümä	vässüq	västünüq	väsüt	väsü	väsüs	vässü	vässü
48	01.01.12	71	kasuma	kassuq	kasunuq	kasut	kasu	kasus	kasvi	kasvi
51	03.03.14	72	nõsoma	nõstaq	nõsnuq	nõst	nõsõ	nõsõs	nõssi	nõssi
54	06.08.04	73	istma1	istuq	istnuq	istut	istu	istus	isti ~ istõ	istf ~ istõ
86	32.08.06		istma2	istuq	istnuq	istut	istu	ist	istõ ~ istõsõ	istõ ~ istõsõ
49	02.08.06	74	lõpma	lõppõq	lõpnuq	lõpõt	lõpõ	lõpõs	lõppi	lõppi
62	12.02.07	75	argnõma	arõdaq	arõnuq	arõt	argnõ	argnõs	argsi	arõs
64	14.04.07	76	puhksama	puhastaq	puhasnuq	puhast	puhksa	puhksas	puhksi	puhas
63	13.02.07	77	sõimama	sõimadaq	sõimanuq	sõimat	sõima	sõimas	sõimssi	sõimas
57	08.04.07	78	taplõma	tapõlidaq	tapõlnuq	tapõld	taplõ	taplõs	tapli	tapõf
69	17.01.06	79	sündümä	sündüidaq	sündünüq	sünnüt	sünnü	sümmüs	sündü	sündü
68	17.01.01	80	nälgümä	nälgüidaq	nälgünüq	nälgüt	nälgü	nälgüs	nälgü	nälgü
81		81	kaotama	kaotaq	kaotanuq	kaotõt	kaoda	kaotas	kaodi	kaof
82	09.01.15	82	kergütämä	kergütäq	kergütänüq	kergütet	kergüdä	kergütäs	kergüdi	kergüt
83	09.01.01	83	hirnahtama	hirnahtaq	hirnahtanuq	hirnahtõt	hirnahta	hirnahtas	hirnahti	hirnahtf
70	18.01.01	84	unõh(t)uma	unõh(t)udaq	unõh(t)unuq	unõh(t)ut	unõh(t)u	unõh(t)us	unõh(t)u	unõh(t)u
71	18.01.15		erätümä	erätüidaq	erätünüq	erätüt	erätü	erätüis	erätü	erätü
55	07.11.01	85	kõnõlõma	kõnõlidaq	kõnõlnuq	kõnõld	kõnõlõ	kõnõlõs	kõnõli	kõnõf
56	07.11.07		hiibõlõma	hiibõlidaq	hiibõlnuq	hiibõld	hiibõlõ	hiibõlõs	hiibõli	hiibõf
52	04.03.01	86	ehite(l)emä	ehite(l)äq	ehite(l)inüq	ehite(l)d	ehite(l)le	ehite(l)les	ehite(l)li	ehite(l)ji
50	03.03.01	87	helisemä	helistaq	helisinüq	helist	helise	helises	helisi	helisi
65	15.09.01	88	sibahama	sibadaq	sibanuq	sibat	sibaha	sibahas	sibasi	sibasi
88	34.01.13		sibama	sipa	sibanuq	sibat	sipa	sipa	sibasi	sibasi
66	16.09.01	89	harinõma1	haridaq	harinuq	harit	harinõ	harinõs	harisi	harisi
67	16.10.01		harinõma2	harinõdaq	harinuq	harinõt	harinõ	harinõs	harisi	harisi
60	10.12.01	90	manitsõma1	manitsaq	manitsinuq	manitsõt	manitsõ	manitsõs	manitsi	manits
61	11.13.15		manitsõma2	manidaq	maninuq	manit	manitsõ	manitsõs	manitsi	manits

Lisa 3. Võru kirjakeele ortograafia

Alljärgnev on ülevaade võru standardortograafiast ja selle edasiarendustest. Varasemaid võru ortograafiaid ja standardortograafia eellugu on käsitletud käesoleva töö peatükis 2.2.3. seoses võru kirjakeele loomisega.

1995. aasta 31. oktoobril kogunes Eesti Keele Instituuti Võru Instituudi poolt kokkukutsutud kirjaviisikomisjon (Paul Hagu, Toomas Help, Sulev Iva, Enn Kasak, Valdek Pall, Peeter Päll, Seppo Suhonen, Tõnu Tender, Jüri Viikberg, Tiit-Rein Viitso). Lepiti kokku võru ja setu keele ühine kirjaviis, nn *vahtsõnõ kiräviis* 'uus kirjaviis' (vt ka Tender, Kasak 1995 ning Tender jt 1996), mis on alljärgnevalt esitatud koos võru tähestiku ja kommentaaridega.

Ladina alustähestikku ja eesti tähestikku võru keele vajadustele kohandades on saadud võru tähestik, mis on ilmunud erinevates trükistes (Jüvä 1994, VL 1995, Jüvä jt 1998) väikeste variatsioonidega võõrtähtede esitamise osas. Võru-eesti sõnaraamatus (Iva 2002a: 15) on tähestik esitatud järgmisel kujul

a b (c) d e f g h i j k l m n o p q r s (š) t u v (w) õ ä ö ü (x) y (z) (ž) ´

Sulgudes on antud tuntumad võõrtähed. Võõrtähti tarvitatakse ainult võõrkeelsete või vanapärases kirjaviisis nimede ja teiste keelte sõnade kirjutamiseks.

Tähte *c* võidakse mõnikord tarvitada afrikaadi märkimiseks tähejärjendi *ts* asemel, seda põhiliselt luules ja ilukirjanduses (nt Kauksi 1997, Pulk 1998a, Kasak 2000). Paraku on seda siiani tehtud järjekindlusetult ja ilma kindla loogikata. Afrikaadi märkimisel omaette tähega peaks olema kindel loogiline süsteem. Sellise süsteemi esitas Toomas Help (1999), kes seadis paaride *k/g*, *p/b*, *t/d* eeskujul üles paari *c/z*, nii et *ts* asemel oleks kasutusel *c* või *cc* (*ücc möcc – üte mõca – ütte mõcca*) ja *ds* asemel *z* (*hüzi, küüz*). Seda süsteemi pole siiski praktikas pruugitud ja afrikaadi eraldi tähega märkimine on jäänud äärmiselt harvaks, seda on pikemalt harrastanud ainult paar autorit ja tänini võib sellist kirjutusviisi leida näiteks Enn Kasaku kirjutistest (vt Kasak 2006).

Tähte *f* pruugitakse ainult võõrsõnades.

Peenedusmärgina kasutatav akuut on tähestiku lõpus esitatud eraldi kirjatähena, kuid tegelikult moodustuvad akuudi lisamisel tähe kohale või järele omaette liittähed *b, d, g, f, h, k, l, m, n, p, r, s, t, v*, millel on ka nt arvutikirjas (Iva 1997) olemas oma kindlad tähemärgid. Mitmes keeles (nt läti, ungari) on kõigil diakriitikutega tähtedel tähestikus kindel koht, tavaliselt vastava ilma diakriitikuta tähe järel või tähestiku lõpus. Samal põhimõttel on lahendatud ka eesti ja võru tähejärjestus: sibilante märkivad diakriitikutega tähed on antud vastavate põhitähtede järel ja täpitähed eraldi tähestiku lõpus. Teistes keeltes, nagu saksa ja prantsuse keel, pole diakriitikutega tähti üldse tähestikus antud. Nende keelte

sõnaraamatutes (nt Dubois 1992, Kann jt 1987) järjestatakse diakriitikutega tähed vastavate põhitähtedega kokku. Võru keele puhul on probleem selles, et peenendumärgiga tähtedele iseseisva koha andmine koormaks tähestikku tervelt 13 uue kirjatahena. Seepärast on nende osas järgitud saksa-prantsuse eeskujule ning jäetud nad tähestikust välja. Kuna aga peenendumärgil on võru keeles täita oluline roll väga paljude eri tähendusega sõnavormide ainsa eristajana, siis pole seda siiski võru tähestikust välja jäetud, vaid see on lisatud omaette tähena tähestiku lõppu. Võru-eesti sõnaraamatus on peenendumärgiga tähed järjestatud saksa-prantsuse malli järgi: vastavate põhitähtedega kokku.

Kui kõrvuti on mitu peenendatud konsonanti märkivat tähte, siis pannakse peenendumärk ainult neist viimasele, nt *pallo*, *ars'tma*, *pan'd*.

Tähed *q* ja *y* ei ole võru keeles võõrtähed. *q* märgib kõrisulghäälikut ehk larüngaalklusiili (*maq*, *kaeq*, *kalaq*) ja *y* kõrget, *i*-poolset õ-häälikut, nt *sys*, *nyna*, mis võib Ida-Võrumaa ja Setumaa pruugis esineda ka švaavokaalina, nt *adyr*, *vedyr*. Kahekordne *y* märgib kõrgeksõnenud keskkõrget ülipikka õ-häälikut, nt *ryym*, *myytma* ja üksikutes emotsionaalsetes väljendites esinevat (täis)kõrget ülipikka õ-d, nt hobusele hüütud *nyy!*

Kõrgeksõnenud keskkõrgeid ülipikki vokaale ei eristata kirjas kõrgetest, nt *kii'l* : keele : *kiilt*; *kuul* : kooli : *kuuli*; *küük* : köögi : *küüki*; *myyk* : mõõga : *myyka*.

Võru standardkirjaviisis ilmusid kuni 2005. aastani kõik Võru Instituudi väljaanded ja suurem osa muudest võrukeelsetest väljaannetest. Võru keele õpetus koolides tugineb standardkirjaviisis materjalidele. Setukeelsete väljaannete kirjaviis on siiani kõikuv, vastuseis võru standardkirjaviisile näib olevat setude hulgas küllaltki tugev (vt nt arvamusi, mis avaldatud ajalehes Setomaa aastal 2001, nr 1, lk 6 ja nr 2, lk 6). Muidugi on võru kirjaviisil (tegelikult küll peamiselt tähtedel *y* ja *q*) piisavalt vastaseid ka võrukeste ja muude (lõuna)eestlaste, eriti vanema põlvkonna hulgas (vt nt Hint 1999, Iher 1997).

Kirjaviisi kritiseerijate peamiseks argumendiks on tähtede *q* ja *y* võõräärasus Eesti kontekstis (nt Hint 1999). Kriitikale on ammendavalt vastatud katkehääliku märkimise vajalikkuse ning tähemärkide *q* ja *y* kirjaviisi valimise osas (Jüvä 1997, Pulk 1998b, Help 1999). Nõrgemalt on argumenteeritud see, milleks on üldse vajalik kõrge *y* eristamine madalast õ-st. Nimelt kui *q* on võru keeles vaieldamatult omaette foneem, millel on väga tähtis roll sõnavormide tähenduste eristamisel, siis kõrge *y* ja madal õ ei erista tähendust. Omaette tähemärgi kasutamist kõrge *y* märkimiseks on põhjendatud selle hääliku erakordse tähtsusega keele tervikliku struktuuri säili(ta)misel. Nimelt näib *y* olevat üks põhjus, miks võru keeles on vokaalharmonia üldse nii tugevasti säilinud (Help 1991, 1999; Rist 1997).

Standardkirjaviisi kriis

Võru standardkirjaviisi sattus kriisi varsti pärast Võru-eesti sõnaraamatu (Iva 2002a) ilmumist, kui ainuke võrukeelne ajaleht Uma Leht lõpetas standardkirjaviisi kasutamise, jättes ajalehetekstidest välja kirjamärgid q ja y . Sellise otsuse võttis ajaleht vastu tugeva kriitika tõttu, mida ta oli oma põhiliselt vanema põlvkonna lugejailt saanud nendesamade kirjatähtede kasutamise pärast. Kontrollimaks vastuseisu ulatust avaldati ajalehes väike tekstilõik paralleelselt (1) standardkirjaviisis; (2) kirjaviisis, millest olid välja jäetud y -tähed ja osa q -tähti ning (3) kirjaviisis, millest olid välja jäetud nii y kui q . Lugejail paluti avaldada arvamust, milline kirjaviisivariantidest oleks Uma Lehe jaoks sobilikum (UL 2003a). Järgmises lehenumbris avaldati toimetuse poolne tekst, millega anti teada kirjaviisi muutmise kohta. Kuna arvamused olid saadetud 80, millest 52 ehk kaks kolmandikku olid kolmanda variandi poolt, siis otsustas ajaleht selle põhjal tähed y ja q oma tekstidest välja jätta. Standardkirjaviisis jätkas vaid ajalehe lastenurk ja kirjaviisi ei muudetud neil autoreil, kes palusid oma kirjaviisi säilitada, kuid sellisel juhul lisati kirjatükile vastav märkus.

Uma Lehe kirjaviisimuutus põhjustas olukorra, kus on paralleelselt kasutusel kaks erinevat kirjaviisi: õppematerjalid ja enamasti muust võrukeelsest trükisõnast ilmub standardkirjaviisis, kuid ainus võrukeelne ajaleht ilmub sellest erinevas kirjaviisis. Pärast ajalehe kirjaviisimuutust on hakanud Võru Instituut ja Võro Selts VKKF lugejate paremat vastuvõttu taotledes avaldama laiemale üldsusele mõeldud trükiseid ja tekste Uma Lehe kirjaviisivariandis (nt lastevanematele mõeldud brošüürid (Ojar 2004 ja 2005) ja Võro-Seto tähttraamat alates aastast 2007). Samas on otsustatud kitsama otstarbega väljaannetes (nt Pajusalu, Rahman 2005), eriti aga õppematerjalides (nt Reimann 2004) jääda standardkirjaviisi juurde.

Standardkirjaviisi parandused

2005. aasta 12. septembril ja 7. novembril kogunesid Võru Instituudi sõnaraamatu töörihm ja Uma Lehe toimetuse keelekoosolekutele, mille käigus prooviti leida võimalusi, kuidas lähendada kaht viimastel aastatel praktikas kasutatavat kirjaviisivarianti teineteisele ja võimalusel saavutada uus ühise kirjaviisi kokkulepe (vt Iva 2006). Käesoleva töö autori poolt koosolekuks ettevalmistatud materjalides toodi esile, et mõlemal kasutataval kirjaviisivariandil on olulisi puudusi: standardkirjaviisil see, et peamiselt vanema põlvkonna inimestele ei meeldi tähed q ja y , ning Uma Lehe kirjaviisivariandil see, et selles variandis ei märgita üldse kõrisulghäälikut, mis kohati, eriti vähese või puuduva lausekonteksti puhul (nt pealkirjades ja siltidel) vähendab märgatavalt kirjutatu selgust ja ühetimõistetavust.

Koosolekul arutati erinevaid viise, kuidas kirjaviisivariante lähendada, ja otsustati seda teha standardkirjaviisi lihtsustamisega järgmiselt:

- 1) kõrget *õ*-d ei märgita enam omaette tähega (*y*), sest see ei erista kunagi tähendust;
- 2) kõrisulghäälikut (*q*) märgitakse vähem, eelkõige seal, kus see on tähenduse eristamiseks hädavajalik: a) mitmuse nimetavas käändes (*puuq, mõtsaq*); b) indikatiivi mitmuse kolmanda pöörde lõpus nii preesensis kui imperfektis (*saavaq, kirotasõq, saiq, kirodiq*); c) infinitiivis (*tetäq, küssüq, kirotaq*); d) imperatiivi teise pöörde lõpus (*tiiq, küsüq, kirodaq*); e) preesensi ja imperfekti eituses, kui eitussõna on enne verbi (*ei tiiq, ei tetäq*); f) kahesilbilistes *e/õ*- või *u/ü*-lõpulistes noomeneis (*kastõq, imeq, seemeq, pehmeq, oluq, lühüq*); g) mõnes adverbis ja pronomeneis (*siiäq, sinnäq, eeläq, ammuq, veidiq, kinni, esiq*).
- 3) peenendust (´) märgitakse vähem, peamiselt seal, kus see on tähenduse eristamiseks hädavajalik: a) kui see on imperfekti tunnus (*võtt, mass, laul*); b) enne tagavokaali (*ma´aq, la´ga, pallo, naugma*).

Kõrisulghäälikut ja peenendust võib esineda paljudes teisteski kohtades (vt Keem 1997: 5, Iva 2005), kuid seda ei märgita tavaliselt mujal kui eelnimetatud vormides.

Pandi ka ette hakata nende lihtsustuste järel jällegi kasutama kõikides Võru Instituudi ja Võro Seltsi VKKF väljaannetes standardkirjaviisi, kuid seda ettepanekut ei kiidetud heaks. Uma Lehe kirjaviisivariandis muudeti vastavalt eeltoodud parandustele ainult peenenduse märkimise määra.

Võib öelda, et võru standardkirjaviis on pärast tehtud parandusi astunud sammu tagasi eesti kirjakeele ortograafia suunas. Siiski on selles säilitatud üks eesti kirjaviisist erinev täht (*q*), millega märgitud kõrisulghäälik on eriti tähtis võru keele erijoon nii foneetika ja morfoloogia kui keeleajaloo ja keelelise identiteedi seisukohast. Ka peenendust märgitakse endiselt eraldi diakriitilise märgiga (akuudiga). Nii peenenduse kui kõrisulghääliku märkimist on siiski märgatavalt vähendatud.

Ainukese võrukeelse ajalehe Uma Leht kirjaviisivariandis on lähenetud veeltgi enam eesti kirjakeele ortograafia: seal pole säilitatud ühtki eesti kirjaviisist erinevat elementi peale peenendusmärgi.

Nii säilib kahe võistleva kirjaviisivariandi vastuolu, kuid nii võru kirjaviisivariantide omavaheline erinevus kui võru ja eesti ortograafia lahknevus on standardkirjaviisi viimaste muutuste järel nii väiksed (vaid ühe tähe kasutus), et sisuliselt ei saagi enam rääkida omaette võru kirjaviisidest. Võib öelda, et võru keel kasutab tänapäeval enam-vähem ühtset kirjaviisi, eesti ortograafiat, mis vaheldub eri väljaannetes ainult ühe erijooni (kõrisulghääliku) eraldi (*q*-)tähega kirjutamise osas.

Õigekirjareeglid

Nii võru keele kirjaviisi kui ka õigekirjutuse küsimusi on lahendatud põhiliselt keelekoosolekutel, kus probleemide ettevalmistatud eri lahendusvariantide seast on valitud sobivaimad ja kinnitatud need hääletades. 1995. a võru-setu kirja- viisikomisjoni ja hiljem Võru Instituudi keeletöörühma poolt on kehtestatud alljärgnevad õigekirjutusnormid (Tender jt 1996; VÕ 1988, Iva 2002a). Iga normi juures on esitatud selle algseim kuju ja hiljem tehtud muudatused. Pea- tüki lõpuosas on käsitletud võõrsõnade ja kohanimedega tarvitamise põhimõtteid, kusjuures õigekirja kõrval on puudutatud ka hääldusnormi, mis peaks olema järgmise alapeatüki teemasid, kuid mida on otstarbekam esitada koos õige- kirjutusega.

- 1) Tagaeitust märgitakse sidekriipsuga, nt *olõ-i*, *olõ-s* (Tender jt 1996). Hiljem on fikseeritud rohkem võimalusi pakkuv reegel: tagaeitust märgitakse terve eitussõna või sidekriipsu ja eitussõnaga, nt *olõ ei(q)* või *olõ-(õ)i(q)*, minevikus *olõ es* või *olõ-(õ)s* (Iva 2002a: 17).
- 2) Peenendust ei märgita eesvokaalsetes sõnades ning *i* ja *j* ees, kuid minevikku tähistavat peenendust märgitakse alati, nt *pall'*, *pallo*, *ütel'*, aga *täht*, *leht*, *vili*, *marjo* (Tender jt 1996). Hiljem on peenenduse märkimist oluliselt suurendatud, märkides seda alati (nii ees- kui tagavokaalsetes sõnades), välja arvatud *i* ja *j* ees, nt *pallo*, *täht'*, *leht'*, aga *vili*, *marjo* (Iva 2002a: 15–16). Viimaste kirjaviisiparanduste (VKP 2005, Iva 2006: 51) kohaselt märgitakse peenendust taas oluliselt vähem – ainult mineviku tunnuse tähistamiseks või tagavokaali ees, nt *võtt'*, *ütel'*, *pallo*, aga *pall*, *täht*, *vili*, *marjo*.
- 3) Kõrisulghäälikut ei märgita, kui sõna on kahesilbiline ja kolmandas vältes või kolmesilbiline, nt *verevä maraq*; sõna sees märgitakse kõrisulghäälikut ainult kaasaütleva *-ka* ja liite *-ki* ees, nt *muqka*, *piniqki* (Tender jt 1996). Seda reeglit tuleb pidada eriti ebaõnnestunuks, kuna siin on seatud ortograafia sõltuvusse silpide arvust ja keerulistest prosoodilistest nähtustest. Hilisem Võru-eesi sõnaraamatu norm eeldab kõrisulghääliku märkimist kõigil juhtudel (Iva 2002a: 15). Nende juhtude ammendav loetelu leidub nii Nigoli (1994) ja Keema (1997: 5–6) töödes kui ka Võru Instituudi õigekirjutusmaterjalides (Iva 2005b, VÕ 1998). Viimaste kirjaviisiparanduste järgi soovitatakse kõrisulghäälikut tavaliselt märkida ainult teatud vormides, kus see on oluline sõnavormide tähenduse eristamisel. Nende vormide loetelu leidub eelmises peatükis (vt ka VKP 2005, Iva 2006: 51).
- 4) Sõnalõpu pikk *s* kirjutatakse kahekordselt pika vokaali, diftongi või helilise konsonandi kõrval, nt *miiss'*, *suuss*, *kaess*, *hiuss* (Tender jt 1996). Hiljem on see reegel muudetud põhjendamatult keeruliseks: sõnalõpu pikk *s* kirjutatakse tavaliselt ühe *s*-ga (nt *katus*, *kiis*, *kaes*); kahe *s*-ga kirjutatakse see: a) ühesilbilistes sõnades lühikese vokaali taga (nt *kass'*, *huss'*), välja arvatud küsisõnad: *kas*, *kos*, *kuis* ja sidesõnad *sis*, *sys*; b) ühesilbilistes sõnades lühikese vokaali ja helilise konsonandi taga (nt *mars'*, *vals'*); c) ühesilbiliste

nimisõnade nimetavas käändes diftongi taga (nt *kauss*, *poiss*, *räüss*, *hiuss*, *hääüss*) (VÕ 1998). Reeglit on õigusega kritiseeritud (Hint 1999: 30). Kuid nii reegli loojad kui kritiseerijad on jätnud kahe silma vahele olulise seiga, nimelt pole vahet tehtud pikal *s-l* (nt *kauss*, *hääüss*) ja sõna lõpus poolpikalt hääldataval *s*-häälikul (nt *miis*, *kaes*), mille kirjutamiseks kahe *s*-ga pole mingit põhjust. Sellest tähelepanekust, aga ka seda toetavast vana lõunaesti kirjakeele traditsioonist (vt nt WT 1905) lähtuvalt on reegli hiliseim kuju (Iva 2002a: 16) järgmine: *s* kirjutatakse sõna lõpus ühe tähega, kui ta on lühike, nt *kuus*, *kaas*, *raas* või poolpikk nt *katus*, *parandas*, *suurõs*, *tetäs*, *makas*, *miis*, *kaes*, ja kahe tähega, kui ta on pikk (nt *mass*, *päss*, *hus*, *hääüss*, *poiss*, *kauss*).

- 5) *j* saab olla sõna lõpus ainult *i* järel (*tekij*, *näkij*, *minnij*); vokaalide vahel on esimeses vältes *j*, teises *i* ja kolmandas *jj*, nt nim *maja*, osast *maia*, sisseü *majja*, niisamuti *saia*, *vaia*, *paiu* jne. Verbide olevikuvormides nagu *saiaq*, *kaiaq*, *jäiäq* ja minevikuvormides nagu *saie*, *kaie*, *jäie*, *seie* jne kirjutatakse vokaalide vahele ainult *i* (Tender jt 1996). Hiliseima normi (Iva 2002a: 16–17) järgi on eelnevale lisaks tüübiloogikast lähtudes soovitatavad lühikese *j*-geminaadiga vormid, nt nim *maja*, osast *majja* e *maia*, sisseü *majja*, nagu nim *kava*, osast *kavva*, sisseü *kavva*.
- 6) *h* kirjutatakse ühe tähega, kui ta on lühike, nt *raha*, *ilosah*, või poolpikk, nt *tah mõtsah*, ja kahe tähega, kui ta on pikk, nt *rahha*, *kih*. Pikk *h* kirjutatakse siiski ühe tähega pika täishääliku või diftongi järel, nt *maaha*, *puuhu*, *vaihõl*, *laiha* (Iva 2002a: 16), samuti sufiksites, nt *rabahama*, *saisahutma*, *kolahus*. Reegel on loodud eelkõige ühtlus- ja selguskaalutlustel, kuna *h* pikkus võib pika vokaali ja diftongi järel ning sufiksites suuresti varieeruda, muutmata seejuures tähendust.
- 7) *Hurtasid*¹ (kõrgenenud keskkõrged ülipikad vokaalid) kirjutatakse võru kirjaviisis *ii*, *uu*, *üü* ja *yy*, see tähendab samade tähtedega kui kõrgeid täishäälikuid, nt *kiil* : *keele* : *kiilt*; *kuul* : *kooli* : *kuuli*; *küük* : *köögi* : *küüki*; *myyk* : *mõõga* : *myyka*.

2000. aasta 15.–17. septembril Võrumaal Liivakingul peetud keeleseminaril arutati Kalle Elleri eestvedamisel tema poolt ette valmistatud võõrsõnade tarvitamise põhimõtteid ja kiideti heaks järgmised kirjutus- ja hääldusprintsüübid.

---

¹ Nimetuse *hurdaq* võttis kõrgenenud keskkõrgete ülipikkade vokaalide nimetusena kasutusele Kaika suveülikooli keeleteoimkond Toomas Helbi ettepanekul oma koosolekuil 1992. aastal Jakob Hurda auks, kes hakkas neid häälikuid esmakordselt eraldi märkima 19. sajandi lõpul ja kelle märkimisviisi Help oma radikaalselt eripärasel võru kirjaviisis kasutas (Tender, Kasak 1995: 315; SKT 1992: 27–28).

- 1) Võru keeles tarvitatakse ka võõrsõnades ainult omi häälikuid, seepärast:
  - a) *b, d, g* syna alguses loetakse *p, t, k* (*banaán, dollar, gaaś* loe: *pánaán, tollar, kaas*);
  - b) *f* loetakse sõna alguses *h* või *v*, mujal kirjutatakse ja loetakse *hv* (*filosuuhv* loe *hilosuuhv* või *vilosuuhv*);
  - c) *c* kirjutatakse ja loetakse *k* (hrl tagavokaali ees) või *ts* (hrl eesvokaali ees), *ch* kirjutatakse ja loetakse *k* (*kontsert, tsentimiitre, psükoluug*);
  - d) *š* (*sh, (s)ch*), *ž* (*j, g*) ja *z* kirjutatakse ja loetakse *s* (*sars, slott*).
 Võõrhäälikuid võib olla ainult võõrnimedes ja tsitaatsõnades, nt *Žukov, show*.
- 2) Ka võõrsõnad on tavaliselt vokaalharmoonias ja pearõhuga esimesel silbil, nt *hüätsint, séminäär*.
- 3) Kolmesilbilisi käändsõnu, mis lõpevad võõrsõnaliidetega *-ar, -on, -in* vms, võib käänta kaheti: a) *jaanuar, jaanuari, jaanuarri; jaaguar, jaaguari, jaaguarri; maratoń, maratoni, maratonni; apõlsiń, apõlsini, apõlsinni; mandariń, mandarini, mandarinni* (VES-i 38. sõnatüübi järgi); b) *jaanuaar, jaanuaari, jaanuaari; jaaguaar, jaaguaari, jaaguaari; maratuun, maratooni, maratuuni; apõlsiin, apõlsiini, apõlsiini; mandariin, mandariini, mandariini* (VES-i 37. sõnatüübi järgi).

Need põhimõtted on mõnevõrra täiendatult ja edasiarendatult esitatud ka Võru-eesti sõnaraamatu lisana (Iva 2002a: 598–600).

Võru õigekirjutuse kõige värskem ja kõige vähem läbi arutatud osa on kohanimede õigekiri, mis kerkis tõsisemalt päevakorda alles võru-eesti sõnaraamatu koostamise lõpujärgus, kui algas sõnaraamatu juurde kuuluva lühikese kohanimestiku (Iva 2002a: 559–567) kokkupanemine. Kohanimede asjus on konsulteeritud Võru Instituudi kohanimespetsialisti Evar Saarega. Nimestikku on valitud ainult väike hulk tuntumaid kohanimesid (umbes 300 nime), peamiselt neid, mida kirjutatakse võru keeles teisiti kui eesti keeles. Vähem tuntud kohanimesid soovitatakse sõnaraamatus kirjutada nii, nagu need esinevad originaalkeeles, misjuures võiks abiks olla nt Peeter Pälli raamat „Maailma kohanimed” (1999) või „Eesti keele sõnaraamatu” (ÕS 1999) kohanimestik.

Võrukeelsete kohanimede põhilisteks eesti keelest erinevat kirjapilti põhjustavateks erijoonteks on:

- 1) vokaalharmoonia, nt *Räpinä, België, Serbiä, Sõmmõrpalo, Asõrbaidśaań*;
- 2) *i*-tüveliste kohanimede viimase konsonandi peenendus, nt *Uural, Krimń, Ülembjär²*;
- 3) omapärane sõnavara, nt *Ütisriiq, Hummogu-Tsiber, Verrev meri*.

² Viimaste kirjaviisiparanduste (VKP 2005, Iva 2006: 51) järel see erijoon enam kirjapildis ei eristu, sest *i*-tüveliste sõnade lõpukonsonandi peenendust enam ei märgita.

Ka kohanimede võru keeles esitamisel on probleemiks, milline nimekuju võtta normi aluseks. Mitte alati ei ole kõige parem tugineda eestikeelsele nimele, kuigi eestikeelsed nimekujud on Võrumaal kahtlemata kõige tuntumad. Probleemseks kohanimeks on näiteks *România*, mis hääldub *romõnia* ja on eesti keeles tarvitusel saksapärasel kujul *Rumeenia*. Võru keele hääldussüsteemi selline kuju hästi ei sobitu. Üsna sobiv oleks originaalhääldusele tuginev *Romõõnia*, kuid see oleks keelekasutajaile ilmselt liiga võõrastav. Selliste probleemide puhul on otsustatud nime eestikeelse või originaalkuju muganduse kasuks, mis kirjutatakse ilma võõraste diakriitikuteta, kõnealusel juhul tuleks siis eelistada nimekujusid *Romaania* või *Rumeeniä*.

Arutlusel oli ka küsimus, millisel kujul esitada *ia*-lõpulised kohanimed ja kas kasutada järgsilpides pikki vokaale, nt kas *Itaalia*, *Itaalja*, *Italia* või *Italja*. Viimased kaks sobinuksid paremini hääldamiseks rõhuga esimesel silbil, kirjakuju *Italia* oleks seejuures identne nime originaalkujuga. Paraku on selles küsimuses siiski otsustatud eestipäraste nimekujude muganduste kasuks, nt *Armeenüä*, *Austraalia*, *Hispaania*, *Itaalia*, et vältida võõrastust ja omaksvõtmast.

Nagu eelpool toodud näidetest näha, ei ole välismaiste kohanimede tarvituses suudetud luua selget reeglipära ega sõandatud neid täielikult ja julgete meetoditega kohandada võru hääldussüsteemiga, nt *Austraalia* ja *Itaalia* asemel *Australi-* ja *Italimaa*. Teiselt poolt pole tuntumate kohanimede puhul mindud ka originaaliläheduse teed, vaid on enamasti mugandatud juba eesti keelde mugandatud nimekujusid.

Võrukeelseid kohanimesisid on kasutatud võru-eesti sõnaraamatus esitatud standardkujul enamasti nii ajalehes *Uma Leht* kui ka teistes võrukeelsetes väljaannetes. Samade põhimõtete järgi on esitatud kõikide maailma riikide ja autonoomsete piirkondade nimed loenditena võrukeelses võrguentsüklopeedias (VVE).

ELULOOKIRJELDUS

Sulev Iva

Kodakondsus Eesti
Sündinud 3. oktoobril 1969
abielus, kolm last
Aadress Võru Instituut, Tartu 48, Võru 65609
Telefon 78 28756
e-post juvasul@ut.ee

Haridus

1984 Võru I Põhikool
1987 Võru Tööstustehnikum
2001 Tartu Ülikool, *B.A.* eesti ja soome-ugri keeleteadus
2002 Tartu Ülikool, *M.A.* eesti ja soomeugri keeleteadus
alates 2003 Tartu Ülikool, doktoriõpe, läänemeresoome keeled

Teenistuskäik

1995–2002 Võru Instituudi spetsialist
alates 2000 Tartu Ülikooli lõunaeesti keele lektor
alates 2002 Võru Instituudi teadur

CURRICULUM VITAE

Sulev Iva

Nationality Estonian
Date of birth 3.10.1969
Married, three children
Address Võro Institute, Tartu 48, Võru 65609
Telephone 78 28756
e-mail juvasul@ut.ee

Education

1984 Võro I Basic School
1987 Võro Technical College
2001 University of Tartu, *B.A.* Estonian and Finno-Ugric languages
2002 University of Tartu, *M.A.* Estonian and Finno-Ugric languages
from 2003 PhD student at the University of Tartu

Professional experience

1995–2002 Võro Institute, specialist
from 2000 University of Tartu, lecturer of South Estonian language
from 2002 Võro Institute, research fellow in Võro language

DISSERTATIONES PHILOLOGIAE ESTONICAE UNIVERSITATIS TARTUENSIS

1. **Ülle Viks.** Eesti keele klassifikatoorne morfoloogia. Tartu, 1994.
2. **Helmi Neetar.** Deverbaalne nominaaltuletus eesti murretes. Tartu, 1994.
3. **Ülo Valk.** Eesti rahvausu kuradi-kujutelm. Tartu, 1994.
4. **Arvo Eek.** Studies on quantity and stress in Estonian. Tartu, 1994.
5. **Reet Kasik.** Verbid ja verbaalsubstantiivid tänapäeva eesti keeles. Tartu, 1994.
6. **Silvi Vare.** Nimi- ja omadussõnatuletus tänapäeva eesti kirjakeeles. Tartu, 1994.
7. **Heiki-Jaan Kaalep.** Eesti keele ressursside loomine ja kasutamine keele- tehnoloogilises arendustöös. Tartu, 1998.
8. **Renate Pajusalu.** Deiktikud eesti keeles. Tartu, 1999.
9. **Vilja Oja.** Linguistic studies of Estonian colour terminology. Tartu, 2001.
10. **Küllli Habicht.** Eesti vanema kirjakeele leksikaalsest ja morfosüntaktilisest arengust ning Heinrich Stahli keele eripärast selle taustal. Tartu, 2001.
11. **Pire Teras.** Lõunaeesti vokaalisüsteem: Võru pikkade vokaalide kvaliteedi muutumine. Tartu, 2003.
12. **Merike Parve.** Välted lõunaeesti murretes. Tartu, 2003.
13. **Toomas Help.** Sõnakeskne keelemudel: Eesti regulaarne ja irregulaarne verb. Tartu, 2004.
14. **Heli Laanekask.** Eesti kirjakeele kujunemine ja kujundamine 16.–19. sajandil. Tartu, 2004.
15. **Peeter Päll.** Võõrnimed eestikeelses tekstis. Tartu, 2005.
16. **Liina Lindström.** Finiitverbi asend lauses. Sõnajärg ja seda mõjutavad tegurid suulises eesti keeles. Tartu, 2005.
17. **Kadri Muischnek.** Verbi ja noomeni püsiühendid eesti keeles. Tartu, 2006.
18. **Kanni Labi.** Eesti regilaulude verbisemantika. Tartu, 2006.
19. **Raili Pool.** Eesti keele teise keelena omandamise seaduspärasusi täis- ja osasihitise näitel. Tartu, 2007.

